

LÖKÖPAKĀRAM

Critically edited with Introduction

BY

H. SESA IYENGAR,
(Retd. Lecturer in Kannada, University of Madras.)

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

1950

[Price Rs.8 —0—0]

Introduction

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine and Science, etc., early in May, 1948. Important manuscript libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this request. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable for publication was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4-4-49, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the Secretary for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following are the members of the Committee :—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
3. „ C. M. Ramachndra Chettiar, B.A., B.L.
4. „ R. Krishnamoorthy, (Kalki).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph. D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. „ V. Prabhakara Sastri.
8. „ N. Venkata Rao, M.A.
9. „ H. Sesha Ayyangar.
10. „ Masti Venkatesa Ayyangar, M.A.
11. „ M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph.D.
13. „ C. Kunhan Raja, M.A., D.Phil.
14. „ A. Sankaran, M.A., Ph. D., L.T.
15. Sri P. S. Rama Sastri.
16. „ S. K. Ramanatha Sastri.
17. Dr. M. Abdul Haq, M.A., D. Phil., (Oxon).
18. Afzul-ul-Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. Sri P. D. Joshi.
20. „ S. Gopalan, B.A., B.L.
21. „ T. Chandrasekharan, M.A., L.T.

The members of the Committee formed into Sub-Committees for the various languages, Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Marathi, and Islamic Languages. They met during the month of May, 1949, at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government in G.O. No. Mis. 2745 Education, dated 31-8-1949, and they decided to call these publications as the "MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES" and appointed the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the publications.

PRINTED AT
THE SREEVATHSA PRESS
ROYAPETTAH, MADRAS.

The following manuscripts have been taken up for publication during the current year :—

“ A ” From the Government Oriental Manuscripts Library, Madras.

TAMIL

1. KAPPAL S'ATTIRAM.
2. ANUBHAVA VAIDYA MURAI.
3. ATTĀNAKŌLĀHALAM.
4. UPADĒSA KĀNDAM.
5. CŌLAN PŪRVA PAṬṬAYAM.
6. KŌNGA DĒSA RĀJAKKAL.
7. SIVAJNĀNA DĪPAM.

TELUGU

1. SANGĪTARATNĀKARAMU.
2. AUṢADHA YŌGAMULU.
3. VAIDYA NIGHANṬUVU.
4. DHANURVIDYĀ VILĀSAMU.
5. YŌGA DARS'ANA VIṢAYAMU.
6. KHADGA LAKṢAṆA SĪRŌMAṆI.

SANSKRIT

1. VIṢANĀRĀYANĪYAM.
2. BHĀRGHAVA NĀDIKA.
3. HARIHARACATURANGAM.
4. BRAHMA SŪTRAVṚTTI MITĀKSARA.
5. NYĀYASIDDHĀNTA TATVĀMṚTAM.

MALAYALAM

1. GARBHA CIKITSĀ.
2. a. VĀSTULAKṢAṆAM.
- b. S'ILPAS'ĀSTRAM.
- c. S'ILPAVIṢAYAM.
3. MAHĀSĀRAM
4. KAṆAKKUSĀRAM.
5. KRIYĀKRAMAM.

KANNADA

1. LŌKŌPAKĀRA.
2. RAṬṬAMATA.
3. AS'VĀS'ĀSTRA.
4. a. AUṢADHAGALU.
- b. VAIDYAVIṢAYĀ.
5. SANGĪTARATNĀKARA.
6. SŪPAS'ĀSTRA.

ISLAMIC LANGUAGES

1. JAMI—AL—ASHYA.
2. TIBB—E—FARIDI.
3. TAHQIQ—AL—BUHRAN.
4. SAFINAT—AL—NAJAT.

B ” From the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library.
Tanjore.

TAMIL

1. S'ARABĒNDRAVAIDYA MURAI, (Dibates).
2. do (Eyes).
3. AGASTIYAR
4. KONKAṆARSĀRAKKU VAIPPU.
5. TIRUCHITRĀMBALAKKŌVAIYAR, with paḍa-vurai.
6. KĀLACAKRAM.
7. TAṬVASAMUDRAM.
8. BHARATANĀṬYAM.
9. a. PUNDIKELI VILĀSAM.
- b. PURŪRAVA CAKRAVARTI NĀṬAKAM.
- c. MADANA SUNDARA VILĀSA NĀṬAKAM.
- d. PERCY MACQUEEN'S COLLECTION in the Madras University Library on Folklore.
10. RĀMAIYAN AMMANAI.
11. TAMIL PADALKAL including Pattinattar Venba and Vannankal.

TELUGU

1. KĀMANDAKANĪTISĀRAMU.
2. TĀLADAS'APRĀṆAPRADĪPIKA.
3. a. RAGHUNĀTHA NAYAKĀBHYUDAYAMU.
- b. RAJAGŌPĀLA VILĀSAMU.
4. RĀMĀYANAMU by Kattā Varadarāju.

MARATHI

1. NĀṬYAS'ĀSTRA SANGRAHA.
2. a. BOOK OF KNOWLEDGE.
- b. FOLK SONGS.
- c. DORA DARUN VENI PADDHATI.
- d. ASVA CATULA DUMANI.
3. a. PRATĀPASIMHENDRA VIJAYA PRABANDHA
- b. S'ARABHĒNDRA THIRTHĀVALI.
- c. LĀVAṆI.
4. DEVĒNDRA KURAVANGI.
5. BAKTA VILĀSA.
6. SLOKA BANDHANA RĀMĀYANA.

SANSKRIT

1. AS'VAS'ASTRA with Tricolour illustrations.
2. RAJAMRGANKA.
3. CIKITSAMRTASAGARA.
4. ĀYURVEDAMAHODADHI.
5. GITA GOVINDA ABHINAYA.
6. a. COLACAMPU.
b. S'ĀHENDRAVILĀSA.
7. DHARMĀKŪTAM—Sundara Kāṇḍa.
8. JĀTAKASĀRA.
9. VIṢNUTATTVANIRNAYA VYAKHYA.
10. SANGĪTA DARPAṆA.
11. BIJAPALLAVA.

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next four years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the Library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The Editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets and correct readings have been suggested in square brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drive for economy in all the departments. My thanks are due to the members of the Expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the press. The various presses that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

This edition of Lokopakara is based on the newly acquired paper manuscript bearing D. No. 2147 containing 407 pages of 20 lines each. This manuscript is a transcript of the work, got on loan from Pandit H. Sessa Iyengar, Retired Kannada Lecturer of the Madras University. From the literary as well as from the utilitarian point of view this work is expected to be of great value to one and all.

Govt. Oriental Manuscripts Library,
Madras.

T. CHANDRASEKHARAN,
General Editor,
Madras Govt. Oriental Series.

ಮುನ್ನುಡಿ

ಮುದ್ರಣ ವಿಚಾರಂ

ಲೋಕೋಪಕಾರವೆಂಬ ಈ ಗ್ರಂಥವು ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದು. ಒಂದನೆಯದು - ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ವೀರವಾಣೀವಿಲಾಸ ಜೈನಸಿದ್ಧಾಂತಭವನದ ಸಿಕ್ಕಿಬಿರಿ ಶ್ರೀ. ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಮತ್ತಿನೆರಮು ಪ್ರತಿಗಳೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಪ್ರತಿಗಳು, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ. ಮೈಸೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ. ಉತ್ತರದೇಶದ *ಅರಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವ ಜೈನ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಗ್ರಂಥವು ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ದೊರಕಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳೂ ಅಸಮಗ್ರಗಳು, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾತಗಳುಂಟು, ಅಶುದ್ಧತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ (ಅಧ್ಯಾಯ) ಕ್ರಮವೂ ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯುಂಟು. ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಪಾಠಕರ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದೆ. ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಟೀಕಾಕಾರನು ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಪಟ್ಟಿರುವನು. ಅದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿರುವುದಲ್ಲದೆ, ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ರೇಖೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣಕ್ಷರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ಮಾಪಾಡಿನ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ( ) ಎಂದು ಕಂಸದಲ್ಲಿಯೂ, ನಾವು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದ ಭಾಗವನ್ನು [ ] ಚೌಕ ಕಂಸದಲ್ಲಿಯೂ ತೋರಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣವನ್ನೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವ ವೃತ್ತಕಂದ ಜಾತಿಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ತೋರಿಸುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟವೊಂದು, ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ಪದ್ಯಗಳ ಅಕಾರಾದ್ಯಕ್ಷರಾಸುಕ್ರಮಣಿಕೆಯನ್ನುಳ್ಳ ಪರಿಶಿಷ್ಟವೊಂದು, ಇವೆರಡು ಪರಿಶಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಮಾತೃಕಾಪ್ರತಿಗಳ ಸ್ವರೂಪಾದಿಗಳು

(೧) ಶ್ರೀಮಾಣ ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳವರ ಪ್ರತಿ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦೪ ಪತ್ರಗಳಿವೆ, ಅದಿಯ ೧೨ ಓಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ ಶಕುನ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಚಾಟು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಬರೆದಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇವು ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃ ಕೃತವೋ ಅನ್ಯಕೃತವೋ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳು ಈ ಓಲೆಗಳಲ್ಲಿನೆಯಾದುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗವನ್ನೂ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಒರಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

*ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ—

ಚಾವುಂಡರಾಯ ರಚಿತ (ಕನ್ನಡ):

ನಂ. ೯೮೦ — ಸೂಪರಾಸ್ತ. ೫೪೮ — ವಿಷಚಿಕಿತ್ಸಾ. ೫೪೯ — ಬಾಲವೈದ್ಯ.

೨೮೧, ೨೮೨ — ಜ್ಯೋತಿಷ, ೨೮೩ — ಪಂಚಾಂಗ. ೩೬೩ — ನರಚಿಕಿತ್ಸಾ.

ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದ, ಪರಿಮಳಗಂಧಿ, ಶಕುನ, ವಾಸ್ತು, ಜಲಾರ್ಗ—ಈ ಭಾಗಗಳು ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು.

† ಶ್ರೀಮತು ಶಾಲಿವಾಹನ ೧೫೫೫ನೆ ಆಂಗಿರಸ ವೃಶ್ಚಿಕ ೧೬ನೆ ಪೌರ್ಣಮ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದುದು.

ಈ ಓಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಯಂತ್ರಗಳೂ ಇರುವುವು. ಈ ಹನ್ನೆರಡು ಓಲೆಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥವು ಆರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಒಂದನೆಯ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ— “ನಮಸ್ತಿದೇವ್ಯೈಃ, ಅವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಸ್ವಾವರ ಜಂಗಮ” ಎಂದು, ಉದಕಾರ್ಗವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿದೆ.* ಬಳಿಕ ಗಜ, ಅಶ್ವ, ಗೋ, ಅಜಶ್ವ, ಅಪ್ಪಲಕ್ಷಣಗಳು ಗಣನೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ *ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಗಣನೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಕು ನಾಧಿಕಾರವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೩೧ನೆಯ ಪತ್ರದ ಅದಿಯಲ್ಲಿ— ಶಕುನ ವರ್ಣನಂ ದ್ವಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಮಾಪ್ತಂ ಮಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀಶ್ರೀ — ಎಂದು ಗ್ರಂಥ ಸಮಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಪತ್ರದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಕೆಲವು ನೀತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಈ ಪತ್ರದ ಹಿಂದೆ ವಿಷತತ್ವವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಪತ್ರ ೪೨ನೆಯ ಅದಿಯಲ್ಲಿ— ವಿಷಪ್ರಕರಣ-ವರ್ಣನಂ ದಶಮಾಶ್ವಾಸಂ — ಎಂದು ಮುಗಿಸಿ, “ತಡೆದಿರದೆ” ಎಂದು ವೈದ್ಯವು ಆರಂಭವಾಗಿ ೮೨ನೆಯ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ— ಇಂತು ಬಾಲ ವೈದ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ — ಎಂದು ಮುಗಿಸಿ, ಮತ್ತೆ “ಶ್ರೀಪತಿಯಂ” ಎಂದು ಗ್ರಂಥಾದಿಯ ಕಂದವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಪಂಚಾಂಗಫಲವರ್ಣನ ನವಪಟಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕೆಲವು ಚಾಟು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅಶ್ವಿನ್ಯಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಪಾದಗಳಿಂದ ರಾಶಿಗಳಾಗುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ೧೧೦ನೆ ಓಲೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನಾರಂಭಿಸಿರುವನು. ೧೨೨ನೆಯ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹಪಾಸ್ತ್ರದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕ, ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಬಳಿಕ ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ೧೫೪ರಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿ “ಅಂಗವಂಗಕಳಿಂಗ” ಎಂಬ ೮೯ನೆಯ ಪದ್ಯದ “ಸಿಂಧುದೇಶ, ತಿಗುಳ”† ಎಂಬ ಒಡ್ಡಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಬಳಿಕ ೧೫೫ರಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ವಿಷಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ೧೬೮ನೆಯ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ— ಗಜವೈದ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ — ಎಂದು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು. ಬಳಿಕ ಪರಿಮಳಗಂಧಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ೧೮೪ನೆ ಓಲೆಯ ಪತ್ರದ ಹಿಂದೆ ಆಶ್ವಾಸಾಂತ್ಯ ಗದ್ಯವಿಲ್ಲದೆ “ಪರಿಮಳದ ಪ್ರಯೋಗದ ಪದ ಸಮಾಪ್ತಂ ||ಲ||ಲ||ಲ|| ೦—೦—” ಎಂದು ಮುಗಿಸಿ, ಮುಂದೆ—

ಶ್ರೀಸಾರ್ವಜನಾಥಾಯ ನಮೋಸ್ತು ಗುರುಭ್ಯೋ ನಮಃ ಶ್ರೀಮಲ್ಲಿತವರ್ಣಿನೇ ನಮಃ ಶ್ರೀಮತು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕ ವರ್ಷ ೧೫೫೪ನೆಯ ಅಂಗೀಕರಣ ಸಂವತ್ಸರದ ವೃಶ್ಚಿಕಮಾಸ ೧೬ನೆ ಪೂರ್ಣಮಿಯೂ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಜೋತಿಸರ ಮಗ ಅಪ್ಪಯ್ಯನು ಅಭ್ಯಾಸನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಹದ ಜನೋಪಕಾಹದ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಲಮಸ್ತು ಭವ್ಯಂ ಭೂಯಾತ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ.

ಭಗ್ವತ್ಪ್ರಕಟಗ್ರೀವಾ(ವಂ) ಬದ್ಧದೃಷ್ಟಿ ರ(ಅ)ಧೋಮುಖಂ |

ಕಷ್ಟೇನ ಲಿಖಿತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ಕೇನ ಪ್ರತಿಪಾಲಯಂತ್ ||

ತತ್ಪ್ರಕೃತೃಡೆ ತಿದ್ದಿಕೊಂಬುದುತ್ತಮ ಪುರುಷರು ||ಲ||ಲ||ಲ||ಲ||ಲ||ಲ||

*ಗದ್ಯ — ಇದು..... ಹರವರ ಪ್ರಸಾದೋಪ್ಪನ್ನ ವಿಧ್ಯದ್ವಿಳಾಸಂ ಶ್ರೀಮತ್ಸೇವಿಕಾ ತನೂಪಂ..... ಸಂಚಮಾಪ್ತಂ—ಎಂಬ ಪಾಠವಿದೆ.

†೮೨ನೆಯ ಪದ್ಯದ ಟೀಕೆಯು “ಮಲಯಾಳದೇಶ, ಸಿಂಧುದೇಶ ತಿಗುಳ” ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ೧೫೪ನೆಯ ಓಲೆಯು ಮುಗಿದು, ಮತ್ತೆ ೧೫೫ರಲ್ಲಿ “ನಮಸ್ತಿದೇವ್ಯೈಃ, ಶುಭಮಸ್ತು, ಗೋವೈದ್ಯಮಂ ಪೇಷ್ಠಂ” ಎಂದು ಗೋ ವೈದ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ‘ಕಖ’ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ೧೬೮ನೆಯ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ ‘ಪ’ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವನು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿಯ ಅನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಓಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ‘ತಿಗುಳ’ ಶಬ್ದದ ಮುಂದಿರಬೇಕಾದ “ದೇಶ, ಈ ದೇಶಗಳನ್ನೂ ಕೇಡನೆಯುವವು” ಎಂಬ ಟೀಕೆಯ ಅವಶಿಷ್ಟಭಾಗವೂ, ಅದರ ಮುಂದಣ ಕಂದವೂ, ಸ್ಪಷ್ಟೀಕೃತವು “ಸಮಸ್ತರೋಗದಿ ನಿವಾ ತಳಂ” ಎನ್ನುವವರೆಗೂ ಪದ್ಯಭಾಗವೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು, ಓಲೆಯು ಕೊನೆಯ ಬಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ವಿರುವಾಗಲೇ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ.

ಎಂದು ಮುಗಿದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವ ೧೦ ಅಧಿಕಾರಗಳೂ ವೈಶ್ವಕ್ಸುಮವಕ್ಷಿಪೆ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಾಯುರ್ವೇದಗಳು ಇಲ್ಲಿ.

(೨) ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಪುಸ್ತಕ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ (ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯು ಬಿ. 441, ಸಂಖ್ಯೆಯ(ನಂಬರ್) *ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ— ಈ ಪ್ರತಿಯು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಬ್ಧ ೧೫೫೬ನೆಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1634) ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೬೫ ಪುಟಗಳಿವೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಗ್ರಂಥವು ಆರಂಭವಾಗಿ ಪಂಚಾಂಗಫಲ (ಪು. ೯), ನವಪಟಲ (೨೫), ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ (೩೩), ಗೃಹವಾಸ್ತು (೩೭), ಉತ್ಪಾತಶಾಂತಿ (೬೫), ಉಪಕಾರ್ಗಳ (೭೨), ವೈಶ್ವಕ್ಸುಮವೇದ (೮೭), ಸುಗಂಧವಾದ (೧೦೨), ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ (೧೧೫), ಪುರುಷವೈದ್ಯಾದಿ ಗಜವೈದ್ಯದೊಡನೆ (೧೬೫)— ೧೬೫ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುಗಿದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಇವೆ. ವಿಷಾಧಿಕಾರ, ಶಕುನಾಧಿಕಾರ, ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ.

(೩) ಇವೇ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ೭೩ ಓಲೆಯ ಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಗ್ರಂಥವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿ ನವಪಟಲಂ (ಪು. ೯), ವಾಸ್ತು (೧೯), ಉತ್ಪಾತಶಾಂತಿ (೩೭, ಉದಕಾರ್ಗಳ (೪೫), ವೈಶ್ವಕ್ಸುಮವೇದ (೫೫), ಸುಗಂಧವಾದ (೬೩), ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ (೬೩)— ೭೩ನೆಯ ಓಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯೊಡನೆ ಗ್ರಂಥವು ಅಸಮಗ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಇದ್ದಂತಾಯಿತು. ವೈದ್ಯ, ವಿಷವೈದ್ಯ, ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ, ಶಕುನ-ಈ ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ.

(೪) ಮೈಸೂರು ಕಥ್ಯವಾದಿಪುರಂ ಅಗ್ರಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತರು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರತಿ—ಇದು ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗೋವೈದ್ಯದಿಂದಾರಂಭವಾಗಿ ಗಜ ವೈದ್ಯ, ಪರಿಮಳಗಂಧ, ಉದಕಾರ್ಗಳ, ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಪರಿಚ್ಛೇದ, ವಿಷಪ್ರಕರಣ, ನರಾದಿವೈದ್ಯ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಬಾಲವೈದ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ — ಎಂದು ಗ್ರಂಥವು ಉಪಸಂಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಐದು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಿ, ಇತರ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಉಪಕರಿಸಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳಿಗೂ, ಮೈಸೂರು ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ರಂಗಸ್ವಾಮಯ್ಯಂಗಾರ್ ಎಂ.ಎ, ಅವರಿಗೂ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತರಿಗೂ ಸಂಪಾದಕನ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಸೂಚಕವಾದ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರ

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು ಲೋಕೋಪಕಾರವೆಂದು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜೀವಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಹೆಸರು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನ್ವರ್ಥವಾಗಿದೆಯೆಂದು, ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೇ—

*ಶನಕಗಿರಿ ಕಲ್ಯಾಣದ ತಾಳೆಯ ಪ್ರತಿಯ ನಕಲು — ಇದರ ಮಾತೃಕೆಯಾದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯು ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕಾಬ್ಧ ೧೫೫೬ನೆಯ ಭಾವಸಂವತ್ಸರ ಕಾರ್ತಿಕ ಶುದ್ಧ ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ಬರೆದುದು.

ಮೋದಿನಿಯು ಬಹುಕಾರಂ ಕಲಿ |

ಮೋದುಗಳೆನಿತೋಳವವಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದು ಬುಧೋ ||

ಮೋದಿಯಮಾದ ದೂಸಲು |

ನಾಮೋ ಲೋಕೋಪಕಾರಮೆನವ್ವರ್ಥಂ ||

ಎಂಬ ಪೀಠಿಕೆಯ ಅನಂತರ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಒಂದೆರಡು ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಅಧಿಕಾರಾಂತ್ಯ ಗದ್ಯದಲ್ಲಿ "ಜನೋಪಕಾರ" ಎಂದು ಲೋಕ ಶಬ್ದ ಪಠ್ಯಾಯವಾದ ಜನ ಶಬ್ದವೂ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು. "ಲೋಕಸ್ತು ಭುವನೇ ಜನೇ" ಎಂಬ ಅಮರಸಿಂಹನ ನಾಮಲಿಂಗಾನು ಶಾಸನದ ನಿಘಂಟುವಿನ ಆಧಾರದಿಂದ ಲೋಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಲೋಕಗಳೆಂದೂ, ಜನಗಳೆಂದೂ ಎರಡು ಅರ್ಥಗಳೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಜನ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ, ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರಿನ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು. ಜನಗಳಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ವಾಸ್ತು, ವೈದ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಕೇವಲ ನಾಮ (ಶಬ್ದ) ಮಾತ್ರದಿಂದಲ್ಲದೆ, ಅರ್ಥದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಹೇಳಿರುವ ಅನ್ವರ್ಥವೆಂಬುದು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಪಾರಮಾರ್ಥಿಕ(ತಾತ್ಪ್ರಿಕ)ವಾಗಿಯೇ ಇರುವುದು.¹

ಈ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಿಸಿದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ "ಸುಖವು ಬೇಕು" "ದುಃಖವು ಬೇಡ" ಎಂಬ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಅಭಿನಿವೇಶನವು ಹುಟ್ಟುಗುಣವಾಗಿರುವುದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ *ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಆಮೋಘ ವಸ್ತುವನ್ನೂ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತಮಗಳಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಪಾಟವವನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವ ಮನುಷ್ಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಹುಟ್ಟು ಗುಣಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಸುಖ ಸಾಧನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೂ, ದುಃಖ ಸಾಧನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿವೃತ್ತಿಯೂ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟುವುದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸುಖ ದುಃಖಗಳು ಲೌಕಿಕಗಳೆಂದೂ ಅಲೌಕಿಕಗಳೆಂದೂ ಎರಡು ವಿಧವು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನು ಅನುಭವಿಸುವ ಸುಖ ದುಃಖಗಳು ಲೌಕಿಕಗಳು, ಸತ್ತಮೇಲೆ ಈತನ ಪುಣ್ಯಪಾಪಗಳ ಗನುಗುಣವಾಗಿ ದೊರಕುವ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುಖದುಃಖಾನುಭವಗಳೂ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷಾನುಭವವೂ ಅಲೌಕಿಕಗಳು. ಹೀಗೆ ಸುಖವು ಬೇಕು - ದುಃಖವು ಬೇಡ ಎಂದು ಆಸೆಪಟ್ಟಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಖವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ದುಃಖವು ಬೇಡವೆಂದರೆ ಅದು ಬರದೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಸುಖ - ದುಃಖಗಳ ಸ್ವರೂಪ, ಅವುಗಳ ಸಾಧನ, ಆ ಸಾಧನಗಳ ಸಂಪಾದನೋಪಾಯ, ಇವುಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ವಿದ್ಯೆ(ಜ್ಞಾನ)ವೆಂದೂ, ಲೌಕಿಕ ವಿಷಯದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದೂ(ಕಲೆಯೆಂದೂ

* ಅಹಾರಸಿದ್ಧಾಭಯಮೈಥುನಾನಿ ಸಮಾನಮೇತತ್ ಪರುಭಿರ್ನರಾಣಾಂ |

ಜ್ಞಾನಂ ಪರಂತತ್ ವಿಶಿಷ್ಟತೇತಃ ಜ್ಞಾನೇನಹೀನಃ ಪರುಭಿಸ್ಸಮಾನಃ ||

—ಎಂಬ ಹಿರಿಯರುಕ್ತಿಯು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದು.

† ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿವಿಗೆ ಸಂಬಂಧ (ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ) ಪಟ್ಟಿದನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯೆಂದೂ (ವಿದ್ಯೆಯೆಂಬುದು ವಿದ, ಜ್ಞಾನೇ, ಜ್ಞಾನಾರ್ಥಕವಿದ ಧಾತು ನಿಪ್ಪನ್ನವಾದುದು), ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಿಳಿವನ್ನು ಕಲೆಯೆಂದೂ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಉಂಟು.

(ಕಲೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯೆಯೆಂದೂ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಉಂಟು) ಹೆಸರು ಈ ಕಲೆಗಳು ಕೂಡವು ನಾಲ್ಕೆಂದೂ (೩೪) ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಮೋಕ್ಷ ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳ ಸ್ವರೂಪಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಮೊದಮೊದಲಾದಂಥ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಪುರಾಣೇತಿಹಾಸಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಹಾಗೆಯೇ ಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಮನುಷ್ಯನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುವವು. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಈ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ವಾಸ್ತುಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಲಾರ್ಗ, ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ - ಮೊದಲಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕರವೂ, ಸುಖಸಾಧನವೂ ಆದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಉತ್ಪಾತ, ಶಕುನ ವಿಷಯಗಳು *ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು.

ಗ್ರಂಥಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ

ಈ ಗ್ರಂಥವು †ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದೆ. ಹೆನ್ನೆರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥ. ಶಾಸನಾತ್, ಶಾಸ್ತ್ರಂ - ಮನುಷ್ಯನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹಿಡಿದು, ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ, ಗುಣ ಉಪಯೋಗಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವು. ಈ ಬಗೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ, ಜೀವಾತುಗಳಾದ ರಸಗುಣಾಲಂಕಾರ ವೀತಿ ವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಎಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅದರೂ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಲು ಕಂದಗಳೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಜಾತಿಯ ವೃತ್ತಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಷಿಲಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯ ಪ್ರೌಢ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಮತ್ತು ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ *ತಿಖಿರಿದೆ ಎಂಬ ಜೋಷ್ಯ ಪರಾರ್ಥವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ತಿಖಿರಿಣಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ

* ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರವು ಅಲೌಕಿಕಗಳಾದ ಸ್ವರ್ಗನರಕ ಮೋಕ್ಷಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪದಗಳೇ ಅಂಗವಾಗಿದ್ದರೂ, ಮನುಷ್ಯನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉಪಕರಿಸುವ ಹಲವು ಅಲೌಕಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರಿಸಿದೆ.

† ಒಂದೆರಡು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಿದ್ದರೂ, ಅವನ್ನು ಗದ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಗಣಿಸಿಲ್ಲ.

‡ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ತಲಮಾಲಾದಿ ಅರು ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲದೆ, ಪೃಷ್ಠಿ, ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಿ, ಮಾಲಿನಿ, ಮೃತವಿಲಂಬಿತ, ತಂತ್ರ ಮೊದಲಾದ 17 ಜಾತಿ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಇವು ವಿವರವನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಗರಲಿ ನೋಡಬಹುದು.

§ ಮಂದ್ರಲಂಕಾರ—ಹಿಮಾಂ | ಶುನಿಂದಂ ವೇಧಂಗೆಯ್ಯೆ ತಿಖಿರಿಣಿಯಕ್ಕಂ ಪೆಸರೊಳಂ || (೮-೫೪)

ಜಮಲಿಂನಾಂಟಿ—ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ || (೧೨-೬೫)

ಉಪಮಾಲಂಕಾರಗಳು—ಮಯೋ | ಮೋಗಿಗಿದಜ್ಜಾ ಪಿಂಗುವವೋಲಿ | (೧-೨೬)

ಘನಘಟಿಯನುಗ್ರವಾತಾಹತಿವೋಲಿ || (೯-೬೨)

ಯಮಕಾಲಂಕಾರ—ಶಂಕರಭಟ್ಟಿ... ಶಂಕರಪದ... ಜನತಾ || ಶಂಕರ... ವಿರಮಯ | ಶಂಕರನಿ. ೪೫

§ ಕಜ್ಜಾಣದರುಮರುಂಧತಿಯನಾದೊದಂ ನೆಜ್ಜಿ ಕಾಣ್ವರ್ ||

ಜಾಣೂರಮಲ್ಲನಂ ಗೆಲ್ಲಮಲ್ಲನಂ ಗೆಲ್ಲಾರಾಕುಂ ||

(೧-೬)

ಅಂತರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಉಪಕ್ರಮಿಸುವ ಫಲವನ್ನು ಅನುಗಮಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಇರಿಸಿ, ಮುದ್ರಾಲೇಖಕನನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಭಂಡಾರ್ಯಸ್ತಾಲೇಖಕರಾತ್ಮಗಳ ಸಾಂಚಿತ್ಯ ಪ್ರಕರ್ಷನನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ತೋರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವನು.

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರ—ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸುಖಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಹವೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕಗಳಾಗಿರುವ ವಸತಿ, ಆಹಾರ, ಆರೋಗ್ಯ, ಅಲೇಖಕ ಇವುಗಳ ವಿಷಯವು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. (ಮೊದಲನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ) ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸುಖ ಸಾಧನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿವರೆಗೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ತಿಳಿ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರಯೋಗಕರಣಗಳೆಂಬ ದಿನ ಪಂಚಾಂಗ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಂಚಾಂಗಫಲನಿರ್ಣಯವೆಂಬ ಮೊತ್ತಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಜ್ಯೋತಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿವೆ.

ಈ ಅಧಿಕಾರದ ಆದಿಯಲ್ಲಿ—ಕವಿಯು ಮಂಗಳವದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿ ಸ್ತುತಿ, ಗಣಪತಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ಪುರಾತನ ಕವಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ, ಬಳಿಕ ತನ್ನ ವಶಚರಿತ್ರಿ, ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗ್ರಂಥದ ಹೆಸರು, ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪ್ರತಿಪಾನ್ಯ ವಿಷಯ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗ್ರಂಥವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ “ನಾನಾವಿಧ ಕಾರ್ಯಗಳೊಳೆ ನಾಡೊಡವಿರುವೆ ಮುಖ್ಯ” ಎಂದು ಪಂಚಾಂಗಫಲನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವನು. ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ತಿಥಿಗಳ ಹೆಸರು, ಅಧಿದೇವತೆಗಳು, ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಗಳಾದ ಸಿದ್ಧಿತಿಥಿಗಳು, ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗದ ವಾರಗಳು, ಆಯಾ ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿ ದೇವತೆಗಳು, ಪಾರ್ಶ್ವಮುಖ, ಊರ್ಧ್ವಮುಖ, ಅಘೋಮುಖ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಆಯಾ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ಉಗ್ರ, ಚಲ, ದಾರುಣ ಶೀಘ್ರ, ಸಾಧಾರಣ ಎಂಬ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಹೊಸ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ಧರಿಸುವುದಕ್ಕೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೂ ವ್ರತಾದಿಗಳೂ ತಕ್ಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಗುಡಾಂತನಕ್ಷತ್ರವಾದಂಗಳು, ವಾಸ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸಂಯೋಗದಿಂದಾಗುವ ಉತ್ತಾಪಾದಿ ಯೋಗಗಳು, ಪರಿಘಯೋಗ, ಕುಪನಾದಿ ಯೋಗಗಳು, ಸಿದ್ಧದಿನ, ತ್ರಿವಿಷ್ಣುರಯೋಗ, ರೋಗಿಗೆ ಅಶುಭದಿನಗಳು, ಶುಭಾಶುಭಯೋಗ, (ವಿಷ್ಣುಭಾದಿ ಯೋಗಗಳು ೨೭), ಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸಂಯೋಗಫಲ (ಕರಣಗಳು, ಬವಾದಿ ೧೧), ಗುಳಿಕನುದಯವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶುಭ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗದ ದಿನವನ್ನೂ, ಸೂರ್ಯಾದಿ ನವಗ್ರಹಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೊಡುವುವು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಎರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರ—ಭರತಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನಾದಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿರುವ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವಾಹಾದಿ ಸೋಡಶಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಶುಭಕರಗಳಾದ ತಿಥಿ ಲಗ್ನಾದಿಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪಟಲಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು, ನವಪಟಲಗಳೆಂದು ಒಂಭತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಒಂಭತ್ತು ಪಟಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ

*ಮಂಗಳಾದೀನಿ ಮಂಗಳವಾಧ್ಯಾನಿ ಮಂಗಳಾಂತಾನಿ ಕಾನ್ಯಾನಿ ಪ್ರಥಂತ—ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಂತೆ.

ಬೀಜವಾಚನವನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಮಚಕ್ರವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಗಮನಾಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಆರಂಭದ ವಿವಾಹಪಟಲ ಮೊದಲನೆಯದು ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ವಿವಾಹಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಂಸವನ ಸೀಮಂತಪಟಲಗಳೆಂದನ್ನೂ ಒಂದಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿ, ಬೀಜವಾಚ ಪಟಲವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ನವಪಟಲದಲ್ಲಿ ಪುಂಸವನ ಸೀಮಂತಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ನವ ಪಟಲವನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬಳಿಕ ಬೀಜವಾಚಾದಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಅಧಿಕಾರವಾದುದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಥವಾ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಬೀಜವಾಚ ಪಟಲವನ್ನು ಬೀಜವಾಚಾದಿ ಪಟಲವೆಂದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಗಮನಾಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೊದಲಾದವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ೧೦ ಪಟಲ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಮಗೆ ದೊರೆತಿರುವ ಯಾವುದೊಂದು ಪ್ರತಿ ಯಲ್ಲೂ ಈ ಪಟಲವಿಭಾಗವನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಈ ಪಟಲವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿರಬಹುದು. ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು ಈ ಪಟಲವಿಭಾಗವನ್ನು ಬರೆಯದಿರುವುದು ಪ್ರಾಮಾದಿಕವಾಗಿರಬಹುದು.

ಈ ಎರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ—ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಘಜೀವಿ, ವೃತ್ತಿಜೀವಿಯಲ್ಲ ಅದುವರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪುರುಷನೂ ತಕ್ಕ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ, ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ವಜಾತ್ಯುಚಿತ ಜೀವನವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಡೆಸಿ ಸುಖದಾಂಪತ್ಯವನ್ನನುಭವಿಸುವುದೇ ಸಂಸಾರಸುಖವೆಂಬುದು. ಈ ಸಂಸಾರಸುಖಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ವಿವಾಹ ಕರ್ಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹ, ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಫಲ, ವಧಾವರಗೇ ಕಂಟಿಕಪೊದಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಇವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಮದುವೆಗೆ ಶುಭದಿನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ವಧಾವರರಿಗೆ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ರಾಶಿಕೂಟ (೧) ಮೊದಲಾದ ೪ ಮುಖ್ಯಕೂಟಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನಕ್ಷತ್ರ ಲಗ್ನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ಒಲ್ಲದ (ಸರಸ್ವರ ಪ್ರೀತಿಸದ) ವಧಾವರರ ಕೂಟಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಿನವನ್ನು ಹೇಳಿ, ವಿವಾಹ ಪಟಲವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಿಸಿರುವನು. ಬಳಿಕ ಸತ್ಸಂತಾನವನ್ನು ಸಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ವಧುವಿನ ಋತುಕಾಲದ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ರಜಸ್ವಲಾ ಪಟಲವನ್ನೂ, ಬಳಿಕ ಗರ್ಭಧರಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಸಡೆಸತಕ್ಕೆ ಸೀಮಂತಪುಂಸಪಟಲಗಳನ್ನೂ, ಬಳಿಕ *ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲಾರಂಭಿಸುವ ಶುಭದಿನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅನ್ನಪ್ರಾಸನ ಪಟಲ, ಚೌಲಕರ್ಮವನ್ನೂ ಅದಕ್ಕೆ ಶುಭದಿನಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವ ಚೌಲಕರ್ಮಪಟಲ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನಾರಂಭಿಸಲು ಶುಭದಿನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಉಪನಯನ ಪಟಲ ಇವನ್ನೂ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಗಿಸುವ (ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವ್ರತವನ್ನು ಮುಗಿಸಲು) ತಕ್ಕ ದಿನಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಸಮಾವರ್ತನ ಪಟಲವನ್ನೂ, ಯತಿಗಾಗಲಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಗೃಹಸ್ಥನಿಗಾಗಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುವ ಶುಭದಿನಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವನಪ್ರವೇಶ ಪಟಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಮನುಷ್ಯನ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೂಲವಾದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಶುಭದಿನಾದಿಗಳನ್ನೂ, ಬೆಳೆಯ ವೃದ್ಧಿ, ಹ್ರಾಸ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರಾಮ ಚಕ್ರ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಬೀಜವಾಚ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ, ಸುಖಸಾಧನ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಡಲು ತಕ್ಕ ಶುಭದಿನಗಳನ್ನೂ, ಪರದೇಶಕ್ಕೆ

*ಜಾತಕರ್ಮ, ನಾಮಕರಣ ಕರ್ಮಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಇವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕಗಳಲ್ಲವೆಂದು ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃವೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವನೋ ಅಥವಾ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಬಿಟ್ಟಿರುವನೋ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವವರು ಬರುವ ದಿನಗಳನ್ನೂ ಜೋಯಿಸರನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ತಿಳಿದು ಗಮನಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂಬ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತಾಬಿಂಬಗಳ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭದಿನಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ—ಇದರಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಸುಖಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ವಾಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಮನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾರಂಭಿಸುವ ಶುಭತೀರ್ಥಿ ನಕ್ಷತ್ರಾದಿಗಳು, ಮನೆಗೆ ಹಾಕುವ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಶುಭಾಶುಭದಿನಗಳು, ಮನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರಗಳ ಜಾತಿ, ಸ್ವರೂಪ ಮೊದಲಾದುವು. ಇಷ್ಟ ಮನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಿಕ್ಕು, ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಮೂಳೆ ನೊದಲಾದ ಅಶುಭ ವಸ್ತುಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ನೆಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸುವುದು, ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಅಡುಗೆ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಬೇಕಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳವ (ವಾಸ್ತು) ಉದ್ದ ಅಗಲಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶುಭಾಶುಭ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ, ವಾಸ್ತುವಿನ ಮತ್ತು ಆಯದ ವಿಚಾರ, ಕಂಭವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ದಿಕ್ಕುಗಳು, ಶುಭದಿನಗಳು, ಅಯ್ಯಾಲಸ್ಕ ರಚಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಹಾವಿ ಚಾತುರ್ವರ್ಣ್ಯ ದವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಅಯ್ಯಾಲ ಪ್ರಕರಣ, ಬಾಗಿಲ್ಪಡವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದಿಕ್ಕು, ಶುಭದಿನಗಳು ಇವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಮುಂದೆ ಮನೆಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ, ಅವುಗಳ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದು, ಅಷ್ಟವಫಲ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರವಫಲ, ಧ್ವಜಾದಿ ೮ ಆಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡ ತಕ್ಕ ಮನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಇವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪಟನಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಭಾಗವು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿ ನದೋ, ಬೇರೆಯವರು (ಲೇಖಕರು) ಇದನ್ನು ಈ ಗ್ರಂಥಾವಯವದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವದೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.

ಈ ವಾಸ್ತು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಸ್ತುಗ್ರಂಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದಲೇ ಬರೆದಿರಬಹುದು. ಯಾವ ಗ್ರಂಥವೆಂದು ತಿಳಿಯಲು ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯ—ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಕೇಡನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಗಳಾದ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ದಿವ್ಯ, ಅಂಬರ, ಭಾಸುಗಳೆಂದು ಮೂರು ತಿಳಿಸಿ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವನು. ಆಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ತಾರೆ ಗಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ವಿಕಾರವನ್ನು ದಿವ್ಯವೆಂದೂ (ದಿವ್ಯ-ದೇವತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ), ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸುಟ್ಟುರೆಗಳ, ಬಹುಸಿಡಿಲ, ಕಾಮನಬಿಲ್ಲು ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅಂಬರವೆಂದೂ, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ವಿಕಾರ ಗಳನ್ನು ಭಾಸುಗಳೆಂದೂ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವನು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಾಢ್ಯಾಚಾರ್ಯ, ಮಾದಾ (ಮಂದಾ-ಮಾಡಾ) ಚಾರ್ಯ ಇವರ ಮತದಿಂದ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಹೀಗೆ ಅನಿಷ್ಟಸೂಚಕವಾದ ಉತ್ಪಾತಗಳಿಗೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಧಿಪತಿ ಯಾದ ರಾಜನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಯಾ ಉತ್ಪಾತಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಂತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರವನ್ನೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಈ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಉತ್ಪಾತಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಾರ್ಥಕ ವಿಕಾರಗಳೆಂದಾದ ಉತ್ಪಾತದ ಕೊನೆ ದೇವತಾಪೂಜಾವಿಧಿಗಳಿಂದ ಶಾಂತವಾಗುವುದೆಂದೂ, ದಿವ್ಯೋತ್ಪಾತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕನಕಾನ್ನ ಗೋಕುಲಮೇವ ದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಈಶಾನ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೋಮ ಮಾಡಿ ಅಂಬು ಗಳಾಯಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿರುವನು. ಅಂಬುಗಳಿವು ಎಂಬ ಶಾಂತಿಕಾರ್ಯವು ಇಂತಹ ಮೇವ ಸ್ವಪ್ನವಾಗಿ ಗ್ರಂಥದಿಂದಲೂ ಟೀಕೆಯಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಜೈನಮತದ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥವಾದ ನೇಮಿನಾಥ ಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ—(ಕರ್ಣವಾರ್ಯನ ಕನ್ನಡ ನೇಮಿನಾಥ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ) “ಮನು ದೇವನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ದೇವತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ನಂದನ ಹೆಂಡತಿ ಯರೊಡೆಯು ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗುವಿಗೆ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಕೃಷ್ಣನು ನಂದಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ಬಳಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂಸನ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವರ್ಷ, ವಿಕಾರವಾದ ನರಿಗಳ ಕೂಗು, ಹಗಲುಳ್ಳಾಪಾತ, ನೆಲಗುಡುಗು ಮುಂತಾದ ಉತ್ಪಾತಗಳು ತೋರು ವುದೋಹಿತನು ಈ ಉತ್ಪಾತಗಳಿಂದ ಕಂಸನ ವೈರಿಯ ಎಲ್ಲೆಯೋ ಹುಟ್ಟಿ ಬಳಿಯುತ್ತಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಕಂಸನು ತನ್ನ ವೈರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೊಲ್ಲಲು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಅವು ನಂದಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮಗುವಾಗಿ ಪ್ರೀತ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲಗಳಾಗಿಹೋದುವು. ಕೌತುಕ, ರಕ್ತಪೂಸು, ವ್ಯವಭಾಸುರ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಭಂಗ ಪಡಿಸಲು, ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಅಮಾನುಷ ರಕ್ತಿಯು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹರಡಿತು. ವಸುದೇವ ದೇವತೆಯು ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಕೇಳಿ, ತಮ್ಮ ಮಗನ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷಗೊಂಡು ನಂದ ಗೋಕುಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ತಮ್ಮ ದಂಡಿ ನೊಡನೆ ನಂದಗೋಕುಲದ ಕೃಷ್ಣ ಯಕ್ಷಿಯ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಂದಗೋಪನನ್ನು ಕರೆಸಿ—‘ನಾಳೆ ನಿನ್ನ ಗೋಬ್ಬಂದಮುನಿಲ್ಲಿತಂದು ಮುದದಿಂಪುಬಿಂಬ ಕರೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಲು, ಆತನು ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೋಗಿ, ಮೂರನೆಯ ದಿನ ‘ಸಮಸ್ತ ಗೋಕುಲ ಸಮೀಪಂ ಗೋಪನಿಕರಮಂ ತಕ್ಕುಟುಂಬಿನೀಸಹಿತಂನೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಂದಂ ಸ್ವಕೀಯದಾರಕೋಪಾತ ನಾಗಿ ಬಂದಾ ಯಕ್ಷಿಯ ಸಮಕ್ಷದೊಳಬುಗುಡಿದರ್ಚಿಸಿದಂ, ಇರೆ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮುಂದೆ ‘ಇದು ತಾಂ ಗೋಮುಖಿಯೆಂಬ ನೋಂಪಿ’ ಎಂದು ಇದನ್ನೇ ಗೋಮುಖಿ ವ್ರತವೆ’ಂದು ಹೇಳಿ, †ಜೈನರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಈ ಅಂಬುಗಳಿವ ವ್ರತವು ವೈದಿಕ ಮತದವನಾದ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು (ಚಾವುಂಡರಾಯನು) ಹೇಳಿರುವುದು ವಿಚಾರಣೀಯವಾಗಿರುವುದು. ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ವ್ರತದ ವಿಚಾರವು ಯಾವ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲೂ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಹ್ಮ, ಗುಹ, ದಿಕ್ಪಾಲ, ಉರಗ, ಗಣಪ, ಹರಿ, ಫಲಗ್ನ, ಶುಕ್ರ, ಗುರು, ಶನಿ ಗ್ರಹಗಳೆಂಬ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಚಲನೆ, ಕುಸಿಯುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಗಳಿಂದಲೂ, ಕಂಬುಗಿಡು ಭಂಡಿಯು ಮುರಿದುಹೋಗುವುದು, ನಿಲ್ಲುವುದು ಮೊದಲಾದ ವಿಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ತೋರುವ ಉತ್ಪಾತವು ರಾಜನ ಆಂತಃಪುರ, ರಾಜಕುಮಾರರು, ರಾಜಪುರೋಹಿತ, ರಾಜವಾಹನಗಳು, ದಂಡ

*ಅಜಲು ಎಂಬುದು ಅಜಲು ಎಂಬ ಸದಿಂಪುಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು.

†ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ—ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಮರಣೋತ್ಪಾದಕ ಹಿಂಸಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಸರ್ಗವೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವು, ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಈತನು (ಅ. ೧೨, ಪ. ೫೩) ಪದ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು.

‡ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಕ್ಷಯಕ್ಷಿಯರ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿವೆ.

ಗಾಳಿ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಮರದ ಕೊಂಬೆ ಮುರಿಯುವುದು, ಮರಗಳಿಂದ ರಕ್ತಸುರಿ
ವುದು, ಉರಿ ಹೊಗೆಗಳು ಮರದಿಂದ ಹೊರಬಿಂತೆ ಕಾಣುವುದು, ಮರಗಳು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಟಿ
ಳಿಸುವುದು, ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಣಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಮರ ಚಿಗುರುವುದು, ಬೋಗವಿಲ್ಲದ ಮರ ಒಣಗು
ವುದು, ಮರದಿಂದ ಎಣ್ಣೆಯು ಸೋರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ವ್ಯಕ್ತ (ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ) ವಿಕೃತೋತ್ಪಾದಗಳಿಂದ

ಸಂವೇಷಾದ್ಯುತ್ತಮಗಳಿಗೆ ಜೈತ್ರ ಪೈರಾಲು ಮೂಸಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಷ್ಮ (ಜೇಷ್ಠಾಷಾಢ) ದಲ್ಲಿ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಮಳೆಗಾಲದ (ವರ್ಷಾತು) ಣ್ಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಮೊದಲಾದುವುಕ್ಕೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ತರತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಧರ್ವ ನಗರಾದಿ ಅನಿಲ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. (ಇದು ನಂದನ ಮತ - ಇಲ್ಲಿ ಮಂದ ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ವಾತವಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿ ವಿಕಾರಗಳಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ. (ಇದು ಗಾಝೀಮತ.) ಹಿರಿದತ್ತಾದಿಗಳ ಪವನಜನಿತ ವಿಕಾರಾದಿಗಳಿಗೆ ದೋಷವಿಲ್ಲ - ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ - ಪವನ, ವಾತ, ವಾಸವ, ವಾರುಣ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಮಂಡಲಗಳ ನಕ್ಷತ್ರ ವಿಭಾಗ, ಅವುಗಳ ಉದಯ, ಅಸ್ತ, ಫಲ, ಪರವ್ವರ ದೋಷಪರಿಹಾರ, ಇವುಗಳ ಫಲಾಪಧಿತಿಗಳು ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ವದನೆಯ ಉದ್ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ—ಸ್ಥಾವರ ದುಗಮಾತ್ಮಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಜೀವನವು (ನೀರು) ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದುದರಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ತೋಡಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀರು ದೊರಕುವ ಸ್ಥಳ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಕೆಳಗೆ ದೊರಕುವುದು, ದೊರಕುವ ನೀರಿನ ರುಚಿಯಂತೆ ಹುದು, ಭಾವಿ ತೋಡುವಾಗ ಕೆಳಗಡೆ ಅರೆಯಬಂಡೆ ಅಡ್ಡವಾಗಲು ಅದನ್ನು ಮೃದುಮಾಡುವುದು, ಕಲ್ಲನ್ನು ಸೀಳುವ ಉಳಿಗಳನ್ನು ವಜ್ರದಂತೆ (ಉಕ್ಕಿನ ಶಕ್ತಿ) ಘಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿ ತೋಡಲು ಅನಾರಾಧ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಶುಭಗಳು, ಭಾವಿಗಳನ್ನು ಊರಿನ ಅಗ್ನೇಯ ವಾಯವ್ಯ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡಬೇಕು, ಮರಗಳು ಚಿಗುರಿ ಸೋವಾಗ ಬೆಳೆದಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ದೊರಕುವುದು, ಒಣಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮರಗಳಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರದು, ಸುತ್ತಲೂ ಹುಲ್ಲಿನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿರುವ ಸ್ಥಳ, ಪುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿರುವ ಬಯಲಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದಿರುವ ಸ್ಥಳ— ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಿಧಿಯೂ ನೀರೂ ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಮತ್ತು ಹುಲಿಗಳು ಮರಗಳು ಬೆಳೆದಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಂಪು ಚಿಗುರುಗಳು ಮರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೂ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ತೋಡುವಾಗ ಸಿಕ್ಕುವ ಕಲ್ಲು, ವೈಡ್ರೋನ್, ಅತ್ತಿಯ ಹಣ್ಣು, ತುಪ್ಪ, ಪಾದರಸ, ಅಭ್ರಕ (ಕಾಗೆ ಬಂಗಾರ), ಪಾರಿವಾಳಮಣಿ, ಕಾಡಿಗೆ ಈ ಬಣ್ಣಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದು. ಕಪ್ಪು ಮೊದಲಾದ ಒಣ್ಣುಗಳಿರುವ ಮಣ್ಣಿರುವ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒಗಚು ಮೊದಲಾದ ರುಚಿಯ ನೀರು ದೊರಕುವುದು - ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಮುಂದೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮರಗಿಡುಗಳ ಜಾತಿ ವಿಶೇಷ, ಬೆಳೆದಿರುವ ಸ್ವರೂಪ, ಹುತ್ತಿರುವುದು, ಹಲ್ಲುಹಸಲೆಗಳಿರುವುದು - ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಾರಾನುಗುಣವಾಗಿ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣ ದೊರದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣ ಮೊದಲಾಗಿ ಆರು ಪುರುಷ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣ, ಹದಿನೈದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದೂ, ಹಾಗೆ ತೋಡುವಾಗ ಒಳಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಮಣ್ಣುಗಳೂ, ಹಲ್ಲಿ, ಕಪ್ಪೆ, ಹಾವು ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದೆಂದೂ ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣ ಹೇಳದಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯ ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣ ದೊರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನೆಲದಲ್ಲಿ ತೋಡುವಾಗ ಸಿಕ್ಕುವ ಅರೆಯಬಂಡೆಯನ್ನು ಮೃದು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಬಾಯ್ಲಿ ನೀರೂಟವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಉಕ್ಕಿನ ಶಕ್ತಿ (ವಜ್ರದ ಶಕ್ತಿ) ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಮಾಹರಿಸಿರುವನು. ಈ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಈ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳೂ ಬಹು ಮುಖ್ಯಗಳೂ, ತುಂಬಾ ಸುಖಕರಗಳೂ, ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಗಳೂ ಆಗಿರುವುವು.

ಆರನೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯವೇನಾದ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ—ಮನುಷ್ಯನು ಆಹಾರಕ್ಕೂ, ಅಲಂಕಾರಕ್ಕೂ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾದ ಫಲಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷಲತೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಕ್ರಮ, ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ ಇವನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದುವನು. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಧಾನ್ಯ, ಬೀಜ ಬಿತ್ತಲು ಶುಭಗಳೆಂದೂ, ಬಿತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೆಲವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಹದಮಾಡಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಬೇಕು, ಮರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವಾಗ ಅಥವಾ ನಾಟುವಾಗ ತೆಗೆದ ಗುಳಿಗಳ ಅಂತರ, ಆ ಗುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ತೆರದ ಮಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಹಾಕಬೇಕು. ತಾನಾಗಿಯೇ ಮರದಿಂದ ಬಿದ್ದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜವನ್ನು ಸಗಡೆಯನ್ನು ಬಳಿದು, ಐದು ದಿವಸ ಒಣಗಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಏಳು ದಿವಸ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ನನೆಸಿ, ಒಣಗಿಸಿ, ವಾಯುವಿಕಂಠ ಧಾಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ

ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು ಬೀಕು. ಅದಕ್ಕೆ ರತ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರಸನ್ನು ಎತ್ತಿ ಮೂರು ಬೀಕು. ಹೀಗೆ ಬಿಟ್ಟು
ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಅಲೆಕಲ್ಲು, ಸಿಡಿಲು, ಮಂಡು ಇವುಗಳ ಬಾಳೆಯಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಲು ಮೊದಲನೆಯ
ಬೂದಿ ಇವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು. ಗಿಡಗಳು ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹುಲುಸಾಗಿ ಫಲಬಿಡಲು ಮೂರನೆಯ
ಮಿಷ ಸರ್ಪವಾಡ್ಯ ಕವಳೇಪತ್ರಗಳ ಧೂಪ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಗು ಬಜೆ ಮೊದಲಾದ ಪದಾರ್ಥ
ಗಳನ್ನು ಅರೆದು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬಳಿದರೆ ಹುಳುಗಳು ಸಾಯುವುವು. ವಿಳಂಗಾದಿಗಳನ್ನು ಧೂಪಿಸಲು
ಗಿಡಗಳು ರೋಗಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದೆ ಬೆಳೆಯುವುವು. ಗಿಡುಮರಗಳ ಕೆಡಿದ ಮುರಿದುವುಗಳನ್ನು
ಮುರಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಜುಕಿಹೋಗುವುದು ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳ ನಿವಾರಣಕ್ಕೆ ಆ ರೋಗ
ವಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದು, ಬಿಸಿಯ ತುಪ್ಪ, ವಿಳಂಗ, ಕರಿಯಮಣ್ಣು ಇವನ್ನು ತುಂಬಿ
ಬಳಿಯಬೇಕು. ಸಬ್ಬಸಿಗೆ ಕಷಾಯವ ನೀರನ್ನು ಬೀರಿನಲ್ಲಿ ಟೀದು ಅಜಮಾಂಸದ ರಸವನ್ನು ತಳೆ
ದರೆ ಮರಗಿಡಗಳು ನುಣ್ಣನ್ನು ಪಡೆವುವು. ಜವೆ, ಹೆಸರು ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಹಾಲಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ
ಮರದಬುಡದಲ್ಲಿ ತಳೆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಯತುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವು ಫಲಪುಷ್ಟಗಳಿಂದ ರಂಜಿಸುವುವು. ಹೆಸರು
ಬಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮರಗಳನ್ನು ಹೇಮಂತದಲ್ಲಿಯೂ, ಫಲಪುಷ್ಟಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮರಗಳನ್ನು ಪರ್ವಕಾಲ
ದಲ್ಲಿಯೂ, ಬೀಜಬಿತ್ತಿರ್ದ ಮರಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪೊಡನೆ ಕಿತ್ತು ಶಿಶಿರರ್ತುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಾಟಬೇಕು.
ಹೀಗೆ ನಾಟಿಸಾಗ ನಾಟುವ ಮರಗಳನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ, ಕಿತ್ತು, ವಾಡ್ಯ ಮೊದಲಾದ ವೈಧವದಿಂದ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬಿತ್ತ(ನಾಟ)ಬೇಕು. ಪುಲ್ಲಿ ಹಂದಿಗಳ, ನೇಣದ ಜಲ, ಮಧುಘೃತ ಇವನ್ನು
ಎಜ್ಜಿದರೆ ಮರಗಿಡುಗಳು ಸದ್ಯಃ ಫಲಬಿಡುವುವು. ದಾಡಿಮ, ಪುಲಸ, ಪಾದರಿ, ನೇಜುಕೆ ನೋವ
ಲಾದ ಪಣ್ಣರಗಳ ಕೊಂಬುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ನಡಬೇಕು - ಎಂದೂ ಹೇಳಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮರ
ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರಮಾಡುವುದರಿಂದ ಫಲ ಬಿಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಶ್ವತ್ಥಕರವಾದ ವಿಷಯ
ಗಳನ್ನು ಹೇಳುವನು—ಇವು ಕಾರ್ಯತಃ ಫಲಕಾರಿಯಾದರೆ, ಇದೊಂದು ಅದ್ಭುತವೂ ಮಂಜಾ
ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯೂ ಆಗಿರುವುದು. ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹುಳಿಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ
ಕಸಿದಾಡಿ, ದಪ್ಪನಾಗಿಯೂ ಬೀರಿಬೇರೆ ತಿಡದ ರುಟಿ, ವಾಸನೆಗಳುಳ್ಳದಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಕಣ್ಣು
ಬಿಡುವ ಕಸಿಗಿಡಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗ
ಬಹುದೆಂದು ತೋರುವುದು.

ಒಂದು ಮರದಕೊಂಬೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಬೀಜವನ್ನಾಗಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಸೀಳಿ, ಸೇರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿ, ತುಪ್ಪ, ಜೀನು ಇವನ್ನು ಜಿನ್ನಾಗಿ ಬಳಿದು ನೆಟ್ಟರೆ, ಒಂದೇ ಬುಡದ ಮರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳು ಬಿಡುವುವು. ಕಮಲ, ಕುಮುದ ಮೊದಲಾದ ಜಲ ಪುಷ್ಪಲತೆಗಳ ಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೇರಿಸಿ, ಅಜ್ಜಮಧುಗಳನ್ನು ತೊಡೆದು, ಹರಿಣಾಮಿಷಜಲವನ್ನು ಬುಡಕ್ಕೆ ತಳೆದರೆ, ಒಂದೇ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಮಲ ಕುಮುದನೀಲೋತ್ಪಲ ಪುಷ್ಪಗಳು ಬಿಡುವುವು - ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಮಾವಿನಮರವು ಇಮ್ಮಾವಿನ ಮರವಾಗುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಬಾಳೆಯು ದಪ್ಪನಾದ ಪಣ್ಣಿನೆಯನ್ನು ಬಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು ದಾಳಿಂಬದಹಣ್ಣಿನಂತಾಗುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಹಲಸಿನ ಮರ ಬುಡದಿಂದ ತುದಿಯವರೆಗೂ ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ತೆಂಗು ತುಂಬಾ ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಈ (ಕಿತ್ತಳೆ-ಹೇರಳಿ) ಯು ಹೆಚ್ಚು ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಾಡಲದೆ ಗಿಡ, ದಾಳಿಂಬದ ಗಿಡ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ದಪ್ಪನಾದ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹುಣಿಸೆಬೀಜಗಳನ್ನು ಅಗೆಹಾಕಿ (ಒಟ್ಟಿಲಿಹಾಕಿ) ಕಿತ್ತಿನಾಟುವಾಗ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಎಲೆಮರ, ಬೇವಿನಮರಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ

ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮರ ಗಿಡುಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಮಧುಕ, ಮಧುಕವುಷ್ಟ, ಮಧುಕರ್ಕರೆ ಕೋಷ್ಠಗಳನ್ನು ಹೊಳವುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮರದ ಒಂದೇ ಕೊಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಯಾನಾ ಗಲಾ ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಅಡಿನ ತೊಗಲು, ಕರಿಯಬಣ್ಣದ ತಿಸಗಂದೋವಲ ತೊಗಲು ಇವನ್ನು ಆ ಕೊಂಬೆಗೆ ಏಳು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಬೇಕು-ಎಂದು ಹೇಳಿ, *ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಾದಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ- ಅಶೋಕವಳು, ಪುನ್ನಾಗಚಂಪಕ, ಕೇತಕಿ ಮೊದಲಾದ ಮರಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಪಾದಪ್ರಹಾರ, ಮದ್ಯವನ್ನು ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ದೋಹದಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು (ದೋಹದವೆಂದರೆ ಮರ ಗಿಡುಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಲವುಪ್ಪಗಳು ಉಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ).

ಬಲಾಕ, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಜಾಜಿ ಮೊದಲಾದ ಹೂ ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೂ ಬಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ದಾಸವಾಳದ ಕೆಂಪು ಹೂ ಬಿಳಿಯ ಹೂವಾಗುವುದು, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಜಿ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಹೂವಿನ ವಾಸನೆ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆಯ ಹೂಗಳಲ್ಲಿ ಸುವಾಸನೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವುದು, ದ್ರಾಕ್ಷೆಬಳ್ಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅವುಡಲದ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಹಾಗಲಕಾಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಕುಂಬಳದ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬದನೆಯಕಾಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಕುಂಬಳದ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರ, ಬಳ್ಳಿಯನ್ನು ಏಳು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳಿ, ಬೇರು ಬಿಟ್ಟ ಬಳ್ಳಿಯ ಮೊದಲ ಮೊದಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕುಯ್ದುಹಾಕಿದರೆ, ಏಳನೆಯ ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡುವ ಕಾಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ, ಒಂದು ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕವೆಲ್ಲಾ ತಣಿಯುವಂತೆ ಫಲ ಬಿಡಿಸುವುದು, ಬಳ್ಳಿಗಳು ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಫಲ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು - ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕ್ರಮ ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಇನ್ನು ಏಳನೆಯ ಗಂಧಯುಕ್ತಿಕ್ರಮ (ಸುಗಂಧವಾದ) ಎಂಬ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ-ಮನುಷ್ಯನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ, ಉಲ್ಲಾಸಕ್ಕೂ ವಿರೋಧಿಯಾದ ದುರ್ಗಂಧವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿರುವ ವಕುಳ, ಪಾದರಿ, ಕದಂಬ ಈ ಹೂಗಳ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಮಲಯಜಕೋಷ್ಠ ಮೊದಲಾದ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಹಲ್ಲನ್ನು ಸುಲಿಯಲು ತಕ್ಕ ಚೂರ್ಣ, ಬಾಯಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸುವ ಸುಗಂಧಜಲ, ಮುಖವಾಸನೆಗೆ ತಕ್ಕ ಕೈರಗುಟ್ಟ ಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಪರಿಮಳ ತೈಲವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ತೈಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಳಕೆ ಹೋಗಿ ಕನಕಚ್ಚವಿಯುಂಟಾಗುವ ಕ್ರಮ, ಚಂಪಕ, ಪಾಟಳ, ಜಾಜಿ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪರಿಸರಿಯ ಪುಷ್ಪಗಳು, ಮೃಗಮಂದ, ಕರ್ಪೂರ, ಸುಗಂಧಾಮಳಕ ಈ ತೈಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ದೇಹ ಧೂಪ ವಸ್ತ್ರಧೂಪದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಧೂಪವರ್ತಿ (ಉದಾಹರಣೆ) ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ದಶಾಂಗಧೂಪ, ಪಂಚಾಂಗಧೂಪ, ದೇವತಾಪ್ರೀತಿಕರಧೂಪ, ಅಮೋದ ಗಂಧಿಧೂಪ, ತಿಗುಣಿ, ಸೊಳ್ಳೆ ಮೊದಲಾದ ಕಚ್ಚುವ ಕ್ರಿಮಿಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಧೂಪ, ಇವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳ ಮಿಶ್ರದಿಂದ ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ವಕುಳ, ಸಂಪಗೆ, ಕೇದಗೆ, ಗೊಜ್ಜುಗೆ, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಈ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆವ ಕ್ರಮ, ಹೂವುಗಳ ದ್ರವವನ್ನು ಸಂಗ್ರ

*ಈ ದೋಹದ ಕ್ರಮವು ತಮಿಳುನ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಬಿಡುವ ಕ್ರಮ, ಕಸ್ತೂರಿ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಪಡೆವ ಕ್ರಮ - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪರಿಸರಿಯ ಸುಗಂಧವ ಸಾಧುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಕ್ರಮ (ಉದಯಭಾಸ್ಕರ-ಮಹಿಸಿದಳ ಮೊದಲಾದ ಸಾಧುಗಳ), ಹೂಗಳಿಗೆ ಸುವಾಸನೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಧೂಪ ಕ್ರಮ - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕೃತ್ತಿಮ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಿ, ಕೃತ್ತಿಮ ಕಸ್ತೂರಿ, ಕೃತ್ತಿಮ ಪಚ್ಚಕರ್ಪೂರ, ಕೃತ್ತಿಮದ ಇಂಗು - ಇವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು. ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಧೂಪ, ಸಾಧು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅಧಾರವಿರುವುದೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅರಗಣಿಲಿಗುಗ್ಗುಳಂ (ಪದ್ಯ ೬೦) ಎಂಬ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಸುಗಂಧ ವಸ್ತು ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರ್ಪಾಡಿನಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ನೈಪಥಕಾವ್ಯದ (ಸರ್ಗ ೧೮, ಪ. ೨೨) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ-“ಪುರಸರ್ಜಾಭಯಾಲಾಕ್ಷ್ಮಾ” ಎಂಬ ಕಾಮಕರ ಧೂಪವಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು.

ಬಳಿಕ ಎಂಟನೆಯ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ-ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ “ಶರೀರಮಾದ್ಯಂ ತುಲು ಧರ್ಮ (ಜೀವ) ಸಾಧನಂ” ಎಂಬಂತೆ ಶರೀರಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಆರೋಗ್ಯವೂ, ಸತ್ವಕಾರಿಯೂ, ಪೋಷಕವೂ, ಸುಗಂಧಿಯೂ ಆದ ಅನ್ನ, ಭಕ್ಷ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ಲೇಹ್ಯ, ಜೋಷ್ಯ, ಪಾನೀಯ ವಸ್ತು ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರುವನು.

ಇದರ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆಬೇಯದೆ, ಕಳೆಯಾಗದೆ ಹದನಾಗಿರುವಂತೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೇಯಿಸಿ ಅನ್ನ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಅನ್ನವನ್ನು ಕೆಲವು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಕೆದಕದಂತಿರುವ ಕ್ರಮ, ತುಂಬಾ ದಿವಸ ಹಸಿವಾಗದಂತಿರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಸತ್ವಕಾರಿಯಾದ ಅಹಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಘೃತಪೂರಿತ, ಹೂರಿಗೆ, ಹಾಲವುಗು, ಪ್ಲೀರಮಂಡ, ಇಡ್ಡಲಿಗೆ, ಲಡ್ಡುಗೆ, ಖಂಡಲಡ್ಡುಗೆ, ವಿನಾಸಪರಿಯ ಭಕ್ಷ್ಯ, ಸಂಡೆಗಳು - ಇವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಬಾಡನ್ನಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ, ಹಾಗಲಕಾಯಿ, ಬೇವಿನಕಾಯಿ, ತೊಟ್ಟೆಯೆಲೆ, ಪಡಲವಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದ ಕಾಯ್ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕಹಿ (ವಿಷ) ಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಸ್ವಾಧು ವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ, ಮದಹುಟ್ಟಿಸುವ ಉಮ್ಮತ್ತದಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವು ಮೋಮ ವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ, ಅಹಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಾದುವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮ-ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಒಳಕ ಹಣ್ಣುಗಳ ರಸವನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ತೆಗೆವ ಕ್ರಮವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಮಾವಿನಹಣ್ಣು, ಮಾದಲವಹಣ್ಣು, ಅಱಿನೇಲಾಲಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನ ತೊಳೆಗಳು, ಬಾಳೆಯಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳು ಇವುಗಳ ರಸವನ್ನು ದ್ರವಿಯಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಮಾಡುವುದು, ಸುವಾಸನೆ ತುಪ್ಪ ಮಾಡುವುದು, ಸುವಾಸನೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಗಟ್ಟಿಹಾಲನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ಕೃತ್ತಿಮ ಹಾಲನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು (ಕಂಡೇಸ್ ಮಿಲ್ಕ್), ಸುವಾಸನೆ ಮೊಸರು ಮಾಡುವುದು, ಗಟ್ಟಿಮೊಸರು ಮಾಡುವುದು, ಕೃತ್ತಿಮ ಮೊಸರನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಸುವಾಸನೆ ಮಜ್ಜೆಗೆಯ್ದು ತಯಾರಿಸುವುದು ಈ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಶಿಖರಿಣಿ ಎಂಬ ಜೋಷ್ಯವಸ್ತುವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಶಿಖರಿಣಿಯೆಂಬ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳುವ ಪದ್ಯವನ್ನು ಶಿಖರಿಣಿ ವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಕವಿತಾಚಾತುರ್ಯವನ್ನು (ಪ್ರೌಢಿಮೆಯನ್ನು) ಪ್ರಸ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.

ಬಳಿಕ ಅಂಬಿಲಕಳೆದವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಮೃತೋಪಮವಾದ ಪಾನೀಯವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಇನ್ನು ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ—ಈ ಅಧಿಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು. ಇದರಲ್ಲಿ ನರವೈದ್ಯ (ಪುರುಷರ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧ ಚಿಕಿತ್ಸೆ), ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯ (ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗವಾಗತಕ್ಕದು), ಬಾಲವೈದ್ಯ, ಗೋವೈದ್ಯ, ಆಶ್ವವೈದ್ಯ, ಗಜವೈದ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ—ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೀವಾಪಹಾರಕವಾದ ರೋಗಗಳ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳ ಔಷಧಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದು. ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಅಬಿಲ ಜೀವರಕ್ಷಕವಾಗಿರುವ ವೈದ್ಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವನೆಂದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಮಾಡಿ, ವೈದ್ಯವಿಷಯವನ್ನು, ನರವೈದ್ಯ, ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯ, ಬಾಲವೈದ್ಯ, ಗೋವೈದ್ಯ, ಆಶ್ವವೈದ್ಯ, ಗಜವೈದ್ಯ ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನರ (ಪುರುಷ) ವೈದ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಾದದಿಂದ ನಾಭಿನರೆಗೂ, ನಾಭಿಯಿಂದ ಎದೆಯವರೆಗೂ, ಎದೆಯಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವಾತಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷ್ಮಗಳ ಸ್ಥಾನವೆಂದೂ, ಈ ವಾತಪಿತ್ತ ಕ್ಲೇಷ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದರ ಉದ್ದೇಶ (ಪ್ರಕೋಪ-ಉಲ್ಬಣ-ಹೆಚ್ಚಿಗೆ) ದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೂಲೆ, ಉರಿ, ತಿಮಿರಗಳು ಹುಟ್ಟುವವೆಂದೂ, ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾದ, ಋತುಗಳನ್ನೂ, ಪಂಚಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪುಷ್ಪಿವರ್ಧನವೂ, ರೋಗನಿವಾರಕವೂ ಆದ ಸಿತಘೃತಮಿಶ್ರಿತಮವುಂಗುರುಂ ಸೂಸಲು ಇವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಪ್ರಾತಃಕಾಲ ಸೇವಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೂಲೆ, ಪಿತ್ತಶಾಂತಿ, ಕಾಮಲೆರೋಗ, ಕಫದೋಷ (ವಾತಪಿತ್ತಕಫ), ಮುಖರೋಗ, ವಾತಜ್ವರ, ಪಿತ್ತಜ್ವರ, ಕ್ಲೇಷ್ಮಜ್ವರ, ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರ, ಅಜೀರ್ಣಶ್ವಾಸ, ವಿಷಮಜ್ವರ, ಸೂರ್ಯಜ್ವರ, ಸ್ನೋಟಿಕ (ಸಿಡುಬು), ಸೀವಳಿಗೆ (ಶೀತಾಳೆ ಸಿಡುಬು), ಬಾಯಾಣಿಕೆ, ಪಗಲನಿದ್ರೆ, ಪಲ್ಲಿಂಬುದು, ವಮನ, ಭದಿ, ವಿರೇಚನ, ಕೆಯುಸಕ, ಕ್ಷಯರೋಗ, ಗಳಗಂಡಕ್ಷಯವಾತ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಆಯುಷ್ಯವರ್ಧನ, ಬುದ್ಧಿವರ್ಧನಗಳಿಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ನರೆತೆರೆಗಳು ಹೋಗುವುದು, ವೀರ್ಯವರ್ಧನ, ನರೆತೆರೆಗಳು ಬಾರದಿರುವುದು, ಪಜ್ಜುನೆಲೆ ನಿಜಾದಲೆಯಪ್ಪುದು, ಮಡೆಜಡೆ, ಸೊಂಡು, ತೇವುಳು, ಮಂಡೆಯಪುಳು, ಸೀನಾ ಪೇನ್ಗಳ ನಿವಾರಣೆ, ತರ್ದು (ದುಂದುರು), ತಲೆಬೇನೆ, ಅರೆದಲೆಬೇನೆ, ಕಿವಿಯ ಶೂಲೆ, ಕಿವಿಯ ಪುಣ್ಣ, ಕರ್ಣವರ್ಧನ (ಕಿವಿಯನ್ನು ಬಳೆಸುವುದು), ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ, ಕಣ್ಣು ತಿಮಿರರೋಗ, ಇರುಳ್ಳಣ್ಣ, ನಿಲವುಗಣ್ಣ, ಕಣ್ಣು ಪಟಲ, ಕುಸುಮಗ್ರಂಥಿ, ಕಣ್ಣು ಪೂ, ಮೂಗಿನರುಸೆ, ತುಟಿಯಪುಣ್ಣ, ಬಾಯ್ಕುವಚ, ಹುಳಿವಾಸನೆತೇಗು, ಪಲ್ಲನೋವು, ಪಲ್ಲ ಪುಲುಗಳ್, ಜಂಗಮವಿಷ, ಅರೆದಲೆಬೇನೆ, ಪಲ್ಲ ಪುಲುಗಳು, ಬಂಗು, ಮೊಡವಿ, ಮುಖಕಾಂತಿಯಪ್ಪುದು, ನೆಗಡಿ, ಉರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸ (ಉಬ್ಬುಸ), ಕೆಮ್ಮು, ಪಾಸ, ಕೆಟ್ಟದನಿ, ಗಂಡಶೂಲೆ, ಕಿಟುನಾಲಗೆ (ಉಪಜಿಹ್ವಿಕೆ), ಮಾನಸ್ತಂಭರೋಗ, ಚೆಟ್ಟು, ತರ್ದು, ಕಜ್ಜಿವಿಸರ್ಪಗಳು (ವಿಷಬ), ರಕ್ತಮಂಡಲ, ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನು, ಕುಷ್ಠರೋಗ, (ಪದಿನೆಂಟುತೆಹದ ಕುಷ್ಠರೋಗ), ತುಣುಕೆಹುಕುಗಳು, ಕ್ರಿಮಿ (ಜಂತುಹುಳು), ಜಲಗರ, ಅತಿಸಾರ, ನೆತ್ತರಮೊಡೆ (ನುಣ್ಣುನೆತ್ತರು), ದೀಪನ, ವಿಷೂಚಿ, ಗುಲ್ಮರೋಗ, ಅಪ್ಪಿಲಾದಿ ರೋಗ, ಉದರರೋಗ, ಮಯ್ಯಗಂಟುಗಳು, ಬಾಹು, ಅಸ್ಥಿವೃದ್ಧಿ, ನರವುಲಿ, ಮುಜುವ ಕೆಯ್, ಕಿದ್ದೆಸೆಯಬೇನೆ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ, ಪಾಸಾಣರೋಗ, ಪ್ರಮೇಹ, ಲಿಂಗರೋಗ, ವೃಷಣದ ಬಾಹು, ಬಿಳಿಯರೋಗ, ಅರಿಸೆನೋಳೆ, ಅಧೋವಾಯುದ್ರೇಕ, ಪುತ್ತುಂಗಾಲ್ (ಅನೆಕಾಲು), ಕಾಲಬಿಡೆ, ಗೇಣಪುಣ್ಣ, ಶಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು ತಾಗಿದ ವ್ರಣ, ನಾಳಪುಣ್ಣ, ದೇಹದೊಳಗೆ ಬಾಣವು ಮುರಿದಿರುವುದು, ಅಂಬುವುಣ್ಣು, ಬೆಂದವುಣ್ಣು, ಭಗಂಧರ, ಕುಜು, ಊತರೋಗ, ಕಂಚಿಕೆ - ಇವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ

ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಸಂಗ್ರಂಥವೆಂದು-ಬಡಲು ಬಡಿದುಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಔಷಧ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ (ಪದ್ಯವನ್ನು ಇದೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿರುವನು), ಮುಳ್ಳುಸಿವುರು ನಾಟಕೊಂಡಿರುವುದು, ಉಗುರುಸುತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ನರವೈದ್ಯವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯವನ್ನು ರಂಭಿಸಿ, ಪ್ರಸವೃದ್ಧಿ, ಭಗದುಗಂಧಹರಣ, ಮೆಯ್ಯರೆವುದು, ರಕ್ತಗುಲ್ಮ, ಗರ್ಭಾಡೆಯಾಗ ಕ್ರದು ಗರ್ಭನಿಲ್ಲದುದು, ಗರ್ಭವಾಗದಿರುವುದು, ಮೊಲೆಯುಧಾರಾಗಳ, ಸ್ತನ್ಯವೃದ್ಧಿ - ಇವುಗಳಿಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಬಾಲವೈದ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವರೋಗ ಪಾಪಹರಣ, ಗ್ರಹಾದಿಗಳ ಆಕ್ರಮಣವಾಗದಿರುವಿಕೆ, ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಹುಟ್ಟುವುದು, ಬಾಳಕಾತಿಸಾರ, ಬಾಲಕರೆಣೆರೋಗ ಇವಕ್ಕೆ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಗೋವೈದ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಪರುಗಳು ತೆನೆಯಾಗುವುದು, ಬಸಿರಕಣು ಪೊಣಮಡುವುದು, ಮಾಸನಿಕ್ಕುವುದು, ಕಜು ಪಿಂತೆ ಪೋವುದು, ಕಣುಗೊಳ್ಳುದು, ಅಗಡುಹಸು ಸಾಧುವಪ್ಪುದು, ಮುಖರೋಗ, ಕೆಮ್ಮು, ಕಣ್ಣು ಪೂ, ಬಾಹುಗಳು, ಶೂಲೆ, ಜ್ವರ, ನರಡುರೋಗ, ತಿರುಗುತ್ತ, ಮೆಲ್ಲುಸಿಲ್ಲುವುದು, ಕುಂದುರೋಗ, ಪಲ್ಲುಣು, ಕೊಟಗುಕುಣು, ನಾಳಪುಣ್ಣ, ಕೊಂಬಿನಪುಲು, ಬಡವಪ್ಪುದು, ಸರ್ವರೋಗ - ಇವಕ್ಕೆ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಆಶ್ವವೈದ್ಯವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಅಶ್ವಗಳ ದೀಪನ, ಕಫವಾತಪಿತ್ತ ಪ್ರಕೋಪ, ಸಂಬರೋಗ, ಕಫೋದ್ರೇಕ, ಪಾಸ, ಶೂಲೆ, ಯೊಟ್ಟಿಯಬ್ಬರ, ಕ್ರಿಮಿ (ಜಂತು), ಅತಿಸಾರ, ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ, ಜ್ವರ, ನಾಸಾರೋಗ, ಬಾಹು, ತುಣುಗಜ್ಜಿ, ವ್ರಣ ಇವುಗಳಿಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಎರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಯ ಸಕಲರೋಗಕ್ಕೆ ಔಷಧವೊಂದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಈ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಇನ್ನು ಹತ್ತನೆಯ ವಿವರತತ್ವಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ—ಹಾವು ಕಚ್ಚಲು ಕಾರಣ, ಅಸಾಧ್ಯವಿಷಮುಳ್ಳ ಹಾವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಸರ್ಪದಷ್ಟವಾದ ಮೆನುಷ್ಯಾವಯುಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯಂಗಳಾದವಯವಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯನನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬಂದ ದೂತಲಕ್ಷಣದ ಫಲಾಫಲಗಳು, ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಗಿನಿಂದ ಹೊರಡುವ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ಸ್ವರಗಳ ಲಕ್ಷಣದ ಉಭಯಭಗಳು, ದಷ್ಟನಾದವನು ಸಾಯುವನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನೆ, ವಿಷಾಪಹಾರಕ ಮಂತ್ರ (ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶಕುನಾಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು), ವಿಷಾಪಹಾರಕ ಔಷಧ, ಸರ್ಪೋಚ್ಚಾಟನ ಯಂತ್ರ, ಹಾವು ಕಚ್ಚಿದರೂ ಪರ್ಪು ಪರ್ಯಂತ ವಿಷವ್ಯಾಸನೆಯಾಗದಿರಲು ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧ, ಕೊಳೆವಾವಿನ ವಿಷ (ಮಂಡಲದಹಾವು) ತೇಟ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಷನಿವಾರಣಾಪಧ, ವಿಷಾನ್ಯಸಂಕ್ರಮಣಕ್ರಮ, ಕೊಡವಣ್ಣ, ಕಾಡನೊಟ, ಕಡುಂದುಜು, ಪಲ್ಲಿ ಇವುಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಔಷಧ, ಸಕಲ ವಿಷಾಪಹಾರಕ ಔಷಧ, ಇಲಿಯ ವಿಷ, ಪೆಂಕುಳಿ (ಹುಚ್ಚು) ನಾಯ ವಿಷ, ಕರಡಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಚ್ಚಿದ ವಿಷ, ಸಕಲ ವಿಷವ್ರಣ, ಸಮಸ್ತ ಕೀಟವಿಷ, ಕೇರಪುಣ್ಣ ವಿಷ, ಉಮ್ಮತ್ತ (ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆ), ಗಣಲಿಗೆ, ಹಾರಕ, ತಂಬುಲದ ಸೂರ್ಕು, ವಿಷಮಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ ವ್ಯಾಸಿವಿವುಧಮ, ಸಕಲವಿಷ - ಇವಕ್ಕೆ ಔಷಧವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸರ್ಪಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನ ಧೂಪ, ಸರ್ಪಗ್ರಹ ನಿವಾರಕ ನಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಆನೆಯ ಶಕ್ತಿವರ್ಧನ, ಮದದಾನೆಯ ಸ್ತಂಭನ, ಮನುಷ್ಯನ ಶಕ್ತಿವರ್ಧನ - ಇವುಗಳಿಗೆ ಸೇವಿಸುವ ಔಷಧವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ—ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕುದುರೆ, ನಾಯಿ, ಆನೆ, ಕೋಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು.

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ದೇಹಲಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ (ಪಾದದಿಂದ ತೊಡೆಯವರೆಗೆ) ಸೊಂಟ (ಕಟಿ), ಲಿಂಗ, ಮೂತ್ರಕುಕ್ಷಗಳು, ಪೂರ್ಣಾ, ವಳಿ, ರೋಮರಾಜಿ, ಕುಚ, ಗದ್ದ, ಹೃದಯ, ಜತ್ತುಗಳು, ಹಿಂಬಾಗದ ಬೆನ್ನಮೂಟೆ, ಹೆಗಲು (ಮುಯ್ಯು), ಕಕ್ಷ, ಅಂಗಿಯಾ - ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ, ಐಶ್ವರ್ಯವಂತ - ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಅಂಗಿಯಾ ಅಂಗಾಲುಗಳಲ್ಲಿನ ಚಕ್ರ, ವದ್ರ, ಧ್ವಜ ಮೊದಲಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಸ್ಥಾನ ವಿಶೇಷದಿಂದ ಫಲ, ಅಂಗಿಯು ರೇಖೆಗಳಿಂದ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣ, ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಂಡತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗಲ್ಲ, ಕಣ್ಣು, ಮೂಗು, ಹುಬ್ಬು, ಕಿವಿ, ಹಣೆ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಹಣೆಯ ರೇಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು, ರಾಜ ಮೊದಲಾದವರ ತಲೆಯ ಲಕ್ಷಣ, ಧನವಂತ, ಅರಸ, ಬಡವ, ಶಿಷ್ಯ ಮೊದಲಾದವರ ಆವರ್ತ (ಕೂದಲ ಸುಳಿ) ರೋಮಲಕ್ಷಣ, ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣ, ದೇಹಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ (ಎತ್ತರ-ಕುಳ್ಳು) ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮದ ಪುರುಷ ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ವರ (ಧ್ವನಿ) ಲಕ್ಷಣ, ವರ್ಣಲಕ್ಷಣ, ಮೆಚ್ಚುಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷಣ, ತೀರ್ಯಸ್ವತ್ವಾದಿ ಸತ್ವಲಕ್ಷಣ, ತ್ವಕ್ಕಿನ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುವ ಲಕ್ಷಣಗಳು, ತ್ವಜ್ಞಾಂಸ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತಧಾತುಗಳ ಸಾರ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳು, ಗಮನ (ಗತಿ) ಲಕ್ಷಣ, ಪೃಥಿವ್ಯಾಧಿ ಪಂಚಭೂತ ಚ್ಛಾಯೆಯುಳ್ಳವನ ಲಕ್ಷಣ, ದೇಹದ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಉತ್ತಮಾಧಮ ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣ, ದೇಹದ ಭಾರಲಕ್ಷಣ, ಅವಯವದ ಸಮುದಾಯದ ಗುಣಗಳು, ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಅವಯವಗಳು (ತನು ಮೊದಲನೆಯದು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೂಗು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ), ಪೂಜ್ಯಪುರುಷ, ನಿಧಿಪುರುಷ ಇವರ ಲಕ್ಷಣ, ದೇಹವಿಭಾಗದಿಂದ ದಶಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ನಿರ್ಣಯ, ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪುರುಷ ಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಉತ್ತಮಕನ್ಯೆ, ಜಾರಿ, ಪಾಪಿಣ್ಯ, ದುರ್ಭಾಗೆ, ಅಮಂಗಳೆ, ವಿಧವೆ, ತಾಟಿಕೆ (ದುಷ್ಟ-ರಾಕ್ಷಸ ಧರ್ಮವುಳ್ಳವಳು), ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ, ದುಃಖಿತೆ, ಕಷ್ಟ, ಚರಿತ್ರವಹೀನಿ (ವ್ಯಭಿಚಾರಿಣಿ), ಯೋಗಿನಿ - ಇವರ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ ಕಾಲಲ್ಲಿಯೂ, ಕಟಿ (ಸೊಂಟ) ಯಲ್ಲಿಯೂ, ಪುರುಷರ್ಗ ಶಿರಸ್ಸು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಲಕ್ಷಣವಿದ್ದರೆ ಶುಭವು, ವರಾಂಗರಸನಾವೃಷಣೀಕ್ಷಣಶುಕ್ಲಗಳ ಸತ್ವಗಳು ಅಭ್ಯಂತರಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದೂ, ತಲೆಗಾತ್ರಾದಿಗಳ ಸ್ವರಣ, ನರವುಲಿ, ಮುಟ್ಟು, ಚರ್ಮವಿಳು - ಇವು ಎಡದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ, ಬಲದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೂ ಇದ್ದರೆ ಶುಭವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಸ್ತ್ರೀ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಗಜಲಕ್ಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಪೂಜ್ಯಗಜದ ಅವಯವ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತ ಗಜಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸುವನು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಅಂಗ ಅವರ್ತಾದಿ ಅಷ್ಟಾಂಗ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಗಳ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಗೋಲಕ್ಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಒಡೆಯನಿಗೆ ಶುಭವನ್ನು ಕೊಡುವ ಎತ್ತಿನ ಲಕ್ಷಣ, ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪದ ಎತ್ತಿನ ಲಕ್ಷಣ (ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಹಸುವಿನ ಲಕ್ಷಣವೂ ಅಡಗಿರುವುದು), ದುರ್ಲಕ್ಷಣದ ಜೀವದನಗಳನ್ನು ಒಡೆಯನು ತ್ಯಾಗಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಆಡು, ಕೋಳಿ, ನಾಯಿ ಇವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಶುಭವನ್ನು ಬಯಸುವ ಮನುಷ್ಯನು ಒಂದು ಕುಟು, ಎರಡೆಮ್ಮೆ, ಮೂರು ಪಶು, ಎಂಟು ಕುದುರೆ, ಆರು ನಾಯ್ಕ, ಎಳಾನೆ - ಇವನ್ನು ಆಳಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಮನುಷ್ಯ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳಿಗೆ ೧೨೦ ವರುಷ ೫ ಇರುಳು

ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣ, ಕುದುರೆಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡು ವರ್ಷ, ಬೆಳ್ಳೆತ್ತಿ, ಕರಭ ಇವಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷ, ಮುಕುಷ, ಎತ್ತಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷ, ನಾಯ್ಕ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷ, ಆಡು, ಕುದುರೆಗೆ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷ ಆಯುಷ್ಯ ಪರಿಮಾಣವಧಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ರಸ್ತೆಲಕ್ಷಣವನ್ನಾರಂಭಿಸಿ, ಕೆಮ್ಮುಗಳ ವಾಸನೆಯ ರುಭಾಶುಭಗಳು, ಹಿಡಿಯಲಾಗುವ ಕೆಮ್ಮುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಅಧಿಪತಿಗೆ ಮರಣವನ್ನಂಟುಮಾಡುವ ಕೆಮ್ಮಿನ ಲಕ್ಷಣ, ಆಯುಧಗಳ ಪರಿಮಾಣ (ಆಳ, ದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಸಂಹರಿಸುವನು. ಈ ಅಧಿಕಾರದ ಗಾಢನೆಯ ಪದ್ಯದ ಒಂದು ಪಾದವೂ, ೧೧೪ನೆಯ ಪದ್ಯವೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಳಿತವಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನು ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶಕುನಾದಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಹೇಳುವ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ - ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ, ಅವನ ಇದಿರು ಸುತ್ತುಮುತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುವು, ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಶಕುನಗಳೆಂದು ಹೆಸರು, ಶಕುನದಲ್ಲಿ ಶುಭಶಕುನಗಳು, ದುಷ್ಟಕಾನಗಳು ಎಂದು ಎರಡು ವಿಧವು - ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಶಕುನಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಅವುಗಳು ಸೂಚಿಸುವ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವನು.

ಅದಿಯಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯವು ನಡೆವಾಗ ಆದ ಶಕುನಗಳ ಫಲವು ಸೈನ್ಯದ ಮುಖ್ಯನಿಗೂ, ಒಬ್ಬನೂ ಜತೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬನಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಕಾಡಿನ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು ಊರಲ್ಲಿ, ಊರಿನ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿರ್ಧಿ, ಹಗಲು ಸಂಚರಿಸುವುವು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ರಾತ್ರಿ ಬಾರಿಸುವುವು ಹಗಲಲ್ಲಿ ತಿರ್ಧಿ - ಎಂದರೆ ಆ ಶಕುನವು ಸ್ವೀಕಾರ್ಯವಲ್ಲ, ಊರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನಿಗೆ ಶಕುನಫಲವು ಅನಿಜಾವದವರೆಗೂ, ಊರಿಗೆ ಹೋಗುವವನಿಗೆ ಅಷ್ಟಿಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಾತ್ರವೂ, ಒಕ್ಕಲು ಹೋಗುವವನಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಶಕುನ ತಿರ್ಧಿದ ಮೂರನೆಯ ದಿನ ಅದರ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದವನ ಇವಿರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ, ಕನ್ನಡಿ ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳು ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಬಹುಗೊಡ, ಎಣ್ಣೆ ಮೊದಲಾದವು ಬಂದರೆ ಪೊಲ್ಲದು, ಸೂರ್ಯನಿರುವ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಎಂಟು ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಭೂತಿ, ಹೊಗೆ ಮೊದಲಾದವು ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಇವೇ ಶಾಂತದೀಪ್ತಸ್ಥಾನಗಳೆಂದು ಅರಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಬಳಿಕ ಬೆಕ್ಕು, ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು, ಕಾಗೆ ಇವುಗಳು ಇದಿರಾಗಿ ಬರುವುದು, ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಎರೆಯಂ ಕರ್ಷಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಅನೆ, ಕುದುರೆ ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನೂ, ನಾಯಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮತ್ತೆ ಪಿಂಗಲಿಯ ಶಕುನ, *ವಾಯಸ (ಕಬ್ಬಿಲಿ)ಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವನು. † ಈ ವಾಯಸ ಶಕುನದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗಳ ಸ್ವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಅದಿರುವ ದಿಕ್ಕಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಎಂಟರಿಂದ ಭಾಗಿಸಿ, ಉಳಿಯುವ ಶೇಷ ಒಂದು ಮೊದಲಾದುವಕ್ಕೆ ಫಲವನ್ನು ಹೇಳುವ ೨ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಕಂಡುಬರುವುವು, ಇವಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯೂ ಇರುವುದು.

ಬಳಿಕ ಹಲ್ಲಿಯು ಲೋಚಗುಟ್ಟುವುದು ಮೊದಲಾದ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳು ನಿಳುವುದರ ದಿಕ್ಕು, ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನುಸರಿಸಿ ಶುಭಾಶುಭಗಳನ್ನೂ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಡು

* ಇಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಗೆ ಕಬ್ಬಿಲಿ ಎಂಬ ದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು, ಮತ್ತು ಈ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಶಬ್ದವಿಲ್ಲ.

† ಇದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃನಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಒರ್ಧರಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನೂ, ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಶ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಚಾತುರಕುಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ, ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಕುಶಲನೂ, ಸತ್ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಆದ ಪಂಗಾಂಡ ಭಟ್ಟನೆಂಬ ಪಂಡಿತನಿದ್ದನು, ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರಪವಿತ್ರನಾದ ಚಾತುರಾನ್ವಯದ ಈತನು ಅಪರಿಮಿತ ದಾನಿ, ಚಾಲುಕ್ಯರಾಜರ ಪೋಷ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಶಂಕರಭಟ್ಟರ ಮಗನು, ಶಂಕರನ ಪಾದಪದ್ಮಾರಾಧಕನು, ಶುಭ್ರವಾದ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವನು, ಅಡಿದ ಭಾಷೆಗೆ ತಪ್ಪುವವನಲ್ಲವು, ಕವಿಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನೆನಿಸಿದ ಈತನು ಹಲವು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಸಿ, ತುಂಬಾ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿದನು. ಈತನು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕುಶಲನು, ವಿದ್ವಜ್ಞನ ರತ್ನವೆನಿಸಿ ವಿದ್ವತ್ಪಕ್ಷಸಾತಿಯೂ ಆಗಿದ್ದನು. ಈತನು ಮಸ್ಯಣಪದರಚನೆಯಿಂದಲೂ, ರಸಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿಂದಲೂ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಅರ್ಥಪ್ರಸಾರ(ದ್ರ)ದಿಂದಲೂ ಕೂಡಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಿದ *ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕವಿತಾವಿಳಾಸನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದನು, ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳ್ಳು, ಶೌಚ, ಅಸ್ವಲಿತವಾಕ್ಯತೆ, ವದಾನ್ಯತೆ, ಅನಿದ್ರವಾದ ನಡೆವಳಿಕೆ, ಕ್ಷಮಾಗುಣ, ಜೈರಂತನರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಡದಿರುವಿಕೆ (ಶಿಷ್ಯಾಚಾರ ನಿಷ್ಠೆ), ಚತುರಕುಲೀನತೆ - ಈ ಗುಣಗಳಿಂದ ಈ ಭಟ್ಟ ಪಾರ್ಯಾಣ ಹೋಲಿಕೆಗೆ ಬರುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಿ, ಇವರ ಸುಪುತ್ರನೆನಿಸಿದ ದ್ವಿಜ ಮಂಜೋತ್ತಮನಾದ ಚಾವುಂಡರಾಯನೇ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು.

ಈ ಚಾವುಂಡರಾಯನ ಗುಣಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಚಾಳುಕ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾದ ವಿಕ್ರಮ ಸಿಂಹನೆನಿಸಿದ್ದ ಜಯಸಿಂಹಚಕ್ರಿಯು ದಯೆಯಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು, ಈತನು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಿಕವಡೆದು ಧನ್ಯನಾದನು. ಈ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯು ಈ ಕವಿಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದುಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, "ಮಹಾಬಳಿ" ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಚಾವುಂಡರಾಯನು ತುಂಬಾ ವಿನಯಶಾಲಿ, ದಯಾವಂತ, ಸತ್ಯಸಂಧ, ಧರ್ಮ ಮೂರ್ತಿ, ಮಾಂತನದೇಹಿವೆಟ್ಟು ಅಜಾವಿನಕಣಿಯೆನಿಸಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಚಳಿತವಚನನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದನು. ಇವನಿಗೆ †ಅಚಳಿತವಚನ, ಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮ, ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸಂ, ವಾಗ್ವಿಧಾನಮಂಡನತಿಲಕ, ಧರ್ಮಧರ್ಮಾತ್ಮಜ, ದಾನವಿನೋದ, ವಿಕ್ರಮಲೋತ್ತಮ, ಬುಧ ಬಂಧು ಮೊದಲಾದ ಬಿರುದುಗಳಿದ್ದವು. ಈತನು ಹಾಕಿಸಿದ ತೋಪುಗಳೂ, ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವ ಸ್ಥಾನಗಳೂ, ತೋಡಿಸಿದ ಕೆರೆಕಟ್ಟಿ ಭಾವಿಗಳೂ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಧರ್ಮಧರ್ಮಾತ್ಮಜ ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸಿದ್ದನು, ಮತ್ತು ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಚಾರುಚರಿತ್ರದಲ್ಲಿ, ಧನ

*ಇವನ ಕಾವ್ಯಗಳೊಂದೂ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಪಂಚತಂತ್ರವನ್ನು ಬರೆದ ಮರ್ಗಸಿಂಹನೂ ಕೂಡ ಆ ಗ್ರಂಥದ ಸೀತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕವಿತಾವಿಳಾಸನೆಂಬ ಕವಿಯನ್ನು—

ಅನತಿಶಯೋತಿಮಾರ್ಗನ |

ನನೂನ ಕವಿತಾವಿಳಾಸನಂ ಭೂತಳದೊಳ್ ||

ಮನುಗಂ ವ್ಯಾಸಂಗಂ ಮಿಗೆ |

ಲೆನಿಸಿದ ಕವಿತಾವಿಳಾಸನಂ ಪೊಗಬದರಾರ್ ||

ಎಂಬ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಹೊಗಳಿ, ಇವನನ್ನು ಮನುಗೂ ವಾಸಮಹರ್ಷಿಗೂ ಮಿಗಿಲಾದವನೆಂದೂ, ಇವನ ಕವಿತಾವಿಳಾಸವು ಅತಿಶಯವಾಗಿತ್ತೆಂದೂ, ಅತಿಶಯೋತಿಮಾರ್ಗನೆಂದೂ ತುಂಬಾ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರೂ ಇವನ ಕಾವ್ಯಗಳೊಂದರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯದು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವನ ಕಾವ್ಯಗಳು ಹಲವಾರು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೇಳಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು.

†ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಗ್ರಂಥದ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಇದನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ವನ್ನು *ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೂ, ಸತ್ಯವನ್ನು ನುಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಸಾಹಸವನ್ನು ನಿಜೋಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ತಂದೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಮೃಡ (ಈಶ್ವರ) ನನ್ನು ನಿಶ್ಚಳಚಿತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ, ವ್ಯಸನವನ್ನು ಸದ್ವರ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಇವನಂತೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞಮಾಡಿದವರು ಮಾರು ವರು? ಲೋಕಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, ವಿಮಲಕೀರ್ತಿವಂತನಾದ ಈತನು ಬುಧಕಲ್ಪವೃಕ್ಷ, ಸುಜನಾ ಗ್ರಣಿ, ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸ, ಪಂಡಿತ ವನಜವನಜಮಾರ್ತಂಡ ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಬಹುಮಾನಿತ ನಾಗಿದ್ದನು. ಕವಿತಾವಿಳಾಸನ ಮಗನಾದ ಈತನಿಗೆ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸನೆಂಬ ಬಿರುದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ದಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ಉದಾರಚರಿತನಾದ ಈ ಚಾವುಂಡರಾಯನನ್ನು ತಂದೆಯನ್ನು ಆಜ್ಞಾಪ್ತಿದಂತೆ ಇರುವನೆಂದು ಜನಗಳು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಚದುರು, ವಿನೇಕ, ಸತ್ಯ, ಸೌಮರತೆ, ಸ್ವಪ್ನ, ದೃಢಜ್ಞಾನ, ವೆಂಪು, ಉದಾರತ್ವ ಈ ಗುಣಗಳು ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದುವು. ಈತ ನಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿರುವ ಲೋಕೋಪಕಾರ ಗ್ರಂಥವು ಈ ಮೊದಿನಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನ್ವರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಹಲವು ಲೌಕಿಕತಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವ ಈ ಲೋಕೋಪಕಾರವು ಜಗತ್ತಿಲಕವೆನಿಸಿ, ಫಂಜಪೂಜಿತವೂ ಆಗಿರುವುದು. ಕೆಂಪಲ ಭಂದಸ್ಸನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುವ ಕಾವ್ಯಗಳಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಈ ಲೋಕೋಪಕಾರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಂದಸ್ಸಿ (ಪದ್ಯವು) ನಲ್ಲಿಯೂ ಶಾಸ್ತ್ರಕವಿತ್ವದ ಬಿರುದು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವುದೆಂದು ಸಹೃದಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಪ್ಪಣಿಸುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಮಾತೀತವೂ, ರಸೋಪೇತವೂ ಆಗಿರುವುದೆಂದು ಗ್ರಂಥಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಿಷಯ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗ್ರಂಥದ ಕೊನೆಯುಕ್ತಿಯೂ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿರುವನು.

ಕವಿಯ ಕಾಲ

ಇದು, "ಮುನಿವೇದಾಂಕ"†

.....

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥದ ಕಾಲವನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೇ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇವನ ಕಾಲನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತಾವ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಅವಶ್ಯಕವಿಲ್ಲ. ಮುನಿ-೨, ವೇದ-೪, ಅಂಕ-೯, "ಅಂಕಾ ಸಾಂ

*ಇಷ್ಟ-ಯಜ್ಞಗಳು, ಪೂರ್ತ-ಕರೆ ಬಾವಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.

†ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಸೈನ್ಯಾಂಗವಾದ ಆನೆ, ಕುದುರೆಯ ಲಕ್ಷಣರೋಗನಿವಾರಣಗಳನ್ನೂ, ಗೋಭೂಕನಕಾದಿ ಹಲವು ದಾಸಧರ್ಮ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಕವಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜರಿಗೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಉಪಕಾರವಾಗಿರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ರಾಜಪೂಜಿತ ಪದದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿರುವನು.

‡ಈ ಲೋಕೋಪಕಾರ ಗ್ರಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅನಂತರಂಗಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಅವರು "ಮುನಿವೇದಾಂಕ" ಎಂದು ಮುನ್ಸಿ, ಅಂಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವರು. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯದು ಎಂಬುದು ಅವರ ಭಾವನೆಯೆಂದು ಕೊನೆಯದು ಹತ್ತಾಗಿರುವುದೇ ಹೊರತು, ಒಂಭತ್ತು ಗುರುವಿಲ್ಲ. ಅಂಕ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕತ್ತವಿದೆಯೆಂದು - ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ - "ಅಂಕ-ಏಕತ್ವಬೋಧಕತ್ವಂ ಚೈವ... ನವತ್ವಬೋಧಕತ್ವೇತಿ ನವಧಾಪರೀಕ್ಷಿತಃ" (ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತೇ) (ಸಂಖ್ಯಾರತ್ನಕೋಶಂ, ಪಂ. A. 477, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಿ ಲೈಬ್ರರಿ ಪ್ರತಿ). ಅಂಕದ ಎಣಿಕೆಯ ಗುರ್ತು ೯ ಮಾತ್ರವಿದೆ, ಮುಂದೆ ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಚಿಹ್ನೆಯಿಲ್ಲ, ಅದುವರಿಂದ ಅಂಕ ಎಂಬುದರಿಂದ ಒಂಭತ್ತು ಸೂಚಿತವಾಗುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಈ ಕವಿಯೇ ಈ ಗ್ರಂಥವೆ (ಸ. ೨) ರಲ್ಲಿ "ತತ್ಕೋಲಮನಂಕ ಮೃಗಾಂಕ ವಹ್ನಿ" ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಂಕ ಶಬ್ದವನ್ನು (ಒಂಭತ್ತುಭಾಗಿ) ಒಂಬತ್ತು ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು.

ವಾಮತೋಗತಿಃ" ಎಂಬ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಈ ಅಂಕಗಳನ್ನು ವಿಲೋಮವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ೯೪೭ ಶಕ ವರ್ಷದ (947 + 78 = 1025 ಕ್ರಿ.ಶ.) ಕ್ರೋಧನ ಸಂವತ್ಸರ ಮಾರ್ಗಶಿರ ಮಾಸದ ಸಿತಪಕ್ಷದ ಬದಿಗೆ ಗುರುವಾರ ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಮುಗಿಯಿತೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಶಕ 947, ಕ್ರಿ.ಶ. 1025 ಎಂದು ನಿರ್ಧರವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಈ ಕವಿಗೆ ಪೋಷಕನಾದ ಚಾಳುಕ್ಯ ಜಯಸಿಂಹನ *ಶಾಸನಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ (1020-1045) ಎಂಬಕಾಲವೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದರಿಂದ ಕವಿಯ ಕಾಲವು ಕ್ರಿ. ಶ. 1025 ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಿಕಾರಿಪುರದ ೧೧೪ನೆ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ (ಶ. 151 = ಕ್ರಿ.ಶ. 1047) ಚಾವುಂಡರಾಯ ಮಂಡಳಿಕನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಿದೆ. ಈತನು ಚಾಳುಕ್ಯಾಭರಣಂ † ತ್ರಿಭುವನ ಮಲ್ಲದೇವನ ಪೋಷ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಸರಸಿಜೋದ್ರವ ವಂಶದ ವಕ್ಷಗೋತ್ರದ ಕಮ್ಮಿಕುಲದವನು. ತ್ರಿಭುವನ ಮಲ್ಲನ ಸರ್ವದೇವ ದಂಡಾಧಿಪನ ಮಗ ಚಾವುಂಡರಾಯ (ಹೆಂಡಿತಿ ಕೇಳಿಯಬೈ), ಅವನ ಮಗ ನಾಗವರ್ಮ (ಹೆಂಡಿತಿ ನಾಗಿಯಕ್ಕ), ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ನಾಗವರ್ಮ ಮತ್ತು ಚಾವುಂಡರಾಯ. ಕವಿಯ ಸಮಕಾಲಿಕನಾದ ಚಾವುಂಡರಾಯನು ಸರಸಿಜಗರ್ಭ ವಂಶ್ಯದ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದ ಕನ್ನಡಿಗನಾದ ಚಾತುರಕುಲದ ಪಂಗಾಂಡಭಟ್ಟನ ಮಗನಾದ ಈ ಕವಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನನು.

ಈ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಗ್ರಂಥದ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಉದಾರಭಾವದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿಗೂ, ಇದನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿತ್ತ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯಾರೇಟರಿಗೂ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ಪ್ರಕೃತೋಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿಸಿರುವೆನು.

ಸಂಪಾದಕ,

ಹೆಚ್. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್,

ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ, ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್,
ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ.

ಶಿವರಾಜ
Sivarama Library

* ಸಿಕಾರಿಪುರ 177 (ಶ. 950 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1028).

† ಈತನೇ ಸಿಕಾರಿಪುರದ 151 (ಶಕ 969 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1047) ಶಾಸನದಲ್ಲೂ, 150ನೆಯ (ಶ. 968 - ಕ್ರಿ.ಶ. 1056) ವೀರಗಲ್ಲಿನಲ್ಲೂ ಹಲವು ಜಿರುಮಗಳಿಂದ— "...ಜಗದೇಕದಾಸಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಹಾಮಂಡೇಶ್ವರಂ ಬನವಾಸೆ ಪನ್ನಿಚ್ಚರ್ಚಿಸಿರಮಂ ಹೈವೆಯಯ್ಯಾಜುಮಂ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರಪರ್ಯಂತಮಾಳುತಿರೆ" - ಎಂದು ಹೊಗಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವನು.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ		ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
೧. ಪಂಚಾಂಗಫಲವರ್ಣನೆ—		೨. ನವಪಟಲಂ—	
ಮೀರಿಕೆ	1—4	(೧) ವಿವಾಹಪಟಲಂ	16
ಗ್ರಂಥಾರಂಭಂ	5	ವಧುವರ್ಗ ಕಂಟಕಂ	"
ತಥಿಗಳ ಸಂಜ್ಞೆ	"	ಬಾಲವೃದ್ಧ ಗುರುಶುಕ್ರಾ-ಅವರ ಫಲಂ	17—18
ಸಿದ್ಧಿದಿನಂಗಳ್	"	ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭದಿನಂಗಳ್	18—19
ದಗ್ಧವಾರಂಗಳ್	"	ರಾಶಿಕೂಟಂ (೧)	19
ರವ್ಯಾದಿವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಪ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್	"	ಗಣಕೂಟಂ (೨)	"
ನಕ್ಷತ್ರಾದಿವೇನತೆಗಳ್	"	ಯೋನಿಕೂಟಂ	20
ಪಾರ್ಶ್ವಮುಖಾದಿನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	7	ಗ್ರಹಚಕ್ರಮಿತ್ರತಂ	"
ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಮಾಡ್ಪ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್	6	ವಿವಾಹಕ್ಕು ಚಿತನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	21
ಉಗ್ರಾದಿನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	"	ವಿವಾಹಕ್ಕು ಚಿತಲಗ್ನಂಗಳ್	"
ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ಪ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್	8	ಒಟ್ಟವ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ ಕೂಟಂ	"
ಪೂಷತನುಧನ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	9	(೨) ಮಹಾಪಟಲಂ	"
ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕು ಚಿತ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	"	ಪೋಷಕನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್	"
ವ್ರತಾದಿಗಳ್ಗೆ ಚಿತ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	"	ಮೆಯ್ಯನೆರೆದ ಫಲಂ	22
ಗಂಡಾಂತ ನಕ್ಷತ್ರಪಾದಂಗಳ್	"	ಮೆಯ್ಯರೆದ ಪೋಟ್ಟಿನ ವಸ್ತುಫಲಂ	"
ಉತ್ತಾಪಾದಿ ಯೋಗಂಗಳ್	10	ಮೆಯ್ಯರೆದ ಮೇಷಾದಿ ಲಗ್ನಫಲಂ	23
ಪರಿಭಯೋಗಂ	"	(೩) ಸೀಮಂತಪುಂಸವನಪಟಲಂ	"
ಕಂಪನಾದಿ ಯೋಗಂಗಳ್	11	ಸೀಮಂತಪಟಲಂ	"
ಕಂಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಣನೆಗಳ್	"	ಪುಂಸ ನಪಟಲಂ	24
ಸಿದ್ಧಿದಿನಂ	"	(೪) ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಪಟಲಂ	24—25
ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಯೋಗಂ	12	(೫) ಚಾಲಕರ್ಮಪಟಲಂ	25
ರೋಗಿಗೆ ಅಶುಭದಿನಂಗಳ್	"	(೬) ಉಪನಯನ ಪಟಲಂ	26
ಶುಭಾಶುಭಯೋಗಂಗಳ್	"	(೭) ಸಮಾವರ್ತನಪಟಲಂ	27
ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಣನೆಗಳ್	"	(೮) ವನಪ್ರವೇಶಪಟಲಂ	"
ಶುಭಾಶುಭ ಕರಣಂಗಳ್	13	(೯) ದೀಪಾವಳಿಪಟಲಂ	27—28
ವಿವ್ರಿಸಂಯೋಗಫಲಂ	"	ರಾಶುಚಕ್ರ ಸೂತ್ರಂ	28
ಅರ್ಥದ ವೇರ್ಚು ಕುಂದುಗಳ್	"	ಗಮನಾಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ	29—31
ಕುಳಿಕನುದಯಂ	14	ಪ್ರಾಣಮಾಗಿಸದ ಲಗ್ನಂಗಳ್	30
ಶುಭಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಡಲಾಗದ ತಿಥ್ಯಾದಿಗಳ್	"	ಗಮನಾನುಕೂಲ ತಿಥಿಗಳ್	"
ರವ್ಯಾದಿಗ್ರಹಂಗಳ್ ಶುಭಮಂ ಕುಡುವ ಪಾತಿಗಳ್	14—15	ಪಾರಶರಣಿ	"
		ಗಮನಾನುಕೂಲನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	"
		ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾದಿಪಟಲಂ	31—32
		ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭಮಾಸಂಗಳ್	31
		ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭತಿಥಿಗಳ್	"

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	32
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭಲಗ್ನಂಗಳ್	"
ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಶಿ ಗಲ್ಲದ್ದುಗ್ರಹಗಳಪೂರ್ವಕ ಫಲಂ	33
ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ	
೩. ವಾಸ್ತುಪ್ರಕರಣಂ—	
ಗೃಹಾರಂಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾಸಂಗಳ್	34
ಗೃಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	"
ಗೃಹಾರಂಭಕ್ಕೆ ಶುಭವಾರಂಗಳ್	35
ಗೃಹಕ್ಕೆ ಶುಭಮರಂಗಳ್	36
ಗೃಹಕ್ಕೆ ಪೂಜ್ಯಮರಂಗಳ್	"
ಮನೆಯು ಪರ್ವತವು ದಿಶೆಗಳ್	37
ನೆಲದ ಶೋಧನೆ	"
ಶಂಕುಸ್ಥಾಪನೆ	38
ನೀರ್ವರಿಯು ಮಾಪ್ಪ ದಿಕ್ಕುಗಳ್	"
ಸ್ಥಪನಾದಿ ಗೃಹಂಗಳ ಕ್ರಮಂ	"
ಅಯಮಂ ಮಾಪ್ಪ ವಿಧಾನಂ	39
ವಾಸ್ತು ಪುರುಷವಿಚಾರಂ	39—40
ಸ್ತಂಭಸ್ಥಾಪನೆ	40—41
ಅಯ್ಯೂಲವಿಚಾರಂ	41
ಬಾಗಿಲನ್ನಡಮನಿಡುವ ವಿಚಾರಂ	42
ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರಂ—	43
ಅಪ್ಪವಫಲಂ	44
ಧ್ವಜಾದ್ಯಾಯಂಗಳ ಫಲಂ	45—47
ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ	
೪. ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯಂ—	
ಮೂಜುಂಕೆಜಡುತ್ತಾತಂಗಳ್	48
ಈ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ ಫಲವಧಿ	49
ಪ್ರತಿಮಾದಿ ಚಲನೋತ್ಪಾತಂ	50
ತಚ್ಚಾಂತ್ರಿ	"
ಪಗಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲೆ, ಕೆಂಡದ ಮಟ್ಟ, ಮುಗಿಲಿಲ್ಲದೆಮಟ್ಟ, ಲೋಹಿತ ವೃಷ್ಟಿ, ನೊಡಲಾದುತ್ತಾತಂಗಳ್	51
ಅಗಸದಲ್ಲಾ ಕಸ್ತಿ ಕಮಾಗಿ ಭಾಸ್ಸಾದ್ಯು ದಯಮಿರುಳಿಂವ್ರದ ನೊಡಯಾದ್ಯು ತ್ಪಾತಂಗಳ್	"
ಅಗಸದಲ್ಲಾ ಕಸ್ತಿ ಕಮಾಗಿ ಗೀತಾದಿ ಶ್ರವಣಂ	"
ಅನಲವಿಕಾರದುತ್ತಾತಂ, ತಚ್ಚಾಂತ್ರಿ	52

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಬಜಸಿದಿಲ್ ನೊಡಲಾದುತ್ತಾತಂ	53
ಉಲ್ಲಾಪತಂ	53—55
ಇಂವ್ರದನುರತ್ನಾತಂ	55—56
ಪರಿವೇಷೋತ್ಪಾತಂ	57—59
ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯೋತ್ಪಾತಂ	59
ಗಂಧವಪುರ ದರ್ಶನಂ	60
ಮರಸಪೋತ್ಪಾತಂ	60—61
ಅಸಿಮೊದಲಾದುವುಚಿದಿಟ್ಟುತ್ಪಾತಂ	61
ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲವೆ ಪೊಗೆ, ಸೀರೆಯುರಿ, ತಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಡಮುಣ್ಣು ಪುಡು	62
ತಚ್ಚಾಂತ್ರಿ	"
ಕಟ್ಟಿನದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪ ಸಲಿಲ ವಿಕಾರೋತ್ಪಾತಂ	62—63
ತಚ್ಚಾಂತ್ರಿ	63
ಮರಂಗಳ ವಿಕಾರೋತ್ಪಾತಂ	63—64
ಸಸ್ಯೋತ್ಪಾತಂ	64—65
ಧ್ವಜೋತ್ಪಾತಂ	65
ನೇಗಿಲಿಟ್ಟುಗಳುತ್ತಾತಂ	66
ಪಕ್ಷಿಮೃಗೋತ್ಪಾತಂ	"
ತಚ್ಚಾಂತ್ರಿ	67
ಪಿಂಗಲಿ ನೊಡಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಳುತ್ಪಾತಂ	"
ಪುತ್ರೋತ್ಪಾತಂ	"
ಪಶುಮೃಗಾದಿ ವಿಕಾರೋತ್ಪಾತಂ	68
ಭೂಕಂಪಾದ್ಯುತ್ಪಾತಂ	69
ಮಾಸೋಪಾಧಿಯಿಂದ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ ನಿರ್ವೋಷತಂ	69—71
ವಾಯವ್ಯಮಂಡಲೋದಯ ಫಲಂ	71
ವೈಶ್ವಾನರ ಮಂಡಲೋದಯ ಫಲಂ	"
ಈ ಮಂಡಲಂಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಘ ರ್ಷಣದಿಂದ ನಿರ್ವೋಷತಂ	72
ವಾಸವಮಂಡಲೋದಯ ಫಲಂ	"
ನರುಣಮಂಡಲೋದಯ ಫಲಂ	73
ಈ ಮಂಡಲ ಫಲಂಗಳ್ ದೊರೆತೊಳ್ಳ ಕಾಲಾವಧಿ	74
ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ	
೫. ಉದಕಾರ್ಗಂಗಳಂ—	
ಭಾವಿತೋದಲೆ ಶುಭನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	75
ಭಾವಿನೊಡಲಾದುವನ್ನು ನಿರ್ವಿಸುವ ದಿಕ್ಕು	"
ಜಲಮಾಗದೆ ಉಪ್ಪು	"
ನೀರುಂ, ನಿಧಿಯುನುರ್ವರಾವು	76

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಮುಗ್ಧನಗುಣದಿಂದ ನೀರಿನ ರುಚಿಯುಂ ತಿಳಿವಕ್ರಮಂ	76	ಕಡಿಗೆಂಬಿನಿಂದ ಬೆಳೆವ ದಾಳಿಂಬಂ ನೊಡಲಾದ ಮರಂಗಳ್	91
ಒಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	77	ಒಂದು ಮರದ ಶಾಖೆ ಅಥವಾ ಬೀಜಂ ಬೀಜಿ ಬೀಜಿ ಫಲ ಪುಷ್ಪಂಗಳ್ ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಎರಡು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	77—78	ಸದ್ಯಫಲಮಂ ಬಿಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಮೂರು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	78—80	ಪುಳಿಮಾಸನಿಮಾಪ್ತಮಾಪ್ತ ಬೀಜ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	81	ಬಾಟಿಯ ಗೊನೆ ದೊಡ್ಡದಾಗಲ್ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	92—93
ನಾಲ್ಕುವರೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	"	ತೆಂಗು ಬಹುಫಲವಾಗಲ್ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	93
ಅಯ್ಯು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	"	ಹಲಸಿನ ಮರದಲ್ಲಿ ಬುಡದಿಂದ ತುದಿ ಯವರೆಗಂ ಫಲಂ ಬಿಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	93
ಆರು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	82	ಈಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	83	ಮಾಡಲದ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	94
ಅಯ್ಯ ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಬರ್ಪತಾವು	"	ದಾಡಿದುಗಿಡಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಭೂಮಿಯೊಳಗಣ ಅಪಕಿಶ್ಲಂ ಮೃದು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ	84	ಆ ಗೆ ಯಿ ಕ್ಕೆ ದ ಪುಣಸೆಬೀಜಮಂ ಬಿತ್ತುವ ವಿಧಾನಂ	"
ಕಬ್ಬಿಣದ ಉಳಿಗೆ ನೀರೊಡುವ ಕ್ರಮಂ	84—85	ಬದರಿಯುಂ ಸಾರ್ವರ್ತುಕಫಲಮಾ ಗಳ್ ಮಾಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಷಷ್ಠಾಧಿಕಾರಂ		ಬೇವುಮಾಪ್ತದ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	95
೬. ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದಂ—		ನೆಲ್ಲಿಯ ಮರಕ್ಕೆ ಮಾಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಧಾನ್ಯಮಂ ಬಿತ್ತುವ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್	86	ಅವಶ್ಯಲ್ಲಿಯುಂ ಬೀಜಮಿಲ್ಲದಂತ್ರಿ ರಲ್ ಮಾಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಮರಂಗಳಂ ನಾಟುವ ಅಂತರಮುಂ, ಗುಟಾಯಂ ಪದಮಾಡುವ ಕ್ರಮಮಂ	"	ಒಂದು ಮರದ ಒಂದೇ ಕೊಂಬೆ ಮಾತ್ರಮೆ ಅವಗಮುಂ ಫಲಂ	"
ಬಿತ್ತುವ ಬೀಜಂಗಳ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"	ಬಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಗಿಡುಮರಂಗಳ್ಗೆ ನೀರೆಣಿಸ ಕಾಲಂ	87	ಅಲೋಕಾದಿ ವೃಕ್ಷಗಳ ದೋಷದಂ	96
ನಟ್ಟಿ ಗಿಡುಮರಂಗಳ್ಗೆ ಅಲಿಕಲ್ ನೊಡಲಾದ ಅಪಾಯಮಂ ತಪ್ಪಿ ಸುವ ವಿಧಾನಂ	88	ಪುನ್ನಾಗ ವೃಕ್ಷದ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಹುಳುಗಳಂ ನಿವಾರಿಸುವ ವಿಷಧಿ (ಧೂಪಂ)	"	ಚಂಪಕ ವೃಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ರೋಗಂಬಂದ ಗಿಡುಮರಂಗಳ್ಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆ	89	ಕೇದಗೆ ವೃಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	97
ಗಿಡುಮರಂಗಳ್ಗೆ ಸೊಂಪಾಗಿಬೆಳೆಯು ವಂತೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ	"	ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
ಗಿಡುಮರಂಗಳಂ ಸಾರ್ವರ್ತುಕ ಫಲ ಪುಷ್ಪಂಗಳಪುಂಕೆಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ	89	ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಾಡಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುಗಂಧ ಸಂಕ್ರಮಣ ಕ್ರಮಂ	"
ಗಿಡುಮರಗಳ ನೊಂದೆಡೆಯುಂ ಮ. ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟುವ ಕ್ರಮಂ	90	ಕೆಂಪುಪಾಸನಾಣದ ಪೂವಂ ಬಿಳಿಮೆ ಮಾಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"
		ಪೂತಿಗಂಧಿಯಪ್ಪ ಬಳ್ಳಿಗಳ್ ಆಮೋದ ಗಂಧಿಗಳಪುಂಕೆ ಮಾಪ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರಂ	"

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಬಾಯ್ಕು ವಚಕ್ಕೆ	156	ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಚ್ರಕ್ಕೆ	168
ಪುಳಿನಾಸನಿಗೆ	"	ಪುಳಿನಾಸನಿಗೆ	169
ಪುಳಿನಾಸನಿಗೆ	"	ಪುಳಿನಾಸನಿಗೆ	"
ಜಂಗಮವಿಷ್ಣು ಪಲ್ಲನು ಮೊದಲಾ	157	ಲಿಂಗರೋಗಕ್ಕೆ	170
ಮನಕ್ಕೆ	"	ವ್ಯಸನಂ ಬಾಹ್ಯದರ್ಶ	"
ಬಂಗಿಗೆ	"	ಬಿಳಿಯರೋಗಕ್ಕೆ	"
ಮೊಡವಿಗೆ	"	ಗಂಧಾಂಕುರಕ್ಕೆ (ಅರುಸಿರೋಗಕ್ಕೆ)	170-171
ಮುಖಕಾಂತಿಗೆ	"	ಅಧೋವಾಯಿಗೆ	171
ನೆಗಡಿಗೆ	158	ಪುತ್ತುಂಗಾಲ್ಗೆ	172
ನೆಗಡಿ, ತೇಂಕರೆತಲೆಬೇನೆ ಜ್ವರಂಗಳಿಗೆ	"	ಕಾಲದೀಡೆಗೆ	"
ಉರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ	"	ಗೇತಪುಣ್ಗೆ	"
ಕಮ್ಮಿ ಮೊದಲಾಮವರ್ಕ್ಕ	"	ಶಸ್ತ್ರಂ ತಾಗಿದುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ಪಾಸಕ್ಕೆ	159	ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ಗೆ	173
ಕಿಟ್ಟಿದನಿಗೆ	"	ನಾಳಿಪುಣ್ಗೆ	"
ಗಂಡಮಾಲಿಗೆ	"	ಬಳಗುಡಿವರ್ಧಂಜಿಗೆ	"
ಉಪಜಿಪ್ಪಿಕೆ (ಕಿಟುನಾಲಿಗೆ)ಗೆ	"	ಅಂಬುಪುಣ್ಗೆ	174
ಅಜೇರ್ಣಾದಿಗೆ	160	ಬೆಂದಪುಣ್ಗೆ	"
ಮಾನಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ	"	ಭಗಂಧರಕ್ಕೆ	175
ಚಿಟ್ಟಿಗೆ	160-161	ಊತಿರೋಗಕ್ಕೆ	"
ತರ್ದಿಗೆ	161	ಕಂಚಿಕೆಗೆ	"
ಖರ್ಚಿವಿಸರ್ಪಂಗಳಿಗೆ	"	ದೇಹದಾಹಾರ್ತಿಕಜ್ವರ ಶಸ್ತ್ರಪ್ರಹರಣ	"
ರಕ್ತಮಂಡಲಕ್ಕೆ	162	ವ್ರಣಂಗಳಿಗೆ	176
ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನಿಗೆ	"	ಮುಳ್ಳು ಸಿವುರುಗಳಿಗೆ	"
ಕುಷ್ಮರೋಗಕ್ಕೆ	"	ಪಣಿಗಣ್ ಮೊದಲಾದುವರ್ಕ್ಕ	177
ಪದಿನೆಂಟುತೆರದ ಕುಷ್ಮಂಗಳಿಗೆ	163	ಉಗುರುಸುತ್ತಿಗೆ	"
ತುಜುಕೆಜುಂಕುಗಳಿಗೆ	"	(೨. ಸ್ತ್ರೀವೈದ್ಯಂ)	
ಕ್ರಿಮಿಗೆ	163-164	ಸ್ತನವೃದ್ಧಿಗೆ	177-178
ಜಲಗರಕ್ಕೆ	164	ಭಗದುರ್ಗಂಧದರಣಕ್ಕೆ	178
ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ	164-165	ಮೇಯೆ ರೆಯುವುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ನೆತ್ತರಮೋಡೆಗೆ	165	ರಕ್ತಗುಳ್ಳಕ್ಕೆ	179
ದೀಪನಕ್ಕೆ	"	ಗರ್ಭಣೆಯಪುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ವಿಷೂಚಿಗೆ	"	ಗರ್ಭಂ ನಿಲ್ಲುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ಗುಲ್ಮರೋಗಕ್ಕೆ	166	ಗರ್ಭವಾಗದಿರ್ಪುರ್ದಕ್ಕೆ	180
ಅಸ್ಥೀಲಾದಿ ರೋಗಂಗಳಿಗೆ	"	ಮೊಲೆಯಧಾರಾಂಗಗಳಕ್ಕೆ	"
ಉದರರೋಗಕ್ಕೆ	"	(೩. ಬಾಲವೈದ್ಯಂ)	
ಮೇಯ್ಗೆ ಗಂಟುಗಳಿಗೆ	167	ಬಾಲಕರ್ಗವಂಸುವ ಗ್ರಹಾದಿ ದೋ	
ಬಾಹುಗಂ-ಗ್ರಂಥಿಗಳಿಗೆ	"	ಪಂಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ	181
ಅಸ್ಥಿವೃದ್ಧಿಗೆ	"	ತಿರುನಿಗೆ ಪಲ್ಳು ಬರ್ಪುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ಸರವುಲಿಗೆ	167-168	ತಿರುಗಳ ತೃವೆಯುಂ ಭರ್ಧಿಯುಂ	"
ಮುಖದ ಕೆಯ್ಗೆ	168	ನಿವಾರಣೆಯಪುರ್ದಕ್ಕೆ	"
ಸಿದ್ಧ ಸಯ ಬೇನೆಗೆ	"	ಬಾಲಕಾತಿಸಾರಕ್ಕೆ	182
		ಬಾಲಕರೇಣರೋಗಕ್ಕೆ	"

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
(೪. ಗೋವೈದ್ಯಂ)		ಅಶ್ವಂಗಳ ಕುಟುಕಕ್ಕೆ	197
ಕಿವಿಯ ಗಂಧಕ್ಕೆ	182	" ಪುಣಕ್ಕೆ	198
ಸ್ತನಬಿಸಿರ ಕುಟುಕಮಾಡುವುರ್ದಕ್ಕೆ	"	(೫. ಗಜವೈದ್ಯಂ)	
ಮಗಸುಬಿಲ್ಲುರ್ದಕ್ಕೆ	183	ಗಜಂಗಳ ರೂಲೆ, ಗುಳ್ಳು, ಜಾಡ್ಡು,	
ಕಟುಸಿಂತೆಪೋಪುರ್ದಕ್ಕೆ	"	ಕ್ರಿಮಿ, ವಿಷ್ಕಂಭ, ಕಫಾಗ್ನಿ,	
ಕಟುಗೊಳ್ಳುರ್ದಕ್ಕೆ	184	ಮಾಂಧ್ಯಾರುಚಿಗಳಿಗೆ	198-199
ಅಗಡು ಪಸು ಸಾಧನವುರ್ದಕ್ಕೆ	184		
ಪರುಗಳ ಮುಖರೋಗಕ್ಕೆ	185	ದಶನಾಧಿಕಾರಂ	
" ಕಮ್ಮಿಗೆ	"	೧೦. ವಿಷವೈದ್ಯಂ—	
" ಕಣ್ಣು ಪುಣ್ಗೆ	"	ಪಾವು ಕರ್ಷಣ್ ಕಾರಣಂ	200
" ಬಾಹುಗಳಿಗೆ	"	ಅಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪ ಪಾವುಗಳ್	"
" ಬಸಿರುರ್ಜವುರ್ದಕ್ಕೆ	186	ಅಸಾಧ್ಯಮಪ್ಪ ಪಪ್ಪನಯವಂಗಳ್	201
" ಶೂಲೆಗೆ	"	ದೂತಲಕ್ಷಣಂ	"
" ಜ್ವರಕ್ಕೆ	186-187	ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರ ಸ್ವರಲಕ್ಷಣಂ	202
" ನರಡುರೋಗಕ್ಕೆ	187	ದಪ್ಪನ ಸಾವಿನಪದ್ಧಂ	"
" ತರುಗುತ್ತಕ್ಕೆ	188	ಮಂತ್ರಂಗಳ್	203
" ಮೆಲ್ಲು ಸಿಲ್ಲು - ಕೋಗಿಲೆ	"	ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವಿಷಾಸದರ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್	204
" ಕು(ವ)ಂದುರೋಗಂಗಳಿಗೆ	"	ವಿಷಾಸಂಗಳ್	204-205
" ಪಲ್ಕು ಜು-ಕೊಬ್ಬು	"	ಸರ್ಪೋಚ್ಚಟನಯಂತ್ರಂ	205
" ಕುರುಗಳಿಗೆ	189	ಪಾವು (ವರ್ಷಪದ್ಧಂತಂ)	"
" ನಾಳಿಪುಣ್ಗೆ	"	ಕಚ್ಚದಿರುವುರ್ದಕ್ಕೆ	"
" ಕೊಂಜಿನ ಪುಟುಗೆ	"	ಗರುಡವಿಗ್ರಹತಾಲಿ	206
" ಪೆಗಲಬಾವಿಗೆ	190	ಕೊಳೆವಾವ ವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಬಡವಿಗೆ	"	ತೇಜ್ಜಿ ಉತ್ತತ್ತಿ	207
" ಸರ್ವರೋಗಕ್ಕೆ	191	ತೇಜವಿಷಕ್ಕೆ	207-208
(೫. ಅಶ್ವವೈದ್ಯಂ)		ಕೊಡವಣೆಗಿನ ವಿಷಕ್ಕೆ	208
ಅಶ್ವಂಗಳ ದೀಪನಕ್ಕೆ	191	ಕಾಡನೊಟಕಡೆಂದುವುವಾದಿಗಳ್	"
" ಕಫವಾತಪಿತ್ತಂಗಳಿಗೆ	"	ಕರ್ಚಿದುರ್ದಕ್ಕೆ	"
" ಸೆಂಬರೋಗಕ್ಕೆ	192	ಸದ್ರಿಯವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಕಫಕ್ಕೆ	"	ಸಕಲವಿಷಕ್ಕೆ	209
" ಪಾಸಕ್ಕೆ	193	ಇಲಿಯವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಶೂಲೆಗೆ	"	ಪೆಂಕುಳಿನಾಯವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಕ್ಕೆ	194	ಕರಡಿ ಮೊದಲಾಮವಜ ವಿಷಕ್ಕೆ	210
" ಕ್ರಿಮಿಗೆ	"	ಸಕಲವಿಷವುಣ್ಗೆ	"
" ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ	"	ಕ್ರೈಮಾದಿ ಸಕಲ ಕೀಟ ವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಚ್ರಕ್ಕೆ	195	ನಸುಗುನ್ನಿಯ ತಿಪ್ಪಿನಿಗೆ	211
" ಜ್ವರಲಕ್ಷಣಂ	"	ಕೇಜುಪುಣ್ಗೆ	"
" ಜ್ವರಕ್ಕೆ	195-196	ಉಮ್ಮತ್ತದ ಹಾರಕಿನ ಮದಕ್ಕೆ	"
" ನಾನಾರೋಗಕ್ಕೆ	196-197	ಗಣಲಿಗೆ - ಮದ್ದುಗುಣಕೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ	"
" ಬಾನಿ(ಬಿ)ಂಗಿಗೆ	197	ತಂಬುಲದ ಸೋರ್ಕಿಗೆ	212
		ವಿಷಮಂಮೊದೊಡಂ ತಾಗದಿರ್ಪುರ್ದಕ್ಕೆ	"

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಸಕಲವಿಷಯ	212	ಉತ್ತರೋತ್ತರವಿಷಯಗಳು	227
ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಟನಧೂಪಂ	"	ನಿಧಿಪುರುಷಲಕ್ಷಣಂ	228
ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಟನಸ್ಯಂ	213	ದಶಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳು	228-229
ಅನೆಯಶಕ್ತಿವರ್ಧನಕ್ಕೆ	"	(೨. ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣಂ)	
ಮದದಾನೆಯ ಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ	"	ಧನ್ಯಕನ್ನೆಯ ಲಕ್ಷಣಂ	229
ಮನುಷ್ಯಶಕ್ತಿವರ್ಧನಕ್ಕೆ	214	ಜಾರೆಯಲಕ್ಷಣಂ	229-230
ವಿಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ		ವಿಧವೆಯಲಕ್ಷಣಂ	231
೧೧. ಸರ್ವಲಕ್ಷಣ ಪರಿಚ್ಛೇದ ಪ್ರಕರಣಂ—		ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ-ದಾಸ್ಯವಿತೆಯಲಕ್ಷಣಂ	"
ದ್ವಾದಶಾಂಗ ಲಕ್ಷಣಗುಣಂ	215	ಕಷ್ಟೆಯಪ್ರವಳ ಲಕ್ಷಣಂ	232
(೧. ದೇಹ(ಅಂಗ)ಲಕ್ಷಣಂ)		ಚಾರಿತ್ರನಿಹೀನೆಯ ಲಕ್ಷಣಂ	"
ಅಡಿವಿಡಿದುತೊಡೆವರೆಗಂ	"	ಯೋಗಿನಿಯ ಲಕ್ಷಣಂ	"
ಕಟಿಲಕ್ಷಣಂ	216	ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷಾವಯವಲಕ್ಷಣ ವಿಭಾಗಂ	232-233
ಲಿಂಗ ಲಕ್ಷಣಂ	"	(೨. ಗಜಲಕ್ಷಣಂ)	
ಮೂತ್ರಶುಕ್ಲ ಲಕ್ಷಣಂ	"	ಪೂಜ್ಯಗಜಲಕ್ಷಣಂ	233-235
ಪ್ರೋಕ್ತವರ್ತನೋಮಾವಳಿ	"	ನಿಂದಿತಗಜಲಕ್ಷಣಂ	235
ಕುಜಚುಬುಕ ಹೃದ್ರಾತ್ರ ಲಕ್ಷಣಂ	217	(೪. ಆಶ್ವಲಕ್ಷಣಂ)	
ಬಜಾಬೆನ್ನಳ್	"	ಹಯಾಪ್ಪಾಂಗ ವಿಭಾಗಂ	235
ಮುಯ್ಯು-ಕಕ್ಷಂಗಳ ಲಕ್ಷಣಂ	"	೧-ಅಂಗಲಕ್ಷಣಂ	236
ಕೆಯ್ಯಲಕ್ಷಣಂ	218	ಪಲ್ಲಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಪತನವಿವರಂ	236-238
ಅಂಗೆಯ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ	"	೨-ಅವರ್ತ ಲಕ್ಷಣಂ	238-139
ಚಿಹ್ನೆಗಳ್	"	೩-ಗತಿಲಕ್ಷಣಂ	240
ಅಂಗೆಯ್ಯ ರೇಖೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಂ	219-220	೪-ಹೇಷಿತ ಲಕ್ಷಣಂ	"
ಗಲ್ಲಂ-ಕಣ್ಣಳ್-ಮೂಗುಂ-ಪುರ್ವಂ	220	೫-ವರ್ಣಲಕ್ಷಣಂ	"
ಕವಿಪಣಕದಂಪುಗಳ್	221	೬-ಸತ್ವಲಕ್ಷಣಂ	241
ಪಣೆಯರೇಖೆಗಳ್	"	೭-ಗಂಧಲಕ್ಷಣಂ	"
ತಲೆಯ ಲಕ್ಷಣಂ	"	೮-ಭಾಯಿ(ರುಚಿ)ಯ ಲಕ್ಷಣಂ	241-142
ಅವರ್ತಂಗಳು	222	(೫. ಗೋಲಕ್ಷಣಂ)	
ರೋಮಂಗಳು	"	ಶುಭವೃಷಭ ಲಕ್ಷಣಂ	242
ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯನ ಲಕ್ಷಣಂ	"	ನಿಂದಿತವೃಷಭ ಲಕ್ಷಣಂ	242=243
ದೇಹಪ್ರಮಾಣಂ	223	(೬. ಅಜಲಕ್ಷಣಂ)	
ಸ್ವರಲಕ್ಷಣಂ	"	ಉತ್ತಮಾಜ ಲಕ್ಷಣಂ	243
ಮಯ್ಯುಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷಣಂ	224	(೭. ಶುನಕ ಲಕ್ಷಣಂ)	
ಸತ್ವಗುಣಂ	"	ಶುಭಪ್ರದ ಶುನಕಶುನಕಿಗಳ್	244
ತ್ವಗುಣಂ	"	(೮. ಕುಕ್ಕುಟ ಲಕ್ಷಣಂ)	
ಸಪ್ತಧಾತುಸಾರಲಕ್ಷಣಂ	225	ಉತ್ತಮ ಕುಕ್ಕುಟಂ	244
ಗತಿಲಕ್ಷಣಂ	"	ಶುಭಮನಾಶಂಸಿಮವನಾಳಲಾಗದ	
ಶಂಚರಣತಚ್ಚಾಯ	226	ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	245
ದೇಹಪ್ರಮಾಣಂ	227	(೯. ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣಂ)	
ದೇಹದಭಾರಂ	"	ಶುಭಪ್ರದ ಕೆಯ್ಯುಗಳು	245
ಅನಯವನಮುದಾಯ ಲಕ್ಷಣಂ	"	ಕೆಯ್ಯುಗಳ ವಾಸನೆ	246

ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.	ವಿಷಯ	ಪುಟ ಸಂ.
ಅಧಿಪಂಗಿ ಮರಣವಿಧಿ ಕೆಯ್ಯು ಲಕ್ಷಣಂ	246-247	ಮೃಗಸತ್ತಿ ಶಕುನಂಗಳು	252-253
ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣಗಣಿತಂ	247-248	ಅನೆಯ ಶಕುನಂ	254
ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ		ಆಶ್ವಶಕುನಂ	"
೧೨. ಶಕುನಾದಿಪ್ರಕರಣಂ—		ಶುನಕ ಶಕುನಂ	254-257
ಸೇನೆ ಬರ್ಪಲ್ಲಿಯಂ, ತಾನೋರ್ವನೆ		ಪಿಂಗಲಿಯ ಶಕುನಂ	258
ಪೋಪಲ್ಲಿಯಂ ಶಕುನಮಾ		ವಾಯಸ (ಕಬ್ಬಿಲೆ) ಶಕುನಂ	258-259
ಗೊಂದು ತಿಳಿವುದು	249	ಪಲ್ಲಿಯ ಶಕುನಂ	260
ನಗರಾರಣ್ಯ ಚರಾತ್ರಂದಿನ ಚರ		ಇಜುಪೆಯ ಶಕುನಂ	260-261
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶಕುನಮನವಾದುದು	"	ಅಣಂಬೆಯ ಶಕುನಂ	261
ದುಶ್ಶಕುನಂಗಳಂ ಕಂಡೊಡೆ	"	ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಕುನಂಗಳು	262-263
ವರ್ಷಾದಿನಾವಧಿ	"	ಹಿರಿಯಂ ಕೇಳುದು	263-265
ಸಾಮಾನ್ಯದಿಂ ಶಕುನಂಗಳಂ		ಗ್ರಂಥಸ್ತ ವಿಷಯ ನಿರ್ದೇಶಂ	265
ನೋಬ್ಬುದು	250	ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	"
ಶಕುನಂತಿರಿದ ಮುಡಿದಿನಂ ಶಕುನ		ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ	266
ಫಲಮಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದು	"	ಗ್ರಂಥರಚನೆಯಕಾಲಂ	"
ಇದಿರೊಳಬರ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯವಸ್ತುಗಳ್	"	ಉಪಸಂಹಾರಂ; ಮಂಗಳಪ್ರಶಸ್ತಿ	267
" ಪೊಲ್ಲವಸ್ತುಗಳ್	"	ಪರಿಶಿಷ್ಟಂ ೧	
ಶಾಂತದೀಪ್ತ ಸ್ಥಾನಂಗಳು	"	ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವೃತ್ತಪಾತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ	ಪಟ್ಟಿಕೆ 269
ಸೀನಫಲಂ	"	ಪರಿಶಿಷ್ಟಂ ೨	
ಚಿಕ್ಕಿನಶಕುನಂ	252	ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವೃತ್ತಕಂದಗಳ ಆಕಾರಾ	
		ದ್ವಾದ್ಯನು ಕ್ರಮಣಿಕೆ	270-274

ಶುದ್ಧಿಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಟ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಶುದ್ಧ	ಶುದ್ಧ
3	19	ತ್ತಮನೆಗೆ	ತ್ತಮನೆಗೆ
7	1	ಪಾರ್ಶ್ವ	ಪಾರ್ಶ್ವ
20	1	ಕುದುರೆ	ಕುದುರೆ
56	6	ಪುಟ್ಟರೆ	ಪುಟ್ಟರೆ
„	10	ಷಾಡದೊಳೆಂ	ಷಾಡದೊಳೆಂ
68	7	ವೆಸರ್ವಮಕ್ಕು	ವೆರ್ವಸಮಕ್ಕು
71	28	ಗಣರ್	ಗಾಣರ್
72	7	ಜ್ವರಂ	ಜ್ವರಮುಂ
„	8	ಪಾವನ	ಪಾವನ
97	4	ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೪೭	೪೭ ಎಂದಿರಬೇಕು — ಇಷ್ಟುಂ ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಂತ್ಯ ವರೆಗೂ ಒಂದೊಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
98	4	ಯಲರಲ್ಲಾದ	ಯಲರಾಡ್ಲಾದ
99	2	ಲಾದೊಡ	ಲಾದೊಡ
110	6	ಮಯರುಹಂ	ಮಲಯರುಹಂ
117	7	ಪೂತಿಕರುಷ	ಪೂತಿಕರಷ
131	14	ಕಲದೊಳ	ಕಲನೊಳ
151	15	ಅಪನೇಪು	ಅಪನೇಪು
176	4	ಜ್ವರಮಸ್ತ್ರ	ಜ್ವರಶಸ್ತ್ರ
„	7	ಬೋಲೋತ್ತರಂ ಸೆಗುಡಿತೆ	*ಬೋಲೋತ್ತರ ಸೇ ಗುಡಿತೆಯನಡಿನ
„	13	ಯಾದಿನ	ಸಂಜುಗುಳು *ಬೋಡೆ
„	13	ಸಂಜುಗುಳು *ಬೋಡೆ	ಸಂಜುಗುಳು *ಬೋಡೆ
179	9	ತಿನೆ	ತಿನೆ
180	10	ಅರಿಸನ	ಅರಿಸನ
184	19	ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೭೮	೧೮೮ ಎಂದಿರಬೇಕು — ಇಷ್ಟುಂ ಮುಂದೆ ಅಧಿಕಾರಾಂತ್ಯಂ ವರೆಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
187	6	ದರ್ಕಾಲಿ	ದರ್ಕಾಲಿ
207	4	ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫	ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೪

*ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸವು ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಪಾಠವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಅನುವಾದ	ಕನ್ನಡ
216	20	ಶ್ರುಂಗೋದ	ಶ್ರುಂಗೋದ
217	11	ಮುಯ್ಯಂ	ಮುಯ್ಯಂ
230	12	ತದ್ಗಂಧ	ತದ್ಗಂಧ
240	3	ಮಳುಕು	ಮಳುಕು
241	16	ದನ್ನಿಚ್ಛಾಯೆ	ದನ್ನಿಚ್ಛಾಯೆ
242	1	ತೋಲಗಾ	ತೋಲಗಾ
243	12	ಹಂಡಾ	ಹಂಡಾ
244	15	ಭಾಗ	ಭಾಗ
244	18	ಗೋಳ್ಯಂ	ಗೋಳ್ಯಂ
250	5	ತರ್ದಲಿಕೆ	ತರ್ದಲಿಕೆ
252	17	ದಸುಂಬಂ	ದಸುಂಬಂ
253	2	ಪೋದಗೆ	ಪೋದಗೆ
260	6	ವರ್ತಲ	ವರ್ತಲ

ಶಿವರಾಜ
Sriyasa Library

|| ಶ್ರೀ ||

ಲೋಕೋಪಕಾರಂ (ಚಾವುಂಡರಾಯ ವಿರಚಿತಂ)

ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ

೧. ಪಂಚಾಂಗ ಫಲವರ್ಣನಂ

ಪೀಠಿಕೆ

ಕಂ||¹ಶ್ರೀಪತಿಯುಂ ಸಕಲವಚ್ಛ |
ಶ್ರೀಪತಿಯುಮುಮಾಪತಿಯುಮೆಸುಗಮಾದರದಿಂ ||
ಶ್ರೀಪದಮಂ ಸಕಳವಚ್ಛ |
ಶ್ರೀಪದಮಂ ಪರಮಪದಮನೀಗಭಿವಂದ್ಯರಾ || ೧ ||

*ನತಭುವನತ್ರಯನೀತ್ವರ |
ಸುತನವಿರಳದಾನನಧಿಕಸಿದ್ಧಿ ನಿಧಾನಂ ||
ಧೃತಪರಶು ಗಣಪನಸ್ತು |
ತತ್ಕೃತಿಯಂ ಕೆಯ್ಯೊಂದು ಮಾಚ್ಚಿ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಂ || ೨ ||

ಸುಕವಿಪುತೆ ಲೌಕಿಕವೈ |
ದಿಕ ವಿವಿಧಾನೇಕಶಾಸ್ತ್ರಸನ್ನೂರ್ತಿ ಜಗ |
ತ್ವಕಟಿತಸತ್ವೀರ್ತಿ ಗುಣಾ |
ಧಿಕೆ 4ವಾಗ್ಧು ನೆಲಸುಗೆಮ್ಮ ಮುಖಸರಸಿದೋಳ್ || ೩ ||

ಅನುಪಮಗುಣಿಗಳ್ ಕವಿದೈ |
ಜ್ಞಾನರ್ ಶ್ರುತಿಪುರಾಣಶಾಸ್ತ್ರವಿದೊರೆನಿಪ ಪುರಾ ||
ತನ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯನಿಬಂ |
ಧನದೋಜಿ [ಯ ನಿಖಿಳ] ಸಾರಮೆಸೆದಿರೆ ಧರೆಯೋಳ್ || ೪ ||

1 ಶ್ರೀಪತಿಯು ಮುಮಾಪತಿ ವಾ | ಜೀಪತಿಯರ್ (ರು) ಮೂವರೊಲಿದು ನಮಗಾದರದಿಂ ||

ಚಾಪಳಮೆನಿಸುವ (ಮ) ಮತಿಗಳ | ಶ್ರೀಪದಮಂ ಪರಮಪದಮನೀಗಭಿವಂದ್ಯರಾ || ೧ || (ಪಾಂಚಾಂಗಂ)
—ಈ ಕಂದವು ಇಷ್ಟು ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ, ಅನನ್ಯತತ್ವವೂ ಉಂಟು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಪದ್ಯವು ಒಲೆಯ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿತವಾಗಿ ಲೇಖಕರಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಬಹುದು. 2 ನೆಮಗಭಿವಂದ್ಯಂ. 3 ನ್ನ. 4 ವಾಗ್ಧಂವಂ. 5 ಜ್ಞಾನಪುರಾ. 6 ನೆನಿಪ ಪುರಾತನ ನೂತನ ...ದೋಜಿ ಸಾರ.

* ೨ನೆಯ ಪದ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಚಂ|| ಸರಸಿಜಗರ್ಭಃ¹ ವಂಶ್ಯರೋಳಗ್ಗ ಕಾಶ್ಯಪಗೋತ್ರದೋಳ್ ಸದಾ |
ಚರಿತರಿಸ್ಪ ಕನ್ನಡಿಗರೋಳ್ ಕುಲನಾಮದಿನೊಪ್ಪುವೆತ್ತ ಚಾ ||
ತುರದೊಳತಿಪ್ಪಸಿದ್ಧನೆನೆ ಸಂದನನಿದ್ಯಗುಣಾನ್ವಿತಂ ಸದಾ |
ವರನೆನೆ ಸರ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಕುಶಲಂ ಮುದುಗಲ್ಲೊಳುದಾತ್ತ ಕೀರ್ತಿಯಿಂ || ೫ ||*

ಕಂ|| ಅಪರಿಮಿತದಾನಿ ಚಾಳು |
ಕೃಪಾಳಿತಂ ಚಾತುರಾನ್ವಯಂ ಕಾಶ್ಯಪಗೋ ||
ತ್ರಪವಿತ್ರಂ ಪಂಗಾಂಡ ಭ |
ಟಿವಾರ್ಯ² [ನೊಪ್ಪದಿನೆಸೆಪ್ಪ] ನಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಂ || ೬ ||

ಶಂಕರಭಟ್ಟತನೂಜಂ |
ಶಂಕರಪದಪದ್ಮ ಮಧುಕರಂ ಬುಧಜನತಾ ||
ಶಂಕರನೆನಿಸಿದ ವಿಶದಯ |
ಶಂ ಕರಮಿಳಿಗೆಸೆಯ ನೆಗಟ್ಟ ನಚಳತವಚನಂ || ೭ ||

ತೆವಣಿಲ್ಲಂ ಮಾಣಿಕಮಾ |
ದುವು ಕುಟಾಗಳ್ ಬಹುತಟಾಕಮಾದುವು ಜಗದೋಳ್ ||
ಕವಿಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವಿಭುವಿಂ |
ದನಂದೊಡುಪಿ ಧರ್ಮದಳವನೇವಣ್ಣಿ ಪುದೋ || ೮ ||

ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟ ವಿಪ್ರಮುಖ್ಯನ |
ತನಯಂ ಸಾಹಿತ್ಯಸರ್ವಕುಶಲಂ ವಿದ್ವಾ ||
ಜ್ಞಾನರತ್ನನಿಧಿ³ ಕವಿದ್ಯಾ |
ಜನದೊಳಗಭಿಮಾನಿ ದಾನಿ ಮನುಮುನಿಜನಚರಿತಂ || ೯ ||

ಮಸ್ಯಣಪದರಚನೆಯಿಂ ನವ |
ರಸಪರಿಪೂರ್ಣತೆಯಿನತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಿನರ್ಥ ||
ಪ್ರಸರತೆಯಿಂ ಜಗಮಂ ಮು |
ದ್ರಿಸಿದುವು ಕವಿತಾವಿಳಾಸ ವಿರಚಿತಕೃತಿಗಳ್ || ೧೦ ||

ಉ|| ಸಂತತಮೊಳ್ಳು ಶೌಚಗುಣಮಸ್ಥಲಿತಂ ನುಡಿ⁴ನನ್ನಿ ದಾನಮ |
ಶ್ರಾಂತಮನಿದ್ಯಮಾತ್ಮಚರಿತಂ ಕ್ಷಮೆ ಭೂರಿ ದಗಂತಿ ವೆಂಪು ಚೈ ||
ರಂತನಮಾರ್ಗದೋಚಿ ಚತುರಾನ್ವಿತಮೆಂಬ ನೆಗಟ್ಟಿಯಿಂದಿಳಾ |
ವಂತರೋಳಾರುಮೇಂ ದೊರೆಗೆವರ್ಪರೆ ಪೋಲಿಸೆ ಭಟ್ಟವಾರ್ಯನೋಳ್ || ೧೧ ||

1 ವಂಶಗರ್ಭ, ವಂಶಜಾತ. 2 ನಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯಂಗಮೈಶ್ವರ್ಯಮಂ. 3 ಕವಿದ್ಯಾ, ರತ್ನನಿಧಿಕವಿತಾ. 4 ಭೂರಿ.

* ಈ ೫ನೆಯ ಪದ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| ಎನೆ ನೆಗಟ್ಟ ಭಟ್ಟಪಂಗಂ |
ವಿಸುತಗುಣಾಯತ್ತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಮಾದಂ ||
ತನಯಂ ದ್ವಿಜವಂಶೋತ್ತಮ |
ನೆನಿಸಿದ ಚಾವುಂಡರಾಯನೂರ್ಜಿತತೇಜಂ || ೧೨ ||

*ಮ|| ಸಮದಾರಾಂತನರೇಂದ್ರಗಂಧಗಜಕುಂಭಾಸ್ಥಾನಾಭೀಳವಿ |
ಕ್ರಮಸಿಂಹಂ ಜಯಸಿಂಹ ಚಕ್ರಿ ದಯೆಯಿಂ ಕೆಯ್ಯೊಂಡು ಸರ್ವಾಧಿಕಾ ||
ರಮನಿಪ್ತಲ್ಪಜ್ಞೋಳೆಯ್ಲಿ ಮಟ್ಟಿ ಪೊರೆದಂ ತಾನೆಂದೊಡಾರಯ್ಲು ನೋ |
ಡೆ ಮಹಿಭಾಗದೊಳುನ್ನತಿಕ್ಕೆವಡೆದಂ ಚಾವುಂಡನೇಂ ಧನ್ಯನೋ || ೧೩ ||

ಕಂ|| ಸಕಲೋರ್ವೀಪತಿ ಚಾಳು |
ಕೃಕುಳಾಂಬರತಿಗ್ಗರೋಚಿ ಜಯಸಿಂಹಂ ಕೂ ||
ತುಂ ಕುಡೆ ಮಹಾಬಳಿಯ ಗ್ರಾ |
ಹಕತನಮಂ ಪಡೆದನಭಿನುತಂ ಚಾವುಂಡಂ || ೧೪ ||
ವಿನಯದ ಕಣಿ ದಯೆಯು ತವ |
ಮರ್ನೆ ಸತ್ಯದ ಬಿಟ್ಟು ಧರ್ಮದೊಂದಾಣ್ಣನೆ ಮಾಂ ||
ತನದೆಣಿವೆಟ್ಟಿಪುವಿನ ಕಣಿ |
ಯೆನೆ ಪೆಂಪಂ ತಳೆದನಿಳೆಯೊಳಚಳಿತವಚನಂ || ೧೫ ||

ಮ|| ಸ್ತ|| ಅವನೀಚಕ್ರಂ ವಂಶಂ ಗೊಂಡಚಳಿತವಚನಂ ಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪಮ್ರಮಂ ಕಾ |
ವ್ಯವಿಳಾಸಂ ವಾಗ್ಧೂಮಂಡನಮುಖತಿಲಕಂ ಧರ್ಮಧರ್ಮಾತ್ಮಜಂ ದಾ ||
ನವಿನೋದಂ ವಿಪ್ರಲೋಕೋತ್ತಮನೆಗೆ ನೆಗಟ್ಟಂ ಹಾರ[ನೀಹಾರ] ದುಗ್ಧಾ |
ರ್ಣವಪೂರ್ಣೇಂದುಪ್ರಭಾಭಾಸುರವಿಶದಯಶೋ²ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಚಾವುಂಡರಾಯಂ || ೧೬ ||

ಕಂ|| ಅಸದಳತಿ [ಮಾರಾಮಂ] ಮಾ |
ಡಿಸಿದ ಸಮುತ್ತುಂಗದೇವತಾಭವನಂ ಕ ||
ಟ್ರಿಸಿದ ಕೆಣಿವಾವಿಗಳ್ ರಂ |
ಜಿಸಿದುವು ಜಗದೊಳಗೆ ಧರ್ಮಧರ್ಮಾತ್ಮಜನಾ || ೧೭ ||

ಮ|| ಒಡಲಂ ಚಾರುಚರಿತ್ರದೋಳ್ ಧನಮನಿಷ್ಠಾಪೂರ್ತದೋಳ್ ಸತ್ಯಮಂ |
ನುಡಿಯೋಳ್ ಸಾಹಸಮಂ ನಿಜೇಶಹಿತದೋಳ್ ಸದ್ಧಕ್ರಿಯಂ ತಂದೆಯೋಳ್ ||
ಮೃಡನಂ ನಿಶ್ಚಳಚಿತ್ತದೋಳ್ ಬೆಸನಮಂ ಸದ್ಧರ್ಮದೋಳ್ ತಾಳ್ದಿದಂ |
ಗಡಮೆಂದೆಂದು ಜಗಕ್ಕೆ ನೋಂತವರದಾರ್ ಚಾವುಂಡರಾಯಂಬರಂ || ೧೮ ||

ಕಂ|| ಭುವನವಿನೂತಂ ಬುಧಕ |
ಲ್ಪವೃಕ್ಷನವದಾತಕೀರ್ತಿ ಸುಜನಾಗ್ರಣಿ ಕಾ ||
ವ್ಯವಿಳಾಸಂ ಪಂಡಿತನಿವ |
ಹವನಜ ಮಾರ್ತಂಡನಭಿನುತಂ ಚಾವುಂಡಂ || ೧೯ ||

1 ಣಾಯತ್ತ. 2 ವ್ಯಾಪಿ, ವಾಪಿ. 3 ಮತ್ತೆತ್ತಂ?

* ಈ ೧೫ ರಿಂದ ೧೯ರ ವರೆಗಿನ ಪದ್ಯಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿವೆ.

ಕಂ|| ಕವಿತಾವಿಳಾಸತನಯಂ |

ಕವಿ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸನೆಂಬುದಿದು ತಕ್ಕದು ಸ ||

ತೃವಿತಾ ಗುಣದೊಳ್ ಭಟ್ಟಂ |

ಗೆ ವುಟ್ಟ ಚಾವುಂಡನೋಜನೆಂಬುದಿದು ಚೋದ್ಯಂ || ೨೦ ||

ಉ|| ಪಂಡಿತಪುಂಡರೀಕವನಚಂಡಕರಂ ಧೃತಸದ್ಗುಣಾವನೀ |
ಮಂಡನನಿಂದುನಿರ್ಮಳಯಶೋಲಲಿತಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಾಲತೀ ||
ಮಂಡನನಶ್ಯುದಾರಚರಿತಂ ನೆಗಟ್ಟಂ ಜಗತೀತಳಕ್ಕೆ ಚಾ |
ಪುಂಡನುದಾರಶೀಲನಿಧಿ ತಂದೆಯನಚ್ಚಿನೋಳೊತ್ತಿದಂದದಿಂ || ೨೧ ||

ಮ|| ಚದುರಿಂ ನಾಂಟಿ ವಿವೇಕದಿಂ ನಡೆಪಿ ಬಿಣ್ಣೆಂ ಕೂಡೆ ಬೇರೂಟಾ ಸ |
ತೃದೊಳತ್ಯುನ್ನತಮಾಗಿ ಸೌಂದರತೆಯಿಂ ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಿ ಸೈಪಿಂ ಕವ ||
ಲ್ಪು ದೃಢಜ್ಞಾನದಿನೆಯ್ಲಿ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ಪೆಂಪಿಂ ಪೂತುದಾರತ್ವಸಂ |
ಪದದಿಂದಂ ಫಲಮಾಯ್ತು ಸರ್ವಜನಕಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ || ೨೨ ||

ಕಂ|| ಮೇದಿನಿಯುಪಕಾರಂ ಕಲಿ |

ಪೋದುಗಳೆನಿತೊಳವವಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಬುಘೋ ||

ವಾದೇಯಮಾದ ದೂಸಟಾ |

ನಾದುಮೊ ಲೋಕೋಪಕಾರಮೇನನ್ನರ್ಥಂ || ೨೩ ||

ಮ|| ಪಲವುಂ ಲೌಕಿಕಶಾಸ್ತ್ರಮುಳ್ಳುದಟಾನೀ ಲೋಕೋಪಕಾರಂ ಜಗ |
ತ್ತಿಲಕಂ ರಾಜಸಮಾಜಪೂಜಿತಮಿದಂ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದಂ ಸ್ವಗೋ ||
ತ್ರಲಲಾಮಂ ಕವಿತಾವಿಳಾಸತನುಜಾತಂ ಪೇಟ್ಟು ನೆಂದಂದು ಕೇ |
ವಲಮಲ್ಲಿದು "ಪೊನ್ನೆ ಕಂಪು ದೊರೆಕೊಂಡಂ" ತಾದುದೇಂ ಸಾರಮೋ || ೨೪ ||

ಭಂದ: ಪೂರಣಮಾತ್ರದೋದುಗಳೋಳೆ ಲೋಕೋಪಕಾರಂ ಪ್ರತಿ |

ಚ್ಚಂದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಕವಿತ್ವದೋಜೆಗೆ ಮತಂ 2 ತದ್ವಚ್ಚಾರ್ ಮನಂಗೊಳ್ಳರೆಂ ||

ದಿಂದಂ ಕಾವ್ಯಕವಿತ್ವಮೆಂತುಮುಪಮಾತೀತಂ ರಸೋಪೇತಮೆಂ |

ದಿಂದಂ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸವಾಗ್ವಿಭವಮಂ ಬಣ್ಣಿ ಪ್ಪನೆವಣ್ಣಿ ಪಂ || ೨೫ ||

ಪಿರಿಯಕ್ಕರಂ|| ತರದಿಂ ಪಂಚಾಂಗನಿರ್ಣಯಂ ನವಪಟಲಸ್ಥಿತಿ ವಾಸ್ತು ವೃತ್ತಾಂತಶಾಂತಿ |
ವರಜಲಾರ್ಗಂ ವೃಕ್ಷಾಯುರ್ವೇದಂ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತಿಕ್ರಮಂ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಂ ||
ನರಗಜಾಶ್ವ ಗೋವೈದ್ಯಮುಂ ವಿಷತತ್ವಂ ಲಕ್ಷಣಂ ಶಕುನಮೆಂಬಧಿಕಾರಂಗಳ್ |
ಧರೆಯೆ ಬಣ್ಣಿಸೆ ಲೋಕೋಪಕಾರಮಂ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸನಿಂಬಾಗಿ ಪೇಟ್ಟುಂ || ೨೬ ||

(ಇಂತು ಪೀಠಿಕೆ)

ಗ್ರಂಥಾರಂಭಂ

ಕಂ|| *ನಾನಾವಿಧಕಾರ್ಯಂಗೋ |

ಲೇನಾದೊಡಮಿದುವೆ ಮುಖ್ಯಮಾಗಿರ್ಪುದಲಾಂ ||

ದಾನವಿನೂತಂ ಜ್ಯೋತಿ |

ಜ್ಞಾನವಿಧಾನಮನೆ ಮೊದಲೊಳಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ || ೧ ||

(ತಥಿಗಳ ಸಂಜ್ಞಾನಾಮಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಅಭಿಧಾನಕ್ರಮದಿಂ ನಂ |

ದೆ ಭದ್ರೆ ಜಯ ರಿಕ್ತೆ ಪೂರ್ಣೆಯನಿತುಂ 1 ಪ್ರತಿಪ ||

ತ್ವಭೃತಿದಿನಂಗಳು ಮವಜೊಳ್ |

ಶುಭಾಶುಭಂಗಳುಮನೆಯ್ಲಿ ವೆಸರ್ಗ ಸುನಯದಿಂ || ೨ ||

(ಸಿದ್ಧದಿನಂಗಳ್)

ಚಂ|| ಸಿತನಿರೆ ನಂದೆಯೊಳ್ 2 ಶಶಿಯೆಮಿದುಜನುಂ ನಿಲೆ ಭದ್ರೆಯೊಳ್ ಮಹೀ |

3 ಸುತನಿರೆ 4 ತಜ್ಜ ಯಾಹ್ನಯದೊಳರ್ಕಸುತಂ ನಿಲೆ ರಿಕ್ತೆಯೊಳ್ ಬೃಹ ||

ಸ್ವತಿಯಿರೆ ಪೂರ್ಣೆಯೊಳ್ ವಿನುತಸಿದ್ಧದಿನಂಗಳವಕ್ಕುಮಂದು ವಿ |

ಶ್ರುತಶುಭಕಾರ್ಯಮಂ ನೆಗಟೆ ಸಿದ್ಧಿಕರಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೩ ||

(ದಗ್ಧವಾರಂಗಳ್)

ಉ|| ದ್ವಾದಶಿಯೊಳ್ ದಿನಾಧಿಪತಿ ಪಂಚಮಿಯೊಳ್ ಮಹಿಜಂ ಶಶಾಂಕನೇ |

ಕಾದಶಿಯೊಳ್ ಬುಧಂ ತದಿಗೆಯೊಳ್ ಶನಿ ನಾಮಿಯೊಳೆಂದ್ರಮಂತ್ರಿ ಪ ||

ಪ್ರೀದಿನದೊಳ್ 5 ಭೃಗುಪ್ರಭವನಷ್ಟಮಿಯೊಳ್ ನಿಲೆ ದಗ್ಧವಾರಮಂ |

ತಾದಿನದೊಳ್ ಸಮಸ್ತ ಶುಭಕಾರ್ಯಮನೋಂದುವ ಮಾಡಲಾಗದ್ದೆ || ೪ ||

ಟೀ|| ನಂದೆ, ಭದ್ರೆ, ಜಯ, ರಿಕ್ತೆ, ಪೂರ್ಣೆ—ಎಂಬಿವು ಕ್ರಮದಿಂ ಪಾಡ್ಯಮಾವ
ಲಾದ ದಿನಂಗಳ ವೆಸರ್. ಪಾಡ್ಯಕ್ಕೆ ನಂದೆಯೆಂದು, ದ್ವಿತೀಯೆಗೆ ಭದ್ರೆಯೆಂದು, ತೃತೀಯೆಗೆ
ಜಯೆಯೆಂದು, ಚತುರ್ಥಿಗೆ ರಿಕ್ತೆಯೆಂದು, ಪಂಚಮಿಗೆ ಪೂರ್ಣೆಯೆಂದು ವೆಸರ್. ಇಂತು
ಷಷ್ಠಿಗೆ ನಂದೆಯೆಂದು, ಇವು ಮೊದಲಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುದು—೨.

ಟೀ|| ನಂದೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನುಂ, ಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನುಂ ಬುಧನುಂ, ಜಯೆಯೊಳ್
ಕುಜನುಂ, ರಿಕ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿಯುಂ, ಪೂರ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯುಂ ಇದೊಡೆ ಸಿದ್ಧದಿನಮೆಂ
ವೆಸರ್. ಈ ಸಿದ್ಧದಿನಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಲ್ ಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳುದು—೩.

ಟೀ|| ದ್ವಾದಶಿಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನುಂ, ಪಂಚಮಿಯಲ್ಲಿ ಕುಜನುಂ, ಏಕಾದಶಿಯಲ್ಲಿ
ಚಂದ್ರನುಂ, ತದಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬುಧನುಂ, ನಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಶನಿಯುಂ, ಷಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುವುಂ, ಅಷ್ಟಮಿ
ಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನುಂ ಇದೊಡೆ ದಗ್ಧವಾರಮೆಂದು ವೆಸರ್, ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವುದೊಂದು ಶುಭ
ಕಾರ್ಯಮನಾದೊಡಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೪.

1 ಜಗದೊಳ್. 2 ಶನಿಯು. 3 ಸೂತ. 4 ತೇಜಿಯಾಹ್ನದೊಳರ್ಕ. 5 ಗುರುಪ್ರಭವನಂದಿರಂತಿವು.
೬ ನೊಂದನು.

* ಇದು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ (ಖ).

(ರಹಸ್ಯಾದಿವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಟು ಕಾರ್ಯಗಳ್)

ಮ||ಸ್ರ||*ಅಭಿವೇಕಂ ವೈದ್ಯವಿದ್ಯಂ ಕೃಷಿ ರವಿದಿನದೋಳ್ ಭೂಷಣಾಲೇಖವಾಸಾ |
 ದೃಢಿಯೋಗಂ ಸೋಮನೋಳ್ ದಾರುಣದಹನವಿಧಾನಂ ಧರಾವುತ್ರನೋಳ್ ಸಂ ||
 ದಭಿವಾಹಾರೋಹಯೋಗಂ ಬುಧನೋಳವಿಳವಿದ್ಯಾಗಮಂ [ಮಂ] ತ್ರಿಯೋಳ್ ವಾ |
 ಕೃಭವಾದ್ಯಂ ಶುಕ್ರನೋಳ್ ಸ್ಥಾವರಮೆನಿತನಿತಂ ಮಂದನೋಳ್ ಮಾಡೆ ಪೂಜ್ಯಂ || ೫ ||

(ನಕ್ಷತ್ರಾಧಿವೇಶತೆಗಳ್)

೩ಪಿರಿಯಕ್ಕರಂ|| ತರದಿನಶ್ಚಿ⁴ ಯಮಂ ಶಿವಿ ಕಮಳಜಂ ಶೀತಕರಂ ರುದ್ರ ಕನದಿಜೀವ |
 ನುರಗಂ ಪಿತ್ತಭಗವಾನರೈಮಂ ದಿವಸಕರಂ ತ್ವಷ್ಟ ಸಮಾರನಿಂದ್ರಾಗ್ನಿ⁵ ಮೈತ್ರಂ ||
 ಸುರಗಣಾಧಿಪಂ ನಿಮಿತಿ ಜಳಂ ವಿಶ್ವದೇವನಜಂ ವಾರಿಜಾಕ್ಷಂ ವಸು |
 ಶರಧಿಪನಜವಾದನಹಿರ್ಬುಧ್ಯಂ ಪೌಷ್ಣ⁷ನೆಂದಿರ್ಪತ್ತಿಂಟುಂ ತಾರೆಗಧೀಶ್ವರಂ || ೬ ||

ಟೀ|| ಭಾಸುವಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೇಕಮಂ ವೈದ್ಯಕಾರ್ಯಮಂ ಕೃಷಿಕರ್ಮಮಂ ಮಾಟುದು, ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಷಣಧಾರಣಮಂ ಗಂಧಾದ್ಯಾಲೇಪನಕಾರ್ಯಮಂ, ವಸ್ತ್ರಧಾರಣಮಂ ಮಾಟುದು, ಕುಜವಾರದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ ದಹನಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಂ ಮಾಟುದು, ಬುಧವಾರದಲ್ಲಿ ವಾಹನಾದಿಗಳ ಆರೋಹಮಂ, ಆಯೋಗಬಂಧನಮಂ ಮಾಟುದು, ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಟುದು, ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಭವವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಟುದು, ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಾವರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಟುದು—೫.

ಟೀ|| ಅಶ್ವಿನಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಅಭಿಜಿತ್ತು ಸಹಿತಮಾಗಿ ಇರ್ಪತ್ತೆಂಟುನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಅಧಿ ದೇವತೆಗಳ್—ಅಶ್ವಿನಿಗೆ - ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳ್ ಭರಣಿಗೆ - ಯಮಂ ಕೃತ್ತಿಕೆಗೆ - ಅಗ್ನಿ ರೋಹಿಣಿಗೆ - ಬ್ರಹ್ಮ(ದೇವಂ) ಮೃಗಶಿರಗೆ - ಚಂದ್ರಂ ಆರ್ಧ್ರೆಗೆ - ರುದ್ರಂ ಪುನರ್ವಸುಗೆ - ಅದಿತಿದೇವತೆ ಪುಷ್ಯಕ್ಕೆ - ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಅಶ್ಲೇಷೆಗೆ - ಸರ್ಪಂ ಮಖೆ(ಗೆ)ಗೆ - ಪಿತ್ತಗಳ್ ಪುಬ್ಬಿಗೆ - ಭಗವಾ(ದೇವತೆ) ಉತ್ತರಗೆ - ಆರ್ಯಮಂ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ - ಅದಿತ್ಯಂ ಚಿತ್ತಿಗೆ - ತ್ವಷ್ಟ(ದೇವತೆ) ಸ್ವಾತಿಗೆ - ವಾಯು ವಿಶಾಖೆಗೆ - ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳ್ ಅನೂರಾಧಿಗೆ - ಮೈತ್ರಂ (ದೇವತೆ) ಜ್ಯೇಷ್ಠೆಗೆ - ಇಂದ್ರಂ ಮೂಲಕ್ಕೆ - ನಿಮಿತಿದೇವತೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಕ್ಕೆ - ಕಿಜಲ (ದೇವತೆ) ಉತ್ತರಾಷಾಢಕ್ಕೆ - ವಿಶ್ವದೇವರ್ ಅಭಿಜಿತ್ತುಗೆ - ಅಜಂ ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ - ವಿಷ್ಣು ಧನಿಷ್ಠೆಗೆ - ಅಪ್ಪವಸುಗಳ್ ೨ಶತತಾರೆಗೆ - ವರುಣಂ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಿಗೆ - ಅಜಪಾತ್ (ದೇವತೆ) ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಿಗೆ - ಅಹಿರ್ಬುಧ್ಯ (ದೇವತೆ) ರೇವತಿಗೆ - ಪೌಷ್ಣದೇವತೆ. ಈ ಮರ್ಯಾದೆ ಯೋಳೆ ಇರ್ಪತ್ತೆಂಟು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಿಗೆ ಇರ್ಪತ್ತೆಂಟು ಅಧಿದೇವತೆಗಳ್—೬.

1 ವಾಹಾ. 2 ಹಾರೋಗ. 3 ಅರಿದಕರಕರದಿ (ಅಕ್ಕರ ಎಂಬುದು ಅಶುದ್ಧವಾಗಿರುವುದು). 4 ದಿಂಬಶ್ಚಿ. 5 ನದಿತಿ. ಗುರುಸರ್ಪ ಭಗವ. 6 ಗ್ನಿಸುರಗ. 7 ಪೌಷ್ಣನೆಂದಿರ್ಪತ್ತಿಂ. 8 ಉದಕ. 9 ವಿಶಾಖೆಗೆ.

* ಈ ಪದ್ಯವು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ (ಕ).

† ಟೀಕು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

(ಪಾಶ್ಚಮುಖಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್)

ಮ||ಸ್ರ|| ಹಿಮಕೃಚ್ಚಿತ್ತಾಶ್ವಿ ಮೃತಾದಿತಿ ದಿನಪತಿ ಪೌಷ್ಣಾನಿಲಜ್ಯೇಷ್ಠೆಗಳ್ ವಾ |
 ಶ್ವಮುಖಂಗಳ್ ವಾರ್ಧಮೂಜುಕ್ತರೆ ಗುರುಮಸು ಕೃಷ್ಣಂ ಜರಂ ಧಾತ್ರನೆಂದಾ |
 ಧ್ವಮುಖಂಗಳ್ ಸಂದ ಪೂರ್ವಾಶ್ವಿತಯಮನಲಮಿಂದ್ರಾಗ್ನಿ ಕೀನಾಶನಾಶ್ಚೇ |
 ಪ ಮುಖಾಖ್ಯಂ ಮೂಲಮಿಂದಿತಿವು ಬಗೆವೊಡಧೋವಕ್ರ 1ಮುಕ್ಷಂಗಳಕ್ಕುಂ || ೭ ||

(ಉಗ್ರಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೋ ಮಾಟು ಕಾರ್ಯಗಳ್)

*ಶಂ|| ಉರೇಣಲ್ ಮನೆಯಂ ಪುಗಲ್ 2ಮದಿಲನಿಕ್ಕಲ್ ಬಿತ್ತಲಿಂಬಾಗಿಡ |
 ಲ್ಲಾರಂಮಂಗಳೆನಪ್ಪು ಪೂರ್ವಮುಖದೋ 4ತೋಲ್ವಾಗಲೆಟ್ಟುಂ ಕೊಳ ||
 ಲ್ಲಾರಂಭಂಗೆಯಲಂತೆ ಮೆಯ್ಯುಟಿಯಲುಂ 5ತಿಯುಜ್ಜುಖಾಖ್ಯಂಗಳೋಳ್ |
 ಸಾರಕ್ಷೇತ್ರ ತಟಾಕಕೂಪಖನಕೊಳ್ಳಿತ್ತ ಧೋವಕ್ರದೋಳ್ || ೮ ||

(ಉಗ್ರಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್)

ಮ||ಸ್ರ|| ಪಿತ್ತ ಮೂಜುಂಪೂರ್ವ 6ವೈವಸ್ವತಮಿನಿತುಮುಗ್ರಂ ಧನಿಷ್ಠಾಶ್ವಿ ಕೃಷ್ಣಾ |
 ದಿತಿವಾತಂಗಳ್ ಜಲಂ ವಾಸವ ನಿಮಿತಿ ಹರಾಶ್ಲೇಷೆಗಳ್ ದಾರುಣಂ ರೇ ||
 ವತಿ ಚಿತ್ರಂ ಮೈತ್ರ ಶೀತದ್ಯುತಿ ಮೃದು ರವಿ 7ಪುಷ್ಯಾಶ್ವಿ ತಾರಾತಿಶೀಘ್ರಂ |
 ಚತುರಾಸ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತರಂದಿತ್ರಯಮುಟಿಗೆ ವಿಶಾಖಾಗ್ನಿ ಸಾಧಾರಣಾಖ್ಯಂ || ೯ ||

ಟೀ|| ಮೃಗಶಿರೆ ಚಿತ್ರ ಅಶ್ವಿನಿ ಅನೂರಾಧಿ ಪುನರ್ವಸು ಹಸ್ತಂ ರೇವತಿ ಸ್ವಾತಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ—ಈ (೯) ಪೊಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಎಡ (ಪಾರ್ಶ್ವ) ಮುಖಂಗಳಾಗಿರ್ಪುವು. ೨ಶ ವಿಶಾಖೆ ಉತ್ತರ ಉತ್ತರಾಷಾಢಿ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಿ ಪುಷ್ಯಂ ಧನಿಷ್ಠ ಶ್ರವಣಂ ಆರ್ಧ್ರ ರೋಹಿಣಿ— ಈ (೯) ಪೊಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಮೇಲ್ಮುಖಂಗಳಾಗಿರ್ಪುವು. ಪುಬ್ಬಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಿ ಪೂರ್ವಾ ಭಾದ್ರಿ ಕೃತ್ತಿಗೆ ವಿಶಾಖೆ ಭರಣಿ ಅಶ್ಲೇಷೆ ಮುಘೆ ಮೂಲಂ—ಈ (೯) ಪೊಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಅಧೋಮುಖಂಗಳಾಗಿರ್ಪುವು—೭.

ಟೀ|| ಬೇಣೂರ್ಗೆ ಒಕ್ಕಲ್ ಪೋಗಲ್, ಪೊಸಮನೆಯಂ ಪುಗಲ್, ಗೋಡೆಯನಿಕ್ಕಲ್, ಬೀಜಂಗಳಂ ಬಿತ್ತಲ್, ತೋಪನಿಡಲ್, ಉರ್ಬಮುಖಂಗಳಪ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್ಳಿದುವು. ಅಳ್ಳಂ ನಿಯೋಜಿಸಲ್, ಎಟ್ಟುಂ ಕೊಳಲ್, ಆರಂಬಂಗೆಯಲ್, ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಮೆಯ್ಯುಟಿಯಲ್, ತಿಯುಜ್ಜುಖಂಗಳಪ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್ಳಿದುವು. ಗಟ್ಟಿಯಂ ಮಾಡಲ್, ಕೆಟಿಕೊಳವಿಗಳ ನಗುಟಾಸಲ್ ಅಧೋವಕ್ರ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್ಳಿದುವು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಮೊಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಶುಭಮುಪ್ಪುದು—೮.

†ಟೀ|| ಮುಖೆ ಪುಬ್ಬಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಿ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಿ ಭರಣಿ—ಈ (೫) ಅಯ್ಯಂ ಉಗ್ರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಧನಿಷ್ಠ 10ಶತವಿಶಾಖೆ ಶ್ರವಣಂ ಪುನರ್ವಸು ಸ್ವಾತಿ—ಈ (೫) ಅಯ್ಯಂ

1 ರಿಕ್ಷಂ. 2 ಮಗಿಲ. 3 ವಪುದು. 4 ಕೊಳಾಳವೆತ್ತಂ ಕೊಳ. 5 ತತ್ಪರ್ಯಜ್ಜುಖಂಗಳೊಳ್ಳಿದುವು. 6 ಯಮಾಖ್ಯಮಿನಿತುಗ್ರಂ ಧನಿ. 7 ಮಧ್ಯಾಶ್ವಿ. 8 ದಿಶ್ಚಿ ಭಮ [ದಿಶ್ಚಿರಮುಟಿಗೆ]. 9 ಗಿಹಪ. 10 ಶತತಾಲೆ.

*ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಕಂದವೊಂದು ಕಾವ್ಯಾವಲೋಕನದಲ್ಲಿದೆ—

ಉರೇಣಲ್ ಮನಮಾಡ | ಲ್ಲಾರಂಭಂಗೆಯ್ಯಲೆಟ್ಟು ಗೋಳಲಾಳ ||

ಲ್ಲಾರಾಮುಡಲ್ಟೆಂದುಂ | ದಾರುಣತಾರೆಗಳನುಟಾಯೆ ಪೆಜವಜೊಳುಚಿತಂ ||

†ಇದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

(ಉಗ್ರಾದಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಟು ಕಾರ್ಯಗಳ್)

ಮ|| ಬವರಂ ವಂಚನೆ 1ಯೇಯ ವಟ್ಟಿ ವಿವಕರ್ಮಾದ್ಯಂಗಳುಗ್ರಂಗಳೋಳ್ |
ಪ್ರವರೋದಣವಾದಿಯಾದ ಚಲಕರ್ಮಗಳ್ ಚಲಾಖ್ಯಂಗಳೋಳ್ ||
ವಿವಿಧೋಪದ್ರವಭೇದ ಬಂಧವಿಧಮಾತೀಕ್ಷ್ಣ್ಯಂಗಳೋಳ್ ಮಂತ್ರ 2ಗೀ |
ತ ವಿಭೂಷಾವಳಿ ಮುಗಳಂ ಮೃದುಗಳೋಳ್ ಮಾಬ್ಬಂನು ಸಿದ್ಧಿಪ್ರದಂ || ೧೦ ||

ಮ|| ಪಯಣಂ ಭೂಷಣಮೌಷಧಂ ರತಿಸುಖಂ ವಿದ್ಯಾಗಮಂ ವಿಕ್ರಯಂ |
ಕ್ರಯಮಶ್ವೇಭದ ಶಿಕ್ಷೆ ಶಿಲ್ಪಮಿಸುಖಂ ಪ್ಲಿಪ್ರಂಗಳೋಳ್ ಶಾಂತಿಕ ||
ಕ್ರಿಯೆ ರಾಜಾಭಿಷವಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ತರುಸಂದೋಹಪ್ರದಂ ಪ್ರಷ್ಠ ತಾ |
ರೇ ಇಳಂತಾ ಮೃದುತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಾರ್ಯಮನಿಸುಖಂ ಸಾಧಾರಣಾಖ್ಯಂಗಳೋಳ್ || ೧೧ ||

ಚಲನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ ಮೂಲಂ ಆರ್ದ್ರ ಆಶ್ಲೇಷೆ—ಈ (೪) ನಾಲ್ಕುಂ ತೀಕ್ಷ್ಣತಾರೆಗಳ್, ರೇವತಿ ಚಿತ್ತೆ ಅನೂರಾಧೆ ಮೃಗಶಿರ—ಈ (೪) ನಾಲ್ಕುಂ ಮೃದುನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಹಸ್ತಂ ಪುಷ್ಯಂ ಆಶ್ವಿನಿ—ಇವು (೩) ಮೂಲುಂ ಶಿಫ್ರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ರೋಹಿಣಿ ಆಭಿಜಿತು ಉತ್ತರೇ ಉತ್ತರಾ ಷಾಢ್ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರೇ—ಈ (೫) ಆಯ್ದುಂ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ವಿಶಾಖೆ ಕೃತ್ತಿಗೆ—ಈ (೨) ಎರಡುಂ ಸಾಧಾರಣಂಗಳ್—೯.

ಟೀ|| ಕಾಳೆಗಂ ಕೆವಂಚಿಸುಹ ಅಂಕಂ ಆಗ್ನಿಕರ್ಮ ವಿವಕರ್ಮ ಮೊದಲಾದ ಉಗ್ರ ಕರ್ಮಂಗಳಂ ಉಗ್ರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ 7ಮಾಬ್ಬದು. ಅನೆ ಕುಸುರಿ ಮೊದಲಾದ ವಾಹನಂಗಳ ನೇಣುವೊಡೆ, ಚಲಕರ್ಮಂಗಳಂ ಮಾಡುವೊಡೆ, ಚಲನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಬ್ಬದು. ನಾನಾಕಾರದ ಉಪದ್ರವಂ ಮಿತ್ರಭೇದಂ ಕೊಲೆ ಬಂಧನಂಗಳಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ತೀಕ್ಷ್ಣನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಬ್ಬದು. ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆ ನೀತ್ಯಭ್ಯಾಸಂಗಳಂ ಮಾಡುಹ, ಅಲಂಕಾರವನಿಕ್ಕಿ ಕೊಳುಹ, ಗೀತಾಭ್ಯಾಸಮಾಡುಹ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಶುಭಕರ್ಮಂಗಳಂ ಮೃದುನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಬ್ಬದು. ಇಂತು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದು—೧೦.

ಟೀ|| ಪಯಣಂ, ಅಲಂಕಾರಂ, ಔಷಧಿಯಂಕೊಳುಹ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗಂ, ವಿದ್ಯಾ ಭ್ಯಾಸಂ, ಕ್ರಯವಿಕ್ರಯಂ, ಆನೆಕುದುರೆಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ, ಚಿತ್ರಂ ಶಿಲ್ಪಂ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಂ ಗಳಂ ಪ್ಲಿಪ್ರತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಬ್ಬದು, ಶಾಂತಿಕರ್ಮಂ, ರಾಜಾಭಿಷೇಕಂ, ದೇವತಾ¹⁰ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳ್ ಮರಂಗಳಂ ಬಿತ್ತುಹ ಇಂಥಹವಂ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಬ್ಬದು, ಮೃದುಕಾರ್ಯ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಸಾಧಾರಣ ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು—೧೧.

1 ಯಂಕ. 2 ಲೋಕ ವಿಭೂಷಾವಳಿ. 3 ಪಯಣಾಲಂಕಾರಾಷಧಂ, ಪಯಣಾಲಂಕರಣಾಷಧಂ, ಪಯಣಾಲಂಕೃತಿಯಾಷಧಂ. 4 ಮರಾಶ್ವಿಭ ಸಿಕ್ಷೆ ಚಿತ್ರವರ ಶಿಲ್ಪಂ ಪ್ಲಿಪ್ರದೋಳ್ ಶಾಂತಿಕತ್ಯಕ್ರಿಯೆ ರಾಜಾಭಿಷೇಕಂಸಮಂ ಸುರಪ್ರತಿಷ್ಠಾಚಾರ್ಯ ಸನ್ಮಂಗಳಂ ಪ್ರಿಯಸಂದರ್ಶನಕಾರ್ಯ ಮಿಂತಿವಿಸುಖಂ ಸಾಧಾ; ಮಶ್ವೇಭಸಿಕ್ಕಿ ಶಿಲ್ಪ..... 5 ತೀಕ್ಷ್ಣನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್. 6 ವಂಚನೆ. 7 ಮಾಡುವುದು. 8 ಗಳಂ ಮಾಡುವರೆ; ನೇಣುವುದು ಮೊದಲಾದ ಚಲಕರ್ಮಂಗಳಂ. 9 ತ್ರಂಗಳಂ ನೀತ್ಯಭ್ಯಾಸಮಂ ಮಾಡುವ ಅಲಂಕಾರ ಮೊದಲಾದ ಶುಭಕರ್ಮಂಗಳಂ—ಮಂತ್ರಂಗಳಂ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳುಹ ಅಲಂಕಾರವನಿಕ್ಕಿ ಕೊಳುಹ. 10 ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಂಗಳಪ್ರದ ಮುಂಪಾದುವಂ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲು ಮಾಬ್ಬದು.

(ಪೂಸತನುಡುವ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಅನಿಮಿಷಗುರು ಮೂಲುುತ್ತರೇ |
ಧನಿಷ್ಠೆ ಹಸ್ತಾದಿಪಂಚಕಂ ರೇವತಿ ಯ ||
ಶ್ವಿನಿ ರೋಹಿಣಿ ಯದಿತಿ ಯನಿ |
ಪ್ಲಿನಿತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಮುತ್ತಮಂ ಪೂಸತನುಡಲ್ || ೧೨ ||

(ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕು ಚಿತಮಪ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್)

ಮೃಗಶೀರ್ಷಂ ಮೂಲುಂ ಪೂ |
ವರ್ಗಗಳಶ್ವಿನಿಯಾದ್ರೀ ಚಿತ್ತೆ ಮೂಲಂ ರೇವತಿ ||
ಯಾಗುರುವಿ ಪತ್ತಂ ತಾ |
ರೆಗಳೋಳ್ ಮಾಡುವುದು ಸಕಲವಿದ್ಯಾಗಮಮಂ || ೧೩ ||

(ಪ್ರತಾದಿಗಳುಚಿತಮಪ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್)

ಸಿತ ಬುಧ ಗುರು ದಿನದೊಳ್ ರೇ |
ವತಿ ಪುಷ್ಯಂ ಸ್ವಾತಿ ಮೃಗಶಿರಂ 2ಮೈತ್ರನಹ ||
ಸ್ವತಿ [ಚಿತ್ತೆ] ಯೆಂಬವಿನಿತುಂ |
ಪ್ರತದೀಕ್ಷಾ ಮೇಖಳಾದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕು ಚಿತಂ || ೧೪ ||

(ಗಂಡಾಂತ ನಕ್ಷತ್ರಪಾದಂಗಳ್)

ಸಮನಿಸುಗುಮತ್ತಿನೀ ಮೂ |
ಲ ಮಘಾನಕ್ಷತ್ರದಾದಿಪದದೊಳ್ ರೇವ ||
ತೃಮರೇಂದ್ರಾಶ್ಲೇಷಗಳಂ |
ತಿಮಪಾದದೊಳಶುಭದಾಯಕಂ ಗಂಡಾಂತಂ || ೧೫ ||

ಟೀ|| ಪುಷ್ಯಂ, ಉತ್ತರೇ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರೇ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ಹಸ್ತಂ, ಚಿತ್ತೆ, ಸ್ವಾತಿ, ಶತವಿಶಾಖೆ, ಅನೂರಾಧೆ, ರೇವತಿ, ಆಶ್ವಿನಿ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನರ್ವಸು—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಪೂಸ ವಸ್ತ್ರಮನುಡಲ್ ಒಳ್ಳಿದುವು—೧೨.

ಟೀ|| ಮೃಗಶಿರೇ, ಪೂರ್ವ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ, ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರೇ, ಆಶ್ವಿನಿ, ಆರ್ದ್ರ, ಚಿತ್ತೆ, ಮೂಲಂ, ರೇವತಿ, ಪುಷ್ಯಂ—ಈ ಪತ್ತಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಮಂ ಗೆದ್ದು ಲೊಳ್ಳಿದುವು—೧೩.

ಟೀ|| ಶುಕ್ರ ಬುಧ ಗುರುವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ರೇವತಿ ಪುಷ್ಯಂ ಸ್ವಾತಿ ಮೃಗಶಿರೇ ಅನೂರಾಧೆ ಚಿತ್ತೆ ಯಾ ತಾರೆಗಳ್ ಕೂಡೆ ಉಪನಯನಮಂ ಮಾಡಲ್ ಲೇಸು—೧೪.

ಟೀ|| ಜನನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಶ್ವಿನಿ ಮಘೆ ಮೂಲ ಈಮೂಲುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ ಮೊದಲ ಪಾದಂಗಳೊಳಂ, ರೇವತಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ ಆಶ್ಲೇಷೆ ಈ ೩ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ ಕಡೆಯಪಾದಂಗಳೊಳಂ ಜನನಮಾದೊಡೆ ಆಶುಭಂಗಳ್, ಗಂಡಾಂತರಂ⁴ಗಳು ಮವುವು—೧೫.

1 ಅನುಪಮಗುರು. 2 ಮೈತ್ರ ಚಿತ್ರೆಯಸಂಗತಮಾಗಿದೆಯನಿತುಂಪ್ರತ, ಸ್ವತಿಯೆಂಬವಿನಿತುಂ ಕೂಡಲೆ. 3 ಇಂತ್ಯಪಾದ. 4 ಗಳದವು.

(ಉತ್ಪಾದಿ ಯೋಗಂಗಳ್)

ಕಂ|| ರವಿವಾರಮಾದಿಯಾಗೆ |

ಯ್ದಿ ವಿಶಾಖ ಪ್ರಮುಖ ತಾರೆಗಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ ಸಂ ||

ಭವಿಸಿದೊಡುತ್ಪತ್ತಂ ಮ್ಮ |

ತ್ಯು 2 ವಧೆಯುಮುತ್ಪತ್ತಾಖ್ಯಮೆಂಬವಕ್ಕುಂ ಯೋಗಂ || ೧೬ ||

(ಪರಿಫಯೋಗಂ)

ತರಳಂ|| ಬರೆದು ಸಪ್ತಶಲಾಕೆಗಳಂ ಪೂರ್ವಾಶೆಯೋಳಂ ನಿಲೆ ದಕ್ಷಿಣೋ |

ತ್ತರದೊಳಂ ಬರೆದೀತನ ಕೋಣೆಂದಂ ಬರೆ ಕೃತ್ತಿಕೆಯಾದಿ ಯಾ ||

ಗಿರಿಸಿ ತಾರೆಯ ನಿಂದುವ [ರಿಕ್ಷಂ] ಗೂಡಿರೆ ತಾನಶುಭಪ್ರದಂ |

ಪರಿಫಮೆಂದಲಾಗಂತವಱೋಳ್ ತಾನಳೆ ದಿಗ್ಗತರೇಖೆಯಂ || ೧೭ ||

ಟೀ|| ಆದಿತ್ಯವಾರದಲ್ಲಿ 4 ವಿಶಾಖ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಸೋಮವಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ ಅಭಿಜಿತ್ತು ಶ್ರವಣಂ—ಈ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಮಂಗಳವಾರದಲ್ಲಿ ಧನಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಬುಧವಾರದಲ್ಲಿ ರೇವತಿ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣಿ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಯಂ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾ ನಕ್ಷತ್ರ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ—ಈ ಹೇಳಿದ ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮೊದಲಾದ ಏಳು ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ವಿಶಾಖಾದಿ ಯಾದ ನಾಲ್ಕುಂ ನಾಲ್ಕುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡೆ ಅವಱಿ ಫಲಂ ಕ್ರಮದಿಂದೆ 5 ಮೊದಲನೆಯದು ಹಾನಿಯೋಗಂ, ಎರಡನೆಯದು ಮೃತ್ಯುಯೋಗಂ ಮೂಟನೆಯದು ವಧೆಯೋಗಂ, ನಾಲ್ಕನೆಯದು ಅಮೃತಯೋಗಂ, ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯುಂ ತಲುಪಾಯುಂಗೊಂಡು ಯೋಗಫಲಮು ನಟುವುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಮೂಡಲ್ ತೆಂಕಲ್ ಪಡವಲ್ ಬಡಗಲ್—ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯುಂ ಏಲೋಲು ಮನೆಗಳಂ ಬರೆಯುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಮೂಡಣ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕು ಮೊದಲಾದಿ ಕೃತ್ತಿಕಾದಿ ಏಳುಂನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆಯುವುದು, ಆಗ್ನೇಯದಿಕ್ಕು ಮೊದಲಾಗಿ ತೆಂಕಲು ಮಘೆಯಾದಿ ಏಳುಂನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆಯುವುದು, 6 ನೈಋತ್ಯದಿಕ್ಕು ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೂರಾಧೆಯಾದಿಯಾಗಿ ಏಳುಂನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆಯುವುದು, 7 ವಾಯುವ್ಯದಿಕ್ಕು ಮೊದಲಾಗಿ ಬಡಗಲ್ ಧನಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಏಳುಂನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟು (೨೮) ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೋಳ್ ಚಂದ್ರನಿರ್ದರ್ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ 8 ಇದಿರಾಗಿದರ್ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪಗ್ರಹಂಗಳೊಡೆ ಆ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿದರ್ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ನೋಡುವುದು. ಇದು ಪರಿಫವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೧೭.

1 ಗಿರ್ದು. 2 ವಧಮುಮು. 3 ನಿಂತೊಡಗೂಡಿರೆ ತಾ. 4 ವಿಶಾಖಾದಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದುತ್ತಿ. 5 ಮೊದಲನಕ್ಷತ್ರ ಹಾನಿಯೋಗ. 6 ನೈಋತ್ಯದಿಂ ಪಡವಲಿಗೆ. 7 ವಾಯುವ್ಯದಿಂ ಬಡಗಲಿಗೆ. 8 ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಪಾಪಗ್ರಹಂಗಳಿದ್ದರೆ ಶುಭಶುಭ.

(ಕಂಪನಾದಿ ಯೋಗಂಗಳ್)

ಕಂ|| * ಇನನಿರ್ದರ್ 1 ತಾರೆಗೇಲ್ ಚಂ |

ದ್ವಿನಿರಲ್ ಕಂಪನಮಮೋಘ ತಾನಿರ್ಪತ್ತೊಂ ||

ದನೆಯದು ಪತ್ತಱೋಳುಳ್ಳೆ ಪದಿನ |

ಯ್ದಿ ನೆಯದು ತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ || ೧೮ ||

(ಕಂಪಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಟಾಗೆಗಳ್)

ಮೊದಲೇಲುಗಲುಗೆಯಂ ಕಂ |

ಪದೊಳಾಟಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಮೋಳ್ ಪತ್ತಂ ಮೋ ||

ಘದೋಳೀರಾಟಂ ಕಳೆಗು |

ಳ್ಳೆದೊಳಲ್ಲಿಂದತ್ತಲಾದ ಗಟಾಗೆಗಳುಚಿತಂ || ೧೯ ||

(ಸಿದ್ಧದಿನಂ)

ಶನಿ ರೋಹಿಣಿಯೋಳ್ ಕುಂಜನ |

ಶ್ವಿನಿಯೋಳ್ ಗುರು ಪುಷ್ಯದೋಳ್ ಸಿತಂ ರೇವತಿಯೋಳ್ ||

ದಿನಸಂ ಹಸ್ತದೊಳೆಂದುಜ |

ನನುರಾಧೆಯೊಳೆಂದು ಮೃಗದೊಳೆರೆ ಸಿದ್ಧದಿನಂ || ೨೦ ||

ಟೀ|| 3 ಆದಿತ್ಯನಿರ್ದರ್ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಏಟನೆಯ (೭) 4 ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರ್ದರ್ ಅದು ಕಂಪವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ (೨೧) 5 ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರ್ದರ್ ಮೋಘ ಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಪತ್ತನೆಯ (೧೦) ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರ್ದರ್ ಉಳ್ಳೆಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಹದಿನೆಯ್ದಿ ನೆಯ (೧೫) ತಾರೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರ್ದರ್ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಕಂಪವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಏಳು (೭) ಗಟಾಗೆಗಳಂ ಬಿಡುವುದು. ಮೋಘ ಮೆಂಬ ತಾರೆಗೆ (ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ) ಮೊದಲು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು (೨೧) ಗಟಾಗೆಗಳಂ ಬಿಡುವುದು. ಉಳ್ಳೆಮೆಂಬ ತಾರೆಗೆ ಮೊದಲ ಹತ್ತು (೧೦) ಗಟಾಗೆಗಳಂ ಬಿಡುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಹನ್ನೆರಡು (೧೬) ಗಟಾಗೆಯಂ ಬಿಡುವುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ 7 ಮೇಲಾದ ಗಟಾಗೆಗಳ್ ಶುಭಪ್ರದಂಗಳಕ್ಕುಂ—೧೯.

ಟೀ|| ಈ ವಾರ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡೆ ಅಮೃತಸಿದ್ಧಿಯೋಗಂ, ಎಲ್ಲಾ ಶುಭ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ಗೆ ಲೇಸು—೨೦.

1 ತಾರೆಗಳ್. 2 ನಿರಲ್ಯಂ ಕಂಪನಮು. 3 ಸೂರ್ಯ. 4 ತಾರೆಯ. 5 ನಕ್ಷತ್ರದ. 6 ಮೆಂಬುದಕ್ಕ. 7 ಮೊದಲಾದ.

* ಇನತಾರೆಗೆ ಕಂಪನ ಮದೆ | ಏನೆಯದಮೋಘಾಖ್ಯ ಮರ್ಪತೊಂದನೆಯದುಂಶ ||

ತ್ತನೆಯದುಮುಳ್ಳಂ ಪದಿನ | ಯ್ದಿ ನೆಯದು ತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ ||

—ಮೇಲಣ್ ಕಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಂಭೋ ದೋಷವಿರುವುದು.

(ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಯೋಗಂ)

ಕಂ|| ಆರಯ್ಯ ಬಿದಿಗೆ ಸಪ್ತಮಿ |
ಬಾರಸೆಯೆಂಬಿವಲೊಳರ್ಕಸುತ ಕುಜದಿನಕ್ಕ ||
ದ್ವಾರಂಗಳುಂ ತ್ರಿಪಾದದ |
ತಾರೆಗಳುಂ ಕೂಡೆ ತಾಂ ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಯೋಗಂ || ೨೦ ||

(ರೋಗಿಗೆ ಶುಭಮುಲ್ಲದ ದಿನಂಗಳ್)

ಶತಭಿಷೆ ಪವನಂ ಪೂರ್ವ |
ತ್ರಿತಯಂ ಫಣಿ ಭರಣಿ ಶಕ್ರಮೆಂಬಿವು ಸ್ಥಿತಿ ||
ತ್ರಿತಯಂ ಶಿಂಕ್ರೆ ಶನಿ ರವಿ ಭೂ |
ಸುತ ದಿನಮಾಗೆ ರೋಗವಾದಂ ಬರ್ದಕಂ || ೨೧ ||

(ಶುಭಾಶುಭ ಯೋಗಂಗಳ್)

ಆತಿಗಂಡಂ ವ್ಯಾಘಾತಂ |
ವೃತ್ತಿಪಾತಂ ವಜ್ರಗಂಡ ವಿಷ್ಕಂಭಂ ವೈ ||
ಧೃತಿ ಶೂಲ ಪರಿಘಮಿಂತೊಂ |
ಬಶುಯೋಗಗಳಶುಭಮುಲ್ಲದಯೋಗಂ ಶುಭದಂ || ೨೨ ||

ಮ|| ಪರಿಹಾರ್ಯಂ ದಿನದೊಳ್ ಸಮಸ್ತ ಶುಭಕಾರ್ಯಕ್ಕಂ ವೃತ್ತಿಪಾತಮಾ |
ಪರಿಘಂ ವೈಧೃತಿ ಯಾಜುಷೋಳ್ ಗಟಾಗೆಗಳ್ ಗಂಡಾತಿಗಂಡಂಗಳೆಂ ||
ದಿರಡುಂ ಯೋಗದೊಳೇಶಲೋಚನಮಿವುಂ ವಿಷ್ಕಂಭದೊಳ್ ಶೂಲದೊಳ್ |
ಶರಬಾಣಪ್ರಮಿತಾಂಕಸಂಖ್ಯೆಯೆ ವಲಂ ವ್ಯಾಘಾತವಜ್ರಂಗಳೊಳ್ || ೨೩ ||

ಟೀ|| ಬಿದಿಗೆ ಸಪ್ತಮಿ ದ್ವಾದಶಿ—ಇವು ಮೂರುಂ ತಿಥಿಗಳೊಳ್ ಶನಿವಾರ ಮಂಗಳ
ವಾರ ಅದಿತ್ಯವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡಿರುಹ, ಕೃತ್ತಿಗೆ ಪುನರ್ವಸು ಉತ್ತರ ಶತವಿಶಾಖೆ ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ
ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರೈ—ಈ ಅಯುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಈ ತಿಥಿವಾರ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡೆ
ತ್ರಿಪುಷ್ಕರಮೆಂಬ ಯೋಗಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಆ ದಿನಂ ಶುಭಕಾರ್ಯಂಗಳ್ಗೆ ಲೇಸು—೨೦.

ಟೀ|| ಶತವಿಶಾಖೆ ಸ್ವಾತಿ ಪುಬ್ಬಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರೈ ಆಶ್ಲೇಷ ಭರಣಿ
ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಿ ಸಪ್ತಮಿ ಅಶ್ವಮಿ ಜಾತಿ ನವಮಿ ಚತುರ್ದಶಿ—ಈ ತಿಥಿ
ಗಳಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರಂ ಅದಿತ್ಯವಾರಂ ಮಂಗಳವಾರಂ—ಈ ವಾರ ತಿಥಿ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ
ರೋಗವಾದಾತಂ ಬರ್ದುಕಲರಿಯಂ—೨೧.

ಟೀ|| ಆತಿಗಂಡಂ, ವ್ಯಾಘಾತಂ, ವಜ್ರಂ, ಗಂಡಂ, ವಿಷ್ಕಂಭಂ, ವೈಧೃತಿ, ಶೂಲಂ,
ಪರಿಘಂ—ಈ ಒಂಬತುಂ ಯೋಗಂಗಳೊಳ್ಳುದು. ಉಲ್ಲಾಸವಶುಭಂಗಳ್—೨೨.

ಟೀ|| ವೃತ್ತಿಪಾತಂ ಪರಿಘಂ ವೈಧೃತಿ ಯೆವು ಮೂರುಂ ಯೋಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಕರ್ಮಂ
ಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಗಂಡಯೋಗಂ ಅತಿಗಂಡಯೋಗಂ ಯಾ ಎರಡು ಯೋಗಂಗಳಲ್ಲಿ
ಮೊದಲ ಅಯುಗಲಾಗಿಗಳ್ 5 ವರ್ಜಿಸುವುದು. ವಿಷ್ಕಂಭಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಮೂರುಗಲಾಗಿಗಳಂ

1 ವಜ್ರೋಳ್. 2 [ಹರಿಶ್ಚಕ್ರ] ಭೂ. 3 ಕರ್ಮಂ. 4 ರೋಗ ಬಿರ್ದಾತಂ ಬದುಕುವುದು
ದುರ್ಲಭ. 5 ಕಳೆದರೆ ಅದಿತ್ಯ ದೋಷಪರಿಹಾರಂ.

(ಶುಭಾಶುಭ ಕರಣಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಕರಣಂ ಪನ್ನೋಂದು ಚರ |
ಸ್ಥಿರ ಸ್ವರೂಪಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಯದೊಂದುಂ ||
ಪರಿಹಾರ್ಯಮುಲ್ಲದ ಪತ್ತುಂ |
ಕರಣಂ ಶುಭಕರಣಮಕ್ಕು ಮಚಳಿತವಚನಾ || ೨೪ ||

(ವಿಷ್ಣುಸಂಯೋಗಗಳಂ)

ಉ|| ಬೂದಿಯ ಕೃಷ್ಣ ಸಪ್ತಮಿಯು ಪೂರ್ವವಿಭಾಗದೊಳೆಯ್ದೆ ತತ್ತ್ವತೀ |
ಯಾದವರವಾದಿನಂಗಳ ಪರತ್ವವಿಭಾಗೆಯೊಳಂತೆ ಜೋನ್ಮದೊ ||
ಕಾದಶಿಯೊಳ್ ಚತುರ್ಥಿಯೊಳೊಳ್ ಪಗಲವ್ಯಮಿ ಪೂರ್ಣಮಾಸೆ ಯೆಂ |
ಬೀದಿನದೊಳ್ ಸಮಸ್ತ ಶುಭಕಾರ್ಯವಿನಾಶಮೆ ವಿಷ್ಣು ಪುಟ್ಟುಗುಂ || ೨೫ ||

ಮ|| ಸ್ವ|| ದಿವಸೇಂದ್ರಂ ನಿಂದು ಪೊಕ್ಕುಂ ಧ್ರುವಕರಣಚತುಷ್ಯಂಗಳೊಳ್ ಮತ್ತಮಾ ಕೌ |
ಲವದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿದುರ್ಗ ನಿಲ್ಲು ೩ ಸಲೆ ವಣಿಜೆ ಬವಂ ಬಾಲವಂ ವಿಷ್ಣುಯೆಂಬಿಂ ||
ತಿವಲೊಳ್ ೨ ಪುಟ್ಟಿದುರ್ಗ ತಾಂ ತೈತುಲೆ ಗರಜೆಗಳೊಳ್ ಸಂಕ್ರಮಿಕುಂ ಸಮಂತ |
ಘವುಮಂತಾ ಮಾಲ್ಕಿಯುಂ ಪೆರ್ಚುಗು ಮೊದಲದೊಳೊಳ್ ಕರಂ ಕುಂದಿ ಬಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||

4 ವರ್ಜಿಸುವುದು. ಶೂಲಯೋಗಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಅಯುಗಲಾಗಿಗಳಂ 5 ವರ್ಜಿಸುವುದು. ವಜ್ರಯೋಗಂ
ವ್ಯಾಘಾತಯೋಗಂ ಇವೆರಡಕ್ಕೇ (೨) ಪೊಂಬತ್ತುಗಲಾಗಿ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಶುಭಂ. ಹೀಗೆ ನೋಡಿ
ಕೊಳ್ಳುದು—೨೪.

ಟೀ|| ಹನ್ನೊಂದು ಕರಣಂಗಳೊಳಗೆ ಭದ್ರಾಕರಣವನ್ನು ಬಿಡುವುದು, ಉಲ್ಲಾಸ ಹತ್ತು
ಕರಣಂಗಳುಂ ಶುಭಂಗಳಕ್ಕುಂ—೨೫.

ಟೀ|| ಚತುರ್ದಶಿ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿ ಇವಳಿ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ತಮಿಗೆ
ದಶಮಿಯ ದಿನದ ಅಪರಭಾಗೆಯಲ್ಲಿ, ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ವಿಕಾದಶಿ ಜಾತಿಯೊಳ್ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಅಪ್ಪಮಿ
ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನದ ಹಗಲ್ ಈ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ವೇಳೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವ(ವಿ)ಷ್ಣು ಕೊಡುವುದು.
ಅಂದು ಮಾಡಿದಂತಹ ಶುಭಕಾರ್ಯಂಗಳ್ ಕೆಡುವುವು—೨೬.

ಟೀ|| ಶಕುನಿ ಚತುಷ್ಪಾತ್ ನಾಗವಾ ಕಿಂಸ್ತುಘ್ನಂ—ಇವು ನಾಲ್ಕುಂ ಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಕ್ರಮವಾದೊಡೆ ಆ ತಿಂಗಳಪರ್ಯಂತಂ ಅರ್ಘ್ಯಂ ಪೆರ್ಚುವುದು, ಕೌಲವಕರಣದಲ್ಲಿ
ಸಂಕ್ರಮವಾದೊಡೆ ಹುಟ್ಟಿದಂಥ ಅರ್ಘ್ಯವು ಸಮವಾಗಿ ಇರ್ಪುದು. ವಣಿಜೆ ಬವಕರಣ ಬಾಲವ
ಕರಣ ಭದ್ರಾಕರಣ—ಈ ನಾಲ್ಕುಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮವಾದೊಡೆ ಅರ್ಘ್ಯವು [ಕುಂದುವುದು], ತೈತಲೆ
ಗರಿಜಾಕರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ರಮವಾದೊಡೆ ಅರ್ಘ್ಯವು ಕುಂದಿಬರ್ಪು(ಹು)ದು—೨೭.

1 ವಿನಾಶನ. 2 ಪಟ್ಟಿದುರ್ಗ. 3 ನಿಲ್ಲುಂ. 4 ಬಿಟ್ಟರೆ ಲೇಸು. 5 ಬಿಡಬೇಕು. 6 ಹಂಗಳಿಗೆ.

ಕಂ|| ರವಿಜನನುಕ್ರಮದೇ ಗುಣಿತೇ |

ಸ್ವವಾರದಿಂ ಮೂಱುಗಲಾಗಿಯುಂ 3ನಾಲ್ವತ್ತ ||
ಯ್ತು ವಿಗಲಾಗಿಯೆಂದೆ ಗುಣಿಯಿಸೆ |

ಸವನಿಸುಗುಂ ಸಂದ ಗು(ಕು)ಳಿಕನುದಯಂ ನಿರುತಂ

|| ೨೮ ||

ಅವಯೋಗಂ ಕುಳಿಕನ ಪೊ |

ಋ ವಿಷ್ಣು ನಪ್ಪದಿನಮಿಂದು 6ವೇಧಂ ಗಂಡಾಂ ||

ತವಿವೊಂದಿದಂದು7 ಶುಭಕಾ |

ಯವಪ್ಪುವಂ ಮಾಡಲಾಗದೊಂದುಮನೆಂದುಂ

|| ೨೯ ||

ಮ|| ದಿನಪಂ 8ಪ್ಪಪ್ಪಿದಶಂಗಳೊಳ್ ಶ್ರಿದಶಪಟ್ಟಪ್ಪಾದ್ಯದೊಳ್ ಚಂದ್ರನಾ |

ತನಪುತ್ರಂ ದ್ವಿಚತುರ್ಥಮಪ್ಪಮ ದಶಸ್ಥಾನಂ 10 ಮಂತ್ರಿಪಂ ||

ಚನವಾದ್ರಿ 11 ದ್ವಿಕದೊಳ್ ದಶಾದ್ರಿ ಪಡುವರ್ಜಸ್ಥಾನದೊಳ್ ಭಾರ್ಗವಂ |

ಶನಿ 12 ಭಾನುತ್ರಿಕ ಪಪ್ಪದೊಳ್ ಸಕಲ 13 ಮೇಕೋನಾಂತ್ಯದೊಳ್ ಶೋಭನಂ

|| ೩೦ ||

ಟೀ|| ಶನಿವಾರದಿನ ಉದಯ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂಱುಗಲಾಗಿಯುಂ ನಾಲ್ವತ್ತಯ್ತು
ವಿಗಲಾಗಿಯುಂ ಕುಳಿಕನು, ಆದಿತ್ಯವಾರದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಮೂಱುಜಾವದಿಂದ ಮೇಲೆ
ಕುಳಿಕನು, ಸೋಮವಾರ ಉದಯವಾದ ಎರಡುವರೆ ಜಾವದ ಮೇಲೆ ಮೂಱು ಮುಕ್ಕಾಲು
ಗಲಾಗೆ ಕುಳಿಕನು, ಮಂಗಳವಾರದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಎರಡು ಜಾವದ ಮೇಲೆ ಮುಕ್ಕಾಲು
ಗಲಾಗೆ ಕುಳಿಕನು, ಬುಧವಾರ ಉದಯವಾದ ಒಂದುವರೆ ಜಾವದ ಮೇಲೆ ಮೂಱುಮುಕ್ಕಾಲು
ಗಲಾಗೆ ಕುಳಿಕನು, 15 ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಒಂದು ಜಾವದ ಮೇಲೆ ಮೂಱುಮುಕ್ಕಾಲು
ಗಲಾಗೆ ಕುಳಿಕನು, ಶುಕ್ರವಾರ ಉದಯವಾದ ಅರೆ ಜಾವದ ಮೇಲೆ ಮೂಱುಮುಕ್ಕಾಲು ಗಲಾಗೆ
ಕುಳಿಕನು—ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಶನಿವಾರ ಮೊದಲಾದ 16 ಲಾದ ಏಳು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವೇಟ್ಟ ವೇಳೆ
ಕುಳಿಕನ ಹೊತ್ತೆಂದು ಅಪ್ಪುವುದು—೨೮.

ಟೀ|| ಅವಯೋಗಂ ಕುಳಿಕನ ಪೊಋ ವಿಷ್ಣು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಚಂದ್ರನ ದುಷ್ಟಗ್ರಹದ
ವೇಳೆ ಗಂಡಾಂತರಂ ಇವು ಕೂಡಿದ ತಿಥಿವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೨೯.

ಟೀ|| ಆದಿತ್ಯನು ತನ್ನ ರಾಶಿಗೆ ೩-೬-೧೦ ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ, ಚಂದ್ರಂ ೧-೩-೬-
೭-೧೦ ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ, ಬುಧಂ ೨-೪-೬-೯-೧೦ ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ೨-೫-೭-೯

1 ದಿಂ. 2 ದಿಂದು. 3 ನಾಲ್ಕುಮಯ್ಯ; ನಾಲ್ಕಯ್ಯ. 4 ಕನ ಕಾಲಂ. 5 ದಿನಂ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯು
ಪೊಂದಿ. 6 ವಧಂ. 7 ದಂದು ಸಮಸ್ತ ಶುಭಕಾರ್ಯಮಪ್ಪವಂ. 8 ಪಟ್ಟಿಂಶದಂಶಂಗಳೊಳ್, ತ್ರಿದಶಂ
ಗಳೊಳ್. 9 ಚತುರ್ಥ ಮಪ್ಪಮ ದಶಮಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳಂ ಯಂದಿನದ್ರಿ. 10 ತ್ರಿದಶಶಂಚನ. 11 ದ್ವಯ
ದ್ವಿಚತು; ಪಂಚಾಪ್ಪಮನವಮಾದಿತ್ಯಂಗಳೊಳ್ ಸಕಲಮೇಕೋನಾಂತ್ಯದೊಳ್. 13 ನವಾದ್ರಿಶಂಚಮದೊಳಿಕ
ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಲಾಗಿಯುಂ. 15 ಬೃಹಸ್ಪತಿ. 16 ಲಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಹೊತ್ತನ್ನು ಕುಳಿಕನ ಹೊತ್ತೆಂದು ಅಪ್ಪ
ವುದು, ಆ ಕುಳಿಕನ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ನಪ್ಪದಿನ, ಅವಯೋಗ ಕುಳಿಕನ ಹೊತ್ತು ವಿಷ್ಣು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ—
(ಎಂದು ೩೩ನೆಯ ಕಂದದ ಟೀಕೆ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ, ಆ ಕಂದಮಾತ್ರವಿಲ್ಲ).

ಧಿಕಾರಂ]

ಪಂಚಾಂಗಫಲವರ್ಣನಂ

15

ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ, ಶುಕ್ರಂ ೩-೨-೩-೪-೫-೬-೭-೮-೯-೧೦ ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ ಎಂದೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ
ಪೊಳ್ಳಿಕಂ, ಮುಂದೆ ಶನಿ ಮಂಗಳ ರಾಹು ಕೇತುಗಳ ೩-೬ ರಲ್ಲಿರಲ್ ಶುಭಂ. ಎಲ್ಲಾ
ಗ್ರಹಂಗಳುಂ (೧೧) ಪನ್ನೆಂದನೆಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪೊಳ್ಳಿದುವು, ಈ ಪೊಂಬತ್ತುಂ ಗ್ರಹಂಗಳುಂ
ಯಾ ವೇಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಳ್ಳಿದುವು—೩೦.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಜನವಿಠುತ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀಮುಕ್ತ ವಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಪುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಪಂಚಾಂಗಫಲವರ್ಣನಂ

1 ಪ್ರಥಮಾಧಿಕಾರಂ

1 ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸಂ.

* ಮೂಲದಲ್ಲಿ ದಶಾದ್ರಿ ಪಡುವರ್ಜ ಸ್ಥಾನದೊಳ್ ಭಾರ್ಗವಂ ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಶುಕ್ರನು ೧೦-೬-೬
ವರ್ಜಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಂ-ಎಂದಿರಬಹುದು.

ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

೨. ನವಪಟಲಂ

ಕಂ|| ಸಾರಂ ಜೋಯಿಸದೊಳಗೆ ವಿ |
ಚಾರಂ ನವಪಟಲಮೆಂಬುದಂ ಸದ್ವಿದ್ಯಾ ||
ಪಾರಗನಿವೃತ್ತಿಪ್ರಾಪ್ತ |
ಚಾರಂ ಪೇಱ್ಗಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಲಕಂ

|| ೧ ||

(೧. ವಿವಾಹಪಟಲಂ)

ಮದುವೆಗೆ ಸಮಕಟ್ಟಿದ ಲ |
ಗ್ನಿದಂತೆ ಪೃಚ್ಛಕನ ಲಗ್ನಮಾದಂದು ಶುಭಾ ||
ಭೃದಯಂ ಮೇಣ್ ಜಾತಕಲ |
ಗ್ನಿದ ಫಲಮಂ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದೊಳ ಬಗೆಗಜಾದಂ

|| ೨ ||

(ವಧುವರಗೃಹಕಂಟಕಂ)

ಅಕ್ಕರಂ|| ಇರೆ ನಿಶಾಪತಿ ಪೃಚ್ಛಕಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಯೆಂಟುಪೊಳಾಟು 4 ತಾಣದೊಳಂ |
ಮರಣವಬ್ಬದಿನಬ್ಬ ಚತುಷ್ಪದಿನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಿಕೆಗಮಾ ಶನಿಯುಂ ಶುಭೇ ||
ತರದಿನೀಕ್ಷಿಸೆ ಬೇಗದೆ ಸಾವರ್ ದಂಪತಿಗಳಶುಭದೃಷ್ಟಿಯುಂ |
ಬರಸಮಂದಜಿಗೆ ವಿಮಿಶ್ರಂ ನೋಟೊಡೆ [ಮರಣಂ] ನಾಲ್ಕನೆಯಬ್ಬ ದೊಳಂ || ೩ ||

ಟೀ|| ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾರವಾಗಿದ್ದಂಥ ವೊಂಬತ್ತು ಪಟಲಂಗಳಂ ಪೇಟಿಸಿಂ—೧.

ಟೀ|| ವಿವಾಹಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಹೇಟಾದ ಲಗ್ನವೆಂಬೆಸಗೊಂಬಾತನ ಲಗ್ನಮಂ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್
ನಿರೀಕ್ಷಿಸೆ, ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್ ಉದಯವಾಗುತ್ತಿರೆ ಲೇಸವುದು, ಅನಂ ಹುಟ್ಟಿದ ಲಗ್ನವಂ
ಹೇಟುತ್ತಿರಲ್ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಂಗಳನಜಾವುದು—೨.

ಟೀ|| ವಿವಾಹಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಮುಹೂರ್ತಮಂ ಬೆಸಗೊಂಡವೇಳೆಯ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಂ 7 ಎಂಟು
ಱಲ್ಲಿ ಅಜನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೊಡೆ ಕನ್ನೆ [ಕನ್ನಿಕೆ] ಗೆ (ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ) ವರಂಗೆ ನಾಲ್ಕು
ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಮಂ 1 ಪೇಟಿಸುದು. ಆ ಚಂದ್ರಂ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಲ್ಲಿಯಿದೊಡೆ ಅಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್
ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೊಡೆ ವರಂಗೆಯುಂ ಕನ್ನಿಕೆಗೆಯುಂ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಟಕಮಂ ಪೇಟಿಸುದು.
ಅಶುಭ ಗ್ರಹಂಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೊಡೆ ವರಕನ್ನಿಕೆಗಳಿಗೆ ವೊಂದುವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಮಂ ಪೇಟಿಸುದು.
ಆ ಚಂದ್ರಂ ಆ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೊಡೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಮಂ
ಪೇಟಿಸುದು—೩.

1 ನಮಕ. 2 ದಂತೆ ಮುತ್ಸವದೆ. 3 ದೊಳಗೆಗಂವೆಂ; ಪೇಟಿಸುವೆಂ. 4 ತಾಣವಬ್ಬ ಚತುಷ್ಪದಿನಕ್ಕೆ ಕನ್ನಿಕೆಗಾ ಶೋಭೋತ್ಸವ ಕರನೀಕ್ಷಿಸೆ. 5 ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಹೇಟಲಗ್ನ ಬಾಹಾಗೆ ಬೆಸಗೊಂಬಾತನು ಲಗ್ನಮಂ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ ನಿರೀಕ್ಷೆ. 6 ಲಗ್ನವ. 7 ಅಜಪರಿ. 8 ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಣ ಟೀಕೆ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. 9 ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಆ ಚಂದ್ರನು ಆ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಲ್ಲಿಯಿದ್ದರೆ ಅಶುಭಂ.

ಚಂ|| ಉದಯದೊಳಂದು ಪೇಟಿಸಿದೊಳೆ ಧರಣೀಸುತನಿರ್ವೋಡೆಂಬ ಮ |
ಪದಿನಶುಭಗ್ರಹಂಗಳುದಯಾಸ್ತದೊಳಿರ್ವೋಡೆ ಸಪ್ತಮಾಬ್ಬ ದೊಳ ||
ಮದವಡೆ(ನಿ)ಗಂಗೆ ಸಂವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳು ಮಹಸ್ವತಿ ಮೇಣ್ 1 ಮಹೀಜನ |
ಸ್ತದೊಳರೆ ಕನ್ನೆ ಸಾಗುವಿದು ಶೌನಕ ಗಾರ್ಗ್ಯವರಾಹ ಸಮ್ಮತಂ || ೪ ||

ಪಿರಿಯಕ್ಕರಂ|| ಗುರುಸಿತಾಸ್ತಮಯಂ ಗ್ರಹಯುಕ್ತಂ ಸಂಕ್ರಮಣಂ [ರವಿಶಶಿಗಳ] ಪರಿವೇಷಂ |
ಮರದಿನಂ ಮಲೆ ಮಂಜಿರಧಿಮಾಸಂ ನಷ್ಟದಿನಮಾ ಗ್ರಹಣಂ ಪುರಂ ||
ದರಶರಾಸನಮುಂ ಸಕಳೋತ್ಪಾತಂ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡಂ ಮೇಣ್ ಕಲಾ |
ಧರಣೀ 4 ಕರ್ಕಯಮಾಹಿಸಿತರ್ ಕೂಡಿದೊಡೆ ಮಾಣ್ಗೆ ವೈವಾಹಮಂ || ೫ ||

ಕಂ|| ತ್ರಿದಿನಮಯನಂಗಳೊಳ ಸ |

ಪ್ರದಿನಂ ಗ್ರಹಣಂಗಳೊಳ ವಿವಾಹಸಲೊಂಬ ||

ಪ್ರದಿನಂ ಗ್ರಹಯುಕ್ತದೊಳೊಂ |

ದುದಿನಂ ಸಂಕ್ರಮಣಮಾದೊಡಂ ಶುಭಮಕ್ಕುಂ || ೬ ||

ಉದಯಿಸೆ ಭೃಗು ವಿರ್ವುತೊಂ |

ದುದಿನಂ ಕಿಪಡುವಲ್ ದಿನತ್ರಯಂ ಶಿಶು ಮೂಡ ||

ಸ್ತದೊಳರೆ ಮೂಡಲ್ ಪಂಚದ |

ಶದಿನಂಗಳ್ ಪಡವಲಯ್ದು ದೆವಸಂ ವೃದ್ಧಂ || ೭ ||

ಟೀ|| ಆ ಪಿಂತಣ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಂ ಯಿರಲ್ ಮಂಗಳಂ ಸಪ್ತಮಾಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ
ಯಿರಲ್ ಎಂಟು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮದವನಿ(ಜೆ)ಗಂಗೆ ಕಂಟಕಮಂ ಪೇಟಿಸುದು, ಆ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಅದಿತ್ಯ
ಮಂಗಳಗಳವೊಳಗೆ ಒವ್ವರ್ ಅಸ್ತಂಗತರಾಗಿಯಿದೊಡೆ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಕಂಟಕಮಂ ಪೇಟಿಸುದು,
ಇದು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಿಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರ್ ಮುನ್ತಾಚಾರ್ಯರ್ ಶೌನಕಗಾರ್ಗ್ಯವರಾಹ
ಸಮ್ಮತಂ—೪.

ಟೀ|| ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶುಕ್ರರ್ಕಳ್ ಅಸ್ತಂಗತರಾಗಿದೊಡೆ, ಗ್ರಹಯುಕ್ತ
ವಾಗಿದೊಡೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯದಿನಂ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗೆ ಪರಿವೇಷವಾದೊಡೆ, ಮಲೆಗಾಲದಲ್ಲಿ
ಅಧಿಕಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅಮಾನಾಸ್ಯೆಯದಿನಂ ಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನು ಮೂಡಿದೊಡೆ ಉತ್ಪಾತಂ
ಗಳ್ ತೋಟದೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಅದಿತ್ಯ ಶನಿ ರಾಹು ಶುಕ್ರರೊಳಗೆ ಚಂದ್ರಂ ಆವುದೊಂದು
ಗ್ರಹದ ಕೂಡೆ ಯಿದೊಡೆ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೫.

ಟೀ|| ಉತ್ತರಾಯಣ ದಕ್ಷಿಣಾಯನಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡುದಿನಮಂ ಬಿಡುವುದು, ಗ್ರಹಣ
ಮಾದೊಡೆ ಮೇಲೇಟು ದಿನಂಗಳಂ ಬಿಡುವುದು, ಗ್ರಹಯುಕ್ತಮಾದೊಡೆ ಮೇಲೆ ಪೊಂಬತ್ತು
ದಿನಂಗಳಂ ಬಿಡುವುದು, ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಾದೊಡೆ ಒಂದು ದಿನಮಂ ಬಿಟ್ಟು ವಿವಾಹಮಂ
ಮಾಟುದು—೬.

ಟೀ|| ಶುಕ್ರಂ ಉದಯವಾದಲ್ಲಿ ಪಡುವಲ್ ಇರ್ವುತೊಂದಿನಂ ಮೂಡಲ್ ಮೂಟು
ದಿನಂ ಬಾಲಕನಾಗರ್ಪಂ, ಅಸ್ತಮಯಮಾದೊಡೆ ಮೂಡಲ್ ಪದಿನಯ್ದುದಿನಂ ಪಡುವಲಯ್ದು
ದಿನಂ ವೃದ್ಧನಾಗರ್ಪಂ—೭.

1 ಮಹೀಜ ನಷ್ಟಸ್ತದೊಳರೆ. 2 ವೇಷಮಾಮರ? ವೇಷಮುಭೂಮ. 3 ಇಧಿಕಮಾಸ. 4 ಕರ್ಕಯ
ಮಾಹಿತಾರಾ ಕೂಡಿ. 5 ಮೂಡಲ್ ದಿನತ್ರಯಂ ಬಿಡುಕ್ಕಂ... ಮೂಡಲ್ ಪಂಚ (ಟೀಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ
ಕಂದ ಭಾಗವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ). 6 ಇದು ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರವ ಹೇಳುವ ಸಮಸ್ತ ಅಚಾರ್ಯರುಗಳ ಸಮ್ಮತ.

ಕಂ||*ಬಾಲಸಿತಂ ಪೊಂದಿಸುಗುಂ |

ಬಾಲಿಕೆಯಂ ವೃದ್ಧ ಶುಕ್ರನಲೆಗುಂ ವರನಂ ||

ಬಾಲಗುರು ವರನ ನಲೆಗುಂ |

ಬಾಲಿಕೆಯಂ ವೃದ್ಧ¹ಗುರು ಕರಂ ಪೀಡಿಸುಗುಂ

|| ೮ ||

ಮ|| ಸಮಸಂವತ್ಸರಮಾಗೆ ಕನ್ನೆಗಸಮಾಬ್ಬಂಗಳ್ ವರಂಗಾಗೆ ಸಂ |

ದಮರೇಜ್ಯಾರ್ಕಬಲಂಗಳುಂ² ತವಗೆ ತಾವಾಗರ್ಪನಂ ಜೈತ್ರವು ||

ಪ್ರಮದಾಪ್ತಚತುಷ್ಕಮಂ ಬಿಸುಟು³ ಶುಕ್ಲದ್ಯಾಹದಿಂ ಕೃಷ್ಣಪಂ |

ಚಮಿಯಂತಾಗೆ ವಿಶುದ್ಧಮಪ್ಪ ದಿನದೊಳ್ ಮಾಲ್ಕುಪ್ಪವೈವಾಹಮಂ || ೯ ||

ಕಂ|| ಖರಕಿರಣವಾರದೊಳ್ ವಾ |

ಸರನಾ⁴ ಧೋದಯದೊಳುಗ್ರತಾರೆಗಳೊಳ್ ಕೂ ||

ಡಿರೆ ಚಂದ್ರಮನುಂ ಕನ್ನೆಯ |

ಏನಿರದೆಯೆ ಕೂಸುಗುಡವರೆಂತಪ್ಪವರ್ಗಳ್ || ೧೦ ||

ಟೀ|| ಶುಕ್ರಂ ಬಾಲನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಕಂಟಕವಂ ಪೇಟ್ರುದು, ಆ ಶುಕ್ರನೆ ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಂ ಮಾಡಲ್ ವರಂಗೆ ಬಾಧೆಮಾಡುವಂ ಮತ್ತಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಬಾಲನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಲ್⁵ ವರಕ್ಕೆ ಕಂಟಕಂ, ಆತನೆ ವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದೊಡೆ ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ಕಂಟಕಂ—೮.

ಟೀ|| ೧ ಕನ್ನೆಗೆ ಸಮವರ್ಷಮಾದೊಡೆ ವರಂಗೆ ವಿಷಮವರ್ಷಮಾದೊಡೆ, ಕನ್ನೆಗೆ ಗುರುಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ವರಂಗೆ ಆದಿತ್ಯನಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಜೈತ್ರಮಾಸಂ, ಪುಷ್ಯಂ, ಆಷಾಡಂ, ಶ್ರಾವಣಂ, ಭಾದ್ರಪದಂ, ಆಶ್ವಯುಜಂ—ಈ ಮಾಸಂಗಳುಮಂ, †ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಾ ಪರ್ಯಂತ ಅಯ್ಯುದಿನಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಉಲಾದ ಶುಭದಿನಂಗಳ್, ಈ ಶುಭದಿನಂಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡುವುದು—೯.

ಟೀ|| ಆದಿತ್ಯವಾರದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಂ ಉಗ್ರತಾರೆಗಳಂ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು ಯಿರಲ್ ವಾಗ್ದಾನ ವಿವಾಹಗಳಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೧೦.

1 ಶುಕ್ರಕರಪೀಡಿ. 2 ವರೆಗೆ. 3 ಶುಕ್ಲೋದ್ಯಾಹ. 4 ಕರನುದಯದೊಳ್ ದುಪ್ಪ .....ಮಾಡಿದರೆ ಚಂದ್ರನು ಕನ್ನೆಯ ಕೂಡರೆ ಕೂಡಗೂಸುಗಳ ಕೂಡುವ. 5 ನೊಡಗೂಡರೆ. 6 ಕಂಟಕವು. 7 ಬ್ರಹ್ಮ ಕನ್ನಿಕೆಯಂ ಬಂಧಿಸುವನು, ವರಂಗೆ ಬಾಧೆಯ. 8 ವರನ ಬಂಧಿಸುವುದು, ಸಿತವೃದ್ಧನಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಿಕೆಯ. 9 ಕನ್ನಿಕೆಗೆ ...ವಾದರೆ.

* ಈ ಕಂದದ ಹಿಂದೆ ಗುರು ಬಾಲ ವೃದ್ಧ ಶುಕ್ರನನ್ನು ಹೇಳುವ ಒಂದು ಕಂದವೂ ಟೀಕೆಯೂ ಇರಬೇಕು.

† ಮೂಲದಲ್ಲಿ— ಶುಕ್ಲದ್ಯಾಹದಿಂ ಕೃಷ್ಣಪಂಚಮಿಯಂತಾಗೆ ವಿಶುದ್ಧಮಪ್ಪ ದಿನದೊಳ್—ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಿಂದ ಬಿಡುವ ಅಯ್ಯುದಿನಗಳು ನಿಷಿದ್ಧದಿನಗಳಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೂ, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಅದ್ಯಾಹ (ಪ್ರಥಮಯಿಂದ) ದಿಂದ ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಾ ಪರ್ಯಂತ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭದಿನವಂ ನೋಡಿ, ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ— ಎಂದು ಅರ್ಥ ಹೇಳುವುದುಚಿತವು.

ಕಂ|| ಉಡುಪತಿ¹ ದಾರುಣ ತಾರೆಗ |

ಳೊಡನಿರೆ ಶನಿವಾರದಂದು ಮಂದೋದಯದೊಳ್ ||

2 ಕೊಡುಗೂಸನೆಯೆ ಮುನಿದರ |

ನೊಡಗೂಡುಗೆ ಕೂಸುಗುಡುವರೊಪ್ಪಿಂ ತಮ್ಮೊಳ್ || ೧೧ ||

(ರಾಶಿಕೂಟಂ ೧)

ದಶಮಚತುರ್ಥತ್ರಯೇಕಾ |

ದಶ ಸಮಸಪ್ತಕ [ಮಿವು ಕರ] ಮುಚಿತಂ ದ್ವಿದ್ವಾರ್ ||

ದಶ ಪಷ್ಠಾಪ್ತಮ ರಾಶಿಗ |

ಳಶುಭಂ ನವಪಂಚಮಂಗಳವು ಸಾಮಾನ್ಯಂ || ೧೨ ||

(ಗಣಕೂಟಂ ೨)

ಮ|| ಸ್ರ|| ಮೃಗಶೀರ್ಷಂ ಸ್ವಾತಿಪುಷ್ಯಾದಿತಿ ಹರಿ ದಿನಕೃತ್ಯೈತ್ರ ಪೌಷ್ಣಾಶ್ವಿಗಳ್ ದೇ |

ವಗಣಂಗಳ್ ಸಂದ ಮೂರುತ್ತರೇ³ ಭರಣಿ ಭವಂ ಧಾತೃಪೂರ್ವತ್ರಯಂ ಮ ||

ತ್ಯಗಣಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಬ್ಧಿ ಚಿತ್ರಾನಳ ಪಿತೃವಸು ರಕ್ಷಂ ವಿಶಾಖಾಹಿಗಳ್ ದೈ |

ತ್ಯಗಣಂ ತಂತಮ್ಮೊಳ್⁴ ಲುಡುವು ನರಸುರರಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಕಷ್ಟಮನ್ಯಂ || ೧೩ ||

ಟೀ|| ಚಂದ್ರಂ ದಾ(ವಾ)ರುಣ ತಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಿರಲ್ ಶನಿವಾರದಲ್ಲಿ ಆ 4 ಶನಿಯುವದು ದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಿಕೆಯಂ ಬೊಡಿದೊಡೆ ಮುನಿದರವರ ಮುನಿಸುತಿದ್ದಿ ಕನ್ನಿಕೆಯಂ ಕುಡುವರ್, ಮುನಿಸುತಿದ್ದಿ ಸುಖದೊಳರ್ಪರ್—೧೧.

ಟೀ|| ದಶಮಚತುರ್ಥಂ ತೃತೀಯೈಕಾದಶಂ ಸಮಸಪ್ತಕಂ—ಈ ಮೂರು ಕೂಟಂಗಳ್ ಉತ್ತಮಂ. ದ್ವಿದ್ವಾರ್ಶಕಂ, ಪಷ್ಠಾಪ್ತಮಂ—ಈ ಎರಡು ಕೂಟಂಗಳುಂ ಕಷ್ಟಂ. ನವಪಂಚಮ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಲಾದ ಕೂಟಂಗಳ್ ಮಧ್ಯಮಂ—೧೨.

ಟೀ|| ಮೃಗಶೀರ್ಷ ಸ್ವಾತಿ ಪುಷ್ಯಂ ಪುನರ್ವಸು ಶ್ರವಣಂ ಹಸ್ತಂ ಅನುರಾಧೆ ರೇವತಿ ಅಶ್ವಿನಿ—ಈ ಮೊಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ದೇವಗಣಂಗಳ್. ಉತ್ತರ ಉತ್ತರಾಷಾಧೆ ಉತ್ತರಾ ಭಾದ್ರೆ ಭರಣಿ ಆರ್ದ್ರೆ ರೋಹಿಣಿ ಪುಬ್ಬೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಧೆ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರೆ—ಈ ಮೊಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಮನುಷ್ಯ ಗಣಂಗಳ್, ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಶತ (ವಿಶಾಖೆ) ತಾರೆ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ರ ಕೃತ್ತಿಕೆ ಮುಘೆ ಧನಿಷ್ಠ ಮೂಲಂ ಆಶ್ಲೇಷೆ—ಈ ಒಂಬತ್ತುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ರಾಕ್ಷಸ ಗಣಂಗಳ್. ಈ ಗಣಂಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಗಣಂ ದೇವಗಣಂ ಉತ್ತಮಂ, ಮನುಷ್ಯಗಣಂ ಮನುಷ್ಯಗಣಂ ಉತ್ತಮಂ, ರಾಕ್ಷಸಗಣಂ ರಾಕ್ಷಸಗಣಂ ಉತ್ತಮಂ (ಯಿವು ತಮ್ಮೊಳ್ ತಾವು ಉತ್ತಮಂ). ದೇವಗಣ ಮನುಷ್ಯಗಣಂಗಳ್ ಕೂಡಿದರೆ ಮಧ್ಯಮಂ, (ದೇವಗಣ ರಾಕ್ಷಸಗಣಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡೆ ಅಧಮಂ), ಮನುಷ್ಯಗಣ ರಾಕ್ಷಸಗಣಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡಂ ಅಧಮಂ, ಕಷ್ಟಂ—೧೩.

1 ದಾರುಣ. 2 ಕೊಡಗಿನ ಗೆಯ್ಯೆ. 3 ಸಪ್ತಕಮುಚಿತಂ. 4 ಶನಿವಾರೋದಯ. 5 ತಿಜಿದರೆ ಆ ಕನ್ನೆಯನು ಕುಡುವರು ಮುನಿಸಿಲ್ಲದೆ ಸುಖದಿರಿದರು.

(ಯೋಜನಾಕೂಟಂ ೩)

ಅಕ್ಕರಂ|| ಕುದುರೆ ಗಜಮಾಡು ನಾಗಣೆ ನಾಗೇಂದ್ರಂ ಶುನಕಿ ಪೆಣ್ಣೆಕ್ಕು ಅಜಂ ಬೆಕ್ಕು 1ಮೂಷಕ |
 ನದಪಪೆಣ್ ಗೂಳಿಸುಹಿ ಪೆಣ್ಣುಲಿ ಕೋಣಂ ಪುಲಿ ಪುಲ್ಲೆ ಯೆರಳೆ ನಾಯ್ ಕೋಡಗಂ ||
 2ಪಿಡಿ ಪಿಡಿಕಂ ವಾನರಿ ಪೆಂಡಿತಿ ಘೋಟಿಗೆ ಮಾಸವವಶು ಪಿಡಿಯೆಂಬಿವು ಆತ್ಮಿ |
 ಶ್ರಿನಿಯಾದಿಯಂ ಬರೆ ಯೋನಿಗಳನಜಾ ನೀನಲ್ಲಿ ನಿಜದಿಂದೆ ಶುಕೇಕೆಯಂ || ೧೪ ||

(ಗ್ರಹಚಕ್ರಮಿತ್ರತ್ವಂ ೪)

ಕಂ|| ದಿನಪಂಗಿ ರವಿಜ ಭೃಗಜಂ |
ಕನಕಂಗಿ ಬುಧಂ ಬುಧಂಗಿ ಶಶಿ ಗುರುಗಿ ಬುಧೋ ||
ಶನುಶನಂಗಿನಶತಿಗಳ್ |
ಶನೈಶ್ವರಂಗಕಮೋಮ ಭಾಮರ್ ತಪಗಿಗಳ್ || ೧೫ ||

ಮ|| ದಿನನಾಥಂಗೆ ಕುಜೇಂದುಶುಕ್ರಗುರುಗಳ್ ಸೋಮಂಗೆ ಸೂರ್ಯೇಂದುಜರ್ |
 ಕನಕಂಗಿಂಧ್ರಿನಮಂತ್ರಿಗಳ್ ಶಶಿಸುತಂಕರ್ಕೋಶನರ್ ಮಂತ್ರಿಗಿಂ ||
 ದ್ವಿನ ಭೂಮರ್ ಭೃಗುಜಂಗೆ ಸೌಮ್ಯರವಿಜರ್ ನಿಃಳಂಗೆ ಶುಕ್ರಜ್ವರಿಂ |
 ತು ನಿತಾಂತಂ ಕೇಯರ್ ವಿಚಾರಿಪ್ರೊದುದಾಸೀನಂಗಳನ್ನೈಗುಹಂ || ೧೬ ||

ಟೀ|| ಅಶ್ವಿನಿಗೆ-ಕುದುರೆ ಭರಣಿಗೆ-ಗಂಡಾನೆ ಕೃತ್ತಿಗೆಗೆ-ಆಡು ರೋಹಿಣಿಗೆ-
ನಾಗಣೆ ಮೃಗಶಿರಗೆ-ನಾಗೇಂದ್ರಂ ಅರ್ಧ್ರಿಗೆ-ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ಪುನರ್ವಸುಗೆ-ಪೆಣ್ಣಕ್ಕು ಪುಷ್ಯಕ್ಕೆ-
ಹೋತು ಅಶ್ಲೇಷಗೆ-ಬೆಕ್ಕು ಮಘಗೆ-ಗಂಡಿಲಿ ಹುಬ್ಬಿಗೆ-ಹೆಣ್ಣಿಲಿ ಉತ್ತರಗೆ-ಗೂಳಿ
ಹಸ್ತಕ್ಕೆ-ಎಮ್ಮೆ ಚಿತ್ತಗೆ-ಪೆಣ್ಣುಲಿ ಸ್ವಾತಿಗೆ-ಕೋಣಂ ವಿಶಾಖಗೆ-ಹುಲಿ ಆನೂರಾಧಗೆ-
ಹುಲ್ಲೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಗೆ - ಎರಳೆ ಮೂಲಕ್ಕೆ - ಗಂಡುನಾಯ್ ಪೂರ್ವಾಷಾಢಕ್ಕೆ - ಕೋಡಗಂ
ಉತ್ತರಾಷಾಢಕ್ಕೆ-ಎಬ್ಬು ಶ್ರವಣಕ್ಕೆ-ಪೆಣ್ಣೋಡಗಂ ಧನಿಷ್ಠಗೆ-ಸ್ತ್ರೀ ಶತತಾರಿಗೆ-ಗೋಟಾಗಿ
ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದಿಗೆ-ಮನುಷ್ಯಂ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದಿಗೆ-ಆಕಳು ರೇವತಿಗೆ-ಪೆಣ್ಣಾನೆ-ಇವು
ಯೋನಿಗಳ್ ಇವಳು ಕೆಳೆಸಗಗಳ ನಾತುಕೊಳ್ಳುದು-೧೪.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಶನಿಶುಕ್ರವರ್ಷವುಂ ಪಗೆಗಳ್. 4ಮಂಗಳಂಗೆ ಬುಧಂ ಪಗೆ, ಬುಧಂಗೆ ಸೋಮಂ ಹಗೆ, ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಬುಧಶುಕ್ರವರ್ಷವುಂ ಪಗೆಗಳ್. ಶುಕ್ರಂಗೆ ಅದಿತ್ಯನುಂ, ಸೋಮನುಂ ಪಗೆಗಳ್. ಶನೈಶ್ವರಂಗೆ ಅದಿತ್ಯಸೋಮನುಂಗಳಲ್ ಮೂವರುಂ ಪಗೆಗಳ್—೧೫.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಂಗೆ ಮಂಗಳಂ, ಸೋಮಂ, ಶುಕ್ರಂ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ--ಈ ನಾಲ್ವರುಂ
ಮಿತ್ರರ್. ಸೋಮಂಗೆ ರವಿ ಬುಧಂವರಂ ಮಿತ್ರರ್. ಮಂಗಳಂಗೆ ಸೋಮನುಂ, ಆದಿತ್ಯನುಂ,
ಬೃಹಸ್ಪತಿಯುಂ--ಈ ಮೂವರುಂ ಮಿತ್ರರ್. ಬುಧಂಗೆ ಆದಿತ್ಯನುಂ, ಶುಕ್ರನುಮಿವರಂ
ಮಿತ್ರರ್. ಬೃಹಸ್ಪತಿಗೆ ಚಂದ್ರನುಂ, ಆದಿತ್ಯನುಂ, ಮಂಗಳನುಂ--ಈ ಮೂವರುಂ ಮಿತ್ರರ್.
ಶುಕ್ರಂಗೆ ಬುಧನುಂ, ಶನಿಯುಮಿವರಂ ಮಿತ್ರರ್. ಶನಿಗೆ ಶುಕ್ರನುಂ, ಬುಧನು ಮಿ
ಯಿವರಂ ಮಿತ್ರರ್. ಈ ಪೆಟ್ಟಿ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವು ಮಿತ್ರರ್. ಉಬ್ಬದ
ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಸಮಂಗಳ್--೧೬.

1 ಕೊಂಡವಿ, 2 ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿ ಕೆಟ್ಟದೆ ಎತ್ತು ಎಂಬರ್ಥಕೊಡುವ ಶಬ್ದವಿರಬೇಕು. 3 ಸಗವರಾ.
4 ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹಗೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

(వివరములకు చిత్ర నక్షత్రంగా)

ಕಂ|| ಅನುರಾಧಂ ಮೂಽಽತುರೆ |
ಯಃ ಸಿಲಂ ಮಘೈಃ ಸ್ತುಗತೀರಂ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮೂಲಂ ||
ದಿನಸಾಧಂ ರೇವತಿ 2ಯಂ |
ಬನಿತಪೀಠಂ ಸೂರ್ಯೈಃ ಸುಧುವೇಯಂ ದೈವಜ್ಞಂ || ೧೭ ||

(வினாக்கூப்பித லக்ஷணங்)

ಸಮನಿಸಿ ಕನ್ನೆ ಕೊಲೆ ಮಧು |
 ನಮೆಂಬಿವತ್ಯುತ್ತುಮಂ ವಿಚಾರಿಸೆ ಭನು ಮ ||
 ಧ್ಯಮ ಮುಲಾದುವು ಕಷ್ಟಂ ಮ |
 ತ್ತುಮಲ್ಲಿ ಕಬುಧಗರು ಹಿಮಾಂಶುವು ದಯಿಸೆ ಶುಭದಂ || ೧೮ ||

ಮ|| ಉದಯಕ್ಕದ್ರಿಗಜಾಂತ್ಯದೊಳ್ ವಿಫಲದಂ ಸೌಖ್ಯಗ್ರಹಂ ಶುಕ್ರನಂ |
 ತ್ಯದೊಳಂ ಮೂಱಿಹೊಳಂ ಬಿಡುಕ್ಕನುಚಿತಂ ನೇತ್ರಾಗ್ನಿರುದ್ರೇಮ ರಂ ||
 ಧೃದೋಹತೃಪ್ತಫಲಪ್ರದಂ ಹಿಮಕರಂ ಪಾಶ್ರ್ವಗ್ರಹಂಗಳ್ ಶುಭ |
 4 ಪದರೀಶರ್ಪ ಪೋಗ್ನಿಯೊಳ್ ಮಹಿಸುತಂ ಮತ್ತೊಬ್ಬಿಹೊಳ್ ನಂದಿತಂ || ೧೯ ||

(ಜಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಳ ಪ್ರವಾಸರ ಕೂಟಕ್ಕೆ)

ಕೆ|| ಪುರುಷನನ್ನೊಲ್ಲವ ವಧುವಂ |
 ಸುಲೋದ್ರ ಗುರು ಮೂಡೆ ಕೂಡುಗಂತಾ ವಧುವಂ ||
 ಪುರುಷಂ ಮೆಚ್ಚದೊಡಂ ದೈ |
 ತ್ಯರಾಜಗುರು ಮೂಡೆ ಕೂಡಿದಂದುಂ ಕೂರ್ಪರ್ || ೨೦ ||

ಟೀ|| ಅನೂರಾಧೆ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೆ, ಸ್ವಾತಿ, ಸಂಘೆ.
ಮೃಗಶಿರ, ರೋಹಿಣಿ, ಮೂಲಂ, ಹಸ್ತೆ, ರೇವತಿ—ಈ (೧೧) ಪನ್ನೆಯು ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ
ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡುವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಕನ್ನೆ, ತೊಲೆ, ಮಿಥುನಮಿಾ ಮೂಱಂ ಲಗ್ನಂಗಳ್ ಉತ್ತಮಂಗಳ್, ೧೪ನ-ಸ್ಥ
 ಮಧ್ಯಮಂ, ಉಬಾದ ಲಗ್ನಂಗಳ್ ಕಷ್ಟಂಗಳ್, ಅ ಕಷ್ಟ ಲಗ್ನಂಗಳ್ಗೆ ೧ಗುರುಚಂದ್ರಕುಕ್ರರ್ಕ
 ದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ—ಸಕಲ ಶುಭಕರ್ಮಗಳುಮಂ ಮಾಡಬಹುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಶುಭಗ್ರಹಗಳ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಎಲು, ಎಂಟು, ಹನ್ನೆರಡು (೭ ೮ ೧೨) ಈ ಮೂರು ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ವೊಳ್ಳತಲ್ಲ. ಶುಕ್ರನು 7 ಆವಿಷ್ಠದಲ್ಲಿ, ಹನ್ನೆರಡಲ್ಲಿ (೬ ೧೨) ಒಳ್ಳೆತ್ತಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನು ೮ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಎಲಡು, ಮೂರು, ಹನ್ನೊಂದು, ಅಯ್ಯ, ಒಂಭತ್ತು (೨ ೩ ೪ ೯ ೧೧) ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಂ. ಪಾಪಗ್ರಹಗಳ ಹನ್ನೊಂದು, ಆರು, ಮೂರು (೧೧ ೬ ೩) ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ, ಮಂಗಳಂ. ಎಂಟನೆಯಲ್ಲಿ (೮) ಕಷ್ಟಂ—೧೯.

ಟೀ|| ಪುರುಷನೊಲ್ಲದ ಸ್ತ್ರೀಯಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಉದಯವಾಗಲ್ ೪೨ ಪುರುಷನೊಡ್

1 ರಾಧೇ, ರಾಧೆಯು. 2 ಯಂತಿನಿ. 3 ಟೀಕೆಯಂತೆ ಸಿಕ್ಕುರು-ಎಂದಿರಬಹುದು. 4 ಕೃಪೆ: ಪಾಪಗಳಿಗಾಗಿ. 5 ಧನುರ್ಲಗ್ನ. 6 ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶುಕ್ರರ್ಕಳ ಅಂಕವಾವೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ, ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಚಂದ್ರಶುಕ್ರರ್ಕಳ. 7 ನೂಲದತ್ತಿ- ಮೂಜಜೊಳಂ ಎಂದಿದೆ, ಟೀಕೆಯಂತೆ- ಅಜಜೊಳಂ ಎಂದಿ- ತದಿದರೆ ಛಂದಸ್ಸು ಕೆಡುವುದು. 8 ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನು ಆ ಪುರುಷರ ಕೂಡೆ ಮಲಗಿಸಿದರೆ.

! ತ್ರಿಪದಿ|| 2 ಅದಿದುವೆನ್ನದೆ ಸೂಚಿಸುವುದು ಮಹಿಮಾಬಲ |
ಮದುವೆಗಂ ಕುಜನ ಕುಳಿಕನ ರಾಹುವ |
ನುದಯಮುಳ್ಳುದಯಂ ಬುಧಬಂಧು
(ಇಂತು ವಿನಾಹಪಟಲಂ)

|| ೨೦ ||

೨. ಪುನಃಪಟಲಂ

(ಒಳಪೊಟ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಮೆಯ್ಯರೆದ ಫಲಂ)

ಚಂ|| 3 ಸಮಸಿ ಕೃತ್ತಿಕಾದಿ ಭಜತುಷ್ಯ ಮಿವಂತರ ತಾರೆಗಳ್ ಪುನ |
ವರ್ಷು ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂರುಮವು ಬಾಹ್ಯದ ತಾರೆಗಳಂತು ಕೂಡೆ ಯೋ ||
4 ಜಸುಗುಣಿಗರ್ಪತೆಂಟುವರ ಮಲ್ಲಿ ರಜಸ್ವಲೆಮಾದವರ್ಗೆ ಪು |
ಟ್ರಿಸುಗುಮುಖಿವ್ಯಮಂ ಕ್ರಮದೆ ನಷ್ಟಮನಂತರಬಾಹ್ಯತಾರೆಗಳ್

|| ೨೧ ||

(ಮೆಯ್ಯರೆದ ಪೊಟ್ಟು ನ ವಸ್ತವಣಂಗಳ್)

ಮ|| ನೊಲೆಗಳ್ ಬಿಟ್ಟೊಡಿರುಳ್ ಬಟಲೊಡೆ ಪಗಲ್ 5 ಸೇಕಾಗಿ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮಿ |
ಕರ್ಕಲದೊಳ್ ಪಾರ್ವದೊಡೆ ಬಯ್ಯು ಮೆಯ್ಯರೆ(ಐ)ದ 7 ಪೊಟ್ಟುಂದಂತದಂ ಪೇಟಾ ನೋ ||
ಡಲೊಡಂ ನಕ್ಕೊಡೆ ಬೆಳ್ಳು ನಾಣ್ಣಿದೊಡೆ ಕರಿದೇನಂ ಮುಟ್ಟಿಯುಂ ಕೆಂಪು ಕೇ |
8 ವಲಮಕ್ಕಂತವಂಟು ಪುಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಣ್ಣಂ ಮಿಶ್ರದಿಂ ಮಿಶ್ರಕಂ

|| ೨೨ ||

ಕೂಡಲ್ ಸ್ನೇಹವಪ್ಪುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರನೊಲ್ಲದ ಪುರುಷರಂ ೨ 10 ಶುಕ್ರೋದಯಮಾದ ಆ ವೇಳೆ
ಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಲ್ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವೇ ಸ್ನೇಹಮುಳ್ಳವರಾಗಿರ್ಪರ್—೨೦.

ಟೀ|| ಆ ವೇಳೆಯಾನೇಳೆಯೆನ್ನದೆ ಮಂಗಳನುದಯಂ ರಾಹುವಿನುದಯಂ ಕುಳಿಕನು
ದಯಂ—ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಿವೆಂದಿತು, ಮಹಿಮಾಬಲ ಮದುವೆಗಳಂ ಮಾಡುವುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಮೆಯ್ಯರೆದ ನಕ್ಷತ್ರಕ್ಕೆ (ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ) ಒಳನಕ್ಷತ್ರ ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ
ನೊಟ್ಟೊಡೆ ಕೃತ್ತಿಗೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಒಳನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ, ಪುನರ್ವಸು
ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಮಘ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಂ
ಗಳ್ ಒಳನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಚಿತ್ತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್,
ಅನುರಾಧೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಒಳನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಶ್ರವಣಂ,
ಅಭಿಜಿತ್ತು—ಈ ಮೂರು ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಧನಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್
ಒಳನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ರೇವತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂರು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್,
ಇವಳೊಳಗೆ ಒಳನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯರೆದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ, ಹೊಟನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯರೆ
ದೊಡೆ ಪೊಳ್ಳತಲ್ಲ (ಹೊಲ್ಲ)—೨೨.

ಟೀ|| ಈ ಕನ್ನೆ ಮೆಯ್ಯರೆ(ಐ)ರೆದಳೆಂದು ಪೇಟಾಕೆಗೆ ಮೊಲೆ ಬಿಟ್ಟು ದೊಡೆ ಇರುಳ್
ಮೆಯ್ಯರೆದ 11 ಕೆಂಬುದು, ಆ ಪೇಟಾಕೆ ಬಳಲುತ್ತಿದೊಡೆ ಪಗಲ್ ಮೆಯ್ಯರೆದಳೆಂಬುದು,

1 ತಿವಿಧಿ, ತ್ರಿವಿಧಿ—ಇದನ್ನು ಕಂದವೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಕಂದ ಲಕ್ಷಣವೂ ಪ್ರಾಸೂ ಇಲ್ಲ.
2 ಅದಿದುವೆನ್ನದೆ ಸೂಚಿಸಿ, ಅಗೀಗನ್ನದೆ ಸೂಚಿಸಿ. 3 ಸಮಸಿ. 4 ಯೋಜಿಸಲಾಗಿರ್ಪತೆಂಟು.
5 ಸಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಂದೊಡೆ (ಭಂದೊಡೊಪ್ಪ). 6 ಲಮಳುತ್ತಿರೆ. 7 ಪೊಟ್ಟುಂದಂತವಂ. 8 ವಲಮಕ್ಕು
ಮುಟ್ಟುಪುಟ್ಟಿಗೆ, ವಲಮಕ್ಕಂತದು ಉಟ್ಟು. 9 ಪುಂ. 10 ಶುಕ್ರನು ಉದಯವಾಗಲು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಂ
ಸಂಯೋಗ ಮಾಡಲ್. 11 ಕೆಂದು ಆಜ್ಞಾಪುದು.

(ಮೆಯ್ಯರೆದ ಮೇಷಾದಿ ಲಗ್ನ ಫಲಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಜಾಹಿ ಕುಚಿ ಸೊಬಗೆ 1 ಗೋತ್ತೋ |
ದ್ವಾರಿ ಪತಿದ್ವೇಷಿ ಬಂಜೆ ಬಹುಸುತೆ 2 ಖಲಸಂ ||
ಸಾರದೊಳುತ್ತಮ ವಿಧವೆ ವಿ |
ಕಾರೆ ಪತಿವ್ರತೆ ಯಜಾದಿಯೊಳ್ ಮೆಯ್ಯರೆ(ಐ)ರೆದಳ್
(ಇಂತು ರಜಸ್ವಲಾಪಟಲಂ)

|| ೨೩ ||

೩. ಸೀಮಂತ ಪುಂಸವನಪಟಲಂ

ಚಂ|| ಉರಗರಸಾಂತ್ಯವಲ್ಲದೆಡೆಯೊಳ್ ನೆಜ್ಜೆ ಕೂಡೆ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳೇ |
ಶ್ವರ 4 ಪುರಪಟ್ಟಿದೊಳ್ ನೆಲಸೆ ತಾನಶುಭಗ್ರಹಮುಗ್ರದಾರುಣಾ ||
ಸುರಗಣತಾರೆಯಂ ಬಿಸುಟು ಲಗ್ನದೊಳೊಂದಿರೆ ಚಂದ್ರನೊಕ್ಕನಾ |
ಲ್ಪಿರೆ ಶುಭವಾಸರಂ 5 ನೆಗಲೆ ನೇವುವುಗಟ್ಟುವುದೆಂಟುತಿಂಗಳೊಳ್
(ಇಂತು ಸೀಮಂತಪಟಲಂ)

|| ೨೪ ||

ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಂದಿದೊಡೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಮೆಂಬುದು, 6 ಇದಿರಾಗಿ ನಿಂತು ಇರ್ಕೆಲನಂ ನೋಡಿಸೋಡೆ
ಬಯ್ಯೆಂದು ಪೇಟುವುದು, ಆಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಂ ನಕ್ಕೊಡೆ ಪುಟ್ಟಿಸೀರೆ ಬಿಳಿದೆಂಬುದು, ಆಕೆ
ನಾಣ್ಣುತ್ತಂ ಮಾತನಾಡಿದೊಡೆ ಕರಿಯಸೀರೆಯೆಂಬುದು, ಆ ಪೇಟಾಕೆ ದೇಹದೊಳಗೆ ಆವು
ದೊಂದು ಕಾವಂ ಮುಟ್ಟುತ್ತಂ ಮಾತನಾಡಿದೊಡೆ ಕೆಂಪಿನ ವಸ್ತ್ರಮೆಂಬುದು, ಆಕೆ ಸಲವು
ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಂ 7 ಪೇಟೊಡೆ ನಾನಾಬಣ್ಣವೆಂಬುದು.

ಟೀ|| ೧. 8 ಮೇವಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯರೆದವಳ್ ಜಾಹಿಯಪ್ಪಳ್. ೨. ವ್ಯವಳಿಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಶುಚಿಯಪ್ಪಳ್. ೩. ಮಿಥುನಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳವಳಪ್ಪಳ್. ೪. ಕರ್ಕಾಟಕಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಉಭಯ
ಕುಲ ವಿಶುದ್ಧಿಯಪ್ಪಳ್. ೫. ಸಿಂಹಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಪತಿದ್ವೇಷಿಯಪ್ಪಳ್. ೬. ಕನ್ಯಾಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ಬಂಜೆಯಪ್ಪಳ್. ೭. ತುಲಾಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಬಹುಪುತ್ರವತಿಯಪ್ಪಳ್. ೮. ವೃಶ್ಚಿಕಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ದಂಪ್ತ
ಯಪ್ಪಳ್. ೯. ಧನುರ್ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರದೊಳಗುತ್ತಮೆಯಪ್ಪಳ್. ೧೦. ಕುಂಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ
ವಿ(ಕಾರೆ)ಧವೆಯಪ್ಪಳ್. ೧೧. ಮೀನಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯಪ್ಪಳ್—ಈ ಪನ್ನೆರಡಂ ಮೇಷಾದಿ
ಮೀನ ಪರ್ಯಂತ ಫಲಂಗಳ್.

ಟೀ|| ಸೀಮಂತ ಕರ್ಮಮಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್ (೮-೬-೧೨) ಎಂಟು,
ಆಱು, ಪನ್ನೆರಡು ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳಲ್ಲದೆ ಉಪಾದ ಸ್ಥಾನಂಗಳ್ 10 ಲ್ಲಿದೊಡೆ ಅಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್
(೧೧-೩-೬) ಪನ್ನೊಂದು, ಮೂರು, ಆಱು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲದೊಡೆ, 11 ಉಗ್ರನಕ್ಷತ್ರಂ,
ದಾರುಣನಕ್ಷತ್ರಂ, ಅಸುರನಕ್ಷತ್ರಂ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ವರ್ಜಿಸಿ, ಆ ಕರ್ಮಮಂ ಮಾಡುವ
ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನುದಯಮಾಗಲ್ ಲೇಸಬಯಸುವವಂ ಎಂಟಿನೆಯ 12 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನೇವುವುಗೆಮಂ
ಮಾಡುವುದು.

1 ಗೋತ್ರವಿ. ದಾರೆ. 2 ಖಲೆ ಸಾಜಿ ವಿಧವೆ ವಿಹಾರಪತಿವ್ರತೆ ಮೇಷಾದಿ ಲಗ್ನದೊಳ್. 3 ದೊಳಿರೆ.
4 ಪುರಪಟ್ಟಿದೊಳ್. 5 ಗೆ ಉಟ್ಟಿಗೆಗೆಟ್ಟು, ನೇಲುಉಗಟ್ಟು. 6 ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು ಕೆಲದಲ್ಲಿ ನಂದಿದೊಡೆ
ಅಸ್ತಮಾನಮೆಂದಜಾವುದು. 7 ಕೇಳಲು ಚಿತ್ರವರ್ಣ. 8 ಮೇಷ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೆಯ್ಯರೆದ ಫಲಂ. 9 ಮಜು.
10 ಲ್ಲಿದ್ದು ೧೧-೩ ಈ ಸ್ಥಾನಂ. 11 ಉಗ್ರತಾರೆ. 12 ತಿಂಗಳಿಗೆ ಗರ್ಭವಾದೊಡೆ, ತಂದಳಿಗೆ
ಉಟ್ಟಿಗೆಯ ಕಟ್ಟು.

(ಪುಂಸವನಪಟಲಂ)

ಕಂ|| ಶ್ರವಣಾದಿತಿ ಗುರುಮ್ ಗರ್ಭರ |

ರವಿ ಮೂಲಾಖ್ಯಂಗಳಾಗಿ ಸಿತಪಕ್ಷದಿನಂ ||

ಸವನಿಸಿ ಬರೆ ಮಾಡುಗೆ ಪುಂ |

ಸವನಮುನಿಬಾಗಿ ನವಮರುದ್ರೋದಯದೊಳ್

|| ೨೬ ||

(ಇಂತು ಪುಂಸವನಪಟಲಂ)

೪. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಪಟಲಂ (ಅಗುಣಾಟಂ)

ಮ|| ಸ್ತ|| ಪಸುಗೂಸಂ ಮೂಡಮುಂತಾಗಿರಿಸಿ ಪಸೆಯೊಳಿಂಬಾಗಿ ದೈವಜ್ಞನಂ ಪೂ |

ಜಿಸಿ ಪಣ್ಣಾಸಾದಿಯಿಂದಂ ಬರಿಸ ದಶಮಮಾಸಂಗಳೊಳ್ 4 ತೀವಿ ಬಂದಂ ||

ದೊಸೆವನ್ನಪ್ರಾಶನಮಾಡುಗೆ ಧರಣಿಸುತಕ್ಷೇತ್ರ ಮೀನಾರ್ಕಮಂ ವ |

ಜೀಸಿ ಸೌಮ್ಯಾಸ್ತ್ರೋದಯಂ 5 ವರ್ತಿಸೆ ದಶಮವಿಶುದ್ಧಂ ಸಮಂತಾಗಿ ಲಗ್ನಂ || ೨೭ ||

ಮ|| ಸ್ತ|| ಇರೆ ಚಂದ್ರಂ ಬಾಣನೇತ್ರಾಂಬುಧಿ ಹರಪುರ ಶೈಲಂಗಳೊಳ್ ಸೌಮ್ಯನುರ್ವೀ |

ಧರ ಲಗ್ನೇಭಾಕ್ಷಿ ಲೋಕಾರ್ಣವ ಋತುಪುರಬಾಣಂಗಳೊಳ್ ಭಾರ್ಗವಂ ಶಂ ||

ಕರನೇತ್ರಾಗ್ನೀಮು ಚಂದ್ರಾಬುಧಿ ಶರಸದೊಳ್ ಜೀವನಿಶಾಕ್ಷಿ ಭೂಭೃ |

ತ್ಕರಿ ರೂಪಾಶ್ವಂಗಳೊಳ್ ಮುತ್ತಿನಸಭವಪುರಾಂಗಂಗಳೊಳ್ ಮಂಗಳಂಗಳ್ || ೨೮ ||

ಟೀ|| ಪುಂಸವನಮಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಶ್ರವಣಂ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯಂ, ಮೃಗಶಿರ, ಹಸ್ತಂ, ಮೂಲಂ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಶುಭದಿನ ಶುಭವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಡುವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಂಗಳು ಮಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಪುಂಸವನಮಂ ಮಾಡುವುದು—೨೬.

ಟೀ|| ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಶಿಶುವಂ ಆಜು ತಿಂಗಳೊಳಾದೊಡಂ, ಪತ್ತನೆಯ ತಿಂಗಳೊಳಾದೊಡಂ, ಬರಿಸದೊಳಾದೊಡಂ ಪಸೆಯ ಮೇಲೆ ಮೂಡಮುಂತಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಜ್ಯೋತಿಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಮೊದಲಾಗಿ 7 ಬಲ್ಲಂತಹ ಪಿರಿಯರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಮೇಷ ವೃಶ್ಚಿಕಲಗ್ನ ಮೀನಮಾಸಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು, ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್ ಸಪ್ತಮಸ್ಥಾನ 8 ಉದಯಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿರಲ್ ಆ ಮಾಡುವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ದಶಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅವಗ್ರಹಂಗಳು ಮಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮಂ ಮಾಡಿಸುವುದು—೨೭.

ಟೀ|| ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಂ ಮಾಡುವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಂ (೫-೨-೧೧-೪-೩-೭) ಆಯ್ತು, ಎರಡು, ಪನ್ನೂರು, ನಾಲ್ಕು, ಎಂಟು, ಏಳು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಡೆ, ಬುಧಂ (೧-೧೨-೮-೨-೭-೪-೩-೫) ಒಂದು, ಹನ್ನೆರಡು, ಎಂಟು, ಎರಡು, ಏಳು, ನಾಲ್ಕು, ಮೂಳು, ಆಯ್ತು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದೊಡೆ, ಶುಕ್ರಂ (೧೧-೨-೩-೫-೧-೪-೬) (ಹನ್ನೊಂದು, ಎರಡು, ಮೂಳು, ಆಯ್ತು, ಒಂದು, ನಾಲ್ಕು, ಆಯ್ತು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದೊಡೆ, ಗುರು (೩-೭-೮-೧-೭) ಮೂಳು, ಏಳು, ಎಂಟು, ಒಂದು, 9 ಏಳು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದೊಡೆ, ಸೂರ್ಯಂ (೧೧-೩-೬) ಪನ್ನೊಂದು, ಮೂಳು, ಆಯ್ತು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದೊಡೆ, ಈ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಈ ಪೇಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದ್ದೊಡೆ ಶುಭಕರಂಗಳ್¹⁰—೨೮.

1 ಪುಷ್ಯಂ. 2 ನೀ ಒಂದಿರೆ. 3 ವತ್ಸರದೊಳೆ. 4 ಪೂರ್ಣದೊಳ್ ಬಂ. ತೊಸೆ. 5 ಸವನಿಸೆ. 6 ಈ ತಾರೆಗಳೆಡ್ಡು, ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್. 7 ಬಲ್ಲದೈವಜ್ಞನಂಸತ್ಕರಂ. 8 ಉದಯಮಾದಾಗಲ್. 9 ಅಶ್ವ ಎಂದರೆ ಏಳು, ಇಲ್ಲಿ ಏಳು ಎರಡಾವೃತ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. 10 ಇಲ್ಲಿ ಅಂಗಾರಕ, ಶನಿ-ಈ ಎರಡು ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಚಂ||¹ದೊರೆಕೊಳೆ ಸೌಮ್ಯಶುಕ್ರಗುರುವಾರದೊಳದ್ದಿನಿ, ಚಿತ್ತೆ ಮೂಳು |

ಕ್ಷುರಿಯುಸುರಾಢೆ ರೋಹಿಣಿ ಪುನರ್ವಸು ರೇವತಿ ವಿಷ್ಣು ಮಾರುತಂ ||

ಗುರುಶಶಿ ಭಾಸ್ಕರಂ ಶತವಿಶಾಖೆ ಧನಿಷ್ಠೆಯು²ನಂದೆ ರಿಕ್ತೆ ವಾ |

ಸರಮವಯೋಗಮಾಗದಿರೆ ಮಾಲ್ವ ಗುಣಾಟಮನಂತದುತ್ತಮಂ

|| ೨೯ ||

(ಇಂತು ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಪಟಲಂ)

೫. ಚೌಲಕರ್ಮಪಟಲಂ

ವ|| ವರುಷಂ ಮೂಣುತೊಳುತ್ತರಾಯಣದ ವರ್ಷಾಸಂಗಳೊಳ್ ಜೊನ್ನದೊಳ್ |

ಗುರುಶುಕ್ರರ್ ಬಲವಂತರಾಗಿ ಶುಭವಾರಾಂಲೋದಯಂ ಕೂಡೆ ಭಾ ||

ಸ್ವರನೊಳ್ಳಂ ಕುಡೆ 3 ಮುಂಬಗಲ್ ಪುರರಾಶಾವಿಶ್ವಶೈಲಾಕ್ಷಿ ಶಂ |

ಕರ ಸಂಖ್ಯಾದಿನಮಾಗಿ ಮಾಲ್ವುದುಚಿಂತಂ ಚೌಲಕ್ರಿಯಾರಂಭಮಂ

|| ೩೦ ||

ಉ|| ರೇವತಿ ಪುಷ್ಯ ಮಶ್ವಿನಿ ಧನಿಷ್ಠೆ ಪುನರ್ವಸು ಚಿತ್ತೆ ಹಸ್ತ ಮಿಂ |

ದಿವರಬಾಂಧವಂ ಶ್ರವಣಮೆಕಿಭಿಧಾನವನಾಳ್ವ ನಿಂದ ತಾ ||

ರಾವಳಿಯುತ್ತಮಂ ಶತವಿಶಾಖೆ ಪಯೋಜನುತ್ತರಾತ್ರಯಂ |

ಭಾವಿಸೆ ಮಧ್ಯಮಂ ವೆಲವು ಕಷ್ಟಮುಭೀಷಿತ ಚೌಲಕರ್ಮದೊಳ್

|| ೩೧ ||

ಮ|| ಮೃಗಲಕ್ಷ್ಮಂ ನಯನೇಷುವದ್ದಿನಿಧಿ ಶೈಲಸ್ಥಾನಂಗಳೊಳ್ 4 ಕ್ರೂರರ |

ಯ್ವಿ ಗುಣೇಶರ್ಮಗಳೊಳ್ ಶುಭಗ್ರಹಗಣಂ 5 ಕೇಂದ್ರೇಶ ಬಾಣಾಂಕದೊಳ್

6 ಭೃಗುತಾನೆಂಟೆಹೊಳಾಗಿ ಕನ್ನೆ ಮಿಥುನಂ ಮೀನಂ ಮೃಗಂ ಕರ್ಕ ತಾ |

೪ ಗವೇಂದ್ರಂ ವರಲಗ್ನಮಾಗಿ ನಿಲಿ ಮಾಲ್ವಾನಂದದಿಂ ಚೌಳಮಂ

|| ೩೨ ||

(ಇಂತು ಚೌಲಕರ್ಮಪಟಲಂ)

ಟೀ|| ಬುಧ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶುಕ್ರವಾರಂಗಳಾಗಿರುಹೆ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಚಿತ್ತೆ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೆ, ಅನುರಾಢೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನರ್ವಸು, ರೇವತಿ, ಶ್ರವಣಂ, ಸ್ವಾತಿ, ಪುಷ್ಯಂ. ಮೃಗಶಿರ, ಹಸ್ತಂ, 7 ಶತವಿಶಾಖೆ, ಧನಿಷ್ಠೆ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ್. ಚೌತಿ, ನವಮಿ, ಚತುರ್ದಶಿ—ಈ ಮೂಳು ತಿಥಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಅವಯೋಗಮಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಅನ್ನಪ್ರಾಶನಮಂ ಮಾಡುವುದು—೨೯.

ಟೀ|| ಚೌಲಕರ್ಮಕ್ಕೆ ಶಿಶುಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಮೂಣನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಯಣವೆ ಆಜು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುರುಶುಕ್ರರುದಯವಾಗದ್ದು ಸೋಮ ಬುಧ ಗುರುವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡಿದ್ದೊಡೆ ಅದಿತ್ಯಂ ಬಲಮಾಗಿರೆ ಪೂರ್ವಾಷ್ಟದಲ್ಲಿ ತದಿಗೆ, ಸಂಚಮಿ, ದಶಮಿ, ತ್ರಯೋವತಿ, ಸಪ್ತಮಿ, ಬಿದಿಗೆ, ಏಕಾದಶಿ—ಈ ತಿಥಿಗಳ್ ಕೂಡಿರೆ ಶುಭಯೋಗ ಗ್ರಹಬಲಂಗಳ್ ಕೂಡೆ ಚೌಲಕರ್ಮಮಂ ಮಾಡುವುದು—೩೦.

ಟೀ|| ರೇವತಿ, ಪುಷ್ಯಂ, ಅಶ್ವಿನಿ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ಪುನರ್ವಸು, ಚಿತ್ತೆ, ಹಸ್ತಂ, ಮೃಗಶಿರ, ಶ್ರವಣಂ—ಈ ಮೊಂಬತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಉತ್ತಮಂ. ಶತವಿಶಾಖೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೆ—ಈ ಆಯ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಮಧ್ಯಮಂ. ಉತ್ತರ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಷ್ಟಂ. ಅವಲೋಕ್ ಚೌಲಕರ್ಮಮಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೩೧.

ಟೀ|| ಚೌಲಂ ಮಾಡುವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಂ (೨-೫-೩-೯-೭) ಎರಡು, ಆಯ್ತು,

1 ಇರುತಿರೆ. 2 ಇಂದುದಿತ, ವಿತ್ತ. 3 ಮುನ್ನಬಲ್ಲಶರಾಸಾವಿಶ್ವಶೈಲಾಕ್ಷಿಗಳ್ ಕರಸಂಖ್ಯಾ 4 ಪುರರೈದು. 5 ಪೇಂದ್ರೇಷು. 6 ಭೃಗುರುಂ ಎಂಟೆಹೊಳಾಗಿ. 7 ಶತಭಿಷೆ. 8 ಗಳಿಲ್ಲದ ಉತ್ತಮವು ಕೂಡಿರುಹ ಮತ್ತೇನುಮಯೋಗಂ.

೬. ಉಪನಯನಪಟಲಂ

ಅನವದ್ಯಂ|| ಕ್ರಿಯೆಯೋಳೊಂದಿರೆ 1 ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯಕುಲಕ್ಕೆ ಮುಂ |
ಜಯನನುಕ್ರಮದಿಂದಂ ವಸಂತ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಶರತ್ ಸಮಯಂಗಳೊಳ್ ||
ನಿಯತಮಾಗಿ ಶುಭಗ್ರಹವಾರಂ ಮುಂಬಗಲೆಂಬಿವು ಮಾಣ್ಡು ನಂ |
ದೇ||ಯೊಳು ರಿಕ್ತದಿನಂಗಳನಿಂಪ್ರೇಂಜ್ಯಂ ಬಲಮಂ ಕುಡೆ ಜೊನ್ನದೊಳ್ || ೩೩ ||

ಚಂ|| ನೆಗಟ್ಟು ನುರಾಧೆ ರೋಹಿಣಿ ಪುನರ್ವಸು ಪುಷ್ಯ ಧನಿಷ್ಠೆ ಭಾಸ್ಕರಂ |
ಮೃಗಶಿರೇ ಯುತ್ರರಾತ್ರಯಮುಮೆಂಬಿವು ಕೂಡೆ ರಸಾರ್ಕವರ್ಜಿತಂ ||
ಮೃಗಧರನಂಗವಟ್ಟುಪೊಣಗಾಗಿ ಶುಭಗ್ರಹಮನ್ಯಮಂಗರು |
ದ್ರಗಣದೊಳಪೊಡವ್ಯಮವಿಶುದ್ಧಿಯೊಳೊಂದಿರೆ ಮಾಲ್ಚಿ ಮಾಣಿಯಂ || ೩೪ ||
(ಇಂತು ಉಪನಯನಪಟಲಂ)

ಮೂಱು, ಒಂಭತ್ತು. ಎಟು—ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರಲ್, ಕ್ರೂರಗ್ರಹಂಗಳ್ (ಅಂಗಾರಕಂ, ಶನಿ, ಸೂರ್ಯರ್) (೩-೧೧-೬) ಮೂಱು, ಹನ್ನೊಂದು, ಆಟು—ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರಲ್, ಶುಭ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಕೇಂದ್ರ (೧೧-೫-೯) ಹನ್ನೊಂದು, ಆಯ್ತು, ಒಂಭತ್ತು—ಈ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರಲ್, ಶುಕ್ರಂ ಎಂಟನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರಲ್, ಕನ್ನೆ, ಮಿಥುನಂ, ಮಿಾನಂ, ಸಿಂಹಂ, ಕರ್ಕಾಟಕಂ, ತುಲೆ, ವೃಶ್ಚಿಕಂ, ವೃಷಭಂ—ಈ ಲಗ್ನಂಗಳೊಳ್ ಈ ಗ್ರಹಬಲಂಗಳ್ ಕೂಡಿರಲ್, ಚಾಲ ಕರ್ಮಮಂ ಮಾಲ್ಪುದು—೩೩.

ಟೀ|| ಕರ್ಮಮೊಂದಾದೊಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರ್ಗ್ (ಬೇಟೆ ವೇಟೆ) ಕಾಲಮಂ ಪೇಟೆಪೆಂ, ವಸಂತಕಾಲದ (ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ಮಾಸಂಗಳ)ಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ, ಗ್ರೀಷ್ಮಾರ್ತುಪಿನ (ಜ್ಯೇಷ್ಠ ಆಷಾಡ ಮಾಸಂಗಳ)ಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯಂಗೆ, ಶರತ್ಕಾಲದ (ಅಶ್ವಯುಜ ಕಾರ್ತಿಕ ಮಾಸಂಗಳ)ಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯಂಗೆ—ಈ ಪೇಟೆ ಪುತುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಹಂತಹ ತಿಥಿಯೋಗ ಗ್ರಹಬಲಂ ಕೂಡಿರೆ, ಪೂರ್ವಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗುಬಲವಿರಲ್, ಓದಿಲ್ಲದ ದಿನಂ ಚೌತಿ, ನವಮಿ, ಚತುರ್ದಶಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಉಪಾದ ದಿನಂಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಜಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು—೩೩.

ಟೀ|| ಅನುರಾಧೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯಂ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ಹಸ್ತಂ, ಮೃಗಶಿರೇ, ಉತ್ತರೇ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೇ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡಿರುಹ, ಆ ಮುಂಜಿಯ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ (೬-೧೨) ಆಟು, ಹನ್ನೆರಡರಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲದಿರುಹ, ಬುಧ ಗುರು ಶುಕ್ರರ್ಗ್ (೬-೩) ಆಟು, ಮೂಱು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿರದಿರುಹ, ಆದಿತ್ಯ ಮಂಗಳ ಶನೈಶ್ಚರ ರಾಹು ಕೇತುಗಳ್ (೬-೧೧) ಆಟು, ಹನ್ನೊಂದಿರದಿರುಹ, ಆ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಆವ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಆವ್ರಗಂಗಳುಮಿಲ್ಲದಿರುಹ, ಇಂತಹ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಮೂಱುವರ್ಣಕ್ಕೆ ಮುಂಜಿಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು—೩೪.

1 ಕಟ್ಟು ವಿಪ್ರಕ್ಷತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯರಿಗೆ ಉಪನಯನವ ಮಾಡುವ ಕಾಲದ ಹೇಳುವೆನು, ವಸಂತಕಾಲ ಚೈತ್ರ ವೈಶಾಖ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ, ಗ್ರೀಷ್ಮಾರ್ತುಪಿನಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಷಾಢ ಮಾಸಂಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಕ್ಕೆ ಮುಂಜಿಯ ನನುಕ್ರಮದಿಂದ ವಸಂತ ಗ್ರೀಷ್ಮ ಶರತ್ ಸಮಯಂಗಳೊಳ್ ನಿಯತಮಾಗಿ ಶುಭಗ್ರಹವಾಲುಮೆಂಬಗಲೆಂಬಿವು ಮಾಣ್ಡುನಂಗಳೊಳು ರಿಕ್ತದಿನಂಗಳನಿಂಪ್ರೇಂಜ್ಯಂ ಬಲಮಂ ಕುಡೆ ಜೊನ್ನದೊಳ್ || ೩೩ ||—ಎಂಬ ಅಶುದ್ಧ ಪದ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

೭. ಸಮಾವರ್ತನಪಟಲಂ

ಕಂ|| 1 ಮೃಗಶಿರೇ ಶೀಘ್ರ ಸ್ಥಿರ ಸ್ಥಿರ ಮು |
ಕ್ಷಗಳುದಿತೋದಿತ[ಮು]ಮಾಗಿ ಕರ್ತೃಗೆ ವಸುವಾ ||
ಧಿಗೆ ದಿನಪತಿರಹಿತ ರಾ |
ಶಿಗಳುದಯಿಸೆ ಮಾಲ್ಪುದೈ ಸಮಾವರ್ತನೆಯಂ || ೩೫ ||
(ಇಂತು ಸಮಾವರ್ತನಪಟಲಂ)

೮. ವನಪ್ರವೇಶಪಟಲಂ

ವಂ|| ಸಿತಪಕ್ಷಂ ಶುಭವಾಸರಂ ಗ್ರಹಬಲಂ ಕೂಡಿರ್ಪಿನಂ ಧಾತೃರೇ |
ವತಿ ಮೂಱುತ್ತರೇ ವಾರುಣಂ ವಸುಗಳೆಂಬೀತಾರಿಗಳ್ ಸೌಮ್ಯನ ||
ನ್ನುತ ಲಗ್ನೋದಯಮಾಗಿ ಸೌಮ್ಯನಿರೆ ಕೇಂದ್ರೇಶಾನದೊಳ್ ಕೂಡೆ ಮು |
ತ್ತಿತ್ತರಲ್ ವಹ್ನಿಭವಾಂಗದೊಳ್ ನಿಲೆ ವನಾವಾಸಪ್ರವೇಶಂ ಶುಭಂ || ೩೬ ||
(ಇಂತು ಪ್ರವೇಶಪಟಲಂ)

೯. ದೀಪಾವಾಸಪಟಲಂ

ಕಂ|| 2 ಸಂದೇಕಾದತಿ ಪಂಚಮಿ |
ಸಂದಿರ್ಪಾ ಸಪ್ತಮಿತದಿಗೆಯೆ ತೇರಸೆಯಂ ||
ತೊಂದಿ ಶುಭವಾಸರಂಗಳ್ |
ಸಂದಿರೆ ಮಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದೊಳ್ ಬಿತ್ತೆ ಶುಭಂ || ೩೭ ||

3 ಟೀ|| ಮೃಗಶಿರೇ ಶೀಘ್ರ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್, ಶುಭವಾರ ಶುಭತಿಥಿಗಳ್ ಕೂಡಿ ವ್ರತ ಸಮಾವರ್ತನೆಯಂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಂಗೆ(೪-೮-೧೨)ನಾಲ್ಕು, ಎಂಟು, ಹನ್ನೆರಡು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಆವ್ರಗಂಗಳುಮಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಸಮಾವರ್ತನೆಯಂ ಮಾಡಲ್ ಶುಭವೆವ್ವುದು—೩೫.

ಟೀ|| ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷವಾಗುಹ, ಉತ್ತಮ ತಿಥಿವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡಿಹ ಗ್ರಹಬಲಂಗಳಾಗಿಹ, ರೋಹಿಣಿ, ಉತ್ತರೇ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೇ, ಶತವಿಶಾಖ ಧನಿಷ್ಠೆ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಶುಭಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳ್ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿರುಹ, ಪಾಪಗ್ರಹಂಗಳ್ (೩-೧೧-೬) ಮೂಱು, ಹನ್ನೊಂದು, ಆಟು ನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುಹ, ಈ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ವಾನಪ್ರಸ್ಥಾಶ್ರಮಮಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೬.

ಟೀ|| ಬಿತ್ತಂ ಬಾಳಿಸುವೊಡೆ, ಏಕಾದಶಿ, ಪಂಚಮಿ, ಸಪ್ತಮಿ, ದಶಮಿ, ತದಿಗೆ ತ್ರಯೋದಶಿ—ಈ ತಿಥಿಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಶುಭಮಾದೆ ಸೋಮ ಬುಧ ಗುರು ಶುಕ್ರವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡುಹ, ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಂ ಬಾಳಿಸುವುದು—೩೭.

1 ಮೃದುಸ್ಥಿಗ್ನ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರಂಗೆ | ಉದಿತೋ ದಿನವಮಾಗಿ ಕರ್ತೃವಸುವಾ ||

ಧಿದಿನೇಶರಹಿತರಾಸಿಗ | ಉದಯಿಸೆ ಮಾಲ್ಪುದು ಸಮಾವರ್ತನೆಯಂ || ೩೫ ||

—ಈ ಅಶುದ್ಧವಾದ ಕಂದಪ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ

2 ಸಂದೇಕಾದತಿ ಪಂಚಮಿ | ಸಪ್ತಮಿಯು ತದಿಗೆಯೆಲ್ಲೇಟಸೆಯಂ ||

ಬುತ್ತಮ ವಾಸರಮುಂ ಶುಭವಾಸರಮು | ನೊಂದಿರೆ ಕೃಷ್ಣ ಪಕ್ಷದೊಳ್ ಬಿತ್ತೆ ಶುಭಂ || ೩೫ ||

—ಎಂಬ ಅಶುದ್ಧ ಕಂದವಿದೆ

3 ಟೀ|| ಮೃದುಸ್ಥಿಗ್ನ ಸ್ಥಿರನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್.

ಕಂ|| ಅನುರಾಧೆ ಮಘೇ ಪುನರ್ವಸು |

1 ದಿನಪಂ ರೇವತಿ ವಿಶಾಖೆ ಪುಷ್ಯಂ ಮೂಲಂ ||

ವನಜಭವನುತ್ಪರಾತ್ರಯ |

2 ಮಿನಿತಪೋಳಂ ಬಿತ್ತಲ್ಕೆ ಶುಭದಮಚಳಿತವಚನಾ || ೨೮ ||

ಚಂ|| ದೊರೆಕೊಳೆ ಸಂದ ಕರ್ಕಮಕರಂ ವೃಷಭಂ ಝಷಮೆಂಬ ಲಗ್ನಮೊಂ |

ದಿರೆ ನಯನಾಂಕನಾಗರಹಿತಂ ಸುತಸದ್ಗೃಹ ಮಿಂದುದಂತಿಯೆಂ ||

ಬೆರಡಪೊಳಲ್ಲದನ್ಯರೆ 4 ದಾಂಟೆರೆ ದೀರ್ಘತಮಪ್ಪ 5 ಗಂಡಮಂ |

ಪರಿಹರಿಸಲ್ ಸಮಸ್ತಕುನಂಬಿಡೆ ಬಿತ್ತಿಗೆ ಧಾನ್ಯವರ್ಗಮಂ || ೨೯ ||

(ರಾಹುಚಕ್ರದ ಸೂತ್ರಂ)

ಚಂ|| ಸಿರದೊಳೆ ಮೂಲು ಕಂಠದೊಳೆ ಮೂಲುದರ ಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ |

ನ್ನೆರಡು 7 ತದಗ್ರ ಪುಚ್ಚದುವು ಮೂಲು 8 ಬಹಿರ್ಗತಮಾಲು ಮತ್ತಮಾ ||

ಸಿರದುವು ನಂಜು ಕಂಠದುವು ಕಾಡಿಗೆ ಗರ್ಭದೆ 9 ಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿ ಬಾ |

ಹಿರದುವು ಮೂಷಿಕಂ ಪುಲುವೆ ಪುಚ್ಚದೊಳೆಂದಲು ರಾಹುಚಕ್ರಮಂ || ೪೦ ||

ಟೀ|| ಅನುರಾಧೆ, ಮಘೆ, ಪುನರ್ವಸು, ಹಸ್ತಂ, ರೇವತಿ, ವಿಶಾಖೆ, ಪುಷ್ಯಂ, ಮೂಲಂ, ರೋಹಿಣಿ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದಿ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಂ 10 ಬಾಳಿಸುವುದು—೨೮.

ಟೀ|| ಕರ್ಕಟಂ, ಮಕರಂ, ವೃಷಭಂ, ಮಿಾನಂ—ಈ ಲಗ್ನಗಳ್ ಕೂಡಿಕ 11 (೨-೯-೮) ಎರಡು, ಒಂಭತ್ತು, ಎಂಟು—ಈ ಮೂಲುಂ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ, (೧-೮) ಜನ್ಮ, ಎಂಟು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಶುಭಗ್ರಹಂಗಳಿಲ್ಲದಿರುವ, ಗಂಡಯೋಗಂ-ಪಂಥಯೋಗಂ ಗಳೆರಡಂ ವರ್ಜಿಸಿ ಉಲಾದ ಯೋಗಂಗಳ್ 12 ಕೂಡಿರುವ, ಸಮಸ್ತಕುನಂಗಳ್ ತಿರ್ದೆ, ಈ ತಿಥಿ ವಾರಯೋಗ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧಾನ್ಯಂಗಳುಮಂ ಬಿತ್ತುವುದು—೨೯.

ಟೀ|| ಸರ್ವಾಕಾರದಿಂದಂ ಬರೆವಕ್ರಮವೆಂತುಬಿಂದುವೊಡೆ, ಅದಲು ಬಗೆಯಂ ಬರೆದು 13 ತೋರ್ಪೆಂ— ಇದು ರಾಹುಚಕ್ರಂ— ರಾಹು ಚಕ್ರಮಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಗಿ ಬರೆದು, ರಾಹು ವಿರ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಆ ಸರ್ಪನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆವುದು. ಹಿಂದು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ (ಪೃಷ್ಠ) ಆಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆವುದು. ಬಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ಬರೆವುದು. ಅಂತು ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಂ ತಲುಪಾಯಿಂದೆ ರಾಹುವಿನ (ಸರ್ವಾಕಾರದ) ಶಿರಸ್ಸು ಮೊದಲಾಗಿ ಬರೆದು ಫಲಮಂ ನೋಡುವುದು. ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರ್ಪ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಮಂ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ವಿಷದವುದು. ಕಂಠದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಬೆಳೆ ಕಾಡಿಗೆಯವುದು. ಉದರದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪನ್ನೆರಡು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಧಾನ್ಯಂಗಳ್

1 ದಿನಪಂ. 2 ಮಿನಿತುಂ ಬಿತ್ತಲ್ಕೆ ಶುಭಮನಚಳಿತ. 3 ಸಾಂತ್ಯ, ಸಾಂತ್. 4 ದಾಂಟೆರೆ. 5 ದಂಡಮಂ ಸಮಸ್ತ ಕುನಂ. 6 ಬದ್ಧ. 7 ಬಹಿರ್ಗತಮಾಲು ಮಿಗೆ ಪುಚ್ಚದೊಳಂ ಸಲೆ ಮೂಲು ಮತ್ತಮಾಶಿರದೊಳ್. 8 ಬಹಿರ್ಗತಮಾಲು. 9 ಧಾನ್ಯವಾ ಬಹಿರ್ಗತಮಿಲಿ ಪುಚ್ಚದೊಳ್ ಪುಲುವೆಂದಲು ನಿಟ್ಟಿಸಿ ರಾಹುಚಕ್ರದೊಳ್. 10 ಬಿತ್ತುವುದು. 11 (೨-೧೨-೮) ಎರಡು, ಹನ್ನೊಂದು, ಎಂಟು. 12 ಮೊಳಿದು. 13 ಹಿಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಾವಿನ ಆಕಾರ ಬರೆದಿದೆ.

1 ತ್ರಿಪದಿ|| ದಿನಪತಿ [ಶನಿ] ನೋಡೆ ಕಾಡಿಗೆ ಧರಣಿಯು |

ಶ [ನಯನೆ] ನೋಡೆ ಕಾಡಿಗೆ 2 ಕಳಕುಳಂ |

ಫಣಿ ನೋಡೆ ಮುಯಿ ನಿಶ್ಚಯಮಕ್ಕುಂ

(ಇಂತು ಬೀಜಾವಾಹಪಟಲಂ)

ಗಮನಾಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಕಂ|| ಗಮನಾಗಮನ ಪ್ರಶ್ನೆದೊ |

ಕನ್ಯತಕರಂ ಚರದೊಳವೊಡುದಯಿವೊಡೆ ಚರಂ ||

ಗಮನಾಗಮನಂ ದೊರೆಕೊ |

ಝಮದೆಂತುಂ ಸ್ಥಿರದೊಳಾಗದಚಳಿತವಚನಾ || ೪೧ ||

ಸ್ಥಿರದೊಳೆರೆ ಚಂದ್ರನುದಯಿಸೆ |

ಚರಸಂದಲುಂ ಪಯಣಮಕ್ಕು ಮದು ವಿವರೀತಂ ||

ಬರೆ ಪಯಣಮಿಲ್ಲ ಚಂದ್ರಂ |

ಚರದೊಳ 4 ನಿಲೆ ಮಧ್ಯಮಂ ಗಮನಮಾಗಮನಂ || ೪೨ ||

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು. 5 ಬೆನ್ನಕಡೆಯಲ್ಲಿರ್ಪ ಆಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಇರಿದುಬಾಳೆ ಯವುದು. 6 ಪುಚ್ಚದಲ್ಲಿರ್ಪ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಬೆಳೆ ಕಾಡಿಗೆಯವುದು, ಹುಲು ಹೆಚ್ಚಿ ಕಿಡುವುದು—೪೦.

ಟೀ|| ಪಿಂಡೆ ಪೆಟ್ಟು ಉದರದಲ್ಲಿರ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳುತ್ತಮಂಗಳಾದೊಡಂ ಆ ನಕ್ಷತ್ರಂ-ಗೆ ಸೂರ್ಯನಶನೈಶ್ವರನ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೊಡೆ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆ ಕಾಡಿಗೆಗೊಂಡು, ಮಂಗಳ ವಾಹಂಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೊಡೆ ಬೆಳೆ ಪಾಟಾಗಿ ಕೆಡುವುದು—೪೧.

ಟೀ|| ಪಯಣ 7 ಮವುದೋ ? ಪೋಗಿರ್ಪರೂರಿಂದೆ ಬರ್ಪರೋ ? ಎಂದು ಮಾತಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ, ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಂ ಚರರಾಶಿಯಲ್ಲಿರ್ಪ, ಆ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಂ ಚರರಾಶಿಯಾಗಿರ್ಪ, ಬೇಗದೆ ಪಯಣಮವುದು. ಬೇಗದಿಂ ಬರ್ಪರ್-ಎಂದು ಪೇಟ್ಟುದು. ಚಂದ್ರಂ ಸ್ಥಿರರಾಶಿ ಯಲ್ಲಿರ್ಪ, ಲಗ್ನಂ ಸ್ಥಿರರಾಶಿಯಾಗಿರ್ಪ ಗಮನಾಗಮನಂಗಳಾಗವೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು—೪೨.

ಟೀ|| ಚಂದ್ರಂ ಸ್ಥಿರರಾಶಿಯಲ್ಲಿರ್ದೊಡಂ, ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಂ ಚರಲಗ್ನಮಾಗಿದೊಡಂ ಪಯಣಮುಂಟೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು. ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಂ ಸ್ಥಿರಮಾದೊಡಂ, ಚಂದ್ರಂ ಚರಲಗ್ನದಲ್ಲಿರ್ದೊಡಂ ಪಯಣಮಿಲ್ಲೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು. ಚಂದ್ರಂ ದ್ವಿಸ್ವಭಾವಲಗ್ನದಲ್ಲಿರ್ಪ, ಆ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಂ ದ್ವಿಸ್ವ ಭಾವಮಾಗಿದೊಡೆ 10 ಒಪ್ಪ ಚಿ ವಿಳಂಬಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೪೩.

1 ತ್ರಿಪದಿ—ದಿನಕರ. 2 ಕಳಕುಳಂ ಬಂ. 3 ದಂಡಮಂ. 4 ನಿಲೆ ಕೂಡೆ ಮಧ್ಯಮಗಮನಂ. 5 ಬೀಜಾಕ್ಷರ. 6 ಬಾಲದ ಮೂಲು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಹುಲು ಹೆಚ್ಚುವುದು. 7 ಮಾದೀತೋ ಪೂರಿಂದೆ ಬಂದಾ ದೋ. 8 ನಮಿಲ್ಲವೆಂದು. 9 ಲ್ಲಿರ್ಪ ಚರದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸೆ. 10 ಮೊಪ್ಪ.

ಕಂ|| ಉದಯದೊಳಕ್ಕೆ ಬಿಸ್ತಾ |
ನದೊಳಕ್ಕೆ ಕುಳೀರ ಮಿಥುನ ಘಟವೃತ್ತಿಕಮ ||
ಪ್ಪುದು ಮುಟಿಗೆ ಪಯಣಮುಂ ಮಾ |
ಡಿದೊಡಂ ಕೂಡಿದೊಡಮಿಲ್ಲ ಸಕಳ ಗ್ರಹಮುಂ || ೪೪ ||

ಸುತಪಂಚಮಿ ಸಪ್ತಮಿ ದಶ |
ಮಿ ತೇರಸೆ ಬಿದಿಗೆ ತದಿಗೆ ಯೇಕಾದತಿ ಯೆಂ ||
ಬತಿಶಯ ದಿನಂಗಳೊಳ್ ಭೂ |
ಸುತ ಶನಿ ರವಿವಾರ ಮುಟಿಯೆ ಯಾತ್ರೆಗೆ ಶುಭದಂ || ೪೫ ||

ಸುರಪತಿ ಶಿಖಿ ಯಮನೈಯತಿ |
ವರುಣ ಮರುತ್ತುತ್ತರಾಶಿಗಳೊಳರ್ಕುಜಾಂ ||
ಗಿರಸ ಬುಧ ಶುಕ್ರ ಶನಿ ಹಿಮ |
ಕರವಾರಂ ವಾರಶೂಲಮಕ್ಕುಂ ಕ್ರಮದಿಂ || ೪೬ ||

ಚಂ|| ಭರಣಿ ವಿಶಾಖೆ ಚಿತ್ತಿ ಮಘ ಕೃತ್ತಿಗೆ ಮಾರುತನಾರ್ಧಿ ಪೂರ್ವೆಗಳ್ |
ಸುರಪತಿ ಜನ್ಮತಾರೆ ಫಣಿಯೆಂಬಿವು ಪೊಲ್ಲೆವು ಶೇಷಮುತ್ತುಮಂ ||
ಪರಿಘಮನಲ್ಲಿ ದಾಂಟಲಣಮಾಗದು ಮತ್ತನುರಾಧಿ ಯಶ್ವಿಯಂ |
ಗಿರನಿನಮೆಂಬಿವೆಲ್ಲ ದಿಸೆಗಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಕರಂ ಶುಭಾವಹಂ || ೪೭ ||

ಟೀ|| ಆ ಪ್ರಶ್ನಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಉದಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾದೊಡಂ, ನಾಲ್ಕನೆಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾದೊಡಂ ಕರ್ಕಟಂ, ಮಿಥುನಂ, ಕುಂಭಂ, ವೃಶ್ಚಿಕಂ—ಈ ನಾಲ್ಕುಜೊಳೊಂದುಮಾಗದೊಡೆ ಸರ್ವ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಕೂಡಿದೊಡಂ ಪಯಣಮಾಗದು—೪೪.

ಟೀ|| ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಬಿದಿಗೆ, ತದಿಗೆ, ಪಂಚಮಿ, ಸಪ್ತಮಿ, ದಶಮಿ, ಏಕಾದಶಿ, ತ್ರಯೋದಶಿ ತಿಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯ ಮಂಗಳ ಶನಿವಾರಂಗಳ್ ಪೊಣಗಾಗಿ, ಉಟಾದ ವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡಿರಲ್ ಆ ದಿವಸಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆವು—೪೫.

ಟೀ|| ಮೂಡಲ್ ಆದಿತ್ಯವಾರಂ, ಆಗ್ನೇಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳವಾರಂ, ತೆಂಕಲ್ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ವಾರಂ, ನೈಋತ್ಯಕ್ಕೆ ಬುಧವಾರಂ, ಪಡುವಲ್ ಶುಕ್ರವಾರಂ, ವಾಯವ್ಯಕ್ಕೆ ಶನಿವಾರಂ, ಬಡಗಲ್ ಸೋಮವಾರಂ, 7(ಈಶಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಶುಕ್ರವಾರಂ)—ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ದಿಕ್ಕುಗಳ್ಗೆ, ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ವಾರಂಗಳ್ ಕೂಡಿರಲ್ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು, ವಾರ ಶೂಲಮೆನಿವುದು—೪೬.

ಟೀ|| ಭರಣಿ, ವಿಶಾಖೆ, ಚಿತ್ತಿ, ಮಘ, ಕೃತ್ತಿಗೆ, ಸ್ವಾತಿ, ಆದ್ರಿ, ಶಿವುಬ್ಬಿ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ, ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದ, (ಜ್ಯೇಷ್ಠ), ಆಶ್ಲೇಷ, ಜನ್ಮನಕ್ಷತ್ರಂ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಯಣಂ ಮಾಡ

1 ಕರ್ಕಾಢ್ನಿ (ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾದೊಡಂ—ಎಂಬುದನ್ನು ಸೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು). 2 ಬ ವಿಷಯ. 3 ಮಾಜುತನಾದ್ರಿ, ಮಾರುತರುದ್ರ. 4 ತಾರಕೆಗಳಂತಿವು. 5 ಮಕೇಷ. 6 ಶುಭವಾಸರಂ. 7 ಇದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ—ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ, ಮರುದ್ಧನದೇಶರೂಳರ್ಕ (ಎಂಬ ಪಾಠವಿದ್ದರೆ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳೂ ಬಂದಂತಾಗುವುದು). 8 ಶ್ರಿಪೂರ್ವ.

ಮ|| ಸ್ತ|| ಇರೆ ಲಗ್ನಂ ಯಾತ್ರೆ ಜನ್ಮಾಸ್ತಮವಿರಹಿತಮಾಪೇಲ್ವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರಂ |
ಕಂಯೊಳ್ ದೈತ್ಯಾರ್ಚಿತಂ ಸಪ್ತಮಮೊಳನುಚಿತಂ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷೇಂದುವಂ ಸಾ ||
ಮೃದುಮಂತಾವಿದೋಡಂ ಶೋಭನಮಿನತನಯಂ ಪತ್ತಪೊಳ್ ಪೊಲ್ಲ ಸಾಮ್ಯೇ |
ತರರುಂ ಪ್ಲೀಣೇಂದುವುಂ ತಪ್ಪುರಹರಸದೊಳ್ ಯಾತ್ರೆಗತ್ಯಂತಪೂಜ್ಯರ್ || ೪೮ ||
(ಇಂತು ಗಮನಾಗಮನಪ್ರಶ್ನಂ)

ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಟಲಂ

ಕಂ|| ಸದಭಿಸುತ ದೇವತಾನೀ |
ಕದ ನಿಜಿಗೆಗೆ ನೆಗಲ್ವ ಮಾರ್ಗಶಿರಮುಂ ಮಾಘಂ ||
ನೊದಲಾದಲುದಿಂಗಳು ಮಿ |
ಸ್ವದಾಯಕಂ ಜೈತ್ರಮಾಸಮಂ ಕೆಲರೊಲ್ಲರ್ || ೪೯ ||
ಸಮನಿಸಿ ಬರೆ ಜೊನ್ನದ ಪಂ |
ಚಮಿ ಸಪ್ತಮಿ ದಶಮಿ ತೇರಸೆ ಕಾಳದ ಪಂ ||
ಚಮಿ ಪಷ್ಠಿ ಬಿದಿಗೆ ಯೆಂಬಿವು |
ಸಮಸ್ತ ಸುರಪುರ ಗೃಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭದಂ || ೫೦ ||

ಲಾಗದು, ಉಟಾದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೆಲ್ಲಮುತ್ತುಮಂಗಳ್, ಈ ಉತ್ತಮನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಮಯೋಗಂ ಕೂಡಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಅನುರಾಧೆ, ಚಿತ್ತಿನಿ, ಪುಷ್ಯಂ, ಪುನರ್ವಸು. ಹಸ್ತಂ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳೊಳಾವಕಡೆಗಾದೊಡಂ ಪಯಣಂಮಾಡ ಬರ್ಪುದು—೪೭.

ಟೀ|| ಪಯಣಂ ಮಾಡುವಾತಂಗೆ 2ಚಂದ್ರಂ ಜನ್ಮಾಸ್ತಮಂಗಳಲ್ಲಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಪಯಣಕ್ಕೆ ಪೇಲ್ವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಚಂದ್ರನಸ್ತಮದೊಳಿರ್ಪು, ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಂಗೆ 3ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಗುರು ಶುಕ್ರರ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿದೊಡೆ ಪಯಣಮುತ್ತುಮಂ. ಪಯಣಂ ಮಾಡುವ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಶನಿ ಪತ್ತಪೊಳಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. 4ಪಯಣಂ ಮಾಡುವ ತಾರೆಗೆ ಚಂದ್ರನು ಮಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. ಕ್ರೂರಗ್ರಹಂಗಳ್ (೧೦-೩-೧೧-೬) ಪತ್ತ, ಮೂಟು, ಪನ್ನೋಂದು, ಆಟು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದೊಡೆ ಪಯಣಮುತ್ತುಮಂ—೪೮.

ಟೀ|| ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ನೊದಲಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳ್ಗೆ ಮಾರ್ಗಶಿರಂ, ಮಾಘಂ ನೊದಲಾದಲುದಿಂಗಳು—ಈ ಮಾಸಂಗಳೊಳ್ಳಿದುವು. ಇವುಗಳ್ ಕೆಲರ್ ಜೈತ್ರಮಾಸಮಂ ವರ್ಜಿಸುವರ್—೪೯.

ಟೀ|| ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಿ, ಸಪ್ತಮಿ, ದಶಮಿ, ತ್ರಯೋದಶಿ, ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷದ ಪಂಚಮಿ, ಪಷ್ಠಿ, ಬಿದಿಗೆ—ಎಂಬೀ 5ತಿಥಿಗಳ್ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ, ಪಟ್ಟಣ ಗೃಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳ್ಗೆ ಉತ್ತಮಂ—೫೦.

1 ನವದಶಮಿ ತೇರಸಯಂ ಕಳಿಸಂ. 2 ಜನ್ಮಚಂದ್ರ, ಅಸ್ತಮಚಂದ್ರ, ವ್ಯಾಧರವಾಗಿದೊಡೆ. 3 ಸೋಮ ಬೃಹಸ್ಪತಿ. 4 ಕ್ರೂರಗ್ರಹಂಗಳ್ ಪಯಣಮಾಡುವಾತಂಗೆ ಚಂದ್ರನ ಬಲಮಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ ೧೦-೩-೧೧-೬ನೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೊಡೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು. 5 ತಿಥಿಗಳಲ್ಲೂ ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪಟ್ಟಣಪ್ರವೇಶ ನೊದಲಾದುವಂ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಂ|| ಖರಕರಕುಜದಿನಮಲ್ಲದೆ |

ದೊರೆಕೊಳ್ ಪುಷ್ಯಂ ಧನಿಷ್ಠೆ ರೇವತಿ ಮೂಱು ||

ತ್ತರೆ ರೋಹಿಣಿ ಯೆಂಬವು ಶುಭ |

ಕರಂಗಳಾವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವೊಡಂ

|| ೫೧ ||

ಚಂ|| ಧನು ಮಿಥುನಂ ಘಟಂ ವನಿತೆ ಗೋಪತಿ ವೃಶ್ಚಿಕ ಮೆಂಬ ಲಗ್ನಮೇ |

ಬನೆಯದು ಮೆಂಟುಮಲ್ಲದಿರೆ ಕರ್ತೃವ ರಾಶಿಗೆ ತದ್ಗ್ರಹೋದಯ ||

ಕೃನಳಭವಾಂಗದೊಳ್ ನಿಲಿ 1 ಶುಭೇತರರಗ್ನರಸಾಷ್ಟವರ್ಜಿತಂ |

ವಿನಿತ ಶುಭಗ್ರಹಂಗಳಿರೆ ಮಾಲ್ಕಿ ಮನೋಮುದದಿಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ || ೫೨ ||

ಚಂ|| ಕುಜಗುರುಶುಕ್ರರುಂ ಗುರುಕುಜೋಶನರುಂ ಭೃಗು ದೇವಮಂತ್ರಿ ಭೂ |

ಮಿಜರುಮಿನಾತ್ಮಜೇಂದುಬುಧರುಂ ಶಶಿ ಭಾನುಜಸೌಮ್ಯರುಂ ಶಶಾಂ ||

ಕಜ ಶಶಿ ಸಾರರುಂ ರವಿಶಶಾಂಕ ಸುರೇಚ್ಛರುಮೆಂಬ ಸದ್ಗ್ರಹ |

ಪ್ರಜಮುದಯಾಂಬರಾಸ್ತದೆಡೆಯೊಳ್ ನಿಲಿ ತಕ್ಕುದು ಲಗ್ನಮುತ್ತಮಂ || ೫೩ ||

ಟೀ|| ಆದಿತ್ಯವಾರ ಮಂಗಳವಾರಂಗಳ್ ಪೊಣಗಾಗೆ ಉಲಿದ ವಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಷ್ಯ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ರೇವತಿ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದ, ರೋಹಿಣಿ—ಎಂಬೀ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವಂ ವೈಷ್ಣವಂ ಮೊದಲಾದ ಆವೃತ್ತಿಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳನಾದೊಡಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಲೇಸು—೫೧.

ಟೀ|| ಧನು, ಮಿಥುನಂ, ಕುಂಭಂ, ಕನ್ಯೆ, ವೃಷಭಂ, ವೃಶ್ಚಿಕಂ—ಈ ಲಗ್ನಂಗಳ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಿಸುವ ಕರ್ತೃವಿನ ರಾಶಿಗೆ ಎಲು ಎಂಟುನೆಯ 4 ಸ್ಥಾನಂಗಳಾಗಿಲ್ಲದಿರುಹ, ಆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಶನಿ ಮಂಗಳ ರಾಹುಕೇತುಗಳ್ (೩-೧೧-೬) ಮೂಱು, ಹನ್ನೊಂದು, ಅಹು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿರುಹ, ಸೋಮ ಬುಧ ಗುರು ಶುಕ್ರರ್ಕಳ್ (೩-೬-೮) ಮೂಱು, ಅಹು, ಎಂಟು—ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಉಲಿದ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿರುಹ, ಈ ದಿನಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಂ ಮಾಡುದು—೫೨.

ಟೀ|| ಮಂಗಳ ಗುರು ಶುಕ್ರರೇ ಮೂವರುಂ, ಗುರು ಮಂಗಳ ಶುಕ್ರರೇ ಮೂವರುಂ, ಶುಕ್ರ ಗುರು ಕುಜರೇ ಮೂವರುಂ, ಬುಧ ಶನಿ ಚಂದ್ರರೇ ಮೂವರುಂ, ಚಂದ್ರ ಶನಿ ಕುಜರೇ ಮೂವರುಂ, ಬುಧ ಚಂದ್ರ ಶನಿಯಾ ಮೂವರುಂ, ಆದಿತ್ಯ ಗುರುಗಳೇ ಮೂವರುಂ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಲ್ಕಿ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ (೧-೧೦-೬) ಒಂದು, ಹತ್ತು, ಎಲು—ಈ ಮೂಱು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿದೊಡೆ, ದೇವತಾಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮೊದಲಾದಾವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳುಂ ಮಾಡುವುದೊಳ್ಳಿತ್ತು—೫೩.

1 ಶುಭಾಕರ. 2 ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಿಗೆ ಲೇಸು. 3 ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳಿತ್ತು. 4 ಸನ್ನಿರಚನೆಯ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

* ಕಂ|| ನಮನ ಶುತಾಶನ ಸರಸ |

ಭಯ ವಸುದಳಗಣಿತಮೆಂಬಿವ ಮರರತಮಂ ||

ನಿಯತಂ ತಕ್ಕಲ್ ಲಗ್ನೋ |

ದಯದೊಳ್ ನೆಲಸಿದೊಡೆ ನಿಲ್ಕುಮುಚಿತಕ್ರಮದಿಂ

|| ೫೪ ||

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ನಿಗಳಾಸಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮುಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಸವಪಟಲಂ

1 ದ್ವಿತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

1 ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ಲೋಕಂ.

* ಈ ಕಂದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ, ಕಂದವೂ ತುಂಬಾ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ—

ಆದಿತಿ ವಿಬುಧಮೈತ್ರೀ ರಾಜಸೇವಾಗ್ನಿಹೋತ್ರೀ |

ಸಶುಕ್ಯವಿ ವಿವಿದ್ಯಾ ಬಾಲಭಾರ್ಯಾದಿ ದಾಸೀ ||

ಗೃಹ ಗೃಹರೋಗಂ ಲೋಕವಾರ್ತೇಂದ್ರಿಯಾಪಾಂ |

ಕ್ಷಣಮಪಿಮುಪವೇಕ್ಷಂ? ಪಾಯತೇ ಖಲ್ವನರ್ಥಃ ||

ಈ ಪದ್ಯವಾದಬಳಿಕ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಈ ಭಾಗವಿದೆ—

ಚೂ ಚಿ ಚೂಲ—ಅಶ್ವಿನಿ ಲಿ ಲು ಲಿ ಲೋ—ಭರಣಿ ಅ ಇ ಉ ಎ—ಕೃತ್ತಿಕೆ ಓ ವ ವಿ ವು—ರೋಹಿಣಿ ವೆ ಪೊ ಕ ಕಿ—ಮೃಗಶಿರ ಕೂ ಕಂ ಚೂ ಚಾ—ಆರ್ಧ್ರಾ ಕೆ ಕೂ ಹ ಹಿ—ಪುನರ್ವಸು ಹೂ ಹೆ ಹೊ—ಪುಷ್ಯ ಡಿ ಡು ಡೆ ಡೊ—ಆಶ್ಲೇಷೆ ಮ ಮಿ ಮು ಮೆ—ಮಘೆ ಮೊ ಟಿ ಟಿ ಟೊ—ಪುಷ್ಯೆ ಟಿ ಟೊ ಕ ಕಿ—ಉತ್ತರ ಪೂ ಷ ಪಾ ಷ—ಹಸ್ತ ಪೇ ಪೂ ರರಿ—ಚಿತ್ತೆ ರು ರೇ ರೊ ತ—ಸ್ವಾತಿ ತಿ ತು ತೆ ತೊ—ವಿಶಾಖೆ ನ ನಿ ನೂ ನೆ—ಅನುರಾಧೆ ನೂ ಯ ಯು ಯು—ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ ಯೆ ಯೊ ಬ ಬಿ—ಮೂಲಂ ಬು ದಂ ಭ ಹ—ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ ಜೆ ಜೊ ಜ ಜಿ—ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ ಜು ಜೆ ಜೊ ಬಿ—ಅಭಿಜಿ ಬಿ ಮಿ ಬಿ ಬೊ—ಕ್ರವಣಿ ಗ ಗಿ ಗು ಗೆ—ಧನಿಷ್ಠೆ ಗೊ ಶ ಶಿ ಶು—ಶತವಿಶಾಖೆ ಶೇ ಶೊ ಭಾ ಬಿ—ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದೆ ದು ಶು ಧ ಧು—ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೆ ದೇ ದೊ ಚ ಚಿ—ರೇವತಿ

ಅಶ್ವಿನಿ ಭರಣಿ ಕೃತ್ತಿಕಾಪಾದಂ—ಮೇಷಂ. ಕೃತ್ತಿಕಾಪಾದಂ ರೋಹಿಣಿ ಮೃಗಶಿರಾರ್ಧಂ—ವೃಷಭಂ. ಮೃಗಶಿರಾರ್ಧಂ ಅರಿದ್ರಾ ಪುನರ್ವಸುಪಾದಂ—ಮಿಥುನಂ. ಪುನರ್ವಸುಪಾದಂ ಪುಷ್ಯಮಾಶ್ಲೇಷಾಂತಂ—ಕಟಿಕಂ. ಮಘ ಪುಬ್ಬ ಉತ್ತರೈಕಪಾದಂ—ಸಿಂಹಂ. ಉತ್ತರಾಪಾದಂ ಹಸ್ತ ಚಿತ್ತಾರ್ಧಂ—ಕನ್ಯಾ. ಚಿತ್ತಾರ್ಧಂ ಸ್ವಾತಿವಿಶಾಖಾಪಾದಂ—ತುಲಾ. ವಿಶಾಖೈಕಪಾದಂ ಅನುರಾಧ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಂತಂ—ವೃಶ್ಚಿಕಂ. ಮೂಲ ಪೂರ್ವಾಷಾಢ ಉತ್ತರಾಷಾಢೈಕಪಾದಂ—ಧನು. ಉತ್ತರಾಷಾಢಾಪಾದಂ ಅಭಿಜಿತ್ ಕ್ರವಣ ಧನಿಷ್ಠಾರ್ಧಂ—ಮಕರಂ. ಧನಿಷ್ಠಾರ್ಧಂ ಶತವಿಶಾಖೆ ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದಪಾದಂ—ಕುಂಭಂ. ಪೂರ್ವಾಭಾದ್ರಪದೈಕಪಾದಂ ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದರೇವತ್ಯಂತಂ—ಮೀನಂ.

ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

೩. ವಾಸ್ತುಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಶ್ರೀನಿಳಯನಱ ದು ಮಾಡಿ |
 ದರ್ಶನಿಳಯಂ 1 ತಾನದಕ್ಕು ಮೆಂದಧಿಕಯಶ ||
 ಶ್ರೀನಿಳಯಂ ಸದಮಳವಿ |
 ದ್ವಾನಿಳಯಂ ವಾಸ್ತುವಿದ್ಯೆಯಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ || ೧ ||
 ಧನು ಕನ್ನೆ ಝಪಂ ಮಿಥುನಮು |
 ಮಿನಿತುಂ ಪೊಟಗಾಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಸಾಂತರದೊಳ್ ||
 ಮನೆಯಂ ಮಾಡುಗೆ ಬಾಗಿಲ |
 ನಿನಗೆಡದೊಳ್ ಬೆನ್ನೊಳಕ್ಕೆ ನಿಲೆ ಬುಧಬಂಧು || ೨ ||
 ಖರಕಿರಣಂ ನೆಲಸಿರ್ಪೊಡೆ |
 ಸುರಪುರಗೇಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಗುತ್ತಮಮುಂದುಂ ||
 ಸ್ಥಿರಭವನಂ ಮಧ್ಯಮ ಮು |
 ಸ್ಥಿರಭವನಂ ದ್ವಿಸ್ವಭಾವಭವನಂ ಕಷ್ಟಂ || ೩ ||
 2 ಉರಗಂ ಶ್ರವಣಂ ಮೂಱು |
 ತ್ತರೆ ಪೂರ್ವಾಷಾಡಮಿಂದು ರೋಹಿಣಿಯವಟೊಳ್ ||
 ಗುರು ನೆಲಸಿರೆ ಗುರುದಿವಸವಾ |
 ಗೆ ರಾಜಯೋಗಂ ಗೃಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗೆ ಶುಭದಂ || ೪ ||

ಟೀ|| ಈ ವಾಸ್ತುವಿದ್ಯೆಯನಜ್ಞಾನ ಮಾಡಿದ ಗೃಹಂ 4 ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿರ್ಪು ದಾಗಿ ಕೀರ್ತಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯುಂ, ಸದಮಳ ವಿದ್ಯೆಗೆ 5 ನೆಲೆವನೆಯುಂ ಆಗಿರ್ಪ (ಕವಿಯೆ) ನಾಂ ವಾಸ್ತುವಿದ್ಯೆಯಂ ಪೆಲ್ಲ ಪೆಂ—೧.

ಟೀ|| ಧನು, ಕನ್ನೆ, ಮಿಥುನಂ, ಮಿಥುನಂ—ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಂ ಮಾಡ ಲಾಗದು. ಮೇಲಾದ ಎಂಟುಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಒಳ್ಳೆತ್ತು. ಆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಂ ಮಾಡೆ ಒಡಬಾಗಿಲ್ ಮಾಡಬಾಗಿಲ್ಲಳಾಗೆ ಮಾಡುವುದು—೨.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಂ ಉತ್ತರಾಯಣದಕ್ಷಿಣಾಯನಂಗಳೊಳಗೆ ತುಲಾಮಾಸ, ಮೇಷ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ (ಆ ಸೂರ್ಯಂ) ಸಮನಾಗಿರ್ಪನಾಗಿ, ಆ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯ, ಪಟ್ಟಣ ಗೃಹ ಮೊದಲಾದುವಂ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದು. ಸ್ಥಿರಲಗ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆ ಉತ್ತಮಂ, ಚರಲಗ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆ ಮಧ್ಯಮಂ. ದ್ವಿಸ್ವಭಾವಲಗ್ನಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಮನೆ ಕಷ್ಟಂ—೩.

ಟೀ|| ಆಶ್ಲೇಷೆ, ಶ್ರವಣಂ, ಉತ್ತರ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದಿ, ಪೂರ್ವಾ ಷಾಢೆ, ಮೃಗಶಿರೆ, ರೋಹಿಣಿ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರಂ ಕೂಡೆ ರಾಜಯೋಗ

1 ತಾನದ. 2 ಶ್ರವಣಂ ಮೂ. 3 ದಿನವಾಗೆ, ದಿನವಾಗಲ್. 4 ಅಯುಷ್ಯಕ್ಕೆ. 5 ನೆಲೆವನೆಯ ಹಂಥಾ ಈ ಕವಿಯು ಪೇಟುತಂ. 6 ಲಗ್ನನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ. 7 ಲಗ್ನನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ. 8 ಲಗ್ನನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ.

ವಾಸ್ತುಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ವಸು ಚಿತ್ರೈ ವಿಶಾಖೈ ಪುನ |
 ವಸುವತ್ಪ್ರಿಣಿ ಯಾದ್ರಿ ವರುಣಮೆಂಬವಟೊಳ್ ತಾ ||
 1 ನಸುರೇಜ್ಯಂ ನಿಲೆ ತಾಂ ಮಾ |
 ಡಿಸುವುದು ತದ್ವಿ ನದೊಳಖಿಳದೇವಾಲಯಮಂ || ೫ ||
 ಭರಣಿಯನುರಾಧೆ ಮಾರುತ |
 ನೆರಡುಂ ಭಾದ್ರಪದಿ ಶಕ್ರನೆಂಬವಟೊಳ್ ಭಾ ||
 ಸ್ಯರಸುತನಿರೆ ಶನಿವಾರಂ |
 ಬರೆ ಮನೆಯಂ 2 ಮಾಡಬೇಡ ಮಡಗುಗೆ ಧನಮಂ || ೬ ||
 ನಿರುತಮಘೆ ಪೂರ್ವ ಕೃತ್ತಿಗೆ |
 ಗುರು ರೇವತಿ ಹಸ್ತಮೆಂಬ ತಾರೆಗಳೊಳ್ ಕೂ ||
 ಡಿರೆ ಭಾಮಂ ತದ್ವಾರಂ |
 ದೊರೆಕೊಳೆ 3 ಮನೆಮಾಡೆ ಬೀಯದಿರದುಲ್ಲಾದಪುದೇ || ೭ ||
 ಶ್ರವಣಾದಿ ಪಂಚಕದೊಳಂ |
 4 ದುವಿರೆ ಮಘೆಯಾದಿಪಂಚಕದೊಳಿನನುಮಿರಲ್ ||
 ಸಮನಿಸೆ ಜೊನ್ನಂ ಮನೆಮಾ |
 ಡುವ ಮರನಂ ಕಡಿಯಲಾಗದೆಂದುಮನೋಘಂ || ೮ ||

ಮೆನಿವುದು, ಆ ರಾಜಯೋಗಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಗೃಹಂಗಳ್ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿರ್ಪುವು—೪.

ಟೀ|| ಧನಿಷ್ಠೆ, ಚಿತ್ರ, ವಿಶಾಖೆ, ಪುನರ್ವಸು, ಆಶ್ವಿನಿ, ಆರ್ದ್ರ, ಶತವಿಶಾಖೆ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರನಿರಲ್ ಶುಕ್ರವಾರಂ ಕೂಡೆ ಆ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಂಗಳ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೫.

ಟೀ|| ಭರಣಿ, ಅನುರಾಧೆ, ಸ್ವಾತಿ, ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದಿ, ಉತ್ತರಭಾದ್ರಪದಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಶನಿಯಿರಲ್ ಶನಿವಾರಂ ಕೂಡೆ ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೃಹಪ್ರತಿಷ್ಠೆಗಳಂ ಮಾಡ ಲಾಗದು, ನಿಕ್ಷೇಪಮನಿಸುವೊಡೆ ಒಳ್ಳೆತ್ತು—೬.

ಟೀ|| ಮಘೆ, ಪುಬ್ಬೆ, ಕೃತ್ತಿಗೆ, ಪುಷ್ಯಂ, ರೇವತಿ, ಹಸ್ತಂ—ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಳವಾರಂ 7 ಕೂಡೆ ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದಂದು ಆ ಮನೆಗೆ ಅಗ್ನಿಬಾಧೆಯಿಲ್ಲೆ ಮೊಡದು—೭.

ಟೀ|| ಶ್ರವಣಂ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ಶತವಿಶಾಖೆ, ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದಿ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದಿ—ಈ ಅಯ್ದು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿರಲ್, ಮಘೆ, ಪುಬ್ಬೆ, ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತಂ, ಚಿತ್ರ—ಈ ಅಯ್ದು ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರಲ್ ಬೆಳ್ಳಿಂಗಳ ದಿನಂ ಕೂಡಲ್ ಮನೆಯಂ 8 ಮಾಡ್ವ ಮರಂಗಳ ಕಡಿಯಲಾಗದು—೮.

1 ನಸುರಮಂತ್ರೀಶಂ ನೆಲೆಯು. 2 ಗೆಸಿದಿರೆ ತಾಂ ಮಾಡಿಸುಗೆ. 3 ಮನೆಯು ಮಾಡೆ. 4 ದುವಿರಲ್ ಮಘಾದಿ ಪಂಚಕದೊಳಂ ರವಿಯಿರುತ್ತರೆ, ಚಕದೊಳು ರವಿಯೊಂದಿ ಬರಲ್. 5 ಅರ್ಕ ಗಾಡ ಮೋಳಂ. 6 ಕೂಡಿದ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ. 7 ಕೂಡಿದಂದು ಮನೆಗಳಂ ಮಾಡೆ... ಅಗ್ನಿಬಾಧೆಯಾಗುವುದು. 8 ಕಟ್ಟುವ.

ಕಂ|| ಬೇವಿನ ಪುಣಿಸೆಯ ಶಾಪಿಯು |

ಮಾವಿನ ಮುಳ್ಳರನ ಪಾಲ್ಕರಂಗಳ ಸುರಗೇ ||

ಹಾವಳಿಯ ಮರಂ ಕರಮರು |

ಭಾವಹಮಕ್ಕುಂ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಗೃಹಶಲ್ಯಂಗಳ್ || ೯ ||

ಚಂ|| ಕರಿಕು ತಗುಟ್ಟು ಪುತ್ತಡರ್ಪ ನೀರೆಹಿದೋವಿದ ಪೊಟ್ಟಿಪೊದ ದೇ |

ವರ ಪೆಸರುಳ್ಳ ಜೇನಪುಯಿವಿಗೇಡಿಯಾಗಿರೆ ಸುತ್ತ ಬಳ್ಳಿಯುಂ ||

ಮುಂದಿಭ ಮೊತ್ತಿನಿಂ ಮುಂದ ಗರ್ಭದ ಮಣ್ಣೆಡಿದಿದರ್ ಗಂಟುಗೊಂ |

ಡರೆಗಡಿದಿದರ್ ಗಾಳಿ ಕೊಳೆ ಬಿಟ್ಟ ಮರಂ ಶುಭಮಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲಗಂ || ೧೦ ||

ಮ|| ಮರನಂ ಕೆತ್ತಿ ಕವಲ್ತು ತೋರ್ಪೊಡಲಿ ಮುದ್ದಚ್ಚಾಯಿಯುಂ ಕೇಕಣಂ |

ಕರಿದಾದಂದಹಿ ಪಚ್ಚನಾಗಿ ವಿಹಗಂ ಪೊಂಬಣ್ಣದಿಂ¹ ಪೊಳಿ ಕೇ ||

ಸುರಿಯಂ ಪೊಲ್ಲಿರೆ ಕಪ್ಪೆ² ಬಿಟ್ಟರುಚಿಯುಂ ನಿರ್ಧಾಮದಿಂ³ ಪಲ್ಲ ಸೂ |

ಕರವರ್ಣಂ⁴ ಪುಗೆ ವೃತ್ತಿ ಕಂ ಸಮನಿಕುಂ ಮತ್ತಂತೆ ಕಲ್ಲಾಡೊಡಂ || ೧೧ ||

ಕಂ|| ನಟ್ಟನಡು ಕಟ್ಟಕಡೆ ಪೆ |

ಬಫಟ್ಟಿ ಕರಂ ಗೊಂಟು ದೇವತಾಲಯದ ನೆಟ |

ಲ್ಕುಟ್ಟುವೆಡೆ ನೀರ ತಡಿ ಮನೆ |

ಗಟ್ಟುವೊಡಕುಭಂ ದ್ವಿಜಾತಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆಲ್ಲಂ || ೧೨ ||

ಟೀ|| ಬೇವು, ಹುಣಿಸೆ, ತಾಪತಿ, ಮಾವು, ಮುಳ್ಳರಂಗಳ್, ಅರಳಿ, ಅತ್ತಿ, ಅಲಂ (ಕಳ್ಳಿ), ಪಲಸು ಮೊದಲಾದ ಪಾಲ್ಕರಂಗಳ್ ದೇವಾಲಯದ ಸೀಮೆಯೊಳರ್ಪ ಮರುಗಳ್, ಈ ಮರುಗಳಂ ಮನೆಗೆ ಇಕ್ಕಲ್, ಆ ಮರುಗಳ್ ಮನೆಗೆ ಅಮಂಗಳಮಂ ಮಾಡುವು, ಅವು ಗೃಹ ಶಲ್ಯಂಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು—೯.

ಟೀ|| ಬೇಗೆ ಪಾಯ್ತು ಬೆಂದ ಮರಂ, ಮೊದಲ್ ಪುತ್ರಿಕ್ಕಿದ ಮರಂ, ನೀರಂಪೊಯ್ತು ಬೆಳೆಸಿದ ಮರಂ, ಪೊಟ್ಟಿಪೊದ ಮರಂ, ಜೇನಪುಯಿವಿಗೇಡಿಯಾದ ಮರಂ, ಬಳ್ಳಿಗಳ್ ಬಿಗಿದು ಸುತ್ತಿದ ಮರಂ, ಅನೆಯೊತ್ತಿ ಮುಡಾದ ಮರಂ, ತನಗೆ ತಾನೆ ಮುಜಾದು ಬಿಟ್ಟ ಮರಂ, ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣೊಡನಿರ್ಪ ಮರಂ, ಗಂಟುಗೊಂಡಿರ್ಪ ಮರಂ, ಮುನ್ನಂ ಕಡಿದುಬಿಟ್ಟಿರ್ಪ ಮರಂ, ಗಾಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ಮರಂ—ಇಂತ ಮರುಗಳಂ ಮನೆಗೆ ಕಲ್ಪಲಾಗದು, ಮಂಗಳಪ್ರದಂಗಳಲ್ಲವು—೧೦.

ಟೀ|| ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟುವೊಡೆ ಕಾಡೊಳಗೆ ಮರನನರ್ಚಿಸಿ ಕಡಿದವ್ವ ಮೊದಲ್ ಕಡಿದ ಸೆಕ್ಕೆ ಕವಲಾಗಿ ಬಿಟಲ್ ಇಲಿಗಳ್ ಪೆರ್ಚುವು. ಪೆಸಬುಣ್ಣಂ ತೋಜುದೊಡೆ ಪೆರ್ಗಣಂ ಪೆರ್ಚುವು. ಕುಯಬುಣ್ಣಮಾದೊಡೆ ಸರ್ಪಂಗಳ್ ಪೆರ್ಚುವು. ಕೆಂಪಾದೊಡೆ ಕಪ್ಪೆ ಪೆರ್ಚುವು. ನೀಲವರ್ಣಮಾಗಿ ಪೊಗೆಯವರ್ಣಮಾದೊಡೆ ಪಲ್ಲ ಪೆರ್ಚುವು. ಹಂದಿಯ ಬಣ್ಣಮಾದೊಡೆ ತೇಲ್ಗಳ್ ಪೆರ್ಚುವು—ಮೇಲೆ ಪೇಟ್ಟ ವರ್ಣಂಗಳಾದೊಡೆ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಪೇಟ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ ಪೆರ್ಚಿ ಬಾಧಿಸುವು—೧೧.

ಟೀ|| ಗ್ರಾಮಮಂಡಲದ ಸೂರ್ಯವಿಧಿ. ಸೋಮವಿಧಿಗಳಂ ಬಿಡದೆ ನಟ್ಟನಡುವೆ, ಕಟ್ಟಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟಲಾಗದು. ಗ್ರಾಮಮಂಡಲದಿಂ ಪೊಣಿಗೆ ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟ

1 ಪೊತ್ತಿದೊರೆಕೇ. 2 ನೀರುಚಿ. 3 ಬಗ್ಗೆ. 4 ಮಿಗೆ.

ಕಂ|| ಮನೆಯಂ ಪೆರ್ಚಿಸುವೊಡೆ ಮು |

ನ್ನಿನ ಮಾಟಕ್ಕಿಯೊಳಯ್ತು ಮೂಡಲುಂ ಬಡಗಲ್ ಪೊ ||

ತ್ತಿ ನಿಮಿರ್ಚುಗುಟಾದ ಜೆನೆಗೊ |

ಇಂತಂ ಪೆರ್ಚಿಸಲೆನೊಡ ಪೆರ್ಚಂ ಬಗೆವಂ || ೧೩ ||

ಕ್ಷೇತ್ರಮನಳವಡೆ ಮೊದಲೊಳ್ |

ಸೂತ್ರಂ ಪಡಾದೆಂದು ಮೂಡಣಂ ಬರೆ ಬಲದಿಂ ||

ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಿಪತಿಗೆ ಪನಿತೆಗೆ |

ಪುತ್ರಪ್ರಕರಕ್ಕೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಕ್ಕುಮಸಾಯಂ || ೧೪ ||

ಕೋಡು ಕೊಟಗಲ್ ತೊಗಲ್ ಕೊಟಿ |

ದೋಡಿರ್ಪಲ್ ಪಲ್ಲಿ ಪಾವು ಪವರಣೆ¹ ನವಿಲಾ ||

ಪೋಡೆಂಬಿವು ಕಪ್ಪಂ² ಪುನೆ |

ಮಾಡುವ ನೆಲನನಗುಟಿ³ ಕಾಣ್ಕೊಡುಡುವು ಶುಭದಂ || ೧೫ ||

ಲಾಗದು. ಪೆರ್ಚಿಟ್ಟಿಗೂಡಿದ ಪಾವುಗಳ್, ಅಕ್ಕಂತ ಮೂಲೆಗಳ್, ದೇವಾಲಯದ ಸಿರಿವದ ನೆಟಲ್ ಮುಟ್ಟುವ ಪಾವು, ನೀರತಡಿ—ಇಂಥಾ ಪಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವೈತ್ರಿಯ ವೈಶ್ಯಗಳ್ ಮನೆಗಳಂ ಕಟ್ಟುವೊಡೆ ಪೊಳ್ಳತಲ್ಲ—೧೩.

ಟೀ|| ಮನೆಗಳಂ ಪೆರ್ಚಿಸುವೊಡೆ ಮುನ್ನಿನ ನಿವೇಶಮಂ ಕೊಂಡಿರ್ಪಲ್ಲಿ ಪರಿಯಂತಂ ಪೆರ್ಚಿಸುವುದು. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಪೆರ್ಚಿಸಬೇಕಾದೊಡೆ, ಮೂಡಲ್ ಬಡಗಲ್ ಪೆರ್ಚಿಸಿ ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟುವುದು. ಲೇಸಂ ಬಯಸುವವಂ ತೆಂಕಲ್ ಪಡುವಲ್⁴ ಮನೆಯಂ ಪೆರ್ಚಿಸಲಾಗದು—೧೩.

ಟೀ|| ಮನೆಗಳಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರಮಂ ಮೂಡಣಾದಿಯಾಗಿ ಅಳೆವಲ್ಲಿ ಆ ಸೂತ್ರಂ ಮೂಡಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಡಾದೊಡೆ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನಂಗೆ, ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಡಾದೊಡೆ ಅತನ ಸ್ತ್ರೀಗೆ, ಪಡುವಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಡಾದೊಡೆ ಅತನ ಪುತ್ರಕ್ಕೇ, ಬಡವಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರಂ ಪಡಾದೊಡೆ ಆ ಮನೆಯಂ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಿಗಂಗೆ—ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕುಗಳ ನಡುವು ಮನೆಯಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅಪಾಯಂಗಳ್ ಬರ್ಪುವು—೧೪.

ಟೀ|| ಮನೆಯಂ ಮಾಡುವ ನೆಲನಂ ಸೋದಿಸುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲೊಳ್ ನೆಲನನಗುಟಿ ಕೋಡು, ಕೊಟಗು, ಎಲು, ತೊಗಲ್, ಕೊಟದು, ಹೆಂಚು, ಇದ್ದಲ್, ಹಲ್ಲಿ, ಹಾವು⁴ ಪಾವರಣೆ, ನವಿಲು, ಅನೆ, ಓಡು—ಇಂತಹುದಂ ಕಾಣಲಾಗದು, ಇವಲ್ಲದೆ ಇಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದುವಂ ಕಾಣಲೊಳ್ಳತು—೧೫.

1 ಪಾವರಣೆ ಪೋತಿಗಳೋಡೆಂ. 2 ಕಾಣ್ಕೊಡುಡುವು. 3 ಮನೆಯನೊತ್ತಿಪೊಡೆ ಲೇಸಾ ಮ. 4 ಪಾವರಣೆಪೋತಿ ಉಡುಯಿವಂ.

ಅಕ್ಕರಂ|| ಪಿಡಿದ ಶಂಕುಪ್ರಮಾಣನ ಗೊಂಡೆ ಉತ್ತಮಾಗಿರೆ ಬೀಸಿ ಸೈತರಿಸಿ |
 ನಡುವೆ ಶಂಕುವುಮಂ ಪೊಕ್ಕು ಪೊಣಮಟ್ಟಿ ನೆಲನಾರೊಪೆಯೊಳರ್ಚಿಸಿಟ್ಟು ||
 ಪಿಡಿತು ಸೂತ್ರಮಂ ಪಡುವಲುಂ ಮೂಡಲುಮಾಗಿರ್ಕುಂ ಮತ್ತಲ್ಲಿ ಮಚ್ಚುಂಬೀಸೆ |
 ಬಡಗಲುಂ ತೆಂಕಲೆಂದಲು ಮೇಣ್ಣುವ[ತಾ]ರೇಖೆಯಂ ನೋಡಿ ಮುಗ್ಗುಡ್ಡಿಯಂ
 ನಿಂದುಕೊಳ್ಳೆ || ೧೬ ||

ಕಂ|| ಮೂಡಣ ಬಡಗಣ ಕೋಣೊಳ್ |
 ಮೂಡಲ್ ಮೇಣ್ ಪಡುವಲಾಗಿ ನೀರ್ವರಿ ಶುಭಮಂ ||
 ಮಾಡುಗುಣುಲಾದೆಡೆಗಳ ನೀ |
 ವಾರ್ಡೆ ಧನಕ್ಷಯಮನಲಿಲುಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ || ೧೭ ||

ಆರಾಜಸ್ವಪನದ ಪಚ |
 ನಾರಂಭದ ಸೆಣ್ಣೆಯುಪ್ಪದಾರೋಗಿಪ ಕೊ ||
 ಟ್ಪಾರದ ಭಂಡಾರದ ಬೇ |
 ಹಾರದ ಮನೆಯ ಮೂಡಣಂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮುಚಿತಂ || ೧೮ ||

ಟೀ|| ಪನ್ನೆರಡಂಗುಲದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಂಕುವಂ ಮಾಡಿ, ಆ ಶಂಕುವನೊಂದು ತಾಣದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಆ ಶಂಕುವಿನ ಸುತ್ತಲೂ ಸೂತ್ರಮಂ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಬೀಸಿ, ಉದಯಾಸ್ತಮಯ ಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಶಂಕುವಿನ ತುದಿಯ ನೆಲಲಂ ಆ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣುಹಾಗಿ, ಎರಡು ಕಡೆಯುಂ ಸೊನ್ನೆಯಂ ಬರೆದು, ಆ ಎರಡು ಸೊನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ ಸೂತ್ರಮಂ ಪಿಡಿಯಲ್, ಅದು ಮೂಡಲ್ ಪಡುವಲೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಆ ಮೂಡಲ್ ಪಡುವಲ್ ರಚಿಸಿದ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲಣ ಸೊನ್ನೆ ಗಳಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ವೃತ್ತಾಕಾರದಿಂ ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಬೀಸಲ್, ನಡುವೆ ಮತ್ಸ್ಯಾಕಾರಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಆ ಮತ್ಸ್ಯಾಕಾರದ ಎರಡು ಕಡೆಯ ರೇಖೆಯಂ ಎಡಬಲಂ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು, ನಡುವೆ ಸಸಿನಕ್ಕೆ ತೆಂಕಬಡಗಲಾಗಿ ಸೂತ್ರಮಂ ಪಿಡಿಯಲ್ ತೆಂಕಬಡಗಲಂ ಆಡುವುದು. ಆ ಮೂಡಣ ತೆಂಕಣ ಮಧ್ಯ, ತೆಂಕಣ ಪಡುವಣ ಮಧ್ಯ, ಪಡುವಣ ಬಡಗಣ ಮಧ್ಯ, ಬಡಗಣ ಮೂಡಣ ಮಧ್ಯಗಳಂ ಲಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಲಚ್ಚಿಸಿದ ಕುಣುಹಂ ಮಧ್ಯಂ ಮಾಡಿ ಕೆಯ್ಯಾರಮಂ ಬೀಸಿ, ನಡುವೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮತ್ಸ್ಯಂಗಳಂ ಮಧ್ಯಮಾಡಿ, ಸೂತ್ರಮಂ ಪಿಡಿದು ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಆಡುಕೊಳ್ಳುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಮನೆಯಂ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೀರ್ವರಿಯಂ ಮೂಡಲ್ ಬಡಗಲಾಗಿ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ. ಪಡುವಲ್ ತೆಂಕಲ್ ನೀರ್ವರಿಯಾದೊಡೆ ಧನಕ್ಷಯಮಂ ಮಾಡುವುದು, ದುಃಖಮಂ ವೆರ್ಚಿಸುವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಆ ರಾಜಗೃಹಂಗಳಂ ಕಟ್ಟುವೊಡೆ ಮೂಡಲಾದಿಯಾಗಿ ಮೂಡಲ್ ಮಜ್ಜನದ ಮನೆ, ಆಗ್ನೇಯದಲ್ಲಿ ಬಾಣಸಿನ ಮನೆ, ತೆಂಕಲ್ ಪವಡಿಸುವ ಮನೆ, ನೈಋತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಯುಧಂ ಗಳನಿರಿಸುವ ಮನೆ, ಪಡುವಲಾರೋಗಣಿಯ ಮನೆ, ವಾಯವ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಣಜದ ಮನೆ, ಬಡಗಲ್ ಭಂಡಾರದ ಮನೆ, ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಹಾರದ ಮನೆ—ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು—೧೮.

ಕಂ|| ಪಸರಿಸೆ ತರದಿಂ ಧ್ವಜ ಧೂ |
 ಮಸಿಂಹ 1 ಶುನಕೋಕ್ಷಪುರಗಜಧ್ವಾಂಕ್ಷಂಗಳ್ ||
 ದೆಸೆಯಿಂದ ಮೂಡನಾಳ್ಕುಂ |
 ದೆಸೆಯಾಯಂ ಶುಭದಮಲ್ಲಿ ಪೆಜವಶುಭಂಗಳ್ || ೧೯ ||
 ಮನೆಯಗಲದಿಂದ ಗುಣಿಯ |
 ಸು ನಿಳಮಂ ಪದಮೆನಿಸಿಕ್ಕು ಮದ[ನಂತೆ] ಬಟಾ ||
 ಕೃನಲನೊಳಿಡು ತಿಭದಿಂ ತೆಗೆ |
 ಯೆ ನಿಂದುವಕ್ಕುಂ ಧ್ವಜಾದಿ ಗೃಹದಾಯಂಗಳ್ || ೨೦ ||

ಮ|| ಪದಮಂ ರಂಧ್ರದಿನೊತ್ತಿಯೆತ್ತು ಗಜದಿಂ ಕೊಳ್ ಮಿಕ್ಕುದಕ್ಕುಂ ಧನಂ |
 ತದವಾಪ್ತಂ ನಗಸಂಗುಣಂ ಫಣಿಹೃತಂ ಶೇಷಂ ಬಿಯಂ ಲಬ್ಧಮಂ ||
 ತದು ತಾನಾಮನೆಗಾಯು ವಾಗ್ಯಹದ ನಕ್ಷತ್ರಂ ಬಟಾಕ್ಕೆಂಟಿಪಾಂ |
 ಪದಮಂ ಘಾತಿಸಿ ನಾಲ್ಕುಪಾಂದಿಪಾಂ 4 ಕೊಳ್ಳಾದಿತ್ಯನಿಂ ರಾಶಿಗಳ್ || ೨೧ ||

ಕಂ|| ಅಂಕದಿನೊಗೆ ಪದಮನದಂ |
 ಬಿಂಕದಿನುಗಿ ಶೂನ್ಯರತ್ನಶೇಷಂ ತಿಥಿ ಬಂ ||
 ದಂಕಮನೆತ್ತಲ್ ಮುನಿಯಂ |
 ಶಂಕಿಸಬಿಡಕ್ಕುಂ ಶೇಷ ವಾರಂ ಧರೆಯೊಳ್ || ೨೨ ||

ಟೀ|| ತಪುವಾಯಿಂದ ಧ್ವಜಾಯಂ, ದೂಮಾಯಂ, ಸಿಂಹಾಯಂ, ಶುನಕಾಯಂ, ವೃಷಭಾಯಂ, ಖರಾಯಂ, ಗಜಾಯಂ, ವಾಯಸಾಯಂ—ಈ ಎಂಟು ಆಯಂಗಳಂ ಮಾಡಲ್ ಮೊದಲಾಗಿ ಸವ್ಯದಿಂದ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯುಮಿರ್ಪುವು, ಆ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂದ ಆಯಂಗಳ್ ನಾಲ್ಕುಂ ಶುಭಂಗಳ್, ಕೋಣೊಳ್ನಿಂದ ನಾಲ್ಕುಯಂಗಳುಮಶುಭಂಗಳ್—೧೯.

ಟೀ|| ಮನೆಯಗಲಮನಳೆಮ ನೀಳಮುಮನಳೆದು ಆ ಯೆರಡಂ ಗುಣಿಸಲ್, ಗುಣಿಸಿ ಬಂದುದು ಪದಮೆನಿವುದು, ಆ ಪದಮಂ ಮೂಟಾಂದೆ ಗುಣಿಸಿ, ಎಂಟಿಪಾಂಭಾಗಿಸೆ ಉಪಾದ ಶೇಷಂಗಳ್ ಧ್ವಜಾದಿಯಾಗಿ ಆಯಂಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು—೨೦.

ಟೀ|| ಆ ಮುಂಗುಣಿಸಿ ಬಂದ 7 ಪದಮಂ, ಒಂಭತ್ತಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, ಎಂಟಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಉಪಾದ ಶೇಷಂ ಧನಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು ಆ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಧನಮಂ ಮುಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, ಎಂಟಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಉಪಾದ ಶೇಷಂ ಬಿಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಆ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಲಬ್ಧಂ ಮನೆಯ ಆಯುಷ್ಯಮವುವುದು. ಆ ಪದಮನೆಂಟಿಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಉಪಾದ ಶೇಷಂ ನಕ್ಷತ್ರಮವುವುದು. ಆ ಪದಮಂ ನಾಲ್ಕುಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, ಕಪನ್ನರಡಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಉಪಾದ ಶೇಷಂ ಆ ಮನೆಯ ರಾಶಿಯವುವುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಆ ಪದಮನೊಂಭತ್ತಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, ಮೂವತ್ತಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲ್ ಉಪಾದ ಶೇಷಂ ತಿಥಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಆ ಭಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಲಬ್ಧಮಂ ಎಲಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಲುಪಾದ ಶೇಷಂ ವಾರಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೨.

1 ಶುನಕೋಕ್ಷ ಪುರಗಜಧ್ವಾಂ. 2 ಶುಭಂ. 3 ದಿಭದಿಂ. ತೆಗೆಯ ಬಂದುವಕ್ಕುಂ. 4 ಪೂಂವಿಂ ರಾಸಿ. 5 ಈ ಯೆಂಟುಯಂಗಳೊಳಗೆ ಕೆಲವು ಶುಭಂಗಳ್, ಕೆಲವಶುಭಂಗಳ್. 6 ಮೆನಿಸಿಕೊಂಡು. 7 ಧ್ವಜಾದಿ ಆಯದ ಪದಮಂ. 8 ಒಂಭತ್ತಪಾಂ.

ಕಂ|| ಗೃಹಪತಿಯರಾಶಿಗಂ ತ |
 ದ್ವೈಹರಾಶಿಗಮಾಗೆ ರಾಶಿಕೂಟಂ ಮಿತ್ರ ||
 ಗೃಹಕೂಟಂ ಗಣಕೂಟಂ |
 ಮಹಾವಿಭೂತಿಯನನಾರತಂ ಪರ್ಚಿಸುಗುಂ || ೨೩ ||
 ಸುರಪತಿ ಯಮವರುಣ ಕುಬೇ |
 ರರ ದೇವ ತಲೆಯಾಗೆ ವಾಮಪಾರ್ಶ್ವದೊಳೆತುಂ ||
 ಚರವಾಸ್ತು ಕನ್ನೆ ಮೊದಲಾ |
 ಗರೆ ಪಡುಗುಂ ಮೂಱುಮೂಱುಮಾಸಂಬರೆಗಂ || ೨೪ ||
 ನೆಲಸರ್ಪ ವಾಸ್ತುಪುರುಷನ |
 ತಲೆ ಹೃದಯಂ ನಾಭಿ ಪಾದ ಮೆಂಬಿವಟಿಡೆಯಂ ||
 ತೊಲಗಿಸಿ ಮುಂದಣ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ |
 ನಿಲಿಸುಗೆ ಕಂಭಮನಭೀಷ್ಠಫಲಮಂ ಕುಡುಗುಂ || ೨೫ ||
 ಮೃಗಲಕ್ಷ್ಮನುದಯದೊಳ್ ನಿಲಿ |
 ಸುಗೆ ಕಂಭಮನಿಂದುಸುತನ ಲಗ್ನಂ ಬರೆ ಬಿ ||
 ಟ್ಟಿಗೆ ೨ಡಂಕೆಗಳಂ ಕೆಸಟಾ |
 ಕ್ಕುಗೆ ಭೃಗುಸುತನುದಯಮಾಗೆ ನಿಲ್ಲುಂ ಕಿಚಿರಮುಂ || ೨೬ ||
 ಬಡಗಲ್ ಮೂಡಲ್ ತೆಂಕಲ್ |
 ಪಡುವಲ್ ವಿಪ್ರಾದಿವರ್ಣ ಗೃಹದೊಳ್ ಮುನ್ನಂ ||
 ನಡುವುದು ಕಂಭಮನೊಂದಂ |
 ನಡುವುದು ನೈಋತಿಯ ದೆಸೆಯೊಳಲ್ಲಿಂ ಬಟಾಯಂ || ೨೭ ||

ಟಿ|| ಆ ಮನೆಯ ಕರ್ತೃವಿನ ರಾಶಿಗಂ, ಆ ಮನೆಯ ರಾಶಿಗಂ, ರಾಶಿಕೂಟ, ಗಣ ಕೂಟ, ಗೃಹಮೈತ್ರಂ. ಗೃಹಕೂಟಂ, ಮುಂತಾದ ಕೂಟಂಗಳ್ ಕೂಡಲ್, ಬಹುಳಮಷ್ಟೈ ಶ್ವರ್ಯಂಗಳಂ ಕೊಡುವುದು, ಉತ್ತರೋತ್ತರಮುಸುವುದು—೨೩.

ಟಿ|| ಮೂಡಲ್ ತೆಂಕಲ್ ಪಡುವಲ್ ಬಡಗಲ್—ಈ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯುಂ ಚರವಾಸ್ತುಪುರುಷಂ, ಕನ್ಯಾಮಾಸಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಮೂಱು ಮೂಱು ತಿಂಗಳ್ ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶಿರಸ್ಸು, ಪಡವಲ್ ಪಾದಮಾಗೆ ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಟಿಸಿ ಮಲಗಿರ್ಪಂ—೨೪.

ಟಿ|| ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಮಲಗಿರ್ಪ ವಾಸ್ತುಪುರುಷನ ಶಿರಸ್ಸು, ಎದೆ, ಪೊರ್ಕುಲ್, ಪಾದಂ— ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು, ಮುಂದಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಭಮಂ ನಡಲ್ ಆ ಮನೆಯಭೀಷ್ಠಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಯುಂ ಕುಡುವುದು—೨೫.

ಟಿ|| ಚಂದ್ರನುನಯದಲ್ಲಿ ಕಂಭಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವುದು, ಬುಧನುದಯದಲ್ಲಿ ಜಂತೆಗಳಂ ಪೇಟಾಸುವುದು, ಶುಕ್ರನುದಯದಲ್ಲಿ ಕೆಸಟನಿಕ್ಕಲಾ ಮಾಟಿಗೆ ಕಿಚಿರಕಾಲಂ ಸ್ಥಿರ ಮಾಡಿ ಸುಖಮಿರ್ಪುದು—೨೬.

ಟಿ|| ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ, ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗೆ, ತೆಂಕಣ

1 ಸುಕಲಗ್ನಂ. 2 ಡಂಕೆಗಳಂ, ಜಂತೆಗಳಂ. 3 ಬೆಟಮುಂ. 4 ವರ್ಗ. 5 ಭಮಂನಾಟಿಸು. 6 ಅಪಾರದಿನ.

ಚಂ|| ನಿರುತಿಯ ಕಂಭದಿಂದಮನಿಳಿಸೆಯೋಕ್ಕುವ ಕಂಭಮವ್ವುದೊ |
 ವರ್ಲನಿತರ್ಕ ತಗ್ಗಿತದಟಂದೆ ೨ಹರಾಸೆಯೊಳರ್ಪ ಕಂಭಮಿ ||
 ವರ್ಲನಿತರ್ಕ ಮತ್ತೆ 4ಕಿಡಾದವ್ವುದರ್ಕ 5ದಲುದ್ದ ಮವ್ವುದೊ |
 ವರ್ಲನಿತುಂ ಹವಿರ್ಭುಜನ ಗೊಟಿನ ಕಂಭಮದೂರ್ಜತಪ್ರದಂ || ೨೮ ||

ಕಂ|| ಮನೆಯಗಲದೊಳಗಲದ ನಾ |
 ಲ್ಲನೆಯಂಶಮನೊಂದುಮಾಡಿ ನಿಲಿಸಿದೊಡಯ್ಯೊ ||
 ಲೆನಿಸುಗುಮದಂತ್ಯಜಾತಿಯ |
 ಮನೆ7ಯಾಗದ್ದೆ ಸೆಯೊಳಪ್ಪ ನಿರ್ವಾದಕ್ಕುಂ || ೨೯ ||

ಮ|| ಪ್ರ|| ಮನೆಯಯ್ಯೊಳಿಲಿದೆ ಪತ್ತಂಗುಲಮುಖಮತವಿವ್ರಾಲಯಂಗಳ್ಗೆ 10 ಭೂಪಾ |
 ಲನಿವಾಸಂಗಳ್ಗೆ ಪನ್ನಿವರ್ಲಮರೆಗಳನ್ನೀತಪಸ್ತಾಂಗುಲಂ ವೈ ||
 ಶ್ವನಿಕಾಯಂಗಳ್ಗೆ ಮರ್ಧಾಂಗುಲಿಯುಗಳಮಿತಂ ಶೂದ್ರಗೇಹಾಳಗಳ್ಗೆ ||
 ತು ನಿತಾಂತಂ ಪರ್ಚಿ ಪರ್ಚಂ ಬಯಸುವ ಮನುಜಂ ಮಾಟಕ್ಕಿ ನಿರ್ವಾದಮೆಂದಂ || ೩೦ ||

ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯರ್ಗೆ, ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರರ್ಗೆ—ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸೇವ್ಕ ದಿಕ್ಕು ಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಭಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೨೮.

ಟಿ|| ನಿರುತಿಯಲ್ಲಿಕ್ಕಿದ ಕಂಭಕ್ಕೆ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡುವ ಕಂಭಮನೊರ್ವರ್ಲನಿತು ಕಿಟಾದಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸಿ ನಡುವುಮ, ಆ ವಾಯುವ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಂಭದಿಂ ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಡುವಣ ಕಂಭಮಂ ನೊಂದು 11ಬೆರಲನಿತು ತಗ್ಗಿಸಿ ನಡುವುದು, ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನ ಕಂಭದಿಂ ಅಗ್ನೇಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಡುವ ಕಂಭಮನೊರ್ವರ್ಲನಿತು ಉದ್ದಮಾಗಿ ನಡುವುದು—ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಭಂಗಳಂ ನಟ್ಟಿ ಮನೆಯಂ 12ಮಾಡಲ್ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದೆ ಸುಖಮಾಗಿರ್ಪುದು—೨೯.

ಟಿ|| ಮನೆಯಗಲಮನಳೆದು ಸೂತ್ರಮಂ ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಂ ಮಾಡಿ, ಆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಯುದ್ದಮಂ ಕೊಳಲ್ ಅದು ಅಯ್ಯೋಕೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುದು. ಉಟಾದ ಜಾತಿಯ ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಲ್ಲಂ—೩೦.

ಟಿ|| ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂಗೆ ಅಯ್ಯೊಲಿದೆ ಪತ್ತಂಗುಲಮುದ್ದಮಂ ಕೊಳ್ಳುದು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗೆ ಅಯ್ಯೊಲಿದೆ ಪನ್ನೆರಡುವರೆಯಂಗುಲಮುದ್ದಮಂ ಕೊಳ್ಳುದು, ವೈಶ್ಯರ್ಗೆ ಅಯ್ಯೊಲಿದೆ ಏಳಂಗುಲಮುದ್ದಮಂ ಕೊಳ್ಳುದು, ಶೂದ್ರರ್ಗೆ ಅಯ್ಯೊಲಿದೆ ಎರಡುವರೆಯಂಗುಲಮುದ್ದಮಂ ಕೊಳ್ಳುದು, ಲೇಸಂ ಬಯಸುವ ಮನುಷ್ಯರ್ ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಯೊಳೆ ಮನೆಯಂ ಕಟ್ಟಲ್ ಊರ್ಜತಮಾಗಿ 13ಸುಖದಿಂದೆ ಬಾಬ್ಬಿದು—೩೦.

1 ಮೊತ್ತುಗೊಬ್ಬೆರಳ. 2 ಹಾಜಾಸಿಯೊ. 3 ಮಿಬ್ಬೆರಳ. 4 ಕಿರುದ. 5 ದಲುದ್ದ ಮವ್ವುದೊ. 6 ಮಾಟಿತ. 7 ಯರ್ವಸೆಯ. 8 ಲಿಂದದ. 9 ಲಮಿತ. 10 ಗಲ್ಲಿ ಪನ್ನಿವರ್ಲಮವೆ. 11 ಅಂಗುಲಮನು. 12 ಕಟ್ಟಲ್. 13 ಸುಖವಲಿದುದು.

ಮ|| ತರದಿಂದಂ ನವಭಾಗೆಮಾಡಿ ಮನೆಯುಂ ತದ್ವಕ್ಷಿಣೋಪಾಂತದಿಂ |
ಬರೆ ಸೂರ್ಯಾದಿಗಳಾಳ್ ರಲ್ಲಿ ಪಶುವೃಂದಕ್ಕೆಂದುಪಸ್ಥಾನದೊಳ್ ||
ಸುರಸದ್ಭಕ್ತ ಸುರೇಂದ್ರಮಂತ್ರಿಯೆಡೆಯೊಳ್ ದೈತ್ಯಾರ್ಚಿತಸ್ಥಾನದೊಳ್ |
ನರಗಂಭಾಗಿರ ಮಾಲಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲನದಕ್ಕುತ್ಸಾಹಮುಂ ಮಾಡುಗುಂ || ೩೧ ||

ಮ|| ಅಗಲಕ್ಕಿರ್ಮಡಿ ನೀಳಮಾಗೆ ತರುಗಳ್ 1 ಬೆಂಜುಲದೊಂದಾಗೆ 2 ಮಾ |
ಡುಗೆ ನೇರ್ಪಟ್ಟರೆ ದಾರವಂದವನದರ್ಶದೋಡೆಯು ಮಾಲಕ್ಕೆ ವಾ ||
ಜಿಗಜಾರೊಡಮನನೈಮುಂ ನಿಜಗೃಹದ್ವಾರಾಂತರೋದ್ದೇಶಮುಂ |
4 ಪುಗುವಾಗಲ್ ತಲೆಗೊರ್ಮೆಲಕ್ಕೆ ನಿಲೆ ಬಾಗಿಲ್ಪಾಡಮುಂ ಲೀಲೆಯುಂ || ೩೨ ||

ಟೀ|| ಮನೆಯು ನೀಳಮನಳೆದು ಪೊಂಭತ್ತುಭಾಗೆಗಳಂ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ತೆಂಕಲ್ ಪಡುವಲಾದಿಯಾಗೆ ಸೂರ್ಯಂ ಮೊದಲಾದ ಪೊಂಭತ್ತುಂ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಪೊಡೆಯರಾಗಿರ್ಪರ್, ಅಲ್ಲಿದೆ ಬುಧಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಟ್ಟಿ, ಆನೆಯ ಶಾಲೆ ಲಾಯಂಗಳ್ ಮೊದಲಾದುವರ್ಕೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡುವುದು, ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇವಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡುವುದು, ಶುಕ್ರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ್ಗಿ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡುವುದು—ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡಿರಲ್ ಲೇಸವುದು—೩೧.

ಟೀ|| ಆ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಅಗಲಮನಿತನಿರ್ಮಡಿ ನೀಳಮುಂ ಮಾಡುವುದು, ಆದಾರವಂದದ ಅಗುಲಾ ಉತ್ತರಾಸೆಗೆ ಮುಂಗಳ್ ಪಲ್ಲಟಮಿಲ್ಲದೆ ಪೊಂದೆಮರಂಗಳಂ 5 ಮಾಡುವುದು, ರಾಜದ್ವಾರದ ಬಾಗಿಲ್ಪಾಡಕ್ಕೆ ಆನೆ, ಕುದುರೆಗಳನೇಜಿಕೊಂಡು ಪೋಗುವಾಗಲ್ ತಿರಸ್ಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ಪೊಂದು ಮೊಲಮುದ್ದಮಾಗೆ ಬಾಗಿಲ್ಲಂ ಮಾಡಿಸುವುದು—೩೨.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃತಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಸ್ತು

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ವಾಸ್ತುಪ್ರಕರಣಂ

ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ

1 ಪೇಜು. 2 ದೂಡುಗೆ, ಮೂಡುಗೆತರ್ಕ. 3 ರೂಢರುಮುಂ ನಿಜ. 4 ಪುಗುವಾಗಲ್ ತಲೆಗೊಂದಗ ದೊಳಕ್ಕೆ. 5 ಜೋಡಿಸುವುದು. 6 ತೃತೀಯಾಧಿಕಾರಂ.

*ಗೃಹ ಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಶ್ಲೋ|| ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ರಚಿತಂ ಪುರಾ |
ಧ್ರುವಾದಿ ಪೋಡಶಪ್ರೋಕ್ತಾಃ ರಮ್ಯಾದಿ[ನಿ] ವಶಾಸ್ತುಥಾ || ೧ ||

ಧ್ರುವಂ ಧಾನ್ಯಂ ಜಯಶ್ಚೈವ ನಂದನಂ ಖರಮೇವ ಚ |
ಕಾಂತಂ ಮನೋರಥಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಸುಮುಖಂ ದುರ್ಮುಖಂ ತಥಾ ||

ಕ್ರೂರಂ ಚೈವ ಸುಪಕ್ಷಂ ಚ ಧನದಂ ಕ್ಷಯಮೇವ ಚ |
ಅಕಾಂಡಂ ವಿಪುಳಂ ಚೈವ ವಿಜಯಶ್ಚೈವ ಪೋಡತಿ || ೨ ||

† ಸಮ್ಯಗವ್ಯಗೃಹಂ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ರಮ್ಯಾದಿಗೃಹಮುತ್ತಮಂ |
ಶ್ರೀವರಂ ರುಚಿರಂ ಸರ್ವವಾತಂ ಚೈವ ತಥೋತ್ತಮಂ ||

ಅಕುಶಲಂ ಚ ಸನಾಜಾಯಾ (ಭಯಂ) ದಂತ ಸಮುದ್ರಮೇವ ಚ |
ಕಾರ್ಯಕರಂ ಗೃಹಾಣೇದಂ ಕಾಮಕುಶಲಂ ತ್ಯಜೇತ್? || ೩ ||

ಟೀ|| ೧ ಧ್ರುವಂ, ೨ ಧಾನ್ಯಂ, ೩ ಜಯಂ, ೪ ನಂದಂ, ೫ ಖರಂ, ೬ ಕಾಂತಂ, ೭ ಮನೋರಥಂ, ೮ ಸುಮುಖಂ, ೯ ದುರ್ಮುಖಂ, ೧೦ ಕ್ರೂರಂ, ೧೧ ಸುಪಕ್ಷಂ, ೧೨ ಧನದಂ, ೧೩ ಕ್ಷಯಂ, ೧೪ ಅಕಾಂಡಂ, ೧೫ ವಿಪುಳಂ, ೧೬ ವಿಜಯಂ—ಇತ್ಯೇವಂ ಪೋಡಶಗೃಹ ನಾಮಂಗಳ್, ಅವಲೋಕನೆಗೆ ಪಂಚಮಂ ೫, ನವಮಂ ೯, ದಶಮಂ ೧೦. ತ್ರಯೋದಶಂ ೧೩, ಚತುರ್ಥಶಂ ೧೪—೨ ಈ ಪಂಚಗೃಹಂಗಳಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ವರ್ಜಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ ಪನ್ನೋದು ಪೊಳ್ಳಿತ್ತು—೩.

ಟೀ|| ದ್ವಾರಾದಿ ಪ್ರಮಾಣಂಗಳ್, ಗೋಪುರಕ್ಕೆ ಅಗಲದಿಂದ ಸರ್ವತಃ ದ್ವಿಗುಣೋತ್ಥೇಧಂ, ಅನೆಗಳ್ ಪೋಗುವ ದ್ವಾರಂ ಎರಡುವರೆಯುದ್ದಂ, ಅಂಗುಲದಲ್ಲಿ ಅಭಯವಪ್ಪುದು ಬಾಗಿಲಮೇಲೆ ಬಾಗಿಲಮುದುದುಬೆಂಬುದಕ್ಕುಂ? ಮುಂದಣ ಬಾಗಿಲ ಸರಿಸದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಣ ಬಾಗಿಲಂ ಮಾಡಲಾಗದು, ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಪೊಳಗೆ ಹೊಣಿಗೆ ಸುಸವಲ್ಲಿ ಗೂಡಮುಂ ಮಾಡಲಾಗದು, ಬಾಗಿಲಿಗೆ ವೇಧೆ[ದಿ] ಹತ್ತುವುದು, (ಬಾಗಿಲ ಉತ್ಥೇಧ ದ್ವಿಗುಣಮುಂ ಕಳೆದು ಹೊಣಿಗೆ ನಟ್ಟಿಡೆ ವೇಧೆ ತಪ್ಪುವುದು, [ಹೊಳ್ಳೆಹ ಬಾಗಿಲ್ ನಿಷಿದ್ಧ ಗೃಹದ ಬಾಗಿಲ್ ಘಾತವಂ ಬಂದವಂ] ವಂದೆಯುಂ, ಮಾಡುವುದು)—೩.

1 ಶಾಸದಂ ಗೃಹಂಗಳ್, ಶಪಥ ಗೃಹ. 2 ಏತತ್ಪಂಚ ಗೃಹಂ [ನಿಶ್ಚಯಂ] ವರ್ಜಯೇತ್ ತ್ರಯಃ ತತ್ —(ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯವಿದೆ).

*ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಂ—ಈ ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳೇ. ಅವುಗಳ ಟೀಕೆಗಳೂ ಇದೆ, ಇದು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಹೇಳಿರುವ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಗದ್ಯವು ಹಿಂದಣ ವಾಸ್ತುಕಪಿಲದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಬರೆದಂತೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೇ ಈ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಟೀಕೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂಭಾವನೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ.

† ಈ ಪದ್ಯಗಳು ತುಂಬಾ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಟೀಕೆಗೂ ಮೂಲಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ.

ಅಪ್ಪವಳಲಮಂ ಪೇಟೆಂ*

ನವರಂಗಗೃಹಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಂಚಭಾಗಂ ತು ದಕ್ಷಿಣೇ |
ಶ್ರೀಭಾಗಂ ವಾಮತಃ ಕುರ್ಯಾಚ್ಛೈಮು ದ್ವಾರಂ ವಿಧಿಯತೆ ||
ಪ್ರಜೇ(ಶ)ಜ ಜನ್ಮರಾಶಿನಾಂ ಮುಖಂ ದಕ್ಷಿಣತಶ್ಚುಭಂ |
ವಾಮತಃ ಪೃಥ್ವತಃ ಕುರ್ಯಾತ್ ಕಾರ್ಯಾಣಾನಿ ಸ್ತು ನಿಶ್ಚಯಃ† || ೪ ||

೧. ಅಪ್ಪವಳಲಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಪೂರ್ವಾಷ್ಟಮಋಭಯವೃದ್ಧಿ, ಅಗ್ನೇಯಾಷ್ಟಮಂ ದೋಗಂ, ದಕ್ಷಿಣಾಷ್ಟಮಂ ಮರಣಂ, ನೈಋತ್ಯಾಷ್ಟಮಂ ಶೋಕಂ, ಪಶ್ಚಾಷ್ಟಮಂ ಧನಹಾನಿ, ವಾಯವ್ಯಾಷ್ಟಮಂ ಧನಲಾಭಂ, ಉತ್ತರಾಷ್ಟಮಂ ಮುಕ್ತಿ, ಈಶಾನ್ಯಾಷ್ಟಮಂ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ—೪.

‡ ೨. ಮಾರ್ಗಫಲಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಜೈತ್ರಮಾಸದಲ್ಲಿ ಮನೆಯು ಮಾಡೆ ಶೋಕಂ, ವೈಶಾಖದಲ್ಲಿ ಮಾಡೆ ಧನಲಾಭಂ, ಜ್ಯೇಷ್ಠದಲ್ಲಿ.... ಅಷಾಢದಲ್ಲಿ ಸಶುನಾಶಂ, ಶ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಧನಲಾಭಂ, ಭಾದ್ರಪದದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿಗೆ 1 ವಸತಿಯಿಲ್ಲ, ಆಶ್ವಯುಜದಲ್ಲಿ ಕಲಹಂ, ಕಾರ್ತಿಕದಲ್ಲಿ ಭೃತ್ಯನಾಶಂ, ಮಾರ್ಗಶಿರದಲ್ಲಿ ಧನಲಾಭಂ, ಪುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಹಂ, ಮಾಘಮಾಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆತ್ತು, ಫಾಲ್ಗುಣ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಂಪದಂ.

೩. ಸೂರ್ಯಫಲಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಮಾನಂ, ಮೇಷಂ, ವೃಷಭಂ—ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರಲ್ ಪೂರ್ವಬಾಗಿಲ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಧನಕ್ಷಯಮವುಂ, ಚಿಂರಭಯಮವುಂ. 2 ಮಿಥುನ, ಕರಕ, ಸಿಂಹಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರಲ್ ಉತ್ತರದ್ವಾರದ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ, ದಾಸೀತ್ವಮವುಂ. ಕನ್ಯೆ, ತುಲೆ, ವೃಶ್ಚಿಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿದೊಡೆ ಪತ್ನಿಮಮುಖದ ಬಾಗಿಲ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ವಸತಿಯಾಗದು, ಶೂನ್ಯಮಕ್ಕುಂ. ಧನುರ್ಮಕರ ಕುಂಭಂಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮುಖದಬಾಗಿಲ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ವಧೆ, ಬಂಧನಂ, ಮರಣಾಂತಿಕಂ.

೪. ಚಂದ್ರಫಲಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಚಂದ್ರಂ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಇರ್ದನಾದೊಡೆ ಒಡೆಯಂಗೆ ವಸತಿಯಿಲ್ಲಂ. ಹಿಂದೆ ಯಿದೊಡೆ ಕನ್ನದಿಂದೆ ಹಾನಿಯುಕ್ಕುಂ, ಕುಷ್ಟ ಶುಭಮಕ್ಕುಂ. ಮೇಷಾದಿ ವಿಷಮರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿದೊಡೆ ಉತ್ತರ ದಕ್ಷಿಣಮುಖದ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಲೇಸು. ವೃಷಭಾದಿ ಸಮ ರಾಶಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರನಿದೊಡೆ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮಮುಖದ ಮನೆಯು ಮಾಡಿದೊಡೆ ಲೇಸು. ವಾಸ್ತು ಪುರುಷನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮರಣಂ, ಬಾಹುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧನಾಶಂ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಶೋಕಂ, ಹಿಂದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಭಯರೋಗಂ, ನಾಭಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧುಪುತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷ ಹಾನಿ, ಪಾದದಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಪೋಸರ್, ಪಾಮಕುಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ—ಇದು ಮನೆಯು ಮೊದಲ ಕೆಸಲುಗಲ್, ಕಂಭದ ನಿಲುಗೆ(ಗಳ)ಯಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯ(ಮಾಗಿ) ಗೃಹಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದು.

1 ವಸ್ತಿ. 2 ಮಿಥುನ ಕರ್ಕಾಟಕ ಮಾಸಂಗಳಲ್ಲಿ, ಧನು ಕರ್ಕಟಗಳಲ್ಲಿ. 3 ಚಂದ್ರಬಲದ.

* ಅಪ್ಪವಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಶ್ಲೋಕಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

† ಬೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

‡ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕಗಳಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಶ್ಲೋಕಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಕೆಱಿ ಭಾವಿಗಳಂ ತೋಡುವಲ್ಲಿ, ಅರವೆಗಳನಿಡುವಲ್ಲಿ, ಜಗಲಿಗಳನಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಾಸ್ತು ನೋಡುವುದು. ಎಡದಲ್ಲಿ, ಮುಂದಣ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ, ಪೊಳ್ಳೆಹ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಸುವುದು. ಕ್ಷೇತ್ರಪ್ರಮಾಣ, ವಾಸ್ತು ಪ್ರಮಾಣ, ವಾಸ್ತುವಿನ ಮೂರ್ತಿಸ್ಥಾನಂಗಳು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ 1 ವೃಷಭಾಯ, ಗಜಾಯ, ಸಿಂಹಾಯಮನುಬಾದಾಯಂಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗದು. ಧ್ವಜಾಯಂ—ಸರ್ವಪೂಜ್ಯಂ, ಗಜಾಯಂ—ಮರ್ಥಲಾಭಂ, ಧೂಮಾಯಂ—ಮರಣಂ, ಸಿಂಹಾಯಂ—ರಾಜಪೂಜ್ಯಂ, ಶುನಕಾಯಂ—ಕಲಹಂ, ವೃಷಭಾಯಂ—ಧನಧಾನ್ಯ ವೃದ್ಧಿ, ಬಿರಾಯಂ—ಸ್ತ್ರೀನಾಶಂ (ದುಃಖಂ), ಗಜಾಯಂ—ರಾಜ್ಯಂ, ಧ್ವಾಂಕ್ಷಾಯಂ—ನಿವೃತ್ತಂ—ತಂತಮ್ಮ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾವೊಳ್ಳುವುದು.

೧ ಧ್ವಜಾಯದಲ್ಲಿ ಮಾಟು ಮನೆಗಳಂ ಪೇಟೆಂ

ಅರಸಿಗೆ, ಮಂಡವಕ್ಕೆ, ಮಡಿಗೆ, ಅಟ್ಟಿಗೆ, ಪಂಟಕ್ಕೆ, ಪ್ರಸಾದಕ್ಕೆ, ಪ್ರತಿಮೆಗಳ್ಗೆ, ಲಿಂಗಕ್ಕೆ (ಮಿಗಕ್ಕೆ), ವೇದಿಕೆಗೆ, ತೋರಣಕ್ಕೆ, ಸ್ತಂಭಕ್ಕೆ, ಚಾಮರಕ್ಕೆ, ಬೀಸಣಿಗೆಗೆ, ಶಿಕ್ಷೆಯಕ್ಕೆ (ಭತ್ತೆಯಕ್ಕೆ), ಕಂಭಪಥಕ್ಕೆ, ಉದ್ಯಾನವನಕ್ಕೆ, ಭಂಡಿಯಗಾಲಿಗೆ, ದೇವೋಪಕರಣಕ್ಕೆ, ಉಪಲಿಗು ಕಟ್ಟಿಗೆ—ಇಂತಿತ್ಥ ಧ್ವಜಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೨ ಇನ್ನು ಧೂಮಾಯಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೋಮಶಾಲೆಗೆ, ಆಗ್ನಿಪ್ರಿಗೆಯ ಪಾತ್ರೆಗೆ, ಕಮ್ಮಟ ಸಾಲಿಗೆ—ಇಂತಿನಿತಕ್ಕೆ ಧೂಮಾಯಮಂ ಕೂಡುವುದು.

೩ ಮತ್ತಂ ಸಿಂಹಾಯಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗೆ, ಸಹಣೆಗಳ್ಗೆ, ಶ್ರೀಮಂತರ್ಗೆ, ಟಿಲ್ಲರಿಗೆ? ಓಲಗಶಾಲೆಗೆ, ಸಭಾಮಂಟಪಕ್ಕೆ, ಗದ್ದುಗೆಗೆ, ಸೀಸಕಕ್ಕೆ, ಶಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ, ರಥಕ್ಕೆ, ಓಲೆಯಕಾಣರ್ಗೆ, ಹುಲಿಯ ಬೇಂಟೆಗಾಣರ್ಗೆ, ಹುಲಿಯ ಭಂಡಿಗೆ, ಕಬ್ಬಿಲ ಸಮ್ಮಗಾಣರ್ಗೆ, ಮುಚ್ಚಿಗರ್ಗೆ—ಇಂತಿನಿತಕ್ಕಂ ಶುನಕಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೪ ಶುನಕಾಯಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಬೇಂಟೆಗಾಣರ್ಗೆ, ನಾಯಬೇಂಟೆಯವರ್ಗೆ, ಜಾಣರ್ಗೆ (ಚೋರರ್ಗೆ), ಬಿಕಾಣರ್ಗೆ, ಕುಂಬುಣರ್ಗೆ, ಕಬ್ಬಿಲ ಸಮ್ಮಗಾಣರ್ಗೆ, ಮುಚ್ಚಿಗರ್ಗೆ—ಇಂತಿನಿತಕ್ಕಂ ಶುನಕಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೫ ವೃಷಭಾಯಮಂ ಪೇಟೆಂ

ಬ್ರಾಣರ್ಗೆ, ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗೆ, ದವಸಿಗರ್ಗೆ, ಅಡಕಕಾಣರ್ಗೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ್ಗೆ, ತಂಬುಲಿಗರ್ಗೆ. ಮಣಿಕಾಣ(ಹುರ)ಗರ್ಗೆ, ಎತ್ತುಎರ್ಮಗಳಂ ಹಲ್ಲಣಿಸುವವರ್ಗೆ, ರ(ವ)ಸಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ, ಗದ್ದೆಗೆ, ಮತ್ತಿ ಶಾಲೆಗೆ, ಪಡುವೆಡೆಗೆ, ಜೀನಧನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ಗಾಣೆಗರ್ಗೆ, ಕೆಯ್ಯಾಡುವವರ್ಗೆ, ದಿವಿ ಚಾಕಿಗೆಗೆ (ಬಚ್ಚಲಿಗೆ), ಬಾಣಸವನ್ನದ ಪಾತ್ರೆಗೆ, ಭೋಜನದ ಪಾತ್ರೆಗೆ, ಅಂಜನವಡಿ (ರಂದನಡೆಗೆ), ಭತ್ತವಡಿಗೆ, ಕೊಟಾ(ರಾ)ರಕ್ಕೆ, ಅಶ್ವನಡುವ(ಪೂ)ಪಟ್ಟಿಗೆ, ಇಂತಿನಿಲ್ಲದ ಹಲ್ಲಣಿಗಳ್ಗೆ, ಸಾರಿಫಲ(ಕ)ಕ್ಕೆ, ಗೋಡೆಗೆ, ಕಂಠಾವಳಿಗೆ, ಬಚ್ಚಲಿಗೆ, ಕೆಱಿ ಹೊಕ್ಕರಣೆ ಮೊದಲಾದವರ್ಗೆ—ಇಂತಿನಿತಕ್ಕಂ ವೃಷಭಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

3 ವೃಷಭಾಯದಕಾವಿನಲ್ಲಿ ಗಜಾಯ ಸಿಂಹಾಯ ಪೂಜ್ಯವೃಷಭಾಯಮನುಬಾದು. 4 ರಸ್ತೆ.

೧ ಖರಾಯಮಂ ಪೇಜ್ಞಂ

ಬಣಜಿಗರ್ಗಿ, ಕಂಚಗಾಣಿಗರ್ಗಿ, ಜಾಲಗಾಣಿಗರ್ಗಿ, ಕಳಶಿ(ಜ)ಗರ್ಗಿ, ಕುಂಬಣಿಗರ್ಗಿ, ಅಂದಣಿಗರ್ಗಿ, ಸೂಟಿಯಿಗರ್ಗಿ, ಚಿತ್ರಕರಿಗರ್ಗಿ, ಕಲ್ಲುಟಿಗರ್ಗಿ, ಗಾಣಿಗರ್ಗಿ, ವಿದ್ಯಾವಂತಗರ್ಗಿ, ಭಟ್ಟಗರ್ಗಿ, ಅಸಗರ್ಗಿ, ಮುಚ್ಚಿಗರ್ಗಿ, ಕೊಡು(ಕ)ಗರ್ಗಿ, ಮೇದಗರ್ಗಿ, ಸಿಪ್ಪಿಗರ್ಗಿ, ಜಾಡಗರ್ಗಿ, ಉಪ್ಪಲಿಗರ್ಗಿ, ಕುದುರೆಯಂಜೀವಿಸುವರ್ಗಿ—ಇಂತಿನಿತರ್ಕಂ ಖರಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೨ ಗಜಾಯಮಂ ಪೇಜ್ಞಂ

ರಾಣಿಯಗರ್ಗಿ, ರಾಣೀನಾಸಕ್ಕೆ, ಭುವನಾಶ್ರಯಕ್ಕೆ, ದೇಹಾರದ ಚೌಕಿಗೆ, ವಿಲಾಸಿನಿ ಯಗರ್ಗಿ, ಸಜ್ಜೆವನೆಗೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆಗೆ, ಮಂಚಕ್ಕೆ, ಸುಖಾಸಕ್ಕೆ, ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ, ವಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ, ಅಂಗರಕ್ಷಿಗರ್ಗಿ, ತೋಂಟಿಗರ್ಗಿ, ನೆತ್ತದಮಣಿಗೆ, ಸಹಣಿಯಗರ್ಗಿ, ಅಂಜಣಿವಡಿಗೆ, ಉದಕಪಾತ್ರಕ್ಕೆ, ಬಚ್ಚಲಿಗೆ, ಕೊಪ್ಪಣಿಗೆಗೆ, ಪ್ರಧಾನಗರ್ಗಿ, ವೈಶ್ಯಗರ್ಗಿ, ಜೋಯಿಸಗರ್ಗಿ, ಸೇನಭೋವಗರ್ಗಿ, ಮಾವಂತಗರ್ಗಿ, ಹಸ್ತಿಶಾಲೆಗೆ, ಗಜಾಜಿಗೆ? ತೆಲ್ಲಿಗಂಗೆ, ಮಳವಕ್ಕೆ? ಬನಕ್ಕೆ, ಮರನ ನಡುವ ನೆಲಕ್ಕೆ (ತೇರನಡುವ ನೆಲಕ್ಕೆ)—ಇಂತಿನಿತರ್ಕಂ ಗಜಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೩ ಧ್ವಂಕ್ಷಾಯಮಂ ಪೇಜ್ಞಂ

ತಪಸ್ಸಿಗೆ, ಬಿಜ್ಜಾಣಿಗೆ (ಬಿಕಾರಿಗೆ), ಜೋರಂಗ, ಸಿದ್ಧಿಸಾಧನಂಗೆ (ಕಂಕೆಗೆ), ಬೇಂಟಿ ಗಾಣಿಗರ್ಗಿ, ಪಕ್ಷಿಯಗೂಡುಗರ್ಗಿ, ಗಿಡುಗನ ಬೀಂಟಿಕಾಣಿಗರ್ಗಿ, ಸಮ್ಮಗಾಣಿಗರ್ಗಿ, ಪಾಣಿಗರ್ಗಿ, ದೊಂಬಗರ್ಗಿ, ಹೊಲೆಯಜಾತಿಗೆ—ಇಂತಿನಿತರ್ಕಂ ಧ್ವಂಕ್ಷಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು.

ಸಿಂಹಾಯ, ವೃಷಭಾಯ, ಗಜಾಯಂಗಳ್—ವಿನಾಹಮಂಟಪಕ್ಕೆ, ಜಗಲಿಗೆ 1 ಮೊಳ್ಳಿತ್ತು. ನೆಗರಪುರ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿ, ಕೆಪ್ಪಿ—ಇಂತಿನಿತರ್ಕಂ ಬಿದಿರ ದಂಡದಲ್ಲಿ ಆಯಮಂ ತರ್ಪುದು, ಪ್ರಾಸಾದ ಜಾತಿಗರ್ಗಿ ಬಿದಿರಕುಂಬಿಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಆಯಮಂ ತರ್ಪುದು, ಮನೆಯ ಒಡೆಯನ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ತರ್ಪುದು, ಇಲ್ಲದೆ ಕುಂಬಿಯ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ತರ್ಪುದು, ಗೇಣೋಳಾದೊಡಂ, ಅಂಗುಲದೊಳಾ ದೊಡಂ, ಜನೆಯೊಳಾದೊಡಂ ಆಯಮಂ ತರ್ಪುದು.

ಗೃಹದ ನಕ್ಷತ್ರಮನೆಂಟಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಿದ ಶೇಷಂ ಆಯುವಕ್ಕಂ. ನಕ್ಷತ್ರಮಂ 2(೩೦) ಮೂವತ್ತಿಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, (೧೬) ಪದಿನಾಳಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಿ ಶೇಷಂ ಧ್ರುವಾದಿ ಗೃಹನಾಮಂಗಳಕ್ಕಂ, ಪದಮಂ (೮) ಎಂಟಿಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ ಗೃಹನಾಮಮಕ್ಕಂ, ಮೇಳವಿಸಿ ಮೂಳಿಪಾಂ (೩) ಭಾಗಿಸಿದ ಶೇಷಂ ಗ್ರಹಾದಿ ದೇವತಾನಾಮಮಕ್ಕಂ, ಪದಮಂ (೪) ನಾಲ್ಕಿಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ, (೬೦) ಅಪು ವತ್ತಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಿ ಶೇಷಂ ಆಯುಷ್ಯಮಕ್ಕಂ, ಅದಂ (೫) ಆಯ್ದಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಿ ಶೇಷಂ ಪೃಥ್ವಿ, ಅಪ್ಪು, ತೇಜಸ್ಸು, ವಾಯು, ಆಕಾಶಮೆಂಬ ಪಂಚಭೂತಮಕ್ಕಂ, ಒಂಭತ್ತಿಪಾಂ (೯) ಗುಣಿಸಿ ಪನ್ನೊಂದಂ (೧೧) ಕೂಡಿಕೊಂಡಯ್ದಿಪಾಂ ಭಾಗಿಸಿದ ಶೇಷಂ ಪಂಚಭೂತಾತ್ಮಕಂ.

*ಶೋ|| ಯೆ: ಶನಿಕ್ರಿಯತೇ ದ್ವಾರೇ-ಪಿತ್ರೇದ್ವಾರೇ ಸದಾಮುಖಂ |

ದ್ವಾಭ್ಯೋದಯ ಉವಾದಾನಂ—

ವಿರಚಿತೇ ಸಮಾಪ್ತಂ.

1 ಲೇಖ. 2 (೩೨).

* ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಕುಂಬಾ ಅಬದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ.

ಶ್ಲೋ|| ಮುಖಮೇಕಂ ಹೃದಿಚಿತ್ತಾರಿ ಚೈನಂಪ್ರಕಳಶಂ ||

ಕಂಠೇ ತ್ರಿಣಿಕಳಶಂ ವಾಸ್ತು ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಕೀರ್ತಿತಂ ||

ಮುಖಮೇಕಂ ಶಿರಸ್ತೇಫ ಪೂರ್ವೇ ಉದ್ವಾಸ ಏವಚ ||

ದಕ್ಷಿಣೇಹೃದ್ಲಾಲಾಭಶ್ಚ ಪಶ್ಚಿಮೇ ಧನಸಂಪದಂ ||

ಉತ್ತರೇ ಯುದ್ಧಿನಾಶಶ್ಚ ಗರ್ಭೇಗರ್ಭವಿನಾಶನಂ ||

ಚಿರಕಾಲಸ್ಥಿತಂ ಕಂಠೇ ಗುಹ್ಯದೇಶೇ ವ್ಯವೃಥಾ ಭವೇತ್ ||

ಇಂತು ಕಳಶವಾಸ್ತು†

† ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ಸಂಖ್ಯಾಸೂಚಕ ಶಬ್ದಗಳೂ, ಭಂವಸ್ಥಿನ ಗಣಪ್ರಸ್ತಾರವೂ, ಕೆಲವು ಅರ್ಥ ವಾಗದ ಅಶುದ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯ ಕಾವ್ಯಗಳೂ ಇವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಕ್ಷೇತ್ರರಾಶಿಯೊಂದಿ ಗುಣಿಸಿ ೧೦ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಿ ಶೇಷಂ ತಿಥಿಯಕ್ಕಂ, ಪದಮನೆಂಟಿಪಾಂ ಗುಣಿಸಿ ೧೨ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಿದ ಶೇಷಂ ಆಯುವಕ್ಕಂ, ಅ ಪದಮನೆ ೩ ರಿಂ ಗುಣಿಸಿ ೮ ರಿಂ ಭಾಗಿಸಿದ ಶೇಷಂ ಬಿಯಮಕ್ಕಂ. ಮಂದೆ—ಧ್ರುವಂಧಾನ್ಯಂ—ಎಂಬ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಗೃಹನಾಮದ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ—ಇತಿ ವಾಸ್ತುಪಟಲಂ ಸಮಾಪ್ತಂ—ಎಂದಿದೆ.

ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ

೪. ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯಂ

ಕಂ|| ಸಚರಾಚರವಸ್ತುತತ್ವ |

ತಚಯಂ ಜನವಿಳಯಕರಮದಂ ರಕ್ಷಿಸಲೆಂ ||

ದಚಳಿತವಚನಂ ಪುಣ್ಯೋ |

ಸಚಯಮನುತ್ಪಾತಶಾಂತಿಯಂ ವಿರಚಿಸಿದಂ

|| ೧ ||

ಮ|| ನರರನ್ಯಾಯದೇ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಮಿರೆ ಪಾಪಂ ಪೆರ್ಚುಗುಂ ಪಾಪದು |

ಬ್ಬರದಿಂ ದೈವವಿರಕ್ತಿ ಸಂಭವಿಸುಗುಂ ತದ್ವೇನತಾಪ್ತೋಭದಿಂ ||

ದೊರೆಕೊಂಡಿರ್ಕುಮಪಾಯಮಂತದನೆ ಪೇಟಿಡ್ವಂದದದಿಂ ದಿವ್ಯಮಂ |

ಬರಭೂಮಂಗಳೆನಿಸ್ತ ಮೂಱುತೆಡದುತ್ತಾ ತಂಗಳುಂ ತೋಱುಗುಂ

|| ೨ ||

ಮ|| ಸ್ತ||^೨ವಿಸವಂ ತಾರಾಗ್ರಹಾಸೀಕದ ವಿಕೃತಿ ವಲಂ ದಿವ್ಯಮುಕ್ತುಂ ಮಹಾ ವಾ |

ಯಃಸಿಡಿಲ್ ನಿರ್ಭಾತಮುಖ್ಯಂ ಸುರಭನು ಪರಿವೇಷಾದಿ ದೋಷಂಗಳುಂ ನಾ ||

ಭಸಮುಕ್ತುಂ ಸ್ಥಾನರಂ ಜಂಗಮಮಿವಣ ವಿಕಾರಕ್ಕೆ ದಲ್ ಭಾಮಮೆಂಬಿ |

ಪೆಸರಕ್ಕುಂ ನೋಟಿಡ್ವಂತುಂ ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೃತಿಯಾದೆದಮುತ್ಪಾತಮುಕ್ತುಂ || ೩ ||

ಟೀ|| ಸ್ಥಾನರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕ ಮಾಗಿದ್ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಂತಹ ಆ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್ ಜನಂಗಳುಂ ಬಾಧಿಸುವವಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಣಿಗಳುಂ ^೪ರಕ್ಷಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪುಣ್ಯಂಗಳ ಮೊತ್ತವಹಂತಹ ಆ ಉತ್ಪಾತಂಗಳುಂ ಪೆರ್ಚೊಂಡು ಪೆರ್ಚು, ಅವಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಂ (ಆಚಳಿತವಚನಂ) ಪೇಜುರ್ದಸಂ—೧.

ಟೀ|| ಲೋಕದೊಳಗೆ ಮನುಷ್ಯರೊಳನ್ಯಾಯವಿದೆ ನಡೆವುದೆಂದೆ ಪಾಪಂ ಪೆರ್ಚು ವುದು, ಆ ಪಾಪಂ ಪೆರ್ಚುವುದೆಂದೆ ದೈವಂ ವಿಮುಖಮವುದು. ಆ ದೇವತಾಪ್ತೋಭದಿದೆ ಅಪಾಯಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಆ ಅಪಾಯಂಗಳ್ ದಿವ್ಯಂ, ಅಂತರಿಕ್ಷಂ, ಭಾಮಂ—ಎಂದು ಮೂಱುಂ ತೆಡನಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವವು—೨.

ಟೀ|| ನಿರ್ಮಲಮಾಗರ್ವ ಸಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಅಶ್ವಿನಾದಿ ತಾರೆಗಳ್, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ್ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಇವುಗಳ ವಿಕಾರಂಗಳ್ ದಿವ್ಯಂಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಬಿಜುಗಳ್ ಬಿಸುಹ, ಸಿಡಿಲೆಲಿಗುಹ, ಉಬ್ಬುಬೀಳುಹ, ಇಂಪ್ರಚಾಸಂ ಮೂಡುಹ, ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ್ಗೆ ಪರಿವೇಷ ವಾಗುಹ—ಇಂತಹ ದೋಷಂಗಳ್ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಅಂತರಿಕ್ಷೋತ್ಪಾತಂಗಳೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವು: ಸ್ಥಾನರವಹಂತಹ ಮರಂಗಳ್, ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆ, ಭೂಮಿ—ಇಂತಹವು ಕಂಪಿಸುಹ, ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಹಜವಲ್ಲದ, ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟುಹ—ಇಂತಹವು ಭಾಮೋತ್ಪಾತಂ ಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಈ ಭಾಮಾಂತರಿಕ್ಷದಿವ್ಯಂಗಳೆಂಬ ಮೂಱುಂತೆಡದ ಉತ್ಪಾತಂಗಳುಮಂ ಪೇಟಿ ಪೆಂ—೩.

1 ಸ್ತುತ್ವಾರ. 2 ವಿನಿಷ್ಠವಂ, ವಿಸಮಂ. 3 ಸಿಡಿಲ್ಲಳ್ಳಾತ. 4 ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿ. 5 ಗಳಂ ಪೇಳಿದನು.

ಧಿಕಾರಂ]

ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯಂ

ಮ|| ತ್ರಿವಿಧೋದ್ಭಾವದೋರ್ವಿನಾಭಸವಿಕಾರಂ ದೇವತಾಶಾಂತಿಯಂ |

ದವೇ ಶಾಂತತ್ವವಹ ಮಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಮರಿವಾ ದಿವ್ಯಕ್ಕೆ ಲೇಸಾಗಿ ಮಾ ||

ಟೈವಿಕೇವಂ ಕನಕಾನ್ನಗೋಕುಲಮಹೀದಾನಂಗಳಂ ಕೊಟ್ಟು ಹೋ |

ಮವನೀಶಾನ್ಯದೊಳೊಯ್ದು ಅಂಬುಗಜಿದಂದಾದೋಷಮುಂ ಪಿಂಗುಗುಂ || ೪ ||

ಕಂ|| ವನಿತೆಯರೊಳ್ ಮೇಣ್ ತನ್ನೊಳ್ |

ತನುಜರೊಳಂ ಕೋರದೊಳ್ ಪುರೋಹಿತನೊಳ್ ವಾ ||

ಹಸದೊಳ್ ನಿಜಪುರದೊಳ್ ^೨ಸರಿ |

ಜನದೊಳ್ ಜನಿಯಿಸುಗುಮಂಪಿಳವೈವೋತ್ಪಾತಂ

|| ೫ ||

ಆಕ್ಕರಂ|| ಸರಸಿಜೋದ್ಭವಯಮಮನಿವಿಕೃತಿಯಿಂ ದ್ವಿಜರ್ಗ ದಿಕ್ಪಾಲರಿಂ ಗೋಕುಲಂಗೆ |

ಳ್ಳುರಗನಿಂ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಗುಹನಿಂ ಮಂಡಳಿಕರ್ಗ ಗಣಪನಿಂ ದಂಡೇಶರ್ಗ |

ಹರಿಯಿಂ ಧಾತ್ರನಿಂ ಪ್ರಜೆಗಳ್ಗೆಯ್ವನಿಂ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ ರಾಕ್ಷಸನಿಂ ಕುಮಾರರ್ಗ ಶುಕ್ರ |

ಗುರುಶನ್ಯೈಶ್ವರಿಂ ಪುರೋಹಿತಶ್ಲೋಕಿಂಟುತಿಂಗಳೊಳಗಮಪಾಯಮುಮುಕ್ತುಗುಂ || ೬ ||

ಟೀ|| ಪಿಂಡೆ ಪೇಟು ಮೂಱುಂತೆಡದುತ್ತಾ ತಂಗಳ್, ಶಾಂತಮಪ್ಪದರ್ಶ ದೇವತಾ ಶಾಂತಿಯಂ ಮಾಟ್ಟುದು. ಮೂಱುನೆಯ ದಿವ್ಯಂ ಶಾಂತಮಪ್ಪದರ್ಶ, ಸುವರ್ಣದಾಸ. ಅನ್ನದಾಸ, ಭೂದಾಸ, ಗೋದಾಸಂಗಳುಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮಮನುಷ್ಯವ ಸ್ತ್ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು—ಈ ಮೂಱುಂ ತೆಡದುತ್ತಾ ತಂಗಳುಂ ಶಾಂತಮಪ್ಪುವು. ಈ ಮೂಱುಂ ತೆಡದ ಉತ್ಪಾತಂಗಳೊಳಗೆ ದಿವ್ಯೋತ್ಪಾತಮುಗ್ರಮಾದುದು, ಅದರ್ಕೆ ಈ ಸೇವ್ತ ಮಯಾದೆ ಯಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಂ ಮಾಡಲ್ ಉಪಶಾಂತಮಪ್ಪುದು—೪.

ಟೀ|| ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಕಳಲ್ಲಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿ, ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ, ಭಂಡಾರದ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಪುರೋಹಿತರಲ್ಲಿ, ತಾನೊಡುವಶ್ವಾದಿವಾಹನಂಗಳಲ್ಲಿ, ತಾನಿರ್ಗ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಸೇವಕ ಜನಂಗಳಲ್ಲಿ—ಇಂತು ಶಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈವಿಕವಾಗಿಪುತ್ಪಾತಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವವು—೫.

ಟೀ|| ಬ್ರಹ್ಮಪ್ರತಿಮೆ, ಯಮ, ಇ ಸ್ವಯಂರ್ಕಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ^೪ವಿಕಾರಮುಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗೆ ಬಾಧೆಯವುದು. ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿ, ಯಮ, ನಿರುತಿ, ವರುಣ, ವಾಯು, ಕುಬೇರೇ ಶಾಂತರೆಂಬಪ್ಪದಿಕ್ಪಾಲಕರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂ ತೋಡಿದೊಡೆ ಗೋಪುಗಳ್ಗೆ ಬಾಧೆಯವುದು ಸಾಗರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯವುದು. ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ತಿಕನ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮಂಡಳಿಕರ್ಗೆ ಬಾಧೆಯವುದು. ವಿನಾಯಕನ ಪ್ರತಿಮೆಯಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂ ತೋಡಿದೊಡೆ ಪ್ರಧಾನರ್ಗೆ ಬಾಧೆಯವುದು. ವಿಷ್ಣು ಪ್ರತಿಮೆ, ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರತಿಮೆ ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಪ್ರಜೆಗೆ ಬಾಧೆಯವುದು. ಯಕ್ಷ ಪ್ರತಿಮೆಯ ವಿಕಾರದಿಂ ಸ್ತ್ರೀ

1 ಮಹಿಪುಡಿ 2 ಪುರಜನ. 3. ದೈವೀ. 4. ಪುಟ್ಟಿದಂತಹ ವಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ

*ಅಂಬುಗಜಿ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅರ್ಥ ಬರೆದಿಲ್ಲ—ಉಪದ್ರವಪ್ರೀತಿಯಾಗಿ—ಎಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಪ್ರಪ್ತವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ—ಜೈನರ ದಂವಂಶ(ನೇಮಿನಾಥ)ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲದಲ್ಲಿ ವಸ ದೇವನು ಉತ್ಪಾತಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಅಂಬುಗಜಿಯೆಂಬ ಜೋಗಿದ್ದನು ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗವಿದೆ.

ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ವೇವತಾಪ್ರತಿಮೆಯುಳ್ಳ ಸುರಾಲಯವುಳ್ಳ ಲಿಂಗವು |
ಕೃಲುಗು! ಪೂಡಾಲ್ಪೊಡಂ ಕುಸಿದು ಭಿನ್ನಮದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ ||
ಬಲನಡೆವಲ್ಲಿ ಕಂಬುಗೆಯ ಭಂಡಿ ಕಬಲ್ಪುಡಿವೊಡೆತ್ತಲುಂ |
ತೊಲಗದೆ ನಟ್ಟು ನಿಲ್ಲೊಡದು ದೇಶಮಹೀಶವಿನಾಶಕಾರಣಂ || ೭ ||

ಉ|| ಈತೆಲದಿಂದಮಾವ ವಿಕೃತಕ್ಕವನೀಶಪುರೋಹಿತಂ ಶಿರುಚಿ |
ಭೂತತೆಯಿಂ ತ್ರಿರಾತ್ರಮುಪವಾಸಮಿದುರ್ಯಥೋಕ್ತಮಾಗಿ 4 ಸಂ ||
ಗೀತಮು ಮುಣ್ಣೆ ತತ್ಪ್ರತಿಮೆಯಂ ವಿನೂತಾಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನಂಗಳಿಂ |
ಪ್ರೀತಿಯೊಳಯ್ತಿ ಪೂಜಿಸುಗೆ ಸಪ್ತದಿನಂಬರಗಂ ನಿರಂತರಂ || ೮ ||

ಕಂ|| ಪಿಂಗದೆ ಮತ್ತಂ ಮಧುಸ |
ಕಂಗೆಯ್ ವಿದಿಯುಕ್ತಮಪ್ಪಿನಂ ಸ್ಥಾಲೀವಾ ||
ಕಂಗೆಯ್ ಬೀಳೆ ತನ್ನಂ |
ತ್ರಂಗಳಿಸುಪಶಾಂತಿಯಕ್ಕು ಮಚಳತವಚನಾ || ೯ ||

ಯುರ್ಗಿ ಅಪಾಯವುಪ್ಪುದು. ರಾಕ್ಷಸ ಪ್ರತಿಮೆಯ ವಿಕಾರದಿಂ ಕುಮಾರರ್ಗಿ ಅಪಾಯವುಪ್ಪುದು. ಶುಕ್ರ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಶನೈಶ್ವರ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಂತಹ ವಿಕಾರಂಗಳಿಂದ ಪುರೋಹಿತರ್ಗಿ ಕೇಡವುದು—ಈ ಪೇಟ್ಟ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂಗಳ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಎಂಟು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಅಪಾಯಂ ತೋರುವುದು—೭.

ಟೀ|| ಮನೋಹರಂಗಳಪ್ಪ ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆಗಳಾದೊಡಂ, ದೇವಾಲಯಂಗಳಾದೊಡಂ, ಲಿಂಗಮಾದೊಡಂ ಅಲುಗಿದೊಡೆ, ಕುಸಿದು ಕುಗಿದೊಡೆ, ಭಿನ್ನಮಾಗಿ ತೋರುದೊಡೆ, ಸೇನೆನಡೆವಲ್ಲಿ ಕಪೀನಿಗೆಯ ಭಂಡಿಯಚ್ಚು ಕಬಲ್ಪಿ ಮುಳಿದು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ, ಅವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯುಂ ತೊಲಗದೆ ನಟ್ಟು ನಿಂದೊಡೆ—ಈ ಪೇಟ್ಟ ಉತ್ಪಾತಂಗಳಿಂದೆ 7 ದೇಶದ, ಅರಸರ ವಿನಾಶ ಕಾರಣಂಗಳವು—೭.

ಟೀ|| ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಾದ ವಿಕಾರಂಗಳ್ಗೆ ಅರಸಿನ ಪುರೋಹಿತಂ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಮೂಲು ದೇವ ಮುಪವಾಸಮಿದುರ್ಗೀತ ವಾದ್ಯ ನೃತ್ಯ ಸಹಿತಮಾಗಿ ಆ ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಆಪ್ತವಿಧಾರ್ಚನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲೇಬಿಡದಿನ ಪರ್ಯಂತಮುಂ ಪೂಜೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೮.

ಟೀ|| ಆ ಯೇಬಿಡದಿನಂ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗೆ ಮಧುಸರ್ಕಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೋಡಲೋಪ

1. ಪೂಡಲ್ಪೊಡಂ ಕುಸಿದುಂ ಪಿರಿದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ, ಡಾಲ್ಪೊಡೆ ಬಿಮರ್ಪೊಡೆ. 2. ಅಕಾ ರಾಂಶ ಪ್ರಥಮಾಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಯೋಗವು ಚಿಂತ್ಯವು 3. ಶುಚಿಭೂತತೆ ಎಂದಿರಬೇಕು. 4. ಸನೀಶ, ಸಂಖ್ಯಾತ, 5. ಕುಸಿದೊಡೆ ಉದ್ಭವಾದೊಡೆ, ಬಿಮರ್ಪೊಡೆ. 6. ಪಿನಾಕಿಯ, ಸೂನಗೆಯ. 7. ದೇಶಕ್ಕೆ ಅರಸುಗಳ್ಳಿ ವಿನಾಶಮಕ್ಕುಮಿದು ಕಾರಣಂಗಳವು.

ಮ|| ಪಗಲೋಳ್ ಕಟ್ಟಲೆ ಪೊಣ್ಣೆ ಭೂಮಿನಭದ್ರೋಳ್ ದೂಳುಣ್ಣೆ ಮೇಣ್ತಲುಂ |
ಪೊಗೆ ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಪುಟ್ಟಿ ತಾರಿ ದಿನಮೋ ಮೇಣ್ ತೋಪಿ ಮೇಣ್ ರಾತ್ರಿಯೋಳ್ ||
ಮುಗಿಲಿಲ್ಲಂ ಪರೆವಲ್ಲ ತೋಪಿದಿರೆ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳುಂ ನಾಡೆ ವು |
ಟ್ಟುಗುಮನ್ಯಾಯಮು ಮಿಟ್ಟಿಯುಂ ಕಲಹಮುಂ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಮುಂ ಕುತ್ರಮುಂ || ೧೦ ||

ವೃಧ್ವಿ|| ಹಿರಣ್ಯ ಫಲಪುಷ್ಪಧಾನ್ಯಚಯವೃಷ್ಟಿಯಿಂದಂ 4 ಭಯಂ |
ಕರಂ ಪ್ರಜೆಗೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಕಪಿವ ಕೆಂಡದಿಂ ಪಾಂಸುವಿಂ ||
5 ಪುರಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ಲಜೀವತತಿ ಬಿಟ್ಟೊಡುರ್ವಿಕ್ಷಯಂ |
ಪರಪ್ಪಲಿತವೃಷ್ಟಿಯುಪ್ಪುದಲು ನಿಟ್ಟುಗಳ ಪರ್ಚುಗುಂ || ೧೧ ||

ಚಂ|| ಮುಗಿಲಣಮಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮುಳಿ ಕೊಳ್ಳೊಡೆ ಮಾಣದಕಾಲವೃಷ್ಟಿ ತೊ |
ಟ್ಟಿಗೆ ದಿನಸಪ್ತಕಂಬರಿಗ ಮಾಗಳುತೋರ್ಪೊಡೆ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಪೊಂ ||
ದುಗು ಮದನೀರ್ಗಳಿಂಬೆರಸು ನೆತ್ತರ ಪೆರ್ಮಲಿಯಾಗಿ ಮುಖ್ಯಮಂ |
ತ್ತಿಗೆ ಮಡಿವಕ್ಕು ಮುರ್ವ ಸ್ತುತಲೋಹಿತವೃಷ್ಟಿಯಿನಕ್ಕು ಮಾಹವಂ || ೧೨ ||

ಚಾರಮಂ ಮಾಡಿ ಯಥೋಕ್ತಮಾಗಿ ಸ್ಥಾಲಿಪಾಕದಿಂ ಚರುವಂ ಮಾಡಿ ಆ ವೇವತಾಮಂತ್ರಂ ಗಳಿಂದೆ ಹೋಮಮುಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲುಪಶಾಂತಿಯುಪ್ಪುದು—೯.

ಟೀ|| ಪಗಲ್ ಕಟ್ಟಲೆ ತೋಪುಹ, ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ದೂಳಿ ತೋಪುಹ, ಅಗ್ನಿಯಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯುಂ ಪೊಗೆ ಪುಟ್ಟುಹ, ಪಗಲ್ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ತೋಪುಹ, ರಾತ್ರಿ ಯಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲಿಲ್ಲದೆ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕಾಣದಿರುಹ—ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲುತ್ಪಾತಂಗಳ್ ತೋಪಿ ದೊಡೆ ಆ ನಾಡಿಗೆ 7 ಅನ್ಯಾಯವಿಂದೀತಿ ಬಾಧೆಗಳ್ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂಗಳ್ ರೋಗಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವು.

ಟೀ|| ಸುವರ್ಣಂಗಳ ವೃಷ್ಟಿ, ಸಲಪುಷ್ಪಂಗಳ ವೃಷ್ಟಿ, ಧಾನ್ಯಂಗಳ ವೃಷ್ಟಿ—ಈ ವೃಷ್ಟಿ ಗಳಿಂದೆ ಪ್ರಜೆಗಳ್ಗೆ ಭಯಂಕರತೆ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಕೆಂಡದ ಮುಳಿ ಸುರಿಹ, ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ದೂಳಿ ಮಸಗುಹ ಇವುಂದೆ ಪಟ್ಟಣಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು. ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ದೇಶಕ್ಷಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ತಡೆದು ಕಿಪುಕಿಪುದಾಗಿ ಮುಳಿ ಬಂದೊಡೆ (ಊರಿಗೆ) ಈತಿ ಬಾಧೆಗಳ್ ಅಪ್ಪವು. [ಈತಿ ಬಾಧೆಗಳೆಂದೊಡೆ—ಅತಿವೃಷ್ಟಿ, ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಶಲಭ (ಮಿಡತೆಗಳ್), ಮೂವಕ, ಗಿಳಿ ಎಂಡು, ಸ್ವಚಕ್ರಪರಚಕ್ರ - ಎಂಬಿವೀತಿ ಬಾಧೆಗಳೆನಿಸುಗುಂ]—೧೦.

ಟೀ|| ಮೋಡಂ ತೋಪದೆ ಆಕಸ್ಮಿಕಮಾಗಿ ಮುಳಿ ಬಂದೊಡೆ, ಅಕಾಲವೃಷ್ಟಿ ಯೇಲು ದಿನಪರ್ಯಂತಂ ಬಿಡದೆ ಕಪಿದೊಡೆ ಇವುಂದೆ ಆ ರಾಜ್ಯದ ಅರಸಿಗೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು ಮದಸಹಿತ ಮಹಿ ಕಮಲೆಗಳ್ಗೆರಸು ರಕ್ತದ ವೃಷ್ಟಿಯಾಡಲ್ ಮುಖ್ಯಪ್ರಧಾನಗೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ರಕ್ತದ ಕಡಲ್ ಪರಿವಂತಹ 9 ಮುಳಿಯಾದೊಡೆ ಅರಸಿಗೆ ಅಪಾಯಮುಕ್ಕುಂ—೧೧.

1. ಲೋಳ್ಲಲೆ. 2. ದೂಳುಣ್ಣೆ. 3. ಕಾಲೆ. 4. ದಾ ಭಯಂ. 5. ಪುರ. 6. ದೇವತೆ 7. ಅನ್ಯಾಯದಿಂದೆ ಬಾಧೆಗಳ್. 8. ಮೊಳೆ. 9. ಕಾಲಗಳು ಅವು, ಕಾಳಿಗಳ್.

ಉ|| ರವಿಯರ್ಧ್ವತ್ರಲೆ 2ಮೇಣ್ ನೆಲಲ್ ನಿಲೆ ನಿರಭ್ರಾಕಾರದೊಳ್ ಭಾನು ತೋ |
ಉಪೊಡೆಂತುಂ ನೆಲಲಲ್ಲಿ ತೋಱದಿರೆ ಶೀತೋಷ್ವಂ ವಿಪರ್ಯಾಯ ಮಾ ||
ಗೆ ವಿನಾಶಂ ವಿಪಯಕ್ಕೆ ಸಂಭವಿಸುಗುಂ ನಿರ್ಮೇಘಮಾದಂದು ಮೇಣ್ |
3ದಿವದೊಳ್ ಮೇಣಿರುಳೊಳ್ ಸುರೇಂದ್ರಧನು ತೋರ್ಪಂದುಣ್ಣುಗುಂ ಕ್ಷುದ್ಧಯಂ || ೧೩ ||

ಮಾಲಿನಿ|| 4ಎಸೆಯೆ ವಿವಿಧಗೀತತೋದ್ಯಮತ್ತಂ ಪೊದಲ್ಪಾ |
ಗಸದಿ ನದಲಾನಕ್ಕುಂ ಕುತ್ತಮುಂ ಮೃತ್ಯುವುಂ ಬಾ ||
ಜಸದೆ ಮೊಲಗೆ ತೂರ್ಯಂ ಬಾಜಿಸುತ್ತಿರ್ಪಿನಂ ಮೇ |
ಉಸಿರದಿರೆ ನರೇಂದ್ರಂ ಸಾಗುಮುಗ್ರಾಜಯಕ್ಕುಂ || ೧೪ ||

ಚಂ|| ಅನಿಲವಿಕಾರಮಾ ತೆಲದೆ ತೋಱುದೊಡುತ್ಸವದಿಂದಮಾಪ್ರಭಂ |
ಜನನನೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಮೊಸೆದರ್ಚಿಸಿ ಮಾರುತಮಂತ್ರದಿಂದೆ ನೆ ||
ಟ್ಟಿನೆ ಜಪಹೋಮಮಂ ನೆಲೆಯೆ ಮಾಡಿಸಿ ವಪ್ರಕುಳಕ್ಕೆ ಮಾಲಕ್ಕೆ ಭೋ |
ಜನಮನನೂನಮಂ ಕುಡುಗೆ ದಾನಮನೊಳ್ಳನೆ ಬೇಟ್ಟಿ ಮಾನಮಂ || ೧೫ ||

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯನಿರ್ದೇಶೆಗೆ ನೆಲಲ್ ತಿರುಗಿದೊಡೆ, ನಿರ್ಮೇಘಮಾಗಿದ್ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ
ಸೂರ್ಯಂ ತೋಱಲ್ ನೆಲಲಿಲ್ಲದಿರುಹ, ಶೀತಮುಷ್ವಮಾಗುಹ, ಉಷ್ಣಂ ಶೀತಮಾಗುಹ—
ಇವಱಂದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ಮೋಡಮಿಲ್ಲದಂದು ಪಗಲಲ್ಲಾ ದೊಡಮಿರುಳೊ
ಳಾದೊಡಂ ಇಂದ್ರಧನು ತೋಱಲ್ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆ ಹಸಿವು ಘನಮವ್ವುದು—೧೩.

ಟೀ|| ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಾನಾಗೀತವಾದ್ಯ ವೀಣಾಧ್ವನಿಗಳ್
ಪುಟ್ಟಲ್ ಇವಱಂದೆ ದೇಶದೊಳಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳೆ ರೋಗ ಮೃತ್ಯುಗಳವ್ವುವು. ಹಠಿಗಳಂ ಬಾಜಿಸದೆ
ಧ್ವನಿಗಳ್ ಹುಟ್ಟುಹ, ಬಾಜಿಸಿದೊಡಂ ಧ್ವನಿ ಪುಟ್ಟದಿರುಹ ಇಂತಕುವಾದೊಡೆ ಆರಸುಗಳೆ
ಮರಣಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು ಭಯಂಕರಮಪ್ಪ ಕಾಳಿಗಮುಮವ್ವುದು—೧೪.

ಟೀ|| ಈ ಪಿಂವೆ ಪೆಟ್ಟಂತಹ ಉತ್ತಾತಂಗಳ್ ವಾಯುವಿಕಾರದಿಂದೆ ಪುಟ್ಟಿದುವು,
ಇದರ್ಕೆ ಆರಸುಗಳ್ ವಾಯುದೇವತೆಗೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದೆ ವಾಯವ್ಯಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ,
ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೆಯ್ಲಲ್ಲಿ ಜಪಹೋಮಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣಭೋಜನಮಂ ಮಾಡಿಸಿ
ಸಂಪೂರ್ಣಮಪ್ಪ ದಾನಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಲ್ ಆ ಉತ್ತಾತಂಗಳ ಶಾಂತಿಯವ್ವುವು—೧೫.

1. ಎಂದಂ ಶ್ರುತಿಯಿಂದೆ ಸತ್ತ್ವ ಮಹಾದಾಕಾಶಂಗಳೊಳ್ ಭಾನು ರವಿಯರ್ಧ್ವತ್ರಲೆ ಕೇಳೆನೆಲಲ್ಲಿ
ಮಹಾಕ್ರೂರಂ ನಿರಭ್ರಂಗಳೊಳ್, ಎಂಬ ಶಾಬ್ದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. 2. ಮೇಣ್ ನೆಲಲಿಲ್ಲದೆ. 3. ದಿನದೊಳ್ ನಿಶಿ
ಯೊಳ್ 4. ಎಸಗಿರಲತಿ ವೀಣಾಗೀತವಾದ್ಯಂ. 5. ಮುದ್ರಾಜ್ಞ ಯಕ್ಕುಂ. 6. ಹಠಿಗಳಂ ಬಾಜಿಸುವ
ಧ್ವನಿಯಾದೊಡೆ.

ಮ||ಸ್ರ|| ಭರದಿಂ ನಿರ್ಘಾತಮಾದ್ 1ದುಷೆಯೊಳವನಿಪಾಮಾತ್ಮವರ್ಗಕ್ಕೆ ಜಾವಂ |
ಬರೆಗಂ ರೂದ್ರಾನ್ವಯಕ್ಕುಂ ಪುರಪತಿಗಮಿರಲ್ಪಾ ವಮಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ಕಿಂ ||
ಕರವಪ್ರಾಘಕ್ಕೆ ಯಾಮತ್ರಯದ ಕಡೆವರಂ ವೈಶ್ಯವಂಶಾಳಿಗಪ್ಪಂ |
ಬರೆಗಂ ಚೋರಾದಿನೀಚಪ್ರತತಿಗೆ ನಿಯತಂ ಮಾಡುಗುಂ 2ನಾಡೆ ಕೇಡಂ || ೧೬ ||

3ಪೃಥ್ವಿ|| ಇರುಳ್ ಮೊದಲ ಜಾವಮಪ್ಪನ್ನೆಗಂ ಪೊಸೆಯೆ ಸಸ್ಯಕ್ಕೆ ನ |
ಪ್ಪಿರುಳ್ಳರೆಗಮಾ ಪಿಶಾಚನಿವಹಕ್ಕೆ ಯಾಮತ್ರಯಂ ||
ಬರಂ ದ್ವಿರದವಾಜಿಗಳೆ 4ದಿನಪೋದಯಾಂತಂಬರಂ |
ನಿರಾಕುಳದೆ ಪೋಪವಂಗಕುಭಮೆಗೆ ನಿರ್ಘಾತಮಂ || ೧೭ ||

ಕಂ|| ಘನಪಥದೊಳ್ಳಿ ನೆಸೆಯೊಳ |
ಮೆನಿತಾನುಂ ತೆರದ ರೂಪಮಂ 5ತಳೆದುಲಾ ||
ಶನಿವಿದ್ಯುತ್ತಾರಾ ವಿ |
ಪ್ಪು ನಾಮದಿಂ ದುಲ್ಕುಮಯ್ವು ತೆಲದೊಳ್ ನೆಗಲುಂ || ೧೮ ||

ಟೀ|| ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಸಿಡಲ್ ನಿಶ್ಚಯಮಾಗಿ ಯೆಹಗುವಲ್ಲಿ ಉದಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಯೆಹಗಿದೊಡೆ ಆರಸುಗಳ್ ಪ್ರಧಾನಿಗಳ್ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ಪುದು. 6ಎರಡನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ
ಯೆಹಗಿದೊಡೆ ಪಟ್ಟಣ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ಮೂಱನೆಯ ಜಾವಂ ತುಂಬುವನ್ನೆವರಂ
ಎಹಗಿದೊಡೆ ಸೇವಕರಾಗಿರ್ಪ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗಿ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾವಂ
ತುಂಬಿ ಅಸ್ತಮಯವಹನ್ನೆವರಂ ಎಹಗಿದೊಡೆ ವೈಶ್ಯಜಾತಿಗಳೆ ಕಳ್ಳರ್ ಜೂದೂಗುರ್
ಮೊದಲಾದ ಕೀಟು ಜಾತಿಯವರ್ಗ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೧೬.

ಟೀ|| ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಜಾವಂ ತುಂಬುವನ್ನೆವರಂ ಎಹಗಿದೊಡೆ ಸಸಿಗಳೆ
ಕೇಡವ್ವುದು. 7ಎರಡನೆಯ ಜಾವಂ ತುಂಬುವನ್ನೆವರಂ ಎಹಗಿದೊಡೆ ಭೂತಪಿಶಾಚಂಗಳೆ
ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ಮೂಱನೆಯ ಜಾವಂ ತುಂಬುವನ್ನೆವರಂ ಎಹಗಿದೊಡೆ ಆನೆ
ಕುಡುರೆಗಳೆ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯೋದಯಮಹನ್ನೆವರಂ
ಎಹಗಿದೊಡೆ ಸುಖದಿನೂರಿಗೆ ಪೋಪ ಜನಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಮೇಘಮಾರ್ಗದ ಎಲ್ಲಾ ದೆಸೆಗಳಲ್ಲಿಯುಂ 9ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಣಂಗಳಾಗಿ

1. ದುಷರುಷಿಯೊಳವನಿಪಾಮಾತ್ಮವರ್ಗ. 2. ಕೂಡೆ.

3. ಎಂದಂ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವೃತ್ತಕ್ಕೆ ಶ್ರುತಿಯಾಗಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ—

ಕಂ|| ಇರುಳೊಂದಜೊಳಗೆ ಸಸಿಗ |

ಶ್ವಿರಡಕ್ಕೆ ಪಿಶಾಚಿಗಳೆ ಮೂಱನೆಯೊಳ್ ಗಪ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ದಿನಪೋತಯಂ |

ಬರೆಗೆ ನಿರಾಕುಳದೆ ಪೋಪವರ್ಗಕುಭಕರಂ || ೧೬ ||

4. ದಿನಪೋದಾತ್ಯಂ ಬರೆಯೆ. 5. ತಾಳಾ. 6. ಮೊದಲ ಜಾವದಲ್ಲಿ ಯೆಹಗಿದೊಡೆ ಶೂದ್ರಜಾತಿಗೆ
ಕೇಡವ್ವುದು ಎರಡನೆಯ— 7. ಮಯವಪಾಗ. 8. ಮಿಲ್ಲದೆ ಗಗನದೊಳ್. 9. ನಾನಾವರ್ಣ.

ಕಂ|| ಶ್ರೀತಾದಿ ಚತುರ್ವರ್ಣೋ ||

ವೇತಂ ಮೇಣುತ್ಪರಾದಿ ಚತುರಾಶಾಸಂ ||

ಭೂತಂ ತಾನದುಮುಲ್ಯಾ ||

ಪಾತಂ ವಿಪ್ರಾದಿವರ್ಣಮಂ ಸಂಹರಿತುಂ || ೧೯ ||

ಮ|| ರವಿಯುಂ ಮೇಣ್ ಶಿಶಿರಾಂಶು ವಿಂದೋಗೈಯೇ ಮೇಣ್ ತದ್ವಿಂಬಮಂ ಸೋಂಕೆ ಮೇ ||

ಣವನೀಕಂಪಮದಾಗಲಾಗಿ ವಿವಿಧೋಲ್ಯಾಪಾತಮಾ ದೋಷದಿಂ ||

ದವನಾವೃಷ್ಟಿ ನರೇಂದ್ರಹಾನಿ ಪರಚಕ್ರಾಕ್ರಾಂತಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಮೇ ||

ಬಿವು ನಿವ್ಯಾಜದಿನಕ್ಕುಮೆಂದಲಾಗಿ 2 ಮಂದಾಚಾರ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೨೦ ||

ಚಂ|| ಜಲರುಹಮಿತ್ರನುಂ ಬಲದೊಳಾಗಿರೆ ನಿಂದ ನೃಪಗೆ ಚಂದ್ರನಿಂ ||

3 ಬಲದೊಳಗಾಗಿ ಭೂಮಿಗಶುಭಂ ನಡೆವಾತನ ಮುಂದೆ ಸೂರ್ಯಮಂ ||

4 ಡಲಗತನಾಗಿ ಬೀಟಿ ವಿಜಯಾವಹಮಕ್ಕುಮದೆತ್ತ ಬೀಟೊಡ ||

ತ್ತಲೆ ಮುಖಮಾಗಿ ಕಾದೆ ರಿವುಸೇನೆಯೊಳಾತನೆ ಗೆಲ್ಲು ಮಾಜಿಯೊಳ್ || ೨೧ ||

ಯುಟ್ಟು ತೋರುವುವು, ಅವರ್ಕೆ 6 ನಾನುಂ ಉಟ್ಟು ಸಿಡಿಲ್, ಮಿಂಚು, ತಾರೆ, ವಿಷ್ಣು 7 ಎಂಬಿವು. ಆ ಆಯ್ದಂ ತೆಹದ ಉಟ್ಟುಗಳ್—೧೮.

ಟೀ|| ಬಡಗಲ್ ಶ್ರೇತವರ್ಣಂ, ಮೂಡಲ್ ರಕ್ತವರ್ಣಂ, ತೆಂಕಲ್ ಹೊಂಬಣ್ಣಂ, ಪಡುವಲ್ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಂ, ಈ ಪ್ರಕಾರವರ್ಣದ ಉಟ್ಟುಗಳ್ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಕ್ರಮಮಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪುತ್ರಿಯ, ವೈಶ್ಯ, 8 ಶೂದ್ರಗೇ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೧೯.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಕಿರಣಂಗಳ್ ಉಷ್ಣಕಾಲದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶೈತ್ಯಂ ಪುಟ್ಟುಹ ಚಂದ್ರಕಿರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣಂ ಹುಟ್ಟುಹ, ಭೂಮಿಕಂಪಿಸುಹ, ನಾನಾವರ್ಣದ ಉಟ್ಟು ಬೀಟುಹ, ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂವೆ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್ ತೋಟಲ್ ಆ ದೋಷದಿಂದೆ 9 ಕಾಲಮುಟಿಗಳ್ ಬಾರವು. ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಯಮಕ್ಕುಂ, ಪರರಾಜ್ಯದರಸುಗಳ್ ಒತ್ತಿ ರಾಜ್ಯಮಂ ಕೊಳ್ಳರ್, ಬಹನವುದು, ಇವು ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ 10 ಮಾಂದಾಚಾರ್ಯಂ ಪೇಟ್ಟ ಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದವುವು—೨೦.

ಟೀ|| ಕಾಳೆಗಳ್ಗೆ ನಡೆವಾತಂಗೆ ಬಲದ ಸೂರ್ಯಸ್ವರಂ ನಡೆಯುತ್ತಿರೆ ಆ ಕಾಳೆಗಮಂ ಗೆಲ್ವಂ. 11 ಅಲ್ಲಿ ಎಡದ ಚಂದ್ರಸ್ವರಂ ನಡೆಯುತ್ತಿರೆ ಸೋಲಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಪೋಷಾತನ ಮುಂದೆ ಸೂರ್ಯ 12 ವಂದಲದಿಂ ಉಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಂತೆ ತೋಟಾದೊಡೆ ಆತಂ ಕಾಳೆಗಮಂ ಗೆಲ್ವಂ. ಉಟ್ಟು ಎತ್ತ ಮುಖಮಾಗಿ ಬಿಟ್ಟೊಡತ್ತ ಮುಖಮಾಗಿ ಕಾದುತಿರಲ್ ಆ ಕಾಳೆಗ 13 ಮಂ ಗೆಲ್ವಂ—೨೧.

1. ವಂದೋಗೆ. 2. ಮಾಡಾಚಾರ್ಯ, ಚಾಡಾಚಾರ್ಯ. 3. ಬಲದೊಳ್ಳಡೆಗೆಯಾಯಿಗಶುಭಂ. 4. ಡಲತನಾಗಿ. 5. ಯಾಹತ. 6. ಪೆಸರ್ 7. ಎಂಬ ಪೆಸರಯ್ಯಜಾಂದೆ ಉಟ್ಟುಗಳ್ ಪೇಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. 8. ಜಾತಿಗಳ್ಗೆ ಪಿಂಡೆ ಪೇಳ್ವ ದಿಕ್ಕುಗಳು ಪಿಡಿದುಕ್ರಮದಿಂದೆ ಅಪಾಯ. 9. ಕಾಲಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ವೃಷ್ಟಿಗಳಾಗವು. 10. ಮಾಂಧಾ, ಮಂಡಾ. 11. ಅಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು. 12. ಮಂಡಲಂ. 13. ದೊಳ್ಗೆಲಿವುಂಟು.

ಚಂ|| ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲೆ 1 ಬಿಂಬುತಿರಲುಟ್ಟು ಮದುಂ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಶಸ್ತ್ರದೊಳ್ ||

2 ಕ್ಷಿತಿರತಿಗಳ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ಕಡೆಗಾಡಿನೊಳೊಕ್ಕಲಿಗಂಗೆ ಗೇಹಸಂ ||

ತತಿಯೊಳಧೀಶ್ವರಂಗೆ ತುಣುಪಟ್ಟಿಗಳೊಳ್ ಪರುಸಂಕುಳಕ್ಕೆ ಪೂ ||

ಜಿತ ಕುಜದೊಳ್ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪುರುಷಂಗೆ ವಿನಾಶಮನುಂಟುಮಾಡುಗುಂ || ೨೨ ||

ಚಂ|| ಸರಸಿಜಮಿತ್ರರಶ್ಮಿ ಪವನಾಹತಿಯಿಂದಮನೇಕವರ್ಣದಿಂ ||

ಪೊರೆದ 3 ಮುಗಿಲ್ಲ ಕುಳ್ಳ ನಭದೊಳ್ ಧನುರಾಕೃತಿಯಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ ||

4 ಸುರಧನುವೆಂಬರಂತದನಂತವಿಷಾಹಿಯ 5 ಸುಯ್ಯನೆಂಬರಾ ||

ಸುರಧನು ಪೋಷವಂಗಿರೊಳಾದೊಡೆ ಹಾನಿಯನುಂಟುಮಾಡುಗುಂ || ೨೩ ||

ಕಂ|| ಎಡೆವಲಾಯದೆ ನೆಲವತ್ತಿರೆ ||

ಕಡುನುಣ್ಣಂ ಪಲವು ಬಣ್ಣಮಂ ಪಡೆದೆರಡಾ ||

ದೊಡೆ ಮನುಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯೋಗಿದಿ ||

ಪೊಡಮಾ ಸುರಧನು ಶುಭಪ್ರದಂ ವೃಷ್ಟಿಕರಂ || ೨೪ ||

ಟೀ|| ಪೇಟ್ಟಂತಹ ಉಟ್ಟುಗಳ್ ಗ್ರಾಮಾಧಿ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಟಲ್ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಮವುದು, ಆಯುಧಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಟಲ್ ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಕಷ್ಟ, 6 ಕೊಲ ದೊಳಗೆ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಆ ಗೆಯ್ದ ಒಕ್ಕಲಿಗಂಗೆ ಅಪಾಯಮವುದು, ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಆ ಮನೆಯ ಒಡೆಯಂಗೆ ಕಷ್ಟ, ಪಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಆಕಳುಗಳ್ಗೆ ಕಷ್ಟ, ಗ್ರಾಮಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗಳಂ ಕಟ್ಟಿದ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಟಲ್ ಆ ದೇಶದೊಳಗೆ ಹೆಸರುಳ್ಳ ಪ್ರಾಪ್ತ ಪುರುಷಂಗೆ ಹೀನಂ, ಈ ಪೇಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಟ್ಟು ಬಿಟಲ್ ಈ ಪೇಟ್ಟಂತಹವರ್ಗೆ ಅಪಾಯಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಗಳ್ ಗಾಳಿಯ ಹೊಯ್ಲಿನಿಂದೆ ಅನೇಕ ವರ್ಣಮಾಗಿ ಮೋಡಮಾ ಗಿದ್ಧ ಠಾವಿನಲ್ಲಿ 7 ಇಂದ್ರಧನುವಂತೆ ತೋಟಲ್ ಇಂದ್ರಧನುವೆಂಬರ್. ಅನಂತಘನಾಸುಡೆ ರತ್ನದ ಕಾಂತಿ ಆತನ ಉಸಿರಿಂದೆ ರಶ್ಮಿಯಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಅದನುಂ ಇಂದ್ರಧನುವೆಂಬರ್. ಈ ಇಂದ್ರಧನುಗಳ್ ಪಯಣಂ ಪೋಷಾತಂಗೆ ಇದಿರೊಳಾದೊಡೆ ಆತಂಗೆ ಅಪಾಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು.

ಟೀ|| ಆ ಯಿಂದ್ರಧನುವೆಡೆವಲಾಯದೆ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಡದೆ ನುಣ್ಣಾಗಿ ಪಲವು ಬಣ್ಣ ಮಾಗಿ, ಆಕಾಲದ ಲ್ಲಿ ಆ ಇಂದ್ರಧನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿ ಎರಡಾಗಿ ಮನುಷ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಾದೊಡೆ ಆ ಇಂದ್ರಧನು ಮಂಗಳಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು ಸುವೃಷ್ಟಿಯಂ ಮಾಡುವುದು—೨೪.

1. ಬೀಟಿ ಉಟ್ಟು. 2. ಕ್ಷಿತಿಪತಿಗೂರೊಳೆ. 3. ಗಿಲೊಲುಳ್ಳ. 4. ಧನುವೆಂದವಂಶವನನಂ. 5. ಸೂರ್ಯ. 6. ಉರೊಳಗೆ ಹೊಲದೊಳಗೆ. 7. ಧನುವಾಗಿ.

ಕಂ|| ಸುರಧನು ಪಾಟಿಳ ರುಚಿಯಾ |

ಗರೆ ಸಮರಂ ಪೀತವರ್ಣಮಾಗರೆ ವೈಶ್ವಾ ||

ನರಭಯಮಂತದು ಕರಿದಾ |

ಗರಿಯುಂ ಧಾರಿಣಿಗೆ ಕೂಡೆ ಪೆರ್ಪಸಮಕ್ಕುಂ || ೨೫ ||

ಮ|| ಸ್ತ|| ಮರನೊಳ್ ದೇವೇಂದ್ರಚಾಪಂ ನೆಗೆದಿರೆ ಬೆಳಗುಂ 1 ಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮುಂದೆ ಸಸ್ಯೋ |

ತ್ವರನಾಶಂ ವಾರಿಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿರೆ ಬಜ್ಜಿನೊಗೆಗುಂ ವೃಷ್ಟಿ ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಗು ||

ತ್ತಿರೆ ಮೂಡಲ್ ತೋರ್ಪೊಡಕ್ಕುಂ ಬಜನೆ ಬಜದೊಳಂ ತಾನದಾದಂದನಾನಂ |

ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ವೃಷ್ಟಿ ಮೇಣ್ ಪತ್ತಿಮ್ 4 ದೆಸೆಯೊಳೆ ತಾನಾದೊಡಂ ವೃಷ್ಟಿಯಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||

(ಆನ್ಯಗ್ರಂಥಂ)

ಕಂ|| ಕುಂದದೆ ಜೈಷ್ಠಾಷಾಡೋ |

ಳೆಂದುಂ ಶ್ರಾವಣದೊಳೆಸೆಯೆ ವರುಣನ ದೆಸೆಯೊಳ್ ||

ಇಂದಿರವಿಲ್ ತೋಟಲ್ ಮುಟಿ |

ಸಂದಿಸೆ ಮಾಸತ್ರಯಂಬರಂ ಬಜನಕ್ಕುಂ || ೨೭ ||

(ಸ್ವಗ್ರಂಥಂ)

ಮ|| ಇರುಳಿಂದ್ರಾಶೆಯೊಳಿಂದ್ರಚಾಪಮಿರೆ ಭೂಸಾಲರ್ಗೆ ಮೇಣ್ ತೆಂಕಲಾ |

ಗರೆ ಸೇನಾಪತಿಗೆ ಪತ್ತಿಮರಿದೊಳಾಗಿದಂದು 7 ಸಾಮಂತರಾಂ ||

ತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಪೊದಟ್ಟು ತೋಟಿ ಬಡಕಿಗಲ್ ಮಂತ್ರಿಪ್ರಧಾನರ್ಗೆ ನೀ |

ಳ್ಳಿರೆ ಕೊಣೋಳ್ ವಿಧಿಶಾವನಿ 9 ಪ್ರಭೃತಿಗಳಕ್ಕುಂ ಭಯಂ ನಿಶ್ಚಯಂ || ೨೮ ||

ಟೀ|| ಆ ಯಿಂದ್ರಧನು ಬಿಳಿದು ಕೆಂಪು ಈ ಯೆರಡು ವರ್ಣಂಗೂಡಿದ ಬಣ್ಣಮಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಳೆಗಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಪೊಂಬಣ್ಣಮಾಗಿದೊಡ್ಡ ಕಿಚ್ಚಿನ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಕೃಷ್ಣವರ್ಣಮಾಗಿ ತೋಟದೊಡ್ಡ ಭೂಮಿಗೆ 10 ಪೆರ್ಪಸಮಂ (ದೊಡ್ಡ ಬಜಮಂ) ಪೇಟ್ಟುದು—

ಟೀ|| ಮರದ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು ತೋರಲ್ ಬೆಳಸು ಚೆನ್ನವುದು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ತೋಟದೊಡ್ಡ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕೇಡವುದು. ಉದಕದ ಮೇಲೆ ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು ತೋಟದೊಡ್ಡ ಬಜನಕ್ಕುಂ ಮುಟಿ ಸುರಿವಾಗಳಿಂದ್ರಧನು ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ ಮುಟಿ ತೆಗೆವುದು, ಮುಟಿಯಿಲ್ಲದ ವೇಳೆ ಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನು ಮೂಡಲ್ ಮುಟಿಯವುದು. ಪಡುವಲ್ ಇಂದ್ರಧನು ಮೂಡೆ ಮುಟಿ ಯಕ್ಕುಂ—೧೬.

ಟೀ|| ಇಂದ್ರಧನು ಜೈಷ್ಠಾಷಾಢ ಶ್ರಾವಣಂ ಈ ಮೂಟು ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ ಮೂಟು ತಿಂಗಳ ಪರ್ಯಂತಂ ಬಜಸುವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನು ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಭಯಮಂ

1. ರಾತ್ರಿಯೊಳ್. 2. ನೆಲೆಗುಂ, ನೊಲೆಗುಂ. 3. ತೋರ್ಪಕ್ಕುಂಬಜಿನೊಳಂತಾನದಂ ನಂದನಾನಂ. 4. ದೆಸೆಯೊಳಂತಾದೊಡಂ. 5. ಯೊಳನಂದ ಕೊವಿಂದ ಮುಟಿಗಳ್, ಯೊಳಗಿಂದ್ರಧನು ತೋಟಿ ಮುಟಿಗಳ್. 6. ಉದಂದು ಸಾಮಂತರಕುಲವರ್ಗರ್ಗೆ. 7. ಬೀಕೆಯಂತೆ ಸಾಮಂತಬೇಡಂ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಂದಿರಬಹುದು. 8. ಗಲಂ. 9. ಪ್ರಪ್ರತಿ, ಪ್ರಕೃತಿ. 10. ಉಬ್ಬಸಮಂ.

ಮ|| ತರದಿಂ 1 ಚಾಪ ಮಯೂರ ತಾರ 2 ತಿಳಗೋಪ್ಪಿರಾಬ್ಬ ನೀರೋಪಮಂ |

ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ಶಶಿಭಾನುಗಳ್ಗೆ ಸಮವರ್ಣಂ ಶ್ರೇತವರ್ಣಂ ಪೊದ ||

ಟ್ಟಿರೆ ಸುಸ್ಥಿಗ್ಧತೆ ಭಿನ್ನವೃತ್ತಮನೆ ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯರೊಳ್ ತೋರ್ಪೊಡಂ |

ಪರವೇಷಂ ಶುಭದಂ ಸುಭಿಕ್ಷಜನಕಂ ಶ್ರೀ ಶಿವಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೨೯ ||

ಕಂ|| ನವಿಲ ಕೊರಲಂತೆ ಪರವೇ |

ಪವರ್ಣಮಾದಂದು ವೃಷ್ಟಿ ಬಹುವರ್ಣದೆ ಭೂ ||

ಪವಧಂ 4 ಸಮರಂ ಸುರಚಾ |

ಪವರ್ಣದಿಂ ಪೊಗೆಯ ವರ್ಣದಿಂ ಭಯಮಕ್ಕುಂ || ೩೦ ||

ಚಂ|| ಉದಯದಲತ್ರಲಸ್ತಮಯಮುಪ್ಪಿನ 5 ಮಿಂವ್ವಿನಮಂಡಲಂಗಳಂ |

ಪುದಿರಿರೆ ಭಿನ್ನಮಾಗಿರೆ 6 ವಿರೂಪ್ತಮದಾಗಿರೆ ಶುಕ್ತಿವರ್ಣದಂ ||

ದ7 ದಿನಿರೆ ಭಂಡಿಯಂತಿರೆ ಶರಾಸ್ಥದಂತಿರೆ ಮೇಣ್ ತ್ರಿಕೋಣರೂ |

ಪದಿನಿರೆ ರೂಪಮಂದು ಪರವೇಷಮಶೇಷ ಜಗದ್ವಿನಾಶನಂ || ೩೧ ||

ಪೇಟ್ಟುದು, ತೆಂಕಲ್ ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ 9 ಪಾಡಿ ಮುಖಿಗೆ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಪಡುವಲ್ ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ 10 ಸಾಮಂತರ್ಗಂ ಬೇಹಾರಿಗಳ್ಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಬಡಗಲ್ ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ ಮಂತ್ರಾಲೋಚನೆಯವರ್ಗಂ ಪ್ರಧಾನಿಗಳ್ಗೆ ಕಷ್ಟಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಆಗ್ನೇಯ, ನೈಋತ್ಯ ವಾಯವ್ಯೇಶಾನ್ಯ ವಿಧಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೊಡ್ಡ ಆ ದಿಕ್ಕುಗಳೊಳರ್ಪ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಧನು ಮೂಡಲ್ ಈ ಪೇಟ್ಟವರ್ಗೆ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೨೮.

ಟೀ|| ತಪುವಾಯಿಂದೆ 11 ಚಾಪವರ್ಣಂ, 12 ನವಿಲಬಣ್ಣಂ, 13 ಬೆಳ್ಳಿಯ ವರ್ಣಂ, 14 ಎಳ್ಳಿನ ವರ್ಣಂ, ಹಾಲಿನ ವರ್ಣಂ, [ಶಂಕದ ವರ್ಣಂ], ನೀರ ವರ್ಣಂ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರ್ಗೆ ಪರವೇಷಂ ತೋಟುವುವು, ಆ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ ಅವಲ ಸವರ್ಣವಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಶ್ರೇತವರ್ಣಮಾಗಿ ನಯನಾಗಿ ವೃತ್ತವಾಗಿಕೊಂಡು ಬಾಗಿಲಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಆ ಪರವೇಷಂ ಲೇಸಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಸುಭಿಕ್ಷಮವುದು—೨೯.

ಟೀ|| ಪರವೇಷಂ ನವಿಲ ಕೊರಲ ವರ್ಣಮಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಮುಟಿಯಕ್ಕುಂ, ಪಲವು ವರ್ಣದಿಂ ತೋಟಲ್ ಅರಸುಗಳಿಗೆ ಆವಾಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಸುರಧನುವಿನ ವರ್ಣಮಾಗಿರಲ್ ಕಾಳೆಗಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಪೊಗೆಯವರ್ಣಮಾಗಿರಲ್ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೩೦.

ಟೀ|| ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಸ್ತಮಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಚಂದ್ರಸೂರ್ಯರ್ಗೆ ಪರವೇಷಂ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ತೋಟುಹ, ಭಿನ್ನಮಾಗಿ ತೋಟುಹ, ನಯವಲ್ಲದೆ ತೋಟುಹ, ಭಂಡಿ ಯಂತೆ ತೋಟುಹ, ಬಿಲ್ಲನಂತೆ ತೋಟುಹ, ಅಲ್ಲಾ ಗೊಂಬಾಗಿ ತೋಟುಹ—ಈ ಮರ್ಯಾದೆ ಯಲ್ಲಿ ಆ ಪರವೇಷಂ ಕಾಣಬಂದೊಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕಂಗಳ್ಗೆ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೩೧.

1 ಚಾಪ, ಭಾಷ. 2 ತಿಲಕ್ಷೀರ ರಂಭೋಪಮಂ, ನೀರೋಪಮಂ. 3 ರಾ(ವಾ)ಜಿ. 4 ಸುರಸುರಚಾಪ ವರ್ಣದಿಂ ಭಯಮಕ್ಕುಂ. 5 ಚಂದ್ರ, ರವಿ. 6 ವಿರೂಪ. 7 ದಿನೇಷಿ. 8 ಮಹೀಶ. 9 ಸೇನಾಪತಿ. ಹೀನಂ. 10 ಸಾಮಂತ ಬೇ(ವ್ಯವ)ಹಾರಿಗಳಿಗೆ. 11 ಕ್ರಮದಿಂದ ಹಲವು ಬಣ್ಣಂ. 12 ನೀಲ. 13 ದಿಕ್ಪು. 14 ಎಳ್ಳಿನಯ.

ಕಂ|| ಪರಿವೇಷಮಾಗೆ ಮೃಗಪ |

ಕ್ಷಿರಾಜಿಗಳ್ಳರೆಯ ದೀಪ್ತದೊಳ್ ಸಂಜೆಗಳೊಳ್ ||

ದೊರೆಕೊಳೆ ಭಯವೊದವುಗುಮದ |

ನೊರಸುವೊಡುಳ್ಳಾದಿಗಳ್ ಧನೇಂದ್ರರ್ ಮಡಿಗುಂ || ೩೦ ||

ಮ||ಸ್ರ|| ಪರಿವೇಷಂ ಸೂರ್ಯನೊಳ್ 1 ಮೇಣ್ ಶಸಿಯೊಳೊಗೆಯ ತನ್ನಧ್ಯದೊಳ್
ಭೂಮಿಜಂ ಪೊ |

ಕ್ಕಿರೆ ದಂಡಾಧಿಶ ಸೇನಾಪತಿ ನೃಪಲಯ2 ಮಸ್ತ್ರಾಗ್ನಿಯಿಂದಂ ಭಯಂ ಮೇ ||

ಣಿರೆ ಸೌಮ್ಯಂ ಲೇಖಕಸ್ಥಾವರಸಚಿವ ಶುಭವ್ರಾಪ್ತಿವೃಷ್ಟಿಪ್ರದಂ ಮೇ |

ಣಿರೆ ದೇವೇಜ್ಯಂ ಧರ್ಮೀಶತಿ ಸಚಿವಪುರೋಧಾಕ್ಷಯಂ ತಾನದಕ್ಕುಂ || ೩೧ ||

ಮ|| ಭೃಗುಪುತ್ರಂ ಪರಿವೇಷದೊಳ್ ಪುಗೆ ನೃಪ ಸ್ತ್ರೀಯಾದಿಗಳ್ಳಾದಮ |

ಚ್ಚಿಗಮಕ್ಕುಂ ಪಸವಲ್ಲಿ ಸೌರಿಯರೆ ಶೂದ್ರಕ್ಷುದ್ರಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇ ||

ಡೊಗೆಗುಂ ಪರ್ಮಾಟಿಯಕ್ಕುಮಲ್ಲಿರೆ ತಮಂ ಕಾಂತಾಜನಂ 4 ಗರ್ಭಮ |

ಚ್ಚಿಗಮಕ್ಕುಂ ರುಜೆಯಲ್ಲಿ ಕೇತುವರೆ ನಾನಾ ಬಾಧೆಗಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ || ೩೨ ||

ಕಂ|| ಪರಿವೇಷದೊಳ್ ಗ್ರಹವ್ಯಯ |

ಮಿರೆ ಕದನಂ ತ್ರಿಗ್ರಹಂಗಳರೆ ಪಸಮುಂ ನಾ ||

ಲ್ಕಿರೆ ನೃಪವರ್ಧೆಯಯ್ದುಮವಂ |

ತಿರೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪ್ರಳಯೋಮಂ ತುಟಂತುಟಿಯಕ್ಕುಂ || ೩೩ ||

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗ ಪರಿವೇಷಮಾದಾಗಳ್ ಮೃಗಂಗಳ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಸಮೂಹಂ
ಸೂರ್ಯನಿರ್ದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಾಸ್ತಮಯಂಗಳಲ್ಲ ಕರೆಯಲ್ ಭೀತಿಯಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಪರಿವೇಷ
ಮಾದಾಗಳ್ ಉಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಧನಮುಳ್ಳವರ್ಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೩೦.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗ ಪರಿವೇಷಮಾದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಮಂಗಳನಿರಲ್
ಪ್ರಧಾನಂಗೆ, ಪಾಡಿಮುಖಿಗೆ ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಶಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದಂ ಆಗ್ನಿಯಿಂದಂ ಭಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು
ಅಲ್ಲಾ ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಬುಧನಿರಲ್ ಕರಣಿಕ ಸಸ್ಯಾದಿ ಸ್ಥಾವರ ಪ್ರಧಾನರ್ಗೆ 7 ಬಳ್ಳಿತ್ತು,
ಮುಟಿಯಕ್ಕುಂ, ಅಲ್ಲಾ ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೊಡೆ ಅರಸಂಗೆ, ಪ್ರಧಾನಂಗೆ,
ಪುರೋಹಿತಂಗೆ ಈ ಮೂವರ್ಗಪಾಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೩೧.

ಟೀ|| ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಶುಕ್ರನಿರಲ್ ಅರಸುಗಳ ರಾಣಿವಾಸಂಗಳ್ಗೆ ಅಚ್ಚಿಗಮಂ
ಪೇಟ್ಟುದು. ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಶನಿಯಿರಲ್ ಶೂದ್ರರ್ಗೆ ಕೇಲುಧಾನ್ಯಂಗಳ್ಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು.
ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ರಾಹುವಿದೊಡೆ ಮಿಗಲಾಗಿ ಮುಟಿಯಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗೆ ಗರ್ಭ
ಮಾದೊಡೆ ಆ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ರೋಗಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ. ಆ ಪರಿವೇಷದಲ್ಲಿ ಕೇತುವಿದೊಡೆ ನಾನಾ
ಬಾಧೆಗಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ—೩೨.

ಟೀ|| ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ರಡುಗ್ರಹಂಗಳೊಡೆ ಜಗಳಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವು. ಮೂಲು

1 ನೊಳ್ಳನಿಯೊಳೊಗೆಯ ತನ್ನದೊಳ್. 2 ಲಯಶಸ್ತ್ರ, ನೃಪತಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರ. 3 ಯಾಯಿಗ.
4 ಮಕ್ಕುಗುಮಕ್ಕುಂ, ಮಪ್ಪುಗು ಮಲ್ಲಿಂ. 5 ಯಯ್ದಿರಳಿಗೆ ಸಾ, ಯಯ್ದಿರೊಳಿಂತಿರೆ. 6 ಮಂಟುಟಿಯಕ್ಕುಂ.
ಬಳ್ಳಿತ್ತು ಭಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು.

ಉ|| ಆ ಪರಿವೇಷಮರ್ಕಶಶಿಬಿಂಬಮನಂತೆರಡಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಸೇ |

ನಾಪತಿ ಸಾಗುಮಂತದನೆ ಮೂವಳಸಾಗಿ ಕುಮಾರನಾಶನಂ ||

ಭೂಪವರಂ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪರಿವೇಷಮದಾಕ್ಷಣ2 ದೊಳ್ ತದೀಯ ದೋ |

3 ಪಾಪಹಮಂಗೆ ಕೇತುವೊಗಿದೆಂದು 4 ವರಾಹಸುಸಂಹಿತೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೩೪ ||

ಮ||ಸ್ರ|| ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ ಸೂರ್ಯನಿಂದಂ ಬಡಗಲೊಗೆಯ ವೃಷ್ಟಿಪ್ರದಂ ತೆಂಕಲಾದಂ |
ದು ತಗುಳ್ಳುಂ ಗಾಳಿ5 ಸಾರ್ದಿರ್ಕೆಲದೊಳೊಗೆಯ ಕೊಳ್ಳುಂ ಮಹಾವೃಷ್ಟಿ ಮೇಣಾ ||

ಗೆ ತದುವಿರ್ವಾಳನಾಶಂ ಕೆಳಗೆ ನಿಲೆ ಜನಂ ಪೊಂದುಗುಂ ಮಾಲೆಗೊಂಡಂ |

ತೆ ತಲಂಗೊಂಡಿವೊಡಕ್ಕುಂ ರುಜೆನ್ನ ಪಮರಣಂ ಬೇಡಬಂದಕ್ಕಪಾಯಂ || ೩೫ ||

ಮ|| ಯತುವರ್ಣಕ್ರಮದಿಂದ7 ಪೊಂದಿದ ದಿನಂ ನೀಲಾಭದಿಂ ಸ್ಥಿಗ್ಧಮ |

ಚ್ಚಕರಂ ಪಾಂಡರಮಾಗಿ ಕಣ್ಣೆಸೆಯೆ ಮೇಣ್ ಬೆಳ್ಳಾಗೆ ವೈಡೂರ್ಯದಾ ||

ಕ್ರತಿಯಿಂ ತತ್ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯನಲ್ಲಿಶುಭದಂ ಪೀತತ್ವದಿಂ ವ್ಯಾಧಿ ಮೇ |

ಣತೀರಕ್ತಚ್ಚವಿಯಿಂದಮುಗ್ರಸಮರಂ ತಾನಕ್ಕು ಮಾದೇಶದೊಳ್ || ೩೬ ||

ಗ್ರಹಂಗಳೊಡೆ ಬಹನಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ನಾಲ್ಕುಂ ಗ್ರಹಂಗಳೊಡೆ
ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಆ ಪರಿವೇಷದೊಳಗೆ ಆಯ್ದು ಗ್ರಹಂಗಳೊಡೆ ದೇಶಕ್ಕೆ
ಪ್ರಳಯಕಾಲದಂತೆ ಕೇಡಂ ಸೂಚಿಸುವು—೩೩.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗ ಎರಡು ಸುತ್ತಾಗಿ ಪರಿವೇಷಮಾಗಲ್ ಪಾಡಿಮುಖಿಗೆ ಅಪಾ
ಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಮೂಲು ಸುತ್ತಾಗಿವರೆ ಅರಸುಕುಮಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು.
ಗ್ರಹಂಗಳ್ಗೆ ಪರಿವೇಷಮಾದಂದು ಕೇತು ಹುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಕ್ಷಣದೊಳಗೆ 9 ದೋಷಂಗಳ್ ಪೋ
ವುವು. ಇದು ವರಾಹ ಸಂಹಿತೆಯು ಮತದಿಂದೆ ಪೇಟಾವು—೩೪.

ಟೀ|| ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯಂ ಸೂರ್ಯನಿಂದಂ ಬಡಗಲ್ ತೋಟಲ್ ಮುಟಿಯವ್ವುದು,
ತೆಂಕಲಾದೊಡೆ ಗಾಳಿ ಘನಮವ್ವುದು. ಆ ಸೂರ್ಯನ ಎರಡು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ
ತೋಟಾದೊಡೆ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯವ್ವುದು. ಆ ಸೂರ್ಯನಿಂದಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ ತೋಟಾದೊಡೆ
ಆ ದೇಶದ ಅರಸಂಗೆ ಮರಣಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಆ ಸೂರ್ಯನಿಂದಂ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ
ತೋಟಾದೊಡೆ ಪ್ರಜೆಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಮಾಲೆಗೊಂಡ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
ಸೂರ್ಯನಿಂದಮೆಲ್ಲಾ ಕಡೆಗುಂ ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯರ್ ತೋಟಾದೊಡೆ ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗೆ ಅತಿ
ರೋಗಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಅರಸರ್ಗೆ ಅಪಾಯಮುಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಕೇಳುಜಾತಿಯವರ್ಗೆ ಬಾಧೆಗಳ್
ಪೆರ್ಚುವು—೩೫.

ಟೀ|| ಆಯುಷ್ಯತುಗಳ ವರ್ಣದಿಂದೆ ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯಂ ನೀಲವರ್ಣಂ, ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣಂ
ವೈಡೂರ್ಯದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣಂ ಈ ವರ್ಣಂಗಳಾಗಿ ಮೂಡಲ್ ಪೊಳ್ಳಿತ್ತು.

1 ಕುಮಾರೇಶನಾಶ, ಕುಮುದೇಶನೊಂದಿರಲ್. 2 ದೊಳ್ಳಿಳಿಯದೋ. 3 ಪಾಪಹ. 4 ವರಾಹಸಂ.
5 ಯಕ್ಕುಂ ದ್ವಯ. 6 ನೃಪವರ್ಗಂ ಬೇಡರಂದರ್ಕಪಾಯಂ, ಬೇಡಬಂದರ್ಕಪಾಯಂ. 7 ಪೊಂದಿಜನಂ
ಪೋಲಿಪ್ಪಸುಸ್ಥಿಗ್ಧ. 8 ರಕ್ತಶ್ಚವದಾಗಿ. 9 ತೋಟಾವು.

ಕಂ|| ಸುತರಕ್ತ ಪೀತಕೃಷ್ಣ |

ದ್ಯುತಿಯಂ ವಿಪ್ರಾದಿ ಜಾತಿಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ ||

1 ಕ್ಷತಿಯಂ ಗಂಧರ್ವಪುರಂ |

ಹುತವಹ ಧೂಮಾಭಮಾಗೆ ಬೇಡರ್ ಕಿಡುವರ್ || ೩೯ ||

ಮ||ಸ್ರ|| ಮರಸರ್ಪಂ ಮೂಡೆ ಮೂಡಲ್ ನೃಪತಿಗೆ ಪಡುವಲ್ 2 ಮರ್ತ್ಯವರ್ಗಕ್ಕೆ ತೆಂಕಲ್ |

3 ಧರಣೀ ಭೃವ್ವಂದನಾಧಾಗ್ರಣಿಗೆ ಬಡಗಲಂತಾ ಪುರೋಧಂಗಪಾಯಂ ||

ದೊರೆಕೊಳ್ಳಂ ಸುತ್ತಲುಂ 5 ತೋಜುದೊಡೆ ಜನಪಗಂ ನಾಡೆಯುಂ ಭೀತಿಯೆತ್ತಂ |

ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ಶಾಂತದೊಳ್ ತೋಪೊಡೆ ನೃಪತಿಜಯಂ ದೀಪ್ತದೊಳ್ ಭೂಪನಾರಂ || ೪೦ ||

ಕಂ|| ಊರಿಂ ಬಡಗಲ್ ನೆಗೆವಂ |

ದೊರಜಾವುದು ಪೊಳ್ಳನೀಗುವೆಂತುಂ ಕೋಣೊಳ್ ||

ಕಾರುಕರ್ಗಕ್ಕುಂ ನೆರೆ ಸಂ |

ಹಾರಮನದ್ವುತಮೆನಿಪ್ಪ ಗಂಧರ್ವಪುರಂ || ೪೧ ||

ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂ ಮೂಡಲ್ ವ್ಯಾಧಿಗಳ್ ಘನಮಪ್ಪುವು, ಕೆಂಪಾಗಿ ಮೂಡಲ್ ಬೆಲ್ಲಾಳೆಗಮು
ವುದು, ಈ ಪೆಂಪು ನರ್ಣಗಂಗಳಿಂದಮಾನದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಜುದೊಡೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪೆಂಪು
ಫಲಂಗಳಪ್ಪುವು—೩೮.

ಟೀ|| ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ ಮೂಡುವಾಗಲ್ ಬೆಳೆದಾಗಿ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ
ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು, ಕೆಂಪಾಗಿ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಗ ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು.
ಹೊಂಬಣ್ಣವಾಗಿ ಮೂಡಿದೊಡೆ ವೈಶ್ಯರ್ಗ ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು, ಕಪ್ಪಾಗಿ ಮೂಡಿದೊಡೆ
ಕೂದ್ರರ್ಗ ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಯೆದು ಗಂಧರ್ವನಗರಂ ಹೊಗೆಯ
ವರ್ಣವಾಗಿದುದು ಕಂಡೊಡೆ ಬೇಡಜಾತಿಗೆ ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು—೩೯.

ಟೀ|| ಮರಸರ್ಪಂ ಮೂಡಲ್ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು,
ಪಡುವಲ್ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಪ್ರಜೆಗಳ್ಗೆ ಕೆಡಂ ಪೆಂಪುದು, ತೆಂಕಲ್ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಸೇನಾಪತಿಗೆ
ಅಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು. ಬಡಗಲ್ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಪುರೋಹಿತಂಗಪಾಯಮಂ ಪೆಂಪುದು.
ದಿಕ್ಕುವಿದಿಕ್ಕು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯುಂ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಅರಸಿಂಗಮಾ ದೇಶಕ್ಕುಂ ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಭೀತಿ ಪುಟ್ಟು
ವುದು. ಶಾಂತದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದೊಡೆ ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಜಯಮಪ್ಪುವು. ದೀಪ್ತದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ
ದೊಡೆ ಅರಸುಗಳ್ಗೆ ಕೆಡಂ ಪೆಂಪುದು—೪೦.

ಟೀ|| ಗಂಧರ್ವಪುರಂ ತಾನರ್ಪ ಊರಿಂದೆ ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಜುದೊಡೆ ಆ ಪೂರಿಂಗೆ
ಕೇಡಂ ಪೆಂಪುದು, ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡೆ ಆ ಪೂರಿಂಗೆ ಲೇಸಂ ಪೆಂಪುದು. ಪಂಚ
ಕಾರುಕರ್ಗ ಕೇಡಂ ಪೆಂಪುದು—೪೧.

1 ಕ್ಷತಿಯಂ. 2 ಮರ್ತ್ಯ ಮಾತ್ಯ. 3 ರಡನ. 4 ಲಾಗಲ್. 5 ತೋಪೊಡೆ ಜನಪತಿಗಂ.
6 ದೀಪ್ತಕೃಷ್ಣ(೮).

ಕಂ|| ಒಲಮೊಳ್ ತೋಪೊಡೆ ಜಯಮೆಡೆ |

ದೊಳಗಂ ರಿಪುಭಯಮನಂಕವರ್ಣವೆ ಗಗನ ||

ಸ್ಥಳದೊಳ್ 1 ಕೇಶನಮಾಲಾ |

ಕಳಿತಂ ಮರಸರ್ಪನೊಗೆಯ ಕಾಳೆಗಮಕ್ಕುಂ || ೪೨ ||

ಕಂ|| ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯರುಮಂ ದಿವಿ |

ಜೇಂದ್ರನನುತ್ಸಾಹದಿಂದಮೊಸೆದರ್ಚಿಸಿ ಭೂ ||

ಪೇಂದ್ರಂ 2 ದ್ವಿಜಗಾರದರ |

ದಿಂ ದ್ರವ್ಯಮನಿಯಲಿಸಿ ಮುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ || ೪೩ ||

ಕಂ|| ಜನಪದದೊಳ್ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಿ |

ಚೂ ನಂದಿ ಮೇಣ್ ಪುಳ್ಳಿಯಲ್ಲದುರಿಯುತ್ತಿರೆ ಮೇ ||

ಣನಿಮಿತ್ತಮುರಿಯೆ ಪ್ರಥಿತರ್ |

ಜನನಾಧರ್ ಸಾಗುವವನೆ ದೇಶಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೪೪ ||

ಜಂ|| ಅಸಿ ಮೊದಲಾದ ಕೆಯ್ತು ನೆವಮಿಲ್ಲದೆ ತಾಪೋಜಿಯಿಂದಮುರ್ಚಿ ಕಂ |

3 ಪಿಸಿ ದನಿಗೆಯ್ತು, ನಿಕ್ಕುರಿಯೆ 4 ಮೇಣ್ ಗೃಹತೋರಣಕೇಶು ದೇವತಾ ||

ವಸಧಮದಗ್ಗಿಯಿಲ್ಲದಂಯುತ್ತಿರೆ ಮುಣವಜ್ಜು ಪೊಂದಗು

6 ರ್ವಿಸುವನೆಗಂ ಸಿಡಿಲ್ ಪೊಡೆಯ ಮುಂದಜುದಿಂದಿಂಗಳಿಗಕ್ಕು ಮಾಹವಂ || ೪೫ ||

ಟೀ|| ಮರಸರ್ಪಂ ತಾನರ್ಪ ಊರಿಂದೆ ತೋಜು ಆ ಊರ್ಗೆ ಗೆಲ್ಲಮಂ ಪೆಂಪುದು.
ಅಲ್ಲಾ ಊರಿಂದ ಎಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೋಜುದೊಡೆ ಆ ಪೂರ್ಗೆ ಶತ್ರುಗಳು 7 ಸೋಲಮಪ್ಪುವು.
ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಾಣಾಬಣ್ಣವಾಗಿ 8 ಫ್ಲಜಕಾರಮಾಗಿ ಮರಸರ್ಪಂ ತೋಜಲ್ ಕಾಳೆಗವಪ್ಪುಮು—೪೬.

ಟೀ|| ಪಿಂಪೆ ಪೆಂಪು 9 ಪ್ರತಿಸೂರ್ಯಂ, ಪರಿಮೇಷಂ ಇಂದ್ರಧನುಸ್ಸು, ಮರಸರ್ಪಂ,
ಗಂಧರ್ವನಗ(ಪು)ರಂ, ಧೂಮಕೇತು ಮೊದಲಾದ ಅದ್ಭುತಗಳ್ಗೆ ಅರಸಾಧಾರ್ತಂ ಸೂರ್ಯ
ಚಂದ್ರರ್ಕಳಂ ತತ್ತದ್ವೇಷತೆಗಳ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂ ಪೋಡಲೊಪಚಾರ
ಗಳಿಂದಮುರ್ಚಿಸಿ ಸಂತೋಷವಿಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ ಅನ್ನವಸ್ತ್ರಸುವರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ದಾನಗಳಂ
ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರತಿಮೆಗಳಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ ಕುಡಲ್ ಉತ್ತಾತಂಗಳ್ಗೆ ಶಾಂತಂಗಳಪ್ಪುವು—೪೭.

ಟೀ|| ದೇಶದೊಳಗೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ ಕಿಚ್ಚು ಇದ್ದಂತಿದು ನಂದುಹ, ಆ ಕಿಚ್ಚು
ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿದುಹ. (ಇದ್ದಂತಿದು ಉರಿ ತೋಜುದೊಡೆ) ಆ ದೇಶವ
ಅಸು ಸಾವಂ, ಆ ದೇಶಮುಂ ಕಿಡುವುದು—೪೮.

ಟೀ|| ಅಡಾಯಂದಂ ಮೊದಲಾಗೆ ಇದ್ದಂತಹ ಕೆಯ್ತುಗಳ್ಗೆ ಒಜಿಯಿಂದಂ ತನಗೆ
ತಾವೇ ಉರ್ಚಿ ನಡುಗಿ ಧ್ವನಿನೂಪುತ್ತಮಿರಲ್ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದಣ ತೋರಣಂ
ನಿಂದುರಿಯುತ್ತಿರಲ್, ಶಿಕ್ಷೆಯ ದೇವತಾಗೃಹಂಗಳಿದ್ದಂತಿದು ಅಗ್ನಿಯಿಲ್ಲದುರಿಯುತ್ತಿರೆ ಸಿಡಿಲ್
ಪೊಡೆಯುತ್ತಿರೆ ಮುಂದೆ ಅಜುದಿಂಗಳೊಳಗೆ ಕಾಳೆಗಮಪ್ಪುದು—೪೯.

1 ಕೇಶನಕುಳಿತಂ. 2 ದ್ವಿಜಗಾರ. 3 ಸಿಡಿವನ. 4 ಮೇಣು ತೋರಣ ಕೇಶ. ದೇಶ ವಾ.
5 ಯಂದ. 6 ರ್ವಿಸುತೆ ಸಿಕ್ಕುಗಂ, ಸಿಡಿಲಹಂಪು. 7 ಭಯಮಂ. 8 ಸ್ವಜದಂತೆ, ಮರಸರ್ಪಂ.
9 ಉತ್ಪತ್ತಾಂಗಳ ಪ್ರತಿ.

ಕಂ|| ಪಡುವೆಡೆ ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಪೊಗೆ |
ಯಿಡುವೊಡೆ ಮೇಣ್ ಪಟದ ಸೀರೆಯುರಿದೇಲ್ವೊಡೆ ಮೇಣ್ ||
ಕಿಡಿಗಳ್ ತಲೆಯಿಂದಂ ಪೊಣ
ಮಡುವೊಡೆ ಯಮಗೃಹಮನೆಯ್ತು ಪಂ ತಡೆಯದವಂ || ೪೬ ||

ಕಂ|| ಅವನಿಪತಿ ತುಪ್ಪದಿಂ ಸಾ |
ಸಿನೆಯಿಂ ಪಾಲ್ಕುರನ ಸಮಿಧೆಯಿಂ ಹುತವಹಮಂ ||
ತ್ರವಿಧಾನದೆ ಬೇಳಿಸಿ ಕುಡೆ |
ಸುವರ್ಣಮಂ ದ್ವಿಜರ್ಗ ಶಾಂತಿಯಂ ಬಯಸುವವಂ || ೪೭ ||

ಕಂ|| ಅಪಗಿಣಿ ಮಡು ಮೊದಲಾಗಿರೆ |
ಬಬಬಬಬತ್ತವೊಡೆ ಊರ ಮೊದಲಿಂದಂ ಮೇಣ್ ||
ತೊಣಿಗಳಿದಿರೇವಾ ಪರಿವೊಡೆ |
ಮುಗುಗಿಸಂತಡೆಯದಾಪುರಂ ಪಾಟಕ್ಕುಂ || ೪೮ ||

ಚಂ|| ತೊಣಿ ವಿಪರೀತದಿಂ ನೆಣನ ನೆತ್ತರ 1ಮದ್ಯದ ತೈಲದಂದದಿಂ |
ನೆಣಿದು ಕಲಂಕಿ ಬರ್ಪೊಡಲುದಿಂಗಳಿಗನ್ನರ 2ಸೇನೆ ಮೇಲೆ ಬಂ ||
ದುಡಿದಿಡುಗುಂ ಬಲಕ್ಕೆ ರಸಗಂಧವಿಪರ್ಯಾಯಮಾಗಿ ತೋಣಿ ಮೇ |
ಣೊಣಿತೆಗಳಿಲ್ಲದಲ್ಲೊಣಿತೆಯಿಕ್ಕೆ ಮಹಾಭಯಮಕ್ಕು ಮುರ್ವಿಯೊಳ್ || ೪೯ ||

ಟೀ|| ಮಲಗುವ ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಹೊಗೆಯೇಲ್ವೊಡೆ ಅಲ್ಲಾ ಪೊದೆದಿದರ್
ವಸ್ತ್ರಮುರಿಯುತ್ತಿರಲ್ ತನ್ನ ತಲೆಯಿಂದೆ ಕಿಡಿಗಳ್ 4ಪೊಣಮಡುವಂತಿರಲ್ ಆತಂಗೆ ಬೇಗನೆ
ಮರಣಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೪೬.

ಟೀ|| ಈ ಹಿಂತೆ ಪೇಟ್ಟ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್ಗೆ ಶಾತಿಯಂ ಬಯಸುವರಸಂ ತುಪ್ಪಂ ಸಾಸಿವೆ
ಹಾಲ್ಕುರನ ಸಮಿತ್ತು ಈ ದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ಅಗ್ನಿದೇವತಾರ್ಥಮಾಗಿದರ್ ಮಂತ್ರಂಗಳಿಂ ಹೋಮಮಂ
ಮಾಡಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ ಗೋದಾನ, ಭೂದಾನ, ಅನ್ನದಾನ ಸುವರ್ಣ ದಾನಂಗಳಂ ಮಾಡಲ್
ಇವಳಿಂದೆ ಆ ಉತ್ಪಾತಂ ಶಾಂತಮಪ್ಪುದು—೪೭.

ಟೀ|| ಅಪ (ಎಂದು ಒಣಗದ) ಗಿಣಿ ಮಡುಗಳಾಗಿದರ್ತಹ, ಕೆಣಿಗಳ್ ಇದ್ದಂತಿದರ್
ಬತ್ತಹ, ಊರ ಮುಂದೆ ಪರಿವ ಪಳಂ ಏಲು ಮುಂತಾಗಿ ಪರಿಹ, ಆ 5ಪೂರು ಬೇಗದಿಂ
ಕಿಡುವುದು—೪೮.

ಟೀ|| ತೊಣಿಗಳ್, 6ನೆಣನಂತೆ, ನೆತ್ತರಂತೆ, ಮದ್ಯದಂತೆ, ಎಣ್ಣೆಯಂತೆ, ಉದಕಂಗಳ್
ಪರಿಯುತ್ತಿರಲ್ ಅಪುದಿಂಗಳಿಗೆ ಪರರಾಜ್ಯದ ಅರಸುಗಳ್ ಬಂದು ದೇಶಮಂ ಕಿಡಿಸುವರ್,
ಆ ಸೇನೆಗೆ ರಸದ್ರವ್ಯಂಗಳ್ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗುಣಮಲ್ಲದೆ ವಿಪರೀತ 7ಸ್ವಾದುಗಳ್ಪುವು. ಸುಗಂಧ
ದ್ರವ್ಯಂಗಳ್ ದುರ್ಗಂಧಂಗಳಾಗಿ ತೋರ್ಪುವು, ಒಪತಿಯಿಲ್ಲದ ಶಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಪತೆಗಳ್ ಪುಟ್ಟು
ವೊಡೆ ಇವಳಿಂದೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ 8ತುಂಬಾ ಭಯಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವು—೪೯.

1 ಮಜ್ಜದ. 2 ಮಜ್ಜದ. 3 ಗಳಿಲ್ಲದೆ ಮೊಣಿಯಕ್ಕಿ. 4 ಉದಿರುವಂತಿರಲ್. 5 ಪಟ್ಟಣಂ.
6 ಬಂಡದಹಾಗಿ. 7 ಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವು. 8 ಅಪಾರ.

ಕಂ|| 1ನೀರುರಿಯೆ ಪೊಗೆಯೆ ಕುದಿಗೊಳೆ |
ನೀರೊಳಗಣ ರೂಪು ನುಡಿಯೆ ಬಿಡದೊಡಹಿ ಕರಂ ||
ಪಾರೈಸಿ ಪಾಡೆ ಶೋಕಿಸಿ |
ಮಾರಿ ತಗುಲ್ಪಿಟ್ಟು ತಿಂಗುಮಾ ಜನಪದಮಂ || ೫೦ ||

ಕಂ|| 2ಸಲಿಲವಿಕಾರಕ್ಕೆ ಚರ್ಚಿಸಿ |
ಜಲಾಧಿಪನ ವರುಣಮಂತ್ರದಿಂ ಜಪಹೋಮಂ |
3ಗಳನೆಯ್ತು ಮಾಡಿದಂದಾ |
ಜಳಜಾತೋದ್ಭೂತದೋಪಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || ೫೧ ||

ಮ|| ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಮರನೊಂದು 4ಕೊಂಬುಡಿವೊಡಂ ಮೇಣ್ ಲೋಹಿತಂ ಸೋವೊಡಂ |
ಜನಿಯಿಕ್ಕುಂ ಕದನಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕುಜದೊಳ್ ಧೂಮಾರ್ಚಿಗಳ್ ಪುಟ್ಟು ತೊ ||
ಟ್ರನೆ ತೋರ್ಪಂದುಮಕಾಲಪುಷ್ಪಫಲಮಾದಂದಂ ನೃಪಂ ಪೊಂದುಗುಂ
ಧನಧಾನ್ಯಕ್ಷಯಮಕ್ಕು ಮಾಮರೆನೊಳಂ 6ಪಾಲ್ಕಿರೊಪರ್ತಿಪಿನಂ || ೫೨ ||

ಚಂ|| ಒಣಗಿದ ಭೂರುಹಕ್ಕೆ ತಳರಾದೊಡೆ ಮೇಣ್ ನಿರುಜದ್ವಯಂ ತಳ |
ತೋಣಗುವುಡೆಣ್ಣೆಯಂತೆ ಮರನೊಳ್ ಸುರಿತವೊಡೆ ವೇಣಶೇಷಫಾ ||
ರಿಣಿ ಪಸವಿದೆ ಕೂಡಿ ಕಿಡುಗಂಫ್ರಿಪದಿಂ ಫೃತಮೆಚ್ಚೊಡಂ ಸಮಾ |
ರಣಭಯಮಕ್ಕು ಮಲ್ಲಿಯುನೊಪವೊಡೆ ಕುತ್ತಮದೆತ್ತಮೊತ್ತುಗುಂ || ೫೩ ||

ಟೀ|| ಇದ್ದಂತಿದರ್ ನೀರೊಳಗೆ ಉರಿಪುಟ್ಟುಹ, ಹೊಗೆ7ದೊಂಬುಹ, 8ಕುದಿಗೊಳುಹ,
ನೀರೊಳಗಣ ಪ್ರತಿರೂಪುಗಳ್ 9ನುಡುಹ, ಅಲ್ಲಾ ಅದಿಲ್ಲ 10ಬಬಲುಹ, ಹಾರೈಸಿ 11ಪಾಡುಹ,
ಅಪುಹ, ಈ ವಿಕಾರಂಗಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶಮಂ ಮಾರಿಯಟ್ಟಿ ಅಲೆದು ಕಿಡಿಸುವುದು—೫೦.

ಟೀ|| ಈ ಪೇಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರದಿಂ ಉದಕಂಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ 12ಜಲಾಧಿಪ
ನಾದ ವರುಣದೇವನಂ ವರುಣಮಂತ್ರಂಗಳಿಂದೆ ಅರ್ಚಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕೈಯಿಂದೆ ಜಪಹೋಮಂ
ಗಳಂ ಮಾಡಿಸಲ್ ಆ ಜಲದೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಂತಹ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್ ಶಾಂತಮಪ್ಪುವು—೫೧.

ಟೀ|| ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಕೊಂಬು ಮುಳುದು ಬೀಲುಹ, ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಕೊಂಬು
ಗಳಿಂದೆ ನೆತ್ತರ್ ಸುರಿಹ, ಇವು ತೋಡುವೊಡೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಿದರ್ ಕಾಳೆಗಳ್
ಪುಟ್ಟುವು. ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಾಗಿ ಊರ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ವೃಕ್ಷಂಗಳಿಂದೆ ಪೊಗೆಯುಮುಯಂ
ಪುಟ್ಟಿ ಕಾಣಬರುಹ, ಅಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಕಾಯ್ಗಳಾಗುಹ, ಇವಳಿಂದೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಆರಿಸಿಗೆ
ಕೇಡಂ13 ಪೇಲ್ಪುದು, ಅಲ್ಲಾ ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ್ಗೆ ಇದ್ದಂತಿದರ್ 14ಪಾಲಾದೊಡಂ ನೀರಾದೊಡಂ
ಸುರಿದೊಡೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಧನಧಾನ್ಯಕ್ಷಯಮಾಗಿ ಬಹನಪ್ಪುದು—೫೨.

ಟೀ|| ಒಣಗಿದ ಮರಂ ಚಿಗುರಿದೊಡೆ ಒಳ್ಳಿತಹ ಮರಂ ತಳರ್ತು ಒಣಗಿದೊಡೆ ಮರ

1 ನೀರಿಯೆ ಕುದಿಗೊಳೆ ನೀರೊಳಗಣರೂಪು ನುಡಿಯೆ ಬಿಡದೊಡರೆ ಕರಂ ಪಾಪೈಸಿ ಪಾಡೆ ಶೋಕಿಸಿ
ಮಾರಿ ತಗುಲ್ಪಿಟ್ಟು. 2 ಜಲದ. 3 ಳನು ಮಾಡಿಸಲು ಮಂತಾರ್ಚಜಾತಾದ್ವೈತ, ಜಲಜೋತ್ಸವಾದಿ(೪).
4 ಕೊಂಬುಮುರಿ. 5 ಮಾರ್ಚ. 6 ಪಾಲ್ಕಿ ನೀರೊಪರ್ತಿಪಾ. 7 ಹೊಡೆದುಹ. 8 ಕುದಿದ ಹಾಗಿ.
9 ಮಾತಾಡುಹ. 10 ಪೊಣದಿರರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಂದರೆ. 11 ಪಾಡಿದರೆ, ಅತ್ತೊಡೆ. 12 ಜಲಂಗಳಿ
ಅಧಿಪತಿ. 13 ಕೇಡು ತಪ್ಪದು. 14 ಪಾಲಂತೆ, ನೀರುಂತೆ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನೇ|| ಬಾಳಭೂಮಿರುಹಕ್ಕೆ 1 ಪೂವೋಗದಂದು ಬಾಳಲಯಂ ಮರಂ |
ಕಾಳಮಲ್ಲದ ಕಾಳದೊಳ್ 2 ಫಲಪುಷ್ಪದೊಳ್ ನೆಹಿದಂದು ಮೋಕ್ಷ ||
ಮೂಳದಿಂದವಕಾರಣಂ ಕೆಡೆದಂದು ದೇಶದ ಹಾನಿ ವೃ |
ಕನ್ನಳಿಗಳ 3 ನಡೆವಂದು ಮೋಕ್ಷ ನುಡಿದಂದು ಮಾಜನನಾಶನಂ || ೫೪ ||

ಚ|| 4 ಪಲತೆದಿಂದ ವೃಕ್ಷವಿಕ್ಯತಂ ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ ಪತ್ತತಿಂಗಲೊಳ್ |
5 ಪಲಿಯಕುಮಾ ಮಹೀರುಹಕೆ ಸತ್ತಿಗಿಯಂ ಪಿಡಿದಲ್ಲಿ ರುದ್ರನಂ ||
ನಿಲಿಸಿ ಯಥೋಕ್ತಮರ್ಚಿಸಿ ವಿಧಾನದೆ ಬೀಳಿಸಿ ಭೂಸುರಗೆ ತು |
ಯ್ಯಲನುಣಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಯನೊಸೆದೊಡೆ ಪಿಂಗುಗುಮಾಮಹಾದ್ಭುತಂ || ೫೫ ||

(ಸಸೋತ್ತಾಪಂ)

ಕಂ|| ಜನೇ ಜೋಳಂ ಕೊಪ್ಪಿ ಮೊದಲಾ |
ದುವರ್ಕೆ ಗಣವೊಂದು ತೆನೆಗಲೆಡಾದಂದು ||
ಕುವಳಯ ಸರಸಿರುಹಂಗಳೊ |
7 ಫಲಗಳಾದಂ ಮೂಳಿಗೆ ತತ್ತತಿಯಲಾವಂ || ೫೬ ||

ನಿಂದೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದೊಡೆ ಇವಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಲ್ಲದೆ ಕಿಡುವುದು.
ಆ ಮರದಿಂದೆ ತುಪ್ಪದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದೊಡೆ ಗಾಳಿಯಿಂದೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರೋಗಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೫೭.

ಟೀ|| ಎಳೆಯ ಮರಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂಗಳ ತೋಟದೊಡೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ
ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು, ಮರಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲಮಲ್ಲದಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫಲಪುಷ್ಪಂಗಳಾಗುಹ,
ಅಲ್ಲಾ, ಗಾಳಿಯಿಲ್ಲದೆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಬೇರೊಡನೆ ಕಿಟ್ಟು ಬೀಳುಹ, ಇವಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ 10 ಹಾನಿ
ಯಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮರಂಗಳ ನಡೆವಂತೆ 11 ಕಾಣಬರುಹ, ನುಡಿದ ಧ್ವನಿಗಳಂತೆ ಕೇಳಿ
ಬರುಹ ಇವಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೫೮.

ಟೀ|| ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮರಂಗಳಿಂದೆ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿಕಾರಂಗಳ ಪುಟ್ಟಿ
ತೋಟಲ್ ಅದಳಿಂದೆ ಪತ್ತತಿಂಗಲಿಗೆ 12 ಅಪಾಯಂಗಳ ತೋರ್ಪುವು. ಆದರ್ಕೆ ಆ ವಿಕಾರಂ
ತೋಟದ ಮರಕ್ಕೆ ಸತ್ತಿಗಿಯಂ ಪಿಡಿದು ಆ ವೃಕ್ಷದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ರುದ್ರನಂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ
ಮಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊಳಿಂದೆ ಯುಕ್ತಮಾಗಿ ಹೋಮಂಗಳಂ ಬೇಳಿಸಿ, ಪರಮಾನ್ನಮಂ
ಭೋಜನಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪಾತ್ರವಹಿತು 13 ಭೂಮಿದಾನಮಂ ಮಾಡಲ್ ಆ ಹುಟ್ಟಿದ ಅದ್ಭುತಂಗಳ
ಶಾಂತಮವುವು—೫೯.

ಟೀ|| ಜನೇ, ಜೋಳಂ, ನವಣೆ ಮೊದಲಾದ ಧಾನ್ಯಂಗಳಿಗೆ ಮೊದಲೆ ದಂಟಿನಲ್ಲಿ ತೆನೆಗಳೆರ
ಡಾಗಿದೊಡೆ, ನೆಯ್ತಲ್ ತಾವರೆಗಳ ಅವಳಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದೊಡೆ ಅವರ್ಕೆ ಅಧಿಕವಾಗಿ ದರ್ಶನಂ
ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೬೦.

1 ಕೈವೊಗೆ. 2 ಪುಷ್ಪದೊಳ್ ನೆಹಿದ. 3 ದಂದು ಜನನಾಶನಂ. 4 ಪಲವು ತೆದಿಂದ ವೃಕ್ಷವಿಕ್ಯತಂ
ದೊರೆಕೊಂಡೊಡೆ ಪತ್ತತಿಂಗಲೊಳ್ ಪಲಿ ಯಕುಮಾಮಹೀರುಹಕೆ ಸತ್ತಿ ಗಿಯಂ ಪಿಡಿದು ಮಾಮಹಾದ್ಭುತಂ.
5 ಫಲವಡೆದಾ. 6 ಜೋಳಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೂಜೆ ಮೊದಲಾದು, ಜೋಳಂ ಕೊರಲ್ ಮೊದಲಾದು. 7 ಫಲಗಳ
ವಾದಂ. 8 ಪೂಜೆಗೆ. 9 ಲ್ ತೋಟದೊಡೆ. 10 ಹಾನಿಯಕ್ಕುಂ. 11 ಕಾಣಬಂದರೆ ನುಡಿದ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿ
ದರೆ. 12 ಗಳಂ ಪೇಟ್ಟುದು ಆದರ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಆ ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ. 13 ಜಪಹೋಮಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೊ.

ಮ|| ಬೆಳಸಕ್ಕದ್ಭುತ 1 ಮುಪ್ಪೊಡೊಂದೆ ಮರನೊಳ್ ನಾನಾವಿಧಂ ಪುಷ್ಪಮುಂ |
ಫಲಮುಂ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಮೈರಿಭೂಪನಿಕುರುಂಬಂ ಮೇಲೆ ಬರ್ಕಂ ರಸಾ ||
ವಳಯನ್ನಂ ಸವಿಯಿಲ್ಲದಿವೊಡೆ ತಿಲಂ ನಿಪ್ಪೊಲ 2 ಮಾಗಿವೊಡೊ |
ಬ್ಬಳಮೇಣಿಬ್ಬಳಮೆಣ್ಣೆ ಯವೊಡೆ ಭಯಂ ತದ್ವೇಶದೊಳ್ ತೋಟುಗುಂ || ೬೧ ||

ಕಂ|| ವಿಕೃತಫಲಪುಷ್ಪಶಾಖಿಯ |
ನೆ ಕೊಯ್ತು ಕೊಂಡೂರ ಪೊಣಿಗೆ ನಟ್ಟಿರ್ಚಿಸಿ ವೈ ||
ದಿಕವಿಧಿಯಂ ಬೇಳಿಸಿ ಕುಡು |
ಗೆ ಕನಕಮಂ ದ್ವಿಜರ್ಗ ಶಾಂತಿಯಂ ಬಯಸುವವಂ || ೬೨ ||

(ಧ್ವಜೋತ್ಪಾತಂ)

ಕಂ|| ದ್ವಾರಪತಾಕೆಗಳುಂ ಗೃಹ |
ತೋರಣಮಿಂದ್ರಧ್ವಜಂಗಳಿಂದಿತಿವು ನಿ ||
ಸ್ವಾರಣದಿನುಡಿದು ಕೆಡೆದೊಡೆ |
ಧಾರಿಣಿಯಧಿಸತಿಗೆ ಮರಣಮಕ್ಕುಮಮೋಘಂ || ೬೩ ||

ಟೀ|| ಬಿತ್ತಿದಂತಹ ಬೆಳಸುಗಳ ಅತ್ಯದ್ಭುತಮಾಗಿ ಬೆಳೆದೊಡೆ, ಒಂದೆ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ
ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಹೂ, ಹೀಚು, ಮಡಿ, ಕಾಯ್, ಪಣ್ಣಳ್ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆದೊಡೆ ಇವಳಿಂದೆ
ಆ ದೇಶದ ಅರಸುಗಳ ಮೇಲೆ 4 ಪರರಾಜ್ಯದರಸುಗಳ ದಂಡಿತ್ತಿ ಬರ್ಪರ್, ರಸದ್ರವ್ಯಂಗಳ್,
ಅನ್ನಂಗಳ ಇವಂ ಸುಖದಲ್ಲಿರ್ದ ಭೂಜಿಸುವಾತಂಗೆ ಸ್ವಾದುವಿಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಎಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ತೈಲಂ
ಪುಟ್ಟಿದಿದೊಡೆ ಎಳ್ಳಿನಿಂದೆ, ವೆಗಳಮಾಗಿ ತೈಲಂ 7 ಬಂದೊಡೆ ಇವಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಯಂ
ಗಳ ಪುಟ್ಟುವುವು—೬೪.

ಟೀ|| ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಸಸ್ಯವೃಕ್ಷಂಗಳಲ್ಲಿ 8 ಮೂಡಿದ ಪೂಪಲಂಗಳ ನಾಕೊಂಬುಸಹಿತಂ
ಮುಡುಕೊಂಡು ಒಂದು ಊರ ಪೊಣಿಗೆ ನಟ್ಟು ಅರ್ಚಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಮಾಗಿ ಹೋಮಂಗಳಂ
ಬೇಳಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗಿ 9 ಸುವರ್ಣಂ ಮೊದಲಾದ ದಾನಂಗಳಂ ಕುಡಲ್ ಆ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ
ಶಾಂತಮವುವು—೬೫.

ಟೀ|| 10 ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಪತಾಕೆಯುಂ, ತೋರಣಂಗಳುಂ ಕಾಮಪರ್ವಂಗಳಲ್ಲಿ
ಮೊದಲೆ ಮಾಡಿದಂತಹ ಇಂದ್ರಧ್ವಜಂಗಳುಂ ಕಾರಣಮಿಲ್ಲದೆ ಮುಡುಕು ಬಿಟ್ಟಲ್ ಆ ದೇಶದ
ಅರಸಿಗೆ ಮರಣಮವುವು—೬೬.

1 ಮಾಗಿ ತೋಟ. 2 ಮಾಗಿರ್ಪದೊಕ್ಕುಳ. 3 ಗಳಂಗಳಿಂದಿ. 4 ಪರರಾಜ್ಯದ ಭೀತಿ.
5 ವಿಲ್ಲದಿಹಣ. 6 ಬೃದಿಹಣ. 7 ಬಾಹಣ. 8 ಹುಟ್ಟಿದ. 9 ಸುವರ್ಣಾದಿ ಮಹಾ. 10 ಮನೆಗೆ
ಕಟ್ಟಿದ ತೋರಣ ಪತಾಕೆಗಳ. 11 ಅರಸಾಗಿರ್ಪಾತಂಗೆ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ಮರಣಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು.

(ನೇಗಿಲಿಬ್ಬಗಲುತ್ವಾತಂ)

ಕಂ|| ನೇಗಿಲಿಬ್ಬಗಲುತ್ವಾತಂ ಸಂಧಿಸಿ |

1 ಪೋಗದೆ ನಿಲಿ ನಟ್ಟ ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳೊಳ್ ಮೇ ||

ಣಾಗೆ ವಿಕಾರಂ ನರಿ ಮೇ |

2 ಣೋಗದಿಸದೆ ಕರೆಯೆ ಕೆಯ್ದು ವಿಂ ಭಯಮಕ್ಕುಂ || ೬೦ ||

(ಪತ್ತಿಮೃಗೋತ್ಪಾತಂ)

ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತಂ|| ಎರಡು ಸಂಜೆಯೊಳಂ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ್ |

4 ನೆರೆದು ದೀಪ್ತದೊಳೊಳೆ ವಿಹಂಗಮೋ ||

ತ್ಯರಮದಾಗಸದೊಳ್ ಪ್ರತಿಲೋಮದಿಂ |

ಚರಿಯಿಸುತ್ತಿರೆ ಸಂಭವಿಕುಂ ಭಯಂ || ೬೧ ||

ಕಂ|| ಊರ ಖಗಮಡವಿಯೊಳ್ 5 ಮೇ |

ಣೂರೊಳ್ ವನಜಾತವಹಗತತಿ ರಾತ್ರಿಯೊಳಂ ||

ತಾ ರಾತ್ರಿಚರಂ ಪಗಲೊಳ್ 7 |

ದಾರತೆಯಿಂ 8 ಚರಿಯಿಸುತ್ತ ಮರೆ ಪಾಟಕ್ಕುಂ || ೬೨ ||

(ಪಿಂಗಲಿ ಮೊದಲಾದ ಪಕ್ಷಿಗಲುತ್ಪಾತಂ)

ಕಂ|| ಪಿಂಗಲಿ ಪೋದಗಿ ಪೊಲಿಸು ಬ |

ಕಂ ಗಡಿಗಂ ಗೂಗೆಯಾದಿಯಾದ ಖಗಂ ರಾ ||

ಜಾಂಗಣದೊಳ್ ಚರಿಸುವೊಡೆ ಸ |

ರಂಗಿಯೊಡೆ ತಡೆಯದಾ ಗೃಹಂ ಪಾಟಕ್ಕುಂ || ೬೩ ||

ಟೀ|| ಆರಂಭದಲ್ಲಿ 10 ಎಲೆ ಪೂಡಿದಲ್ಲಿ ನೇಗಿಲಿಬ್ಬಗಲುತ್ವಾತಂ ನಟ್ಟಂತೆ ಇದ್ದೊಡೆ, ಮನೆಯ ಮುಟ್ಟುಗಳೊಳಗೆ ವಿಕಾರಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಪಗಲ್ ಸೂರ್ಯಂ ಗಿರಿದಿರಾಗಿ ನರಿಗಳ್ 11 ಪೊದಟು ದೊಡೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ 12 ಕೆಯ್ದು ವಿಂ ಭಯಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೬೦.

ಟೀ|| ಉದಯಾಸ್ತಮಯಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಂಗಳಲ್ಲ ಮೃಗಂಗಳುಂ ಪಕ್ಷಿಗಳುಂ ನೆರೆದು ದೀಪ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಊಳಿಡಲ್, ಪಕ್ಷಿಜಾತಿಗಳ್ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತಮಾಗಿ ಪಾಟುತ್ತಿರಲ್ ಇವೆಂದೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂತಿರ್ದು ಭಯಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೬೧.

ಟೀ|| ಊರೊಳಗೆ ಚರಿಸುವಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಅರಣ್ಯದೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲ್, ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುವಂತಹ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಊರೊಳಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲ್, ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಪಗಲೊಳೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲ್ ಪಗಲೊಳ್ ಸಂಚರಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲ್ ಆ ಉತ್ಪಾತಂಗಳಿಂದೆ ಆ ದೇಶಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೬೨.

ಟೀ|| 13 ಹಾಲಹಕ್ಕಿ, ಕರಿಯಹಕ್ಕಿ, ಪೊಲಿಸು (ಪಾರಿವಾಳದ ಹಕ್ಕಿ) ಬಕಂ, ಗಿಡಿಗಂ,

1 ಪೋಗದಿರೆ, ಪೋಗದೆ ಸಂಧಿಸಿ ನೆಲೆ. 2 ಣೋಗದೆ ಸದಕರೆಯೆ. 3 ಸಂಧಿಗಳೊಳ್. 4 ನೆರಗಳಿರದು. 5 ಲಿಲಿಲಿರೊಳ್ ಜನಜಾತಿ, ವನಜಾತಿ. 6 ಕಂ ರಾತ್ರಿ ಚರರೆ ಪಗಲೊ. 7 ಕುತಾ ರಾತ್ರಿಯೊಳ್. 8 ಚರಿಯಿಸುತ್ತಿರ್ದೊಡೆ. 9 ಪಿಂಗಲಿ ಪೊಲಿಸು. 10 ಆಟ ಹೂ. 11 ಕರೆಯಲ್. 12 ಆಯುಧಂಗಳಿಂದೆ. 13 ಹೊಲಸಿನ ಹಕ್ಕಿ, ಜಕ್ಕವಕ್ಕಿ.

ಮ|| ಪ್ರ|| ಮನೆಯೊಳ್ ಮೇಣ್ ಬಾಗಿಲೊಳ್ ತೋರಣದೊಳೊಳೆಗೆ ಪಕ್ಷಿವೃಜಂ ಸರ್ವ ಗೇಹಾಂ |

2 ಗಣದೊಳ್ ಜೇನೆಂಬಿವಂತಲ್ಲತೆಯೆ ನೆಗೆದಿರೆ ತದ್ಗೇಹನಾಥಂಗವಾಯಂ 4 |

ಶುನಕಂ ಶಲ್ಯಂಗಳಂ ಮೇಣ್, ಶಬದವಯವಮಂ ಕರ್ಚಿ ಪೊಕ್ಕುಂದು ಕುತ್ತಂ |

ಜನಿಯಕ್ಕುಂ ಬಾಣಮಂ ಮೇಣ್ ಶಶುವೆ ಯೆಟುಕೆಯುತುಂ ಬರ್ಪೊಡುವರ್ಶ ನಾರಂ || ೬೪ ||

(ಶಾಂತಿ)

ಕಂ|| ಖಗಮೃಗಸಂಕುಳ ವಿಕೃತಿಗಿ |

ಳೊಗೆಯೆ ಧರಾಮಳಕುಳಕ್ಕೆ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಮನಿ ||

ಕ್ಕುಗೆ ಹೋಮಮಹಿದಾನಮ |

ನಗಣಿತಮೆನೆ ಕೂಡುಗೆ ಶಾಂತಿಯಂ ಬಯಸುವವಂ || ೬೫ ||

(ಪುತ್ರೋತ್ಪಾತಂ)

ಕಂ|| ಯುವತಿ ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲ್ಪಂ |

ಸವನಿಸೆ ಹೀನಾಂತಿಕ್ತಮಪ್ಪಂತಿರೆ ಮೇ ||

ಣವಳಿರಡು ಮೂಟು ನಾಲ್ಕು |

ಯ್ದವರಂ ಸಂಭವಿಸೆ ತತ್ಕುಲಂ ಕ್ಷಯಮಕ್ಕುಂ || ೬೬ ||

ಗೂಗೆ ಇವು ಮೊದಲಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿಸ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಊರಮನೆಯ ರಾಜಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಡಲ್ 8 ಆ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಆ ಊರಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೆಟ್ಟುದು—೬೩.

ಟೀ|| ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬಾಗಿಲ್ ತೋರಣಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಮುಂತಾಗಿ ಬಂದು ಕುಳ್ಳಿರಲ್, ಸರ್ವಂ ಬರಲ್, [ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಲ್ ಎಂದಿರಬಹುದು] ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಚರಿಸುವಂತಹ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಬಂದು ಮನೆಯಂ ಪುಗಲ್ 10 ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನಿಕ್ಕಿದೊಡೆ ಆ ಮನೆಯೊಡೆಯಂಗೆ ಕೇಡಂ ಪೆಟ್ಟುದು, ನಾಯ್ಕಳ್ ಶಬದ ಎಲ್ಲಳಂ ಅವಯಂಗಳಂ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಮನೆಯಂ ಪುಗಲ್ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ, ಆಕ್ಕಳ್ ಅಂಬನಿಟೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಊರಂ ಪೊಕ್ಕೊಡೆ ಆ ಪಟ್ಟಣದರಸಿಗೆ ಕೇಡಂ ಪೆಟ್ಟುದು—೬೪.

ಟೀ|| ಈ ಪೇಟ್ಟಂತಹ 12 ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿಕಾರಂ ಪುಟ್ಟಲ್ ಶಾಂತಿಯಂ ಬಯಸುವಂತಹ ಅರಸಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ್ಗ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಮನಿಕ್ಕಿಸಿ 13 ಉತ್ತಮದ ಹೋಮಂಗಳಂ ಮಾಡಿಸಿ ಭೂದಾನಂ ಮೊದಲಾದ ದಾನ 14 ಮಂ ಮಾಡಲಾ ಉತ್ಪಾತಂ ಶಾಂತಮವ್ವುದು—೬೫.

ಟೀ|| ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗ ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲಮಾಗುತ್ತಿರಲ್ ಹೀನಾಂಗದ ಅಧಿಕಾಂಗದ ಶಿಶುಗಳ್ ಪುಟ್ಟಲ್, ಅಲ್ಲ ಅವಳುಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಮೂಟು ನಾಲ್ಕುಯ್ದು ಪರ್ಯಂತಂ 15 ಪುಟ್ಟಲ್ ಆ ಕುಲಂ ಕೆಟ್ಟು ಪೋವುದು—೬೬.

1 ದೊಳ್ ನೆಜೆಗೆ. 2 ನವದೊಳ್ ಜಂ, ವನದೊಳ್. 3 ಯೆ ನಿನಗೆ. 4 ಯಂ ಜನಿಸುತ್ತಿಕ್ಕಿಗಳಂ ಮೇಣಕುಭವಯವದುಂ. 5 ಪುತ್ತುಂ (3) ಬರ್ಪಂದು ಭೂವಿಶ. 6 ಲೊಳಗೆ ಎಡ(ಬಿ)ಯ ಮಕ್ಕಳು. 7 ಮನೆಯ ರಾಜಾಂಗಣದೊಳ್. 8 ಆ ಮನೆ ಪಾಟುವುದು. 9 ಹಿಂತಾಗಿ. 10 ಪುಗಲ್ ರೋಗಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. 11 ಹೀನವು. 12 ಮೃಗಂಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾತಂಗಳ್. 13 ಉಕ್ಕವ ಹೋಮಂ. 14 ಸಂಪೂರ್ಣಮಾ ಮಾಡಲ್, ಸುವರ್ಣದಾನಂಗಳಂ ಮಾಡಲ್. 15 ಅವಳು ಮಕ್ಕಳ್ ಪುಟ್ಟಲ್.

(ಪಶುಮ್ಯುಗಾದ್ಯುತ್ಪತ್ತಿಂ)

ಉ|| ಗೋಮಹಿಷೀಕರೇಣು ತುರಗೋಷ್ಟಕುಲಕೃವಳಾಗಿ ಪೊಂದುಗುಂ |
ತಾಮುಡುಂದಿಗಳಿಗೆ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟುಲಾಗುಂ ನಿಜಯೂಧಮಂ ನಿಜ ||
ಸ್ವಾಮಿಯುಮಂತವಂ ಪರನೃಪಾವಳಿಗಟ್ಟಿ ಭರಾಮರಗ್ಗಿ ಗೋ |
ಭೂಮಿಹಿರಣ್ಯದಾನಮನನಾಕುಳದಿಂ ಕಂಡೆ ದೋಷನಾಶನಂ || ೬೭ ||

ಉ|| ಪಾವಿಲಿ ಬೆಕ್ಕು ಮತ್ಸ್ಯಮಿನಿತುಂ ಪೊಣಗಾಗಿರೆ ಮತ್ತಮನ್ಯ ಜೀ |
ವಾವಳಿ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯಡಗಂ ತಿನೆ ವೆವರ್ಸಮಕ್ಕುಮಲ್ಲಿ ನಾ ||
ನಾವಿಧ ಜೀವರಾಶಿ ವರಯೋನಿಗಳೊಳ್ 1 ನೆರೆವಲ್ಲಿ ನಾಡೆ ಕೇ |
ಡಾವಗಮೆಗೆ ವಾಜಗಳೊಳಲ್ಲಿ 2 ಮನುಷ್ಯರೊಳಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತಂ || ೬೮ ||

ಚಂ|| ಚರಣಪುನಾವಗಂ ಬಡಿಯೆ ಜೀವಧನಂ ತನುಪೀಡೆ ಮುಂತೆ ಮೆಯ್ಯ |
ಮುಜಾದುಮಭಕ್ಷ್ಯಮಂ ತಿನೆ ಲಯಂ ನಡುಗುತ್ತಿರೆ ಕಳ್ಳರಿಂ ಭಯಂ ||
ನಿರುಜನಡುರ್ತು ಮೇಡುಗೊಳುತುಂ ಬಡವಪ್ಪೊಡೆ ಹಾನಿ ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ |
ಕಪ್ಪಿಯೆ ನಿರಾಕುಳಂ ಬರಡು ತತ್ಪತಿಗಾಗಳೆ ಕೇಡ ಮಾಡುಗುಂ || ೬೯ ||

ಮ|| ಮೊದಲಿಂದಂ ಮುಱಾದಂದು ದಕ್ಷಿಣರದಂ ಭೂಸರ್ಗ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇ |
ಶದೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ತದಗ್ರದಿಂ ಪರಿಜನಕ್ಕೆ ಕ್ಕುಂ ಲಯಂ ವಾಮದಂ ||
ತದ ಭಂಗಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಕುಮಾರಕ ಪುರೋಧೋಮಂತ್ರಿವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾ |
ಣದಿಭಂ ಸ್ತೀಣಕುಜಾದಿಗಳ್ ಮುಜಾವಿನಂ ಪಾಯ್ದುಂ ಶತ್ರುಕ್ಷಯಂ || ೭೦ ||

ಟೀ|| ಗಂಟಿಯಾಕಳು, ಎಮೆ, ಅನೆ, ಕುದಿರೆ, ಪೊಟ್ಟಿ ಇವರ್ಕೆ ಅವಳು ಮುಜಾಗಳ್
ಪುಟ್ಟಲಾ ಅಜುಂದಿಗಳಿಗೆ ಸಾವುವು ಅಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಹಿಂಡುಗಳನಗಲಿ ಪೋವುವು, ಅಂತಹ ಪಶು
ಮೃಗಗಳ ಒಡೆಯಂ ಅವಂ ಪರದೇಶದರಸರ್ಗಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಣರ್ಗ ಗೋವಾನ, ಭೂಮಿದಾನ, ಹಿರಣ್ಯ
ದಾನ, ಮೊದಲಾದ ದಾನಂಗಳಂ ವಿನಯದಿಂದೆ ಮಾಡಲ್ ಆ ದೋಷಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೬೭.

ಟೀ|| ಪಾವು, ಇಲಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಮೀನ್ ಇವು ಪೊಣಗಾಗಿ ಉಪಾದ ಜೀವರಾಶಿಗಳ್
ತಂತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ಮಾಂಸಮಂ ತಾವೆ ತಿನೆ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಬಡನವುದು, ಮನುಷ್ಯರ್
ಕುದಿರೆಗಳ್ ಪೊಣಗಾಗಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳ ಅನ್ಯಜಾತಿಗಳ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಟವಂ ಕೂಡಲ್
ಆ ದೇಶಂ ಕಿಡುವುದು—೬೮.

ಟೀ|| ಗೋವುಗಳ್ ವ್ಯಾಧಿಗಳಲ್ಲದೆ ಆವಾಗಳುಂ ಕಾಲ್ಗಳಂ ಒಡೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ ಅವಳು
ಒಡೆಯಂಗೆ ವ್ಯಾಧಿಯವುದು, ಆ ಗೋವ್ಗಳುಂ ಮುಖಮಂ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರಿಗಿಸಿ ಅಭಕ್ಷ್ಯಂಗಳಂ
ತಿನಲ್ ಆ ಒಡೆಯಂಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು, ಆ ಗೋವುಗಳ್ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಮಿತ್ತಮಿಲ್ಲದೆ ನಡುಗು
ತ್ತುಮಿರಲ್ ಕಳ್ಳರಿಂದೆ ಭಯಮಕ್ಕುಂ ಮೇಹಂ ಕೊಳುತ್ತುಂ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಡವಾದೊಡಂ ಒಡೆಯಂಗೆ
ನಷ್ಟಮಂ ಪೇಲ್ವುದು, ಬರಡಾಕಳು ಬಿಡದೆ ಕಪ್ಪಿದೊಡೆ ಒಡೆಯಂಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು—೬೯.

ಟೀ|| ಬಲದ ದಾಡೆ ಇದಂತಿದುಂ ಮೊದಲಿಂದ ಮುಱಾದೊಡೆ ಆರಸಿಗೆ ಕೇಡಂ
ಪೇಲ್ವುದು, ನಡುದಾಡೆ ಮುಱಾದೊಡೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು. ತುದಿದಾಡೆ ಮುಱಾದೊಡೆ

1 ನೆಲೆವಂದು. 2 ಮನುಷ್ಯರುಮಲ್ಲಿ. 3 ಅವಳು ತಾಯ್ಗಳ ನೆಲೆಗಿಡುವುವು. ಇಷ್ಟನಜಾತಂತ್ಯ
ಅವಳು ಒಡೆಯಂ ಆ ಮುಜಾಯನಿಕ್ಕಿದಂತಹ ಅವಂ ಪರದೇಶಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರುಗಳಿಗೆ.

ತರಳಂ|| ಎರಡು ಸಂಜೆಯೆ ದಿಷ್ಟಮದ್ಭುತಮಪ್ಪೊಡಂ ಕರಿನೋರ್ವ ಮೇಣ |
ಪರಿಪೊಡಂ ಧರಣಿಪ್ರಕಂಪನಮಪ್ಪೊಡಂ ಭಯಮಕ್ಕು ಮು ||
ವರೆಗೆ ರಾಕ್ಷಸರೂಪುದ್ಭುತಮಾಗಿ ತೋಪೊಡೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ |
ಮರಣಮುಂ ವಿಕೃತಕ್ಕೆ ಮಾಡುಗೆ ಕೋಟಿ ಹೋಮದ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯಂ || ೭೧ ||

ಮ|| ಸ್ತ|| ಪರಿವೇಷಂ ಭೂಮಿಕಂಪಂ ಪೊಗೆಯೊಗೆಯೆ ಸಿಡಿಲ್ ಕಾದ್ರ ಸಂಧ್ಯಾದ್ಭಯಂ ನೀ |
ಳ್ಳರಜಂ ನಿರ್ಘಾತಮಂದಿಂತಿವು ಸವನಿಸೆ ಮೇಣ ವೃಕ್ಷದೊಳ್ ಮಾಕ್ಷಕ ಸ್ನೇ |
ಹರಸಂ ಪುಷ್ಪಂಗಳುಂ ಸಂಭವಿಸೆ ಪಶುಗಳಂ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ 1 ಸೋಂಕೆ ನಿರ್ದು |
ಷ್ಠರಮಂತಾ ಚೈತ್ರವೈಶಾಖಮಾಸನಿತು ವಿಕಾರಂಗಳಾದಂದು ತದ್ವಿಚಾರ || ೭೨ ||

ಶಾ|| ಕಾರುಳ್ಳಾ ಪತನಂಗಳಾಗಿ ರಜಮುಂ ವರ್ಗಾಳಿಯುಂ ಪರ್ಚಿ ಸಂ |
ಧ್ಯಾರಾಗಂ ಕಿಡಿ ಪೊಣ್ಣೆ ವಹಿರಹಿತಂ ಧೂಮಾರ್ಚಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಮೇಣ ||
ಸೂರೇಂದ್ರದ್ಯುತಿಗಳ್ ಕವಲ್ಲಿಗೆ ನದಂಗಳ್ ಅತ್ತೆ ಸಂಕ್ಷೋಭಿತಾಂ |
ಭೋರಾಶಿಪ್ರತಿಮಾನಮಾಗಿರೆ ನಭಂ ನಿರ್ದೋಷಮಾ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳ್ || ೭೩ ||

ಸೇವಕಜನಕ್ಕೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು, ಎಡಗಡೆಯದಾಡೆ ಮುಱಾದೊಡೆ ಆರಸಿನ ಕುಮಾರವರ್ಗಕ್ಕೆ
ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು, ಎಡದಾಡೆ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಱಾಯಲ್ ಆ ಆರಸಿನ ಪುರೋಹಿತಂಗೆ ಕೇಡಂ
ಪೇಲ್ವುದು, ಎಡಗಡೆಯ ತುದಿದಾಡೆ ಮುಱಾದೊಡೆ ಪುಧಾನವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು, ಸಸಿ
ಮರಂಗಳಿರ್ದಂತಿದುಂ ಮುಱಾದು ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ವುದು—೭೦.

ಟೀ|| ಉದಯಾಸ್ತಮಯದೆರಡುಂ ಸಂಜೆಗಳೊಳ್ ದಿಷ್ಟಸ್ಥಾನದೊಳದ್ಭುತಂ ತೋಪುಂ
ದೊಡೆ ಬಲಿಷ್ಠಮಾಗಿದ್ ಭೂಮಿ ಇದಂತಿದುಂ ಬಾಯ್ಪಿಡೆ, ಭೂಮಿಯಿರ್ದಂತಿದುಂ ನಡುಗಿದೊಡೆ
ಪ್ರಜೆಗಳ್ಳಿಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ವುದು, ರಾಕ್ಷಸರೂಪು ಇದಂತಿದುಂ ತೋಪುತೊಡೆ ಆ ದೇಶಂ
ಪ್ರಜೆಗಳ್ಳಿ ಸಾವಂ ಪೇಲ್ವುದು. ಅವರ್ಕೆ ಆರಸಾಗಿದಾರ್ತಂ ಕೋಟಿಹೋಮದ ಶಾಂತಿಯುಂ
ಮಾಡಲ್ ಆ ವುತ್ಪತ್ತಂ ಶಾಂತಮವುದು—೭೧.

ಟೀ|| ವಸಂತಾದಿ ಷಡ್ಭುತಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟುನ ಅದ್ಭುತಂಗಳ ನಿರ್ದೋಷತ್ವಮಂ ಪೇಲ್ವುರ್ವಂ
ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗ ಪರಿವೇಷಂ ತೋಪುಹ, ಭೂಕಂಪಮಾಗುಹ, ಇದಂತಿದುಂ ಹೋಗೆ
ಪುಟ್ಟುಹ, ಉದಯಾಸ್ತಮಯದೆರಡು ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತವರ್ಣವಾಗಿ ಸಿಡಿಲೆಜಗುಹ,
ಗಾಂವಿಯಲ್ಲದೆ ಇದಂತಿದುಂ ದೂಳಿಯೇಲುಹ, ಪೋಡಂಗಳಲ್ಲದೆ ಬಡಸಿಡಿಲೆಜಗುಹ, ಇಂತಹ
ಉತ್ಪತ್ತಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಲ್, ಅಲ್ಲಾ ಮರಂಗಳಿಂದೆ ಜೀನುತುಪ್ಪಂ, ಎಳ್ಳಿಣ್ಣೆಗಳಂತೆ ರಸಂ ಪರಿಕ್ತ,
ಆಕಾಲದಲ್ಲೆ ಆಗದಂತಹ ಪುಷ್ಪಂಗಳಾಗುಹ, ಪಶುಗಳಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಸಂಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುಹ, ಇಂತಹ
ಉತ್ಪತ್ತಂಗಳುಂ ಚೈತ್ರವೈಶಾಖಮಾಸಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋಪುತೊಡೆ ದೋಷಮಿಲ್ಲವೆಂದಜಾವುದು—೭೨.

ಟೀ|| ಕಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಉಲು ಬಿಲುಹ, ದೂಳಿ ಮಸಗುಹ, ಬಿಲುಗಾಳಿ ಬಿಸುಹ,
ಉಭಯ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಕಾಶದೊಳಗೆ ಕೆಮ್ಮುಗಿಲ್ ಮಸಗುಹ, ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಹೊಗೆಜ್ಜಾಲೆ
ಗಳ್ ತೋಪುಹ, ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರ್ಗಳ ಕಿರಣಂಗಳೆರಡಾಗಿ ತೋಪುಹ, ನದೀಸಮಂಗಳ್

1 ಸೋಂಕೆ ನಿರ್ದೋಷಮುಂತಾಚೈತ್ರ, ಸಂಖ್ಯೆನಿರ್ದಾಷ್ಟರಮಂತಾ. 2 ದ್ಯುತಿಗಳಲ್ಲಿ ನದಂಗಳ್
ಸಂಕ್ಷೋ. 3 ಗಳ್ಳಿಪಾತಿಯಂ.

ಕಂ|| ಭರಣಿಮಘೆ ಪೂರ್ವ ಕೃತ್ತಿಗೆ |
ಸುರಮಂತ್ರಿ ವಿಶಾಖೆ ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದೇ ಚು(ರು)ಕ್ಷೋ |
ತೃರಮೆಂಬೇಲುಂ ವೈಶ್ವಾ |
ನರಮಂಡಳಮೆಂಬ ನಾಮಮುಂ ತಳೆದಿರ್ಕುಂ || ೮೧ ||

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಮಲೆ|| ಅಂಗವಂಗಕಳಿಂಗ ಕೇರಳ ಬಾಹ್ಯಕ ದ್ರವಿಡಾದಿ ದೇ |
ಶಂಕೇಂಬಿವು ಕೇಡನೆಯ್ದು ಗುಮಯ್ದಿ ಪೆರ್ವಸಮಕ್ಕುಮು ||
ಗ್ರಂಗಳಾ ಜ್ವರಂ ವಿಷೂಚಿಕೆ ಎಂಬಿವಾಗಳೆ ಪೊರ್ದುಗುಂ |
ಹಿಂಗುಗುಂ ನೃಪಮೈತ್ರಿ ಪಾವನಮಂಡಳೋದ್ಯತದೋಷದಿಂ || ೮೨ ||

ಕಂ|| ಶ್ರವಣಂ ಧನಿಷ್ಠೆ ರೋಹಿಣಿ |
ದಿವಿಜಾಧಿಪನಭಿಜೆಯುತ್ಪರಾಷಾಢಂ ಮೈ ||
ತೃವೇನಿಪ್ಪ ತಾರೆಗಳ್ ವಾ |
ಸವಮಂಡಳಮೆಂಬ ನಾಮವಚಳಿತವಚನಾ || ೮೩ ||

ಪೃಥ್ವೀ|| 1 ಸುರಾಧಿಪತಿಮಂಡಲಪ್ರಭವದೋಷದಿಂದದ್ದು ತಂ |
ಸುರಾಷ್ಟ್ರಮುಭಿಸಾರಮೆಂಬ 2 ವಿಷಯಕ್ಕುಮಕ್ಕುಂ ಭಯಂ ||
ನರೇಂದ್ರರಱಿವರ್ ಪಲರ್ ಪ್ರಬಲವೃಷ್ಟಿಯಕ್ಕುಂ ಸಮ |
ಸ್ತರೋಗದಿನಿಳಾತಳಂ ಲಯಮನೆಯ್ದು ಗುಂ ನಿಶ್ಚಯಂ || ೮೪ ||

ಕುರುಮಾಗಧ, ಮಗಧದೇಶ, ತಿಗುಳದೇಶ, ಮಂಡಳ ಕುಂತಳದೇಶಮುಲಾದ ಭೂವಳಯಂ ಇಂತಹ ದೇಶಂಗಳ್ಗೆ ಲೇಸಂ ನೇಲ್ವುದು—೮೦.

ಟೀ|| ಭರಣಿ, ಮಘೆ, ಪುಬ್ಬೆ, ಕೃತ್ತಿಕೆ, ಪುಷ್ಯಂ, ವಿಶಾಖೆ, ಪೂರ್ವಭಾದ್ರಪದೇ ಎಂಬೀ ಯೇಲುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಆನುಕ್ರಮದಿಂ ಕೂಡಿ ಮೂಡುತ್ತಿರಲ್ ಅದು ವೈಶ್ವಾನರಮಂಡಲ ಮೆನಿವುದು—೮೧.

ಟೀ|| ಅಂಗದೇಶ, ವಂಗದೇಶ, ಕಳಿಂಗದೇಶ, ಮಲೆಯಾಳದೇಶ, ಸಿಂಧುದೇಶ, ತಿಗುಳಾಣ್ಯ ಈ ದೇಶಂಗಳ್ಗೆ ಕೇಡಂ ನೇಲ್ವುದು. ಉಲಾದ ದೇಶಂಗಳ್ಗೆ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಂ, ಜ್ವರಂ, ಅಜೀರ್ಣಂ, ವಿಷೂಚಿಕೆ (ಅಜೀರ್ಣ) ಈ ದೋಷಂಗಳ್ ಅಪ್ಪುವು. ಆರಸುಗಳ್ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಸ್ನೇಹಂ ಪುಟ್ಟಿದೆ ಕಲಹಂಗಳಂ ಮಾಲ್ವರ್ ಇಂತಹ ಕೇಡುಗಳ್ಗುಮಂಡಲದಿಂದವು—೮೨.

ಟೀ|| ಶ್ರವಣಂ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ, ಅಭಿಜಿತು, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ, ಅನುರಾಧೆ, ಈ ಯೇಲುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕ್ರಮದಿಂದಮೊಂದೇ ಬಾರಿ ತೋರುದೊಡೆ ಆದು ಇಂದ್ರಮಂಡಳ ಮೆಂಬುದು—೮೩.

ಟೀ|| ಇಂದ್ರಮಂಡಲದ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ ದೋಷದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ಸುರಾಷ್ಟ್ರದೇಶಂ, ಅಭಿಸಾರದೇಶಂ—ಈ ಯೆರಡುಂ ದೇಶಕ್ಕಂ ಭಯಮಕ್ಕುಂ. ಪಲಂಬರರಸುಗಳ್ ಲಯಮನೆಯ್ದು ವರ್, ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯವುದು, ಸಕಲವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂ ಭೂತಲಂ ಲಯಮನೆಯ್ದುವುದು—೮೪.

ಕಂ|| ಶತಭಿಷೆ ಮೂಲಂ ಫಣಿ ರೇ |
ವತಿ ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆಯುತ್ಪರಾಭಾದ್ರೆಯಮಾ ||
ಪತಿಯೆನಿಸಿದ ನಕ್ಷತ್ರ |
ಪ್ರತತಿಗಳಾರಯ್ಯೆ ವರುಣಮಂಡಲಮಕ್ಕುಂ || ೮೫ ||

ಕಂ|| ವೈದೇಹಿಕ ಗೋವರ್ಧನ |
ಜೇದಿ ವಿಹಾರಾದಿ ದೇಶ ಮುಲಗುಂ ರಿಪುಗಳ್ ||
ಕಾದಿದೊಡೆ ಕೆಳಗೊಳ್ಳುಂ ಮುಲೆ |
ಯಾದಂ ಪಿರಿದಕ್ಕು ವರುಣಮಂಡಲಫಲದಿಂ || ೮೬ ||

ಮ|| ಸಲೆ ವಾಯುದ್ವವವೇಳೆಯೋಳ್ ನೆಗಲ್ಟ ಭೂಕಂಪಾದಿಯುಂ ಶಕ್ರಮಂ |
ಡಲವಾ ವಾಸವವೇಳೆಯೋಳ್ ಬರಿಯಿಸಿದುತ್ಪಾತಮುಂ ವಾಯುಮಂ ||
ಡಲಮಾರಯ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಮೇಣ್ವಾರುಣಾಗ್ನೇಯಮಂ |
ಡಲವೇಳಾಕ್ರಮನೊಂದಿ ಸಂಭವಿಸಿದುತ್ಪಾತಂಗಳಂ ತೂಳ್ಳು ಗುಂ || ೮೭ ||

ಉ|| ಮಾರುತವೇಳೆಯೋಳ್ ದಹನಮಂಡಲವೊಂದಿದ ವಹ್ನಿವೇಳೆಯೋಳ್ |
ಮಾರುತಮಂಡಲಂ ನೆಗಲ್ಟ ಮಾರಿ ಬಹುಂ ಪಸಮೆಂಬಿವಕ್ಕು ಮಾ ||
ವಾರಣವಾಹಮಂಡಲದ [ವಾರುಣ] ಸಂಗತಿಯೋಳ್ ಸುವೃಷ್ಟಿ ದು |
ವಾರಮನೂನಮಪ್ಪ ಜಲಮೊಂದುಗು ಮಾರುತದದ್ದು ತಂಗಳಿಂ || ೮೮ ||

ಟೀ|| ಶತವಿಶಾಖೆ, ಮೂಲಂ, ಆಶ್ಲೇಷೆ, ರೇವತಿ, ಪೂರ್ವಾಷಾಢೆ, ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರೇ. ಆರ್ದ್ರ—ಈ ಎಲ್ಲುಂ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳ್ ಕ್ರಮದಿಂದಮೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಲ್ ವರುಣಮಂಡಲಮೆನಿ ವುದು—೮೫.

ಟೀ|| ವೈದೇಹಿಕದೇಶ, ಗೋವರ್ಧನದೇಶ, ಜೇಡದೇಶ, ವಿಹಾರದೇಶ—ಯಾ ಮೊವ ಲಾದ ದೇಶಂಗಳ್ಗೆ ಕೇಡಂ ನೇಲ್ವುದು. ಮುನ್ನ ಹಗವರ್ ಕೆಳೆಯವರಪ್ಪರ್, ಬಹುಮುಲೆಯಕ್ಕುಂ, ವರುಣಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದುದುಂದೆ ಈ ಫಲಂಗಳವು.

ಟೀ|| ವಾಯುಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ವಾಯು ಮಂಡಲ ದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು, ಇಂದ್ರಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಯಿಂದ್ರಮಂಡಲದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು, ವರುಣಮಂಡಲಂ ಜನಿಸಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ನಿಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ವರುಣಮಂಡಲದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು, ಈ ಮಂಡಲಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯೋಳ್ ಅವರ್ಕೆ ತಮ್ಮೊಳಗೆ ತಾವೆ ಶತ್ರುಮಂಡಲಂಗಳಾಗಿದ್ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಲ್ ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಅಪ್ಪ ದೋಷಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೮೬.

ಟೀ|| ವಾಯುಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಗ್ನಿಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿ, ಆಗ್ನಿಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಾಯುಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾವುಂ ಬಹುನುಂ ಅಣಾವೃಷ್ಟಿ ಯುವುದು. ವರುಣಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಸುವೃಷ್ಟಿ ಯವುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳಸವುದು—೮೭.

ಮ|| ಘಳಿಯಕ್ಕುಂ¹ ಜಲಧೀಶಮಂಡಲದ ದೋಷಂ ಸದ್ಯಮುತ್ತಿದ್ರಮಂ |
 ಡಳದೋಷಂ ದಿನಸಪ್ತಮಕ್ಕೋಗೇಗು ಮತ್ತಾತಿಂಗಳೋಳ್ ವಹ್ನಿಮಂ ||
 ಡಳದೋಷಂ ಪವಮಾನಮಂಡಲದ ದೋಷಂ ತೋರ್ಕು²ವಿರ್ತಿಂಗಳೋಳ್ |
 ಸಲೆಯರ್ವೀವಳಯಪ್ರಕಂಪನಫಲಂ ಪಣ್ಣಾಸದೋಳ್ ತೋರುಗುಂ || ೮೯ ||

ಟೀ|| ವರುಣಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ದೋಷಂ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೆ ಫಲಮಂ ತೋರುವುದು,
 ಇಂದ್ರಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ ದೋಷಂ ಏತದವಸಕ್ಕೆ ಫಲಮಂ ಕುಡುವುದು, ಅಗ್ನಿಮಂಡಲಂ
 ಪುಟ್ಟಿದ ದೋಷಂ ವೊಂದುತಿಂಗಳಿಗೆ ಫಲಮಂ ತೋರುವುದು, ವಾಯುಮಂಡಲಂ ಪುಟ್ಟಿದ
 ದೋಷಂ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಫಲಮಂ ಕುಡುವುದು, ಭೂಕಂಪದ ಫಲಂ ಅಣುದಿಂಗಳಿಗೆ
 ತೋರುವುದು—೮೯.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಕೃತಿ ತಾವಿಳಾಸತನೂಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೋಳ್

ಉತ್ಪಾತಾಧ್ಯಾಯಂ

ಚತುರ್ಥಾಧಿಕಾರಂ

ಪಂಚಮಾಧಿಕಾರಂ

ಏ. ಉದಕಾರ್ಗಲಂ

ಕಂ|| ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಮೆಂಬೀ |
 ಜೀವಚಯಕ್ಕೆಂತು¹ ನೋಬ್ಬೊಡಂ² ಜೀವನಮೇ ||
 ಜೀವನಮೆಂದುದಕಾರ್ಗಲ |
³ಕೋವಿದನಿನೆಸೆಯ ಪೇಲು ಮಚಳಿತವಚನಂ || ೧ ||

ಕಂ|| ಅನುರಾಧೆ ಭಾನು ಪುಷ್ಯಂ |
 ಧನಿಷ್ಠೆ ಮಘೇ ಶತವಿಶಾಖೆ ಮೂರುತ್ತರೆಯೆಂ ||
⁴ಬಿನಿತಪ್ಪಿಳಂ ವಿಧಿಯಿಂ ವರು |
 ಣನರ್ಚಿಸಿ ಭಾವಿ ತೋಡೆ ಶುಭಮಂ ಮಾಯ್ತುಂ || ೨ ||

ಕಂ|| ಬಿಸುಡುವುಡಗ್ನಿ ಸಮಾರನ |
 ದೆಸೆಗಳನುಟಾದಾದ ದೆಸೆಗಳಂ ಬಡಗಲ್ ನೀ ||
 ರೆಸೆವಂತಗುಲುಸುವುದು ಕೂ |
 ಪಸರೋವರ ದೀರ್ಘಿಕಾ ತಟಾಕಂಗಳುಮಂ || ೩ ||

ಚಂ|| ತುಣುಗಿ ತಳರ್ತು ಪೂತು ಫಲಮಾದೆಲೆಯಿಕ್ಕಿ(ಕ್ಕ)ದ ಕೊಂಬುಗಳ್ ನೆಲ |
 ಕೊಂಬಿಗದ ನುಣ್ಣುವೆತ್ತ ಮರನುಳ್ಳೆಡೆಯೋಳ್ ಜಳಮಕ್ಕುಮಲ್ಲಿಯೆಂ ||
 ದಣುವುದು ಕಾಣಿಕೆದಂಕಿದ ನಣುಂಕಿದ ಕೊಂಬೊಣಗಿದ ಪೊಟ್ಟಿಪೋ |
 ದೊಂಬಿಗದ ವೃಕ್ಷದಿಂದಣುವುದಾಯೆಡೆಯೋಳ್ ಜಳಮಾಗದೆಂಬುದಂ || ೪ ||

ಟೀ|| ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕಮಾಗಿದ ಈ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಉದಕಮೇ ಜೀವನಮಾಗಿದ
 ದಾಗಿ ಆ ವುದಕಂ ಪುಟ್ಟುವಂತಹ ಸ್ಥಾನಮಂ ಉದಕಾರ್ಗಲೋವಿದನಪ್ಪ ಅಚಳಿತವಚನಂ ಶಾಸ್ತ್ರ
 ಮುಖದಿಂ ನೋಬ್ಬೊಡಂ² ಪೇಲುಮೆಂದಂ³ ಪೇಲುಮೆಂದಂ—೧.

ಟೀ|| ಅನುರಾಧೆ, ಹಸ್ತಂ, ಪುಷ್ಯಂ, ಧನಿಷ್ಠೆ, ಶತವಿಶಾಖೆ, ಉತ್ತರೇ, ಉತ್ತರಾಷಾಢೆ,
 ಉತ್ತರಾಭಾದ್ರಪದೇ, ಈ ನಕ್ಷತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಾಧಿಪತಿಯಪ್ಪ ವರುಣನಂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂದ
 ಪೂಜಿಸಿ ಭಾವಿಗಳಂ ತೋಡಲ್ ಜಲಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು—೨.

ಟೀ|| ಗ್ರಾಮಂಗಳ್ಗೆ ಆಗ್ನೇಯ ವಾಯವ್ಯ¹⁰ದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಬಿಟ್ಟು ಬಡಗಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿ,
 ಒಕ್ಕರಣೆ, ತಟಾಕಂಗಳಂ ಜೊಂದಮಾಗಿ ಆಗುಲುಸುವುದು—೩.

ಟೀ|| ಸಂಪೂರ್ಣಮಾಗಿ ತಳರ್ತು ಪೂಪಣ್ಣಳಿಂದೆ ಕೂಡಿ ಪಣ್ಣೆಲೆಯಾಗದೆ ತಳರ್ತು
 ಕೊಂಬುಗಳ್ ನೆಲಕ್ಕೊಂಬಿಗದ ಕೋಮಳತೆಯಾಗಿದ್ದ 11 ಮರಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟು

1 ನೋಬ್ಬೊಡಂ ಜೀವನ. 2 ಧಾರಣೆಯೋಳ್. 3 ಕೋವಿದನಿನೆಸೆಯ. 4 ಬಿನಿತಪ್ಪಿಳಂ, ಬಿನಿತು
 ನಕ್ಷತ್ರದೊಳಂ ವಿಧಿಯಿಂ ವರುಣನ. 5 ದೂರ್ಗಿ ಸಮಾರಾಗ್ನಿ ಪುರಾಣಿಯ ನುಟಾದಾದೆಲೆಯೊಳಿರ ಬಡಗಲ್ಗೆ
 ವಂತಗುಲುಸುವುದು.....ತಟಾಕಂಗಳಂ. 6 ದಂಬದ. 7 ಬೊಳಗಿದ ಟಾಟಿಯೊಡೊಣಗಿದ ಉಕ್ತದಿಂ
 ಮುಣಿದೊಣಗಿದಪೇಡೆಯೋಳ್. 8 ತೊಡುಗುಟ್ಟುಮಿದಾಸು. 9 ಮೂರುತ್ತರ. 10 ದಿಕ್ಕು ಪಟ್ಟಿಮ
 ಸಮಾಪಂ ಈ ಸ್ಥಾನಂಗಳಂ. 11 ಮರಂಗಳು ಉಳ್ಳ ಶಾವಿನಲ್ಲಿ.

ಕಂ|| ಪುಟ್ಟಿಲ್ಲದ ನೆಲದೊಳ್ ಪಸು |
ವುಲಾಡೊಡಮಲ್ಲದಂದು ಪುಲ್ಲುಳ್ಳೆಡೆಯೊಳ್ ||
ಪುಲ್ಲಿನಿತುಮಿಲ್ಲದಿದೊಡ |
ಮಲ್ಲಿಯೆ ನೀರಕ್ಕು ಮಲ್ಲಿ ಮೇಣ್ ನಿಧಿಯಕ್ಕುಂ || ೫ ||

ಪೃಥ್ವಿ|| ಕರಂಜಕರು ಪುಟ್ಟಿ ಪುಲ್ಲಿಡುಗಳಾಗಿ ಮೇಣ್ ಪುಟ್ಟುವಂ |
ಕುರಂ ಕರಮೆ ಕೆಂಪು¹ವೆತ್ತಿರೆ ತದುವಿಯುಂ ತೋಡಿ ಮೇಣ್ ||
ಸುರಕ್ತಮೆನಿಕುಂ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಸಲೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ನೀರ್ ನಿರಂ |
ತರಾಳದೊಳನೂನ²ಮಕ್ಕು ತೊಗಟಕ್ಕುಮಂತಾ ಜಳಂ || ೬ ||

ಕಂ|| ಶಿಲೆ ವೈಡೂರ್ಯದುಂಬರ |
ಫಲಮಧು ಘೃತಸಾ(ಪಾ)ರದ(ದಾ)ಭೃಪಾರಾವತಳ ||
ಜ್ವಲವರ್ಣಮಾದೊಡದಲಾಂ |
ಜಲಮಕ್ಕುಂ ಕೆಳಗನೂನಮಚಲಿತವಚನಾ || ೭ ||

ಮ|| ಉದಕಂ ಕರ್ಪಸದಿರ್ಪ ಮಣ್ಣೊಳೊಗಟಕ್ಕುಂ ನೀಲಿಯುಂ ಪೋಲ್ವ ಬ |
ಣ್ಣದ ಮಣ್ಣೊಳ್ ಬಿಳಿದಪ್ಪ ಮಣ್ಣೊಳಿನಿದಕ್ಕುಂ ಧೂಸರಂ ಪೊನ್ನ ಬ ||
ಣ್ಣದ ಮಣ್ಣೊಳ್ ಪರಲಾಗಿ ಕೆಂಪೆಸೆವ ಮಣ್ಣೊಳ್ ಕೈಪೆಯಾಗಿರ್ಕುಮೊಂ |
ದಿದ ಬೆಳ್ಳೆಂಪೆಸೆದಿರ್ಪ ಮಣ್ಣೊ ದವಿದಂದುಪ್ಪಕ್ಕು (ಮನ್ಯಾ)ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ || ೮ ||

ದೊಂದಲಾವುದು, ಒಣಗಿದ ಬತ್ತಿದ, ನಲುಂಕಿದ ಕೊಂಬುಗಳೊಣಗಿದ ಪೊಟ್ಟಿವೋಗಿ ಬಾಗಿದ ಮರಂಗಳ್ ಇರ್ಪ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಉದಕಂ ಆಗದೊಂದಲಾವುದು—೪.

ಟೀ|| ಆವ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪಸುವುಲ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮತ್ತಂ ಎಲ್ಲಾ ರಾವಿನಲ್ಲಿಯುಂ ಪುಲ್ಲುಟ್ಟಿ ಒಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಕುಣುಹುಗಳನುಳ್ಳ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿದೊಡೆ ಉದಕಂ ಬರ್ಪುದು, ಅಲ್ಲ ನಿಕ್ಷೇಪಮು ಮುಂಟೆಂದು ಪೇಲ್ಪುದು—೫.

ಟೀ|| ಹುಲಿಗಿಲಮರಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ^೧ ಆ ಮರನ ತಳದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಗಿಡುಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ರಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಮರಂಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟುವಂತಹ ಚಿಗುರ್ಗಳ್ ಬಹಳ ಕೆಂಪಾಗಿರಲ್ ಆ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಆ ತೋಡಿದ ಮಣ್ಣು ಕೆಂಪಾಗಿರಲ್ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಆ ಪುಟ್ಟಿದ ಉದಕಮೊಗರವು—೬.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಭೂಮಿಯುಂ ತೋಡುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಳ್ ವೈಡೂರ್ಯಚ್ಚಾಯೆ ಆತ್ತಿ ಹಣ್ಣಿನಭಾಯೆ (ಈ ಭಾಯೆಗಳಾಗಿರಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉದಕಂ) ಜೇನುತುಪ್ಪ, ತುಪ್ಪ ಆಭ್ರ (ಬಿಂಗದ) ಪಾರಿವಾಣ(ಳ)ದ ಹಕ್ಕಿ ಕಾಡಿಗೆ^೨ ಇವಳು ಭಾಯೆಗಳ್ ತೋಟಲ್ ಆ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಬಹುಳವುಪ್ಪುದು—೭.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಭೂಮಿಯನುಗುಬಲ್ ಆ ಪುಟ್ಟಿದ ಮಣ್ ಕಪ್ಪಾಗಿರಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಉದಕಂ¹⁰ ತೊಗಟವು, ನೀಲವರ್ಣದ ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣದ ಮಣ್ ತೋಡಿದೊಡೆ ಆ

1 ವೆತ್ತಿಡು. 2 ಮದಕ್ಕುಂ ಮೊಗರ. 3 ಯಾಗಿದ ಇಂತದ ಮರಂ. 4 ಗಿಲಿ. 5 ಅದಲು. 6 ಬೇರ್ಗಳ್. 7 ಲಾಗಿವ. 8 ಈ ವರ್ಣಂಗಳ್. 9 ನಗಸಲ್. 10 ಒಗಟ, ತೊವಟ.

ಕಂ|| ಸುರರಾಜಾದ್ಯಪ್ಪದಿಶಾಂ |
ತರಂಗಳೊಳ್ ಶಿಲೆಗಳೊಗೆಯೆ ದಿಶೆಗಳ ದೆಸೆಯೊಳ್ ||
ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ನೀರ್ ವಿದಿಶಾಂ |
ತರಂಗಳೊಳ್ ಗೆಂಟಿಜಾಂದೆ ನೀರ್ ಕಿಜಾದಕ್ಕುಂ || ೯ ||

ಕಂ|| ಆರಯ್ಯಡಿ¹ ಪಟ್ಟಿತು ಮೆಳೆ |
ನೀಂಲ್ಲದ ನೆಲದೊಳಾಗಿ ಹಸ್ತತ್ರಯದಿಂ ||
ವಾಣದಿಗಿಂತರಾಳದೊ |
ಲೋರಂತಿರೆ ಪುರುಷದನಿತಜೊಳ್ ನೀರಕ್ಕುಂ || ೧೦ ||

ಕಂ|| ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಬನ್ನಿಯಮರ |
ನುಳ್ಳೆಡೆಯೊಳಮಲ್ಲದಂದು ಮೇಣ್ ಪುತ್ತುಗಳೊಂ ||
ದುಳ್ಳೆಡೆಯೊಳ್ ಬೆಳ್ಳುತ್ತುಗ |
ಉಳ್ಳೆಡೆಯೊಳ್ ಮೊಂದು ಪುರುಷದೊಳ್ ನೀರಕ್ಕುಂ || ೧೧ ||

ಕಂ|| ಧರೆ ಪೊಗೆಯಿಡುವೊಡೆ ಪುಲ್ ಸು |
ಬುರುಗೊಂಡೆಳದಳಿಸಿ ಮೇಣ್ ತಳರ್ತೆಸೆದಿರೆ² ಮೇಣ್ ||
ತರದಿಂ ಕೀಲಿಲೆ³ ಕೊಳೆಯು |
ತ್ತಿರೆ ಮೇಣ್ ಕಳಗಿರಡು ಪುರುಷದೊಳ್ ನೀರಕ್ಕುಂ || ೧೨ ||

ಪುಟ್ಟಿದ ನೀರ್ ಸ್ವಾದುವಪ್ಪುದು, ಧೂಸರವರ್ಣಂ, ಪೊಂಬಣ್ಣದ ಪರಲ್ ಬೆರೆಕೊಡೆ ಕೆಂಪಾಗಿದ ಮಣ್ ಪುಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಉದಕಂ ಕಹಿಯಾಗಿರ್ಪುದು, ಬಿಳಿದು ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಮಾಗಿದ ಮಣ್ ತೋಡಿದೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಜಲಂ ಉಪ್ಪುನೀರವು, ಆ ವೇಲ್ವ ಮಣ್ಣು ಕುಣುಹುಗಳೊಡೆ ಪುಟ್ಟುವ ಜಲಂ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ⁴ ಸಂತತಸ್ವಾದುವಾಗಿರ್ಪುದು—೮.

ಟೀ|| ಮೂಡಲಾದಿಯಾಗಿ ಇರ್ಪ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳೊಳ್ ಕಲ್ ಪುಟ್ಟಲ್ ಆ ದಿಕ್ಕುಗಳ ರಾವಂ ತೋಡಲ್ ನೀರ್ ಬಹುಳವುಪ್ಪುದು, ಮತ್ತಾ ವಿದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ನೀರ್ ಕಿಜಾದಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವುದು—೯.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಪಸುರಾಗಿ ಮೆಳೆ ಬಹುಳಮಾಗಿದರ್ದು, ಆ ರಾವಿನಿಂದ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನೊಳ್ ಮೂಣುಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಭೂಮಿಯುಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಆ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು^೫ ಆಳ ಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೦.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಬನ್ನಿಯಮರನಿರ್ದೊಡೆ, ಅಲ್ಲಾ ಪುತ್ತುಳ್ಳ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾ¹⁰ ವಿಸ್ತಾರಮಾಗಿ ಪುತ್ತುಳ್ಳ ರಾವಿನಲ್ಲಿ, ಇಂತಹ ರಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೧.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಹೊಗೆಯಿಡುತ್ತಿರಲ್ ಪುಲ್ ಕುರುಳ್ಳೊಂದು ಪಸುರಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಳನಳಿಸುತ್ತಿರ್ದೊಡೆ ಕೀಲಿಲೆಗಳ್ ತರುವಾಯಂದೆ¹¹ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರೆ ಆ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಎರಡು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೨.

1 ಪಟ್ಟಿಯ, ಪಟ್ಟಿನೆ. 2 ಮೇಣ್‌ದಿರೆ ಮೇಣ್. 3 ಕಳವುತ್ತಿರೆ. 4 ನೋಡಲಹುದು. 5 ದಿಕ್ಕುಗಳ ರಾವಿನಲ್ಲಿ. 6 ಮತ್ತಾವೆ. 7 ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ನೀರಿಂದಂ. 8 ಇದ್ದೀತು, ನೀರಿಲ್ಲದಲ್ಲ ಬಹುಳವಾಗಿದ್ದೀತು. 9 ಅಳುದ್ದದಲ್ಲಿ. 10 ಪುನತಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದ. 11 ಕಾಳುತಿರಲ್.

ಮ|| ನೆಲನಂ ಘಟ್ಟಿಸೆ ಶಬ್ದಮಬ್ಬರವೊಡಂ ಮೇಣ್ ಮಿಂಚುವೆತ್ತಿವೊಡಂ |
ಶಿಲೆಗಳ್ ಬೆಳ್ಳಿಸಿದಿವೊಡಂ ತರುಗಳೊಳ್ ನಿಂದೊಂದು ಕೊಂಬಾವಗಂ |
ನೆಲನಂ ! ಮೋಡುವೊಡಂ ಬೆಳತೊಡಮದರ್ಕ್ಕೇಂ ಸಂದೆಯಂ ನಿಶ್ಚಯಂ |
ಜಲಮಕ್ಕುಂ ಪುರುಷದ್ವಯ ಪ್ರಮಿತದೊಳ್ ಶ್ರೀಶಿವಕಲ್ಪದ್ವಯಮಾ || ೧೩ ||

ಕಂ|| ಜಲರಹಿತದೇಶದೊಳ್ ನೇ |
ಜಾಲಮರದಿಂ ಮೂಡಲರಗಗೇಹಮಾದೊಡೆ ತೆಂ ||
ಕಲೆರಡು ಕೆಯ್ಯಂತರದೊಳ್ |
ಜಲಮಿಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದದ್ವಯತಮಕ್ಕುಂ || ೧೪ ||

ಕಂ|| ಅಲ್ಲಿ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದೊ |
ಕೆಲ್ಲಂ ಕರಿದಪ್ಪ ಮಣ್ಣು ಮರವೊಪ್ಪಿಸಿನವೊಳ್ ||
ಕಲ್ಲುಂ ಮೀನುಂ ಸಂದೆಯ |
ಮಿಲ್ಲದೆ ಕಾಣಲ್ಕೆ ಬರ್ಕುಮಚಳಿತವಚನಾ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಉರಗನಿವಾಸಂ ಲೋಕ್ತಿಯ |
ಪೊರೆಯೊಳ್ ಸಮನಿಸಿದೊಡದಲು ತೆಂಕಣ ದೆಸೆಯೊಳ್ ||
ಪುರುಷ ದ್ವಿತಯದೊಳಕ್ಕುಂ |
ಕರತ್ರಯಾಂತರದಿನಗುಣ ಸುಸ್ವಾದುಜಳಂ || ೧೬ ||

ಕಂ|| ಒದವಿದರೆ ಬಿಳಿದೆನಿಪ ಬರಿ |
ವದಣೆಯ ಕಿಡುದೆಂಗು ನೆಲ್ಲಿಯೆಂಬಿನಿತಲು ಮೂ ||
ಲದಿ ನಿರ್ಕೆಯ್ಯೆಡೆಯೊಳ್ ತೆಂ |
ಕದಿಸೆಯೊಳಲು ಮೂಲುಪುರುಷದೊಳ್ ನಿರಕ್ಕುಂ || ೧೭ ||

ಟೀ|| ಭೂಮಿಯಂ ಬಾಹುಸಲ್ ಧ್ವನಿಯಾದೊಡೆ ಅಲ್ಲಾ ಮಿಂಚುವಂತೆ ಛಾಯೆ ಯಾದೊಡೆ ಕಲ್ಲುಳ್ ಬೆಳ್ಳಲ್ಕುಳಾಗಿದೊಡೆ ಮರಂಗಳೊಳಗೊಂದು ಕೊಂಬು ಉದ್ದಮಾಗಿ ನೆಲನಂ ಮುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೊಡೆ ಈ ಕುಣುಹುಳ್ಳ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಎರಡು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣ ನಲ್ಲಿ ನೀರ್ (ಬಹುಳಮಾಗಿ) ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೩.

ಟೀ|| ಉದಕಮಿಲ್ಲದಂತಹ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನೇಜಾಲಮರನಿರ್ದು ಆ ಮರನಿಂದಂ ಮೂಡಲ್ ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತು ತೆಂಕಲ್ ಎರಡು ಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಂ ತೋಡಿಸಲ್ ಎರಡು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಬಹುಳಮಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೪.

ಟೀ|| ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟ ಕುರುಹನುಳ್ಳ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಳುದ್ದದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ಮರವೊಪ್ಪಿಸಿನ ಹಕ್ಕಿಯ ಛಾಯೆಯನುಳ್ಳ ಕಲ್ಲುಂ ಮೀನುಳ್ಳುಂ ಕಾಣಬರ್ಪವು—೧೫.

ಟೀ|| ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕ್ತಿಯಮರಂ ಬೆಳೆದಿದ್ವ ಸಮಾಪದಲ್ಲ ಪುತ್ತು ಮಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತಿಂದಂ ತೆಂಕಲ್ ಮೂಲುಹಸ್ತ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಎರಡು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳಿತಹ ಸ್ವಾದುಜಲಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಚಿಬದಣೆಯಗಿಡು, ಕಿಡುದೆಂಗಿನಗಿಡು, ನೆಲ್ಲಿಯ

ಕಂ|| ಕಂಟಕಕುಜವನದೊಳ್ ನಿ |
ಹ್ಯಂಟಕ ಕುಜಮಾಗೆ ಮೇಣ್ ವಿಕಂಟಕ ವನದೊಳ್ ||
ಕಂಟಕಮಹಿಂಜಿಮಾದೊಡ |
ಮುಂಟಿಂದಲು ಪಡುವಲಯ್ಯ ಪುರುಷದೊಳುದಕಂ || ೧೮ ||

ಕಂ|| ಎರನುಂ ಮುತ್ತಮುಮೊಡವೆಳೆ |
ದಿರೆ ಪಡುವಲದಲ್ಲದಂದು ಮಾರುಡಮೌದುಂ ||
ಬರಮುಂ ವೆಣೆದಿರೆ ಬಡಗಲ್ |
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ೩(ಪುರುಷ)ಪ್ರಮಾಣದೊಳ್ ಬಹುಳ ಜಳಂ || ೧೯ ||

ಕಂ|| ಪುರುಷತ್ವತಯದ ಲತ್ತಿಯ |
ಮರನಿಂದಂ ಪಡುವ ಮೂಲು ಕೆಯ್ಯಂತರದೊಳ್ ||
ಹಿರಿದಕ್ಕುಂ ಜಳಮಗುಟ್ಟೊಡೆ |
ನಿರುತಂ ಕರ್ಗಲ್ಲನುರಗಪತಿಯಂ ಕಾಣ್ಬಾರ್ || ೨೦ ||

ಕಂ|| ಎಸೆದಿರೆ ನಾಯತ್ತಿಯ ಸಂ |
ಧಿಸಿ ಸರ್ಪನ ಗೃಹಮುಮಾಗೆ ಪಡುವಣ ದೆಸೆಯೊಳ್ ||
ನಿಸದಂ ಪುರುಷತ್ವಯದೊ |
ಕೊಸಗುಂ ಜಲಮಲ್ಲಿ ಕೂಡೆ ಬೆಳ್ಳೆಲೆ ನೆಗೆಗುಂ || ೨೧ ||

ಗಿಡು, ಈ ಗಿಡುಗಳ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಳಿದಾಗಿ ತಳಿರ್ತರಲ್ ಆ ಗಿಡುಗಳ ನೊದಲಿಂದಂ ಎರಡು ಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತೆಂಕದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಮೂಲು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಮುಳ್ಳುಗಳುಳ್ಳಂತಹ ಮರಂಗಳ ಮೇಳಗಳ ನಡುವೆ ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದಂತಹ ಮರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಅಲ್ಲಾ ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದಂತಹ ಮರಂಗಳ ನಡುವೆ ಮುಳ್ಳುಳ್ಳ ಮರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಮರಂಗಳಿಂದಂ ಪಡುವಲ್ ತೋಡಿದೊಡೆ ಅಯ್ಯ (ಮೂಲು?) ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಎರನ ಮರನುಂ ಮುತ್ತದೆ ಮರನುಮೆರಡುಂ ಕೂಡಿ ಒಂದಾಗಿ ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಮರನಿಂದ ಪಡುವಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಮೂಲು) ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಳ ಮಾಗಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದೆಮರನುಂ ಮತ್ತಿಯಮರನುಂ ಕೂಡಿ ಒಂದಾಗಿ ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನೆಯ್ಯು ಕೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಮರದಿಂದ ಬಡಗಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ (ಮೂಲು) ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ನಿರ್ ಬಹುಳಮಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವುದು.

ಟೀ|| ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಮರಂಗಳಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿಯಮರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಮರ ನಿಂದಂ ಪಡುವಲ್ ಮೂಲುಹಸ್ತದ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಮೂಲು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಳಮಪ್ಪ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಆ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಕರಿಯ ಕಲ್ಲು ಸರ್ಪನಂ ಕಾಣ್ಬಾರ್—೨೦.

ಟೀ|| ಅವುದೊಂದು ತಾವಿನಲ್ಲಿ ನಾಯತ್ತಿಯ ಮರಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಮರನಂ ಕೂಡಿ

ಕಂ|| ಪುಲಿಗಲ ಕೆಲದೊಳ್ ಪನ್ನಗ |
ನಿಲಯಂ ಸಮನಿಸಿದೊಡದಲ ತೆಂಕಣದಸೆಯೊಳ್ ||
ಜಲಮಕ್ಕುಂ ಮುನ್ನಂ ಕಾ |
ಣಲಕ್ಕುಮೊಮ್ಮಂಡ ದನಿತಪ್ಪೊಳ್ ಕಚ್ಚಪನಂ || ೨೨ ||

ಕಂ|| ಎರನ ಮರದಿಂದೆ ಮೂಡಣ |
ಪೊರೆಯೊಳ್ ಪುತ್ತಾ¹ದೊಡದಲ ಪತ್ತಿಮದೊಳ್ ಮು ||
ಪ್ಪುರುಷದೊಳಕ್ಕುಂ ನೀರರೆ |
ಪುರುಷಮನಗುಟ್ಟಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ ತೊಟ್ಟನೆ ನೆಗಟ್ಟುಂ || ೨೩ ||

ಚಂ|| ದೊರೆಕೊಳೆ ತಾಟಿಯಿಂ ಪಡುವ ಪುತ್ತಿರೆ ನೀಡದಲಿಂದೆ ತೆಂಕ ಮು |
ಪ್ಪುರುಷದೊಳಗಾ ಮೂಲು ಬರಿಸಕ್ಕದು ಪಿಂಗುಗುಮಾ ಮರಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ||
ದೊರೆಕೊಳೆ ಪುತ್ತ ತೆಂಕಲದಲಿಂದೆ ಪಡುವಲ್ ಪುರುಷತ್ರಯಕ್ಕೆ ಯ |
ಚ್ಚರಿಯನೆ ಮೂಡಣಂದಮೊಸಗುಂ ಸಲಿಲಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೨೪ ||

ಚಂ|| ಅಡವಿಯೊಳ²ದಮೊಪ್ಪುವ ಮರಂಗಳ ಬೇರ್ಗಳ ಸಾರೆ ಕಪ್ಪೆಯಿ |
ಪೊಡೆ ಬಟಾಕತ್ತ ನಾಲ್ಕುಮೊಟದೊಳ್ ನೃಚತುಷ್ಪಮಿತಂ ನಿಖಿತಮಾ ||
ದೊಡೆ ಜಳಮಕ್ಕುಮಲ್ಲಿ ಪೆಣತೇಂ ಸಮರ್ಮಣ್ ಕರಿದಪ್ಪ ಮಣ್ ಕರಂ |
ಕಡುವಿಳದಪ್ಪ ಮಣ್ ನಕುಳಮೆಂಬವನುಕ್ರಮದಿಂದೆ ತೋಟುಗುಂ || ೨೫ ||

ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ರಾವಿಂದೆ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ⁴ಮೂಲು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣೆ
ನಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಆ ಉದಕದ ಕೂಡೆ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಬೆಳ್ಳಲ್ಗಳ ಪುಟ್ಟುವು—೨೧.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗಲಮರನ ⁵ಕೂಡೆ ಪುತ್ತು ಬೆಳೆದಿರಲ್ ಅದಲ
ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಲ್ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಅಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಮುಂಡಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ
ತೋಡಿದೊಡೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವೆಯಂ ಕಾಣ್ತಾರ್—೨೨.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಎರನ ಮರದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರ್ಪುದು,
ಆ ಪುತ್ತದಿಂದಂ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಅರಿಯಾಳುದ್ದದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿಯಂ ಕಾಣ್ತಾರ್,
⁷ಮೂಲುಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಮಂ ತೋಡಲ್ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೩.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತಾಟಿಯ ಮರನಿರ್ದು ಆ ಮರನ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತದಿಂದೆ ತೆಂಕಣದಸೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಮೂಲು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ
ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಆ ಉದಕಂ ⁸ಮೂಲು ವರುಷ ಪರಿಯಂತಮಿರ್ದು ಆಮೇಲೆ ಬತ್ತುವುದು,
ಆ ಮರಕ್ಕೆ ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ⁹ಪುತ್ತು ಪೊಸತಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತದಿಂದೆ ಪಡುವಲ್ ತೋಡಿ
ಸಲ್ ¹⁰ಮೂಲು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಡಣ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದೆ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೪.

ಟೀ|| ಅಡವಿಯೊಳಗೆ ಆವುದೊಂದು ತಳಿತನ್ನ ಮರನ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬೇರ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ

1 ತ್ತಾದದಲ ಪತ್ತಿಮದೊಳು ಮೂಲುಪುರುಷದೊಳಕ್ಕುಂ ನೀರವರೆ. 2 ಳಾವುದೊ. 3 ಗಳ ಸಾರೆ
ಯೊಳೊಂದಿ. 4 ಮೂಲಾಳುದ್ದದಲ್ಲಿ ನೀರುಂಟು. 5 ಸಂಗಡ. 6 ಇದ್ದೀತು. 7 ಮೂಲಾಳುದ್ದದಲ್ಲಿ.
8 ಮೂಲಾಳುದ್ದಕ್ಕೆ ಉದಕಮುಂಟು. 9 ಪೊಸಪುತ್ತು. 10 ಮೂಲಾಳುದ್ದಕ್ಕೆ ಉದಕಂ ಮೂಡಲ್ ಸರೆ
ಹುಟ್ಟಿ ಉದಕಂ ಬಹುಳಮುಂಟು.

ಕಂ|| ಭ್ರಾಂತೇಂ ಫಣಿನಿಳಯಂ ತಾ |
ಃ ತೆಂಗಿನಮರನನಡದು(ದ)ಮ(ದ)ದಜಂದಲುಗೆ ||
ಯ್ಯಂತರದೊಳ್ ಬಡಗಲ್ ನಿಠಾ |
ತಂ ತೋಡುಗೆ ನಾಲ್ಕುಪುರುಷದೊಳ್ ನೀರಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||

ಮ|| ತಿಳಿ ಕಾಮ್ರಾತ(ಪ)ಕ ಬೆಲ್ಲ(ಪ)ವತ್ತ ²ಸಿರಿಪಾಂಕೋಲಾಮ್ಬಿಭಲ್ಲತಕಾ |
ಮಳಕಾದ್ಯಂಘ್ರಿಪಮೂಳಮಂ ಬಳಸಿ ಪುತ್ತಾದಂದು ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿ ||
ಜಳಮಕ್ಕುಂ ಬಡಗೊತ್ತಿ ಮೂಲುನರೆಗೆಯ್ಯಂದಂ ಬಟಾಕ್ಕತ್ತಲ |
ಸ್ವಳಿತಂ ಸಾರ್ಥಚತುರ್ನರಪ್ರಮಿತದೊಳ್ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೨೭ ||

ಮ|| ಧರೆಯಂ ಭಾವಿಸಿ ಕೂಡೆ ನೋಡುವೊಡಣಂ ಮತ್ತೆತ್ತಲುಂ ಪುತ್ತು ಪಾ |
ಲ್ಕರನೊಂದಿಲ್ಲದ ತಾಣದೊಳ್³ತಿಗಡೆ ಪಘ್ಯೋರ್ವಿರುಹಾಶೋಕೆ ಪಾ |
ದರಿ ನೇಟಲ್ ಕುಶೆ ಕಾಶೆ ಯೆಂಬಿವಟಾಳಾದಂದಂತದಕ್ಕತ್ತಲು |
ತ್ತರದೊಳ್ ಹಸ್ತಯುಗಕ್ಕೆ ಪಂಚಪುರುಷಂ ಗುಣ್ವಾದೊಡಕ್ಕುಂ ಜಳಂ || ೨೮ ||

ಕಪ್ಪೆಯಿದೊಡೆ ಆ ಮರನಿಂದೆ ತೆಂಕಲ್ ನಾಲ್ಕು ಹಸ್ತ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿದೊಡೆ
⁴ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ⁵ಪುಟ್ಟುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ತೋಡುವಲ್ಲಿ ಪಸುರ್, ಕಪ್ಪು.
ಬಳ್ಳಿಯ ಬಿಟ್ಟವರ್ಣದ ಮಣ್ಣುಂ ಮುಂಗುರಿಯುಂ ಆನುಕ್ರಮದಿಂ ತೋಟುವು—೨೫.

ಟೀ|| ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ತಾಟಮರಂ, ತೆಂಗಿನಮರಂ ಇವಂ ಪುತ್ತು ಉದ್ದಮಾಗಿ ಅಡರಿರಲ್
⁶ಆ ಮರಂಗಳಿಂದೆ ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಲು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ⁷ನಾಲ್ಕು
ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೬.

ಟೀ|| ತಿಲಕದಮರಂ, ⁸ಮಾವಿನಮರಂ, ತಪಸಿಮರಂ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದಮರಂ, ⁹ಹೆಬ್ಬೆಯ
ಗಡು, ಸಿರಿಸದಮರಂ, ಗೇರಮರಂ, ನೆಲ್ಲಿಯಮರಂ, ಆ ಮರಂಗಳ ಮೊದಲಾದ ಮರಂಗಳ ಮೊದ
ಲಲ್ಲಿ ಹುತ್ತು ಹುಟ್ಟಿರಲ್ ¹⁰ಆ ಮರಂಗಳಿಂದೆ ಬಡಗಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೂಲುನರೆ ಹಸ್ತ¹¹ಪ್ರಮಾಣಮಂ
ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೭.

ಟೀ|| ಭೂಮಿಯಂ ವಿಚಾರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲ್ ಪುತ್ತು ಪಾಲ್ಕರಂಗಳ ಎಲ್ಲಿಯು
ಮಿಲ್ಲದಿರ್ದ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ¹²ತಿಗಡೆಯಮರಂ, ಅಣಿಲೆಯಮರಂ, ಅಶೋಕೆ, ಪಾದರಿಯಮರಂ,
ನೇಟಾಲಮರಂ, ಕುಶೆಯ ದರ್ಭೆ, ಕಾಶಿಪುಲ್ ¹³ಇವುಗಳೊಳಗೆ ಆವುದೊಂದುಮಿರ್ದ ರಾವಿ
ನಲ್ಲಿ ಆ ಮರನ ಬಡಗಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣಿನಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್
ಅಯ್ಯು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ¹⁴ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೮.

1 ಕಾಮ್ರಾತಕ. 2 ಗಿರಿಪಾಂಕೋಲಾಮ್ಬಿ. 3 ಕೆಲದೊಳ್. 4 ನಾಲ್ಕುಳುದ್ದಕ್ಕೆ. 5 ಉಂಟು.
6 ಅವಜ. 7 ನಾಲ್ಕುಳುದ್ದಕ್ಕೆ ನೀರುಂಟು. 8 ಅಂಬಜಿಮರ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತ - ಎಂದಿರಬಹುದು. 9 ಬಾಗಿಮ
ಮ (ಬೀಜಾಕಾರನು ಬೆಲ್ಲ, ವೇತ - ಎಂದು ಪದಭೇದದಲ್ಲಿ ಭ್ರಾಂತಗೊಂಡಿರುವನು). 10 ಅದ್ದಿಂವೆ.
11 ಪ್ರಮಾಣನಲು ಭೂಮಿಯಂ, ತೋಡಿಸಲ್ ನಾಲ್ಕುಳುದ್ದ. 12 ಕಾಸರಿಕನ ಮರಂ. 13 ಈ ಮರಂಗಳ
ೊಳಗೆ ಆವುದೊಂದು ವೃಕ್ಷಮಿಲ್ಲದ. 14 ನೀರುಂಟು.

ಮ || ತರದಿಂ ಬಾಗೆಸಿವಿವೈಯುಂ ಬಡಗ ಪುತ್ತುದಂದು ವಾಯವ್ಯದೊಳ್ |
ಕರಪಟ್ಟಾಂತರದಿಂದಮಯ್ಯು ಪುರುಷಂ ಗುಣ್ಯದೊಡಂತಲಿ ನೀರ್ ||
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ಬಿಳಿದಪ್ಪಮಣ್ಣ ನಹಿಯಂ ಕರ್ಗಲ್ಲುಮಂ ಕಾಣೈಯೊ |
ಪುರುಷಂದೋದೊಡೆ ಮೂಡಣಂದೆ ಸೆಲೆಯಕ್ಕುಂ 1 ಶಿಷ್ಯ ಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೨೯ ||

ಪೃಥ್ವಿ || ಕುಪಿತ್ಯ ಕುಜದಿಂದೆ ತೆಂಕದಿಸೆಯೊಳ್ ಕರಂ ಸಾರ್ಕೆನೆ |
ತ್ತ ಪುತ್ತು ದೊರೆಕೊಂದೊಡುತ್ತರದೊಳೆಲುಕೆಯ್ಯಂತರ ||
ಕೈ ಪಂಚ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದೊಳೆ ತೇಲುಮಕ್ಕುಂ ಸಮಂ |
ತು ಪಶ್ಚಿಮದ ಪೂರ್ವದುತ್ತರದೆ ಧಾರೆಗಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ || ೩೦ ||

ಚಂ || ಫಣಿನಿಲಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸುಮೊಡಾಲದ ಮೂಡಣಮೆಯ್ಯೊಳಾಗಿ ತೆಂ |
ಕಣದಿಸೆ ಯತ್ತಲಯ್ಯು ಪುರುಷಂ ಬರೆಗಂ ನೆಹಿ ತೋಡುಗುವು ನೀರ್ ||
ಮಣಲೊಲವಾಗಿ ಬರ್ಕುಮದಪೊಳ್ ಪವೈವೇಡುಗಳಪ್ಪ ಬಣ್ಣದಾ |
ಫಣೆ ದೊರೆಕೊಳ್ಳು ಮೊಪ್ಪುರುಪಮಾದೆಡೆಯೊಳ್ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೩೧ ||

ಮಾಳಿನಿ || ಶಿಲುಗುನಿಯ ಮರನಿಂದೀಶಾನ್ಯದಿಗ್ಭಾಗದೊಳ್ ಪು |
ತ್ತೊಗೆಯ ಪಡುವಲಯ್ಯಯ್ಯಂತರಂ ಬೋಗಿ ೨ ಕೆಯ್ಯೊಂ ||
ಡಗುಲಿ ಪುರುಷ ಪೌಷ್ಪಾಕಾರದೊಳ್ ತೋಯುಮಕ್ಕುಂ |
ಪೊಗೆಯನಿಲಾಪ ಮಣ್ಣುಂ ಕಪ್ಪೆಯುಂ ಮುನ್ನ ಮಿಕ್ಕುಂ || ೩೨ ||

ಟೀ|| 7 ತಲುನಾಯಿಂಗೊಂಡು ಒಪ್ಪುವಂತಹ (ಬಾಗಿ) ಇವೈಯಮರಂಗಳಮಿರ್ದ ಶಿವಾನಿ
ನಲ್ಲಿ ಆ ಮರಂಗಳಂದೆ ಬಡಗಲ್ ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತಿನ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಹು
ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣದ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ೨ ಅಯ್ಯು ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ
ಪುಟ್ಟುವುದು, ಅಲ್ಲಿ ಒಂದುಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಯ ಮಣ್ಣುಂ ಪಾವುಂ ಕರ್ಗಲ್ಲುಂ
ಕಾಣ್ಣುಂ, ಮೂಡಣದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ನೀರ ಸೆಲೆ ಪುಟ್ಟುವುದು—೨೯.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಬೇವಿನಮರವಿರ್ದಲ್ಲಿ ಆ ಮರದ ತೆಂಕದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾ
ಪದಲ್ಲಿ ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತಿಂಬಡಗಲ್ ನಿಲುಕೆಯ್ಯಂತರವಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಅಯ್ಯು
ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ 10 ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಮೂಡಲ್ ಪಡುವಲ್ ಬಡಗಲ್ ಈ ಮೂರು
ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉದಕದ 11 ಸೆಲೆಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವುವು—೩೦.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಅಲದಮರದಿಂದೆ ಮೂಡಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿ
ದೊಡೆ ಆವುತ್ತಿಂದೆ ತೆಂಕದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಉಪ್ಪು ನೀರಾಗಿ
ನಿರ್ಮಲಜಲಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ. ಆ ಶಾವಂ ತೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು
ಬಣ್ಣದ ಸರ್ಪಗಳಂ ಕಾಣಲ್ ಬರ್ಪುದು—೩೧.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಪೊಗನಿಯ ಮರನಿರ್ದು ಆ ಮರನಿಂದೆ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗ
ದಲ್ಲಿ ಪುತ್ತು ಇರಲ್ ಆ ಪುತ್ತದಿಂದೆ ಪಡುವಲಯ್ಯು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು

1 ಸೆಲೆಯಕ್ಕುಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯ. 2 ವೇಡು. 3 ಪೊಗುನಿಯ. 4 ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದೊಡೀ. 5 ತಾಂ ಕೊಂ.
6 ಪ್ಪಾರದೊಳ್. 7 ಕ್ರಮದಿಂ. 8 ಶಾವಿನಂ ಬಡಗಲ್. 9 ಅಯ್ಯು ಕುದ್ದಕ್ಕೆ ಉದಕಮುಂಟು.
10 ನೀರುಂಟು. 11 ಸೆರೆಗಳ್.

ಪೃಥ್ವಿ || ಕಡಂಬ ಮಹಿಜಾತದಿಂ ಪಡುವಲಾಗಿ ಪುತ್ತಂಟು |
ಕೆರ್ ದಕ್ಷಿಣ ೨ ದೊಳಾಗಿ ಮೂರುಪುರುಷಕ್ಕೆ ನೀರ್ ಲೋಹಗಂ ||
ಧದಿಂ ಹರಿತವರ್ಣಮ್ಪ್ರೀತಿಯ ಮಾರಿಕಲ್ಲಂತುಟಿ |
ಪ್ಪ ದರ್ಬರಮುಮಿಕ್ಕುಮೊಂದುಪುರುಷಕ್ಕೆ ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ || ೩೩ ||

ಕಂ || ೨ ಪುತ್ತುದ ಮೇಲೆಗಳಣುಕೆಯ |
ಮುತ್ತಂ ಕುಶಿಯುಂ ಸಮಂತು ಸಮನಿಸಿದೊಡಮ ||
ತ್ತುತ್ತರದಿಗ್ಭಾಗದೊಳಿ |
ಪ್ಪತ್ತೊಂದು ನರಪ್ರಮಾಣದೊಳ್ ನೀರಕ್ಕುಂ || ೩೪ ||

ಮೊದಲಡಸಿ ಪುತ್ತು ಕಾಂಚಾ |
ಣ(೪)ದಬಡಗಣ ಮೆಯ್ಯೊಳಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣದಿಗ್ಭಾಗ ||
ಗದೊಳೆರ್ಕೆಯ್ಯಂತರದಿಂ |
ದುದಕಂ ಪದಿನಯ್ಯು ಪುರುಷದೊಳ್ ಸಮನಿಸುಗುಂ || ೩೫ ||

ಮರನ ಮೊದಲೆಯ್ಯಯ್ಯಂ |
ತರಮಂ ಬಿಟ್ಟುಗುಲಿ ಪುತ್ತು ಪೇರ್ಚಿದ ದೆಸೆಯೊಳ್ ||
ದೊರೆಕೊಂಡೊಡಮುಗಿಂತಿದೆ |
ಪರಿಮಾಣಂ ಹಸ್ತಸಂಖ್ಯೆವೇಲದ ದೆಸೆಯೊಳ್ || ೩೬ ||

ತೋಡಿಸಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಧಾವ್ಯವರ್ಣವ
ಮಣ್ಣುಂ ಕಪ್ಪೆಯುಂ 7 ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಕಾಣ್ಣಾರ್—೩೩.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಕಡವದ ಮರನಿಂದೆ ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ
ಪುತ್ತು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆವುತ್ತಿಂದೆ ತೆಂಕಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಮೂರುಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ
ಕರ್ಬುನದ ಕಿಲುಂಬಿನ ವಾಸನೆಯಾಗಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚೆಯ ವರ್ಣವ
ಮಣ್ಣುಂ ಅಲಿಕಲ್ಲ ವರ್ಣದ ಬಿಳಿಯ ಕಪ್ಪೆಯುಂ ಒಂದು ಪುರುಷ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ
ಕಾಣ್ಣಾರ್—೩೩.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಇರ್ದ ಪುತ್ತಿನಮೇಲೆ ಎಳೆಯ ಗಜುಕೆ, ಮುತ್ತದಗಿಡು,
ಕುಶಿಯ ದರ್ಭೆ ಇವು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಆ ಪುತ್ತಿಂದೆ ತೋಡಿಸಲ್ (೨೧) ಇರ್ಪತ್ತೊಂದು ಪುರುಷ
ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೩೪.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಕಂಚಿಯಾಲ(೪)ದ ಬಡಗಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹುತ್ತು ಇರ್ದು
ಆ ಹುತ್ತಿಂದೆ ತೆಂಕಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೆಯ್ಯಂತರಮಂ ಬಿಟ್ಟು ತೋಡಿಸಲ್ ಪದಿನಯ್ಯು ಪುರುಷ
ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೩೫.

ಟೀ|| ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟಂತಹ ಕುಲುಹಿನ ಮರಂಗಳ ಸಾರೆ ತೋಡಿಸಲ್ ಕಟ್ಟಳೆಯುಂ ವೇಬ
ದಿರ್ಬುವರ್ಕೆ ಆ ಪುಟ್ಟಿರ್ದ ಮರನ ಆ ಪುತ್ತುಗಳ್ಗೆ ಅಯ್ಯು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾಣಂ ಬಿಟ್ಟು ಹುತ್ತು ಮಿಗಿ

1 ಪು. 2 ದೊಳಮಾಣು. 3 ಪುತ್ತಿನ. 4 ಕೆಯ್ಯುಮುತ್ತಂ. 5 ಮಕ್ಕುತ್ತರ. 6 ಲ್ಲಯ್ಯಂತಮಕ್ಕುಂ
ದಿಸುಗುಲಿ. 7 ಮೊದಲೆ. 8 ಕಮುಂಟು. 9 ನಯ್ಯಾಕುದ್ದಕ್ಕೆ.

ಕಂ || 1 ಸಿಲೆಯೊಡೆಯವೆಂದು ತಂಬರ |
 ಪಲಾರದಿಂಧನಮನೊಟ್ಟ ಸುಟ್ಟಿ²ತದಪೊಳ್ ||
 ಜಲಮಂ ದುಗ್ಧಮುಮಂ ಸಲೆ |
 ತಳಯಲೊಡಂ ಸಿಡಿಮೊ(ಲೆಯೊ)ಡೆದು ಪಾಲುಗುಂ ತತ್ತ್ವಜೊಳ್ || ೩೭ ||

ಕುದಿಯುಸಿಗೆ ತೋಯದೊಳ್ ಮು |
 ತ್ತದ ಬೂದಿಯ⁴ನಕ್ಕೆ ಶಿವೆಯ ಬೂದಿಯನಕ್ಕಂ ||
 ತದನುಪಿ ಸುಟ್ಟಿಪೊಳ್ ಮೂ |
 ಉದೇವಮುಂ ತಳಯ ಶಿಲೆ ಕರಂ ಮೃದುನಕ್ಕುಂ || ೩೮ ||

ಅಳೆಯುಂ⁵ಕಕ್ಕಂ ಬದರಿಯು |
 ಫಳಮಂ ಗಂಜಿಯುಮನೇಬುದಿನಮಿರಿಸಿ ಶಿಲಾ ||
 ತಳಮಂ ಸುಟ್ಟಿಂಬಾಗಿರೆ |
 ತಳದೊಡೆ ಭೇದಿಸುಗುಮಪಿಯ ನೊದಲಪುವಿನೆಗಂ || || ೩೯ ||

ರವಿದುಗ್ಧಂ ಪಾರಿವದೆ |
 ಚ್ಚವುಂದುರದ ವಿಷ್ಣಿ ತಗಲ ಕೋಡಿನ ಮಸಿ ಯೆಂ ||
 ಬಿವ ನೊರಸಿ ಕಾಸಿ ನೀರೂ |
 ಡುವುದುಟಾಯಂ ತೈಲತಕ್ರದೊಳ್ ಪವಿಯಕ್ಕುಂ || ೪೦ ||

ಲಾಗಿ ಪೇರ್ಚಿದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸುವುದು. ಹಸ್ತ ಸಂಖ್ಯೆಯಂ ಪೇಟದಿರ್ದವರ್ಕೆ ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸಲ್ ಉದಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೩೬.

ಟೀ || ಅವುದೊಂದು ಠಾವಿನಲ್ಲಿ ತೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಲ್ ಅಡ್ಡಂ ಬಿಟ್ಟೊಡೆ ಅದರ್ಕೆ ತಂಬರುಮರನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುತ್ತದಮರನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇವನಡ್ಡಂಬಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಪೊಟ್ಟ ಸುಟ್ಟು ಆ ಬಿಸಿಯಾಗದ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಉದಕಮಂ ಪಾಲಂ ಪೊಯ್ಯಲಾಕ್ಷಣಮಾತ್ರಕ್ಕಾ ಕಲ್ ಸಿಡಿಲ್ಲ ಒಡೆವುದು—೩೭.

ಟೀ || ಉದಕದೊಳಗೆ ಮುತ್ತಗದ ಮರನ ಬೂದಿಯನಾದೊಡಂ ಅಣಲೆಯಮರದ ಬೂದಿಯನಾದೊಡಂ ಕದಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಆ ವುದಕಮಂ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲಂ ಸುಟ್ಟು ಆ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ಮೂಪುದಿನಂ ತಳಯಲಾ ಕಲ್ ಮೃದುನವುದು—೩೮.

ಟೀ || ಮಜ್ಜಿಗೆ, ಮಧ್ಯ, ಎಣನಕಾಯಿ, ಗಂಜಿ, ಇವನೊಂದಾಗಿ ಎಬುದಿನಮೂ ಟಲಿಟ್ಟು ಅಡ್ಡಂ ಬಿಟ್ಟ ಅಪಿಗಳಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಅದಪಮೇಲೆ ಉಪಲಿಟ್ಟ ಉದಕಮಂ ತಳಯಲ್ ಆ ಕಲ್ ಭೇದಿಸಿ ಸೆಲೆಗಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಕಲ್ಲಳ್ ಒಡೆವುವು—೩೯.

ಟೀ || ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ, ಪಾರಿವಾಣದ ಪಕ್ಕಿಯ ವಿಷ್ಣಿ, ಇಲಿಯ ಹಿಕ್ಕೆ ತಗಲಕೋಡಿನ
 1 ಸಿಲೆ. 2 ಪಪ್ಪಿ. 3 ತೋಯ ತೋಯದೊಳ್. 4 ನಲ್ಲದಣಲೆಯ ಬೂದಿಯನುಂ || ಉದಕ ದಲಿ ಕದಡಿ ಬೇಯಿಸಿ. ದುದ ಕಲ್ಲೊಳ್ ತಳಯ ತ್ರದಿನಕಂ ಮೃದುನಕ್ಕುಂ || 5 ಮಧ್ಯ. 6 ಆ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದ ಕಲ್ಲಿಗೆ ಮುತ್ತಕದ ಬೂದಿಯಾಗಲಿ, ಅಣಲೆಯ ಬೂದಿಯಾಗಲಿ ಕದಡಿ ಬೇಯಿಸಿ ಆ ಕಲ್ಲಮೇಲೆ ತಳ.

ಮಸಿ ಇವನಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಉಪಾಯಬಾಯ್ಗೆ ಪೊರಸಿ ಕಾಸಿ ನೀರೂಟಮಂ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಾ ಮೊಕಂ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಾ ದೊಡಂ ಕುಡಲ್ ಅಉಲು !ವಜ್ರದಂತೆ ಬಲ್ವಾಗಿರ್ಪುದು—೪೦.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿ ತಾ ವಿ ಲಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಜ್ಜಾಪುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಉದಕಾರ್ಗಂ

2 ಪಂಚಮಾಂಶಂ

ವಸ್ತುಧಿಕಾರಂ

೧. ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾಯುರ್ವೇದಂ

ಕಂ|| ಓದುಗಳೊಳ್ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾಯು |
ವೇದಮೆ ಜನನುತಮಶೇಷಹಿತಮೆಂದಲಾದಂ |
ತಾದೇಯಮಾಗೆ ಕೀರ್ತಿ |
ಶ್ರೀದಯತಂ ನೇಟ್ಟು ಮೆಸೆಯೆ ಕಾವ್ಯವಿವೇಕಂ || ೧ ||

ಶ್ರವಣಂ ಮುಘೆ ಮೂಲಂ ಚ |
ಶ್ರೀ ವಿಶಾಖೆ ಮೃಗಾಂಕನಬ್ಜ ಜಂ ಹಸ್ತಮೆನಿ ||
ಪ್ರವಚನೋಳ್ ವಿಧಿಯಿಂದಂ ಬಿ |
ಶ್ರುವುದು ಧಾನ್ಯವನನೂನಮಚಳಿತವಚನಾ || || ೨ ||

ಚಂ || ಉದಕಸಮೃದ್ಧಿಯಪ್ಪ ನೆಲನಂ ನೆಹಿ ಶೋಧಿಸಿ ೨ ಕೊಳ್ಳನೇಟನಂ |
ತದಜ್ಞೋಳೆ ಬಿತ್ತಿ ಘಾತಪದದೊಳ್ ಕಡೆಯತ್ತೆ ಬಲಾಕ್ಯವಿಮೋಘಂ ||
ಚದುರಸಮಾಗಿ ನಾಲ್ಕುಮೊಲನಾಗರೆ ಗುಣ್ಣು ವಿಘಾತದಿಂ ಪೊದ |
ಲೊದವರೆ ತೋಡಿ ಕೂಡೆ ಸುರಿಗಾಗುಲಾ ತೀವಿದ ಗೊಬ್ಬರಂಗಳೊಳ್ || ೩ ||

ಕಂ|| ಒದವಿದರ್ ಕುಲಗಳೆಡೆಯ |
ಪ್ಪುದು ಮರಮರನೊಪ್ಪವಂತು ಸಲೆ ಪದಿನಾಲುಂ ||
ಪದಿನಾಲ್ಕುಂ ಪತ್ತಂ ಹ |
ಸ್ತದೊಳುತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮಾಧಮಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಂ || ೪ ||

ಟೀ|| ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನಂಗಳೊಳಗೆ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾಯುರ್ವೇದಮೆ ಸಕಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ ಹಿತಮಾಗೆ
ಅಪಾಯಲ್ಲೇಬ್ಬದಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ಕಳೆಂದುಪಾದೇಯಮಾಗಿರ್ಪುದಾಗಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾಯುರ್ವೇದ
ದಮಂ ವೇಲಾರ್ಪಂ—೧.

ಟೀ || ಶ್ರವಣಂ, ಮುಘೆ, ಮೂಲಂ, ಚಿತ್ತೆ, ವಿಶಾಖೆ, ಮೃಗಶಿರೆ, ರೋಹಿಣಿ, ಹಸ್ತಂ,
ಈ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರಯುಕ್ತಮಾಗಿ ಬೀಜಂಗಳಂ ಬಿತ್ತುವುದು, ಸಿಂಗರದೋಂಟಮಂ ಮಾಡಿ
ಸುವುದು—೨.

ಟೀ || ಜಲಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗದಂತಹ ಭೂಮಿಯಂ ನೋಡಿ ತೆಮರ್ಗುಲಾಗಳಂ ಸಮಭೂ
ಮಿಯಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೀಜಮಂ ಬಿತ್ತಿ ಘಾತವಾಗಿ ಪೂಯ್ದು, ಮರಂಗಳಂ ಬಿತ್ತುವೊಡೆ
ಎರಡುಮೊಲನಗಲಂ ನೀಳಂ ಗುಣ್ಣು ನಾಲ್ಕುಮೊಲ ಮಾಮರ್ಯಾದೆಯೊಳ್ ಕುಲಾಗಳಂ ನಯ
ಮಾಗಿ ತೋಡಿ ಆಗುಲಾಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರಮಂ ತುಂಬಿಸುವುದು—೩.

ಟೀ|| ಈ ತೋಡಿದ ಗುಲಾಗಳ ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರಮರಂಗಳಂ ಮುಟ್ಟಿದಂತೆ ಪದಿ
ನಾಲು, ಪದಿನಾಲ್ಕು ಪತ್ತು ಈ ಪ್ರಮಾಣೆನಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಅಥವಾ
ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಬಿತ್ತುವುದು—೪.

1 ಮೆಂಬುದುಪಾದೇಯಮಾಗಿ. 2 ಕೊಳನೇಟನಂ.

ವ್ಯಕ್ತ್ಯಾಯುರ್ವೇದಂ

57

ಕಂ|| ಪವಣಪಾದು ಗುಲಾಗಳೊಳ್ ತೀ |
ವುನ್ನದಯ್ಯಂ ತೆಹದ ಮಣ್ಣುಮಂ ಗೊಬ್ಬರಮಂ ||
ಸವನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಬುಧ ಕ |
ಲ್ಪವೃಕ್ಷನನುಮತದೆ ಭೂಮಿಸಂಸ್ಕಾರಮಿದುಂ || ೫ ||

ಪೃಥ್ವಿ|| ಸ್ವಯಂಪತಿತ ಸಾರಪಕ್ವಫಲಬೀಜಮಂ ಕೊಂಡು ಗೋ |
ಮಯಂಬೊರೆದು ಪಂಚರಾತ್ರಿಯೊಳೊಣಂಗೆ ಸಪ್ತಾಹಮಂ ||
ಪಯಃಶ್ರಯುತಮಾಗೆ ಮಾಡಿ ಬೃಹತೀತ(ಫ)ಳ ಕ್ಷಾರ ವಾ |
ರಿಯೊಳ್ ಪುದಿದುಕೊಂಡು ಧೂಪಿಸಿ ವಿಳಂಗದಿಂ ತುಪ್ಪದಿಂ || ೬ ||

ಕಂ|| ಅವನಿಂಬಾಗಿರೆ ಪರಮೋ |
ತ್ಸವದಿಂ ಶುಭಲಗ್ನವೊಂದಿ ಬರೆ ಕುಲಾಯೊಳ್ ಬಿ ||
ಶ್ರುವುದೊಯ್ಯನೆ ತಳವುದು ಮಾಂ |
ಸವಾರಿಯಂ ಸಸಿಗಳೊದವಿ ದಾಂಗುಡಿ ವಿಡುಗುಂ || ೭ ||

ನಿಯತಂ ಬೇಸಗೆಯೊಳ್ ಬ |
ಯ್ಗಿಯುಮಾ ಪಗಲುಮೊಂಡು ದೇವಪಮಂತರಿಸದೆ ಮಾ ||
ಗಿಯೊಳಬ್ಬ ಕಾಲದೊಳ್ ಭೂ |
ಮಿಯೊಳಂ ಪದನಪಾತು ನೀರನೆತ್ತಿಗೆ ಬಲ್ಲರ್ || ೮ ||

ಟೀ|| ಆ ಕುಲಾಗಳ ಪವಣಪಾತು ಅಯ್ಯಂತೆಹದ ಮಣ್ಣುಂ ಗೊಬ್ಬರಮಂ ಸಮನಾಗಿ
ಕೊಂಡು ಆ ಗುಲಾಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದು. ಇದು ಹಿರಿಯರ ಅನುಮತದಿಂದ ಭೂಮಿ
ಸಂಸ್ಕಾರಮೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುದು—೫.

ಟೀ|| ಬೀಗಿ ಬೆಳೆದು ತನ್ನಿಂದೆ ತಾನೆ ಉದಿರಿ ಬಿಟ್ಟ ಪಣ್ಣಳ ಬೀಜಮಂ ಸೆಗಣೆಮಲ್ಲಿ
ಕಲಿಸಿ ಅಯ್ಯುದಿನವೊಣಗಿಸಿ ಅಯ್ಯುದಿನ ಪರಿಯಂತಂ ಪಾಲ ನೀರಲ್ಲಿ ನನೆಯಕ್ಕೆ ಗುಳ್ಳವ ಪಣ್ಣ
ರಸಂ, ಎಳನೀರ್ ಇವೆರಡನಿಪಲಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ವಾಯುಫಿಳಂಗಂ, ತುಪ್ಪಂ ಇವಜಿಂದೆ
ಧೂಪಮಂ ಕುಡುವುದು—೬.

ಟೀ|| ಆ ಧೂಪಿಸಿದಂತಹ ಬೀಜಂಗಳಂ ಅನೇಕೋತ್ಸಾಹದಿಂದೆ ಶುಭಲಗ್ನಂಗಳ್ಗೆ ಕೂಡಿ
ದಾಗಳ್ ಆ ಬೀಜಂಗಳ್ಗೆ ನೋಯದಂತೆ ಗುಲಾಗಳೊಳಗೆ ಬಿತ್ತಿ ಮಾಂಸೋದಕಮಂ ತಳಿಯಲ್
ಆ ಸಸಿಗಳ್ಗೆ ಕುಡಿವರಿದು ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು—೭.

ಟೀ|| ದಿನಂ ತಪ್ಪದೆ ಬೇಸಗೆಯ ಕಾಲದೊಳ್ ಉದಯಾಸ್ತಮಯಂ ತಪ್ಪದೆ ನೀರಂ
ಪೊಯ್ಯುದು [ಮಾಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯುಂ ಮುಟ್ಟಿಗಾಲದಲ್ಲಿಯುಂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಪವನಂ
ನೋಡಿಕೊಂಡು ನೀರಂ ಪೊಯ್ಯುದು]—೮.

1 ದೇವನುಂ.

ಕಂ|| ಸಸಿಯ ಕೆಲಗಲದೊ ಕೊದವದ |
ಕಸಮಂ ಕಿಟ್ಟಾಲಿಕಲ್ ಸಿಡಿಲ್ ಮುಗಿಲಂ 1 ಕೂ ||
ವಿಸಿಲುಟ್ಟು ವಟ್ಟು ಪುಲು ವಾ |
ಯಸಮೆಂಬಿನೆಯ್ ಕಾವುದಬ್ಬಂಬರೆಗಂ || ೯ ||

ಮ|| ಮೊಸಗೂಟಂ ವಿಧಿಯಿಂದೆ ಸೂಸೆ ಭರದಿಂ ಬೀಟ್ಟಾಲಿಕಲ್ಲಂ ನಿವಾ |
ರಸುಗುಂ ಪೆರ್ಪುರನಂ ಸಿಡಿಲ್ಪೊಡೆದೊಡಂತಾ ಬೂದಿಯಂ ಕೊಂಡು ವ ||
ಹ್ನಸಮೇತಂ 2 ಪೊಗೆಯಿಕ್ಕ ಮಂಜಿನೊದವಂ ಕಾಗುಂ ಮರಕ್ಕೆಯ್ ಭೂ |
ಹಿಸೆ ಮತ್ಸ್ಯಾಮಿಷ 3 ಸರ್ವಪಾಪ್ಯ ಕದಳೇಪತ್ರಂಗಳಿಂ ಕೊರ್ಪುಗುಂ || ೧೦ ||

ಕಂ|| ಹಿಂಗು ಪಚಾದ್ವಯ ಮರಿಚಿ ವಿ |
ಳಂಗಾರವ್ವರ ಪತಾಕಮಳ? ಸರ್ವಪ ಗೋ ||
ಶೃಂಗ ಪಶುಮೂತ್ರದಿಂ ವೃ |
ಕ್ಷುಂಗಳನಿಂಬಾಗಿ ಪೊರೆಯ ಕೀಟಾಪಹರಂ || ೧೧ ||

ಸವನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಧೂಪಿಸು |
ಗೆ ವಿಳಂಗಂ ಮಹಿಷ ಮತ್ಸ್ಯಮಾಂಸಂ ನಿಶೆ ಸಾ ||
ಸಿವೆಯಂ ಮತ್ತಿಯ ಪೂವೆಂ |
ಬಿವಟಾಂ ತರು 4 ನಿರುಜಮಾಗಿ ಫಳದೊಳ್ ನೆರೆ(ಹಿ)ಗುಂ || ೧೨ ||

ಟೀ|| ಆ ಸಸಿಗಳ ಸುತ್ತಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಕಸಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟು, ಅಲಿಕಲ್ಲುಂ, ಸಿಡಿಲುಂ, ಬಿಸಿಲುಂ, ಅಗ್ನಿಯುಂ, ಪುಲುಪುಂ, ವಾಯುಸಂಗಳುಂ ಇವು ಮೊದಲಾದುವೊಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲಂ ಆ ಸಸಿಗಳಂ ಮುಟ್ಟಿ ಬಾಧಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವುದು—೯.

ಟೀ|| ಆ ಸಸಿಗಳಂ ರಕ್ಷಿಸವೇಟ್ಟುಮಾದೊಡೆ ಮೊಸರೋಗರಮಂ ಆ ಸಸಿಗಳ್ಗೆ ವಿಧಾನ ದಿಂದೆ ತಳಿಯಲ್ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತಮುಂ ತನ್ನೊಳ್ ಬಿಟ್ಟಅಲಿಕಲ್ಲು ಬಾಧೆಗಳಂ ಬಿಡಿಸುವುದು, ಹಿಂತೆ ಪಟಮರಕ್ಕೆ ಸಿಡಿಲ್ ಬಡಿದಿದೊಡೆ ಅದಲು ಬೂದಿಯಂ ಕೊಂಡುಬಂದು ಬಂಕೆಯಂ ಬೆರಸಿ ಕೊಂಡು ಪೊಗೆಯಿಕ್ಕಲ್ ಮಂಜಿನ. ಬಾಧೆಯಂ ಕಾವುದು, ಆ ಸಸಿಗಳ್ಗೆ ಮಿಾನಮಾಂಸಂ, ಸಾಸಿವೆ, ತುಪ್ಪಂ, ಬಾಟಿಯೆಲೆ ಇವಲು ಪೊಗೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಆ ಸಸಿಗಳ್ಗೆ ಸೂರ್ಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆ ವುವು—೧೦.

ಟೀ|| ಇಂಗು, ಬಜೆ, ಅತಿಬಜೆ, ಮೆಣಸು, ವಿಳಂಗಂ, ಕೇಟಬೀಜಂ, ಗುಬ್ಬಿಬಳ್ಳಿ, ಸಾಸಿವೆ, ಅಕಳಕೊಂಬು ಇವಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಳಿಸಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಮೊದಲ್ಗೆ ಸುತ್ತಿ ಹಾಕಲ್ ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಬಾಧಿಸುವ ಪುಲುಗಳಂ ಕಿಡಿಸುವುವು—೧೧.

ಟೀ|| ವಿಳಂಗಂ ಮಹಿಷಾಕ್ಷಿ(ಧೂಪಂ), ಮಿಾನಮಾಂಸಂ, ಅರಿಸಿನ, ಸಾಸಿವೆ, ಮತ್ತಿಯ ಹೂ, ಇವಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಮರಂಗಳ್ಗೆ ಧೂಪಿಸಲ್ ರೋಗಮಿಲ್ಲದೆ ಫಲಂಗಳೊಳ್ಳಿ ತವುವು—೧೨.

ಚಂ|| ಕುಡಿ ಮುಜಾದಿರೋದಂ ಕೊನೆ ಮುಜುಂಟಿದೊಡಂ ನಲುಕಿದೊಡಂ ಬೆಳ |
ತೊಡ ವೋಣಗಿದೊಡಂ ಸರುಜ1 ಮಿಾಯ್ತುಮ ಮೆಂದಬಾದ್ ಕುತ್ತಮು ||
ಶೈದಿಯನೆ ನೋಡಿ ತೋಡಿ ಕಳೆದಾಯೆಡೆಯೊಳ್ ಬಿಸಿಯಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮಂ |
ತೊಡೆದು ವಿಳಂಗಮಂ ಕರಿಯಮಣ್ಣು ಮನೊಟ್ಟುಗೆ ಬಾಟ್ಟು ಮಾ ಮರಂ || ೧೩ ||

ಕಂ|| ಕಸರಿಯ ನೀರುಡುವುದು ಸ |
ಬ್ಬಸಿಗೆಯ ನರೆದಿಕ್ಕೆ ಮರನ ಮೊದಲೊಳದಂ ಸೇ ||
ಕಿಸುವುದು ಮೇಣಜಮಾಂಸದ |
ರಸಮಂ ತಳಿವುದು ತಳಿಪು ನುಣ್ಣಂ ಪಡೆಗುಂ || ೧೪ ||

ಕಂ|| ಜವೆ ಪೆಸಲುರ್ದೆಂಬಿನವಾ |
ಡುವ ಪಾಲೊಳಗಟ್ಟು ಕುಜದ ಮೂಲಂಗಳೊಳಿ ||
ಕುವುದಾ ಮರನೊಪ್ಪುವೆ ಪ |
ಲ್ಲವದಿಂ ಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂ ಫಲಂಗಳಿನೆಸಗುಂ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಕೊನೆ ನನೆ ಪೂ ಮಿಡಿ ಕಾಯ್ ಪಣ್ |
ತನಿವಣ್ಣೆಂಬಿನೆ ಪುದಿದು ಸಾರ್ವತ್ಪುಕಮಾ ||
ಯ್ತಿನಿಸಿ ವಿಳಾಸಂ ಬೆತ್ತವ |
ನನೂನವನ ಮನಮನಾದೊಡಂ ರಂಜಿಸುಗುಂ || ೧೬ ||

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದುವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕುಡಿಗಳ್ ಮುಜಾದೊಡೆ, ಕೊನೆಗಳ್ ಮುಜುಂಟಿದೊಡೆ, ನಲುಕಿದೊಡೆ ಬೆಳೆತಿಗೊಂಡೊಡೆ, ಒಣಗಿದೊಡೆ ಇಂತಿವಾದೊಡೆ ಆ ಮರಕ್ಕೆ ರೋಗಮುಂ ಬಿಂದಾವುದು, ಆ ರೋಗಂ ಪುಟ್ಟಿದ ತಾವಂ ತೋಡಿ ಆ ತಾವಿಗೆ ಬಿಸಿಯಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮುಂ ತೊಡೆದು ವಿಳಂಗಂ ಕರಿಯಮಣ್ಣುಂ ಕೂಡಿ ತುಂಬಲ್ ಆ ಮರಂಗಳ್ ನೀರುಜಮಾಗಿ ಬೆಳೆ ವುವು—೧೩.

ಟೀ|| ಸಬ್ಬಸಿಗೆಯನರೆದು ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ರಸದಿಂದೆ ಮರನ ಮೊದಲಿಂಗೆ ಸೇಕಂ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಅದಿನ ಮಾಂಸದ ರಸಮಂ ತಳಿವುದು ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ್ ತಳಿಪು ನಯಮಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು—೧೪.

ಟೀ|| ಜವೆ, ಪೆಸಲು, ಉರ್ಧ್ವ, ಇವನಾಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟು ಮರದ ಮೊದಲಿಕ್ಕೆಲ್ ಆಮರಂಗಳ್ ಅಂಕುರಂ ಪಲ್ಲವಂ ಪುಷ್ಪಂ ಫಲಂಗಳಿಂದೆ ಒಪ್ಪುವುವು—೧೫.

ಟೀ|| ವೃಕ್ಷಂಗಳ್ ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಮಾಚ್ಚಿಯೊಳ್ ಬಿತ್ತಿರಂಜಿಸಲ್ ಅರಕ್ಷಿಸಿದಾತಂಗೆ ಕುಡಿ ಯಿಂದಂ, ನನೆಗಳಿಂದಂ, ಮಿಡಿಗಾಯ್ಗಳಿಂದಂ, ಕಗ್ಗಾಯ್, ತನಿವಣ್ಣಿಂದೆ ತುಲುಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಮತುಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಫಲಮಾಯ್ತಿನಿಸಿ ಎಲ್ಲರಮನಸ್ಸಿಗೆ ರಂಜಿಸಿ ಸುಖಕರಮಾಗಿರ್ಪುದು—೧೬.

ಮ|| ಬಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆಯೋ ತರ್ಕ ಮರನಂ ಹೇಮಂತದೊಳ್ ಕಿಟ್ಟು ನಾಂ |
ಟುಗೆ ಮೇಘಾಗಮದೊಳ್ ಫಲಾನ್ನಿತಕುಜವ್ರಾತಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟು ನಾಂ ||
ಟುಗೆ ಬಿತ್ತಿದ ಮರಂಗಳಂ ಶಿಶಿರದೊಳ್ ಬೇರಿದೆ ಕಿಟ್ಟಿಯು ನಾಂ |
ಟುಗೆ ಮುನ್ನಂ ನೆಲಸಿದ ಮಾರ್ಚಿಯೊಳ್ ಲೋಕಾರ್ಪಯಮಪ್ಪನ್ನೆ ಗಂ || ೧೭ ||

ಮ|| ವಿಧಿಯಂ ವೃಕ್ಷಮನರ್ಚಿಸಿಟ್ಟು ಸೆಗಣಂ ದುಗ್ಧಂ ವಿಳಂಗಂ ಘೃತಂ |
ಮಧು ಬಾಳಂ ತಿಳಮೆಂಬಿವಂ ಸಮನೆಗೊಂಡಾವೃಕ್ಷಮಂ ಪೂಸಿ ಕಿ ||
ಪ್ರಧಿಕಂ ಮಂಗಳತಾರ್ಯಮುಣ್ಣೆ ನಯದಿಂದಂ ನಾಂಟಿ ಮುಂ ಪೂಸಿದೊ |
ಪಥಮಂ ಮತ್ತೆಯುಮೆಯ್ ಪೂಸಿ ಬಲಾಯಂ ನಿತ್ಯತುನಿರ್ಬಂಧದಿಂ || ೧೮ ||

ಕಂ|| ಪುಲ್ಲೆಯ ಪಂದಿಯ ನೆಣನಂ |
ಕೊಲ್ಲಜಲಂ ಮಧು ಘೃತಂಗಳೆಂಬಿನೆಣಿ ಬೇ ||
ರಲ್ಲಿರಲಾ ತರು ಸದ್ಯಃ |
ಪಲ್ಲವದಿಂ ಪುಷ್ಪದಿಂ ಫಲಂಗಳನೆಸೆಗುಂ || ೧೯ ||

ಕಂ|| ನೆಣಿ ಬಣ್ಣೆ ಸಲಬ್ಧ ಭವಂ |
ನೆಣಿಯುಂ ಪೆಣರಳವೆ ಪೊಳೆವ ತರುಗಳಂ ಪ ||
ಣ್ಣೊಪ್ಪಿಗಳ ನೆಣವಿಂದಂ ಬಗೆ |
ಗಜಾಪೋಲ್ ನಳನಳಿಸುತೊಪ್ಪಿಗಿ ತುಣುಗಿದ ಬನಮಂ || ೨೦ ||

ಟೀ|| ಇಟ್ಟಿಡೆಯಾಗದ ಮರಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟು ನಡಬೇಕಾದೊಡೆ ತಳರ್ತಹ ಬಲ್ಮರಂಗಳಂ
ಹೇಮಂತರ್ತವಿನಲ್ಲಿ (ಮಾರ್ಗಶಿರ ಪುಷ್ಯಂಗಳಲ್ಲಿ) ಕಿಟ್ಟು ನಡಿಸುವುದು, ಫಲಿತಂಗಳಾಗದ
ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟು ನಡಬೇಕಾದೊಡೆ ವರ್ಷಾಕಾಲ (ಶ್ರಾವಣ ಭಾದ್ರಪದ ಮಾಸಂಗಳಲ್ಲಿ)
ಕಿಟ್ಟು ನಡಿಸುವುದು, ಎಳಮರಂಗಳಂ ಕಿಟ್ಟು ನಡಬೇಕಾದೊಡೆ ಶಿಶಿರರ್ತವಿನ(ಮಾರ್ಗಶಿರ
ಮಾಸಂಗಳಲ್ಲಿ) ಕಿಟ್ಟು ನಡಿಸುವುದು, ಈಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ನಡಿಸಲ್ ಮುನ್ನಿದ್ ರಾವಿ
ನಿಂದಂ ಪೆಚ್ಚಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು—೧೭.

ಟೀ|| ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಮಾಗಿ ಮರಂಗಳಂ ಪೂಜಿಸಿ, ಸಗಣೆ ಪಾಲ್, ವಿಳಂಗಂ, ತುಪ್ಪಂ, ಜೇನ
ತುಪ್ಪಂ, ಲಾಮುಂಚಂ, ಎಳ್ಳು ಇವಂ ಸಮನೆಗೊಂಡು ಅರೆದು ಅವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಲೇಪನಮಾಡಿ
ಆಮರನಂ ಬೇರ್ಪಹಿತಂ ಕಿಟ್ಟು ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಮಂಳವಾದ್ಯಂಗಳಿಂದಮುತ್ತಾಹಂಮಾಡಿ ಆ
ವೃಕ್ಷಮಂ ಮನೋಹರಮಾದ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ನಟ್ಟಿ ಆ ಮುನ್ನಿನೊಪ್ಪಂಗಳಂ ಮತ್ತೆ ತೊಡೆದು
ತಣುವಾಯಲ್ಲಿ ದಿನಂಪ್ರತಿಯಲ್ಲಯಂ ನೀರನೆಣಿಯುವುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಪುಲ್ಲೆಯ ಪಂದಿಯ ಮಾಂಸಂ(ನೆಣಂ)ಕಂಕೋಲೆಯ ಬೀಜದರಸಂ, ಜೇನತುಪ್ಪಂ,
ತುಪ್ಪಂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಆವುದೊಂದುಮರನ ಬೇರ್ಗಳಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ಯುತ್ತುಂಬರಲಾಮರಂ
ಗಳ ಸದ್ಯಃಪಲ್ಲವಪುಷ್ಪಫಲಂಗಳಿಂದವೊಪ್ಪುವುವು—೧೯.

ಟೀ|| ಇಂತು ಪೇಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿದ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಫಲಂಗಳಂ ವರ್ಣಿಸುವೊಡೆ ಬ್ರಹ್ಮದೇ
ವಂಗಳೆಂದು. ಪೆಣಗೆಂತು ಸಾಧ್ಯವುಪ್ಪುದು?—೨೦.

ಚಂ|| ಸಿಗಯಿಹ ದಾಡಿಮಂ ಪಲಸು ಪಾದರಿ ನೇಜಾಲಶೋಕೆ ಬಾಪಿ ಮ |
ಲ್ಲಿಗೆ ಯದಿಮುತ್ತು ಮಾದುವ ಫಲಂಗಳುಮಾಗಿರೆ ಕೊಂಬು ಬೀಜವಂ ||
ಸೆಗಣದೊಳಲ್ಪ ಬಿತ್ತುಗೆ ತದಂಭ್ರಮಂ ಕುಲಾದೋಡಿ ಬೀಜರಾ |
ಜಿಗಳನೆ ಬಿತ್ತುಗಲ್ಲಿ ಕಡಿಗೊಂಬನದಂ ನಡುಗಲ್ಲಿ ನಾಂಟುಗುಂ || ೨೧ ||

ಕಂ|| ಸಮನಾಗಿರೆ ಶಾಖಾಬೀ |
ಜಮನೇರಡಂ ಕೊಂಡು ಸೀಲ್ಪು ಸಂಧಿಸಿ ಮಧುವಾ ||
ಜ್ಯಮನಲ್ಲಿ ತೊಡೆದು ನಡುಗೊಂ |
ದೆ ಮೊದಲ್ ಪಿರಿದಾಗಿ ತತ್ಪಳಂ ಬೇಜಕ್ಕುಂ || ೨೨ ||

ಜಲಜಾತ ಕುಮುದ ನೀಲೋ |
ತ್ವಲ ಕಂದಮನಾಜ್ಯಪುಧುಗಳಂ ಸಂಧಿಸಿ ಬಿ ||
ತ್ತಲೊಡಂ ತಳಿ ಹರಿಣಾಮಿಷ |
ಜಲಮಂ ಮೊದಲೊಂದೆ ಪೂಗಳವು ಬೇಜಕ್ಕುಂ || ೨೩ ||

ಕ್ರಿಯೆಯಂ ಬೀಜಂಗಳ ನ |
ಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣೊಳ್ ಬಿತ್ತಿ ತಳಿಗೆ ತುಳ(ಳಿ)ಯಿಸಿ ಪಾಲ್ ಪಂ ||
ದಿಯ ನೆಣಗಳುಮೆಂಬಿನನು |
ನಯದೆ ಮೊದಲೆಣಿಯ ಸದ್ಯಪಲದೊಳ್ ನೆಣಿಗುಂ || ೨೪ ||

ಟೀ|| ಒಪ್ಪುತ್ತಿದಂತಹ ದಾಳಿಂಬಂ, ಪಲಸು, ಪಾದರಿ, ನೇಜಾಲ್, ಅಶೋಕೆ, ಬಾಪಿ,
ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಅದಿರ್ಗಂತಿ, ಮಾದಲ. ಇವು ಮೊದಲಾಗದ ವೃಕ್ಷವೆಂಬವುಗಳಿಗೆ ಅವಳಿ ಕಾವಿ
ಗಳಂ ಅಲ್ಲಾ, ಬೀಜಂಗಳಂ ಸಗಣೆಯಂ ಪೂಸಿ ಬಿತ್ತುವುದು. ಅಲ್ಲಾ, ಆಮರಂಗಳ ಕೊಂಬಿಗಳಂ
ಕಡೆದು ನಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಬಿತ್ತಿದೊಡೆ ಅವು ಬಳ್ಳಿವರಿಸು ನಾಂಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು—೨೧.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ವೃಕ್ಷದ ಎರಡುಂ ಪ್ರಕಾರದ ಶಾಖೆಗಳನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ, ಬೀ
ಜಂಗಳನಾದೊಡಂ ಕೊಂಡು ಸಮನಾಗಿ ನೇಜಾ ಅವಂ ಮರಳಿ ಸಂಧಿಸಿ ಅವರ್ಕೆ ಜೇನತುಪ್ಪಂ
ತುಪ್ಪಮಂ ತೊಡೆದು ಪೊಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸಿ ಬಿತ್ತಲ್ ಅವೃಕ್ಷದ ಮೊದಲೊಂದಾಗಿ ಬೆಳೆ
ವುದು, ಫಲಂಗಳ ಬೇಜಿ ವೇಜಿಯುವುವು—೨೨.

ಟೀ|| ತಾವರೆಗಡ್ಡೆ ನೈದಿಲೆಗಡ್ಡೆಗಳಂ ಸಂಧಿಸಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ಕೂಡಿ ಪೂಸಿ ಪೊಂದ
ಪೊಳೊಂದು ಗಡ್ಡೆಗಳಂ ಸಂಧಿಸಿ ಬಿತ್ತಿ ಪುಲ್ಲೆಯ ಮಾಂಸದ ರಸಮಂ ತಳಿಯುತ್ತೆ ಬರಲ್
ಮೊದಲೊಂದೆಯಾಗಿ ಪೂಗಳ ಬೇಜಿ ಬೇಜಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆವುವು—೨೩.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ವೃಕ್ಷಂಗಳಂ ಅಲ್ಲಿಯ ಮಣ್ಣಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿದು ಭೂಮಿಯುಂ
ಸಸಿನಮಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಿತ್ತಿ ಹಂದಿಯಮಾಂಸದ ರಸಮಂ ಪಾಲಂ ಬೆರಸಿ ಕಂದಿಸಿ
ಮೊದಲಿಗೆ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಅಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಪುಟ್ಟ ಪುಷ್ಪಫಲಂಗಳಿಂದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೊವು
ವುವು—೨೪.

ಕಂ|| ಪಂದಿಯ ನೆಣನಂಕೋಲಜ |
 ಲಂ ದುಗ್ಧಂ ಮಧು ಘೃತಂಗಳಂಬಿನ ನೆಣಿ ಮಾ ||
 ಕಂದದ ಮೂಲದೊಳೊಂದು |
 ಕುಂದದೆ ಫಲವಿಂದಮೊಂದಿ ಗೊಂದಲಿಸಿಕುಂ || ೨೫ ||

ವ್ಯಕ ಸೂಕರ ಮೃಗ ವೃಷ ಜಂ |
 ಬುಕ ವಸೆಯಂ ಪಂಚಪಲ್ಲವಪ್ರಯುತಂ ಕಾ ||
 ಸಿ ಕಷಾಯತೋಯಮಂ ತಳಿ |
 ಯೆ ಕರಂ ಪುಳಿಯಪ್ಪ ಮಾವುಮಿಮ್ಮಾವಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||

ಜಳಜಂ ಬಾಳಂ ಜಂಬೂ |
 ಫಲಮೆಂಬಿನಿತಲ ಕಷಾಯತೋಯಮನೆಣಿ ಬಂ ||
 ದೆಳ ಮಾವಿನ ಮೊದಲೊಳ್ ತ |
 ಕೃಷಯಮಾಮೋದಸುರಭಿಗಂಧಮನಾಳ್ಕುಂ || ೨೭ ||

ಕುದುರೆಯ ಪಂದಿಯ ವಿಸ್ತೆಯೊ |
 ಕೊದವಿದ ಕಿಚ್ಚಿಂದ ಸೂಜಿಯಂ ಕಾಸಿ ಬಟಾ ||
 ಕೃದಜಿಗೊಳ್ ಬಾಟಿಯ ಗೊನೆ ಪು |
 ಟ್ಟಿದಡೆಯನಜಾದಾಕಿ ಪಿರಿಯ ಬಣ್ಣೊ ನೆಯಕ್ಕುಂ || ೨೮ ||

ಟೀ|| ಅಬಲ್ಯಮಾವಿಗೆ ಪಂದಿಯ ಮಾಂಸಂ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೀಜದರಸಂ, ಪಾಲ್, ಜೇನು ತುಪ್ಪಂ, ತುಪ್ಪಂ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಅಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ತಪ್ಪದೆ ಯೆಣಿಯಲ್ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಫಲಮುಪ್ಪುದು—೨೫.

ಟೀ|| ತೋಳಂ ಹಂದಿ ಸಾರಂಗಂ ಎತ್ತು ನರಿ ಇವಳಿ ಮಾಂಸಮಂ (ವಸೆಯಂ) ಅತ್ತಿ ಅಲ ಹಲಸು ಬಸಿರಿ ಅರಳಿ ಇವಯ್ದುಮರಂಗಳ ಪಲ್ಲವಂಗಳಂ ಕೂಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕಷಾಯಮಾಡಿ ಹುಳಿಯಪ್ಪ ಮಾವಿನಮರನ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಅದು ಸಿಹಿಮಾವಿನ ರಸಮುಪ್ಪುದು—೨೬.

ಟೀ|| ಭದ್ರಮಸ್ತೆ ಲಾಮಂಚಂ ನೇಜಲಪಣ್ಣ ಇವಂ ಉದಕದೊಳಗೆ ಇಕ್ಕಿ ಕಷಾಯಮಂ ಕಾಸಿ ಯೆಳೆಯ ಮಾವಿನಸಸಿಯ ಮೊದಲೊಳ್ ಪೊಯ್ಯುತ್ತೆ ಬರಲ್ ಅಮರದಲ್ಲಾದ ಮಾವಿನಪಣ್ಣಳ್ ಒಳ್ಳೆಯಸುಗಂಧಪರಿಮಳದಿಂದಮೊಪ್ಪುವು—೨೭.

ಟೀ|| ಕುದುರೆಯ ಲದ್ದಿ, ಕಾಡಹಂದಿಯ ಲದ್ದಿ ಇವೆರಡು ಲದ್ದಿಯ ಕಿಚ್ಚಂ ಪೊತ್ತಿಸಿ ಸೂಜಿಯಂ ಕಾಸಿ ಅಸೂಜಿಯಂ ಬಾಟಿಯ ಗೊನೆಪುಟ್ಟುವ ರಾವನಜಾದು ನಡಲ್ ಅಗೊನೆ ದೊಡ್ಡಿಯಗೊನೆಯಕ್ಕುಂ—೨೮.

ಕಂ|| ಕದಳಿಯ ಮೂಲದೊಳೊಡು ಗಡ |
 ಮದಮಂ ಕಪಿಶರದೊಳಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ಸೂಕರದಂ ||
 ತದೊಳಕ್ಕೆ ತೀವಿ ತಾನಂ |
 ತದಜ ಫಲಂ 1 ರದನಿ ರದನದಾಕೃತಿಯಕ್ಕುಂ || ೨೯ ||

ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬಾಟಿಗಂಕೋ |
 ಲದ ಜಲಮಂ 2 ಕ್ಕೋಡವಸೆಯುಮಂ ರುಧಿರಮುಮಂ ||
 ಕುದಿಯಿಸಿ ಪೊಯ್ಯೊಡೆ ದಾಳಿಂ |
 ಬದ ಫಲದಾಕೃತಿಯ ಫಲಮನದು ತಳೆದಿಕುಂ || ೩೦ ||

ಸಾರತರಮುಪ್ಪ ಪನಸೋ |
 ವಿಫರುಹಮಂ ಕೂಡಿ ನೆಲ್ಲ ಪುಲ್ಲಿಂದಮಲಂ ||
 ಕಾರಮನೆ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ |
 ಬೇರಿಂ ಕಾಯ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖಶಿಲಕಾ || ೩೧ ||

ತುಲಮಗಸೆ ವಿಳಂಗಂ ಸಿಂ |
 ಧು ಲವಣಮಿವನರೆದು ಜೇನ ಘೃತಮದ್ಯಮುಮಂ ||
 ಕಲಸಿ ನಿಶಾಮುಖದೊಳ್ ಮೂ |
 ಲಲೇಪನಂಗೆಯ್ಯಿ ತೆಂಗು ಬಹುಫಲಮುಕ್ಕುಂ || ೩೨ ||

ಕುದಿಯಿಸಿ ಮೊದಲೊಳ್ ಗುಡಮಾಂ |
 ಸದುಗ್ಧಮಂ ತಳಿದೊಡಕ್ಕೆ ಶಶಮಲಮಂ ಪೂ ||
 ಸಿದೊಡಂ ಧೂಪಿಸಿದೊಡದ |
 ಕ್ಕೋದವಿದ ಫಲದಿಂದ 3 ವಿವಾಟಿ ಲೀಲೆಯನಾಳ್ಕುಂ || ೩೩ ||

ಟೀ|| ಬಾಟಿಯಸಸಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಅನೆಯಮದಮಂ (ತೊಡೆದು) ಕಪಿಯ ಕಪಾಲದೊಳಾಗಲಿ ಅಲ್ಲಾ ಹಂದಿಯಪಲ್ಲಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ತುಂಬಿ ಅಬಾಟಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ ಅಬಾಟಿಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಪಣ್ಣಳ್ 4 ಅನೆಯದಂತದಂತನಿತು ಪಿರಿದಪ್ಪುವು—೨೯.

ಟೀ|| ಬಾಟಿಯಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಅಂಕೋಲೆಯಬೀಜದ ರಸ(ಕೋಡಗದ ಮಾಂಸ) ಹಂದಿಯಮಾಂಸಂ, ರಕ್ತಂ ಇವಂ ಕುಸಿಸಿ ಅರಸಮಂ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಅ ಬಾಟಿಯ ಮರನ ಕಾಯ್ಕುಂ ದಾಳಿಂಬದ ಕಾಯಂತೆ 5 ಬಟ್ಟಿದುವಾಗಿ ಅವು—೩೦.

ಟೀ|| ಉತ್ತಮವಾದಂತಹ ಹಲಸಿನಮರಕ್ಕೆ ಬಿಳಿಯಹುಲ್ಲಿನ ಸರವಿಯಂ ಮೊದಲಿಂದ ತುಂಬಿ ಸುತ್ತಿಕಟ್ಟಲ್ ಅಮರದಬೇರಿದೆ ತೊಡಗಿ ಫಲಪೂರ್ಣಮುಪ್ಪುದು—೩೧.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳು, ಅಗಸೆಬಿತ್ತು, ವಿಳಂಗಂ, ಸೈಂಧಲವಣಂ, ಇವಂ ಪೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ಜೇನು ತುಪ್ಪ, ಮದ್ಯಮಂ ಕಲಸಿ ತೆಂಗಿನಮರದ ಮೊದಲಿಗೆ ಲೇಪನಮಾಡಲ್ ಅ ಮರಂ ಬಹುಫಲಮುಪ್ಪುದು—೩೨.

ಟೀ|| ಜಿಲ್ಲಂ, ಮಾಂಸಂ, ಪಾಲ್ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕುದಿಸಿ ಕಿರಿತ್ತೀಟಿಯ ಮರಕ್ಕೆ 1 ರಜನಿ. 2 ಕೋಡ. 3 ನೀರಿ. 4 ಅಂಸಿನದಂತೆ ಬಣ್ಣವಹವು. 5 ಬುಲವಾಗಿ. 6 ತೃಣಯ.

ಕ|| ತೆಗಪಿ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳುಂ |
 ಬು ಗವಾಮಿವನುಗುರು, ಹಿಂದಿಯೆಂಬಿವನು ||
 ಕೃಗೆ ಜಂಬುಕಮಾಂಸಮನಿ |
 ಕೃಗೆ ಮೊದಲೊಳ್ ಮಾದುಪಳದ ಕಾಯ್ ತುಣುಗಿಕುಂ || ೩೪ ||

ದಾಡಿಮ ಮೂಲದಸುತ್ತಮು |
 ಮಾದಿನ ಮಲಮಂ ಸ್ತುಗಾಲಮೇಷಾಮಿವಮಂ ||
 ಕೂಡಿ ಮಿಡಿದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಂ |
 ಮಾಡುಗೆ ಸುಫಲಂಗಳೊದವಿ ದೊಡ್ಡಿದುವಕ್ಕುಂ || ೩೫ ||

ಅಗೆಯಕ್ಕುಗೆ ಪುಡಿಸೆಯ ಬೀ |
 ಜಗಳನವಂ ಕಿಲ್ಲ ನಾಂಟಿ ನೆಲ್ ಜವೆ ತಿಲ ಮು ||
 ದುರ್ಗಲೆಂಬಿವ ನಾಮಿವದೊಳ್ |
 ತೆಗೆದಿಕ್ಕುಗೆ ಪುಡಿಸೆ ಕೊಂ(ವಿ)ಂದೆ ನುಣ್ಣುಂ ಪಡೆಗುಂ || ೩೬ ||

ಬದರಿಯ ವೃಕ್ಷದ ಮೂಲದೊ |
 ಉದಕಂ ಮಧು ಮಧುಕ ವೆಳ್ಳೆಂಬಿವನರೆದಿ ||
 ಕೈದೊಡದು ಸಾರ್ವತುಕಮನೆ |
 ಪುದಿದೊದವಿದ ಮಧುರಫಲದಿನ್ನೆಗುಗು ಮಧಿಕಂ || ೩೭ ||

ಮೊದಲೊಳ್ ಪ್ರಾಯವು. ಮೂಲನಹಿಕ್ಕೆಯುಂ ತಂದು ಅಮರದ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಲಸಿ ಪೂಸು
 ವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅವನ ಧೂಪಮಂ ಕುಡುವುದು, ಮುನ್ನಂ ಫಲಮಾಗದಿದ್ ಕಿತ್ತೀಟಾಯ
 ಮರಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಲಗಳಿಂದವೊಪ್ಪುವುದು—೩೩.

ಟೀ|| ಮಾನಬಸೆ, ಕಾಡಲಕಳಮಾಂಸ, ಅಗಿಲು, ಹಿಂದಿಡಿ ಇವಂ ಮಾದಲದ ಮೊದಲಿಗೆ
 ಯಿಕ್ಕುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ನರಿಯಮಾಂಸಮನಿಕ್ಕಿದೊಡೆ ಆಮಾದಲಫಲಂಗಳ್ ಬಹುಳಮಪ್ಪುವು—೩೪.

ಟೀ|| ದಾಳಿಂಬದ ಮರದ ಸುತ್ತಂ ಅಡಿನ ಹಿಕ್ಕೆ, ನರಿಯ ಮಾಂಸಂ, ತಗಲಿ ಮಾಂಸಂ ಇವಂ
 ಕೂಡಿದು ಉಂಡೆಗಳಂ ಮಾಡಿ ಅಮರನ ಮೊದಲಿಗೆ ಇಕ್ಕಲ್ ಅಮರನಫಲಂ ಘನಗಾತ್ರ
 ಮಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಪ್ಪುವು—೩೫.

ಟೀ|| ಪುಡಿಸೆಯ ಬೀಜಮಂ ಅಗೆಯಂ ಪ್ರಾಯವು ಆಪುಟ್ಟಿದ ಸಸಿಗಳಂ ಬೀಜವೇಜಿ
 ನಟ್ಟಿ ಅವನ ಮೊದಲಿಗೆ ನೆಲ್ಲು ಜವೆ ಎಳ್ಳು ಉರ್ದು ಇವಂ ಮಾಂಸದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಇಕ್ಕಲ್
 ಅಮರಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೊರ್ವಿ ಬೆಳೆವುದು—೩೬.

ಟೀ|| ಎನಮರದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಉದಕಂ ಜೇನುತುಪ್ಪಂ, ತುಪ್ಪಂ, ನಷ್ಟಿಮಧುಕಂ,
 ಎಳ್ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಅರೆದಿಕ್ಕಲ್ ಎನಮರಂ ಎಲ್ಲಾ ಮತುಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಸ್ವಾದುವುಟ್ಟಿ
 ಬಹುಳಫಲಂಗಳಪ್ಪುವು—೩೭.

ಕಂ|| ಗಂಡ ಮಧುದುಗ್ಗಾ ಜ್ಯಂಗಳ |
 ನೊಡಗೂಡಿ(ದ)ಟ್ಟಿಜಿಗೆ ಬಿವಿನ ಮೊದಲೊಳ್ ಮೇಣ್ ಮಾ ||
 ಜುಡದ ಮರದೊಳ್ ಫಲಂಗಳ್ |
 ಕಡುದೊಡ್ಡಿದುವಾಗಿ ಸಂತತಂ ಸೊಗಯಿಕ್ಕುಂ || ೩೮ ||

ಪಲಕಾಲದೊಳಲಿರ್ತಿದಾ |
 ಮಲಕದ ಪಣೆಯಂ ಕುಡಾರದಿಂ ಸೀಲ್ದಿ ದಜೊಳ್ ||
 ತಿಲ ಮಧು ಫೃತಮಂ ಪೂರಿಸೆ |
 ಫಲಮಾ ಮರದೆಲೆಗಳಿಂದಮವು ಹಿಂದಕ್ಕುಂ || ೩೯ ||

ಮಧುಕಂ ಮಧೂಕಪುಷ್ಪಂ |
 ಮಧು ಶರ್ಕರೆ ಕೋಷ್ಠಮೆಂಬಿವಂ ಮೊದಲೊಳ್ ಪೂ ||
 ಬೃಧಿಕಫಲಮಾಗಿ ಪಡೆಗುಂ |
 ಮಧುರತೆಯಂ ಬೀಜವಾಗದಾವಫಲಂಗಳ್ || ೪೦ ||

ಉ|| ಭಾಗದ ತೋವಲಕ್ಕೆ ಕಡುಕರ್ಪೆಸೆವೆಟ್ಟಿನ ಗಂಗೆದೋವಲ |
 ಕ್ಯಾಗಳೆ ಕೊಂಡು ಪುಣ್ಯದಿನದೊಳ್ ಮಹಿಜಾತದ ಕೊಂಬನೇಟುಸು ||
 ತ್ತಾಗರೆ ಸುತ್ತಿಕಟ್ಟಿ ಫಲಕಾಲದೊಳಾತರು ಪಣ್ಣೊಡೆಯ್ತಿ ಪ |
 ಜ್ಞಾಗಲದೊಂದು ಕೊಂಬಿನೊಳೆ ಕಾಯ್ದು ಹುಣ್ಣುಕುಮದಾವ ಕಾಲಮುಂ || ೪೧ ||

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲಂ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ, ಪಾಲ್, ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಬೀವಿನಮರನಮೊದಲಿಲ್ಲಾ
 ದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಬೆಲ್ಲನತ್ತದ ಮರನ ಮೊದಲಿಲ್ಲಾ ದೊಡಂ ಇಕ್ಕಿದೊಡೆ ಆ ಮರಂಗಳ ಫಲಂಗಳ್
 ದೊಡ್ಡಿದುವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಗಳುಂ ಫಲಂಗಳಂ ಸೊಗಯಿಸುವುವು—೩೮.

ಟೀ|| ಪಲವುಕಾಲಂ ಫಲಮಿಲ್ಲವಂತಹ ನೆಲ್ಲಿಯಮರಕ್ಕೆ ಆ ಮರನಕೊಂಬಂ ಕೊಡಲಿ
 ಯಲ್ಲಿ ಸೀಲ್ದಿ ಎಳ್ಳು, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ, ತುಪ್ಪಂ, ಇವಂಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ಆ ಸೀಲ್ದಿ ರಾವಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಲ್
 ಆ ಮರಕ್ಕೆ ಬಹುಳ ಫಲಮಪ್ಪುವು—೩೯.

ಟೀ|| ಯಷ್ಟಿ ಮಧುಕಂ ಇಪ್ಪೆಯಪೂ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ ಸಕ್ಕರೆ, ಕೋಷ್ಠಂ ಈ ಔಷಧಗಳ್,
 ನೊಂದುಗೂಡಿ ಆವುದಾನೊಂದು ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ತಿ ಪೂಲಲ್ ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಫಲಂ
 ಗಳ್ ಸಿಹಿಯಾಗುವುವು. ಆ ಮರಂಗಳ ಫಲಂಗಳ್ ಬೀಜಂಗಳಾಗುವು—೪೦.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಫಲವಾಗದಂತಹ ವೃಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ಗಳಾಗಿದಾಳೆಗಳ್ ಅದಜೊ
 ಳೊಂದುಕೊಂಬಂ ಅಡಿನ ತೊಗಲಿನಿಂದಾದೊಡಂ ಕಬ್ಬಸಿನ ಎಲೆಯ ಗಂಗೆದೊಗಲಿಂದಾದೊಡಂ
 ಈ ಎರಡಜೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದನೊಂದಂ ಪುಷ್ಪ ನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಕೊಂಬಿಗೆ ಏಟುಸುತ್ತಾಗಿ ಸುತ್ತಿ
 ದೊಡೆ ಕಾಯ್ಗಳ್ ಪಣ್ಣಾಗದೆ ಬಹುದಿನಂ ಕಾಯ್ಗಳಾಗಿಯೇ ಇರ್ಪುವು—೪೧.

ಮ|| ಸುಖವಾಪ್ತಮಪದಪ್ರಹಾರದಿನೋಕಂ ಪೂತು ನಿಲ್ಲುಂ ವದೂ |
ವದನೋತ್ತರತ ಮದ್ಯಸೇತನದಿನಾ ನಾಗಾಂಘ್ರಪಂ ಪೂತು ಚಿ ||
ಲೋದವಿಕ್ಕುಂ ವರಕಸ್ಯಕೇಷ್ವರದಿನಾ ಪುನ್ನದ್ವಯಂ ಕಾಯು ಮಾ |
ದಿದ ವೈವಾಹಕದಿಂ ಪ್ರಿಯಂಗು ಫಲಮಕ್ಕುಂ ಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ವಯಾ || ೪೨ ||

ಕಂ|| ಶಿಲಚಾರ್ಣಮನಾಪವದೋಳ್ |
ಕಲಸಿಟ್ಟಿದನೆಹಿದು ಮಧುವುಮಂ|ಮದ್ಯಮುಮಂ ||
ಕಲಸಿ ಬಟಾಕೈಪೊಡಲೋ |
ಕಲತೆ ಪೊದಟ್ಟಿದವಿ ಪೂತು ದಾಂಗುಡಿವಿಡುಗುಂ || ೪೩ ||

ಸಪಳದೆ ದುಗ್ಧಾ ಮಯರುಧಿ |
ರವಸಾನ್ವಿತಮಾಗಿ ಪಂಚಪಲ್ಲವಜಲಮಂ ||
ಪವಣಜಾದೆಹಿದೊಡೆ ಪುನ್ನಾ |
ಗವಕುಳವೃಕ್ಷಂಗಳಾವಗಂ ಕುಸುಮಿಸುಗುಂ || ೪೪ ||

ಅಕ್ಕರಂ|| ಸುರಕುಜದಬೀಜಂ ಮದ್ಯಂ ರಜನಿ ಮಾಗಧ ಕೌಂಗು ಪೋ |
ದ್ಧುರ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ನಿಂಫಲಂ ಬಜೆ ಗುಂಜಾಫಲಮಂ ||
ಪರಿಕ್ಷೆನ್ನಂ ಮಾಡಿಟ್ಟೊರಸಿ ಮೊದಲೊಳ್ ಪಾಲನೆಹಿದೊ |
ಯ್ದಿರುಳೆ ಪೂಗೊಂಚಲಿಂದೆಹಗುಗುಂ ಚಂಪಕಕುಜಂ || ೪೫ ||

ಟೀ|| ಉತ್ತಮರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ ತಮ್ಮ ಎಡಗಾಲಿಂದೆ ಅಲತೆಗೆ ಸಹಿತಂ ಆಶೋಕಮರನ
ನೊಡೆಯುತ್ತಂ ಬರಲಾಮರಂ ತಳಿರ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಫಲಂಗಳವ್ವುವು ಆ ಉತ್ತಮ ಸ್ತ್ರೀಯರ್
ತಮ್ಮ ಬಾಯೊಳಗೆ ಮದ್ಯಮಂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಬಕುಳದ ಮರನಮೇಲೆ ಉಗುಟ್ಟುತ್ತಮಿರಲ್
ಆ ಮರಂ ಪೂತು ಫಲಂಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವುದು. ಉತ್ತಮರಾದ ಕನ್ನಿಕೆಯರ ಕಡೆಗಣ್ಣು ನೋಟದಿಂದೆ
ನಾಗಕೇಸರದ ಮುಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಯ್ದುದು, ಮಾವಿನ ಮರಕ್ಕುಂ ಪ್ರಿಯಂಗುವಿನ ಬಳ್ಳಿಗೆಯುಂ
ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದೆ ವಿವಾಹಮಂ ಮಾಡಲ್ ಆ ವೃಕ್ಷಂಗಳ್ ಚೆನ್ನಾಗಿಫಲಂಗಳಿಂದೊಪ್ಪುವುವು—೪೨.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳ ಚಿಗುಳಿಯಂ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಆಶೋಕೆಯ ಮರನ ಮೊದಲಿಂಗೆಹಿವುದು
ಮತ್ತೆ ಮದ್ಯಂ ಜೇನುತುಪ್ಪಂ ಇವಂ ಸಂಯಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕದಡಿ ಆ ಮೊದಲಿಂಗೆ ಎಹಿಯಲ್
ಆ ಮರಂ ಪೂತು ಎಲ್ಲಾದೆಸೆಯಲ್ಲಿಯುಂ ಪಲ್ಲವಂಗಳಿವ್ವುದು—೪೩.

ಟೀ|| ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಲಂ, ಮಾಂಸಮಂ, ರಕ್ತಮಂ, ಪಂಚಪಲ್ಲವದ ಉದಕ
ಮಂ ಕೂಡಿ ಹವಣಜಾದು ನಾಗಸಂಪಿಗೆ, ಬಕುಳಂ - ಈ ಮರಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಿಯುತ್ತುಂಬರ
ಲ್ ಆ ಮರಂಗಳ್ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಪೂತಿರ್ಪುವು—೪೪.

ಟೀ|| ದೇವದಾರುವಿನ ಬೀಜಂ, ಅರಸಿನಂ, ಮದ್ಯಂ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಅಡಕೆ, ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆ
ಬೇವಿನಕಾಯ್, ಬಜೆ, ಗುಲಗಂಜಿ, ಇವೆಲ್ಲಮನರೆದು ತೊಳಸಿ ಸಂಪಗೆಯಮರದ ಮೊದ
ಲಿಂಗೆ ಲೇಪಿಸುವುದು. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಮರನ ಮೊದಲಿಂಗೆ ಪಾಲಂ ಪೊಯ್ಯುತಿರಲ್ ಆ ಸಂಪಗೆಯ
ಮರಂ ಪೂವಿನ ಗೊಂಚಲಿಂ ಒಪ್ಪುತ್ತಿರ್ಪುದು—೪೫.

ಕಂ|| ತೆಗಸಿ ಶುನಕಾಮಿವಮ ನಿ |
ಕ್ಕುಗೆ ಗಂಧೋದಕಮನೆಹಿದೊ ಬಟಾಕಂಕಾ ಕೇ ||
ದಗೊದ ಪೂಗಲಾಮೋ |
ದಗಂಧಮಕ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖಂಗಳಕಾ || ೪೬ ||

ಪುಲ್ಲಂ ಸುಟ್ಟಿಳೆಯೊಳಗಾ |
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಗೊನೆ ಯಯ್ಯ ನಾಣನೂಲಲೊಡಂ ತ ||
ಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ ಕುಸುಮಿಸುಗುಂ ಸಲೆ |
ಪಲ್ಲವಿಸುಗುಮದು ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಳಕಾ || ೪೭ ||

ಅಗರಾಂಬುಜ ಮೆನಿಸುವ ಗ |
ಡ್ಡೆಗಳ ಕಷಾಯಮನೆ ಮೊದಲೊಳಹುದೆಹಿದೊಡೆ ಮ ||
ಲ್ಲಿಗೆಗಂ ಜಾಜಿಗಮನ್ಯೋ |
ನ್ಯಗಂಧಸಂಕ್ರಮಣ ಮಪ್ಪುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ || ೪೮ ||

ಹಯಮಾಂಸದೆ ಸಾಸಿಲು ಬಾ |
ಟೆಯ ಪೂಗಲ್ ಕುಂದದಿಕ್ಕುಮಿರುಳೆಹಿಯೆ ಸಿತ ||
ಪ್ರಯುತಾಸವಮಂ ಪೊಯ್ಗೆ |
ಮೌಯ ಪಾಲಂ ದಾಸಿವಣದ ಪೂ ಬಿಳಿದಕ್ಕುಂ || ೪೯ ||

ಆಮೋದ ಗಂಧದೊಳ್ ಪೊರೆ |
ದಾ ಮಣ್ಣಂ ತಳಿಯೆ ಪೂತಿಗಂಧದ ಗಿಡುಗಳ್ ||
ಗೋಮಯ ತೋಯಮನೆಹಿಯೆ |
ಲ್ಕಾ ಮೋದಸುಗಂಧಪುಷ್ಪಮಾಗಳೆ ಬರ್ಕುಂ || ೫೦ ||

ಟೀ|| ಕೇದಗಿಯ ಮರನ ಮೊದಲಿಂಗೆ ನಾಯಮಾಂಸವನಿಕ್ಕುವುದು, ಆ ಬಟಾಕಂ ಸುಗಂ
ಧೋದಕಮನೆಹಿಯಲ್ ಆ ಕೇದಗೆ ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳದಿಂದೆ ಪುಷ್ಪಂಗಳವ್ವುವು—೪೬.

ಟೀ|| ಭೂಮಿಯಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಗೆದು ಸೋದಿಸಿ ಮೇಲೆ ಪುಲ್ಲಂ ಸುಟ್ಟು ಹರಗಿಸಿ ಆ ಕಾಪಿ
ನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕೊನೆಗಳಂ ಅಯ್ಯಾಪನೊಂದಾಗಿ ನಡಲ್ ಆ ಬಳ್ಳಿಗಳ್ ಬೇಗಂ ಪೂವ
ವುವು—೪೭.

ಟೀ|| ಅಗಿಲ್, ತಾಮರೆಗಡ್ಡೆ, ಇದಲು ಕುಸಮಂ ಇವಂ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಕಷಾ
ಯದ ನೀರಂ, ಜಾಜಿಗುಗಿಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಹಿಿಯಲ್ ಆ ಗಿಡಗಳ ಪೂವ
ಗಳೊಂದಲ ವಾಸನೆ ಪೊಂದಕ್ಕೆ ಹಿಡಿದು ಪರಿಮಳಂ ಪಲ್ಲಟಿಸುಗುಂ—೪೮.

ಟೀ|| ಗೋರಟಿಯ ಗಿಡುವಿಗೆ ಕುದುರೆಯ ಮಾಂಸಮಂ ಮೊದಲಲ್ಲಿಕ್ಕಲ್ ಪೂಗಲ್
ಕುಂದದೆಯಿರ್ಪುವು. ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಮದ್ಯಮಂ ಎಮ್ಮೆಯಪಾಲಂ ಕೆಂಪು ದಾಸಾಳದ ಗಿಡವ
ಮೂಲಕ್ಕೆಹಿಯಲ್ ದಾಸವಾಳದ ಪೂ ಬಿಳಿದಪ್ಪುದು—೫೦.

ಟೀ|| ಸುಗಂಧಪ್ರವೃವಾಸನೆಯುಳ್ಳ ಮಣ್ಣಂ ದುರ್ಗಂಧದ ಹೂವಿನ ಗಿಡುವಿನ ಮೊದಲಲ್ಲಿ

ಕಂ|| ಕರಿಹಸ್ತಚರ್ಮಮಂ ಮೇಣ್ |
ಕರಿದಂತವನರೆದು ಬಟ್ಟಗಡಲೆಯ ಪಿಟ್ಟಂ ||
ಬೆರೆಸಿಕ್ಕುಗೆ ಮೊದಲೊಳ್ ತಾ |
ವರೆಯಲರಲ್ಲಾ ದ ಸುರಭಿಗಂಧಮನಾಳ್ಕುಂ || ೫೨ ||

ದ್ರಾಕ್ಷಾವಲ್ಲಿಯ ಫಲಮನ |
ಮೇಕ್ಷಿಸುವೊಡೆ ಕೋಟಾಯೆ(ಯ)ಚ್ಚಮಂ ತೊಡೆ ಮೇಣ ||
ಭೃಕ್ಷಿಸು ಮಾಂಸಕಷಾಯಮ |
ನಕ್ಷಾಣಫಲಂಗಳಕ್ಕು ಮಚಳಿತವಚನಾ || ೫೩ ||

ಸಲೆ ಪಂದಿಯ ನೆಣನುಮನಂ |
ಕೊಲೆಯ ಕಷಾಯಮುನುನೆಜಿಗೆ ಮೂಲದೊಳಾವುಂ ||
ಡಲಗೆಗಿಡಚ್ಚರಿಯನೆ ಪಾ |
ಗಲಕಾಯಕ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ || ೫೪ ||

ಮಾಲಿನಿ|| ಬದನೆಯ ಪೊಸಬಿತ್ತಂ ತೋಡಿ ಬಯ್ಯಿಟ್ಟು ಕೂಷ್ಮಾಂ |
ಡದ ಫಲದೊಳದಂ ಮಧ್ಯಾಜ್ಯದಿಂ ಮುಚ್ಚಿಸಲ್ ಪ ||
ಣ್ಣೊದವಿದೊಳೆ ಬಿತ್ತಂಕೊಂಡು ಬಿತ್ತಲ್ ವಿಚಿತ್ರಂ |
ಬದನೆಯ ಫಲಮಕ್ಕುಂ ಬಳ್ಳಿಕೂಷ್ಮಾಂಡಮಕ್ಕುಂ || ೫೫ ||

ಗಿಕ್ಕಿ ಮೇಲೆ ಸಗಣಿಸಿರಂ ಪೊಯ್ಯುತ್ತುಂಬರಲ್ ಆ ಪೂಗಲ್ ದುರ್ಗಂಧಮಿಲ್ಲದೆ ಸುಗಂಧವಾ
ಸನೆಯಂ ಕುಡುವುದು—೫೧.

ಟೀ|| ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲನಾದೊಡ್, ಆನೆಯ ತೊಗಲನಾದೊಡ್, ಆನೆಯ ದಂತಮನಾ
ದೊಡ್ ಅರೆದು ಬಟ್ಟಗಡಲೆಯ ಪಿಟ್ಟಂಬೆರೆಸಿ ತಾವರೆ ಗಡ್ಡೆಯ ಮೊದಲಿಗೆ ಲೇಪನಮಾಡಿ
ಬಿತ್ತಲ್ ಅವು ಸುಗಂಧವಾಸನೆಯ ಪುಷ್ಪಂಗಳವು—೫೨.

ಟೀ|| ದ್ರಾಕ್ಷೆಯಬಳ್ಳಿ ಬಹುಫಲಂಗಳಾಗಬೇಕಾದೊಡೆ ಕೋಟಾಯೆಚ್ಚಮಂ ಆ ಬಳ್ಳಿಗೆ
ತೊಡೆವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಮಾಂಸಸಮಂ ಕಷಾಯಮಾಡಿ ತೊಡೆಯುತ್ತಮಿರಲ್ ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಸಂಪೂ
ರ್ಣ ಫಲಮವು—೫೩.

ಟೀ|| ಕಾಡಹಂದಿಯ ಮಾಂಸಂ, ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೀಜಂ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಕಷಾಯಮಂ
ಮಾಡಿದ ನೀರಂ ಅವುಡಲದ ಗಿಡದ ಮೊದಲಿಗೆಜೆಯಲ್ ಅವು ಕಾಯ್ಗಲ್ ಹಾಗಲದಕಾಯಂ
ತವು—೫೪.

ಟೀ|| ಬದನೆಯ ಪೊಸಬೀಜಮಂ ತಂದು ಕುಂಬಳದ ಬಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ ಬೆರೆದ ಕುಂಬಳ
ಕಾಯಂತೋಡಿ ಆ ಬದನೆಯ ಬೀಜಮಂ ಕೂಡಿ ತುಂಬಿ ಮುಚ್ಚಿ ಆ ಪಕ್ವಮಾದ ಕುಂಬಳಕಾ
ಯೊಳಗಣ ಬದನೆ ಬೀಜಮಂ ತೆಗೆದು ಆ ಕುಂಬಳದ ಬೀಜಮಂ ಬಿತ್ತಲ್ ಅದಿಲ್ಲ ಬದನೆಕಾ
ಯ್ಗಳವು—೫೫.

ಕಂ|| ಒದವಿ ಪೊದಟ್ಟು ಬಳ್ಳಿಗಳ ಗಂಟುಗಳಂ ನೆಚಿ ಪೂಟ್ಟು ಬೇರ್ಗೊ |
ಬಾದೊಲಂದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ಪೆಣಗಂ ಬಳಕಾ ತೆರದಿಂದಮೇಲ ಮಾ ||
ಛುಡು ತುದಿಯೊಳ್ ನಯಂಬೆರಸು ಪರ್ವದ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೀಜವೊಂದುಮಿ |
ಲ್ಲದೆ ಫಳಸಂಕುಳಂ ಸಮನಿಕುಂ ಕರಮಚ್ಚರಿ ತಾನಿದೆಂಬಿನಂ || ೫೬ ||

ಕಂ|| ಕುದಿಯಿಸಿ ಮೊದಲ್ಗೊಳ್ ತಳ |
ವುದು ಮೊದಲಂಕೊಲಿಯ ಧಾತಕೀಪುಷ್ಪದ ಮಾಂ ||
ಸದ ಜಲಮನಿರದೆ ಬಳ್ಳಿಗ |
ಕೊದವಿ ಮಡಲ್ತಾವ ಕಾಲಮುಂ ಫಲಮಕ್ಕುಂ || ೫೭ ||

1 ಪೊಗಿಯಂ ಗೋಘೃತದಿಂದೊ |
ಟ್ಟಿಗೆ ಬೇರೊಳ್ ಚೆಳ್ಳಮುಳ್ಳನೂಜಿಗೆ ಮೇಣ ||
ಕ್ಕಿಗೆ ಪಂದಿಯಲಿಯ ನೆಣನಂ |
ಜಗಮೆಲ್ಲಂ ತಣೆಗುವೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಕಾಯೊಳ್ || ೫೮ ||

ಅಜಗರ ಗೋಣಾಸವೆಯೊಳ |
ಮಜಾಜಳಕ್ಷೀರಯುಕ್ತಮಾಗೆಜೆಯ ಫಳ ||
ವ್ರಜಮೊದೆ ಬಳ್ಳಿಯೊಳ್ ಸಕ |
ಲಜನಮುಮಂ ತಣೆಸಲಾರ್ಕುಮಚಳಿತವಚನಾ || ೫೯ ||

ಟೀ|| ಅವುದಾನೊಂದು ಬೇರಂ ಬಿಡುವಂತಹ ಬಳ್ಳಿಗಳಿವು, ಅವು ಗಂಟುಗಳಂ
ನೆಲದೊಳಗೆ ಪೂಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇರಂ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿಯಂ ಕೊಯ್ಯತೆಬರಲ್ ಆ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
ವಿಲುಗಂಟುಪರ್ಯಂತಂ ಪೂಟ್ಟು ಪಿಂತೆ ಕೊಯ್ಯುತ್ತುಂಬರಲ್ ಆ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ 4 ಕೊನೆಯವಾ
ವುದು ಅದು ಬೀಜಂಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾಯ್ಗಳವು—೫೬.

ಟೀ|| ಅವುದಾನೊಂದು ಬಳ್ಳಿಗೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೀಜಂ, ಧಾತಕೀಕುಸುಮಂ, ಮಾಂಸಂ
ಇವು ಮೂಟಂ ಕಷಾಯಮಂ ಕಾಸಿ ಆ ನೀರಂ ಬಳ್ಳಿಮೊದಲ್ಗೆ ಪೊಯ್ಯುತ್ತುಂಬರಲ್ ಆ ಬಳ್ಳಿಗಳ್
ಎಲ್ಲಾದಿನಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಫಲಂಗಳಾಗುವುವು—೫೭.

ಟೀ|| ಅವುದಾನೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಮೊದಲ್ಗೆ ಇಲ್ಲಣಂ, ಅವಿನತುಪ್ಪಂ ಇವಂ ಕಲಸಿ ಕೂಡಿ
ಯಕ್ಕುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆ ಬಳ್ಳಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಜೇಲನ ಮುಳ್ಳನೂಜುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಪಂದಿಯ
ಮಾಂಸಂ ಇಲಿಯ ಮಾಂಸಂ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಬಳ್ಳಿಯ ಮೊದಲಲ್ಲಿಕ್ಕುವುದು, ವಿಪುಳಫಲಮವು—೫೮.

ಟೀ|| ಹೆಚ್ಚಾವು, ಅರಳಿಗ? ಈ ಎರಡುಪರಿಯ ಮಾಂಸಮಂ ಅಡಿನಮೂತ್ರಂ, ಪಾಲ್ ಈ
ನಾಲ್ಕಂ ಕೂಡಿ ಅವುದಾನೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಮೊದಲಿಗೆಜೆಯಲ್ ಆ ಪೊಂದುಬಳ್ಳಿಯ ಕಾಯ್
ಳಿಂದಮೆ ಲೋಕಮೆಲ್ಲಂ ತಡೆವುದು—೫೯.

1 ಸಗಿಯಂ. 2 ಕಿಡ್ಲಾವು. 3 ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ತುಂಬದರೆ. 4 ಅದಿಲ್ಲದವು ಅದು.

ಮ|| ತರುಗುಬ್ಬಾಂಭ್ರಪವಲ್ಲಿಗೆ ಜವೆಯೋರೊಂದೊಬ್ಬಳಂ ನಾಲ್ಕುಳಂ |
ಕರಿಯೆಳ್ಳಿಬ್ಬಳ ಮೇಷವಾದಮಲ ಮೋರೊಂದೊಕ್ಕುಳಂ ಕೂಟಮಾ ||
ಗರೆ ಗೋಮಾಂಸಮನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ತೊಲೆಯಂ ಸಪ್ತಾಹಮಂ ಬಯ್ತು ಬ |
ತ್ತರದಿಂದಿಕ್ಕುಗೆ ಸಾರ್ವಕಾಲಫಲಮುಕ್ಕುಂ ಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೬೦ ||

ಟೀ|| ವೃಕ್ಷಂಗಳ್, ಗುಜುರುಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಪೊದಹಳ್, ಬಳ್ಳಿಗಳ್ ಮೊದಲಾದುವಂ
ಮೊದಲ್ಗೆ ಜನೆ ಒಬ್ಬಳ, ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ನಾಗುಳ, ಅಡಿನಹಕ್ಕೆ ಮೊಕ್ಕುಳ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಮಾಂಸ
ಮೊಂದುತೊಲೆಯಂ ಕೂಡಿ ಏಬುದಿನಸರ್ಯತಂ ಕೂಡಿಟ್ಟು ಎಚ್ಚಿಡದಿದೆ ಆ ಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲ್ಗೆ ಷಿ
ಯಲ್ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಂಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಫಲವಪ್ಪುದು—೬೦.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿ ತಾಳವಿಲಾಸತನೂಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಸ್ತು

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ವ್ಯಕ್ತಾಯುರ್ವೇದ ವರ್ಣನಂ

1 ಪದ್ಮಾಧಿಕಾರಂ

ಸವ್ಯಮಾಧಿಕಾರಂ

೩. ಗಂಧಯುಕ್ತಿ ಕ್ರಮಂ

(ಪಂಚಗಂಧ ವಿಧಿ)

ಕಂ|| ವಸುಧಾವಳಯದೊಳುಪಜೀ |
ವಿಸುವಂತಿರೆ ಪಲರ್ಗಮಂಚಿತಮೆಂಬೀ ಬಗೆಯಿಂ ||
ದೆಸಿದಿರೆ ಸಂಕ್ಷೇಪದೇ ವಿರ |
ಚಿಸಿದಂ ಬುಧಬಂಧು ಗಂಧಯುಕ್ತಿಕ್ರಮಮಂ || ೧ ||

ಚಂ|| ಮಳಯಜಕೋಷ್ಠದಿಂ ಬಕುಳಗಂಧಮಂ 2 ನಾಮಯುಕ್ತವೆಂದೆ ಪಾ |
ಟೀ|| ಗಂಧಮಂ ಮಂಚವಲ್ಲದಿಂದೆ ಕದಂಬ ಗಂಧಮಂ ||
ದಳತ್ತುಟಿಯಿಂದೆ ಸಂಪಗೆಯ ಗಂಧಮನಬ್ಬದಳಾಂಬುವಿಂದೆಮು |
ತ್ವಳಸನುಗಂಧಮಂ ನೆಣಿಯೆ ನೀರ್ ತಳೆಗುಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೨ ||
(ಪಲ್ಲವಿವ ಚರ್ಣಂ)

ಕಂ|| ಸಕಷಾಯಕುಜಂಗಳ ದಂ |
ತಕಾಷ್ಠದೊಳ್ ಬೋಲ ಕಾಂಗುವಾದ್ಯ (ಚ್ಯ)ಲವಂಗೋ ||
ದಕ ಚರ್ಣಮೆಂಬಿವಂ ತೊ |
ಯ್ದುಕೊಂಡು ಪಲ್ಲವಿಯೆ ದಂತಬಳಮಂ ಪಡೆಗುಂ || ೩ ||

ಟೀ|| ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ್ಗೆ 3 ಬದುಕಿರಲುಸಾಯನೆನಿಸ ಗಂಧಯುಕ್ತಿಕ್ರಮಮಂ
ಎಲ್ಲರ್ಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿರ್ಪಂತೆ ಸಂಕೋಚದಿಂ 4 ಪೆಟ್ಟು ಪಂ—೧.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಕೋಷ್ಠಂ ಇವೆರಡಂ ಒಂದಾಗಿ ತೇಯಲ್ ಬಕುಳಪುಷ್ಪದ ಪರಿಮಳ
ಮಪ್ಪುದು. ಕೋಷ್ಠಂ, ನಟುವಲಕೆಚ್ಚು, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಈ ಮೂವಂ ಒಂದಾಗಿ ತೇಯಲ್
ಪಾದರಿಯಪೂವಿನ ಪರಿಮಳಮಪ್ಪುದು. ಮೆಣಸು, ಲವಂಗದತಿಗುಡು, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಈ ಮೂವಂ
ಒಂದಾಗಿ ತೇಯಲ್ ಕಡವದಹೂವಿನ ಪರಿಮಳಮಪ್ಪುದು. ಪಚ್ಚೆ ಕಿಣ್ವಿನಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಈ
ಮೂವಂ ಒಂದಾಗಿ ತೇಯಲ್ ಸಂಪಗೆಹೂವಿನ ಪರಿಮಳಮಪ್ಪುದು. ತಾವರೆಹೂವಿನಕುಸುಮಂ
ಪಚ್ಚೆಯೆಲೆ, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ತೇಯಲ್ ನೆಯ್ದಿಲಪೂವಿನ ಪರಿಮಳಮಂ
ಪ್ಪುದು—೨.

ಟೀ|| ಅಣೆಲೆ, ತಾಪ್ತಿ, ಹೊಂಬಾಗಿ ಕಿಣ್ವಿಯಹಿವೆ ಇವು ಮೊದಲಾಗಿ ಆವುದೊಂದು
ವೃಕ್ಷದ ತಿಗುಡಕೂಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಅವ ತಿಗುಡಿನರಸಂ ಒಗಟಾಗಿ ಇರ್ಪುಪು, ಆವೃಕ್ಷದ ತಿಗುಡಿನ ರಸಂ
ಬೋಲಂ, ನೆಲಲಮರನ ತಿಗುಡಿನ ರಸಂ, ಬಜೆ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡಿನರಸಂ, ಈ ರಸಂಗಳನೊಂದಾಗಿ
ಕೂಡಿ ಪಲ್ಲಂ ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳ ಕಾಷ್ಠಂಗಳಂ ಆರಸದಲ್ಲಿ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಆಕಾಷ್ಠಂಗಳಿಂದೆ ಪಲ್ಲಂ
ಸುಲಿದುಕೊಳ್ಳಲ್ ದಂತಂಗಳ್ 5 ದೃಢಮಪ್ಪುವು—೩.

1 ಸುಗಂಧವಾದಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ. 2 ನಾಮ ಉಪಧ್ಯಯಿಂದೆ. 3 ಬದುಕಿ ಇವ, ಬದುಕಿನ. 4 ಪೆಟ್ಟು
ಹಸು, ಹೆನು. 5 ಲವ ಪೂಗರಾರ್ಥ ಮರಂಗಳ. 6 ಪಲ್ಲು ಘಟ್ಟಿಯಹವು.

ಕಂ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಂಬುಧರಂ ಮಾ |
ಕ್ಷಿಕಂ ಸುಗಂಧತ್ರಯಂ¹ ರುಜಾಚೂರ್ಣಂ² ಧಾ ||
ನ್ಯಕಮೆಂಬಿನಿತುಮಂ ಸಮ |
ನೆ ಕೋಡು ಮುಕ್ಕುಟಾಸೆ ವದನಶುದ್ಧಿಯನೀಗುಂ || ೪ ||

ಘನಮೇಲೆ ಲವಂಗಂ ಚಂ |
ದನಂ ಜಟಾಮಾಂಸಿ ಬಾಳಮಿಧಕೇಸರಮೆಂ ||
ಬಿನಿತಜ ಕಷಾಯ ತೋಯಂ |
ವಿನೂತಗಂಧೋದಕಂ ಸಮಸ್ತ³ದೋಳಕ್ಕುಂ || ೫ ||

ಪೊಸತೆನಿಸಿದ ಪೂವಂ⁴ ಮೇಣ್ |
ರಸಮುಳ್ಳ ಸುಗಂಧರಾಜಿಯಂಗಳೋಳಂ ಶೋ ||
ಧಿಸಿ ಕಳೆದು ಬಲಾಯಮುಪಯೋ |
ಗಸುವುದು ಪದನಟಾದು ಮೆಯ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದ ರಸದೋಳ್ || ೬ ||

ಹಿಮಕರ ಬೋಲಾಮಯ ಕುಂ |
ಕುಮ ಕಸ್ತೂರೀಲವಂಗ ತಕ್ಕೋಲಮ ನಂ ||
ಕಮ್ಮಗಾಂಕ ವಹ್ನಿಚಂದ್ರಮ |
ಹಿಮಕೃತ್ತರ ಮಿತದೋಳರೆಗೆ ಗಂಧೋದಕದಿಂ || ೭ ||

ಟೀ|| ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಭದ್ರಮುಸ್ಟೆ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ, ಲವಂಗದತಿಗುಡು,
1 ಆವಲೆ, ಎಲಕ್ಕಿ, ಕಿರುದಂತಿ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ
ಕೋಡು ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಮುಕ್ಕುಟಾಸಲ್ ಮುಖಶುದ್ಧಿಯವುದು—೪.

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ಟೆ, ಎಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ಮುಡಿವಾಳಂ, ನಾಗಕೇ
ಸರಂ ಈ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಪ್ಪ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೋಡು ಕಷಾಯಂಮಾಡಿ ಆ ಉದಕ
ಮನೆಲ್ಲಾ ಸುಗಂಧಂಗಳ್ಳಿಯುಂ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುದು—೫.

ಟೀ|| ಪೊಸತಾಗಿ ಅರಳಿದ⁵ ಪುಷ್ಪದಪರಿಮಳದಲ್ಲಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ 7ರಸಸಹಿತಮಾದಂ
ತಹ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಆ ಪೂವಿನ ಪರಿಮಳಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆ ಪೂವಿನರಸದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ
ಗಂಧಮಂ ತೇದು ತನಗೆ ಪ್ರಿಯಮುಳ್ಳಹಗೆ ಪವಣಟಾದು ಪೂಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೬.

ಟೀ|| ಕರ್ಪೂರಂ(೯) ಒಂಬತ್ತುಭಾಗೆ, ಬೋಲ(೧)ವೊಂದುಭಾಗೆ, ಕುಂಕುಮಂ(೩)ಮೂರು
ಭಾಗೆ, ಕಸ್ತೂರಿ(೧)ವೊಂದುಭಾಗೆ, ಲವಂಗ(೧)ವೊಂದುಭಾಗೆ, ಕೋಸ್ಮ(೧) ವೊಂದುಭಾಗೆ,
ತಕ್ಕೋಳಂ(೩)ಮೂರುಭಾಗೆ ಈ ಪೇಟ್ಟ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಈ ಪೇಟ್ಟ ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ
ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಗಂಧರಸದಲ್ಲಿ ತೇಯಲ್ ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಸುಗಂಧಮವುದು—೭.

1 ಕುಜಾ. 2 ದಳಕ್ಕಂ. 3 ಮೇಣುರಸ ಉಳ್ಳ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪದ ಪರಿಮಳದ ರಾಜಿಯೋಳ್. 4 ಆವಲೆ.
5 ಅದಿರುಗಂ. 6 ಸುಗಂಧದ ಪೂವಿನ. 7 ರಸಯುಕ್ತವಾದ ಸುಗಂಧ.

(ಶೈರಗುಟಾಗಿ)

ಕಂ|| ಒಳಗಂ ಗಚ್ಚಂಸಿದ ಮಾ |
ತುಳಂಗಮಂ ನೆಜ್ಜಿ ಮಗುಟ್ಟು ಪುಟದಿಂ ಮಂದಾ ||
ನಿಳನಿದೆ ಸುಟ್ಟು ಮುಖದೋಳ್ |
ತಳದೊಡೆ ಮುಖವಾಸಮಿಂತಿದತಿಶಯಮುಕ್ಕುಂ || ೮ ||

ಸಿರಿಕಂಡಂ ಕುಂಕುಮಂ ಮಗು |
ರು ರೇಣುಕಂ ಜಾದಿಕಾಯ್ ತವಕ್ಷೀರಂ ಕ ||
ತ್ತುರಿ 2ಸಿತಮಾಕರ ಮೆಂಬಿವು |
ಸರಿಸಂ ನಾಲ್ವಡಿ ಶಶಾಂಕತಕ್ಕೋಲಂಗಳ್ || ೯ ||

ಖದಿರಕಷಾಯದ ತೋಯಂ |
ಪದಿನಾಮ್ನದಿಯಾಗಿ ಕಲಸಿ ಕೋಡು ಪುಡಿಯಂ ||
ವಿದಿದು ಸಹಕಾರತೈಲದೊ |
ಳದೊಂದಂ ಪೈರಗುಟಾಗಿಯಂ ಮಾಟ್ಟಿ ಬುಧರ್ || ೧೦ ||

(ಪಂಪು ತೈಲಂ)

ಮ|| ಸಮನಪ್ಪಂತಿರೆ ಕೂಡಿ ಲುಂಗಮರನೇಜಾಲ್ ಬಿಲ್ವಾಮಾಂತ್ರಂ ಕಪಿ |
ತ್ಯಮೆನಿಪ್ಪಯ್ಪು ಪಲ್ಲವತ್ಯಚಮ⁴ನೆಂಟೊಂದಪ್ಪಿನಂ ಕಾಸಿ ಮ ||
ತ್ತಮವಂ ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆಯಂ ಸಮನೆ ಪೊಯ್ದುಟ್ಟುಂಸು ಭೂತ⁵ದ್ವಯಂ |
ದ್ರವಮಿತ್ರಂ ಸಹಕಾರತೈಲಮೆನಿಕುಂ ತಕ್ಕೋಳಸದ್ವೈಧದಿಂ || ೧೧ ||

ಟೀ|| ಮಾದಳದ ಹಣ್ಣಿನ ಪೊಳಗಂ ತೋಡಿ ಆ ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಮಂ ಆ
ತುಂಬಿ ಬಾಯಂ ಮುಟ್ಟಿ ಮೆಲ್ಲಿ ಚೀಂ(ವೇದ)ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯಲ್ ಅದು ಮುಖವಾಸಮೆನಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳುದು. ಮುಖಕ್ಕೆ ಪೂಸಲ್ ಪರಿಮಳಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಾಸಿಸುವುದು—೮.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಕುಸುಮಂ, ಅಗಲ್, ರೇಣುಕಂ, ಜಾಯಿಫಳಂ, ತವಕ್ಷೀರಂ, ಕಸ್ತೂರಿ,
ಸಕ್ಕರೆ. ಜಾಯಿಪತ್ರೆ, ಕೊಪೇಟ್ಟ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುದು.
ಕಪ್ಪುರಂ, ತಕ್ಕೋಲಂ ಈ ಯೆರಡಂ ನಾಲ್ಕುಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುದು—೯.

ಟೀ|| ಈ ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಪದಿನಾಳುಮುಡಿ ಬಿಳಿಯಕಾಜು ಇವೆಲ್ಲಮಂ
ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಅರೆದುಕೊಂಡು ಮಾವಿನಸೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಪೈರಗುಟಾಗಿಗಳಂ
ಮಾಲ್ಪುದು—೧೦.

ಟೀ|| ಮಾದಲಕುಂಗಿ, 7ನಾಯ್ ನೇಜಾಲ್, ಬಿಲ್ವತ್ಯಂ, ಮಾವು, ಬೋಲಂ ಈ ಅಯ್ವು
ವೃಕ್ಷಂಗಳಿಗಿಡು ಅವಲಿವಲಿ ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಉದಕದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದಿ ಎಂಟು
ಟ್ಟೊಂದು ಭಾಗಮಪ್ಪಂತೆ ಕಷಾಯಮಂಮಾಡಿ 8ಆ ಕಷಾಯದ ಸಮನಾಗಿ ಸಾಸಿವೆಯೆಣ್ಣೆಯಂ
ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಭೂತಾಂಕುಶದ ಮರದ ತಿಗುಡಿನ ರಸಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆ ರಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕೋಲ
ದಿಂದೆ ಧೂಪಿಸಲ್ ಸಹಕಾರತೈಲ ಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೧೧.

1 ಮಾಗುರುನರ ರೇಣುಕ ಜಾದಿತವ, ಅಗಿಲುರೆ. 2 ಶರ್ಕರೆಯೆಂದಿವು. 3 ಮಾಂತ್ರಂ. 4 ನೆಂಮೊ.
5 ದ್ವಯವುದು. 6 ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿ. 7 ಕುನ್ನಿನೇಜಾಲ್. 8 ಅದಜ ಸಮ.

ಗಂಧತೈಲಗಳನ್ನಡುವ ಕ್ರಮ

ಕಂ|| ಉಚಿತದ್ರವ್ಯಂಗಳ ಎ |
 ನ್ಣೆ ಚತುರ್ಗುಣಮೆಣ್ಣೆಯಿಂದ ಮುದಕಂ ತಾನಾ ||
 ಗೆ ಚತುರ್ಗುಣವಿಕ್ರಮದಿಂ |
 1 ಪಚಯಿಸುವುದು ಪೇಟೆ ಗಂಧತೈಲಾದಿಗಳಂ || ೧೨ ||
 ಕುದಿಯಿಸುವುದು 2 ದೆಣ್ಣೆಯಂ ಮುಂ |
 3 ತದುಕಿಂ ಗುಗ್ಗುಳದಿನಕ್ಕೆ ವನರಿಗ್ರಹಣಾ ||
 ಯದೆ ಮೇಣಕ್ಕೆ ತವಕ್ಷೀ |
 ರದಿನಕ್ಕಾ ತೈಲದೊಂದುಕಾಳಿಕೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩ ||
 ವನರುಹ 4 ರೇಣುಕಮಧುಕಂ |
 ಕನಕತ್ವಚಮಂಸಿನಂಗಳೆಂಬಿವ 5 ಟಾಂದಿಂ ||
 ಬಿನೋಟ್ಯೊಡೆಣ್ಣೆಯಂ ವರ |
 ಕನಕಚ್ಚವಿಯಾಗಿ ತೋರ್ಕುಮಂತಾ ತೈಲಂ || ೧೪ ||
 ಅರಗಿಂಗುಲಿಕಂ ಮಂಜಿ |
 ಪೈ ರಕ್ತಚಂದನದ ಪುಡಿ ನಖಂ ಪೂತಿ ಯಿವೊಂ ||
 ದಿರೆ ತೈಲಮನಟ್ಟಿಂದದು |
 ಸರತ್ತಮಕ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ || ೧೫ ||

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ತನಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗಿರ್ಪ ಸುಗಂಧತೈಲಮನಡುವೊಡೆ ಆ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಂ ಒಂದು ಭಾಗೆ, ಅದರ ನಾಲ್ಕುಭಾಗೆ ಯೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ಆ ಎಣ್ಣೆಯನಾಲ್ಕುಮಡಿ ಉದಕಂ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡು ಸುಗಂಧತೈಲಂಗಳನಡುವುದು—೧೨.

ಟೀ|| ಎಣ್ಣೆಯ ಕಾಳಿಕೆಯ ದೋಷಂ ಕಿಡಬೇಕಾದೊಡೆ ತದುಕಿನವರದ ತಿಗುಡು ಅಲ್ಲಾ ಗುಗ್ಗುಳದ ಮರನ ತಿಗುಡು ಇವಱ್ಲೊಂದಂ ಹಾಯ್ಕ ಕಾಯಿಸುವುದು ಅಲ್ಲಾ ಕಾಡುನುಗ್ಗಿಯ ಮರನ ರಸಮಂ ಕೂಡಿ ಕಾಯಿಸುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ತವಕ್ಷೀರನುಂ ಹಾಯ್ಕ ಕಾಯಿಸುವುದು ಇವ ಟಾಂದೆ ಆ ಎಣ್ಣೆಯ ದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು—೧೩.

ಟೀ|| ತಾವರೆಪೂವಿನಕುಸುಮಂ, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ, ಮದ್ದು ಗುಣಿಕೆಯ 6 ತಿಗುಡು, ಅರಿಸಿನಂ ಇವಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಎಣ್ಣೆಯೊಳ್ ಹಾಯ್ಕ ಕಾಯಿಸಲ್ ಆ ಎಣ್ಣೆ 7 ಸುವರ್ಣ ಚ್ಚಾಯೆಯಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು—೧೪.

ಟೀ|| ಅರಗು, ಇಂಗುಲಿಕಂ, ಮಂಜಿಪ್ಪಿಕೆ, ರಕ್ತಚಂದನದ ಚೂರ್ಣಂ, ನಖಂ, ಹುಲಿಗಿರಿ ತಿಗುಡು, ಇವೆಲ್ಲಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಎಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕ ಕಾಯಿಸಲ್ ಆ ಎಣ್ಣೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು—೧೫.

1 ಪಚಯಿಸು. 2 ದೆಣ್ಣೆಯು ಮೇಣ ಕೇಳ್. 3 ತದುಕಿಂ ಗುಗ್ಗುಳದ ತಿಗುಡರಸಮನುಗ್ಗಿಯ ರಸದಧಿಕ ಕಷಾಯ ತವಕ್ಷೀರದಿನಕ್ಕಾ. 4 ರಣಕ ಮಧುರಂಕನ. 5 ಬಿಂತಿಪನಂ. 6 ಗಿಡುವಿನತಿಗುಡು. 7 ಚನ್ನದ ಬಣ್ಣದಂತೆ.

(ಚಂಪಕತೈಲಂ)

ಕಂ|| ಜಲಕೋಷ್ಠ ಲವಂಗದಳಂ |
 ಗಳೆ ವಹ್ನು ಮೃಗಾಂಕ ಸೇತ್ರ ದಶಸಂಖ್ಯೆಯಿನೊ ||
 ಪಲಮಾಗೆ ತದಸ್ವಗುಣಂ |
 ತಿಲತೈಲಮನಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ದು ಬಟಾಕೇಟುದಿನಂ || ೧೬ ||
 ಬಿಸಿಲೊಳದನಿಟ್ಟು ಚಂಪಕ |
 ಕುಸುಮದಿನಂಬಾಗಿ ನಿಚ್ಚಲುಂ ವಿಧಿಯಿಂ ವಾ ||
 ಸಿಸಿದೊಡೆ ಚಂಪಕತೈಲಂ |
 ವಸುಧಾಧಿಪಯೋಗ್ಯಮಕ್ಕು ವಚನತವಚನಾ || ೧೭ ||
 (ಪಾಟಲತೈಲಂ)
 ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯ ತಗರಾಗುರು |
 ತಮಾಳದಳ ಶೈಲ ಕೋಷ್ಠ ಗಜನಹಿತಂ ತೈ ||
 ಲಮನಟ್ಟು ಬಿಸಿಲೊಳಟ್ಟಿ |
 ಕ್ಕುಮಲ್ಲಿ ಪಾದರಿಯನದುವೆ ಪಾಟಲತೈಲಂ || ೧೮ ||
 (ಜಾತಿತೈಲಂ)
 ತಗರತ್ವಚಂ 2 ಜಟಾಮಾಂ |
 ಸಿ ಗಜಂ ತ್ರುಟಿ ಕೌಂಗು ರೇಣುಕಂ ಕುಷ್ಠಮಿವಂ ||
 ಮಿಗಲೇಕಗುಣಂ ಜಳಮ |
 ಪ್ಪಗುಣಂ ಸುರದಾರುವಾಗಿ ಕೊಂಡೀಕ್ರಮದಿಂ || ೧೯ ||

ಟೀ|| ಮುಡಿವಾಳಂ (೩) ಮೂಳುಭಾಗೆ, ಕೋಷ್ಠಂ (೧) ಒಂದುಭಾಗೆ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು (೨) ಎಂಟು ಭಾಗೆ, ಲವಂಗದಲೆ (೧೦) ಪಪ್ಪುಭಾಗೆ 4 ಸ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆಯಿಂ ಕೊಂಡು ಒಂದು ಪಲಮಪ್ಪಂತೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅದಱ ಎಂಟು (೮) ಮಡಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಕೂಡಿ ಕೊಂಡು ಎಟುದಿನ ಪರ್ಯಂತವಿರಿಸುವುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಆ ಇರಿಸಿದ ತೈಲಮಂ ಬಿಸಿಲೊಳಗಿರಿಸಿ ಸಂಪಗೆಯ ಹೂಗಳಂ ತಂದು ವಿಧಾನವೆಂದೆ ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪ್ರತಿವಾಸನೆಗುಡಲ್ ಅದು ಚಂಪಕತೈಲಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಆ ತೈಲಂ ಕರಸುಗಲ್ಲೆ ಯೋಗ್ಯಮಪ್ಪುದು—೧೭.

ಟೀ|| ತಗಲಮೂಲ (೧) ಒಂದುಭಾಗೆ, ಅಲು (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ, ತಮಾಳಪತ್ರಂ (೩) ಮೂಳುಭಾಗೆ, ಪಪ್ಪೆಯಲೆ (೪) ನಾಲ್ಕುಭಾಗೆ, ಕಲ್ಕಾರ (೫) ಅಯ್ಕುಭಾಗೆ, ಕೋಷ್ಠಂ (೬) ಅಲು ಭಾಗೆ ದಂತಿ (೭) ಎಣ್ಣೆಭಾಗೆ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕ ಕಲಿಸಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಅದರ್ಕ ಪಾದರಿಯ ಪೂವಿನ ವಾಸನೆಯುಂ ಕುಡಲ್ ಆ ತೈಲಂ ಪಾಟಲತೈಲಮೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುದು—೧೮.

ಟೀ|| ತಗರಮೂಲಂ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಕಿಟು ಎಲಕ್ಕಿ, ನೆಟಲ್, ನಾಯ್ಕಿಣಸು, ಕೋಷ್ಠಂ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು (೧) ಒಂದುಭಾಗೆ ಜಳಂ ದೇವದಾರು ಈ ಎರಡಂ ಎಂಟು (೮) ಭಾಗಮಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುದು—೧೯.

1 ವೃದ್ಧಿಗರಾಗಮು. 2 ಬಳಂ ಮಾಂಸಿ ಜಟ್ಟಿಂ, ಜಳಂ ಮಾಂಸಿ ಅಟ್ಟಿಂ. 3 ಮಿವೇಕಗುಣಂ ಜಳ ಮಪ್ಪಗುಣಂ. 4 ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ.

ಕಂ|| ತಿಲತೈಲದೋಳದ ಮಂದಾ |
ನಲನಿಂದಟ್ಟಿಬಾಪಿ ಬಲಾಕೆ 1 ಜಾತಿಯ ಪೊಸವೂ ||
ಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿ ಕಳೆದೊಡಲು ಕೇ |
ವಳ 2 ಮವ್ವಾಹ್ಲಾದಕಾರಿ ಜಾತಿಯುತ್ಥೇಳಂ || ೨೦ ||

(ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ತುಲಂ)

ತರಳ|| ಪ್ಲವಗ ಕುಪ್ಪಲವಂಗ ರೇಣುಕದೇವಿಕಾತ್ರಟತೋಯಮಂ |
ಬಿವಜಾನಿಮ್ಮಡಿ ಕಾಂಗು ಮೂವಡಿ ಮಾಂಸಿ ವಕ್ರದಳಂಗಳಂ ||
ಬಿವಜಾಣೆಣ್ಣೆಯನಟ್ಟು ಕಾಯಿಸಿ (ವೇಧಿಸೆ) ಮ್ಲಾಕಾಕುಸುಮಂಗಳಂ |
ಪ್ರವರಗಂಧಮೆನಿಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಗೆತೈಲಮಕ್ಕುಮದುತ್ತಮಂ || ೨೧ ||

(ಸಂಪರಿಯ ಪುಷ್ಪತೈಲಂ)

ಕಂ|| ತಿಳಮಂ ಪರಿಕಿಸಿ ವಾಸಿಸು |
ಬಲಾಕೆದಂ ಪುಲ್ಲಪುಷ್ಪಸಂಕುಲದಿಂದಂ ||
ಓಲಾದೆಣ್ಣೆಯೊಳಾ ಪೂವಂ |
ಪಟಿಯಿಂದದೆ ವಾಸಿಸೆಣ್ಣೆ ಗಾ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ || ೨೨ ||

(ಮೃಗಮದತೈಲಂ)

ತೊಗಡುಗಳೆದಕ್ಕುಗಳ ಕೇ |
ದಗೆಯಿಂ 3 ವಾಸಿಸಿ ತುರುಕ್ಕು ಲಘು ಖಚರಂ ಮಾಂ ||
ಸಿ ಗಭಸ್ತಿತ್ರುಟಿಗಳಿನದ |
ಪೊಗೆಗೊಳಿಸಿ ಬಲಾಕೆ ಕಪ್ಪುರದೆ 4 ಗಾಣದೊಳಂ || ೨೩ ||

ಟೀ|| ಈ ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಹಾಯ್ದು ಮೆಲ್ಲಿರ್ಚಿದ ಕಾಸಿ ಇಲಾಸಿ ತಣುವಾಯಲ್ಲಿ ಹೊಸಜಾಜಯ ಪೂಗಳಂ ತಂದುಹವಣಿಸಿತು ವಾಸ ನೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಆ ತೈಲಂ ಸುಗಂಧವು ಜಾತಿತೈಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೦.

ಟೀ|| ನಸುಗುನ್ನಿ, ಕೋಷ್ಠಂ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ನಾಯ್ಕಣಸು, ಸಹದೇವಿಯಗಿಡು, ಎಲಕ್ಕಿ, ಮುಡಿವಾಳಂ ಇವೆಲ್ಲವಂ ಕೂಡಿ (೧) ಒಂದುಭಾಗೆ ಇವಣ್ಣೆಯೊಳಿಮ್ಮಡಿ (೨) ನೆಲಿಲ ಮರದ ತಿಗುಡು (೩) ಮೂಲುಮಡಿ ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ತಗರಮೂಲಂ ಇವೆಲ್ಲವಂ ಕೂಡಿ ಒಳ್ಳೆಕ ಎಣ್ಣೆಯೊಳ ಹಾಯ್ದು ಕಾಸಿ ಇಲಾಸಿ ಆ ತೈಲಕ್ಕೆ ಪೊಸತಾಗಿರ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಲ್ಲಿಗೆಹೂವಿನ ವಾಸನೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಆ ತೈಲಮುತ್ತುಮಮಪ್ಪ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ತೈಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳಂ ಜಿನ್ನಾಗಮಾಡಿತೊಳೆದು ಬಿಳಿಯ ಎಳ್ಳಂವಾಡಿ ಒಣಗಿಸಿ ಅವುದೊಂದು ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಂಗಳ ವಾಸನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಆ ಎಳ್ಳಂ ಗಾಣಮನಾಡಿಸಿ ತೈಲಮಂ ಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಆ ತೈಲಕ್ಕೆ ಆ ಸುಗಂಧ ಪುಷ್ಪಂಗಳ ವಾಸನೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಆ ತೈಲಂ ಆ ವಾಸನೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಪೂವಿನ ಪೆಸರ ತೈಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳಂ 5 ತೊಳೆದು ಬಿಳಿದಪ್ಪಂತೆ ಮಾಡಿಯೊಣಗಿಸಿ ಅದರ್ಕೆ ಕೇದಗೆ ಹೂವಿನ ವಾಸ

1 ಜಾತಿಯು. 2 ಮಕ್ಕಾಹೊದಕಾದಿ ಜಾತಿತೈಲಂ. 3 ಕಾಸಿಸು. 4 ಗಾಣದೊಳ್ ಪೊಯ್ದವಜೋಳ್. 5 ಬಿಳಿಯೆಳ್ಳಂವಾಡಿ.

ಕಂ|| ಬೆರಸಿ ಶಶಿಕುಂಕುಮಂ ಕ |
ಶ್ರುಂ ಗಂಧಂ ಶ್ರೀಘೃತೋಧ್ಯಮೆಂಬಿವನಿಂಬಾ ||
ಗರೆ ಓಲಾದು ಬಿಸಿಲೊಳದೆ ಸ |
ಪ್ರರಾತ್ರಮಂ ತಾನದತ್ತಿ ಮೃಗಮದತೈಲಂ || ೨೪ ||

(ಕರ್ಪೂರತೈಲಂ)

ಪರಿಪಕ್ವ ಬಿಲ್ಲುಬೀಜಮಂ |
ನರೆದೆಣ್ಣೆಯೊಳಕ್ಕೆ ನೆಲಿಲೊಳೊಣಗಿಸಿ ಜಲದಿಂ ||
ದಿರದಡರಿಗೊಂಡು ತಳಿಹಿಮಂ |
ಕರಸಂ ಕರ್ಪೂರತೈಲ ಮುತ್ತುಮಮಕ್ಕುಂ || ೨೫ ||
ಸುರದಾಲು ಮಾಕ್ಷಿಕಂ ಶ |
ಕರ್ಕರೆ ಶೈಲಜಮಗುರು ಬಿಲ್ಲುವಿವಜಾಂ ಪೊಗೆಗೊಳ್ ||
ಭರಣವನಂತದಜೋಳ್ ಪೊ |
ಯ್ದಿಂನೆಣ್ಣೆಯು 2 ನದು ವಿಶೇಷಗಂಧಮನೀಗುಂ || ೨೬ ||

(ಸುಗಂಧಾಮೃತ ತೈಲಂ)

ಮ|| ಮುರೆ ಬೋಟಂ ರುಜೆ ಮಾಂಸಿ 3 ಪೂತಿಜಘಳಂ ತಾಮಂತಿಪೊಂದಂಶಮಾ |
ಗರೆ ಧಾತ್ರೀಘಳಮಾಗೆ ತಕ್ಷಿಗುಣಿತಂ ಸೌವೀರದಿಂ ಸಣ್ಣಮಾ ||
ಗರೆದೇಳಾತ್ಪಜಮೆಂಬಿವೊಂದಿ ನಿಲಿ ವೇಧಂಗೆಯ್ದೊಡಕ್ಕುಂ ಮನೋ |
ಹರಗಂಧಾಮೃತಕಂ 4 ಗುಡಾನ್ನಿತಮುಭಿಪ್ರೋದ್ಧೂತ ಸದ್ಗೂ ಪದಿಂ || ೨೭ ||

ನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ತದುಕಿನ ಧೂಪಂ, ಕಾಸೀಸಂ, ಖಚೋರಂ, ಜಟಾಮಾಂಸಿ ಕಂಗುವೆಯ ಬೀಜಂ ಕಿಜಾಯ ಎಲಕ್ಕಿ, ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂದ ಆ ಎಳ್ಳಿಗೆ ಧೂಪಿಸಿ ಕರ್ಪೂರದ ವಾಸನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಆ ಎಳ್ಳಂ ಗಾಣದೊಳ್ ಪೊಯ್ದು—೨೩.

ಟೀ|| ಕಪ್ಪುರಂ, ಕುಂಕುಮಂ, ಕಸ್ತೂರಿ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ್, ತಾಂಕಾಯ್, ನೆಪ್ಪಿ ಕಾಯ್, ಲೋಧಂ ಇವೆಲ್ಲವಂ ಕೂಡಿ ಗಾಣವಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಗಾಣಮಾಡಿ ಆ ತೈಲಮಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು, ಆ ತೈಲಮಂ ಎಲುವಿನ ಪರ್ಯಂತಂ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲ್ ಆ ತೈಲಂ ಮೃಗಮದ ತೈಲ ಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೪.

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆತಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೀಜಮನರೆದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಉರುಳಿಗಳಂವಾಡಿ ನೆಲಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಅವಮದಕವಲ್ಲಿ ಅಡರಿಗೊಂಡು ಆ ತೈಲಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕರ್ಪೂರದಲ್ಲಿ ವೇಧಿಸಲ್ ಅದು ಕರ್ಪೂರ ತೈಲ ಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೫.

ಟೀ|| ದೇವದಾರು, ಜಿನತುಪ್ಪಂ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕಲ್ಲಾರ್ ಅಗಲು ಬೆಲ್ಲವತ್ತಂ, ಈ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಭರಣಿಯ ಒಳಯಂಕೆ ಧೂಪಿಸಿ ಆ ಭರಣಿಯೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೆಕ ಎಣ್ಣೆಯಂ ಪೊಯ್ದು ಆ ಎಣ್ಣೆ ಒಳ್ಳೆಕ ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳಮುಳ್ಳ ತೈಲಮುಪ್ಪುದು—೨೬.

ಟೀ|| ಮುರೆ, ಬೋಟಂ, ರುಜೆ, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ತೊಪ್ಪಿಹುಲಿಗಿಲಬೀಜಂ, ಇವಂ ಸಮಾನಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒಂದುಭಾಗೆ, ಇವಜಿ ಮೂಲುಮಡಿ ನೆಲ್ಲಿಯಸಟ್ಟು, ಇವಂಕೂಡಿ ಅಂಬಿಲ

1 ಶಶಿಯುಮನದು. 2 ನದು. 3 ಪೂತಿಜಘಳಂ. 4 ಗುಡಾಂ. ನ್ನಿತನಗೆ. 5 ಅದಿಹುತ್ತುಮ, ಅಮೇರೆ. 6 ಎಣ್ಣೆಯದು.

ಕಂ|| ಮರುಗ ದವನಂ ದಳಂ ಶ್ರೀ |
 ಲರುಹಂ ತಗರಂ ಖಜೋರಮೇಲೆ ಯಿವಂ ಕೋಂ ||
 ಚರೆ ನೆಲ್ಲಿ ಮೂಜುಮಡಿ ಯಾ ||
 ಗರೆ ಪೂರ್ವಕ್ರಮದಿನದು ಸುಗಂಧಾಮಳಕಂ || ೨೮ ||

(ದೇವಧೂಪಂ)

ಕರಜಂ ಕುಂದುರು ಜಟಿಮಾಂ |
 ಸಿ ರುಜೆ ಯಿವಂ ಸವನೆಗೊಂಡು ದೇಹಮನಿಂಬಾ ||
 ಗರೆ ಧೂಪಿಸಿದಂದು ಮನೋ |
 ಹರಗಂಧಂ ತಾನದಕ್ಕುಮಚಳಿತವಚನಾ || ೨೯ ||

(ವಸ್ತ್ರಧೂಪಂ)

ಸಿರಿ ಖಂಡಮಗರು ಶರ್ಕರೆ |
 ಕರಜಂ ಪೂತಿಫಳ ಕೋವೃಮೆಂಬಿವಟೊಂದೊಂ ||
 ದಿರೆ ಧೂಪಮಕ್ಕುವಸ್ತ್ರಂ |
 ಕರಮಚ್ಚರಿಯಾಗಿ ಸುರಭಿ ಗಂಧಮನಾಳ್ಗಂ || ೩೦ ||

(ಧೂಪವರ್ತಿ)

ದ್ವಿಗುಣವಿವರ್ಧಿತ ಮೃಗಮದ |
 ಮೃಗಲಾಂಛನ ಲಘು ತುರುಷ್ಕಮಳಯೋದ್ಭವಮಾಂ ||
 ಸಿಗಳಂ ಸಿತಜಳದಿಂ ಮಾ |
 ಡುಗೆ ಬತ್ತಿಯನೆಸೆವ ಧೂಪವರ್ತಿಯದಕ್ಕುಂ || ೩೧ ||

ದಿಂದೆ ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು, ಎಲಕ್ಕಿ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು ಈ ಎರಡು ಒಂದುದಿನ ಪರ್ಯಂತ ವೇಧಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲದ ಧೂಪಮಂ ಕುಡಲ್ ಅದು ಸುಗಂಧಾಮಳಕವೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುದು—೨೮.

ಟೀ|| ಮರುಗಂ, ದವನಂ, ಪಚ್ಚೆ, ಕಲ್ಕಾರ್, ತಗರಮೂಲಂ, ಖಜೋರಂ, ಎಲಕ್ಕಿ, ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಇಡೊಂದುಭಾಗೆ, ಇವೆಲ್ಲರ ಮೂರ್ತುಡಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ಸಟ್ಟು ಇವಂಕೂಡಿ ಅರೆದು ಎಲಕ್ಕಿ ಲವಂಗದ ತಿಗುಡಂಕೂಡಿ ವೇಧಿಸಿ ಬೆಲ್ಲದ ಧೂಪಮಂ ಕುಡಲ್ ಅದು ಸುಗಂಧಾಮಳಕ ತೈಲವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨೯.

ಟೀ|| ನಖಂ, ಕುಂದುರು, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ರುಜೆ ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸಮಭಾಗೆ ಕೊಂಡು ದೇಹಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧೂಪಿಸಲ್ ಆ ದೇಹಂ ಸುಗಂಧಪರಿಮಳವಾಗಿ ವಾಸನಿಸುವುದು—೨೯.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಅಗಿಲು, ಸಕ್ಕರೆ, ತೋಜಿಹುಲಿಗಿಲಬೀಜಂ, ಹುಲಿಗಿಲಬೀಜಂ, ಕೋವೃಂ ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕೂಡಿವಸ್ತ್ರಂಗಳ್ಗೆ ಧೂಪಿಸಲ್ ಆ ವಸ್ತ್ರಂಗಳ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾದ ಮನೋಹರಮುಪ್ಪ ಸುಗಂಧಪರಿಮಳಮುಪ್ಪುದು—೩೦.

ಟೀ|| ಎರಡುಭಾಗೆ ಕಸ್ತೂರಿ, ಕರ್ಪೂರ, ಪುಷ್ಪಕಾಸೀಸಂ, ತುರುಷ್ಕಂ ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಜಟಾ ಮಾಂಸಿ, ಈ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಒಂದುಭಾಗೆ, ಈ ಎರಡುಭಾಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಬತ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ಬತ್ತಿಗೆ ತೊಡೆದು ಒಣಗಿಸಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಎಣೆದು ಆ ಬತ್ತಿಯಂ ಹೊತ್ತಿಸಲ್ ಅದು ಸುಗಂಧವರ್ತಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು—೩೧.

1 ನಂಗಳಂ. 2 ಸಮಾನಿ.

ಕಂ|| ಮಳಯರುಹಂ ಕುಂದುರು ಕಪಿ |
 ಜಳದನಖಂ 1 ಪೂತಿ ಕಾಂಗಂ ಬೋಟಿ ಲವಂಗಂ ||
 ಜಳಮನರೆದೂಡಿ ಮಾಡುಗೆ |
 ವಿಳಾಸದಿಂ ಧೂಪವರ್ತಿಯಂ ಬುಧಬಂಧು || ೩೨ ||

ಸುರದಾರು ಪೂತಿ ಮುರೆ ಸ |
 ಜ್ವರಸಂ ಲಘು ಲಾಕ್ಷ್ಮ ಯಿವಟಿ ಚೂರ್ಣಮನಿಂಬಾ ||
 2 ಗರಕೆಯೊಳೆ ಪುದಿದು ಪೊತ್ತಿಸ |
 ಸುರಭಿಕ್ಯತಂ ಧೂಪವರ್ತಿಯದು ಕೇವಳವೇ || ೩೩ ||

ಮಳಯೋದ್ಭವ ಶೈಲೋದ್ಭವ |
 ಸಲಿಲಂ ಸಿತಮಗುರು ಕುಷ್ಠ ಚೂರ್ಣದಿನಿಂಬಾ ||
 ಗರೆ ಮಾಡಿ ಬತ್ತಿಯಂ ಸೊಡ |
 ವೇಳಗುಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಂಪು ಪೊಂಪುಟಾಯಕ್ಕುಂ || ೩೪ ||

(ದಶಾಂಗಧೂಪಂ)

ಘನಮಗುರು ಶೈಲಜಂ ಮಾಂ |
 ಸಿನಖಂ ರುಜೆ ಪೂತಿ ವಾನರಂ ಸಲಿಲಂ ಚಂ ||
 ದನಮೆಂಬಿವಟೊಳ್ ಮಧುಸಿತ |
 ಮೆನಿಪ್ಪಿವಂ ಕಲಸುಗದು ದಶಾಂಗಂ ಧೂಪಂ || ೩೫ ||

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, 1 ಕಣ್ಣಿಗೆಯ ಹುಲ್ಲಬೀರ್, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ನಖಂ, ತೋಜಿಹುಲಿಗಿಲ ಬೀಜಂ, ನೆಟಲವರನಬೀರ್, ಬೋಟಂ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಇವೆಲ್ಲಮನೋವಾಂ. ಅರೆದು ಬತ್ತಿಯಂಮಾಡಿ ಆ ಬತ್ತಿಗೆ ಉಡಿ ಒಣಗಿಸಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯನೆಣೆದು ದೀವಿಗೆಯಂಹೊತ್ತಿ ಸಲ್ ಅದು ಧೂಪವರ್ತಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೨.

ಟೀ|| ದೇವದಾರು, ತೋಜಿಹುಲಿಗಿಲಬೀಜಂ, ಮುರೆ, ಸಜ್ಜರಸಂ, ಪುಷ್ಪಕಾಸೀಸಂ, ಅರಗು, ಇವಂ ಸಮಾನಾಗಿ ಕೊಂಡು 5 ಚೂರ್ಣಮನಿಂಬಾಗರೆದು ಹತ್ತಿಯೊಳಗೆ ಆ ಚೂರ್ಣಮಂ ತುಂಬಿ ಬತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಲ್ ಒಳ್ಳೆಯದಾದ ಸುಗಂಧಮುಪ್ಪ ಧೂಪವರ್ತಿಯುಪ್ಪುದು—೩೩.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಕಲ್ಕಾರ್, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಸಕ್ಕರೆ, ಅರಗು (ಅಗುರು) ಕೋವೃಂ ಇವಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಅದಂ ಹತ್ತಿಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿ ಬತ್ತಿಯಂಮಾಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಲ್ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಸುಗಂಧವಾಸನೆಯ ಪರಿಮಳಮುಪ್ಪುದು—೩೪.

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಅಗಿಲ್ ಕಲ್ಕಾರ್, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ನಖಂ, ರುಜೆ, ಹುಲಿಗಿಲಬೀರ್ ತಿಗುಡು, ನಸುಗುನ್ನಿಯಬೀರ್, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಈ ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಜೀನತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆಗಳಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕಲಸಲ್ ಅದು ದಶಾಂಗ ಧೂಪವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೫.

1 ಸೂತಿ. 2 ಗರೆವಳೆಯೊಳು. 3 ಮರಗು. 4 ಕಣಲಿಗೆ. 5 ಇವಟಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಲೂಡಿ ಹತ್ತಿಯಂ. 6 ವಪಂತ್.

(ಗೊಜ್ಜುಗೆಕಂಪು)

ಕಂ|| ಸಂಯುಕ್ತ ರುಜಾಪ್ರಚಿದಂ |
ತುರಪ್ಪ ಮಿರ್ಮಡಿ ಯದಕ್ಕ ಮಿರ್ಮಡಿ ಕೊತ್ತಂ ||
ಬರಿಯಾಗಿ ತಲಗೆ ಪುಷ್ಪೋ |
ತ್ಯರದೊಳ್ ಗೊಜ್ಜುಗೆಯಕಂಪನವು ತಳೆದಿಕ್ಕುಂ || ೪೪ ||

ಕಂ|| ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿ (ವರ್ಧಿತ) ತಗರಾಗುರು |
ತಮಾಳ ಪತ್ರಪ್ರಚಂಗಲಂ ಧೂಪಿಸೆ ಪು ||
ವ್ಯಮನಿತು ಜಾತಿಗಂಧಮು |
ಮಮಚುಗುಂ ಕ್ರಮದೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಂ || ೪೫ ||

ಕಂ|| ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಬೀಜಂ ಮುನಿ |
ತರುಕುಸುಮಂ ಯಷ್ಟಿ ಟಂಕಣಂ ಬೋಲಂ ಕ ||
ಪುರಮೆಂಬವಣಂ ಪೂವಂ |
ಪೊರೆದೊಡೆ ಪುಷ್ಪದ್ರವಂ ಮನೋಹರಮಕ್ಕುಂ || ೪೬ ||

ಕಂ|| 4 ಪವಣವಾದು ಮಧುವುಮಂ ಹಿ |
ಕೃವತ್ತಿಗೆಯ ಬೇರ ರಸಮಂ ಶತಿಯುಮನೊಂ ||
ದುವಿನಂ ತೊಡೆದೊಡೆ ಪುಷ್ಪಂ |
ದ್ರವಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖತಿಲಕಾ || ೪೭ ||

ಟೀ|| ರುಜೆ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು ಇವೊಂದುಭಾಗೆ, ತದುಕಿನಭಾಗೆ 7 ಇರ್ಮಡಿ, ಅದಲು ಇರ್ಮಡಿ ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಆವುದೊಂದು ಕಂಪನುಳ್ಳ ಪೂಗಳಮೇಲೆ ತಲೆಯಲ್ ಆವು ಗೊಜ್ಜುಗೆಯಪೂವ 8 ಕಂಪನುಳ್ಳ ಪೂಗಳವು—೪೪.

ಟೀ|| ತಗರಂ (೧) ಒಂದುಭಾಗೆ, ಅಣಿಲೆಕಾಯಿ (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ, ತಮಾಳಪತ್ರಂ (೩) ಮೂರುಭಾಗೆ, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು (೪) ನಾಲ್ಕುಭಾಗೆ, 9 ಕವೆಲ್ಲಮನೊಂದುಗೂಡಿ, ಆವುದೊಂದು ಪೂಗಳ್ಗೆ ಧೂಪಿಸಲ್ ಆ ಪೂಗಳ್ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪೂವಕಂಪನುಳ್ಳ ಪೂಗಳವು—೪೫.

ಟೀ|| ಸುರಹೊನ್ನೆಯಬೀಜಂ ತುಂಬರುಪೂ, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ, ಟಂಕಣಂ, ಖಾರಂ, ಕರ್ಪೂರಂ, ಬೋಲಂ, ಇವಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು 10 ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ, ಪರಿಮಳಮುಳ್ಳ ಪೂಗಳ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಲ್ ಆ ಪುಷ್ಪಂರಸಂಗುಂದದೆ ಇರ್ಪುದು—೪೬.

ಟೀ|| ಹವಣವಾತು, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಹಿಕ್ಕವತ್ತಿಗೆಯಬೇರರಸಂ, ಕರ್ಪೂರಂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಆವುದೊಂದು ಕಂಪುಳ್ಳ 11 ಪೂಗಳಮೇಲೆ ತೊಡೆಯಲ್ ಆ ಪೂಗಳ್ ದ್ರವಿಸಿ ಪರಿಮಳಂ 12 ಗಡದೆ ಕಂಪವು—೪೭.

1 ತಲೆಯ ಪುಷ್ಪೋತ್ಪರದೊಳ್. 2 ಪುಷ್ಪಮನಿವೃತ್ತಮನಿತು ಜಾತಿಗಂಧಮನದರ್ಶಕಂ ಕ್ರಮದೆ. 3 ಸುರಬೀಜಂ ಸುರಮುನಿತರುಕುಸುಮಂ. 4 ಕ್ರಮವಜಾತು. 5 ನೊಂದುದಿನಂ. 6 ದ್ರವಂಮಾಲ್ಕುಂ. 7 ಎರಡುಮಡಿ. 8 ಕಂಪಂ ಬೀಜುಪು. 9 ಈ ರೀತಿಯಿಂದಿವೆಲ್ಲಮನೊಂದುಗೂಡಿ. 10 ಚೂರ್ಣಿಸಿ. 11 ಪೂಗಳ್. 12 ಕಡದೆ ಆಹುದು.

ಚಂ|| ಕುದಿಯಿಸಿ ಶಿಗ್ರುಮೂಳರಸಮಂ ಪದಿನಾಟಲಿಗೊಂದುಭಾಗೆ ||
ತದು ನಿಲಿ ಕೂಡ್ತಿನಾಕ್ಷಿ ಕಮನಿದುನನೊಂದಿರೆ ಪೂಸಿ ಬಟ್ಟಿಲೊಳ್ ||
ಸದಮಳಕೇತಕೀದಳಮನಿಕ್ಕ ರದಿಂಬಿನೊಳಂ ವಿಶಿಷ್ಟದಿಂ |
ಮೃದುತರವಹ್ನಿಯೊಳ್ ಮಿದಿ(ವಿಧಿ)ಯನಿಕ್ಕಲೊಡಂ ದ್ರವಿಕ್ಕುಮಾವಗಂ || ೪೮ ||

ಕಂ|| ಅಗರು ಸಿಂಖಂಡಮರುಣಂ |
ಮೃಗೋದ್ಭವಂ ಗ್ರಂಥಿಪರ್ಣಮಿವನೊಂದಿರೆ ಸ ||
ಜ್ವಗಿಯೊಳರೆದೆಯ್ಗೆ ಧೂಪಿಸೆ |
ಮೃಗನಾಭಿಯನಧಿಕಗಂಧಕಳಭಮದಕ್ಕುಂ || ೪೯ ||

ವನಜಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಬಿಲ್ವಾ |
ಜುನಕುಸುಮಂ ಗೋಜಳಂ ಗಜಕೃದ್ರಮಿವಂ ||
ದಿನಪಪ್ಪಿವರಂ ಜತುಭಾ |
ಜನದೊಳ್ 1 ಪೊಯ್ದರೆ ಸಾದಿನಾಸವಮಕ್ಕುಂ || ೫೦ ||

ಪಂಪಂಯ ಸಾಧುಗಳ್

ಗುಡಸುರದಾರುಗಳಿಂ ನಾ |
ಲ್ಪಡಿ ನುಗ್ಗೆಯಬೇರ ರಸಮಂ 2 ನೂಷ್ಣದೊಳಿಟ್ಟಾ ||
ಗಡೆ ಗಂಧತ್ರಯಮಂ ತಲ |
ದೊಡೆ ಸೊಗಯಿಸಾದಿನಾಸವಂ ತಾನಕ್ಕುಂ || ೫೧ ||

ಟೀ|| ನುಗ್ಗೆಯಬೇರಂ ತುಂಬು 4 ಎಸಣಂಕೊಂಡು ಪದಿನಾಟಲಿಗೊಂದುಭಾಗೆಯುಪ್ಪಂ ತೆ ಕಾಯಿಸಿ, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಕರ್ಪೂರಂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಆ ರಸಮಂ ಬಟ್ಟಿಲೊಳಗೆ ಪೂಸಿ ಆ ಬಟ್ಟಿಲೊಳಗೆ 5 ಕೇದಗೆಪೂಗಳನಿಕ್ಕ ಅದಂ ಮಲ್ಲಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಸಲ್ ಆ ಪುಷ್ಪಂ 6 ಬಾಡದೆ ದ್ರವಿಸಿರ್ಪುದು—೪೮.

ಟೀ|| ಅಗಲ್, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಕುಂಕುಮಂ, ಕಸ್ತೂರಿ, ಗಿಣಿಮೂಗಂ ಇವಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅರೆದು ಗುಲಿಗೆಯಂಮಾಡಿ ನೆಬಲೊಳೊಣಗಿಸಿ ಆವುದೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಘೊಪವಾ ಸನೆಯಂಕುಡಲ್ ಅದು ಕಸ್ತೂರಿಯಿಂದಂ ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಪರಿಮಳಮುಳ್ಳದವು—೪೯.

ಟೀ|| ತಾವರೆಯೊಳಗಣಕುಸುಮಂ, ಕೋಷ್ಠಂ, ಬಿಲ್ವಪತ್ರದಬೇರ್, ಮತ್ತಿಮಪ್ಪಾ, ಗೋಮೂತ್ರಂ, ಗಜಂ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ಅರಗಿನಭಾಜನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಎರಡುತಿಂಗಳವರೆಗಂ ಭೂಮಿಯವೊಳಗೆ ಪೂಟ್ಟು ರಿಸಿತೆಗೆಯಲದು ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ 7 ಸಾದಿನ ಮರ್ಯಾದೆ ಯಲ್ಲಿರ್ಪುದು—೫೦.

ಟೀ|| ಬಿಲ್ಲಂ, ದೇವದಾರುಮರನ ಕೆಚ್ಚಿನತ್ಯೈಲಂ, ಇವೆರಡುವೊಂದುಭಾಗೆ ಇವಲಿನಾಲ್ಕುಮು ದಿನುಗ್ಗೆಯಬೇರ ರಸಮಂಕೂಡಿ ಬೇಯಲಿಟ್ಟು ಎಕರಸಮಂ ಮಾಡಿ ಲವಂಗದತಿಗುಡು, ಆಯಿಲೆ, ಎಲಕ್ಕಿ ಈ ಮೂರುಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಆ ರಸದೊಳಗೆ ತಲೆಯಲ್ ಅದು ಸಾದಿನ ಮರ್ಯಾದೆ ಯಲ್ಲಿ ಪರಿಮಳಮವು—೫೧.

1 ಪೊರೆ ಸಾಧಿನಾಸನ, ಸಾದಿನಾಸಮ. 2 ನೂಷ್ಣದೊ. 3 ಸಮಂ. 4 ರಸಮಂಕೊಂಡು. 5 ಕೇದಗೆ ಹೊವಿನ ಎಸಳ. 6 ದ್ರವಗುಂದದೆ ಇರ್ಪು. 7 ಸಾಧಿನಂತರುಡು.

(ಪಂಚಾಂಗಧೂಪಂ)

ಕಂ|| ಕ್ರಮದೆ ನಖಮೊಂದು ಕರ್ಪಾ |
ರಮೆರಡು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಮೂರುಹಂ ಬಿ ||
ಲ್ವಮವಯ್ಯಂ ಕೂಡಿದೊಡು |
ತ್ತಮಮದು ಪಂಚಾಂಗ ಧೂಪಮಕ್ಕುಂ ವೆಸರಿಂ || ೩೬ ||

(ದೇವತಾಪ್ರೀತಿಧೂಪಂ)

ಮಯರುಹಂ ಶೈಲೋದ್ಭವ |
ಸರಿಲಂ ಸಿತಮಗುರು ಕೋವ್ಯಮಿವಜೋಳ್ ಗುಡಮಂ ||
ಕಲಸಿದೊಡೆ ಧೂಪಮದು ಕೆ |
ವಲಮಲ್ಲ ಸಮಸ್ತದೇವತಾಪ್ರೀತಿಕರಂ || ೩೭ ||

(ಅನೋಧಗಂಧಧೂಪಂ)

ಅರಗು ಘನಂ ಶೈಲರುಹಂ |
ಹರೀತಕೀಗುಡ ಮಧೂಕ ಪುಷ್ಪಮಿವಂ ಮೇ ||
ಇರಗು ಗುಡಂ ತಾಪಿಯವಂ |
ಬೆರೆಸಿದೊಡಾನೋದಗಂಧಿಯಕ್ಕುಂ ಧೂಪಂ || ೩೮ ||

(ತಿಗುಣಮೊದಲಾದುವು ಪೋಗಲಧೂಪಂ)

ಗುಡಮಾಕ್ಷಿಕ ಮಳಯಜ ಲಘು |
ವಿಡಂಗ ಕಕುಭಪ್ರಸೂನ ಮೆಂಬವೆನಿಂಬಾ ||
ಗೊಡಗೂಡಿ ಧೂಪಿಸುಗೆ ಚಿ |
ಕೃಡು ನೊಣಜುಂ ತಗುಣೆ ಬಾವಲೆಂಬಿವು ಕಿಡುಗುಂ || ೩೯ ||

ಟೀ|| ನಖಮೊಂದುಭಾಗ ಕಪ್ಪುರಮೆರಡುಭಾಗ, ಅಗಿಲ್ ಮೂರುಭಾಗ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ನಾಲ್ಕುಭಾಗ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಕಾಯಂತಿರುಳ್ ಅಯ್ದು ಭಾಗ, ಈ ಅಯ್ದು ಕಿಕ್ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಕುಡಲ್ ಅದು ಪಂಚಾಂಗಧೂಪಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೬.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಕಲ್ಪಾರ್, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಸಕ್ಕರೆ, ಅಗಿಲ್, ಕೋವ್ಯಂ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಲ್ ಅದು ಸಮಸ್ತದೇವತಾಪ್ರೀತಿಯವಹಂತಹ ಧೂಪಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೭.

ಟೀ|| ಅರಗು, ಭದ್ರಮಸ್ತೆ, ಕಲ್ಪಾರ್, ಅಟಾಲಿಕಾಯತೊಪ್ಪೆ, ಕಿವ್ವೆಯಪೂ, ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು, ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಕೂಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅರಗು, ಬೆಲ್ಲಂ, ತಾಪಿಯ ಕಾಯ 7 ತಿಗುಡು ಇವಂ ಸಮಾನಿಸಿ ಚೂರ್ಣಮಂಮಾಡಿ ಕುಡಲ್ ಅದು ಸುಗಂಧಪರಿಮಳಮಪ್ಪ ಧೂಪಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೩೮.

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲಂ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಪುಷ್ಪಕಾಸೀಸಂ. ವಿಳಂಗಂ, ಮತ್ತಿಯಪೂ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಅರೆದು ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಧೂಪಿಸಲ್ ಚಿಕ್ಕಡು, ನೊಣಜು, ತಗುಣೆ, ಬಾವಲ್ ಇವು ಕಿಡುವುವು—೩೯.

1 ಮಿಂತ್ರಿವುಮಂ. 2 ನಂಬಾಗದ. 3 ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ. 4 ಚೂರ್ಣಿಸಿ. 5 ಮಧೂಕ ಪುಷ್ಪಂ. 6 ಬೆಲ್ಲಗೂಡಿ ಚೂರ್ಣಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲವೆ. 7 ತಿರುಳ್ ಇವನೊಂದಾಗಿ.

(ಇಚ್ಛೆಯಪ್ಪಕಂಪಂಪಡೆವುದು)

ಕಂ|| ಮೊರೆಕೊಳೆ ಗದುಗಿನ ಬೇರೊಳ್ |
ತಿರುಕೊಳ್ ಮೇಣ್ ಕರ್ಚಿ ಪುಷ್ಪಗಂಧಮನಿಂಬಾ ||
ಗರೆ ಕಳೆದುಧೂಪಮಿಕ್ಕುಗೆ |
ಹರೀತಕೀಯೊಳೆಪ್ಪ ಕಂಪಂ ಪಡೆಗುಂ || ೪೦ ||

(ವಕುಳಧೂಪಂ)

ಸಿಂಕಂಡಂ ನೇಜಲ್ ಬಿ |
ಲ್ವರಸಂ ಸದಗುಪ್ತ ಯಣಲೆ ಯೆಂಬವನಿಂಬಾ ||
ಗರೆ ಗಂಧಮನಿಲಾಪಿದ ಪು |
ಪ್ಪರಜೆಯೊಳಂ ತಳೆಯೆ ವಕುಳಗಂಧಮನಾಳ್ಕುಂ || ೪೧ ||

(ಸಂಪಗೆಕಂಪು)

ತಗರಂ ಮಳಯರುಡಂ, ಜಳ |
ಮಗುರುಕ ಮಿವಣಂ ಚತುರ್ಥಭಾಗಂ ಕಿಬೋಟಂ ||
ಬುಗೆ ತಳವುದು ಮಚ್ಚಿದಪೂ |
ವುಗಕೊಳ್ ಸಂಪಗೆಯ ಕಂಪುಮಂ ತಳೆದಿಕ್ಕುಂ || ೪೨ ||

(ಕೇದಗೆಯಕಂಪು)

ಮಲಯರುಹಂ ನುಗ್ಗಿಯಬೇರ್ |
ಜಲಮಂಬುದಮಣಲೆ ಮಾಂಸಿ ಚಳಮೇಲೆಯವಂ ||
ತಳವುದು ವಿಧಿಯಿಂದಂ ಪೂ |
5 ಗಕೊಳವು ಕೇದಗೆಯ ಕಂಪನಾವರಿಸಿಕ್ಕುಂ || ೪೩ ||

ಟೀ|| ಗದುಗಿನ ಬೇರ್, ಆ ಬೀಜದ ತಿರುಳ್ ಇವೆಂಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು, ಒಟ್ಟಿತ್ತಪ್ಪ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಂತಹ ಸುಗಂಧಪುಷ್ಪಗಳ ವಾಸನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಅಟಾಲಿಕಾಯಪೋಗೆಯಂ ಕುಡಲ್ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತಹ ಪರಿಮಳಮಂ ಕಂಡುವುದು—೪೦.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ನೇಜಾಲತಿಗುಡು, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದತಿಗುಡು, ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಅಣಲೆಯಕಾಮು ತಿಗುಡು - ಇವಂ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ 7 ಸುಗಂಧಿಯಪ್ಪ ಕಂಪನಾಳ್ ಪುಷ್ಪಗಳಮೇಲೆ ತಳೆಯಲ್ ಆ ಪೂಗಳ ಬಕುಳವೊವಿನ ಪರಿಮಳಮಪ್ಪುವು—೪೧.

ಟೀ|| ತಗರಂ ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಮುಡಿವಾಳಂ ಅಗಿಲ್ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಪೊಂದುಭಾಗೆ, ಇವಳ ನಾಲ್ಕುಮಡಿ ಬೋಟಂ ಇವಂಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಕಂಪನುಳ್ಳ ಅವುದೊಂದು ಪರಿಮಳದ ಪೂಗಳಮೇಲೆ ತಳೆಯಲ್ ಆ ಪೂಗಳ ಸಂಪಗೆಮು ಪೂವ ಪರಿಮಳಮಪ್ಪುವು—೪೨.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ ನುಗ್ಗಿಯಬೇರ್, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಭದ್ರಮಸ್ತೆ, ಅಣಲಿಕಾಯ ತಿಗುಡು, ಜಟಾಮಾಂಸಿ ಚಳ (ಬೆಲ್ಲ) ಎಲಕ್ಕಿ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕಿಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಅವುದೊಂದು ಕಂಪನುಳ್ಳ ಪೂಗಳಮೇಲೆ ತಳೆಯಲ್ ಅವು ಕೇದಗೆಯ ಹೂವಿನ ಕಂಪನುಳ್ಳ ಪೂಗಳಪ್ಪುವು—೪೩.

1 ಮತ್ತಮಿಕ್ಕು. 2 ಯೊಳಗರ್ಚಿ 3 ಲೋಳಂ. 4 ಪೂಗಕೊಳಾಸಂಪಗೆ. 5 ಪೂಪುಳವಂ ಕಂ. ಗಕೊಳಾ. 6 ಬಂದಾಗಿ. 7 ಗಂಧಮನುಳ್ಳ. 8 ಚೂರ್ಣಿಸಿ. 9 ಕೇದಗೆಯ ಕಂಪಂ ಬೀರುವುಪು.

2272
Sri Lanka Library

ಕಂ|| ಎರಡುತ್ತರಮಾಗರೆ ಕ |

ತುಂ ಕಪ್ಪುರಮಗುರು ಬಿಲ್ವರಸಂ ತಾವೊಂದಾ ||

ಗಿರೆ ಹಂಸವಾದಿಯುಂ ಮಳ |

ಯರುಹಮುಮಿನರೆವುದುಷ್ಟಮಪ್ಪಾ ಜಳದೊಳ್ || ೫೨ ||

ಪರಿಪಕ್ವಮಾತುಳುಂಗೋ |

ತ್ವರಮಂ ಪೊಣಗಾಗೆ ಮಾಡಿ ಪುಟದಿಂ ಸುಡೆ ಬಂ ||

ಧುರಗಂಧಂ ಮೆಲ್ಲೊಡೆ ಕ |

ವ್ವುರ ಪೂಸು ಪೊಡೆದುವೆ ಸಾದೆನಿಸಿಕ್ಕುಂ || ೫೩ ||

(ಉದಯಭಾಸ್ಕರ ಸಾಧು)

ಮೃಗಮದಮಳಯರುಹಂ ಜಳ |

ಮಗುರು ನಖಂ ಕ್ರಮದೆ ಪೆರ್ಚಿಕೊಂಡರೆದಾ ವ ||

ಸ್ತುಗಳಂ ಮಧುಸಿತಯುತ ಮಿ |

ಕ್ಕುಗೆ ಧೂಪಮುದಯಭಾಸ್ಕರಂ ತಾನಕ್ಕುಂ || ೫೪ ||

(ಮಹಿಷೀದಳ ಸಾಧು)

ಚಂ|| ದೊರೆಕೊಳೆ ಬೋಲಿಶಾಲಿ ಮಳಯಪ್ರಭವಾಗುರು ರಕ್ತದೇವಿಕಾ |

ಗಿರುಗಿರುಕೇಸರಂಗಳನನುಕ್ರಮದಿಂ ಮಿಗೆ ಕೊಂಡು ಸಣ್ಣನಾ ||

ಗರೆದೊಣಗಟ್ಟು ಕೂಡಿ ಮಿದಿದಾಸವದಿಂ ಮೃಗನಾಭಿಯಿಂದೆ ಬಿ |

ತ್ತರದೊಳೆ ವೇಧಿಸಾರ್ದ್ರಮಹಿಷೀದಳಮಕ್ಕುಮುಪಾತ್ತರೂಪದಿಂ || ೫೫ ||

ಟೀ|| ಎರಡುಭಾಗೆ ಕಸ್ತೂರಿ, ಕರ್ಪೂರವೊಂದುಭಾಗೆ ೩ ಅಗಿಲೊಂದುಭಾಗೆ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ೪ ಕೆಚ್ಚಿನತ್ತೈಲವೊಂದುಭಾಗೆ ಹಂಸವಾದಿಯರಸಂ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಒಂದಾಗಿ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲರೆ-
ವುದು—೫೬.

ಟೀ|| ಚೆನ್ನಾಗಿಪಣ್ಣಾಗಿದರ ಮಾಡಲದಪಣ್ಣ ಒಳಗಿನ ಕೇಸರಮಂ ತೋಡಿತೆಗೆದು ೫ ಅ
ಅರೆದ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಮಂ ಅದಲ್ಲ ತುಂಬಿ ಅದಂ ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ ತೆಗೆಯಲಾರಮೆಲ್ಲೊಡೆ ಕರ್ಪೂರ
ಸಮನಾಗಿವುದು, ಮೆಯ್ಯಂಪೂಸುವೊಡೆ ಸಾದಿಗೆ ಸಮನಾಗಿವುದು—೫೭.

ಟೀ|| ಕಸ್ತೂರಿ ಒಂದುಭಾಗೆ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಎರಡು ಭಾಗೆ, ಮುಡಿವಾಳಂ ಮೂಞುಭಾಗೆ,
ಅಗಿಲ್ ನಾಲ್ಕುಭಾಗೆ, ನಖಂ ಆಯ್ದುಭಾಗೆ ಈ ಆಯ್ದುಮಂ ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿ ಆ ಭಾಗೆ
ಯಂ ಕೊಂಡು ಅರೆದು ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ ಜೇನತುಪ್ಪ ಸಕ್ಕರೆಗಳಂ ಕೂಡಿ ಧೂಪಂಕೂಡಲ್ ಉದಯ
ಭಾಸ್ಕರನೆಯ ಸಾದವುದು—೫೮.

ಟೀ|| ಬೋಲಂ, ಕಬವೆಯಕ್ಕಿ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಅಗಿಲ್, ಕುಂಕುಮಂ ಸಹದೇವಿಯಗಿಡು,
ಕಲ್ಪಾರ್, ನಾಗಕೇಸರಂ ಇವಂ ಕ್ರಮದಿಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿ, (ಒಂದುಭಾಗೆ, ಎರಡುಭಾಗೆ, ಮೂಞುಭಾಗೆ,
ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪೆರ್ಚಿಸಿ) ಕೊಂಡು ಇವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಉರುಳಿಗಳಮಾಡಿ

1 ವುದದು ಸಾದಿಸಿತುನಿಕ್ಕುಂ. 2 ತಾಯಿ, ಸಾಹಿ. 3 ಅಗಿಲು ತೈಲವೊಂ. 4 ಕೆಂಚಿನ. 5 ಪಿಂದೆ
ವೇಲ್ಲ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲರೆ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಮಂ ಈ ತೋನಿಮದವೊಬಗೆ ತುಂಬಿ. 6 ಮೇಲೆ.

ಕಂ|| ಮರದಂಸಿನದ ಕಪಿತ್ತದ |

ವರುಣದೊಡ್ಡ ಕದ ಭಲ್ಲಿಯೊಳ್ ಸಮನಿವುದಂ ||

ಪಂಶೋಷಿಸಿ ನೆಲಲೊಳ್ ಬಿ |

ತ್ತರದಿಂದಂ ತೆಗೆಸಿ ಪಂಚಪಲ್ಲವಜಲದೊಳ್ || ೫೬ ||

ಅರೆದಾಸವದಿಂದಂ ಬೋ |

ಬರಸಂ ಲಘು ಪಿಕ್ಕೆಯೆಂಬಿವಂ ಬೆರಸಿ ಮನೋ ||

ಹರಮಾಗಿ ಧೂಪಮಂ ಕುಡೆ |

ಪರಿಭಾವಿಸಿ ಪುಷ್ಪಚಯದಿನದು ಸಾದಕ್ಕುಂ || ೫೭ ||

ಸಿವೆ ರುಜೆ ಸರಳಂ ಶ್ರೀವಾ |

ಸವಗುರು ಸುರದಾರು ಗುಗ್ಗುಳಂಕುಂದುರು ಸ ||

ಜ್ವವೆನಿವೊಂದೊಂದನೆ ಬೇ |

ಐವೇಣಿ ಗುಡದೊಡನೆ ಧೂಪಮಿಕ್ಕುಗೆ ವಿಧಿಯಿಂ || ೫೮ ||

ದ್ವಿಗುಣಂ ಗುಡಮಾಗರೆ ಬೇ |

ಸಗೆಯೊಳ್ ಮಲಗಿಗಾಲದೊಳ್ ಚತುರ್ಗುಣಯುತ ಮ ||

ವ್ಯಗುಣಂ ಮಾಗಿಯೊಳಿಂಬಿನೆ |

ವೊಗೆಗೆಡೆಗೊಟ್ಟುಂವು ಸಾಧು ತಾಂ ಲೆಸಕ್ಕುಂ || ೫೯ ||

ಒಣಗಿಸಿ ಅವಂ ಪುಷ್ಪರಸದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಮಿದಿದು ಪಿಂದೆ ಪೇಟ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ
ಆದರ್ಶ ಕಸ್ತೂರಿಯ ವಾಸನೆಯಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವೇಧಿಸಲ್ ಅದು ಮಹಿಷೀದಳಮೆಂಬ ಹೆಸರನ್ನು
ಸಾದವುದು—೫೯.

ಟೀ|| ಮರದಂಸಿನಂ, ಬೇಲದಕಾಯತಿರುಳ್, ವರುಣಂ, ತಾವರೆಗೆಂಡೆ ಇವಂ ಕತ್ತರಿಸಿ ನೆಲ
ಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಹಲಸಿನೆಲೆ, ಅತ್ತಿಯೆಲೆ, ಅಲದೆಲೆ, ಅರಳಿಯೆಲೆ, ಬಸರಿಯೆಲೆ, ಇವಂ ತಂದು ಉದಕ
ದಲ್ಲಿ ಕಷಾಯಂಕಾಸಿ ಆ ಒಣಗಿಸಿದ ದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಬೇಯಿಸುವುದು—೫೬.

ಟೀ|| ಆ ಬೇಯಿಸಿದುದಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪರಸದಿಂದೆ ಸಣ್ಣನಾಗರೆದು ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ
ಸಾರಮಂಕೊಂಡು, ಬೋಲರಸಂ, ಪುಷ್ಪಕಾಸಿಸಂ, ಪಿಕ್ಕೆ ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು
ಚೆನ್ನಾಗಿ ಧೂಪಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಗಂಧಪುಷ್ಪಂಗಳಿಂದೆ ವಾಸನೆಯಂಕೂಡಲ್ ಅದು ಒಳ್ಳೆತಪ್ಪ
ಸಾದವುದು—೫೭.

ಟೀ|| ಅಣಲಿಕಾಯ್, ರುಜೆ, ಸಜ್ಜರಸಂ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತಂ, ಅಗಿಲ್, ದೇವದಾರು, ಗುಗ್ಗುಳಂಕ
ಡ್ಡಿಗೆಯಪುಲ್ಲದೇರ್ ಸುರಹೊನ್ನೆ ಈ ಪೇಟ ವೃಕ್ಷಂಗಳ ಕೆಚ್ಚಿನತ್ತೈಲಮಂ ಬೇಣಿವೇಣಿಕೊಂಡು
ಆ ತೈಲಕ್ಕೆ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ಬೆಲ್ಲಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಧೂಪವಾಸನೆಯಂ ಕುಡುವುದು—೫೮.

ಟೀ|| ಬೇಸಗೆಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲಮನಿಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳುದು ಮಲಗಿದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು

1 ಪದಕದ ಭಲ್ಲಿ. 2 ಕುಂದುರು ಸಜ್ಜವೆನಿವೊಂದನೆವೇಣಿವೇಣಿ. 3 ಕಣ್ಣಗಿಲೆಯ.

ಕಂ|| ಅರಗಡೆಲೆ ಗುಗ್ಗುಳಂ ಮಾಂ |

ಸಿ ರುಜೆ ನಖಂ ಸಜ್ಜಮಗುರು ವಳಯರುಹಂ ಕುಂ ||

ದುರು ಜಳಮಿಂದು ಮೃಗಂ ಶ |

ಕರ್ತೆ ಮಧುವಿಂ ಧೂಪಮಿಕ್ಕುಗೆಲ್ಲಾ ದಳಕಂ

|| ೬೦ ||

(ಕುಂಕುಮಕೇಸರಮಾಲ್ಯಶ್ರಮ)

1 ಕುಸುಮರಸಾದ್ರ್ಯಂ ಮತ್ತಿಯ |

ಕುಸುಮಂ ಜಳಮೆಂಬಿವಾಗಿ ಘರ್ವದೊಳಿಟ್ಟೊಂ ||

ದಿಸಲೊಪ್ಪೆ ಕಾಸಿ 2 ಮಳಯರು |

ಹಸಂಭವಾರುಣದೆ ಕುಂಕುಮಂ ಸವನಿಕ್ಕುಂ

|| ೬೧ ||

3 ಮೊಸರ ರಸದೊಳ್ ಕುಸುಂಬೆಯ |

ಪೊಸಪೂವಂ ಕರ್ಚಿ ಗಂಧಮಂ 4 ತೆಗೆದಿರದಾ ||

ಒಸಿ ಖದಿರದ ಸೇವಾಳದ |

ರಸದೊಳ್ ಕುದಿಯಿಸೆ ಬಲಾಕ್ಕದಂ ಪುಟವಿಧಿಯುಂ

|| ೬೨ ||

ಮಡಿಯಂ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಮಾಗಿಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಟುಮಡಿಯಂ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಮಂಧೂಪವಾಸನೆಗುಡುವುದು. ಅದು ಉತ್ತಮವಪ್ಪ ಸಾದವುದು—೫೯.

ಟೀ|| ಅರಗು, ಅಣೆಲೆಕಾಯ್, ಗುಗ್ಗುಳಂ ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ರುಜೆ, ನಖಂ, ಸಜ್ಜರಸಂ, ಅಗಿಲ್ ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಕಣ್ಣೆಗೆಯಪುಲ್ಲಬೇರ್ ಮುಡಿವಾಳಂ ಕರ್ಪೂರಂ ಕಸ್ತೂರಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಜೇನುತುಪ್ಪಂ ಈ ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂದೆ ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟ ಪುಟದ ತೈಲಂಗಳೆ ಧೂಪವನಿಕ್ಕಲ್ ಒಳ್ಳಿತಪ್ಪ ಸುಗಂಧವಾಸನೆಗಳವು—೬೦.

ಟೀ|| ಪುಷ್ಪರಸಂ (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ ಮತ್ತಿಯ ಪೂವೊಂದುಭಾಗೆ, ಮುಡಿವಾಳಂ ಒಂದು ಭಾಗೆ, ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸಿ ಶ್ರೀಗಂಧರಜಕುಸುಮಂಗಳಂ ಕೂಡಿ ಸರಿಭಾಗೆ ಯಾಗಿ ಬೆರಸಿ ಕುಡಲ್ ಅದು ಕುಂಕುಮಮವು—೬೧.

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆಯ ಮೊಸರರಸದೊಳ್ ಕುಸುಂಬೆಯ ಪೊಸಪೂವಂ ತಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಆ ಪೂಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಮಳದ್ರವ್ಯಂಗಳ ವಾಸನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಆ ಪೂವಂ ಒಣಗಿಸಿ ಅದಂ ಖದಿರದ, ಪಾವನೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ ಕುದಿಯಿಸಿ ಅದಂ ಪುಟವಿಡುವುದು—೬೨.

1 ಈ ಕಂದದ ಹಿಂದೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ "ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ತಕ್ಕೊ ೪ ಮಂಜಿಜಾತಿ ಘಂಗಳೊಳ್" ಎಂಬ ಕಂದ ಭಾಗವಿದೆ, ಈ ಕಂದದ ಉಳಿದ ಭಾಗವು ಉಪ್ಪವಾಗಿರುವುದು. 2 ಮಳಯ ಸಂಭವ ಸಂಭವ. 3 ಮೊಸರರಸದೊಳ್. 4 ತೆಗೆದಿರದಾ, ತಳೆದಿರದಾ. 5 ದ್ರವ್ಯಂಗಳ. 6 ಪುಟವನಿಕ್ಕುವುದು.

* ಈ ಧೂಪದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದೆರಡು ಸುಗಂಧದ್ರವ್ಯಗಳ ಮಾರ್ಪಾಡಿನಿಂದ "ಕಾಮಶರ" ಎಂಬ ಧೂಪವಾಗುವುದೆಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ : ನೈಷಧಕಾವ್ಯದ (೧೮-೨೨)ರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಪೇಳಿದೆ- ಪುರಸರ್ವಾಭಯಾ ಲಾಶ್ವನಪಾಬ್ಜದಿ ಜಟಾಗದ್ಯಃ || ಸಮೈಸ್ತಮಧುಭೂಪೋಮತಃ ಕಾಮಶರಾಭಿಧಃ ||

ಕಂ|| ಮಾರುಡದ ಕರಟದೊಳ್ ಸಂ |

ಜಾರಿಸಿ ಸುಟ್ಟದಿಹಿ ಪೋಡಶಾಂಶಾನ್ವಿತ ಕಾ ||

ಶ್ರೀರರಜಮಾಡೊಡಂತದು |

ಸಾರತರಂ ತಾನೆಸಪ್ಪ ಕೇಸರಮಕ್ಕುಂ

|| ೬೩ ||

ಹಿಮಕರಮೃಗ ಕಾಳಾಗುರು |

ತಮಾಳಜಾತೀ ಘಂಗಳೊಂದಂಶಂ ತ ||

ತ್ಸಮಮಾಗಿ ಪೂತಿಕರುಷ |

ಪ್ರಮಿತಾಗುರುವಾಗರೆದು ಮಧುವಿಂದಮದಂ

|| ೬೪ ||

(ಕಸ್ತೂರಿಯಂ ಮಾಳ್ವದು)

ಕುಸುಮರಸಂ ಕಾಲ್ಪುಗೈಯ |

ರಸಮಜಮೂತ್ರಂಗಳೆಂಬಿವಂಕುದಿಯಿಸಿ ಭಾ ||

ವಿಸಿ ಕೇದಗೆಯೆಸಲೊಳ್ ವಾ |

ಸಿಸೆ ಧಾನ್ಯಸ್ಥಾಯಮಾಡೆ ಕತ್ತುರಿಯಕ್ಕುಂ

|| ೬೫ ||

(ಸಜ್ಜಕರ್ಪೂರಮಂ ಮಾಳ್ವದು)

ಟಂಕಣಮಂ ಬಿಸುನೀಂ |

ದಂ ಕಟವೆಯ ಗಂಜಿಯಿಂದಮೆರೆಯ ವಾಲಿಂ ||

ದಂ ಕೇದಗೆಯುಂಕುರದಿಂ |

ದಂ ಕರ್ಚಿ ಬಲಾಕ್ಕಂ ಬಿಸಿಲೊಳೊಣಗಿಸಿ ವಿಧಿಯುಂ

|| ೬೬ ||

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲವತ್ತದಕಾಯಸಂಪುಟದ ಕರಟದವೊಳಗೆ ಅದಂ ತುಂಬಿ ಮೆಲ್ಲಿಚೆಂದೆ ಮತ್ತೆ ಪುಟವನಿಕ್ಕಿತೆಗೆದು ಆ ದ್ರವ್ಯದ (೧೬) ಪದಿನಾಱಿಹಲ್ಲಿ ಒಂದುಭಾಗೆ ಕುಂಕುಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಅದು ಒಳಿತಪ್ಪ ಕುಂಕುಮಕೇಸರಮವು—೬೩.

ಟೀ|| ಕರ್ಪೂರಂ, ಕತ್ತೂರಿ ಕರಿಯಗಿಲ್, ಕರ್ದಾಳಂ, ಜಾಯಿಫಳಂ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮ ನಾಗಿಕೊಂಡು ಒಂದುಭಾಗೆ, ಇದಿಹ ಸಮಾನ ತೊಡುಕುಲಿಗಲಬೀಜಂ ಇವೆರಡಂ ಸಾಲ್ಕುತೂಕ ಪ್ರಮಾಣಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಂ ಜೇನತುಪ್ಪದಿಂದರೆವುದು—೬೪.

ಟೀ|| ಆ ಅರೆದುದಂ ಕೊಂಡು ಪುಷ್ಪರಸಂ, ಕಾಡುನುಗೈಯಕಸಂ, ಅಡಿನಮೂತ್ರಂ ಇವಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕುದಿಸಿ ಅದರ್ಕೆ ಕೇದಗೆಯ ಪೂವಿನ ವಾಸನೆಯಂಕೊಟ್ಟು ಕರಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಧಾನ್ಯದ ರಾಶಿಯೊಳಗೆ ಕೆಲವುದಿನಮಿರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲ್ ಅದು ಕಸ್ತೂರಿಯವು—೬೫.

ಟೀ|| ಟಂಕಣದ ಕಾರಮಂ ಬಿಸುನೀಂದೆ ತೊಳೆಯುವುದು ಕಟವೆಯಕ್ಕಿಯ ಗಂಜಿಯಲ್ಲಿ ತೊಳೆವುದು, ಎಮ್ಮೆಯವಾಲಲ್ಲಿ ತೊಳೆವುದು. ಕೇದಗೆಯ ಬೇರರಸದಲ್ಲಿ ತೊಳೆವುದು ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ವಜಾಂದೆ ಬೇಟೆ ಬೇಟೆ ತೊಳೆದು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುತ್ತಂ ಬರ್ಪುದು—೬೬.

ಕಂ|| ಪುದಿದೆಯ್ ಭೂಜದೊಳ್ ಕುದಿ |
ವ ದುಗ್ಗದೊಳ್ ಪಿಲಾಯ ನೆಟ್ಟನಾವರ್ತಿಸಿದಂ ||
ತದಜೊಳ್ ಕೂಡು ಚತುರ್ಥಾಂ |
ಶದನಿತು ಕರ್ಪುರಮನನುಪಮಂ ತಾನಕ್ಕುಂ

|| ೬೭ ||

(ಇಂಗು ಮಾಡುವಕ್ರಮ)

ಎರಡುಳ್ಳಿ ಹಿಂಗು ನಿಂಬದ |
ತಿರುಳಾಡಿನ ಬೆಣ್ಣೆ ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆಯಂ ಬಿ ||
ತ್ತರದಿಂ ನೆಯ್ ನಿಲೆ ಕುದಿಯಿಸು |
ಗೆ ರಾಮತಕ್ಕೆ¹ಲ್ಲ ಮಿಂತಿದುಂ ಸಮನಕ್ಕುಂ

|| ೬೮ ||

ಪುರಮಿಂಗು ವಿಶ್ವಮೊಂದೊಂ |
ದರೆಡುಗುಡಂ ಪಂಚಭಾಗಮೊಂದಂ ||
ದೊರೆಕೊಳೆ ಭಾಗಕ್ಷೀರದೊ |
ಳರೆದಾಸವದಿಂದಂ ಪೊರೆಯೆ ಸೆರೆಯಿಂಗಕ್ಕುಂ

|| ೬೯ ||

ಲಶುನಂ ನಿಂಬಫಲಂ ಹಿಂ |
ಗು ಶುಂಠಿ ಬಿಲ್ವಂ ಪುರಂ ಗುಡಂ ಮಾವ ಮಿವ ||
ಕ್ಷಿಸಮುದ್ರ ನೇತ್ರ ಹಿಮಕರ |
ರಸಸಿಸಿಚಂದ್ರಾಪ್ತಸಂಖ್ಯೆಯಾಗರೆ ತರದಿಂ

|| ೭೦ ||

ಟೀ|| ಈ ಕ್ರಮದಿಂದೆ ತೊಳೆದು ಒಣಗಿಸಿದ ಆ ಟಂಕಣದ ಕಾರಮಂ ಭುಜಸತ್ರದತೊಪ್ಪೆಯೊಳಗೆ ಕಟ್ಟಿಕುದಿವ ಪಾಲೊಳಗೆ^೨ ಅದನಿಕ್ಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಸಿ ಅದಂ^೪ ತೆಗೆದು ಅದರಲ್ಲಿ (೪) ನಾಲ್ಕು ಒಂದು^೫ ಭಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಹಕರ್ಪೂರಂ ಬೆರಸಿಕೊಳ್ಳಲ್^೬ ಅದು ಶುದ್ಧ ಕರ್ಪೂರಮವು—೬೭.

ಟೀ|| (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಇಂಗು ಒಂದುಭಾಗೆ ಕಹಿಬೇವಿನಹಗಿನಮೊಂದುಭಾಗೆ ಅಡಿನಬೆಣ್ಣೆ ಒಂದುಭಾಗೆ, ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆ ಒಂದುಭಾಗೆ 7 ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಅವಲವಲಿತ್ತೈಲ 8 ಮಾಲುನನ್ನಂ ಕುದಿಯಿಸಲ್ ಅದು ಒಳ್ಳೆತಪ್ಪ ಇಂಗಿಗೆ ಸಮಾನಮವು—೬೮.

ಟೀ|| (೩) ಮಾಲುಭಾಗೆ ಇಂಗು, ಒಂದು ಭಾಗೆ ಶುಂಠಿಯ ಚೂರ್ಣಂ, (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ ಬೆಲ್ಲಂ (೫) ಅಯ್ದು ಭಾಗೆ ಬೆಡಲಕನಬೀಜದ ತಿರುಳ್, ಇವಂ ಕೂಡಿ ಅಡಿನ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು 9 ಅದಂ ಪುಷ್ಪರಸದಿಂದೆ ಕಲಸಿ ಬೇಯಿಸಲ್ ಅದು ಆಡುಗೆಯ ಇಂಗವು—೬೯.

ಟೀ|| ಉಳ್ಳಿ (೨) ಎರಡುಭಾಗೆ, ಶುಂಠಿಯಚೂರ್ಣಂ ಒಂದುಭಾಗೆ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಕಾಯ ತಿರುಳ್, (೬) ಅಲುಭಾಗೆ, ಕರ್ಪೂರಮೊಂದುಭಾಗೆ, ಬೆಲ್ಲಮೊಂದುಭಾಗೆ, ಉದ್ದಿನಪಿಟ್ಟು ಎಂಟು ಭಾಗೆ ಈ ಪ್ರಮಾಣಿನ ಭಾಗಸಂಖ್ಯೆಯಿಂಕೂಡಿಕೊಂಡು—೭೦.

1 ಮಿಗಿಲಿಂಗಿಂತಿದುಂ ಸಮನಕ್ಕುಂ. 2 ಚಂದ್ರಾಪ್ತಮನಂ. 3 ಅದಂ ಹಾಯ್. 4 ಇಲಾಹಿ. 5 ಪಾಲ್. 6 ಅದೆಲ್ಲಂ. 7 ಇವಂ ಕೂಡಿ. 8 ತೈಲಮಾಲುನಂತೆ, ತೈಲಮಾಲುನನ್ನೆನರಂ. 9 ಮಧುರಸ.

ಕಂ|| ಅರೆದಾಡಿನ ಪಾಲೊಳದಂ |
ಪೊರೆದಾಸವದಿಂದೆ ತಿಂವಿ ಸೂರೆಯೊಳ್ ತಿಂಗ || •
ಳ್ವರೆಗಂ ಧಾನ್ಯದ ರಾಸಿಯೊ |
ಳಿರಿಸುಗೆ ವಾಣಿಜದ ಹಿಂಗು^೧ ಕಡುಲೇಸಕ್ಕುಂ

|| ೭೧ ||

ಟೀ|| ಅದಂ ಅಡಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ಪುಷ್ಪರಸದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಸೂರೆಯಕಾಯ ಗುಂಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿ ಅದಂ ಧಾನ್ಯದಂತೆಯೊಳಗೆ ತಿಂಗಳ್ವರೆಗಂ ಪೂಟ್ಟಾರಿಸಿ ತೆಗೆಯಲ್ ವಾಣಿಜ್ಯದ ಹಿಂಗು ಚೆನ್ನಪ್ಪದು—೭೧.

*ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತಭುವನಜನವಿನ್ನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ನಿಗಳಾಸಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಯ ವಿತಾ ವಿಲಾಸತನೂಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಪುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಗಂಧಯುಕ್ತ ಕ್ರಮಂ

೭೨ ಸಪ್ತಮಾಧಿಕಾರಂ

1 ಬರ. 2 ಸಪ್ತಮಾಕ್ರಮಂ.

*ಒಂದು ಹಿಲೆಯಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಿದೆ- ಶ್ರೀಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯನಮೋಕ್ಷ, ಗುರುಚ್ಯೋನಮಃ ಶ್ರೀಮತುಶಾನ್ತವನರಕ ೧೫೫೫ನೆಂಗಳಿರಸ ಸಂವತ್ಸರ ವೃಶ್ಚಿಕಮಾಸ ೧೬ನೆಯ ಪೂರ್ಣಿಮೆಯ ಶುಕ್ರವಾರದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷರ ಅಪ್ಪಯ್ಯನು ಅಭ್ಯಾಸನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬರೆಸ ಜನೋಪಕಾರ, ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಮಂಗಲಮಸ್ತು ಭವ್ಯಂಭೂಯಾತ್ ೨ ೨ ೨. ಭಗವತ್ಪ್ರಸನ್ನಕಟಿ ಗ್ರೀವಾಬಧ್ಯವೃಷ್ಟಿರಫೋಮುಯಿ ಕಷ್ಟೇನ ಲಿಖಿತಂ ಶಾಸ್ತ್ರಂ ಯತ್ನೇನ ಪರಿಪಾಲಯೀತ್ || ತಪ್ಪುಳ್ಳಿದ್ದೆ ತಿದ್ದಿ ಕೊಂಬನು ತ್ತ ಮಪುರುಷನು.

ಅಸ್ವಮಾಧಿಕಾರಂ

೮. ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಭುವನದೊಳನ್ನಮಯಂ ಪ್ರಾ |
 ಇನೆಂಬ ಪೂರ್ವೋಕ್ತಮಾರ್ಗದಿಂ ಪ್ರಾಣಹಿತಾ ||
 ಧವಿದೆಂದು ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ |
 ಪ್ರವೀಣಂ(ನಿ)ದನೆಸೆಯ ಪೇಟೆ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸಂ | || ೧ ||
 ಶ್ರಮಮುಡುಕ್ಕಿಯನಿಂಬಾ |
 ಗಿ ಮೂಲುಸೂಟ್ ಕರ್ಚಿ ಪೊಯ್ದೊಡೆ[ಕುದಿನೆ]ಸಪ್ಪೊಳು ||
 ತ್ತಮುಮಕ್ಕುಂ ಪದದೊಪ್ಪಲ್ | ,
 ಸಮರಸನಾಗಿರ್ಕು ಕಲಾಯನೆಹಿಯಲ್ಕನ್ನಂ || ೨ ||
 ತುಲಸಿಯ ಲುಂಗಕವಾಯದ |
 ಜಲದೊಳ್ ಗೋವನಧಿಕಬುದಿಯ ಜಲದೊಳ್ ||
 ಕಲವೆಯ ಸಮನಿಸು ತಾಂಮೊಸ |
 ರೊಳೆ ಮೇಣ್ ಕಲಸಿದೊಡೆ ಪಲವುದೆವಸಂ ನಿಲ್ಕುಂ || ೩ ||

ಉ|| ತಾವರೆಯಕ್ಕಿಯಂ ಕಲವೆಯಕ್ಕಿಯುಮಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂ |
 ಡಾವಿನ ದುಗ್ಧದಿಂ ವಧಿಸಿ ತುಯ್ಯಲನಾ ಘಟಮಂ ಕೊರಲ್ಪರಂ ||
 ತೀವಿದ ನೀರೊಳಿಟ್ಟು ನಿತುಕಾಲಮುಮಿದೊಡದಿದ್ನಿತ್ತು ಕಾ |
 ಲಾವಧಿಯಾಗಿ ಉಂಡ ಮನುಜಂಗಿನಿತುಂ ಪಸಿವಾಗದಾವಗಂ || ೪ ||

ಟೀ|| ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಮೇ ಪ್ರಾಣವೆಂದು ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ಪೇಟುತ್ತಿರಲಾಗಿ
 ಪ್ರಾಣಹಿತಾರ್ಥಮಾಗಿ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರವುಂ ಪೇಟುದೆಂದು ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸಂ ಪೇಟಿತೊಡಗಿದಂ-೧.

ಟೀ|| ಚೆನ್ನಾಗಿಭಳಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯಂ ತಿಳಿನೀರಲ್ಲಿ ಮೂಲು ಭಾರಿ ತೊಳೆದು ಮರಬಾಕಾಯ್ತು
 ಎಸಪ್ಪೊಳಗಾ ಅಕ್ಕಿಯಂ ವೊಯ್ದು ಪದದಲ್ಲಿ ಬಾಗುವುದು. ಓಗರಮೊಳ್ಳುತ್ತವುದು, ಪದದಪ್ಪಿ
 ಮೆತ್ತತ್ತಾಗಲ್ ಅಂಬಿಲವನೆಹಿದು ಬಾಗಿದೊಡೆ ಓಗರಂ ಪದನಾಗಿ ಚೆನ್ನಪ್ಪದು-೨.

ಟೀ|| ತೊಳಸಿಯಪತ್ರೆ, ಮಾದಲದಯೆಲೆ ಇವಂ ಉದಕದೊಳ್ ಹಾಯ್ದು ಕಷಾಯಂಕಾಸಿ
 ಆ ಕಷಾಯದ ಉದಕವಾಗಲಿ, ಅಲ್ಲವಾದೊಡೆ ಗೋವನಮರದ ತಿಗುಡಂತಂದು ಸುಟ್ಟ ಬುದಿಯಂ
 ಮಾಡಿ ಆ ಬುದಿಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ತಿಳಿಯಲಿಟ್ಟುಶೋಧಿಸಿ ಆ ಉದಕವಾಗಲಿ ಈ ಯೆರಡ
 ಹೊಳಗೆ ದೊರಕಿದ ಉದಕಮಂ ಎಸಪ್ಪನಿಟ್ಟು ನಿಚ್ಚಳಿಸಿದ ಅಕ್ಕಿಯಂತೊಳೆದು ಆ ಯೆಸಪ್ಪ
 ವೊಯ್ದು ಹದದಲ್ಲಿ ಓಗರಮಂಮಾಡಿ ಆ ವೋಗರಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾದ ನೊಸರಂ ಸರಿಭಾಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ
 ಸೋಗರಮಂ ಕಲಸಿದೊಡೆ ಆ ಕಲಸಿದೋಗರಂ ಪಲವುದಿನಮಿದೊಡಂ ಚೆನ್ನಾಗಿವುದು-೩.

ಟೀ|| ತಾವರೆಯಕ್ಕಿ ಕಲವೆಯ (ಭತ್ತದ) ಕ್ಕಿ ಆ ಎರಡಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಳಿಯಿಸಿ ಸರಮಾಡಿ
 ಕೊಂಡು ಪಸುವಿನಪಾಲಲ್ಲಿ ಪಾಯಸವನಟ್ಟು ಆ ಅಟ್ಟಂತಹ ಮಡಕೆಯಂ ಕಂಠಪ್ರಮಾಣದ
 ತಟ್ಟೆರನೊಳಿರಿಸಿ ಆ ವುದಕದೊಳೆದು ಎಪ್ಪುದಿನಮಿವುದು ಅಪ್ಪುದಿನಪರ್ಯಂತಂ ಪಸಿವಾಗದು-೪.

ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಂ

೧೧

(ಸತ್ಯಕಾಯಾಹಾರಂ)

ಮ|| ಜವೆಯಂ ಕ್ಷೀರವಿಮಿಶ್ರಮಾಗಿರಿಸಿ ಮುನ್ನಂ ನಿಷ್ಟುಪಂಮಾಡಿ ಕೊಂ |
 ಡವನಿಂಬಾಗಿ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲರಿದು ಚಾತುರ್ಜಾತಕಂಗೂಡಿಸ |
 ಣ್ಣವದಪ್ಪಂತಿರಿ ಪಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿ ಸಿತದೊಳ್ ಮೇಣ್ ತುಪ್ಪದೊಳ್ ತಿಂಗೆ ಸ |
 ತ್ವವದತ್ಯುಕ್ತಮಸತ್ಯಕಾರಿಯನಿಕುಂ ಶ್ರೀ ಶಿವಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೫ ||

(ಘೃತಪೂರಿತಂ)

ಕಂ|| ಪದನಪುಡುಮ್ಗೆಯಂ ಕಾ |
 ಸಿದ ಪಾಲೊಳಗಿಕ್ಕಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡವನರೆದಾ ||
 ಜ್ಯದೊಳಡುವುದು ಘೃತಪೂರಿತ |
 1 ಮದಲ್ತೆ ಸಂಸಾರಸಾರಮಮೃತಾಹಾರಂ || ೬ ||

ಮ|| ಮೃದುವತ್ಯುಷ್ಟ ಮೆನಿಪ್ಪ ಮಂಡಗೆಯನರ್ಥಾವರ್ತಿಯಾಗಿದುರ್ದು |
 ಗ್ಗದೊಳಾಜ್ಯಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕಿದಂ(ಧಾ)ಬಲಾಕ್ಕೆ ಚಾತುರ್ಜಾತಕಂ ಸಾಳಿಕೇ ||
 ರದ ತೋಯಂ ಸಿತಮೆಂಬಿವಂ ಕಲಸಿ ಮಣ್ಣೊಳ್ ಭಾಂಡಮಂ ಮೆತ್ತಿ ಸು |
 ತ್ತಿದ ಕಿರ್ಚಿ ಸುಡೆ ತಾನೆ ಖಂಡಘೃತಪೂರಿತಂ ಸಾರಮಾ ಮಾಲಕ್ಕಿಯಂ || ೭ ||

(ಪೂರಿಗೆ)

ಕಂ|| ಮಿದಿದಿಂಬಾಗಿರೆ ಖರ್ಜೂ |
 ರದ ಪಣ್ಣಂ ನಾರಿಕೇಳಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಂ ||
 ಪುದಿದಡುಗೆ ಕಣಿಕದೊಳ್ ತು |
 ಪ್ಪದೊಳದು ರಸಭರಿತಮಪ್ಪ ಪೂರಿಗೆಯಕ್ಕುಂ || ೮ ||

ಟೀ|| ಜವೆಯಂ (ವು)ಉಯಾತವುಡುಮಿಲ್ಲದಂತೆ ಭಳಿಸಿ ಅಕ್ಕಿಯಂ ಪಾಲೊಳಗೆ
 ನನೆಯಿಕ್ಕಿ ಅವಂ ಒಣಗಿಸಿ ಪುರಿದು ಕೇಸರಂ, ಲವಂಗದಿಗುಡು, ಆ ಯೆಲೆ, ಎಲಕ್ಕಿ ಇವನೆಲ್ಲಂ
 ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟಿ ಆ ಹಿಟ್ಟುಂ ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಾಗಲಿ
 ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಮೆದ್ದೊಡೆ ಬಹು ಸತ್ಯಮಪ್ಪದು-೫.

ಟೀ|| ಜವೆಯಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಳಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಗಿ ಕಾದ ಪಾಲೊಳಗೆ ನನೆಯಿಕ್ಕಿ ಅವಂ
 ತೆಗೆದು ಸಣ್ಣನಾಗಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದೊಳಗೆ ಉಂಡೆಯಂಮಾಡಿಹಾಯ್ದು ಬೇಯಿಸಲ್ ಅವು ಘೃತ
 ಪೂರಿತಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು, ಅವು ಸಂಸಾರದೊಳಗೆ ಅಮೃತಾಹಾರಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು-೬.

ಟೀ|| ಮೃದುವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಿಸಿಯಾಗಿದ್ ಮಂಡಿಗೆಯಂ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಗಿ ಕಾದ ಪಾಲೊಳಗೆ
 ತುಪ್ಪಮಂ ಬೆರಸಿ ಅವಪ್ಪೊಳಾ ಮಂಡಿಗೆಯಂ ನನೆಯಿಕ್ಕಿ, ನಾಗಕೇಸರಂ, ಲವಂಗದಿಗುಡು,
 ಆಯೆಲೆ, ಎಲಕ್ಕಿ ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂಮಾಡಿ ಎಳನೀರಂ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಕಲಸಿ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿ
 ಆ ಮಡಕೆಯ ಸುತ್ತಂ ಮಣ್ಣಂ ಮೆತ್ತಿ ಸುತ್ತಂ ಕಿರ್ಚನೊಟ್ಟಿ ಪದನಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ತೆಗೆಯಲ್ ಅವು
 ಖಂಡಘೃತಪೂರಿತಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು-೭.

ಟೀ|| ಖರ್ಜೂರದ ಹಣ್ಣಿನೊಳಗೆ ತೆಂಗಿನಕಾಯಂ ಸಣ್ಣನಾಗೊರೆದು ಕುಸರಿಯಂಮಾಡಿ ಆ
 ಕುಸರಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಆ ಖರ್ಜೂರದಪತ್ರ್ ಇವಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿದಿದು ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಅವಂ ಕಣಿಕದೊ

1 ನದಲ್ತು ಸಂಸಾರಸಾರಕಮೃತಾ. 2 ನದ್ಧಾಪ್ಪತ್ತಿ.

(ಪಾಲವುಗು)

*ಕಂ|| ನೆಹಿವೊರಸುಗೆ ಕಾವಲಿಯಂ |
ಕಿಣುಕುಸಲೆಯ ಬೇರೊಳಕ್ಕೆ ಕೊಳಗುಳಿಕೆಯೊಳ್ ||
ತಣುವೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಂ ಬಲಾ |
ಕೆಹಿದಟ್ಟೊಡೆ ಮೃದುನೆನಪ್ಪ ಪಾಲವುಗಕ್ಕುಂ || ೯ ||

(ಕ್ಷೀರದುಂಡೆ)

ಚಂ||¹ತುಣುವೆಯ ಬೇರನ್ನಕ್ಕೆ ತಣುವೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಮಮರ್ಧಮುಪ್ಪಿನಂ |
ಮಣುಗಿಸಿ ಬಂಧಮಾಗೆ ಸಿತಮಂ ಘೃತಮಂ ಬೆರಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತದಂ ||
ವೆಲವಣ್ಣೋಲೆಂ ತ್ರಿಜಾತಕದೊಳೊಂದರೆ ವೇಧಿಸಿ ಕಮ್ಮಿತಾಗೆ ಪಾಂ |
ಗಣಾದಮೃತೋಪಮಾನಮಿದು ತಾನೆನೆ ಮಾಲ್ಪುಡು ಕ್ಷೀರದುಂಡೆಯಂ || ೧೦ ||

*ಕಂ|| ಅರೆದುರ್ದಿನ ಬೇಳೆಯ ನೊಂ |
ದಿರೆ ಮೊಸರಧಿ(ಡಿ)ನೀರೊಳಂಗು ಜೀರಗೆ ಕೊತ್ತುಂ ||
ಬರಿ ಮೆಣಸಲ್ಲಮಿವಿನಿಕಂ |
ಬೆರಸಿಡ್ಡಲಿಗೆಯನಡಲ್ಗೆ ಕಂಪಂ ಕುಡುಗುಂ || ೧೧ ||

ಳಗೆ ಹೂರಣಮಾಗಿ ತುಂಬಿ ತುಪ್ಪಮಂ ತೊಡೆಸು ಪೂರಿಗೆಯನಡಲ್ ಅದು ರಸಭರಿತಪೂರಿಗೆಯ ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೮.

ಟೀ|| ಕಾವಲಿಯಂ ಕಿಣುಕುಸಾಲೆಯ ⁴ಬೇರನಾದೊಡಂ ಕೊಳಗುಳಿಕೆಯ ಸೊಪ್ಪನಾ ದೊಡಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಒರಸಿ ಕಡೆಗಂದಿಯೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಂ ಕಾದ ಕಾವಲಿಯಮೇಲೆ ಪೊಯ್ತು ಅಡಲು ⁵ಅದು ಮೃದವಾಗಿ ಹಾಲವುಗವುದು—೯.

ಟೀ|| (ಕಣಿವೆಮ್ಮೆಯ) ಕಡೆಗಂದಿಯೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲೊಳಗೆ ತುಣುವೆಯ ಬೇರಂ ತಂದು ಕುಟ್ಟಿಹಾಯ್ತು ಆ ಪಾಲಂ ಅರ್ಧಮಪ್ಪಸರ್ಯಂತಂ ಕಾಸಿ ಬಂಧವಾದದಪ್ಪೊಳಗೆ ತುಪ್ಪಮಂ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಅವಪ್ಪೊಳಗೆ ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ಆ ಪತ್ರೈ, ಎಲಕ್ಕಿ ಇವು ಮೂವಂ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಪಾಲೊಳಗೆ ಕಲಸಿ ಪರಿಮಳವಾದುದಂ ತೆಗೆದು ಉಂಡೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್ ಅವು ಅಮೃತಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಲುಂಡೆಗಳವು—೧೦.

ಟೀ|| ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆಯಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಅರೆದು ಮೊಸರ ತಿಳಿನೀರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಇಂಗು ಜೀರಗೆ, ಕೊತ್ತೂರಿಬರಿ, ಮೆಣಸು, ಅಲ್ಲಂ ಇವಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಹಾಯ್ತು ಕಲಸಿ ಇಡ್ಡಲಿಗೆಯನಡಲ್ ಪರಿಮಳಮಾಗಿ ಸ್ವಾದುವವುದು—೧೧.

1 ಮಣುವೆಯ..... ಪೆಮ್ಮೆಯ ದುಗ್ಧಮುನರ್ಧ..... ಪಾಲೊಳುಂಡೆಯಂ. 2 ನಡೆಕಂಪಮಿಂಪುಮಂ ತಳಿದಿರ್ಕುಂ. 3 ಲಿಗೆ. 4 ಬೇರನಾಗಲಿ. 5 ಅಪ್ಪ.

* ಈ ಗುರ್ತಿಸಿರುವ ಪದ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸೂಪರಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದ ಅಧಿಯಲ್ಲವೆ, ಬಳಿಕ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಸೂಪರಾಸ್ತ್ರದ ಗದ್ಯಭಾಗವಿದೆ.

(ಲಡುಗಿ)

*ಉ|| ಕಾಸಿದವಾಲೊಳಕ್ಕೆ ಮೊಸರಂ ನೆಹಿವೊಲ್ಪುರೆ ಮತ್ತಮುಕ್ತೆಯಂ |
ಕಾಸಿ ಘೃತಾನ್ವಿತಂ ಕಲಮಚೂರ್ಣಮನ್ನಕ್ಕೆ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಸೀರೆಯೊಳ್ ||
ಮಾಸರಮಾಗೆ ಸೇವಗೆಯನೊತ್ತಿ ಸತೋಕದಿಂದೆ ಮತ್ತದಂ |
ಕಾಸಿಸಿ ಮಾಲ್ಪಿ ಲಡ್ಡುಗೆಯನೀತೆಜದಿಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೧೨ ||

ಕಂ|| ಬದರಿಯ ಫಲಮಂ ಮೋಣ ಚಿಂ |
ಚದ ಚಿಗುರಂ ಕೂಡಿ ಪುದಿದ ಸಜ್ಜಿಗೆಯಿಂ ಮಾ ||
ಡಿದ ಸೇವಗೆಯಂ ಘೃತಶೀ(ಸಿ) |
ತದಿ ನೊಯ್ಯನೆ ತೆಗಪಿ ಮಾಡುವುದು ಲಡ್ಡುಗೆಯಂ || ೧೩ ||

ಮ|| ಅರೆದಿಂಬಾಗಿರೆ ಬಿಂದ ಪೋಲಿಗೆಗಳಂ ತಡ್ಡುಣ್ಣಪಂಚಾಂಶಮಾ |
ಗಿರೆ ಖರ್ಜೂರಮನಲ್ಲದಂದೆಜದ ಪಣ್ಣಂ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯಂ ಮತ್ತೆ ಶ||
ರ್ಕರೆಯಂ ಪೊಯ್ತು ಸಿತಾಂಚುವಿಂ ತೆಗಪಿ ಚಾತುರ್ಜಾತಕಂಗೂಡಿ ಕ |
ಪ್ಪುರದಿಂ ವೇಧಿಸಿ ಖಂಡಲಡ್ಡುಗೆಗಳಂ ಮಾಲ್ಪಿಂದುಮಾ ಮಾಲ್ಪಿಯಿಂ || ೧೪ ||

ಚಂ|| ಕಣಿಕಮನಾಜ್ಯದಿಂ ತೊಡೆದುಬಿಡೊದಿಸಿ ದಿದ್ಧಮಮಾಗೆ ಪೊಯ್ತು ಬ |
ಲ್ಪಣಿತನದಿಂದನೊತ್ತಿ ಮಿದಿದಾಮಿಷದಾಕ್ಯತಿಯಾಗಿಕೂಡಿ ಕೊಂ ||
ಡೊಣಗಿಸಿದಿಂಬಲಾಕ್ಕೆ ಚಣಕೋದಕದಿಂ ತೆಗಪಿಟ್ಟುನೊಂದು ಬಿ |
ನ್ನಣಮೆನಲಯ್ತೆ³ಮೆಚ್ಚೊಡಡುಗಾಗದು ? ಗಂತದಪಾಂದಮಗ್ಗಳಂ || ೧೫ ||

ಟೀ|| ಕಾಸಿದ ಪಾಲೊಳಗೆ ಮೊಸರಂ ಹಾಯ್ತು ಅದು ಕೂಡಿ ಮೊಸರಂತಾದೊಡೆ ಅವಪ್ಪೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ತುಪ್ಪಮಂ ಕಾಸಿಪೊಯ್ತು ಕಲವೆಯ ಅಕ್ಕಿಯಹಿಟ್ಟುಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಬೇಯಿಸಿ ಒಳ್ಳೆತ್ತಾದ ಮಡಿಸೀರೆಯಮೇಲೆ ಆ ಬಿಂದ ಹಿಟ್ಟುಂ ಸೇವಗೆಯನೊತ್ತಿ ಸಕ್ಕರೆಯನೀರಿಂದೆ ಪಾಕಮಂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಸೇವಗೆಯಂ ಹಾಯ್ತು ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಲಡ್ಡುಗೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೧೨.

ಟೀ|| ಎಣಸಕಾಯ ರಸಮನಾದೊಡಂ, ಹುಣಿಸೆಯ ಚಿಗುರ ರಸಮನಾದೊಡಂ ಪೊಯ್ತು ಸಜ್ಜಿಗೆಯಂ ಕುಟ್ಟಿ ಸೇವಗೆಯಂ ಪೊಸೆದು ಮಂಚಿತಮಾಗಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯಿಂ ಪಾಕಮಾಡಿ ಸೇವಗೆಯಂ ಕಲಸಿ ಲಡ್ಡುಗೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೧೩.

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆಯ ಸೊಜ್ಜಿಗೆಯಂ ಮಿದಿದು ಮಾಡಿದ ರೊಟ್ಟಿಗಳಂ ಅರೆದು ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಆ ಚೂರ್ಣದ ಅಯ್ತುಣ್ಣಲ್ಲಿ ಒಂದುಭಾಗೆ ಖರ್ಜೂರದ ಹಣ್ಣಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಎಣದಹಣ್ಣು ಬಂಪ ನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯ ಹಣ್ಣನಾದೊಡಂ ಬೆರಸಿ ಸಕ್ಕರೆಯ ನೀರಿಂದಂ ಹದಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ನಾಗಕೇಸರಂ, ಲವಂಗದತಿಗುಡು, ಆ ಪತ್ರಂ, ಎಲಕ್ಕಿ (ಇವು ಚಾತುರ್ಜಾತಕಂ) ಇವಂ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಕಲಸಿ ಕರ್ಪೂರಮಂ ವಾಸಿಸಿ ಉಂಡೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್ ಅವು ಖಂಡ ಲಡ್ಡುಗೆಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು—೧೪.

ಟೀ|| ಕಣಿಕಮಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಆ ಕಡಿಕಮಂ ಕೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಿದಿದು ಮಾಂಸದಾರಮಂ ಮಾಡಿ ಅದನೊಣಗಿಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಅದು ಕಡ

1 ಪೊಟ್ಟಿಸಂಕಮತ್ರೆಯಂ. 2 ಮೋಹಿಸಿ. 3 ಮೇಲೊಗರ ಮಾಗದುಗಂತದ ?

* ಈ ಗುರ್ತಿಸಿರುವ ಪದ್ಯ ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸೂಪರಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥದಾದುದು.

ಕಂ|| ಹುರಿದಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆಯ |
 ನರೆದಿಲ್ಲದುದ್ದನರೆದು ಮತ್ಸ್ಯಾಕೃತಿಯಂ ||
 ವಿರಚಿಸಿ ಸರ್ವಪತ್ಯಲದೊ |
 240ದಾಳದೊಳಕ್ಕೆ ಮೀನಪರಿಯಂ ಪಡೆಗುಂ || ೧೬ ||

(ಸಂಧಗಗಳ್)

ಎರವುರಿಯಂ ಮೂಡುದಿನಂ |
 ಬರೆಗಂ ಕೇಳ ಕಟಾಯಲಕ್ಕೆ ಜವೆ ತಿಲಮುದಿಂ ||
 ಗರಿಸಿನಮೆಂಬಿವನಿಂಬಾ |
 ಗರೆದಿಕ್ಕೆ ಬಜಾಕ್ಕೆ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಸಂಧಗಗಳಮಂ || ೧೭ ||

ಮೊಳೆಯಲ್ಲಮನುಷ್ಠಿನೊಳಂ |
 ಪುಳಿಯೊಳಮಲೆದಿಟ್ಟ ದಾಸವಣದರಲಂ ತಂ ||
 ದಳಿಯೊಳರೆದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿದೊ |
 ದೆಳಸುಗುಮದು ಚೆಲ್ವನೆತ್ತ ಪವಳದ ಕುಡಿಯಂ || ೧೮ ||

(ಬಾಡನಡುವುದು)

ದೊರೆಕೊಳೆ ಬಾಟೆಯ ದಿಂಡಿನ |
 ತಿರುಳೊಳ್ ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿ ಮೂಲಮಂ ಸಣ್ಣ ಮುಮಂ ||
 ಬೆರಸಿ ಹದನಡು ಕುಡಿಯಿಸೆ(ಸಿ) |
 ಪರಿಕಿಸುವೊಡೆ ನೆಟವು ಬಾಡುಮೇಂಗೆಯ್ತು ಪುವೋ || ೧೯ ||

ಲೆಯ ಉದಕದಲ್ಲಿ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಮನಸ್ಸಿಗೆಚ್ಚಿಯಾದಂತೆ ಮೇಲೋಗರಮನಡಲ್ ಮಾಂಸದಂತೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಲಮಂ ಕುಡುವುದು—೧೫.

ಟೀ|| ಬಟ್ಟೆಗಡಲೆಯಂ ಪುರಿದು ಮಾಡಿದ ಚೂರ್ಣಮಂ ಕಲಸಿದಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಉರ್ವ ನರೆದಾದೊಡಂ ಇವಣಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯಾಕೃತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಸಾಸಿನೆಯೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಲ್ ಅವು ಮತ್ಸ್ಯದ ಗುಣಮಂ ಕುಡುವುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಎಲಹುರಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ಮೂಡುದಿನಮಂ ಬಲಿಯಲ್ಲಿ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಜವೆ, ಎಳ್ಳು, ಉರ್ಬು ಈ ಮೂಟಂ ಅಂಬಿಲದ ತಿಳಿಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಇಂಗು, ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣಮಂ ಕಲಸಿ ಕೊಂಡು ಅವಣಲ್ಲಿ ಸಂಧಗೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಎಳೆಯಲ್ಲಮಂ ಸೊ(ತೊ)ಪ್ಪೆಯಂ ಸುಲಿದು ಉತ್ತರಿಸಿ ಉಪ್ಪು ನಿಂಬೆಯಹಣ್ಣಿನ ರಸದಲ್ಲಿ ಹರವೊತ್ತಿ ಕೆಂಪಿನದಾಸವಾಳದ ಹೂವಂ ತಂದು ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲರೆದು ಆ ಅಲ್ಲದೊಳಗೆ ಕಲಸುವುದು. ರುಚಿಯಾಗಿ ಹವಳದಕುಡಿಯಂತೆ ವರ್ಣಮಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಪ್ಪುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಎಳೆಬಾಟೆಯದಿಂಡಂ ಉತ್ತರಿಸಿ ಹೊನ್ನೆಗನ್ನೆಯಬೇರಂ, ಸುಣ್ಣಮಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಹದನಡು ಬೇಯಿಸಿ ಸಂಬಾರವನಿಕ್ಕಲ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೃದುವಾಗಿ ರುಚಿಯಪ್ಪುದು—೧೯.

1 ನಲ್ಲದುದ್ದ. 2 ಪುರಿದೋಳಿಯೊಳಕ್ಕೆ? 3 ಕೇಳ ಉಳಿಯ. 4 ಗಳಮಂ.

ಕಂ|| ಅಳೆಯೊಳ್ ತೆಗೆಪಾದರಳಿಯ |
 ತಳಿರಂ ಮಾರುಡದ ಪತ್ತಿಯೊಳಗಾಯಮನಾ ||
 ಜಳದೊಳ್ ಗೋಕ್ಷೀರಾನ್ವಿತ ಮಾ |
 ಮಳಕಾಮ್ರ ಫಳಂಗಳಾವಗಂ ಮೃದುಮಕ್ಕುಂ || ೨೦ ||

ತೆಗಟಿ ಪೊಸಸುಣ್ಣದೊಳ್ ಮು |
 ನ್ನುಗುವಲ್ಲಿ(ವೇಲಿ)ಯನೇಳೆಯ ಪುಣೆಸೆಯಲೆಗಳ ನಾವುಂ ||
 ಡಗೆಯಂ ಮುತ್ತದ ಹೂವಂ |
 ಒಗೆದಂದಾ ಬಾಡನಡುಗೆ ಬಟಾಕಂತವಟೊಳಾ || ೨೧ ||

ಅರಿಸಿನದ ಕಪಾಯದೊಳಾ |
 ವರೆಯಲೆಯಂ ಮುಗುಳನಕ್ಕೆ ಕಿಟಾಸಾಲೆಯ ಬೇ ||
 ವೇರಸು ಕುಡಿಯಿಸಿ ಬಟಾಕ್ಕೆದ |
 ನರೆದಡುಗೆರವುರಿಯ ಬಾಡಮಂ ಮಸುಳಿಸುಗುಂ || ೨೨ ||

(ವಿಷಂಗಳಂ ತೆಗೆವುದು)

ಹುಲಿಗಲ ಬೀಳೆಗಳಂ ನೇ |
 ಜಾಲ ಬೀಜಂ ಕಡಸಿಗೆಯನ ಬೇರಂ ಸುಣ್ಣಂ ||
 ಜಲಮಿವಟಾಂ ತೆಗೆಯಲ್ ವಿಷ |
 ಮಟಾಗುಂ ಬಟಾಕವಟ ತೊವೈಯುಡೆ ಪವಿವಡೆಗುಂ || ೨೩ ||

ಟೀ|| ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಳಗೆ ಅರಳಿಯ ತಳಿರಂ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಕಡಡಿ ಆ ರಸದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಎಳೆಗಾಯಂ ಉಪ್ಪುಗೂಡಿ ಪೊಯ್ಯುದು. ಉದಕದೊಳಗೆ ಅವಿನವಾಲಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯ್, ಮಾವಿನಕಾಯ್, ಉಪ್ಪು ಸಹ ಎಸಣ್ಣಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ಯಲ್ ಅವು ವರ್ಣಂಗಿಡದೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಸ್ವಾದಪ್ಪುವು—೨೦.

ಟೀ|| ಬೆಳ್ಳೆಡಕಲ ಸೊಪ್ಪಂ, ಪುಣೆಸೆಯಲೆಯ ಚಿಗುರಂ, ಅವುಡಲದೆಳೆಯ ಚಿಗುರಂ, ಮುತ್ತ ಪೂವಂ ಇವಂ ಮೇಲೋಗರಮನಡುವೊಡೆ ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮನುಡಕದಲ್ಲಿ ಕಡಡಿ ಆ ನೀರೊಳಗೆ ಆ ಸೊಪ್ಪುಗಳಂ ಬೇಟಿನೇಟಿ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುಡಿಸಿ ಆ ನೀರಂ ತೆಗೆದು ಆ ಸೊಪ್ಪಂ ಬೆಳ್ಳೆಯ ನೀರಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಅವಂ ಹುಳಿಸಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೋಗರಂಗಳಂ ಮಾಡುವುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಮಂ ನೀರಲ್ಲಿ ಕಡಡಿ ಕಪಾಯಮಂಮಾಡಿ ಆ ಪುಡಕದೊಳಗೆ ಅವರೆಮು ಸೊಪ್ಪಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಅದಟ ಮುಗುಳನಾದೊಡಂ ಹಾಯ್ಕಿ ವೊರೆಸಿ ತೊಳೆದು ಆ ಸೊಪ್ಪಂ ಮುಗುಳಮಂ ಕಿಟಾಕುಸಾಲೆಯ ಬೇರಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುಡಿಸಿ ಅವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅರೆಮು ಮೇಲೋಗರಮನಡಲ್ ಆ ಯೆಲಹುರಿಯ ಮೇಲೋಗರದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದಪ್ಪುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಹುಲಿಗಲ ಬೀಜಂ, ನೇಜಾಲಬೀಜಂ, ಕಡಸಿಗೆಯ ಬೇರ್, ಸುಣ್ಣಂ ಇವಂ ಉದಕದೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಆ ಬೀಜಂಗಳಂ ಸಹಿತಂ ಕುಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಆ ಪುಡಕಮಂ ತೆಗೆದು ಆ ಬೀಜಂಗಳಂ ಬೆಳ್ಳೆಯ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಅರೆಮು ತೊವೈಯನಡಲ್ ಅವಟ 2 ಪಮ್ಮದಂದೋಗಿ ಸ್ವಾದಪ್ಪುದು—೨೩.

1 ಗಾಯಂಮಾಡಳ. 2 ಹದಹೋಗಿ, ಮದಂಪೋಗಿ.

(ಶೈವ ತೆಗವು)

ಕಂ|| ಮಿಗಲೆನಿಸುವ ಪೊಸಸುಣ್ಣದೊ |
 ಉಗುರ್ವಲ್ಲಿಯ ಬೇರನಕ್ಕೆ ಗರ್ಭಗಿನ ಕೊನೆಯಂ ||
 ತೆಗಪಿ ಪುಳಿಯಡುಗೆ ಮೇಣ್ ಸಂ |
 ಡಗೈಯಡುಗಾತೆದಿನವಲ ಬೀಜಂಗಳುಮಂ || ೨೪ ||

ಸಮನಿಸೆ ವಕುಳದ ಬೇರಿಂ |
 ದವರ್ಕ್ಕ ಮೇಣ್ ಗುಂಜೆ ನುಗ್ಗೆ ಯಜ್ಞಗೆಯೆಂಬಿಂ ||
 ತಿವಣ್ಣದವರ್ಕ್ಕ ಬೇವಿನ |
 ತೊವಣಂ ತೆಗಪಿದೊಡೆ ಕೈವೆಗೆಟ್ಟಿನದಕ್ಕುಂ || ೨೫ ||

ನಿಯತ ಮೊಡಗೂಡಿ ನಿಲೆ ಪ |
 ತ್ತಿಯ ಬೇರ್ ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮೆಂಬಿನಿತಪ್ಪಿಲೊಳ್ ಲೊ ||
 ಕೈಯ ಕೊನೆಯನಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ಕ |
 ಲೈಯ ಕೊನೆಯಂ ತೆಗಪಿ ಪುಳಿಯನಡೆ ಸವಿಯಕ್ಕುಂ || ೨೬ ||

*ಚಂ|| ದರಸಿಗೆ ಸೆಳೆನಾರಮದುವಳ್ಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯಿ(ಗೆ)ಯ ಸೊಪ್ಪು ಕಳ್ಳಿಗಾ |
 ವರೆ ಲಶುನದ್ವಯಕ್ಕ ವರೆ ಗೋಳುವೆಗುಪ್ಪು ಶತಾವರೀಫಲ ||
 ಕೈರದೆಲೆ ಸೂರಣಕ್ಕೆಲೆ ಕುಮಾರಿ(ಗೆ)ಯ ಕಳ್ಳಿಯ ಬೂದಿ ಯ(ಯೆ)ಕ್ಕೆಗೆ |
 ಕೈರದೆಳಗಾಯ್ಗೆ ಪಥೈ ಲವಣಕ್ಕೆ ತೊಳಂಜಿ ವಿಷಾಪಹಾರಕಂ || ೨೭ ||

ಟೀ|| ಹೊಸಸುಣ್ಣಂ, ಬೆಳ್ಳಡಕಿಲ ಬೇರ್ ಇವಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ಕಿ ಎಸಲನಿಟ್ಟು ಗರ್ಭಗಿನ ಕೊನೆಯಂ, ಅವಲ ಬೀಜಮಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಿ ಆ ಕುಡಿಯಂ, ಬೀಜಮಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೊಳೆದು ಆ ಕುಡಿಯಂ ಹುಳಿಯಾಗಿ ಮೇಲೋಗರಮಂ ಅಡುವುದು. ಆ ಬೀಜಮಂ ಅರೆದು ಸಂಡಗೆಯನಿಡಲ್ ಅವಲ ಮವಂಗಳ್ ಕೆಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಪ್ಪುವು—೨೪.

ಟೀ|| ಬೇವಿನಸೊಪ್ಪಿನ ಕಹಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ವಕುಳದ ಉದಕದೊಳ್ ಹಾಯ್ಕಿ ಸಂಗಡ ಕುದಿಸಿದೊಡೆ ಅವಲ ಕಹಿ ಕಿಡುವುದು, ಮತ್ತು ಗುಂಜೆಯಬೇರಂ, ಅಜ್ಜುಗೆಯ ಬೇರನಾದೊಡಂ ಆ ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪಿನೊಡನೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಿದೊಡೆ ಅವಲ ಕಹಿ ಕಿಡುವುದು—೨೫.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನ, ಹತ್ತಿಯಬೇರ್, ಹೊಸಸುಣ್ಣಂ ಇವಲ ಕೂಡೆ ಲೊಕ್ಕಿಯ ಕುಡಿಯ ನಾದೊಡಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉದಕದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಹುಳಿಮೇಲೋಗರಮಂ ಅಡಲ್ ಅವಲ ಮದಗೆಟ್ಟು ಸ್ವಾದುವಪ್ಪುದು—೨೬.

ಟೀ|| ದರಸಿಗೆ ಸೊಪ್ಪಿಗೆ ಚೆಳ್ಳನಾರ್, ಅಮರಮವಳ್ಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯಿ(ಗೆ)ಯ ಸೊಪ್ಪು, ಕಳ್ಳಿಯ ಕೊನೆಗೆ ಅವರೆ ಸೊಪ್ಪು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ನೀರುಳ್ಳಿಗೆ ಅವರೆಸೊಪ್ಪು, ಕಿಣುಗೋಲಾಗಿ ಉಪ್ಪು, ಅಸಡಿಯ ಕಾಯ್ಗೆ ಎಣದದೆಲೆ, ಸೂರಣಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯದೆಲೆ, ಲೋಯಿಸರಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳಿಯಬೂದಿ, ಎಕ್ಕಿಗೆ ಎಳ್ಳು, ಎಣದದ ಎಳಗಾಯ್ಗೆ ಅಂಬಿಲಂ, ಉಪ್ಪಿಗೆ ತೊಳಸಿ. ಇವರ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಔಷಧಂಗಳಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಲ್ ಅವಲ ಮದಕೆಚ್ಚು(ಟ್ಟು) ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೋವುದು—೨೭.

* ಈ ಗುರ್ತುವ ಪದ್ಯ ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸೂಪರಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| ಸೂರಣದ ಗಡ್ಡೆಯಂ ಸೌ |
 ವೀರದೆ ಮೇಣ್ ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಪುಳಿಸೆಯ ಚಿಗುರಿಂ ||
 ನೀರೊಳ್ ಕುದಿಸಲ್ಪಡು ಸಂ |
 ಹಾರಿಕುಮಂತಪಲ ವಿಷಮನಾಕ್ಷಣದಿಂದಂ || ೨೮ ||

ಜಲರುಹಕಂದಾನ್ವಿತಮಿರು |
 ಕೆಲೆಯೊಳ್ ಸಲೆ ಕಟ್ಟಿಗಿರಿಯ ಬೂದಿಯ ತಳಿದೂ ||
 ಟಲೊಳಂಬಿನೆ ಕುದಿಯಿಸೆ ನಾಂ |
 ಗುಲಿಕಮನಡುಗಾಜ್ಜದಿಂ ರಸಾಯನಮಕ್ಕುಂ || ೨೯ ||

*ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ಸುಣ್ಣದಿಂ ಕೈ |
 ವೆದೊಂಡೆಯಂ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿವರಸು ಸಿತೇರಂ ||
 ಡದ ತೊಟ್ಟಿಯಲೆಗಳಿಂ ಪಡ |
 ಲದ ಕಾಯಂ ತೆಗಪುಗವಲ ಕೈವೆಗಳಬಾಗುಂ || ೩೦ ||

*ಚಂ|| ಕನಕದ ಕಾಯನೊಂದುದೇವಸಂ ತಿಪ್ಪದಟ್ಟು ಪೊಸಸುಣ್ಣ ದೂಲೊಳ್ |
 ದಿನಮಿರಿಸಿಟ್ಟು ಕರ್ಚಿ ಗುರುಗುಂಜೆ ಪುನರ್ನವಿ ಪದ್ಮಪತ್ರಮೆಂ ||
 ಬಿನಿತುಮನಕ್ಕೆ ಸುಣ್ಣದೊಳವಂ ಪದಪಿಂ ತೆಗಪುತ್ತೆ ಮತ್ತಮಾ |
 ವಿನ ಪೃಥದಿಂದೆ ತಾಳಿಸಿ ರಸಾಯನಮಾಗಡುಗಾವ ಬಾಡಮಂ || ೩೧ ||

ಟೀ|| ಸೂರಣದ ಗಡ್ಡೆಯನುತ್ತುರಿಸಿ ಅಂಬಿಲದೊಳಗೆ ನನೆಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಹುಡುಸೆಯ ಚಿಗುರಿಂ ಕೂಡಿಸಿ ಕುದಿಸಿದೊಡೆ ಸೂರಣದ ತುಪ್ಪು ಪೋವುದು—೨೮.

ಟೀ|| ಕತ್ತಿಗಿರಿಯ ಬಳ್ಳಿಯಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಂ ನೀರೊಳ್ ಕದಡಿ ಉಣಲಿಟ್ಟು ತಾವ ಟಿಯಗಡ್ಡೆಯಂ ಆ ಪುಡಕದೊಳ್ ಎಸಲನಿಟ್ಟು ಯಿಂದಿನಗಡ್ಡೆಯಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಯಿಸಿ ತೆಗೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಬೇಯಿಸಿ ಮೇಲೋಗರಮಂ ಮಾಡಲ್ ಅವಲ ವಿಷಂ ಕೆಟ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಪ್ಪುವು—೨೯.

ಟೀ|| ಕಹಿ ದೊಂಡೆಯಕಾಯನುತ್ತುರಿಸಿ ಸುಣ್ಣದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿದೊಡೆ ಅವಲ ವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ, ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ, ಅಪ್ಪಡಲದ ಸೊಪ್ಪು, ತೊಟ್ಟಿಯಲೆ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಎಸ ಟುಟ್ಟು ಆ ಯೆಸಪ್ಪಿಗಳಿಗೆ ಕಹಿಪಡವಲದ ಕಾಯಂ ತದಗುಟ್ಟಿ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಲ್ ಕಹಿ ಕಿಡು ವುದು—೩೦.

ಟೀ|| ಮದ್ದು ಗುಣಿಕೆಯ ಕಾಯುಮಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಸುಣ್ಣದನೀ(ರೊಳ್)ರಂ ಕದಡಿ ಒಂದು ದಿನಮಾಣಲಿಟ್ಟು ತೆಗೆದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೊಳೆದು ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಸೊಪ್ಪು, ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಲೆ ಸೊಪ್ಪು, ತಾವರೆಯ ಸೊಪ್ಪುಮಂ ತಂದು ಸುಣ್ಣದನೀರಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಆ ಸೊಪ್ಪುಮಂ ಕಾಯುಮಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕುದಿಸಿ ಕಾಯಂ ತೆಗೆದು ಆಕಳ ತುಪ್ಪದಿಂದೆ ತಾಳಿಸಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೋಗರಮ ನಡುವುದು. ಅದು ಸ್ವಾದುವಾಗಿ ಪುರ್ವ—೩೧.

* ಈ ಗುರ್ತುವ ಪದ್ಯಗಳು ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸೂಪರಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವಾದಿಯಲ್ಲಿವೆ.

(ಫಲರಸಂಗಳ ಪ್ರವಣಂ)

ಕಂ|| ಕಸುಗಾಯಂ ಫೃತದೋಳ್ ಗುಡ |
ರಸದೋಳ್ ಮೇಣ್ ಮಧುವಿನೋಳಗೆ ತನವಣ್ಣಂ ನೋ ||
ಯಿಸದೆ ತಿಜುದಿರಿಸೆ ಚೂತಾ |

ದಿ ಸಮಸ್ತ ಫಲಂಗಳೆನಿತುಕಾಲಮುಮಿರ್ಕುಂ || ೨೨ ||

ಗುಡಮಾ ಮರಿಚಮುಮಂ ತೋಡೆ |
ದಿಡು ಮಾವಿನಕಾಯನದಲ ಪಣ್ಣಂ ಬಿಸಿಲೋಳ್ ||
ತೋಡೆದಿಡು ಸೈಂಧವಮಂ ತಾ |
ನೋಡಗರಗಿ ನವೀನಚೂತರಸಮಾಗಿರ್ಕುಂ || ೨೩ ||

ವಿಸರಂ ಬಿಂಕಣ ವೋಲೆಯು |
ಮಸಿಯೆಂಬಿನೋರಸಿ ಮಾತುಲುಂಗದ ಪಣ್ಣಂ ||
ಬಿಸಿಲೋಳ್ ಪಸರಿಸೆ ತದ್ಗ್ರವ |
ಮೊಸರ್ಗುಮಶೇವಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಲಕಾ || ೨೪ ||

*ಪಲಸಿನ ತೋಳಿ(ಬೆ)ಗಳ ನಲಸೇ |
ರಲ ಕೊನೆ ಕರ್ಪೂರವೆ¹ಣ್ಣೆಯೆಂಬಿನಿತಿವಣ್ಣಂ ||
ಕಲಸಿ ಕಡುವಿಸಿಲೋಳವನಿ |
ಸಲೊಡಂ ದ್ರವಿಯಿಸುಗುಮಚ್ಚರಸಮಪ್ಪಿನೆಗಂ || ೨೫ ||

*ಚಂ|| ಸುಲಲಿತ ಚಂಚಪುಷ್ಪಮನದಲ್ಲದೊಡೊಂದಿರೆ ಚಿತ್ರಮೂಲಮಂ |
ಮೆಳಸುಮನಲ್ಲ ದೊಂ(ದ)ದೇಳೆಯ ಬಾಟಿಯ ಕಾಯನದಲ್ಲದಂದು ಮೇ ||
ಣ್ಣೆಯ ಕಲುಂಕೆ ನೇಟಾಲೆಲೆ ಯೆಂಬವನ್ನಿಂಬಿನ ಪೂಸಿ ಘರ್ಮದೋಳ್ |
ಕಳೆದೊಡೆ ಬೆಚ್ಚರಂ ಸುಲಿದ ಬಾಟಿಯ ಪಣ್ಣ ದ್ರವಿಯಿಕ್ಕುಮಾವಗಂ || ೨೬ ||

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ಮಾವು ಮೊದಲಾದ ಮಿಡಿಗಾಯ್ಗಳಂ ತುಪ್ಪದೋಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಇಡು
ವುದು. ಮಾವಿನ ತನವಣ್ಣಂ ಬೆಲ್ಲದ ನೀರೊಳಾದೊಡಂ ಜೇನತುಪ್ಪದೊಳಾದೊಡಂ ಇವಱೊ
ಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಇಡಲ್ ವರ್ಣಸ್ವಾದುಗಿಡದೆ ಪಲವುದಿನಂ ಚೆನ್ನಾಗಿರ್ಪುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಮಾವಿನಕಾಯಂ ಕೆತ್ತಿ ಬೆಲ್ಲಮಂ ಮೆಣಸಂ ಕೂಡಿ ತೋಡೆದು ಬಿಸಿಲೊಳಟ್ಟೊಡೆ
ಅದಲ ರಸಂ ಕರಗುವುದು. ಅದೇ ಮಾವಿನ ಪಣ್ಣಂ ಸುಲಿದು ಸೈಂಧವಲವಣಮಂ ತೋಡೆದು
ಬಿಸಿಲೊಳಡಲ್ ಅದು ದ್ರವಿಸಿ ರಸಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರ್ಪುದು—೨೩.

ಟೀ|| ಮಾದಳದ ಕಾಯಂ ಎರಡು ಪೋಟಾಗಿ ಕುಯ್ದು ಬಿಂಕಣಪಾರಂ ಓಲೆಯು
ಮಸಿಯುಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ತೋಡೆದು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ ಆ ಕಾಯಲ್ಲಿ ರಸಮೆಲ್ಲಂ ದ್ರವಿಸಿ ರಸ
ಮಾಗಿರ್ಪುದು—೨೪.

ಟೀ|| ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಳಿಗಳಂ ಬಡಿಸಿ ನಾಯ್ಕೇಟಾಲ ಕೊನೆ, ಕರ್ಪೂರಂ, ಎಳ್ಳಿ
ಣ್ಣೆಯಂ ಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಇಡಲ್, ಆ ತೋಳಿಗಳೆಲ್ಲಂ ಕರಗಿ ರಸವು—೨೫.

ಟೀ|| ಸುಲಿದ ಬಾಟಿಯ ಪಣ್ಣ ಪುಣಿಸೆಯ ಪೂವನರೆದು ತೋಡೆವುದು, ಚಿತ್ರಮೂಲದ

¹ ಣ್ಣೆಯಿಂದಿತಿವಣ್ಣಂ. 2 ಲೋಕಸಿ ವ. ಹಲಕಮದ್ರವಿ. 3 ಕಾಯಮನಲ್ಲ. 4 ನೊಂದಿರೆ.

* ಈ ಗುರ್ತರವ ಪದ್ಯಗಳು ಮದ್ರಾಸ್‌ಒರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಸೂಪರ್‌ಸ್ಟ್ರವೆಂಟ ಗ್ರಂಥದಾದಿಯಲ್ಲಿವೆ.

*ಕಂ|| ಅರನೇಟಾಲ ಪಣ್ಣಳ ನಿ |
ಮುರಸದೊಳಂಬಾಗಿ ತೋಡೆ(ಳೆ)ದು ಘರ್ಮದೋಳಡುಗ ||
ಚ್ಚರಿಯನೆ ತತ್ಪ್ರಣದಿಂದವ |
ಉ ರಸಂ ದ್ರವಿಯಿಸುಗುಮಾವಗಂ ಬುಧಬಂಧೂ || ೨೭ ||

*ಬಿಂಕಣ ಪಾರಂ ಕರ್ಪೂರ |
ರಂ ಕನಕದ¹ಬಿತ್ತು ಜಾದಿಯೆಲೆ ಯಿವನರೆದೆ ||
ತ್ತಂ ಕೂಡಿದೊಡ(ತೋಡೆ)ದು ತತ್ಪಲ |
ಸಂಕುಲಮಂ ಬಿಸಿಲೊಳಡಲೊಡಂ ದ್ರವಿಯಿಸುಗುಂ || ೨೮ ||

(ಕರ್ಕರೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)
ವರ ನೀಲೋತ್ಪಲಕಂದಮ |
ನರೆದವಱೊಳ್ ಪಂಚಭಾಗದನಿತಂ ಗುಡಮಂ ||
ಬೆರಸಿ ಕುದಿಯಿಸಿದೊಡದು ಶ |
ಕರ್ಕೆಯಕ್ಕುಂ ವಿಬುಧ ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷನ ಮತದಿಂ || ೨೯ ||

(ಸುವಾಸನೆ ತುಪ್ಪ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)
ಕುದಿಸಿ ಕೊಳೆದುಪ್ಪಮಂ ಕುದಿ |
ದ ದುಗ್ಧದೋಳ್ ಬೆಣ್ಣೆ ಗೊಂಡು ಕಾಸಿದೊಡಂ ಮೇಣ್ ||
ಸದಗುವೆ ಬೆರೆದದಂ ಕಾ |
ಸಿದೊಡಂ ಕತ್ತರಿಯ ಗಂಧಮಂ ಗೆಲಲಕ್ಕುಂ || ೪೦ ||

ಬೇರಂ ಮೆಲಸನರೆದು ತೋಡೆವುದು. ಎಳೆಯ ಬಾಟಿಯ ಕಾಯನರೆದು ತೋಡೆವುದು. ಎಳೆಯ
ಗಟಾಕೆ ನೇಟಾಲ ಎಲೆಯ ನರೆದು ತೋಡೆವುದು. ಇವಱೊಳ್ ದೊರಕಿದುದಂ ಪಣ್ಣ ತೋಡೆದು
ಬಿಸಿಲೊಳಗೆ ಇಡಲ್ ಅವು ಕರಗಿ ರಸವು—೨೬.

ಟೀ|| ನೇಟಾಲಪಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕರ್ವಿನಪಾಲಂ ತೋಡೆದು ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿಡಲ್ ದ್ರವಿಯಿಸಿ ರಸಂ
ಬರ್ಪುದು—೨೭.

ಟೀ|| ಅರನೇಟಾಲ ಪಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬಿಂಕಣ ಪಾರಂ, ಕರ್ಪೂರಂ, ಮಧುಗುಣಿಕೆಯ ಕಾಯ
ಬೀಜಂ, ಜಾದಿಯೆಲೆ ಇವನರೆದು ಆ ಪಣ್ಣಕ್ಕೆ ತೋಡೆದು ಬಿಸಿಲೊಳೊಣಗಿಸಲ್ ಅವು ದ್ರವಿಸಿ ರಸ
ವು—೨೮.

ಟೀ|| ಕರಿಯ ನೆಯ್ತಲ ಗಡ್ಡೆಗಳಂ ತಂದು ಅರೆದು ಅದಲ ಅಯ್ತು (ಅಲ್ಲ ಒಂದು) ಘಾಗೆ
ಬೆಲ್ಲಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಅಡಲ್ ಸಕ್ಕರೆಯುಪ್ಪುದು—೨೯.

ಟೀ|| ನಾಟುವ ತುಪ್ಪಮಂ ಕರಗಿಸಿ ಕುದಿವ ಪಾಲೊಳ್ ಪೊಯ್ತು ಹೆಪ್ಪಂ ಕೊಟ್ಟು
ಮೊಸರಂ ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಸಲ್ ತುಪ್ಪಂ ಬೊಕ್ಕನವುದು. ಅಲ್ಲವೆ
ನಾಟುವ ತುಪ್ಪದೊಳಗೆ ಸಬ್ಬಸಿಗೆ(ಯಂ)ಯೋಳ್ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಾಸಲ್ ಆ ತುಪ್ಪದ ನಾಟಂ ಕೆಟ್ಟು
ಕಸ್ತೂರಿಯ ವಾಸನೆಯಂತಹ ತುಪ್ಪಂ ಆವುದು—೪೦.

*ಕಂ|| ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿ ವೊಸತು |

ಪ್ರಮೆಣ್ಣೆ ಮೊಸರಳೆಗಳೆಂಬಿವಂ ಧಾನ್ಯಕಚೂ ||

ರ್ಣಮನಿಕ್ಕಿ ಕಾಸಿದಂದು |

ತ್ತಮಗಂಧಂ ತಾನೆ ನಿಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮದಕ್ಕುಂ || ೪೧ ||

ಗುಡದಿಂದೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ ನರೆ |

ಗುದಿಯಿಸಿ ಬೆಳೆದಿದರ್ ಬೆಲಲ ತಿರುಳೊಳ್ ಬಲಾಕಂ ||

ತದಲ ಸಮನಾಜ್ಯಮಂ ಕೂ |

ಡಿದೊಡದು ಲೇಸಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮಪ್ಪುದು ಪುಸಿಯೇ || ೪೨ ||

(ಒಳ್ಳೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

ಎರಡೊಂದಪ್ಪಿನಮಿಂಬಾ |

ಗರೆ ಪಾಲಂ ಕಾಸಿ ಬಲಾಕೆ ಮತ್ತದಲೊಳಗು ||

ತ್ತರಣೆಯ ಪುಡಿವೆರಸಕ್ಕುಗೆ |

ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ಬೆಣ್ಣೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಗರುಗನ ಬೇರಿಂ || ೪೩ ||

ಕೊಸಗಿನ ಪೂವರಸರೆಕುಡಿ |

ಯಿಸಿ ಪಾಲಿನಿವಲ್ಲದಂತು ನಿಸ್ತುಪತ್ಯೆ ||

ಲಸಮನ್ವಿತಮಾಗರೆ ಮುಲು |

ಗಿಸೆ ಪಡೆಗುಂ ಘೃತಸಮೃದ್ಧಿಯಂ ಬುಧಬಂಧೂ || ೪೪ ||

(ಗಟ್ಟಪಾಲಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

*ಕಡಲೆಯ ಬೇಳೆಯ ಶುಂಠಿಯು |

ಪುಡಿಯಂ ಮೇಣ್ ಕೋಕಿಲಾಕ್ಷಿಬೀಜಮನಿಂಬಾ ||

ಗೊಡಗೂಡಿ ಕಾಸೆ ಪಾಲುಂ |

ಪಡೆಗುಂ ಕರಿಣತೆಯನಿರಿಸೆ ಶೀತಳಜಳದೊಳ್ || ೪೫ ||

ಟೀ|| ಹೊಸ ತುಪ್ಪಂ, ಎಣ್ಣೆ, ಮೊಸರ್, ಮಜ್ಜೆಗೆ, ಈ ನಾಲ್ಕುಂ ಸಮನಾಗಿಕೊಂಡು ಕೊತ್ತುಂಬರಿಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಾಯಿಸಿದೊಡೆ ಅದೆಲ್ಲಮುಂ ಕೂಡಿ ಪರಕಲಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತುಪ್ಪಮಪ್ಪುದು—೪೧.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಬೇಲಲ ತಿರುಳಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಒಪ್ಪಚೆ ಕಾಸಿ ಅದಲ ಸರಿಭಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ತುಪ್ಪಮಂ ಬೆರಸಿದೊಡೆ ಅದೆಲ್ಲಮುಂ ತುಪ್ಪಮಪ್ಪುದು—೪೨.

ಟೀ|| ಪಾಲನರ್ಥಮಪ್ಪಂತೆ ಕಾಸಿ ಅವಲೊಳಗೆ ಉತ್ತರಣೆಯ ಚೂರ್ಣಮನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಬೆಣ್ಣೆ ಗರುಗನ ಬೇರನಾದೊಡಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಹೆಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಆ ಮೊಸರಂ ಕಡೆಯಲ್ ಬೆಣ್ಣೆ ಘನಮಪ್ಪುದು—೪೩.

ಟೀ|| ಪಾಲೊಳಗೆ ಕೊಸಗಿನ ಪೂಗಳಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಸುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಬೆರೆಕೆಯಲ್ಲದಂತಪ್ಪ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಪೊಯ್ತು ಪಾಲಂ ಕಾಸಿ ಹೆಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಮೊಸರಂಮಾಡಿ ಕಡೆದು ಬಂದ ಬೆಣ್ಣೆಯುಂ ಕಾಸಲ್ ತುಪ್ಪಂ ವೆಗ್ಗಳಮಪ್ಪುದು—೪೪.

ಟೀ|| ಕಡಲೆಯು ಬೇಳೆಯು ಶುಂಠಿಯು ಪುಡಿಯುಂ ಕೂಡಿ ಪಾಲೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಾಸಿ ಆ ಮಡಕೆಯಂ ತಣ್ಣೀರೊಳಗೆ ಯೆಡಲ್ ಆ ಪಾಲ್ ಗಟ್ಟಿಯಪ್ಪುದು—೪೫.

(ಪಾಲಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

ಕಂ|| ಕರಮಿದು ಚಿತ್ರಂ ತೆಂಗಿನ |

ತಿರುಳಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ನೀರೊಳರೆದದ ನಿಂಬಾ ||

ಗರೆ ಪಿಪ್ಪದು ಕಳೆಯೆ ದುಗ್ಗ |

ಸ್ವರೂಪಮಂ ತಳೆದು ವಿಮಳರುಚಿಯಾಗಿರ್ಕುಂ || ೪೬ ||

*ಪೊರೆದಿರ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಂ |

ಬರೆಗಂ ಪಾಲೊಳಗೆ ಬೆಲಲ ತಿರುಳಂ ನೆಲಲೊಳ್ ||

ಪರಿಶೋಷಿಸಿ ಬಯ್ತುಟ್ಟ |

ಕ್ಷುರಸದೊಳೆಕ್ಕಿದೊಡೆ ಸದ್ಯಮದು ಪಾಲಕ್ಕುಂ || ೪೭ ||

(ಸುವಾಸನೆಯ ಮೊಸರಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

ಚಂ|| ಮಡಕೆಯನುದಿ ಕರ್ಚಿ ಸಕ್ಕಕಾರದ ಪಕ್ಕಳಲಂಗಳಿಂದದಂ |

ತೊಡೆದರೆಕಾದ ಪಾಲನೆಲೆದಂದು ಮೊಸರ್ ಸಹಕಾರಗಂಧಮಂ ||

ಪಡೆಗುಮದಲ್ಲದಂದೊರಸಿ ಚಿತ್ರಕಮಂ ತನಿವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪೊ |

ಯೊಡೆ ಪೆಲತೇನೊ ಸಂಪಗೆಯ ಗಂಧಮನೀಲುಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳುಮಾ ಮೊಸರ್ || ೪೮ ||

(ಗಟ್ಟಮೊಸರಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

*ಕಂ|| ಪಸಿಯ ಕಲದೊಳಗೆ ನೆಲ್ಲಿಯು |

ರಸಮಂ ಮೇಣ್ ಬೆಲಲ ರಸಮನೊರಸಿ ಬಲಾಕ್ಕಾ |

ಉಸಿ ಪಾಲನಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ತೊಡೆ |

ಮೊಸರಾ ಮಡಕೆಯನೆ ಪೋಲು ಮದನೊಡೆಯಲೊಡಂ || ೪೯ ||

ಟೀ|| ತೆಂಗಿನಕಾಯಂ ಹೆರೆದು ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ನೀರೊಳಗೆ ನನೆಯಿಕ್ಕಿ ಆ ವುದಕದಲ್ಲಿ ಆ ತಿರುಳಂ ಅರೆದು ಪಿಂಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಅದು ಪಾಲ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದುವಪ್ಪುದು—೪೬.

ಟೀ|| ಬೆಲಲ ಪಣ್ಣ ತಿರುಳಂ ಪಾಲೊಳಗೆ (೨೧) ಇರ್ಪತ್ತೊಂದುದಿನಂ ನನೆಯಿಕ್ಕಿ ಆ ಪಣ್ಣಂ ನೆಲಲೊಳೊಣಗಿಸಿ ಅದನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದುರ್ ಕರ್ಚಿನ ಪಾಲೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿಡೊಡೆ ಅದು ಪಾಲ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದುವಪ್ಪುದು—೪೭.

ಟೀ|| ಮಡಕೆಯಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೊರಸಿ ತೊಳೆದು ಮಾವಿನ ತನಿವಣ್ಣಂ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಪೂಸಿ ಆ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೆತಾಗಿ ಕಾದ ಪಾಲಂ ಪೊಯ್ತೊಡೆ ಅದು ಮಾವಿನಪಣ್ಣ ವಾಸನೆಯ ಮೊಸರಪ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಂ ತೇದು ತೊಳೆದ ಮಡಕೆಗೆ ತೊಡೆದು ತನಿವಾಲಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಸಿ ಆ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಪೊಯ್ತೊಡೆ ಆ ಮೊಸರ್ ಸಂಪಗೆಯ ಪೂವಿನ ವಾಸನೆಯ ಪ್ಪುದು—೪೮.

ಟೀ|| ಬೆಂದ ಹೊಸಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಹಸಿಯ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯ ರಸಮನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಬೇಲಲ ಪಣ್ಣ ತಿರುಳನಾದೊಡಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೂಸಿ ಒಣಗಿಸಿ ಆ ಮಡಕೆಯೊಳಗೆ ಕಾಸಿದ ಪಾಲು ಶುಂಬಿ ಪೊಯ್ತಲ್ ಮೊಸರ್ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರ್ಪುದು—೪೯.

ಕಂ|| ಬಿದಿರ ಪೊಸನಾಳಿಯೊಳ್ ಕಾ |
 ಸಿದ ಪಾಲಂ ಪೊಯ್ತು ಮತ್ತೆ ಕೊಗ್ಗೆ ಸಹೊಳ್ ಮೂ ||
 ಉ ದಿನಂಬರಮಿರಿಸಿ ಬಲಾ |
 ಕೃದ ನೊಡೆದೊಡೆ ನಾಳಿಯಂದದಿಂ ಮೊಸರಕ್ಕುಂ || ೫೦ ||

(ಮೊಸರಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

*ಮೊಸಹೊಳ್ ಪೊರೆದಿರ್ಪತೊಂ |
 ದು ಸೂಟ್ಟುರಂ ಬೆಲಲಪಣ್ಣ ತಿರುಳಂ ಬಲಾಯಂ ||
 ಪೊಸಮಡಕೆಯೊಳೊಯ್ತಿ ಕ್ಕುಗೆ |
 ಮೊಸರಾಕ್ಕುತಿಯಾಗಿ ನಾಡೆಯುಂ ಸವಿಯಕ್ಕುಂ || ೫೧ ||

ಪ್ಪೀರದೊಳೆಸೆವಂತಿರೆ ಕಾ |
 ಶ್ವೀರಮನೊಡಗೂಡಿ ವೆಪ್ಪನಿಟ್ಟಾ ಮೊಸರಂ ||
 ಸೀರೆಯೊಳಗಿಕ್ಕಿ ಪಿಟಾದಂ |
 ದಾ ರಸಮದು ಚೂತರಸಮನನುಕರಿಸಿರ್ಕುಂ || ೫೨ ||

(ಮಜ್ಜಿಗೆ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

*ಚಂ|| ಪದನಪಾದಾರ್ಥಕಂ ಮೊಳಸು ಜೀರಗೆ ಶರ್ಕರೆ ಶುಂಠಿ ಮಾತುಳುಂ |
 ಗದ ಪುಳಿಯೆಂಬಿವಂ ಮೊಸರೊಳಕ್ಕೆ ಸಿತಾಂಬರದಿಂದೆ ಗಾಳಿಸಿ ||
 ಟ್ಪಿದಪೊಳಗಿಂಗು(ಗಿಂದು) ಕೇಸರ ಲವಂಗದಳಂಗಳನ್ನಿಕ್ಕಿದಿಂ ಬಲಾ |
 ಕೃದಪೊಳೆ ಸದ್ಗುಡಂ ನೆಣಿಯೆ ಧೂಪಿಸೆ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಕ್ಕುಮುತ್ತಮಂ || ೫೩ ||

ಟೀ|| ಪೊಸ ಬಿದಿರ ನಾಳಿಯೊಳಗೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕಾದ ಪಾಲಂ ತುಂಬಿ ಬಾಯಂ ಮುಚ್ಚಿ
 ಕೊಗ್ಗೆಸಹಂ ಮಾಡಿ ಆ ನಾಳಿಯುಂ ಕೆಸಹೊಳಗೆ ಮೂಡುದಿನಂಬರಂ ಪೂಟ್ಟುರ್ದು ಆ ನಾಳಿಯುಂ
 ತೆಗೆದು ನೊಡೆದೊಡೆ ಆ ನಾಳಿಯುನೊಡೆದೊಡಂ ಆ ಮೊಸರ್ ನಾಳಿಯು ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
 ಪುರ್ವದು—೫೦.

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆಯ ಗಟ್ಟಿಯ ಮೊಸರ್ಗೆ ಬೇಟಲ ಹಣ್ಣ ತಿರುಳಲ್ಲಿ (೨೧) ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುಬಾರಿ
 ಭಾವನೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಬೇಟಲಹಣ್ಣಂ ಹೊಸಮಡಕೆಯೊಳಗಿರಿಸಿ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಉಣ್ಣಾಗಳ
 ತೆಗೆದು ನನೆಯಕ್ಕೆ ಕಲಸಿಕೊಳುತ್ತಂ ಬಂದೊಡೆ ಮೊಸರಂತೆ ಸ್ವಾದುವಾಗಿಪುರ್ವದು.—೫೧.

ಟೀ|| ಪಾಲನೊಳ್ಳುತ್ತಾಗಿ ಕಾಸಿ ಅದಪೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕುಂಕುಮಂ ಹಾಯ್ತಿ ಹೆಪ್ಪು
 ಗೊಟ್ಟು ಮೊಸರಂ ಮಾಡಿ ವಸ್ತ್ರದೊಳ್ ಹಿಂಡಿ ರಸಮಂ ಕೊಳಲ್ ಅದು ಮಾವಿನಪಣ್ಣ
 ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾದುವಾಗಿಪುರ್ವದು—೫೨.

ಟೀ|| ಮಜ್ಜಿಗೆಯಂ ಮಾಡುವೊಡೆ ಮೆಣಸು, ಜೀರಗೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ಮಾದಲಪಣ್ಣ ಪುಳಿ, ಶುಂಠಿ,
 ಇವಂ ತದಗುಟ್ಟಿ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಪದನಪಾದಾರ್ಥಕಂ ಆ ಮೊಸರಂ ಸಾಲೆಯವಸ್ತ್ರದಿಂ ಶೋಧಿಸಿ.

(ಶಿಖರಿಣಿ ಮೊಸರಂ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮಂ)

ಶಿಖರಿಣಿ || ಲವಂಗಂ ನಾಗೋರ್ವೀರುಹ ಕುಸುಮ ಮಲ್ಲಂ ಮೆಟುಂ ಸೈಂ |
 ಧವಂ ಬೆಲ್ಲಂ ಪತ್ರಂ ಶ್ರುತಿ ಯನಿತುಮಂ ಕೂಡಿ ಮೊಸರೊಳ್ ||
 ಶಿವಾಲಾಕ್ಷಾ ಕಪ್ಪಿದ್ರೋಕ್ಷು ರಸಮಿವಹಾಂ ಧೂಪಿಸಿ ಹಿಮಾಂ |
 ಶುಖದಂ ವೇಧಂಗೆಯ್ಗೆ ಶಿಖರಿಣಿಯಕ್ಕುಂ ಪೆಸರೊಳಂ || ೫೪ ||

(ಅಂಬಲ ಶಳಿದ್ಯಂ)

ಕಂ|| ಎಲೆ ಜೀರಗೆ ಸಾಸಿವೆ ಮೆಟು |
 ಸು ಲವಂಗಂ ಧಾನ್ಯಕಂಗಳೆಂಬಿವನರೆದಂ ||
 ಬಿಲದೊಳೊಡಗೂಡಿ ನಿರುತಂ |
 ಕಳೆದೊಗ್ಗುರಿಸಿದೊಡೆ ತಲಾ(ಳಿ) ಕರಂ ಸವಿಯಕ್ಕುಂ || ೫೫ ||

ಬದಿಯ ನೆಲ್ಲಿಯ ದಾಕಂ |
 ಬದ ಪುಣಿಸೆಯ ಮಾದುಫಲದ ಪುಳಿಗಳೊಳೊಂದಂ ||
 ಕುದಿಯಿಸಿ ಶರ್ಕರೆವೆರಸಂ |
 ತದನುಜ್ವಲವಸ್ತ್ರದಿಂದೆ ಗಾಳಿಸಿ ಬಲಾಯಂ || ೫೬ ||

ಕೊಂಡು ಆ ರಸದೊಳಗೆ ಇಂಗು, ನಾಗಕೇಸರಂ, ಲವಂಗಂ, ಆ ಪತ್ರೆ ಇವಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಇಕ್ಕೆ
 ಬೆಲ್ಲದ ಧೂಪವಾಸನೆಗುಡಲ್ ಅದು ಮಜ್ಜಿಗೆಯಂತೆ ಸ್ವಾದುವಪ್ಪುದು—೫೩.

ಟೀ|| ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ನಾಗಕೇಸರದ ಕುಸುಮಂ, ಅಲ್ಲಂ, ಮೆಣಸು, ಸೈಂಧವಂ, ಬೆಲ್ಲಂ,
 ಲವಂಗಪತ್ರಂ, ಕಡೋರಂ, ಇವಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಪದನಪಾದು ಮೊಸರೊಳ್ ಹಾಯ್ತಿ ಆನೆ
 ಲೆಯ ಕಾಯ್, ಅರಗು, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಕರ್ವಿನಪಾಲ್ ಇವಹಾಂದಂ ಧೂಪಮನಿಕ್ಕಿ ಕರ್ಪೂರವ
 ವಾಸನೆಯಂ ಕುಡಲ್ ಆ ಮೊಸರ್ ಶಿಖರಿಣಿಯಪ್ಪುದು—೫೪.

ಟೀ|| ಎಲಕ್ಕೆ, ಜೀರಗೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಮೆಣಸು, ಲವಂಗದ ತಿಗುಡು, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಇವಂ
 ಉದಕದಲ್ಲರೆದು ಅಂಬಲಮೊಳಗೆ ಕದಡಿ ಕಾಸಿ ಒಗ್ಗುರಿಸಲ್ ಅಂಬಲದ ಪಳಿದ್ಯಂ ಸ್ವಾದು
 ಪ್ಪುದು—೫೫.

ಟೀ|| ಎರ(ಅ)ನ ಪಣ್ಣರಸಂ, ಪಸಿಯ ನೆಲ್ಲಿಯಕಾಯರಸಂ, ದಾಳಿಂಬದಪಣ್ಣರಸಂ, ಪುಷ್ಪ
 ಪಣ್ಣರಸಂ, ಮಾದಲದ ಪಣ್ಣರಸಂ ಇವಂ ಬೇಟೆವೇಟೆಯಾಗಿ ಕುದಿಸಿ, ಆ ರಸಮಂ ಬಿಳಿಯ
 ವಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು—೫೬.

† ಇದು ಮುದ್ರಾಲಂಕಾರ. ಕವಿಯು 'ಶಿಖರಿಣಿ' ಎಂಬ ಮೊಸರನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುವ
 ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ 'ಶಿಖರಿಣಿ' ವ್ಯತ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿರುವನು. 'ಶಿಖರಿಣಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದವು ಸಂಸ್ಕೃತಶಬ್ದವು ಮೊಸರನ್ನು
 ವಾಚ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿ, ಇದು 'ಶಿಖರಿಣಿ'ವ್ಯತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುವುದರಿಂದ ಮುದ್ರಾಲಂಕಾರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳು
 ವುದು. "ಸೂಚ್ಯಾರ್ಥಸೂಚನಂ ಮುದ್ರಾ ಪ್ರಕೃತಾರ್ಥಪದ್ಯೇ" ಎಂಬುದು ಈ ಅಲಂಕಾರ ಲಕ್ಷಣವು.

ಸಿತಮಗುರು ಜಳಂ ಹಿಮದೀ |
ಧಿತಿಯೆಂಬಿವಳುಂದೆ ಧೂಪಮಂ ಕುಡೆ 1 ಮಂಜಾ ||
ಮೃತರುಚಿ ಜಾತುರ್ಜಾತಕ |
ಯುತಮಾಗೆ 2 ಸುಧೋಪಮಾನಮಕ್ಕುಂ ಪಾನಂ || ೫೭ ||

ಟೀ ಬಲಾಕಂ ಬಿಲಿಯಗಿಲ್, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಕರ್ಪೂರಂ ಇವಳುಂದೆ ಧೂಪಮಂಕೊಟ್ಟು
ಮೆಟು, ನಾಗಕೇಸರಂ, ಲವಂಗದತಿಗುಡು, ಅಪತ್ರಂ, ಎಲಕ್ಕಿ ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ತಳ
ಯಲ್ ಅನ್ಯತಕ್ಕ ಸಮಾನಮಪ್ಪ ಪಾನಮವ್ವುದು—೫೭.

ಗದ್ಯಂ
ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ
ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿತಾ ವಿಳಾಸ ತನೂ ಜಂ
ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಪುಂಡರಾಯ
ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ
ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್
ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಂ
3 ಅಪ್ಪಮಾಧಿಕಾರಂ

ನವಮಾಧಿಕಾರಂ

೯. ನರಾದಿವೈದ್ಯಪ್ರಕರಣಂ

ಕಂ|| ಸಮಸುಗುಂ ದೃಷ್ಟಾದ್ಯ |
ವ್ಯಮಂಜ ಫಲವಿದುಷೋಕೆಂದು ವರವೈದ್ಯಕದಂ ||
ಬನುನಖಜೀವರಕ್ಷಣ |
ನಿಮಿತ್ತದಿಂ 1 ಪೇಟ್ಟು ಮೆಸೆಯ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸಂ
ಪದದಿಂ ನಾಭಿವರಂ ವಾ |
ತದ ತಾಣಂ ನಾಭಿಯಂ 2 ದುರಂಬರಿಗಂ ಪಿ ||
ತ್ರದ ತಾಣಮುರದಿನಾ 3 ಮ |
ಪ್ರದವರೆಗಂ 4 ಕಫದ ತಾಣಮಕ್ಕುಂ ನಿರುತಂ || ೫೮ ||
ಉದಯಿಸುಗುಂ ಕೂಲಂ ವಾ |
ತದಿನುಸಂ ಪಿತ್ತದೇಹಿಯಂ ದುಡುಡುಡು |
ಬುದು ಕಫದಿನಾ ತ್ರಿದೋಷದ |
ಪುದುವಿಂದಾಮಿಶ್ರಮಾಗಿ ತೋರ್ಕುಂ ತನ್ನೊಳ್ || ೫೯ ||

ಮ|| ವನಿತಾಸೇವನೆ ರೂಕ್ಷಮಕ್ಕೆ 5 ಪಸಿವಾಗುಟ್ ಚಿಂತೆ 6 ವಿಣ್ಯಾಕ್ರಮೇ |
ಗನಿರೋಧಂ ಶ್ರಮಮತ್ಯಜೀರ್ಣಮಿವಳುಂ ಕಾರ್ಗಾಲದೊಳ್ ಮಾರುತಂ |
ಜನಿಯಕ್ಕುಂ ಗುದ್ರವ್ಯವ್ಯಲಾಲವಣಾವ್ವ ಸ್ವಾದುವಿಂದಂಗಮ |
ದ್ವನದಿಂ ಸ್ನಾನದಿನಗ್ನಿಯಂ ಬಿಸಿಲಿನಿಂ ವಾತಾಖ್ಯಮುಂ ಹಿಂಗುಗುಂ || ೬೦ ||

ಟೀ|| ಎಲೆ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸನೇ, ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥಂ ಲೋಕೋಪಕಾರದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಾದ್ಯಷ್ಟ ಕೆಳಲು
ಗಳಂ ಕುಡುವುದುಂ ನರವೈದ್ಯಮಂ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಪೇಟಿದನು—೧.

ಟೀ|| ಪಾದಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಪೂರ್ವಬಹುಯಂತಂ ವಾಯುಸ್ಥಾನಂ, ಪೂರ್ವಬಹುಯಂತಂ
ಯಸರ್ಯಂತಂ ಪಿತ್ತವತಾಣಂ, ಎದೆಯಿಂದಂ ಮಂಡೆಯಸರ್ಯಂತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮದ ಸ್ಥಾನಂ—೨.

ಟೀ|| ಈ 10 ವೇದದಲ್ಲಿ ವಾತಾಧಿಕ್ಯದಿಂ ಕೂಲೆ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಪಿತ್ತಾಧಿಕ್ಯದಿಂದ ಉಷ್ಣಮ
ಪ್ಪುದು, ಶ್ಲೇಷ್ಮಾಧಿಕ್ಯದಿಂ ತಿಮಿರಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಈ ಮೂರುದೋಷಂಗಳುಂ ದೇಹದಲ್ಲಿ 11 ಕೂಡಿ
ದೊಡೆ ಕೂಲಿಯು ಮುಷ್ಣಮುಂ ತಿಮಿರಂಗಳುಂ ಪುಟ್ಟುವುವು—೩.

ಟೀ|| ಸ್ತ್ರೀಸಂಗಂ, ರೂಕ್ಷಂ, ದೀಪನಂ, ಅಗುಲಿಕೆ, ಚಿಂತೆ, ಮಲಮೂತ್ರಂಗಳತಡೆ, ಬಳಲೆ
ಅಜೀರ್ಣಂ ಈ ದೋಷಗಳಿಂದಂ ವಾತಂ ಪುಟ್ಟುವುದು, ಅದರ್ಕೆ ಪ್ರತಿಹಾರಂ 12 ವೀರ್ಯವರ್ಧನಮ
ಪ್ಪವಸ್ತುಗಳೆನಿಪ ಗೋದುವೆ, ಉದ್ದೃ, ಪಾಲ್, ಸಕ್ಕರೆ ನೆಲದಾಟ್ ಮೊದಲಾದ ಸಿಹಿಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಂ
ಭುಂಜಿಸುವುದುಂದಂ ಉಪ್ಪು ಪುಳಿಗಳಂ 13 ವೆಗ್ಗಳಮಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವುದುಂದಮುಂ, ಅಂಗಮರ್ಧನಂ.
ಅಗ್ನಿಸೇವೆ, ಸ್ನಾನಂ ಬಿಸಿಲತಾಪಂ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದಮುಂ ವಾತಂ ಕೆಡುವುದು—೪.

1 ಟೀಕೆಯ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನುಸಾರವಾಗಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ " ಪೇಟ್ಟಿನೆಸೆಯ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸಾ " ಎಂದಿರಬೇಕು.
2 ದುರಂಬರಿಗಂ. 3 ಮಸ್ತಕದವರಂ, ಮಸ್ತಕತಾಣಮೆ, ಮಸ್ತಕದವರಂ. 4 ಖಪದ. 5 ಪಶುವಾ-ಳ್,
ಪಶುವೈಕಲ್. 6 ಮೇಣ್ಯಾಕ್ರ. 7 ವಿಶ್ವಜಾಲೆ, ವಿಶ್ವರಾಲೆ. 8 ಫಲಗುಣಂಟಾಗಿ. 9 ರಕ್ಷಣಾರ್ಥನಿಮಿತ್ತ
ವಾಗಿ. 10 ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ. 11 ವೇದದಾಗಲು. 12 ವರ್ಧನಾರ್ಥ. 13 ಮಿಗಿಲಾಗಿ.

ಮ|| ಲವಣೋಷ್ಣಾ ಮ್ಲ ಪರಿಶ್ರಮಾತಪ 2ನಿಜಕ್ರೋಧೋಗ್ರರೂಪ್ಸೋಸವಾ |
ಸವದಿಂ ಕೋಪಿಸುಗುಂ ಶರತ್ಪ್ರಮಯದೋಳ್ ಪಿತ್ತಂ ಪಯಃಪಾನದಿಂ ||
ಯುವತೀಸ್ವರ್ಣನಮಾಮ್ನ ತಿಕ್ತಮಧುರದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂ ಸೇವ್ಯ ಶೀ |
ತವಿಧಾನಾದಿಗಳಿಂ ವಿರೇಚನದಿನಂತಾ ತಿಕ್ತಮುಂ 5ಪಿಂಗುಗುಂ || 8 ||

ಮ|| ತಿಳಿದೋಳ್ ಶೀತಲದೋಳ್ ಪಯೋವಿಕ್ಯತಿಯೋಳ್ ನೀರೋಳ್ ದಿವಾಕಸ್ತಾಪದೋಳ್ |
ಪುಳಿಯೋಳ್ ತುಪ್ಪದೊಳುಪ್ಪಿನೋಳ್ ಜನಿಯಿಕುಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ವಸಂತಾಗ್ರದೋಳ್ ||
ಸಲಿಲಕ್ರೀಡೆಯನುಷ್ಣದಿಂ ವಮನದಿಂ ನಿಷ್ಕ್ಲೇವದಿಂ ನಸ್ಯದಿಂ |
ಲಲನಾಸೇವೆಯನಾವಗಂ ಪ್ರಶಮಿಕುಂ ವ್ಯಾಯಾಮದಿಂ ಮೇಣ್ ಕಫಂ || 9 ||

ಕಂ|| †ಸವಳದೆ 7ಸಿತಘೃತಮಿಶ್ರಿತ |
ಮವುಂಗುರುಂ ಸೂಸಲೆಂಬಿವಂ ಸೇವಿಸೆ ಪು ||
ಸ್ಥಿವಿವರ್ಧನಮಕ್ಕುಂ ಶೀ |
ತವಾತಮಂ ಕಟ್ಟು ನಿರುಜನಕ್ಕುಂ ಮನುಜಂ || 2 ||

ಟೀ|| ಉಪ್ಪು, ಪುಳಿಗಳ ಅಧಿಕೃದಿಂದಂ, ಬಳಲೈಯಿಂ, ಬಿಸಿಲಕಾಯುವುದರಿಂದಂ ತನ್ನ ಕ್ರೋಧದಿಂದಂ, ಉಷ್ಣ ಮಧುರದ್ರವ್ಯಗಳನಧಿಕಮಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವದಿಂದಂ, ಪ್ರವಾಸದಿಂದಂ, ಶರತ್ಕಾಲದ(ಅಶ್ವಯುಜ ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸಂಗಳ)ಲ್ಲಿ ಪಿತ್ತಂಅಧಿಕಮವು, ಅದರ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರಂ—ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಂಕುಡಿಯುವುದಾದಂ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಲಿಂಗನದಿಂದಂ, ಪುಳಿ, ಕಹಿಪಡವಲ್ ಬೀವು ಮೊದಲಾದ ಕಹಿದ್ರವ್ಯಂಗಳಿಂ ಕೊಳ್ಳುವದಿಂದಂ ಸೋಗೊಸಪ್ಪ ಶೈತೋಪಚಾರದಿಂದಂ ಮೃದುನಪ್ಪ ವಿರೇಚನದಿಂದಂ ಆ ಪಿತ್ತಂ ಕಿಡುವುದು—8.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳು, ಶೈತ್ಯ, ಕೆಟ್ಟವಾಲಿಂದಂ, ಉದಕಂ, ಪಗಲ್‌ನಿದ್ದೆ, ಪುಳಿಯಿಂದಂ, ತುಪ್ಪದಿಂದಂ, ಉಪ್ಪಿಂದಂ ಈ ವಸ್ತುಗಳಂ ವಸಂತಕಾಲದ (ಚೈತ್ರಮಾಸಂಗಳ)ಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಕೊಳ್ಳುವದಿಂದಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ—ಪೇಚುವುದು, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರಂ—ಜಲಕ್ರೀಡೆ, ಉಷ್ಣದ್ರವ್ಯಸೇವನೆ, ವಮನಂ, ಗಂಡೂಷಂ, ನಸ್ಯಂ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಗಂ, ಆಲ್ಪಮಾಗಿ ನಡೆವಾಡುಹ, ಇವಲಿಂದಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮದುದ್ರೇಕಂ ಕಿಡುವುದು—9.

ಟೀ|| ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ, ತುಪ್ಪಂ, ಅಂಗುರದಚೂರ್ಣಂ, ಎಳ್ಳಸೂಸಲ್ ಈ ನಾಲ್ಕುಂ ಸಮಭಾಗಮಾಗಿ ಕಲಸಿ ಸೇವಿಸಲ್ ದೇಹವುಷ್ಟಿಯವುದು. ಸಿ(ಶೀತವಾತಂಗಳ ಕಟ್ಟು ನೀರೋ ಗಿಯಪ್ಪಂ—2.

1 ಷ್ಣಾಂಜ್ಞ. 2 ನಿಜಕ್ರೋ. 3 ಆಸವಾಸವದಿಂ—ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರವಾಸನೆಂಬ ಟೀಕೆಯು ವಿಚಾರಾರ್ಹವು. 4 ಗಳಂ. 5 ಪಿಂಗುಗುಂ. 6 ಸ್ವಪ್ನ. 7 ಶಿಗ್ರುತಮಿಶ್ರಿತಮು ಉಂಗುರುಂ, ಸಿತಘೃತಮಿಶ್ರಿತ. ಮುನಂ ಗುರು. 8 ಸಾಹಂಥಾ. 9 ಶುಪ್ತಂ.

† ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಂದವು ಹೀಗೆಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ—

ಪ್ರಾತಃಕಾಲದೆ ಸಿತಘೃತ |
ಶ್ಲೇಷಾಂಗುರ ತಿಲದ ಚೂರ್ಣಮೆಂಬಿವ ಸೇವಿಸೆ ||
ಸ್ಥಿವಿವರ್ಧನಮುಂ ಶೀತ |
ವಾತಂಗಳೆಟ್ಟು ನಿರುಜನಕ್ಕುಂ ಮನುಜಂ ||

(ಶೂಲಗ)

ಕಂ|| ಬಿಸುನೀಲೋಳ್ ಕುಡಿಯಿಸು ಹಿಂ |
ಗು ಸುಂಟಿ 1ಸಂವರ್ಚಲಂಗಳಂ ತತ್ತ್ವಣದೋಳ್ ||
ಮಸಗದ ಶೂಲೆಯನದು ತ |
ಗ್ಗಿಸುಗುಂ 2ಮಲ್ಗು ಸುವತೀಜಿನುದಕಂ ಶಿಖಿಯಂ || 1 ||

(ಒತ್ತಶಾಂತಗ)

ಉರಗಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿಯ ಛಿ |
ನ್ನರುಹದ ಕೊಳುಗುಳಿಕೆಯ ರಸದೊಳೊಂದನೆ ಸ ||
ಕೃರೇವರಸು ಕುಡಿಯಿ ಕರಮು |
ಬ್ಬರಿಸಿದ ಪಿತ್ತಪ್ರಕೋಪಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || 2 ||

ಸಿತಮಂ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯುಮ್ನ ಮಧು |
ಯುತಮಾಗಿರೆ ತಿಂದು ಬಟಾಕೆ ತಣ್ಣೀರ್ಗುಡಿಯಲ್ ||
ಹತಿಯಿಸುಗುಮಧಿಕಪಿತ್ತ ಮ |
ನತಿಶಯಮಿವಜುಂದಮಾವಧಂ ಪೆಟತೊಳವೇ || 3 ||

(ಕಾಮಲೆ, ಪಾಂಡುರೋಗ, ಒತ್ತಕ್ಕೆ)

ಪಿಂದು ಪಳಾಳದೊಳೇನಾ |
ಟಿರೂಷಕಂ ಮಧುಕಮೆಂಬಿವಂ 4ಕುಡಿ ಮಧು ಶ ||
ಕರೆಯೋಳ್ ಕಾಮಲೆಯುಂ ಪಾಂ |
ದೂರೋಗಮುಂ ರಕ್ತಪಿತ್ತಮುಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ || 4 ||

ಟೀ|| ಇಂಗು, ಶುಂಠಿ, ಸಂವರ್ಚಲವಣಂ ಈ ಮೂರುಮುಂ ಬಿಸಿನೀರಲ್ಲಿ ಆರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ 5ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆಯನುದಕಂ 6ಎಹಗೆ ಕಿಡಿಸುವುದು ಆಹಗೆ ಶೂಲೆಯಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ—1.

ಟೀ|| ಒಂದೆಲಗ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆ, ಅನುರ್ದುವಳ್ಳಿ, ಕೊಳುಗುಳಿಕೆ ಈ ಔಷಧಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕಿ= ಒಂದೊಂದಲು ರಸಮುಂ ಕೊಂಡು ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಬೆರೆಸಿ ಕುಡಿಸಿದೊಡೆ ಪಿತ್ತಂ ಕಿಡುವುದು—2.

ಟೀ|| ಸಕ್ಕರೆ, ದ್ವೀಪದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು ಈ ಎರಡುಮುಂ ಜೇನುತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿಮೆದ್ದು ತಪ್ಪು ವಾಯೋಳ್ ತಣ್ಣೀರಂ ಕುಡಿಯಲ್ ಪಿತ್ತಂ ಕಿಡುವುದು, 7ನೈತ್ಯಕ್ಕೆ ಇದಲಿಂದಮೊಳ್ಳುತ್ತಪ್ಪ ಔಷಧ ನಿಲ್ಲ—3.

ಟೀ|| ಆಡುಸೋಗೆ, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ಇವೆರಡನರದು ಜೇನುತುಪ್ಪಸಕ್ಕರೆಗಳಂಕೂಡಿ ಕುಡಿ ಯಲ್ ಕಾಮಾಲೆ, ಪಾಂಡುರೋಗಂ, ರಕ್ತಪಿತ್ತಂ ಇವು ಕಿಡುವುವು—4.

1 ಸಂವತ್ಸ. 2 ಮಗ್ಗಿಸುಗು ಸವಿಯನುದಕಂ ಕಳಿವೊಲ್, ನುದಕಂ ಸೇವಿಯಂ. 3 ಘಣ್ಣೀರ್. 4 ಕೂಡಿದುದತ, ಕುಡುವುದು. 5 ಬಿಂಕಿಯಂ ನೀರು ಕಿಡಿಸುವಂತೆ. 6 ಹೆಂಗೆಕಿಡಿಸುವುದು ಆಹಾಗೆ. 7 ನೈತ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಕಾಪಧಂ.

(ಕಾಮಲೆಗೆ)

ಕಂ|| ಅಳಿಯೋಳ್ ಕುಡಿಯುಸು ನೀಲಿಯು |
ದಳಮಂ ಮೇಣಲ್ಲದಾಗಳೆಕ್ಕೆಯ ಬೇರಂ ||
ಕಳೆಯೋಳ್ ನಸ್ಯಂಗೆಯ ಕಾ |
ಮಳೆ ದಿವಸತ್ರಯದಿನ್ನ ಕಂ ನೀದವುದೇ || ೧೭ ||

(ಖಳ-ಶ್ಲೇಷಕ್ಕೆ)

ಓವುಮುಮಂ ಶರ್ಕರೆಯುಮು |
ನೋವುಮುಂ ಮಗಧರುಹಮುಮಂ ಪೆಣವಹೋಳೇಂ ||
ಓವುಮುಮಂ ಶುಂಠಿಯುಮುಂ |
ಸೇವಿಸೆ ಪಪುಪಡುಗು¹ ಮಾವಗಂ ಖಪರೋಗಂ || ೧೮ ||

(ತ್ರಿದೋಷಕ್ಕೆ)

ಲವಣಯುತಂ ವಾತಮನಾ |
ಜ್ಯವಿಮಿಶ್ರಂ ಪಿತ್ತಮಂ ಸವಿಶ್ರಂ ಖಪಮಂ ||
ವಿವಿಧಾಪಯಮಂ ಗುಡಸಹಿ |
ತವಣಿಲೆ ನಿಶ್ಚಯದಿನೋದೆ ಕಿಡಿಸಲ್ ನೆಣಿಗುಂ || ೧೯ ||

(ಬವಣಿಮುಖ ರೋಗಕ್ಕೆ)

ಬವಣಿ ತಲೆಬೇನೆಗಳ್ ಸ್ತೇ |
ದವೃದ್ಧಿ ಮುಖರೋಗಮುಕ್ತರೋಗಂ ಕಫವಾ ||
ತವಿಕಾರಂ ಪಿಂಗುಗು ವಾ |
ದನೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ ಶುಂಠಿಯಂ ಬೆಲ್ಲಮುಮಂ || ೨೦ ||

ಟೀ|| ನೀಲಿಯು ಸೋಪ್ಪಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಳರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ ಕಾಮಲೆ ಕಿಡುಗುಂ, ಎಕ್ಕೆಯು ಬೇರಂ ಅಂಬಿಲದೊಳರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಮಾಡ. 4 ದಿನಕ್ಕೆ ಕಾಮಾಲೆ ಮಾಣ್ಣುಂ—೧೭.

ಟೀ|| ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಕಿಡವುದಕ್ಕೆ ಓವುಮುಮಂ ಸಕ್ಕರೆಯಮಂ ಕೂಡಿಮೆಲುಹ, ಓವುಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿಮೆಲುಹ, ಓವುಮುಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಮೆಲುಹ, ಓವುಮುಮಂ, ಶುಂಠಿಯುಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ ಮೆಲುಹ ಈ ಮೂಳು ಔಷಧಮುಮಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾಗಿಕೊಳಲ್ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಕಿಡುಗುಂ—೧೮.

ಟೀ|| ಅಣಿಲೆಯ ಚೂರ್ಣಮಂ, ಸೈಂಧವಲವಣಮಂ ಕೂಡಿ ಕೊಳಲ್ ವಾತಂ ಕಿಡುಗುಂ, 5 ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ ಚೂರ್ಣಮನೆ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕೊಳಲ್ ಪಿತ್ತಂ ಕಿಡುವುದು, ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಶುಂಠಿಯಚೂರ್ಣಮಂ ಕೂಡಿ ಕೊಳಲ್ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಕಿಡುವುದು. ಆ ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಬೆಲ್ಲಮಂ ಕಲಸಿಕೊಳಲ್ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಂಗಳುಂ ಕಿಡುವುವು—೧೯.

ಟೀ|| ಶುಂಠಿಯಂ, ಬೆಲ್ಲಮಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಾಡಲ್ ತಲೆತಿರುಗುಹ, ಮಂಡಿ ಯಶೂಲೆ, ಮಿಗಲಾಗಿ ಮುಖಂಬೆಮರುಹ, ಮುಖರೋಗಂ, ಕಣ್ಣರೋಗಂ, ಶ್ಲೇಷ್ಮವಾತಂ, ಈ ರೋಗಂಗಳ್ 7 ಕಿಡುವುವು—೨೦.

1 ಮಾಗವಂ. 2 ಬೇನೆ ಸ್ತೇವ. 3 ಪ್ರವೃದ್ಧಿ. 4 ಕೇದು. 5 ದಿನ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಲ್ಲದು. 6 ಆ ಚೂರ್ಣ ಮನೆ. 7 ಬೇನೆ. 8 ಹೋಡುವು.

(ವಾತಜ್ವರ-ಶ್ಲೇಷಜ್ವರಂಗಳ್)

ಕಂ|| 1 ಜಳದಂ ಶುಂಠಿ ದುರಾಲಭೆ |
ಗುಳೂಚೆ ಯೆಂಬಿನಿತುಮಂ ಕಷಾಯಂಗೊಂಡಾ ||
ಗಳೆ ಕುಡಿಯೆ ವಾತದೋಷಂ |
ಸಲೆ ವಿಷಮಜ್ವರಂ ದಿನತ್ರಯಕ್ಕು ಪರಮಿಕುಂ || ೨೧ ||

(ಪಿತ್ತಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಸಿರಿಕಂಡಂ ಮುಪ್ಪಿಗೆ ಕಿಯಾ |
ಟಿರೂವಕಂ ಕಕ್ಕೆ ಮುಸ್ತೆ ನಿಂಬಂ ಕೊತ್ತಂ ||
ಬರಿ ಯೆಂಬಿನನೆಂಬೊಂದಾ |
ಗರೆ ಮಣುಗಿಸಿ ಕುಡಿಯೆ ವೈತ್ರಿ ಕಜ್ಜರಹರಣಂ || ೨೨ ||

(ಪಿತ್ತಜ್ವರ-ದಾಹಕ್ಕೆ)

ತೆಗೆಪಿ ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ತಿವೆ ಕಳ |
ವಿಗೆ ಬಾಳಂ 4 ಕಕ್ಕೆ ಮುಸ್ತೆ ಪರ್ಪಟಿಕಂ ಮು ||
ಟೈಗೆಯೆಂಬಿನಿತುಮಂ ವೈ |
ತ್ರಿಗಜ್ವರಂ ದಾಹಮುಂ ಪ್ರಳಾಪಮುಮಲಗುಂ || ೨೩ ||

(ಶ್ಲೇಷಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ನೆಲಬೇವು ಚಿತ್ರಕಂ ಪಿ |
ಪ್ಪಲಿ ನಾಗರಮೆಂಬಿನಿತುಮಂ ಕುಡಿಯಿಸು ತ ||
ಜ್ವಲಮಂ ಬಿಸಿಬಿಸಿಯನೆ ಕುಡಿ |
ಯಲೊಡಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮರೋಗಶಮನಮದಕ್ಕುಂ || ೨೪ ||

ಟೀ|| ಭದ್ರಮಸ್ತೆ, ಶುಂಠಿ, ಬಳ್ಳಿದುಣುಚೆ, ಅನುರ್ದುವಳ್ಳಿ ಈ ಸಾಲ್ಕುಮಂ ಸಮಭಾಗ ಯಾಗಿ ಕೊಂಡು 5 ಅಷ್ಟಾವಶೇಷಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಕೊಳಲ್ ವಾತದೋಷದಿಂದಾದ ವಿಷಮ ಜ್ವರಂ ಕಿಡುಗುಂ—೨೧.

ಟೀ|| ಸಿರಿಕಂಡಂ, ದೊಡ್ಡಿಪತ್ರಿ, ಅಡಸೋಗೆ, ಕಕ್ಕೆಯಕುಡಿ, ಭದ್ರಮಸ್ತೆ, ವೇವೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಈ ಔಷಧಂಗಳುಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾವಶೇಷ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯೆ ಪಿತ್ತಜ್ವರಂ ಕಿಡುವುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ, ಕಳವಿಗೆಯಬೇರ್, ಲಾಮಂಚಂ, ಕಕ್ಕೆಯಕುಡಿ, ಭದ್ರಮಸ್ತೆ, ಪರ್ಪಟಿಕಂ, ದೊಡ್ಡಿಪತ್ರಿ ಈ ಔಷಧಂಗಳುಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕಷಾಯಮಂ ಅಷ್ಟಾವ ಶೇಷಮಾಡಿ ಕುಡಿಯೆ ಪಿತ್ತಜ್ವರಂ, ದೇಹದಲುಷ್ಟಂ, ಕಳವಳದ 7 ನುಡಿ ಇನೆಲ್ಲಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೨೩.

ಟೀ|| ನೆಲಬೇವು, ಚಿತ್ರಮೂಲದಬೇರ್, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾವಶೇಷಕಷಾಯಂ ಮಾಡಿ ಕೊಳಲ್ ಶ್ಲೇಷ್ಮಜ್ವರಂ ಕಿಡುಗುಂ—೨೪.

1 ಜಳಶುಂಠಿಯನುರ್ದುವಳ್ಳಿ ಗೊಳೆದುಣುಚೆಯುಮೆಂಬಿನಂ ಕಷಾಯಂ. 2 ರೋಗಂ ವಿಷಮಜ್ವರ ಮೂಡುವದಿಂದುಹ. 3 ಯರುಷಕ್ಕಂ. 4 ಭದ್ರಮಸ್ತೆ. 5 ಕಷಾಯಮನಷ್ಟಾವಶೇಷಮಾ ಮಾಡಿ. 6 ಶೇಷಮಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳಲ್. 7 ನುಡಿಹ.

(ಸನ್ನಿವಾತಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಜಳದಂ ಕಳವಿಗೆ ಪಡಲಂ |

ಫಲತ್ರಮಂ ದೇವದಾರು ನಿಶೆನಿಂಬಮಿವಂ ||

ಜಳದಿಂ ಮುಗುಗಿಸಿ ಕುಡಿಗದು |

ಕಳೆಗುಂ ಬಿಡದಲೆವ ಸನ್ನಿವಾತಜ್ವರಮಂ || ೨೦ ||

(ಅಜೀರ್ಣಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ)

ಬರಿವದನೆಯಮೃತಲತೆ ನಾ |

ಗರಮೆಂಬವಿನಿತಲ ಕಷಾಯಮಂ ಮಗಧರುಹಂ ||

ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯಿಸುಗಜೀರ್ಣ |

ಜ್ವರಾರುಚಿ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ಶೂಲಾಪಹರಂ || ೨೧ ||

(ವಿಷಮಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಭಾಗಶ್ವೇರಸಮಸ್ಥಿತ |

ನಾಗರಂ ಮೇಣ್ ಪಯೋಘೃತಕ್ವಾದ್ರಯುತಂ ||

ಮಾಗಧಮಂ ಮುಗುಗಿಸಿ ಕುಡಿ |

ದಾಗಳೆ ವಿಷಮಜ್ವರೋಪಶಮನಮದಕ್ಕುಂ || ೨೨ ||

(ಶೀತಜ್ವರಕ್ಕೆ) (ಸೂರ್ಯಜ್ವರಕ್ಕೆ) ?

ಗುಡಮಂ ತ್ರಿಫಲೀಜಳದೋಳ್ |

ಕುಡಿವುದಪಾಮಾರ್ಗಧೂಪಮಂ ಕುಡುವುದು ಮೇಣ್ ||

ನೆಡೆಯಕ್ಕಿಯ ಬೇರಂ ಕ |

ಟೈಡುವುದು ಕರ್ಣದೋಳೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಸೂರ್ಯಜ್ವರಮುಂ || ೨೩ ||

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಕಳವಿಗೆಯಬೇರ್, ಕಹಿಪಡನಲಂಸಮೂಲಂ, ಅಳಿಲೆಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯಚ್ಚ(ಸೆ)ಟ್ಟು, ತಾರೆಯಕಾಯ್, ದೇವದಾರು, ಅರಿಸಿನಂ [ನೆಲಬೇವು] ಈ ಔಷಧಂಗಳಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾವಶೇಷಮಾಗಿ ಕಷಾಯಂಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಸನ್ನಿವಾತಜ್ವರಂ ಕಿಡುವುದು—೨೦.

ಟೀ|| ನೆಲಗುಳ್ಳಂ, ಅಮರದುನಳ್ಳಿ, ಶುಂಠಿ ಈ ಮೂಳು ಓಷಧಿ(ಔಷಧಂ)ಗಳಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಷ್ಟಾವಶೇಷಮಾಗಿ ಮಾಡಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಪ್ರತಿಪಾಕಮಾಡಿಟ್ಟು ಕುಡಿಯಲ್ ಅಜೀರ್ಣಜ್ವರಂ ಅರುಚಿ, ಕೆಮ್ಮು, ಉಬ್ಬಸಂ ಶೂಲೆ ಇವುಗಳಂ ಕಿಡಿಸುವುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಅಡಿನಪಾಲೊಳಗೆ ಶುಂಠಿಯಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕುಡಿಯುವುದು, ಅಲ್ಲದಿದೋಡೆ ಪಲ್, ತುಪ್ಪಂ, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಈ ಮೂಳುಮಂಕೂಡಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಚೂರ್ಣಮಂ ಹಾಯ್ಕಿ ಕಾಯಿಸಿ ಕುಡಿವುದು, ವಿಷಮಜ್ವರಂ ತಗ್ಗುವುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲಂ, ಅಳಿಲೆಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯನೆಟ್ಟು, ತಾರೆಯಕಾಯ್, ಇವಂ ಬಿಸಿನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಣೆಯಂ ಸಮೂಲಮಂ ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ಪೊಗೆಯಂ ಕುಡಿವುದು, ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆಯಬೇರಂ ತಂದು ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದು, ಇದಲಿಂದೆ ಶೀತ (ಸೂರ್ಯ) ಜ್ವರಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೨೩.

1 ಯೆಂಬವ ತ 1 ಜ್ವರದೋಳ್. 2 ದರವ. 3 ಮಾಣ್ಣಂ.

(ಶೀತ (ಸೂರ್ಯ) ಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಪೊಸೆದಾತ್ಮಜಳದೆ ಬೇಳೆಯ |

ರಸಮಂ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ 2 ಪಿಪ್ಪಿಗೆ ಮೇಣ್ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವಾ ||

ಯಸಜಂಘೆಯ ಬೇಳೆಯ ಕಿಣು |

ಕುಸಾಲೊಬೇರೊಂದನಲ್ಪ ಸೂರ್ಯಜ್ವರಮುಲಾಗುಂ || ೨೪ ||

(ಸ್ತೋಟಕಕ್ಕೆ)

ಸಿರಿಕಂಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯೆನಿ |

ವೈರಡಂ ಮೇಣ್ಣದಂದು ತುಂಡಳಜಳದಿಂ ||

ದರಸಿನಮಂ ಪುಣೆಸೆಯ ಬೇ |

ರ ರಸಮುಮಂ ಕುಡಿಯೆ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಸ್ತೋಟಕಮಂ || ೨೫ ||

(ಸೀವಳಿಗೆ)

ಸಲಿಲಯುತಂ ಮಧುವಂ ಕುಡಿ |

ಯಲೊಡಂ ಸೀವಳಿಗೆಯಪ್ಪುವು ಮಾಣ್ಣಂ ಮೇ ||

ಣಲಸದೆ ಲೆಕ್ಕಿಸುತುಂ ಸೆ ||

ಳ್ಳೆಲೆಯಂ ಪೆನೆಗೊಂಡು ಪಪ್ಪದೊಡಾದುವು ಕಿಡುಗುಂ || ೨೬ ||

ಜಾಯಾಪಾಕ(ತ್ಯಪ್ಪ)ಗೆ

ಅಂಬುಧರಮೆಂಬು ಪರ್ಪಟ |

ಕಂ ಬಾಳಂ ಶುಂಠಿ ಮಳಯರುಹಮಿವಲ ಕಷಾ ||

ಯಾಂಬುವೆ ಮೇಣ್ ಸಮಮಧುಕಸಿ |

ತಾಂಬುವೆ ಮೇಣ್ ಕುಡಿದೊಡಿದದೆ ಕಳೆಗುಂ ತೃಷೆಯಂ || ೨೭ ||

ಟೀ|| ನರಮೂತ್ರದೋಳ್ 4 ಹರಳೆಲೆಯರಸಮಂ 5 ಕೂಡಿ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಹಿಂಡಿವುದು. 6 ಅಲ್ಲದಿದೋಡೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯಬೇರ್, ಹರಳುವೆಲೆಯಬೇರ್, ಕಿಣುಕುಸಾಲೆಯಬೇರ್, ಈ ಔಷಧಂಗಳೊಳಗೆ ದೊಕ್ಕಿದುದನೊಂದಂ 7 ಕೊಂಡು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುವುದು, ಶೀತ (ಸೂರ್ಯ) ಜ್ವರಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೨೪.

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮ ಈ ಎರಡುಮಂ ಅಕ್ಕಿಯಕರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದುಕುಡಿವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಅರಿಸಿನದ ಚೂರ್ಣಮಂ ಹುಣೆಸೆಯಬೇರರಸಮಂ ಅಕ್ಕಿಯಕರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿವುದು, ಇವಲಿಂದೆ ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಾದ ಉರಿಯ ಪುಗುಳ್ಳಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೨೫.

ಟೀ|| ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ, ಉದಕಮಂಕೂಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ದೇವಿಯಸಸಿ ಮಾಣ್ಣುದು, ಅಲ್ಲಾ ಮೆಯ್ಯೊಳಾದೊಡೆ ಆ ಪುಗುಳ್ಳಳನೆಸೆಕೊಂಡು ರೋಗಿಯಪೆನೆಗೊಂಡು ಚಳ್ಳೆಲೆಯುಮಂ ಪಪ್ಪದು ಬಿಸುಡಲ್ 8 ಪುಟ್ಟಿದ ದೇವಿಯಸಸಿ ಮಾಣ್ಣುದು—೨೬.

ಟೀ|| 9 ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಮುಡಿವಾಳಂ, ಪರ್ಪಟಕಂ, ಲಾಮಂಚಂ ಶುಂಠಿ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಈ ಔಷಧಂಗಳಂ ಕಷಾಯಂ ಮಾಡಿ ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲದಿದೋಡೆ ಯೆಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ಮುಡಿವಾಳಂ

1 ರಸವೆ. 2 ಪಿಪ್ಪಾಯೆ. 3 ಬೇರನೊಂದನಲೆವ ಸೂರಳಮುಲಾಗುಂ. 4 ಹರಳು ಪೋಲೆಯ. 5 ಕೊಂಡು. 6 ಮತ್ತಂ. 7 ತಂದು. 8 ಮುಟ್ಟಿದ. 9 ಅಂಬುಧರಮೆಂಬುದು ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ.

ಕಂ|| ಎಡುಂಬಾಳಕ ಪದ್ಮಕ |
ಮೆರಡುಂ ಚಂದನಮೆನಿವು ವಂ ಕೆಳ್ಳೆಯಂ ||
ದರೆದು ನಡುನೆತ್ತಿಯೊಳ್ ಪೂ |
ಸೆ ರುಜಾರ್ತನ ಕೃಪೆಯ ದಾಹದೊದವಂ ಕಳೆಗುಂ || ೨೮ ||

ಜಳದೊಳರಿದಾಮಯಂ (ನ) ಯ |
ಸ್ವಿಲತಾಕಪೂರ್ವವಾಲ ಬೀಟಲ್ ನೀಲೋ ||
ಶೃಲ ಮೆಂಬಿನಣರೊಳ್ 1ತಾ |
ಳ್ಳಲೊಡಂ ನೀರಡಿಕೆಯೊದವನದು ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ || ೨೯ ||

(ಪಗಲನಿಬ್ರಗ)

ಮಧುಕಂ ಬೃಹದೀಳಮಂ |
ಬುಧರಂ 2ಸಿಂಧುಪ್ರಸೂತಮೆಂಬೀ ಪೇಟೈ ||
ಷಡಮಂ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯಂ |
ದಧಿಕಂ ಝೇಂಪಿಸುವ ನಿದ್ರೆಯಂ ಮಾಣಿಸುಗುಂ || ೩೦ ||

(ಪಲ್ವಿಂಬುರ್ದರ್ಕ - ನಿವ್ರಬರ್ಪುರ್ದರ್ಕ)

ಎಸಡಿನ ಪಾಲಂ ದುಗ್ಧಾ |
ಜ್ಞಸಮಸ್ತತಮಟ್ಟು ತೊಡೆಯ ಪಲ್ವಿಂಬುದನೋ ||
ಡಿಸುಗುಂ ನೆತ್ತಿಯೊಳಿಡೆ ವಾ |
ಯಸಜಂಘೆಯ ಬೇರನಧಿಕನಿದ್ರೆಯ 4ನೀಗುಂ || ೩೧ ||

ಇವಂ ಕೂಡಿ ಕಷಾಯಂ ಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಬೆರಸಿ ಕುಡುವುದು ಇವಣುಂ ಬಾಯಾಪ್ಪಾಕ ಕಿಡುವುದು-೨೭.

ಟೀ|| ಲಾಮಂಚಂ, ಮುಡಿವಾಳಂ, ತಾವರೆಯಗೆಂಡೆ, ಕೆಂಪಿನತಾವರೆಯಗೆಂಡೆ, ತ್ರಿಗಂಧಂ ಇವಂ ಅಕ್ಕಿಯಕರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ನಡುನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಸುವುದು, ರೋಗಿಯ ಬಾಯಾಪ್ಪಾಕಿಯಂ ತಗ್ಗಿಸುವುದು-೨೮.

ಟೀ|| ಯ(ನ)ಸ್ವಿಮಧುಕಂ, ಕಪ್ಪುರವಳ್ಳಿ, ಅಲದಬೀಟಲ್, ಕರ್ನೆಯೊಲೆಯಗೆಂಡೆ ಇವನುದಕದಲ್ಲಿ ಅರಿದೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ನೀರಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದು-೨೯.

ಟೀ|| ಯ(ನ)ಸ್ವಿಮಧುಕಂ, ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳದಕಾಯ್, ಭದ್ರಮುಷ್ಟೆ, ಸೈಧವಂ ಇವನುದಕದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಂಮಾಡಲ್ ಅಲಸ್ಯನಿದ್ರೆಕಿಡುವುದು-೩೦.

ಟೀ|| ಕರ್ಕಾಟಕ ಶೃಂಗಿಯಂ ಆ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಹಾಲುದುಪ್ಪದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಮಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂಸಲ್ ಪಲ್ವಿಂಬುದು ಮಾಡುವುದು. ಕಾಕಜಂಘೆಯ ಬೇರಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ನೆತ್ತಿಯೊಳಿಡಲ್ ನಿದ್ರೆ ಬರ್ಪುದು-೩೧.

1 ತಾಳದರದ. 2 ಬುಧರ. 3 ಕೆಡ. 4 ನಿಸುಗುಂ. 5 ಬುಳಿಯ ಕಿಡಿಸುವುದು. 6 ಅದಪ.

(ಕರ್ಕಾಟಕ ಉರ್ಧ್ವಾಶ ಕಂಠರೋಗಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಮೋದಕದಿಂ ಮಧುಮೀಲಿಯ |
ಬೂದಿ ಕಣಾಚೂರ್ಣಮೆಂಬಿವಂ ತಿನೆ ರುಜೆಯಂ ||
ದಾದಿಕುರ್ಕುಮೂರ್ಧ್ವ ಶ್ವಾ |
ಸೋದಯಮುಂ ಕಂಠರೋಗಮುಂ ಪ್ರಕಮಿಸುಗುಂ || ೩೨ ||

(ವಮನಕ್ಕೆ)

3ಮದನಶೃಳ ಬೀಜಮಂಕೋ |
೪ದ ಮೂಳಮೆನಿವು ವೆರಡಮಂ 5ಪೋಂತಿನ ಮೂ ||
ತೃದೊಳರೆದು ಬಿಸಿಯ ನೀರ್ವರ |
ಸದನಿನಿಸಂ ಕುಡಿಯಲಂತದಕ್ಕುಂ ವಮನಂ || ೩೩ ||

(ಛರ್ದಿಗ)

ತೆಗಪಿದ ಬಿಲ್ವಾಂಬುವನ |
ಕೈ ಗುಳಾಚಿಯ ರಸಮನಕ್ಕೆ ಮಧುಮಿಶ್ರಿತ ಮೀಂ ||
ಟುಗೆ ಮೇಣೆಳಗಣುಕೆಯೊ ನ |
ಕೈ ಗರ್ಜನೋಳ್ ಕುಡಿಯ 4ಛರ್ದಿಯಂ ಮಾಡಿಸುಗುಂ || ೩೪ ||

(ವಿರೇಚನಕ್ಕೆ)

*ರಘೋದ್ಧತೆ|| ತಿಗಡೆ ಶುಂಠಿ ಶಿವೆ ಬೆಲ್ಲಮೆಂಬ ಮ |
ದುರ್ಗಳನಕ್ಕೆ 5ಪುರಿಂದರ್ ಕಟ್ಟುವ ||
ತ್ತಿಗೆಯ ಕಿಬಿತ್ತುಗಳನಕ್ಕೆ ತಿಂಗೆ ಮಾ |
ಡುಗುಮದಾರ್ಗಮಧಿಕಂ ವಿರೇಕಮಂ || ೩೫ ||

ಟೀ|| ಅಜಮೋದಂ, 7ಪಿಲಿಯಗಜಾಯ ಬೂದಿ, ಹಿಪ್ಪಲಿಯ ಚೂರ್ಣಂ ಇವಂ ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ಬಿ(ಇ)ರ್ಕುಳುಂ, ಮೇಲುಬ್ಬಸಮುಂ, ಕಂಠರೋಗಂಗಳ್ಳುಂ ಮಾಡುವುದು-೩೨.

ಟೀ|| ಮಗ್ಗಾರೆಯ ಬೀಜಂ, ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರ್ ಈ ಎರಡುಮುಂ ಅಡಿನ ಮೂತ್ರ ದೊಳರೆದು ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಒಪ್ಪಚ್ಚಿಯಂ ಕುಡಿಯಲ್ ವಮನಮಾಡುವುದು-೩೩.

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲನತ್ತದ ಬೇರ ಕಷಾಯಮುಂ ಜೇನತುಪ್ಪಮುಂ ಕೂಡಿ ಕುಡುವುದು. 1 ಅನುರದುವಳ್ಳಿಯ ಕಷಾಯಮುಂ ಜೇನತುಪ್ಪಮುಂ ಕೂಡಿ ಕುಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಳಗಣುಂಕೆಯ ನಕ್ಕೆ ಗರ್ಜನಲ್ಲಿರೆದು ಕುಡಿಯುವುದು, ಇವಣುಂದೆ ಛರ್ದಿ ಮಾಡುವುದು-೩೪.

ಟೀ|| ತಿಗಡೆ, ಶುಂಠಿ, ಅಣಿಲಿಕಾಯ್ ಈ ಮೂಳು ಚೂರ್ಣಮುಂ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ವಿರೇಚನವಪ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟವತ್ತಿಗೆಯ 2ಪಿಲಿಯಗಜಾಯಮುಂ ಮಾಡಿ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ವಿರೇಚನಮಾಡುವುದು-೩೫.

1 ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ಬೂದಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ಚೂರ್ಣಮಿನ ಮೆಲೆ ರುಜೆಯಂ ದಾಡತಿಕ್ಕೂರ್ಧ್ವ, ದಾಡತಿಕ್ಕುಳುಂ. 2 ಮದನಶೃಳ ಮೂಳಬೀಜಮಂಕೋಲೆಯ. 3 ಪೊಂದಿನ. 4 ತರ್ದಿಯಂ. 5 ಪಿರಿದರ್. 6 ಪಿತ್ತ ಗಳನನಕ್ಕೆ. 7 ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ಗಜಾಯ. 8 ಕುಡಿಪ ಮತ್ತೆ.

*ಬಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಈ ಕಂದವಿದೆ—

ಕಂ|| ಶಿವತಿಗಡೆ ಶುಂಠಿಗಳ ಜೂ | ಣವ ಮಾಡಿಯೆ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮೆಲೆ ಪುರಿಂದ ಕ |

ಬ್ರವತ್ತಿಗೆಯ ಬೀಜಮುಂ ತಿಂ | ಗೆ ವಿರೇಚನವಧಿಕಮಕ್ಕು ಚಾಂಡನ ಮುಡುಂ |

(ಕಯ್ಯ ಸಕಲ್ಯ)

ಕಂ|| ನವನೀತಮುಮಂ ಶುಕತುಂ |

ದವುಮಂ ಮೇಣ್ ಬಿಸಿಯನೀರಂ ಮಂಕೋಳದ ಮೂ ||

ಳವುಮಂ ಮರವಸಲೆಯ ಪ |

ತ್ರೈ ತೋಳಸಿ ಸೇವಿಸುಗೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಕಯ್ಯ ಸಕಂ || ೩೬ ||

(ಕ್ಷಯರೋಗಕ್ಕೆ)

(೧)

ನಾಗಬಲಾ ಘೃತಮಧುಗಳ |

ನಾಗಳುಮುಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಮಿದ್‌ದಂದು ಮದೋ ||

ದ್ಯೋಗಿ ೨ಗೆಡಲ್ ಪಿಂಗುಗುಂ ಮೋಲ್ |

ಬೇಗಂ ಪಪಾಪಟ್ಟು ಪಿಂಗುಗುಂ ಕ್ಷಯರೋಗಂ || ೩೭ ||

(೨)

ನೆಲದಾಲಂ ಮೇಣ್ ನೀಲಿಯ |

ದಳಮಂ ಮೇಣ್ ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾಂತೆಯಲೆಯಂ ಮೇಣ್ ನೆ ||

ಗ್ಗಿಲಬೇರ ನರದು ಪಾಲೋಳ್ |

ಸಲೆ ಕುಡಿವಂ ಸಂಕ್ಷಯಕ್ಕೆ ಪಡೆಗುಂ ಕ್ಷಯಮಂ || ೩೮ ||

(ಗಳಗಂಡಕ್ಷಯ ವಾತಂಗಳ್ಗೆ)

ಅಳೆಯಿಂದಂ ಕಾಮಲೆ ತಂ |

ಡುಳ ಜಳದಿಂ ದರುಸೆ ಗವ್ಯಘೃತದಿಂದಂತಾ ||

ಗಳಗಂಡ ಕ್ಷಯ ವಾತಂ |

ಗಳೆ ಕಿಡುಗುತ್ತ ರಣೆಯಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸೆ ಸತತಂ || ೩೯ ||

ಟೀ|| ಅನೆಗನ ತಿಗುಡನರೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆ(ಲ್ಪುದು)ಲಲ್, ಅಲ್ಲಾ ಅಂಕೋಲೆಯ ಬೇರಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಪಾಂಡವರ ಬಸಲೆಸೊಪ್ಪಂ^೧ ತೋಳಸಿ(ಯಂ) ಮೆಲ್ಪುದು, ಇವಳಿಂದೆ ಕಯ್ಯ ಸಕಂ ಮಾಡ್ಪುದು—೩೬.

ಟೀ|| ಕಳ್ಳಂಗಳಲೆಯ ಸಮೂಲವನರೆದು ಜೇನುತುಪ್ಪದಲ್ಲಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಾದೊಡಂ ಕಲಸಿ ಗುಲಾಗಿಯಂ ಕೊಳಲ್ ಕ್ಷಯರೋಗಂ ಮಾಡ್ಪುದು—೩೭.

ಟೀ|| ನೆಲದಾಲ ಗಿಂಡೆಯಂ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಹ, ಅಲ್ಲಾ ನೀಲಿಯೊಪ್ಪಂ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಹ, ಅಲ್ಲಾ ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾಂತೆಯಂ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಹ, ಅಲ್ಲಾ ನೆಗ್ಗಿಲ ಬೇರಂ^{೧೦} ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು^{೧೧} ಕುಡಿಹ ಇವಳಿಂದೆ ಕ್ಷಯ^{೧೨}ರೋಗಂ ಮಾಡ್ಪುದು—೩೮.

ಟೀ|| ಉತ್ತರಣೆಯ^{೧೩} ಬೇರಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ ಕಾಮಲೆ ಕಿಡುಗುಂ. ^{೧೪}ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರನೆ ಅಕ್ಕಿ ಗರ್ಜಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿ ಮಾಡ್ಪುಂ. ^{೧೫}ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕೊಳಲ್ ಗಳಗಂಡರೋಗ, ಕ್ಷಯರೋಗ, ವಾತರೋಗಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೩೯.

1 ಮಂಕೋಲದ. 2 ದರ್ಶಿಂಗಡಮೋಲ್. 3 ಕುಡಿಗುಂ. 4 ದರಿಸಿನ. 5 ಗಿಸು ಸಕತಂ. 6 ಕುಡಿಸಿ. 7 ಯಾಗಲಿ. 8 ಪ್ಯಾಗಲಿ. 9 ಯಾಗಲಿ. 10 ನಾಗಲಿ. 11 ಕುಡಿದರೆ. 12 ರೋಗದರೆ. 13 ಬೃಷನು. 14 ಅ ಬೇರನೆ. 15 ಅದೇ ಬೇರನೆ.

(ಅಯುಷ್ಯವರ್ಧನಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಪೊಸಸಾ |

ಸಿವೆಯುಮನಂಕೋಲೆಯ 1 ಬೀಜಮಂ ಕೊಡಿ ಬಬಾ ||

ಕ್ಕವನೆಣ್ಣೆ ಗೊಂಡು ಸಲೆ ನ |

ಸ್ಯವೆಜೆದೊಡಾಯುಷ್ಯವರ್ಧನಂ ಬುಧ ಬಂಧೂ || ೪೦ ||

2(ಬುದ್ಧಿವರ್ಧನಕ್ಕೆ)

ಘೃತಮಧುಸಹಿತಂ ಬಜೆಯಂ |

ಸಿತಮಂ ನೆಲ್ಲಿಯುಮನಿರ್ಪತೊಂದುದಿನಂ ||

ಸತತಮುಪಯೋಗಿಸುತಿದ್‌ದಂ |

ಡತಿಶಯಮೇಧಾವಿಯಕ್ಕು ಮಚಳಿತವಚನಾ || ೪೧ ||

(ನರಿತೆರೆಗಳ್ಗೆ)

ಬೆರಸಿ ಮಧುಘೃತಗಳೆ ನಾ |

ಗರ ಭಲ್ಲಾ ತಕ ವಿಳಂಗಮಂ ಸೇವಿಸುಗ ||

ಚ್ಚರಿ ಯೆಂಬಿನೆಗಂ ರುಜೆಯಂ |

ತೆರೆಯಂ ನರೆಯಂ ನಿರಂತರಂ ಗೆಲ್ಲು ಮವಂ || ೪೨ ||

(ಅಯುಷ್ಯವರ್ಧನಕ್ಕೆ—ನರಿತೆರೆಗಳ್ಗೆ)

ಮ|| ಅಳೆಯೋಳ್ ಬೋಲತರಂ ಸಿಪಾಜ್ಯದೊಳಮಂಗುರ್ ಬಿಲ್ಲದೊಳ್ ನಾಗರಂ |

ತಿಳದೊಳ್ ಕರ್ತಿದೊಳ್ ಫಲತ್ತಿತಯ ಮುಷ್ಟಕ್ಷೀರದೊಳ್^೧ ನೆಗ್ಗಿಲಾ ||ಮಳಕಂ^೨ ಚಿತ್ರಕಮೂಳಮಾಸಡಿ ವಿದಾರೀಕಂದಮೊಂದೊಂದೆ ಕೇ |ವಳ ಮಾಯುಷ್ಯಕರಂ ಜರಾಮಯಹರಂ ಲಾವಣ್ಯ^೩ ಸಂಪತ್ಕರಂ || ೪೩ ||

ಟೀ|| ಪೊಸಸಾಸಿವೆ, ಅಂಕೋಲೆ ಬೀಜಂಗಳ್ ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯವುಟದಿಂದೆ ತೈಲಮಂ ತೆಗೆದು ಆ ತೈಲಮಂ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡಲ್ ಅಯುಷ್ಯವರ್ಧನ ಮಕ್ಕುಂ—೪೦.

ಟೀ|| ಬಜೆ, ಸಕ್ಕರೆ, ನೆಲ್ಲಿಯಸೆಟ್ಟು ಈ ಮೂಲುಮನೊಂದಾಗರೆದು ಜೇನುತುಪ್ಪದೊಳಾದೊಡಂ, ತುಪ್ಪದೊಳಾದೊಡಂ ಕಲಸಿ [ಇರ್ಪತ್ತೊಂದುದಿನ ಪರ್ಯಂತಂ] ಮೆಲಲ್ ಬುದ್ಧಿ ಪೆಚುವುದು—೪೧.

ಟೀ|| ಶುಂಠಿ, ಕೇಳಗೊಟ್ಟಿ, ವಾಯುವಿಳಂಗಂ ಈ ಮೂಲುಂ^೪ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಜೇನುತುಪ್ಪಮನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ತುಪ್ಪಮನಾದೊಡಂ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ನರಿ ತೆರೆಗಳ್ ಮಾಡುವು—೪೨.

ಟೀ|| ಬೋಲತೋತ್ತರದ ಸಮೂಲಮಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲರೆದು^{೧೦} ಕುಡಿಹ; ಅಂಗುರಂ, ಸಕ್ಕರೆ, ಈ ಎರಡುಮಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅರೆದು^{೧೧} ಕೊಳುಹ; ಶುಂಠಿಯ ಚೂರ್ಣಮಂ^{೧೨} ಬಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ

1 ಬಿತ್ತಮಂ. 2 ಬುದ್ಧಿಗೆ. 3 ದರ್ಶಿ. 4 ದಲವೊಂಗು, ದಲವಾಂಗು. 5 ನೇಗಿಲಾ. 6 ಚಿತ್ರಕ ಮೂಲಕ. 7 ಪರ್ಕಣಂ. 8 ಗೇರದರಳು. 9 ಸಮಾನಿಸಿಕೊಂಡು. 10 ಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತಂ. 11 ಕೊಳ್ಳಲು. 12 ಇಮಂ ಬಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಹ, ಎಳ್ಳು.

(ಮಯಾ ನಾಟುವುದು ಪೋಪದರ್ಶನ)

ಕಂ|| ಅತಿದುರ್ಗಂಧಾಂಗಂ ಬೋ |
 ಉತರದ ಬಿತ್ತುಗಳನರೆದು ಸೌವೀರಸಮ ||
 ನ್ವಿತಮಾಗಿ ಕುಡಿಯ ಸುರಭೀ |
 ಕೃತಾಂಗನಕ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಳಕಾ || ೪೪ ||

(ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ - ಪುಷ್ಪಿಗಳ್ಳಿ)

ನವಣೆಯಪಿಟ್ಟುಂ ನೆಲದಾ |
 ಉವ ನೊಡವೊಯ್ದುಟ್ಟು ಫೃತಸಮೇತಂ ಮೇಣ್ ದು ||
 ಗೃವಿಮಿಶ್ರಂ ಸೇವಿಸೆ ವೀ |
 ಯವೃದ್ಧಿಯುಂ ಮೆಯ್ಯ ಪುಷ್ಪಿಯುಂ ಸವನಿಸುಗುಂ || ೪೫ ||

(ವೀರ್ಯವರ್ಧನಕ್ಕೆ - ನರತೆರೆಗಳ್ಳಿ)

ಜವೆ ನಸುಗುನ್ನಿಯಪಾಮಾ |
 ಗ್ವಪುಷ್ಪ ಕೊಳುಗುಳಿಯನಿಪ್ಪಿ ವಿಂತಿನಿತಲ ಬೀ |
 ಜವ ನರೆದು ದುಗ್ಧದೊಳ್ ಕುಡಿ |
 ಯ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿಯನನಾರತಂ ಪೆರ್ಚಿಸುಗುಂ || ೪೬ ||

ಮೆಲುಹ; ನೆಗ್ಗಿಲಬೇರಂ ಬಿಸಿಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿದು; ಎಳ್ಳು, ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ್, ತಾರೆಯ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು ಈ 2ನಾಲ್ಕುಮಂ ಚೂರ್ಣಮಾಡಿ, ಸಕ್ಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲುಹ, 3ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು ಬಿಸಿಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿದು, ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಂ ಬಿಸಿಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿದು, ಅಸಡಿಯ ಬೇರಂ ಹಸಿಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿದು, ನೆಲಗುಂಬಳದ ಗೆಂಡೆಯಂ ಬಿಸಿಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿದು, ಈ ಔಷಧಿಗಳು 4ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೊಳಲಾ ಆಯುಷ್ಯವರ್ಧನಂ, ನರತೆರೆಗಳ್ಳಿ ಕೆಚಾರವು. ದೇಹಂ ಕೋಮಲತೆಯನಪ್ಪುದು—೪೩.

ಟೀ|| ಬೋಉತರದ ಬಿತ್ತುಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ 6ಮೆಯಾ ನಾಟುವುದು 7ನಾಣ್ಣುದು—೪೪.

ಟೀ|| ನವಣೆಯ ಪಿಟ್ಟುಂ ನೆಲದಾಟದ ಗೆಂಡೆಯುಮಂ ಕೂಡಿ ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು 8ಸಂಕಟ ಯಾಗಿ ತೊಳಸಿ ತುಪ್ಪಮನಾದೊಡಂ, ಪಾಲನಾದೊಡಂ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ ಯಕ್ಕುಂ ದೇಹಪುಷ್ಪಿಯುಮಪ್ಪುದು—೪೫.

ಟೀ|| ಜವೆ, ನಸುಗುನ್ನಿಯ ಬೀಜಂ, ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೀಜಂ, ಉರ್ದು, ಕೊಳುಗುಳಿಕೆಯ ಬೀಜಂ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯ ವೀರ್ಯವೃದ್ಧಿ ಯಪ್ಪುದು—೪೬.

1 ಧಂಗಂ. 2 ಈ ಮೂಟುಮಂ. 3 ನೆಗ್ಗಿಲ ಬೇರಂ.....ಕುಡಿದು. 4 ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿ. 5 ಕಿಡುವು. 6 ಮೇಲೆ, ಮೇಜೆ. 7 ಪೋಗುವುದು. 8 ಸಂಟಿಯಾಗಿ, ಸಂಕುಟಿಯಂ. 9 ರುರ್ಯ ಪೆರ್ಚಿಸುವುದು.

ಕಂ|| ಜವೆ ಕಳಮಂ ಮಾಪಂ ಗೋ |
 ದುವೆ ಪಿಪ್ಪಿಲಿಯಂಬಿವಿನಿಮಂ ಗೋಫೃತದಿಂ | •
 ದವುಗಡಿಸಿ ತಿಂದು ಸಿತದು |
 ಗ್ಧವ ನಿರುಳೊಳ್ ಕುಡಿಯ ವೀರ್ಯವರ್ಧನಮಕ್ಕುಂ || ೪೭ ||

(ನರಬಾರದಿವುಧರ್ಶನ)

ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದೆ ಬೇಜಿ ವೇಜಿ |
 1ಲೆಯ ತಾಟಿಯ ಸೆಳ್ಳಿಕಾಯ ಬೀಜದ ಸೀವ ||
 ನ್ನಿಯ ದೇವನೆಣ್ಣೆಯಂ ಕೊಂ |
 ಡು ಯತ್ನದಿಂ ನಸ್ಯಮೆಣಿಯ ಪಲಿತಸ್ತಂಭಂ || ೪೮ ||

ಗರುಗಂ ಫಲತ್ರಯಂ ಅ |
 ವರೆ 2ಯಲರುಂ ನೀಲಿ ಚೂರ್ಣಬೀಜಂ ಕಡ್ಬೊ ||
 ನ್ನರಜಮಿವ ನಾರನಾಳದೊ |
 ಳರೆದಿಂಬಿನೆ ಪೂಸೆ 3ಪಲಿತ ನಿರ್ಭಯಮಕ್ಕುಂ || ೪೯ ||

ಇದು ಕೇಳ್ ಸಾಮಾನ್ಯಮೆ ಶಂ |
 ಖದ ಬೂದಿಯನೊಳ್ಳತಾಗಿ ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಸೀ ||
 ಸದಿನಂತದ ನೊಂದಿರೆ ಪೂ |
 ಸಿದೊಡಂ ನರೆ ಕರಿಯವಾಗಿ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಕುಂ || ೫೦ ||

ಟೀ|| ಜವೆ, ಕಟುವೆಯಕ್ಕಿ, ಗೋದುವೆ, ಉರ್ದು ಇವಂ ಹಿಟ್ಟುಗುಟ್ಟು ಹಿಪ್ಪಲಿಯ ಚೂರ್ಣ ಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಅಕ್ಕತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಅವುಗನಡಿಸಿ ಮೆದ್ದು ಸಕ್ಕರೆ ಹಾಲುಮಂ ಕೂಡಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ 4ಕೊಳಲ್ ಮೀರ್ಯವರ್ಧನಮಪ್ಪುದು—೪೭.

ಟೀ|| ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ ತಿರುಳ್, ತಾರೆಯ ಬೀಜದ ತಿರುಳ್, ಚೆಳ್ಳಕಾಯ ಬೀಜದ ತಿರುಳ್, ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ತಿರುಳ್, ಇವೆಲ್ಲ ವೊಂದೊಂದುಮಂ ಬೇಜಿವೇಜಿ ಸೂರ್ಯ ಪುಟದಿಂ ಶೈಲಮಂ ತೆಗೆದು ವೊಂದೊಂದಲಿ ಶೈಲಮಂ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡಲ್ ನರೆ ಕಿಡುವುದು—೪೮.

ಟೀ|| ಗರುಗಂ, ತ್ರಿಫಲೆ (ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ತಾರೆಯ ಕಾಯ್) ತಾವರೆಯ ಕೇಸರಂ, ನೀಲಿಯ ಸೊಪ್ಪು, ಮಾವಿನ ಬೀಜಂ, ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಕೇಸರಂ, ಇವಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ನರೆತೆರೆಗಳ್ಳಿ ಕಿಡುವುದು—೪೯.

ಟೀ|| ಶಂಖಮಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಂ ಮಾಡಿ ಸೀಸಮಂಕೂಡಿ ಮರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಡೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ನರೆ ಕರಿದಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರ್ಪುದು—೫೦.

1 ಬೀಜದ ತಿರುಳ್ ಕಾಗಿದೊಡೆಯ ಸಿವನಿಯ ಬೇವಿನ, ಬೀಜದ ತಿರುಳ್ ಕಾಗಿದೊಡೆಯ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ತಿರುಳ್ ಸಿವನಿಯ ಬೇವಿನನೆಣ್ಣೆಯಂಕೊಂಡು, ಇಲೆಯ ಬೇಳ ಕಾಗಿದೊಡೆ ಬೇವಿನ ತಿರುಳ್ಣೆಯ ಸೂರ್ಯ ಪುಟದಿಂ ಕೊಂಡುಂ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ ನಸ್ಯವೆಣ್ಣೆಗೆ. 2 ಯ ಗೆಂಡೆಯಂ ನೀಲಿಯ ಚೂರ್ಣಬೀಜಂ ಚಿಟ್ಟಿನೆಯ, ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ರಜವರೆ ಯಾವಂ ನೀಲಿ. 3 ಪಲಿತವನಳಿಗು ನಿರ್ಭ, ಪಳವ ತಳಿ, ಪಳವ ತಳಿ ಮದಕ್ಕುಂ. 4 ಸೇವಿಸಲ್.

(ನಿಜಾದಲೆಗೆ)

ಕಂ|| ರದನಿಯ ರದಮಂ ಪೊಗೆವೋ |

ಗದಂತು ಸುಟ್ಟಾಡಪಾಲೊಳಿಂಬಾಗಿರಲೇ ||

ಉದಿನಂ ರಸಾಂಜನಂ ಬೆರ |

ಸದಪಾಂ ತಲೆವೂಸೆ ಕುಟಿಳ ಕುಂತಕಮಕ್ಕುಂ || ೫೧ ||

(ಪಟಾದಲೆ ನಿಜಾದಲೆಯಪ್ಪದರ್ಶ)

1 ಸಲೆ ಮಾಂಸಿ ನೆಲ್ಲಿ ನೀಲೋ |

ತ್ವಲ ಕಂಜಂ ಕೋಷ್ಠ ಮೆಂಬಿವಂ ಕಟಾಯಿಂದಂ ||

ತಲೆಯಂ ಪೂಸಲೊಡಂ ಪಟಾ |

ದಲೆ ನಿಜಾದಲೆಯಕ್ಕು ಮೆಂಬುದೊಂದಚ್ಚರಿಯೇ || ೫೨ ||

(ಮಡಜಡಗೆ)

ಗುಡಜಲಮನಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ಮಾ |

ರುಡ ಫಲದೊಳ್ ತಿರುಳನಕ್ಕೆ 2 ತಲೆವೂಸಲೊಡಂ ||

ಜಡೆಗೊಂಡ ತಲೆಯೆ ಬಲ್ಪಿಣಿ |

ಲೊಡೆದು ಮೃದುಸ್ಸಿಗ್ಗ ಸರಳತರಮಾಗರ್ಕಂ || ೫೩ ||

(ಸೊಂಡಿಗೆ)

ತಿಳಮದು 3 ನಾಗಂ ನೀಲೋ |

ತ್ವಳಂಗಳೊಳ್ ಸಮನೆ ಭಾಗಮಾಗಿರೆ ಕೊಂಡಾ ||

ಮಳಕಮನಿಂಬಾಗಿರೆ ತಲೆ |

ಯೊಳಗೆಲ್ಲಂ ಪೂಸೆ 5 ಸೊಂಡು ತಡೆಯದೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೫೪ ||

ಟೀ|| ಅರಿಸಿದ ಚಾರ್ಣಮಂ ಪೊಗೆವೋಗದಂತೆ ಪುಟಮನಿಕ್ಕಿ ಅಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಏಲು ದಿನಮೂಲಿಟ್ಟು ಅದಂಕೊಂಡು ನೀಲಾಂಜನಮಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ತಲೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ಕುರುಳ್ಳೊಂದಲಪ್ಪದು—೫೧.

ಟೀ|| ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ಕನ್ನೆಯಿಲ ಗೆಂಡೆ, ಕೋಷ್ಠಂ ಇವನಂಬಿಲದಲ್ಲ ರೆದು ತಲೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ಪಟಾದಲೆ ಪೊಳ್ಳಹ ಕೂಂದಲಪ್ಪದು—೫೨.

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲದ ನೀರಾದೊಡಂ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಕಾಯ ತಿರುಳಾದೊಡಂ ತಲೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ಜಡೆಗೊಂಡ ಕೂಂದಲ್ ಬಿಟ್ಟ ಜಡೆ ಮಾಣ್ಣು ಚೆನ್ನಪ್ಪದು—೫೩.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳು, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ, ನಾಗಕೇಸರಂ, ಕನ್ನೆಯಿಲ ಗೆಂಡೆ, ಇವಂ 7 ಸಮಭಾಗೆ ಯಾಗಿ ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟುಮನೊಂದಾಗಿ ಭಾಗೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಮೆಂಡೆಗೆ ಪೂಸಲ್ ಸೊಂಡು ಕಿಡುವುದು—೫೪.

1 ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ಸಲೆ ಜಟಿ ನೆಲ್ಲಿಯು. 2 ತಲೆಯ ಉಸ. 3 ನಾಗರ. 4 ಳಂ. 5 ಸೊಂಡು. 6 ಅಸ. 7 ಸಮಾಸಿ.

1 (ತೇವಳ್ಳೆ)

ಕಂ|| ಕರಿಯಾಡಿನ ಮೂತ್ರದೊಳರೆ |

ದರಪಿಟ್ಟಿಗೆ ಯರಲನಕ್ಕೆ ಗುಳ್ಳದ ಪಣ್ಣಂ ||

ಗುರುಗುಂಜಿ ಯೆಂಬಿವಂ ಮಧು |

ವೆರಸದನೆಜಿ ಪೂಸಿದಂದು 2 ತೇವಳ್ಳ ಕಿಡುಗುಂ || ೫೫ ||

3 (ಮಂಡೆಯ ಪುಟುವಿಗೆ)

ಸಮನಿಸೆ ಗೋಜಳದೊಳ್ ಚಿ |

ತ್ವಮೂಲಮಂ ಕಲಸಿಕೊಂಡು ಪೂಸಿಗೆ ಮೇಣ್ ಕೋ ||

ಪ್ಪಮನೆ ಪುರಿದರೆದು ತಿಳಕ್ಕೆ |

ಳಮ ನೆಜಿಡಜಿ ಪೂಸಿದಂದು ಮಂದುಲು ಕಿಡುಗುಂ || ೫೬ ||

(ಜೇರ್ ಸೀರ್ಗಳ್ಳೆ)

ರಸಮಂ ಫಡೆವಲ್ಲಿ ದಳ |

ರಸದೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಿ ಬಲುಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪದೊಳ್ ಭಾ 4 ||

ವಿಸಿ ತಲೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದೊಡು |

ಳ್ಳ ಸೀರುಮುಳ್ಳನಿತುಪೇನುಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೫೭ ||

(ತರ್ದು, ಮಂದುಲುಗಳ್ಳೆ)

6 ಅರಗಾಮಳಕಫಳಂ ವೃ |

ಪ್ಪರಾಜಪತ್ರಂ 7 ಚಗಟ್ಟಿ ಯಕ್ಕೆ ಯಿವಂ ಕೊಂ ||

ಡರೆದಿಂಬಾಗಿರೆ ಪೂಸಿಗೆ |

ತಿರೋವುಣಂ ತರ್ದು 8 ಮಂದುಲುಕಿಂಬಿವು ಕಿಡುಗುಂ || ೫೮ ||

ಟೀ|| ಜಾಜಿ ಮೊಗ್ಗಿಯಂ ಕರಿಯಾಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ತೆಗು(ವು)ಳು ಕಿಡು ವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಗುಳ್ಳದ ಪಣ್ಣು ತಿರುಳ್ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೀಜಂ ಇನರಡಂ ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲರೆದು ತಲೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ತೇವಳ್ಳ ನಕ್ಕಿದಂದು 2 ಮಾಣ್ಣುದು—೫೫.

ಟೀ|| ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕೋಷ್ಠಮಂ ಪುರಿದು ಚಾರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸಲ್ ಮಂಡೆಯ ಒಳಗಣ ಪುಟುಗಲ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೫೬.

ಟೀ|| ಎಳ್ಳೆಯದೆಲೆಯ ರಸದಲ್ಲಿ [ಪಾದ] ರಸಮಂ ಮರ್ದಿಸಿ ಅಲುನೆಯಮೇಲೆ ತೊಡೆದು ಮಂಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟಲ್ ಮಂಡೆಯೊಳಗುಳ್ಳ ಪೇರ್ 10 ಸೀರ್ಗಳನಿತುಂ ಕಿಡುವುವು—೫೭.

ಟೀ|| ಅರಗು ನೆಲ್ಲಿಯ 11 ಸೆಟ್ಟು ಕಕ್ಕೆಯಕುಡಿ ಚಗಚೆಯ ಬೀಜಂ, ಎಳ್ಳೆಯಲೆ ಇವೆಲ್ಲಮ ನೊಂದಾಗಿ ಉದಕದಲ್ಲಿರೆದು ಪೂಸಲ್ ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ ತರ್ದು ಪುಟುಗಲ್ ಕಿಡುವುವು—೫೮.

1 ತೇ ಉಳು ನಕ್ಕಿದುದು. 2 ತೆಗುಳು. 3 ಮಂಡೆಯ ಹುಣ್ಣು ಹುಳು. 4 ಭಾಸಿ, ಸೋಸಿ. 5 ದೊಡ್ಡುಳ್ಳನಿತು ಸಿರಮುಳ್ಳ. 6 ಅರಗು ನೆಲ್ಲಿಯ ಫಲಂ ವೃ. 7 ಚಗಚೆಯ. 8 ತುಟುಮೆಂದಿ. 9 ಕಿಡು ವುದು. 10 ಚೀರು. 11 ಕಾಯ.

(ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ಯ)

ಕ|| ತಿಳಿತ್ತೆಳದೊಳುತ್ತರಣೆಯು |
 ಫಲಮಂ ಮೇಣ್ 1 ಲೋಕ್ಯಯರ್ಕಬೀಜಮಯಮಂ ಲಾಂ ||
 ಗಳಿಯೆಂಬಿವ ನಟ್ಟೊಂದಿರೆ |
 ವಿಳೇಪನಂಗೆಯ್ಯ ತಲೆಯ ಪುಣ್ಯಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೫೯ ||

ಪದನಪಾದು ಪುರಿದು ತಿಲತ್ಯೆ |
 ಲದೆ 2 ನಿಶಿ ಪೆಡೆಯಕ್ಕಿ ಯೆಂಬಿವಂ ಮೇಣ್ ಗೋಮೂ ||
 ತ್ರದೆ 3 ಹಾವುಮೆಕ್ಕಿಯಂ ಬ್ರ |
 ಹೃ ದಂಡೆಯುಮನರೆದು ಪೂಸೆ ಪುಣ್ಯಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೬೦ ||

(4 ತಲೆಬೇನೆಗೆ)

ಸಮನಾಗಿ ರುಜೆಯ ನೇರಂ |
 ಡಮೂಲಮಾಂಸಿಗಳನಕ್ಕೆ ಚಗಜೆಯ ಪೊಸ ಬೀ ||
 ಜಮನಕ್ಕೆ ಕಲಾಯೊಳರೆದಾಳ್ |
 ದಮೆ ಪೂಸುಗೆ ತಲೆಯ ಬೇನೆ ತಡೆಯದೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೬೧ ||

(ಅರೆದಲೆ ಬೇನೆಗೆ)

ಮರಿಚಂ ಪೆಸೊಪ್ಪಿಂ ಬಿಂತಿವ |
 ನರೆದೆಳ್ಳ ಕಷಾಯದಿಂದೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ದಂ ||
 ದರೆದಲೆ ಬೇನೆಯನದು ಸಂ |
 ಹಂಕುಂ ಘನಘಟಿಯ ನುಗ್ರವಾತಾಹತಿ 7 ಪೋಲ್ || ೬೨ ||

ಟೀ|| ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೀಜಮಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳರೆದು ತಲೆಯಂ ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಲೋಕ್ಯಯ ಬೀಜಂ, ಎಕ್ವೆಯ ಬೀಜಂ, ಇಂದ್ರನ ಗೆಂಡೆ ಇವನುದಕದಲ್ಲರೆದು ಎಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಮಂಡೆಯಂ ಪೂಸಲ್ ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ಯಳ್ ಕಿಡುವುವು—೫೯.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಮಂ, ಪೆಡೆಯಕ್ಕಿಯ ಸಮೂಲಮಯಮಂ ಪುರಿದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಹಾವುಮೆಕ್ಕಿಯ ಬೇರುಮಂ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯ ಬೇರುಮ ನೆರೆದುಮಂ ಗೋ ಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು ಮಂಡೆಯ 8 ಪುಣ್ಯಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೬೦.

ಟೀ|| 9 ರುದಂತಿ ಅವುಡಲಕೆಯ (ಕನ) ಬೇರ್, ಇವನಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ತಲೆಯಂ ಪೂಸು ವುದು 10 ಅಲ್ಲಾ ಪೊಸ ಚಗಜೆಯ ಬೀಜಮ ನಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ತಲೆಯಂ 11 ಪೂಸಲ್ ಮಂಡೆಯ ಶೂಲೆ ಮಾಣ್ಣುದು—೬೧.

ಟೀ|| ಮೇಣು, ಪೆಸಲು ಇವನರೆದು ಎಳ್ಳಂಕೂಡಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಅರೆದಲೆ ಬೇನೆ ಮಾಣ್ಣುದು. [ಅದು] ಮೇಘದ¹² ಪಿಂಡಂ ಗಾಳಿ¹³ ಎಹಗೆ ಕಿಡಿಸು ವುದು ಅಹಗೆ ಅರೆದಲೆ ಬೇನೆಯಂ ಕಿಡಿಸುವುದು—೬೨.

1 ಲೋಕ್ಯಯನರ್ಕ. 2 ನಿಶಿಪಿಡಿ. 3 ಹಾಮೆಕ್ಕಿಯುಮಂ. 4 ಮಂಡೆ ಶೂಲೆಗೆ. 5 ದಾಲೆ ತಲೆಪೂಸಿ ಬೇನೆ. 6 ಜಂದಿಂತಿವ. 7 ಹತಿಯೊಳ್ (ಲ್). 8 ಪುಣ್ ಕಿಡುವುವು. 9 ರುಜಂ. 10 ಮುತ್ತು. 11 ಪೂಸುವುದು. 12 ಮೇಘದೊಡ್ಡಿಗೆ ಯೆಹಂಗೆ ಘಾಳಿ ಅಹಂಗೆ ಅರೆದಲೆ ಬೇನೆಗೆ. 13 ಕಿಡಿಸುವಂತೆ.

*ಚಂ|| ಅರೆದಲೆಬೇನೆಗೆಶ್ವರಿಯು ಮೂಲದ ನಸ್ಯಮನುಗ್ರಹನ್ನಗೋ |
 ತ್ವರದ ವಿಷಕ್ಕೆ ಮತ್ತದಲು 1 ಬೇರೊಡನೊಂದಿರೆ ಹೆತ್ತ ತುಪ್ಪಮಂ ||
 ತೊರಳೆಗೆ ನಿರೋಳಂತದಲು ಬೂದಿಯನಪ್ಪಲಿಂ ಪ್ರಯೋಗಿಸು |
 ತ್ವರಿ ಪೆಟಕೆನಿಡೊಂದೆ ಕಳೆದಿಕ್ಕುಗು ಮಾವಗಮಂತನೆಲ್ಲಮಂ || ೬೩ ||

(ಕಿವಿಯ ಶೂಲೆಗೆ)

ಕಂ|| ಸದಗುವೈ ಸೈಂಧವಂ ದೇ |
 ವದಾರು ಬಜೆ ಹಿಂಗು ಮುಸ್ತೆ 2 ಶುಂಠಿ ಯಿವಂ ತೈ ||
 ಲದೊಳಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳ |
 ಟ್ಪದ ನೆಪೊಡೊಡೆ ಕಿವಿಯ ಶೂಲೆ 3 ಬೇಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೬೪ ||

ನಯದಿಂದೆ 4 ಕೊಗ್ಗಿ ಪಿಟಿಗೆ |

ಣ್ಣೆಯ ನುಪ್ಪಂ ಬೆರಸು ಕರ್ಣಶೂಲವ್ಯಥೆಗ⁵ ||
 ಕೈಯ ಮೂಲಗೆಯಾವೊಡಲ |
 ಗೆಯ 6 ಮದವಸಲೆಗಳ ದಳದೊಳೊಂದಂ ಕಿವಿಯೊಳ್ || ೬೫ ||

(ಕಿವಿಯ ಪುಣ್ಯ)

ಅಪನೇಜಾಲ ಬೆಳದಾಮ್ಲದ |
 ವರುಣದ ಪಲ್ಲವದೊಳಟ್ಟ ತೈಲಮನೆಪಿಗೊಂ ||
 ದಿರೆ ಮೇಣ್ ಜಾತಿಫಳ ಪ |
 ತ್ವ ರಸಾಸ್ವಿತಮದುಮನೆಪಿಗೆ ಕಿವಿವುಣ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೬೬ ||

ಟೀ|| ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರನುದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಾಡಲ್ ಅರೆದಲೆಬೇನೆ ಕಿಡುವುದು (ಗುಂ). ಆ (ಅದೇ) ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರನೆ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಪಾವುಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂ ಮಾಣ್ಣುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅದೇ ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಂಮಾಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುದಿಯ ತೊರಳೆ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂ ಮಾಣ್ಣುದು—೬೩.

ಟೀ|| ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಸೈಂಧವಂ, ದೇವದಾರು, ಬಜೆ, ಇಂಗು, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಶುಂಠಿ (ಕೋಷ್ಠಂ) ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಕಿವಿಯೊಳ್ ಪಿಂಡಲ್, ಕಿವಿಯಶೂಲೆ ಮಾಣ್ಣುದು—೬೪.

ಟೀ|| ಪುಗ್ಗಿ (ಕೊಗ್ಗಿ) ಉಪ್ಪು ಈ ಎರಡುಮ ನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಂಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಕ್ವೆಯ ಬೇರ ರಸಂ, ಅವುಡಲಕನ ಬೇರ ರಸಂ ಮರವಸಲೆಯ⁷ ಬೇರ ರಸಂ ಇವಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾಗಿ 8 ಯೊಂದೊಂದನೆ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಪಿಂಡಲ್ ಕಿವಿಯ ಶೂಲೆ ಮಾಣ್ಣುದು—೬೫.

ಟೀ|| ಕುನ್ನಿ ನೇಪಾಲೆಲೆ (ಬೇಟೆಲೆ), ಮಾವಿನಪಣ್ಣೆಲೆ (ಕರಿ)ಲೋಕ್ಯಿಯಲೆ ಇವೆ ಲ್ಲಮಂ 9 ತದಕುಟ್ಟು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಆ ಎಣ್ಣೆಯಂ ಕಿವಿಯೊಳ್ ಪಿಂಡುವುದು. 10 ಅಲ್ಲಾ

1 ಬೇರನೊಂದನೊಂದಿರಿತ್ತ. 2 ಕೋಷ್ಠಮಿವಂ. 3 ಬೇಗದೆ. 4 ಪುಗ್ಗಿಪಿಟಿಗೆ. 5 ಗೆಯಕ್ಕೆ 6 ಮರವಸಲೆಯದಳಗಳೊಳೊಂದಂ. 7 ಯೆಲೆಯರಸಂ. 8 ಬೇಜೆವೇಜೆ. 9 ಕದಕಿ. 10 ಅಲ್ಲದಿರ್ವೊಡೆ.

* ಈಶ್ವರಿಯ ಮೂಲದ ನಸ್ಯಮಂ.....ನಕ್ಷತ್ರಂ ಪ್ರಯೋಗಿ.

(ಕರ್ಣವರ್ಧನಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ನೆಲದಾಲು ನರೆದು ಪಾಲೊಳ್

ಕಲಸಿ ಬಲಾಕೃಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆಗೊಂಡೇಬುದಿನಂ ||

ನಿಲಿಸಿಟ್ಟು ಧಾನ್ಯದೊಳ್ ಕ |

ಣಲೇಪನಂಗೆಯ್ಯೆ ಕರ್ಣವರ್ಧನಮಕ್ಕುಂ || ೬೭ ||

(ಕಣ್ಣು ಬೇನೆಗೆ)

ಸಾರಮೆನಿಪ್ಪುತ್ತರಣೆಯ |

ಬೇರಂ ಸೈಂಧವಸಮನ್ನಿತಂ ಪಟನೀರಿಂ ||

ದೋರಂತಿರೆ ಕಿಸುಮೋನ್ನೋಳ್ |

ಜಾರಿಸಿ ಕೊಂಡೆಚ್ಚೆ ನೇತ್ರರೋಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೬೮ ||

ಅಬಲಾಸ್ತನಜಕದೊಳ್ ಮೊ(ಮೆ)ದೆ |

ಯ ಬೂದಿಯುಂ ಕಲಸಿ ಕಾಂಸ್ಯದೊಳ್ ಜಾರಿಸಿಕೊಂ ||

ದು ಬಲಾಕೃದನೆಚ್ಚುಗೆ ಕ |

ಣ್ಣು ಬೇನೆ 4 ತತ್ತ್ವಣಕೆ ಮಾಣ್ಣು ಮಚಳಿತವಚನಾ || ೬೯ ||

(ಕಣ್ಣು ಬೇನೆಗೆ ಸೇಕಂ)

ಕುದಿಯಿಸಿ ಕರಿಯಾಡಿನ ದು |

ಗ್ಗದಿಂದ 5 ಮೇರಂಡಮೂಲಮಂ ಪತ್ರಮುಮಂ ||

ಪದನಪಾದದಪಾಂಜಂ ಮಾ |

ಲ್ಪುದು ಸೇಕಮನಕ್ಷಿ ಶೂಲೆಯಿರದು ಪಶಮಿಕುಂ || ೭೦ ||

ಜಾಯಿಫಳಂ ಚಾಲಿಸಪತ್ರಕಂ ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂಮಾಡಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂಕೂಡಿ ಕಿವಿಗೆ ಹಿಂಡು
ವುದು ಕಿವಿಯ ಪುಣ್ ಮಾಣ್ಣುದು—೬೬.

ಟೀ|| ನೆಲದಾಲು ಗೆಂಡೆಯಂ ಅರೆದು ಪಾಲೊಳಗೆ ಕವಡಿ ಕಾಸಿ ಆ ಪಾಲಂ ಮೊಸರಂ
ಮಾಡಿ ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಕೊಂಡು ಭತ್ತದೊಳಗೆಬುದಿನ ಪರಿಯಂತಂ ಪೂಟ್ಟುರಿಸಿ ಆ ಬೆಣ್ಣೆ
ಯಂ ಕಿವಿಗೆ ಪೂಸೆ ಕಿವಿಯ ಹಾಲೆ ದೊಡ್ಡಿತವುದು—೬೭.

ಟೀ|| ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರ್ ಸೈಂಧವಂ ಈಯೆರಡುಮಂ ಪಟನೀರೊಳ್ ಅರೆದು ತಾಮ್ರದ
ಬಟ್ಟಲೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಿ ಅದಂ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್ ಕಣ್ಣು ವ್ಯಾಧಿಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೬೮.

ಟೀ|| ಮೊದೆಯ ಹುಲ್ಲ ಬೂದಿಯಂ ಮಾಡಿ ಮೊಲೆವಾಲೊಳ್ ಕಲಸಿ ಕಂಚಿನ ಪಾತ್ರೆಯ
ಪೊಟಮೆಯೊಳ್ ಮರ್ದಿಸಿ ಅದಂ 6 ಕಣ್ಣೊಚ್ಚಲ್ ಕಣ್ಣು ಬೇನೆ ಮಾಣ್ಣುಂ—೬೯ |

ಟೀ|| ಅವುಡಲಕನ ಬೇರಂ ಎಲೆಯುಮಂ ಕರಿಯಾಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಕುದಿಸಿ ಅದಂ ಪದನಪಾ
ತು ಸೇಕಮಂ ಮಾಡಲ್ ಕಣ್ಣು ಶೂಲೆ ಮಾ(ಣ್ಣುಂ)ಣ್ಣುದು—೭೦.

1 ವ್ಯಾಧಿಗೆ. 2 ದೊನ್ನೋಳ್. 3 ಯನೂ. 4 ತತ್ತ್ವಣಮಾಣ್ಣುಂ. 5 ಮೇರಂಡಮೂಲಪತ್ರ
ಮುಮಂ ಪದನಪಾ, ಮೇರಂಡದ ಸಮೂಲಮಂ ಪತ್ರಮುಮಂ. 6 ಕಣ್ಣುಲು.

(ತಿಮಿರರೋಗಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಗುರುಗುಂಜೆಯ ಬೇರಂ ಕೊಂ |

ದರೆದಾಡಿನಮೂತ್ರದಿಂದ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಜಳದಿಂ ||

ದರೆದೆಚ್ಚುಗೆ ಮುಸ್ತಿಯವಂ |

ತರೆದೆನಿಪಾಸನ್ನ ತಿಮಿರಮಿವಜಾಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೭೧ ||

(ತಿಮಿರಾದಿ ಸಕಲ ನೇತ್ರರೋಗಂಗಳ್ಗೆ)

* ಕಿಸುವಿನ ಭಾಜನದಿಂದಂ |

ಸುಚಂದನ 1 ಜಳದಮುನಿತಂ ಸಪ್ತದಿನಂ ಮ ||

ರ್ದಿಸಿ ಕೊಂಡೆಚ್ಚಲೊಡಂ ಹಿಂ |

ಗಿಸುಗುಂ ತಿಮಿರಾದಿಸಕಳನೇತ್ರಾಮಯಮಂ || ೭೨ ||

(ಇರುಳ್ಗೆಣ್ಣೆ)

ಮಿದಿದೆಚ್ಚು ಕೊಗ್ಗಿಯಂ ಕ್ಷೌ |

ದ್ರೆದೆ ಮೇಣ್ ಸಗಣದ ರಸಂ ಕಣ್ಣಾನ್ವಿತದಿಂ ಚಿಂ ||

ಚದ ಚಿಗುರನಿರುಳ್ ಕಣ್ಣಾ |

ಣದರುಮರುಂಭತಿಯನಾದೊಡಂ ನೆಜ್ಜೆ ಕಾಣ್ಣಾರ್ || ೭೩ ||

(ನೀಲಿ(ನಿಲವು)ಗಕ್ಕೆ)

ನಯನದೊಳೆಚ್ಚುಗೆ ಕಾಟ್ಟು |

ತ್ತಿಯ ಬೇರುಮನಲ್ಲದಂದು ಸಾಗಲ ಬೇರಂ ||

ಹಯಮೂತ್ರದೊಳೆಚ್ಚುಗತಿ |

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂ 2 ನೀಲಿಗಣ್ಣುಂ ಜ್ವಲ್ಮಮಕ್ಕುಂ || ೭೪ ||

ಟೀ|| ಗುರುಗುಂಜೆಯ ಬೇರಂ ಕರಿಯಾಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಎಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ
ಭದ್ರಮುಸ್ತಿಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣೆ ಎಚ್ಚಲ್ ಇದಪಾಂಜೆ ಕಣ್ಣು ತಿಮಿರರೋಗಂ ಕಿಡು
ವುದು—೭೧.

ಟೀ|| ಚಂದನಮಂ ತಾಮ್ರದ ಬಟ್ಟಲೊಳಗೆ ಎಣುದಿನಪರಿಯಂತಂ (ದಿನಂಪ್ರತಿ) ಮರ್ದಿಸಿ
ಅದಂ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಇವಪಾಂಜೆ ಕಣ್ಣು ತಿಮಿರಂ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ರೋಗಂಗಳುಂ
ಮಾಣ್ಣುವು—೭೨.

ಟೀ|| ಕಿವಿಯೆಕೊಗ್ಗಿಯಂ ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮೆ
ಯ ಸಗಣದರಸದಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪಲಿಯ 3 ಚೂರ್ಣಂ, ಪುಡಿಸೆಯ ತಳಿರ ರಸಂ ಈಯೆರಡುಮಂ ಸಣ್ಣ
ತಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಇದಪಾಂದಿರುಳ್ಗೆಣ್ ಮಾಣ್ಣುದು. ಇರುಳಮಂಭತಿಯ
ನಾದೊಡಂ ಕಾಣ್ಣಾರ್—೭೩.

ಟೀ|| ಕರಿಯಹತ್ತಿಯ(ಗಿಡುವಿನ)ಬೇರನುದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣೆ ಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಸಾಗಲ
ಬೇರಂ ಕುದುರೆಯ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಎಚ್ಚುವುದು ನೀಲಿ (ನಿಲಿ) ಗಣ್ ಮಾಣ್ಣುದು—೭೪.

1 ಜಳಧಿಮಂ. 2 ನಿಲುವು. 3 ತೇದು.

* ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಗಣಿತವಾಗಿದೆ, ಬೇಕೆ ಮಾತ್ರ ಇದೆ.

(ಕಣ್ಣ ಪಟಕಳ್ಳ)

ಕಂ|| ಅರೆದಜಮೂತ್ರದೊಳೊಂದಿರೆ |

ಸುರದಾರುಮನೆಚ್ಚಿದಂದು ಮೇಣೇಟುವಿನಂ ||

ಸುರಭಿಯ ಜಳದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ |

ಹರೀಶಕಿಯನೆಚ್ಚೊಡಂದಣಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೭೫ ||

(ಕಣ್ಣ ಕುಸುಮಗ್ರಂಥಿ)

ನಯನೋನ್ನತ ಕುಸುಮಗ್ರಂ |

ಧಿಯೆಲ್ಲಮೊಮ್ಮೆಯ ತೆರಕ್ಕು ಕಿಡುವುದಿದುಂ ಸಂ ||

ದೆಯಮೇಂ ೨ ಬೆಳ್ಳಡಕಿಲುಗರ್ವ |

ಲ್ಲಿಯ ಬೇರಂ ಕೆಂದೆಯಳೆಯೊಳರೆಚ್ಚಲೊಡಂ || ೭೬ ||

(ಕಣ್ಣ ಪೂಗಳ್ಳ)

ಅರೆದಿಂಬಾಗಿರೆ ತಾಟಿಯ |

ತಿರುಳಂ ಮೊಲೆವಾಲೊಳೆಚ್ಚುಗಲ್ಲದೊಡಂತಾ ||

ತಿರುಳಂ ಜೇನೆಯ್ಯಂ ಕ |

ಪುರಮುಂ ಬೆರನೆಚ್ಚ ಕಣ್ಣ ಪೂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೭೭ ||

(ವದನರೋಗಂ, ಕಣ್ಣ ಪೂ, ಮೊಲೆನಾಗ, ನಾಂಗಲಿವಿಪಂಗಳ್ಳ)

ಬಿನ್ನಣಮೇನಿಪ್ಪೆಯ ಕೆ |

ಚ್ಚಂ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ ವದನರೋಗಂ ಮೊಲೆನಾ ||

ಗಂ ೪ ನಾಗವಿಪಂ ಕಿಡುಗುಮ |

ದಂ ೫ ನೆಹಿ ಮಧುಮಿಶ್ರದೆಚ್ಚ ಪೂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೭೮ ||

ಟೀ|| ದೇವದಾರುನಂ ಆಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳಗೇಟುವಿನಪರಿಯಂತಂ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಇರಿಸಿ ಅದಂ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆ ಚ್ಚುವುದು. ಇವಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣ ಪಟಕಂ ಕಿಡುವುದು—೭೫.

ಟೀ|| ಬಿಳಿಯ ಗಣಜಲೆಯ ಬೇರನಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಜೆ(ಚಿ)ಳ್ಳಡಕಿಲ ಬೇರನಾದೊಡಂ ೬ ಇವಹೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ಕೆಂದೆಯಾಕಳ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್ ಕಣ್ಣ ಪೂವುಂ ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಗಂಟುಗಳುಂ ಕಿಡುವುವು—೭೬.

ಟೀ|| ತಾಟಿಯ ಕಾಯವೊಳಗಣ ತಿರುಳಂ ಮೊಲೆವಾಲೊಳ್ ತೇದೆಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆ ತಾಟಿಯ ತಿರುಳಂ ೭ ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿರೆದು ಕರ್ಪೂರಮಂ ಕೂಡಿ ಎಚ್ಚಲ್ ಕಣ್ಣ ಪೂಗಳ್, ಮಾಡುವು—೭೭.

ಟೀ|| ಇವ್ವೆಯ ಮರದ ಕೆಚ್ಚಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಬಾಯರೋಗಂ, ಮೊಲೆನಾಗವಿಪಂ ಕೆಚ್ಚಿದ ವಿಪಂ ಮಾಡುವುಂ, ಆ ಇವ್ವೆಯ ಕೆಚ್ಚನೆ ಜೇನತುಪ್ಪದೊಳ್ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್ ಕಣ್ಣ ಪೂ ಕಿಡು(ವುದು)ಗುಂ—೭೮.

1 ಗುಮದೇಂ ಸಂವಯಮಯಗುರ್ವಲಿಯ ಬೆಳದಕೆಯ ಬೇರಂ. 2 ಬೆಳ್ಳಡಕಿಲ. 3 ವೇಲಿಯ, 4 ನಾಂಗಲಿಪೂತಿ, ಧಾತಿ. 5 ನೆಹಿ ಮಧುಮಿಶ್ರದವುಗಳ್. 6 ಇವನುಂ ಕೆಂದೆಯಾಕಳ. 7 ಜೇನ ತುಪ್ಪ ಕರ್ಪೂರದಲ್ಲಿ ತೇದು.

(ಕಣ್ಣ ಪೂ ಕಣ್ಣುಟಿಲಂಗಳ್ಳ)

ಕಂ|| ಕವಡಿಕೆಯನಕ್ಕೆ 1 ಮೇಣ್ ರಜ |

ತವನಕ್ಕೆಂಬಾಗಿ ತೇದು ಪೂಸಲೊಡಂ ಬೆ ||

ಟ್ಟುವನೇಡಿಸುತುಂ ೨ ಪುರ್ವ |

ಕ್ಕುವೊಡಂ ಕಣ್ಣುಟಿಲೆಯಂತದಾಗಳೆ ಮಾಡುಂ || ೭೯ ||

(ಮೂಗಿನರುಸಿಗೆ)

ಉದಕದೊಳಲತೆಗೆ ದಾಳಿಂ |

ಬದ ರಜಮೆಳಗಲುಕೆಯಣಿಲೆಯೆಂಬಿನರೆದಂ ||

ತದಹುಂ ನಸ್ಯಮ್ ೪ ನೆಹಿಗೊ |

ಮೊದಲೊಳ್ ಮೂಗೊಡೆದು ೫ ಸುರಿವ ರಕ್ತಂ ಮಾಡುಂ || ೮೦ ||

ಕಾರಸೆಯ ಗಡ್ಡೆಯಂ ಪಳ್ಳ |

ನೀರಿಂ ೬ ಮುಜುದೊಂಡೆಯಳೆಯ ಬೇರಂ ಮೇಣ್ ಸಾ ||

ವೀರದೆ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ಯ ನಿ |

ವಾರಿಸುಗುಂ ಮೂಗಿನರುಸೆಯಂ ತತ್ಪ್ರಣದಿಂ || ೮೧ ||

(ತುಟಿಯ ಪುಡ್ಲ)

ಒಡಗೂಡಿ ಹೇಮ್ ಸೈರಿಕ |

ಗುಡಸ್ಯಂಧವ ಸರ್ಜ್ಜ ೮ ಸಿಕ್ಕ ಕಂಗಳ ನಿಂಬಾ ||

ಗಡುಗೆ ತಿಳತ್ಯೆದಿಂದಂ |

ಕಿಡಿಸುಗುಮದು ಬಿಡದೆ ತೊಡೆದೊಡಧರವ್ರಣಮಂ || ೮೨ ||

ಟೀ|| ಕವಡೆಯನುದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳಿಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮೋನದೊಳೆಯೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟಮನೇಡಿಸುತ್ತೆ ಪುರ್ವನಿಕ್ಕುವುದು. ಇವ ಹಿಂದೆ ಕಣ್ಣುಟಿಲೆ ಮಾಡುವು—೭೯.

ಟೀ|| ಅಲತೆಗೆ, ದಾಳಿಂಬದ ಬೀಜಂ, ಎಳೆಯಗಲುಂಕೆ, ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್, ಇವನುದಕ ದಲ್ಲಿರೆದು ನಸ್ಯಮಾಡಲ್ ಮೂಗಿಂದೆ ಸುರಿವ ರಕ್ತಂ ಮಾಡುವು—೮೦.

ಟೀ|| ಕಾರಸೆಯ ಗಡ್ಡೆಯಂ ಪಟನೀರಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕಾಡ(ಮುಜು)ದೊಂಡೆಯ ಎಳೆಯಬೇರಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಮೂಗಿನ ಅರುಸೆ ಮಾಡುವು—೮೧.

ಟೀ|| ನಾಗಕೇಸರಂ, ಜಾಡು, ಬಿಲ್ಲಂ, ಸೈಂಧವಂ, ಸರ್ಜ್ಜರಸಂ, ಜೇನಮೇಣಂ ಇವ ನೆಕ್ಕಿಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ತುಟಿ(ಗಿ)ಯನೆ ತೊಡೆಯಲ್ ತುಟಿಯೊಡೆದು ಸುರಿವ ರಕ್ತದ ಪುಣ್ ಮಾಡುವು—೮೨.

1 ಮೇಣುಳ ಚಳಕಮ, ಮೇಣುಳಶಮ. 2 ಪುರ್ವವರ್ಕೊಲೊಡಂ. 3 ದಳಲತೆ. 4 ನೆಹಿಗುಂ ಮೊದ. 5 ರಕ್ತ ಸುರಿವುದು. 6 ಮಜ್ಜ. 7 ಸೈರಿಕ. 8 ಸಿಕ್ಕಕಂಗಳ.

(ಬಾಯ್ವಚಕ್ರ)

ಕಂ|| ತಂಬುಲವ ಸುಣ್ಣದೊದವಂ |

ದಂ 1 ಬಾಯ್ವ ಬೆಂದೊಂದೆ ಕವಚಮಾಗಿದೊಡದ ||

ಕಂ|| ಬಿಲಮುಮನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ |

ಮಂ ಬಾಯ್ವೋ ತುಂಬಿ ಕೊಂಡೊಡಂದುಪಕಮಿಕುಂ || ೮೩ ||

(ಪುಳಿವಾಸನೆಗೆ)

ಏಲಾವಾಳುಕಮಾ ಮಧು |

ವೇಲೆ ಘನಂ ಧಾನ್ಯಕಂಗಳೆಂಬಿನರಿದಾ ||

ಗೋಲಕಮನಣಲೊಳಿಡೆ ಮದಿ |

ರಾಲಶುನದ ಪೂತಿಗಂಧಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೮೪ ||

(ಪಲ್ಲನೋವಿಂಗಂ, ಪುಟುವಿಂಗಂ)

ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಕಳ್ಳಿಯ ಹ |

ತ್ತರಿಕೆಯ 4 ಚೀಲೈತಮೆಂಬಿನಿತಹ ಬೇರೊಳ್ ||

ದೊರೆಕೊಂಡುದೊಂದನಣಲೊಳ್ |

ಧರಿಯಿಸಿದೊಡೆ ಪಲ್ಲಪುಟುಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೮೫ ||

ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕಿಣ್ಣುಕುಸಲೆಯ ಮೂ |

ಲವನರೆಡೆಹಿಗಲ್ಲದಂದು ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬ ||

ಳ್ಳಿವರುಹೆಯಾ ರಸಮಂ ಹಿಂ |

ಗುವೆರಸು ಮೇಣೆಹಿಯೆ ಪಲ್ಲ ಪುಟು(ಳ್ಳ)ಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೮೬ ||

ಟೀ|| ಅಂಬಿಲಮಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯುಮಂ ಕೂಡಿ ಬಾಯ್ವೋ ತುಂಬಿ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಬಾಯ್ವ ಸುಣ್ಣಮಾಗಿ ಕವಚವೆ(ತ್ತಿ)ದ್ ಪುಣ್ ಮಾಣ್ಬುದು—೮೩.

ಟೀ|| ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆ, ಇಪ್ಪೆಯಪೂ, ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಇವನುದಕದಲ್ಲರೆದು ಗುಲಾ ಗೆಗಳಂ ಮಾಡಿ ಅಣಲಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಮದ್ಯಪಾನದನಾತ(ಥಂ), ಉಳ್ಳಿಯನಾತ(ಥಂ) ಕಿಡು ವುದು—೮೪.

ಟೀ|| ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರ್, ಕಳ್ಳಿಯಬೇರ್, ಹತ್ತರಿಗೆಯ ಬೇರ್, ಚೀಲೈತನ ಬೇರ್, ಇವುಗಳೊಳಾವುದೊಂದು ದೊರೆಕೊಂಡಮದಹ ಸ್ಥಿರಮಾದ ಬೇರಂ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಾಗರಿಸಿ ಒಂ ದೊಂದುಮಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಅಣಲಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲ್ ಪಲ್ಲಪುಟುಗಳ್ ಕಿಡುವುವು, ಶೂಲೆಮಾಣ್ಬುದು. (ಚೀಲೈತಮೆಂದು ಎಲ್ಲಿನಸಂದಿಗನೆಯೆಂಬ ಗಡು)—೮೫.

ಟೀ|| ಕಿಣ್ಣುಕುಸಲೆಯ ಬೇರ ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಇಂಗಂ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಕಿವಿಯೊಳ್ ಪಿಂಡುವುದು. ಪಲ್ಲಪುಟುಗಳ್ ೦೧ ಕಿಡುವುವು, ಶೂಲೆ ಮಾಣ್ಬುದು—೮೬.

1 ಬಾಯ್ವೋ ಕವಚವೋಷಿ ಬಂದಿರ್ದುಕಂ. 2 ಕೊಂಡಂ ಪ್ರಶಮಿ, ಕೊಂಡಂದುಪ್ಪರ. 3 ಚಿ ಕಳ್ಳಿಯಾ. 4 ಚೀಲೇಜ. 5 ಕೊಂಡುದನಾತದೊಳ್. 6 ಕಿಣ್ಣುಕುಸಾಲೆ, ಕಿಣ್ಣುಸಾಲೆ. 7 ಮರುಟಿಯ, ಮರುಟಿಯರೆ. 8 ನೆಕ್ಕೆಯ. 9 ಕಿಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ. 10 ಕಿಟ್ಟಿ ಹಲ್ಲರಾಲೆ.

(ಜಂಗಮವಿಷಯಪ್ರಾಣ ಅರವಲಿ ಬೇನೆಗಳ್)

ಕಂ|| ಪಲವಪಿಡೊಳೇನೆಕ್ಕೆಯಂ ಪ |

ಣ್ಣೆ ಲೆಯೊಂದನೆ ನಸ್ಯವೊಪ್ಪಿಯೆ ಜಂಗಮ ವಿಷಮಂ ||

ಕುಲಮೊಗೆದ ಪಲ್ಲ ಪುಟುವರೆ |

ದಲೆಬೆನೆಯೆನಿಪ್ಪಿನಿತಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೮೭ ||

(ಬಂಗಿಂಗ)

1 ಜೀರಗೆ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಕಾ |

ಪ್ಪೀರಗೆ ಕರಿಯೆಳ್ಳೆಗೆಂಬಿವಂ ಪೂಸುಗಜ ||

ಪ್ಪೀರದೊಳರೆದಾನನಪಂ |

ಕೇರುಹಮಂ ಬಂಗು ಪಿಂಗುಗುಂ 3 ಬುಧಬಂಧೂ || ೮೮ ||

(ಮೊಡವಿಗೆ)

ಸಿಂಸದೆ ಮೋಣ್ ಬನ್ನಿಯ ಬೀ |

ಜರಾಜಿಯಂ ಗವ್ಯಮೂತ್ರದಿಂದರೆದಿಂಬಾ ||

ಗರೆ ಪೂಸೆ ಮೊಡವಿ ಮೊಗಮಂ |

ಬುರುಹಚ್ಚುವಿಯಾಗಿ ಶೋಳಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿಕುಂ || ೮೯ ||

(ಮುಖಕಾಂತಿಗೆ)

ಜವೆ ಕೋಷ್ಠ ಲೋಧ್ರಮೆಂಬಿಂ |

ತಿವ ಕನೊಂದಂ ಜಲದೊಳರೆದು ಪೂಸಲ್ ಮೊಗಮಂ ||

ದುವ ಕಾನ್ತಿಯುಮಂ ಸದ್ಯ |

ಚ್ಚವಿಯುಮನೊಳಕೊಂಡು ಕರಮೆ ಸೊಗಯಿಸಿ ಶೋಕುಂ || ೯೦ ||

ಟೀ|| ಎಕ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣೆ ಲೆಯ ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಸರ್ಪಂ ಮೊದಲಾದ ಸಕಲಜಂಗಮವಿಷಂ ಕಿಡುಗುಂ(ವುದು), ಪಲ್ಲಪುಟುಗಳುಂ ಕಿಡುವುವು, ಅರೆದಲೆಬೇನೆಯುಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೮೭.

ಟೀ|| ಜೀರಗೆ, ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆ ಕಾಳ್(ಲ್)ಜೀರಗೆ, ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಇವಂ ಅಡಿನ ಮಾಲ್ ಅರೆದು ಪೂಸಲ್ ಬಂಗು ಮಾಣ್ಬುದು—೮೮.

ಟೀ|| ಬಾಗೆಯ ಬೀಜಮಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬನ್ನಿಯ ಬೀಜಮಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು 7 ಪೂಸುವುದು. ಇವಜಿಂದೆ ಮೊಡವಿ ಮಾಣ್ಬುದು, ತಾನರೆ 8 ಹೂವಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖಕಾಂತಿಯಪ್ಪುದು—೮೯.

ಟೀ|| ಜವೆ, ಕೋಷ್ಠ, ಲೋಧ್ರಂ ಇವಪೊಳಗೆ ಅವುದೊಂದು ದೊರೆಕೊಂಡಮಂ 9 ಕೊಂಡು ಉದಕದಲ್ಲರೆದು ಮುಸುಡಂ ಪೂಸಲ್ 10 ಮುಸುಡು ಚಂದ್ರನ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿ ಯಪ್ಪುದು—ಬೇಗಮಪ್ಪುದು—೯೦.

1 ಬೆರಸಿ. 2 ಬೆಳ್ಳುಗಳಿಂದ. 3 ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ. 4 ತ್ವನಿಯಾಗಿ. 5 ನೊಂದಂ ಪೂಸೆ ಮೊಗಮಮಂ ಕಾ. 6 ಯುಮನೆನಿಪ್ಪಿನಿಯ. 7 ಪೂಸಲ್ ಇವಜಿಂದೆ ಮೊಡವಿ ನೋಕುಮಾಣ್ಬುದು, ಮೊಡವಿ ಮಾಮ ಮುಖವೆದ್ದ ಕಾಂತಿಯಪ್ಪುದು. 8 ಕೆಯಂತೆ. 9 ತಂಪು, ನೀರಲಿ. 10 ಮುಖ.

(ನೆಗಡಿಗಿ)

ಕಂ|| ಗುಡಮಂ ಮರಿಚಮುಮಂ ಮೊಸ |
 ರೊಡನೊಂದಿರೆ ಕೂಡಿ 1 ಕೂಟೊಳೆಡುಣ್ಣು ದು ಮೇಣ್ ||
 ಪಡುವಾಗಳ್ ತಣ್ಣೀರಂ |
 ಕುಡಿದೊಡೆ ಕಡುನೆಗಡಿ ಪೋವುದೇಂ ಸಂದೆಯಮೇ || ೯೧ ||

(ನೆಗಡಿ, ತೇಂಕರೆತಲೆಬೇನೆ, ಜ್ವರಂಗಳ್)

ಪಲವುಂ ಮಾತಿನೋಳೆಂ ಪಿ |
 ಪ್ಪಲಿಯಂ ತ್ರಿಫಲೆಯುಮನರೆದು ಜೇನೆಯೊಳದಂ ||
 ಕಲಸಿ ತಿನೆ ನೆಗಡಿ ತೇಂಕರೆ |
 ತಲೆ ಬೇನೆ ಜ್ವರಂಗಳೆಂಬಿವಿನಿತುಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೯೨ ||

(ಉಧ್ವಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ)

ಪುಡಿಮಾಡಿದ ತಾಟಿಯೊಳಿ |
 ಮೃಡಿ ಮಧುವಂ ಕಲಸಿ ಕೊಂಡು ಭೋಜನದಿಂದಂ ||
 ಕಡೆಯೊಳ್ ಸೇವಿಸೆ ತಡೆಯದೆ |
 ಕಿಡುಗುಂ ಕರಮರಿದೆನಿಪ್ಪುದೂಧ್ವಶ್ವಾಸಂ || ೯೩ ||

(ಕೆಮ್ಮು ಮೊದಲಾದುವರ್ಕೆ)

ಕರಿಯಾಡಿನ ತುಪ್ಪಮುಮಂ |
 ಬರಿವದಣೆಯ ಪಣ್ಣು ಗಿಂಜುಮಂ ಸೇವಿಸೆ ಸಂ ||
 ಹರಿಸುಗುಮದು ಕೆಮ್ಮು 4 ತೇಂ |
 ಕರೆಯಂ ನೆಗಡಿಯುಮಾನುಟಾದುವೇಂ ಗೆಯ್ಯುವೋ || ೯೪ ||

ಟೀ|| ಬೆಲ್ಲಂ, ಮೆಣಸಿನ ಚೂರ್ಣಂ ಈಯಿರಡುಮಂ ಮೊಸರೊಳ್ ಕಲಸಿ ಪೋಗರದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಉಣ್ಣುದು. ಅಲ್ಲಾ ನಿದ್ರೆಗೆಯ್ಯಾಗಳ್ ತ(ಥ)ಣ್ಣೀರಂ ಕುಡಿ(ವು)ದು ಮಲಗಲ್ ನೆಗಡಿ ಮಾಡ್ಪುದು—೯೧.

ಟೀ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯಸೆಟ್ಟು, ತಾಟಿಯ ಕಾಯ್ ಇವುಗಳನೊಂದಾಗಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ನೆಗಡಿ, ತೇಂಕು, ಅರೆತಲೆಯಶೂಲೆ, ಜ್ವರಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೯೨.

ಟೀ|| ತಾಟಿಯ ಕಾಯ್ ಚೂರ್ಣಮಂ ಕೊಂಡು ಅದಲಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ಕಲಸಿ ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ 7 ಉಟಮಾಡಿದ ಬಟಾಕ್ಕೆ ಸೇವಿಸಲ್ ಹೆಚ್ಚಿದಂತಹ ಮೇಲಶ್ವಾಸಂ ಮಾಡ್ಪುದು—೯೩.

ಟೀ|| ನೆಲಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳಂ ಕಿಕ್ಕಾಳಿಯಾಕಳ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ಕೆಮ್ಮು ತೇಂಕರೆ (ತೇಕರಿಕೆ) ನೆಗಡಿ ಇವುಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೯೪.

1 ಕೂಳೊಳೆಪದಂತದಮೊಣ್ಣುದವಾಗಳ್ ತಣ್ಣೀರಂ ಕೂಡಿದೊಡೆ... 2 ಬೇನೆಗಳೆಂಬಿವಿನಿತುಂ ಮಗುಟ ಕಿಡು. 3 ಮಂ ಕರಂ ಸೇವಿ. 4 ತೇಂಕರಿಕಂ. 5 ನುಮದುವೇ. 6 ತೇಂಕರತಲೆ. 7 ಉಂಡಮೇಲೆ. 8 ಕರಿಯಾಕಳ.

(ಖಾಸಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಬರಿವದಣೆಲೊಕ್ಕಿಯೆಲೆವುಲಿ |
 ಯರ! ನಾಡುಳಿಯಮರ್ದುವಳ್ಳಿಯೆಂಬಿವರೊಳಗಂ ||
 ದೊರೆ2 ಕೊಂಡುಡೊಂದನಾಜ್ವದೆ |
 ಕರಿದಲ್ಲದೊಡುವುನೆರಸಿ ತಿನೆ ಖಾಸಹರಂ || ೯೫ ||

(ಕಟ್ಟಿದನಿಗೆ)

ಬಿಸುನೀರೊಳ್ ಪಿಪ್ಪಲಿ ತಿಂತಾ |
 ಟಿ(ರಿ) ಸೈಂಧವಂ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಯೆಯುಂ ಮೇಣ್4ನಿಸಾ ||
 ಟಾಸಿ ಗೋಕ್ಷೀರಮನಾಮಳ |
 ಕ ಸಮೇತಂ ಪಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸರಮಿಂಬಕ್ಕುಂ || ೯೬ ||

(ಗಂಡಮಾಲಿಗೆ)

ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಮಾಂಸಿ ಕಲಕ್ತಕ |
 ಮರಪಿಚ್ಚುಗೇಯರ್ಕ ದುಗ್ಧ ಮೆಂಬಿವನಿಂಬಾ ||
 ಗರೆದು ತೊಡೆದಂದು ಕರಮ |
 ಚ್ಚರಿಯೆನಿಸುವ ಗಂಡಮಾಲೆಗಳ್ ಪಟಾಪಡುಗುಂ || ೯೭ ||

(ಉಪಚಿಹ್ನೆಗೆ ಕಿಟುನಾಲಿಗೆ)

ಗಳಸುಂಟಿ(ಟಿ)ಗೆ ಕಿಡುಗುಂ ಪಿ |
 ಪ್ಪಲಿ ಕಾಮನ ನಸ್ಯದಿಂದೆ ನಾಸಾಂತರದೊಳ್ ||
 ಕಳೆಯಿಸೆ 7 ರಕ್ತಮನಂತದು |
 ಕಳೆಗುಂ ಕರವೊದವಿ ತಿತ್ತೋಟುವುಪಜಿಹ್ನಕೆಯುಂ || ೯೮ ||

ಟೀ|| ನೆಲಗುಳ್ಳಂ, ಲೊಕ್ಕಿ, ಎಲೆಕುರಿಯುಂ, ಅಡಸೋಗೆ, ಅಮರ್ದುವಳ್ಳಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆವುದೊಂದು ದೊರೆಕಿದೊಡದಲಿ ಸೊಪ್ಪಂ ಕೊಂಡು ಅಕಳ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಪುರಿದು ಮೆಲ್ಪುಮ ಅಲ್ಪಾ ಅದೇ (ಅ) ಸೊಪ್ಪುಮಂ ಉಪ್ಪಂ ಕೂಡಿ ಮೆಲ್ಪುದುಮಂದೆ ಖಾಸಂ ಮಾಡ್ಪುದು—೯೫.

ಟೀ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ, (ಸೈಂಧವಂ) ತಾಟಿಯ ಕಾಯ್, ಸೈಂಧವಂ ಇವನರೆದು ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿ ಕವಡಿ ಕುಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ನೆಲ್ಲಿಯಸೆಟ್ಟುಮಂ ಅರೆದು ಅಕಳ10 ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅಟಾಸಿ ಕವಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ಕಟ್ಟಿದನಿ ಪೊಳ್ಳತ್ತವು—೯೬.

ಟೀ|| ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ಜಟಾಪಟಾಂಸಿ, ಅಲತೆಗೆ, ಜಾಜಿಯಸೊಪ್ಪು, ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ್ ಇವ ನುದಕದಲ್ಲಿರೆದು ತೊಡೆಯಲ್ ಗಂಡಮಾಲೆ 11 ಮಾಡ್ಪುಂ—೯೭.

ಟೀ|| ಹೊಮ್ಮುಗುಳ ಬೇರರಸಮಂ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಗಳಸುಂಟಿಗೆಯರೊಳಗಂ ಮಾಡ್ಪುದು ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿಯಂ ಬಿಟ್ಟು ರಕ್ತಮಂ ಕಳೆಯಲ್ ಉಪಜಿಹ್ನೆ 12 ಮಾಡ್ಪುಂ—೯೮.

1 ನಾಡುಳಿಚಂಚನು ಬೇವುಮೆಂಬಿವುಗಳಿಗೊಳ್. 2 ಕೊಂಡುಡೊಂದನಾಜ್ವದೆ ಕವಿಪ್ಪದವು, ಕರವಲದೊಡುವು ಕೊಂಡುಡನಾಜ್ವದೊಳಂ ಕರದುಪ್ಪಂ ಬೆರಸಿ ತಿನೆ ಬುಸಂ ಪೋಕುಂ. 3 ಸೇಂಧವಮತಾರೆಯನು. 4 ಜಟಾಪಟಾ. 5 ರಕ್ತತ. 6 ಗೆಮರ್ಕ. 7 ಗಂಧಮ. 8 ತೋಪುಳವಪ್ಪು. 9 ನೀರಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ. 10 ಹಾಲನು ಕೂಡಿಸಿ ಕವಡಿ. 11 ಕಿಡುವುದು. 12 ಮಾಡ್ಪುದು.

ಕಂ|| ಬಜೆಯಂ ತನೆ ಗಳಸುಂಟಿ(ಬಿ)ಗೆ |
ಯಜ್ಞೇರ್ಣಮುಪಜಿಹ್ಯ ಗಂಡಸಂಕಲೆ ಕಫ ವಾ ||
ತಜ ರೋಗಮೆಂಬಿವಂ ತಾ |
ನೆ ಜಯಂಗೈಯ್ಯಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಲಕಾ

|| ೯೯ ||

(ಮಾನಸ್ತಂಭರೋಗಕ್ಕೆ)

ಪರಿಪಕ್ವಮಾದ ಗರ್ಭಗಿನ |
ತಿರುಳುಂ ಶುಂಠಿಯುಮನರೆದು ನಸ್ಯಂಗೈಯ್ಯಂ ||
ದಿರಲೀಗುಮೆ ಮಾನಸ್ತಂ |
ಭರೋಗಮುಂ ಬಾಹುಮೆಂಬಿವಂ ಗ್ರಂಥಿಯುಮಂ

|| ೧೦೦ ||

(ಚಿಬ್ಬಂಗ)

ಕದಳಿಶತ್ರುದಪಾಮಾ |
ಗರ್ಭ ಬೂದಿಯೊಳಲ್ಲಿ ಪಡೆದುವಂ ಟಂಕಣ ಬಾ ||
ರದೊಳಕ್ಕೆ ತೈಲದೊಳ್ ಮೂ |
ಉದಿನಂಬರಮಿರಿಸಿ ಪೂಸೆ ಚಿಬ್ಬುಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೧೦೧ ||

ಆವಿನಳೆಯೊಳ್ ಚಗಚ್ಚೆಯ |
ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಬಿತ್ತನಲ್ಲಿ 2ನಿಶೆ ಗಂಧಕಮೆಂ ||
ಬೀವಸ್ತುವನರೆದೊಂದಿರೆ |
3ಲೇವಿ(ಪಿ)ಸಿದೊಡೆ ಚಿಬ್ಬು ನುರ್ಬು ಪರ್ಬುದೆ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೧೦೨ ||

ಟೀ|| ಬಜೆಯಂ ಮೆಲಲ್ ಗಳಸುಂಟಿಗೆ, ಅಜೇರ್ಣಂ, ಉಪಜಿಹ್ಯ, ಗಳಗಂಡರೋಗಂ, ಶ್ವೇತ್ಸವಾತಂಗಳುಂ 4ಮಾಣ್ಣುವು—೯೯.

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆತ್ತಾಗಿ ಹಣ್ಣಾದ ಗದುಗಿನ ತಿರುಳಂ ಶುಂಠಿಯುಮನುದಕದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಮಂಕಿನಂತೆ ಇರ್ಪುದುಂ, ಬಾಹುಗಂಟುಗಳುಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೦೦.

ಟೀ|| ಬಾಹಿಯೆಲೆಯ ಬೂದಿಯಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಣೆಯ ಸಮೂಲದ ಬೂದಿ ಯಾದೊಡಂ ಇವಳೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದೊಂದಂ ಟಂಕಣಖಾರದಲ್ಲಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಯೊಳಾದೊಡಂ ಕಲಸಿ ಮೂಡುದಿನಮಿರಿಸಿಟ್ಟು ಅದಂ ಬಟಾಕೆ ತೆಗೆದು ಪೂಸಿಕೊಳ್ ಚಿಬ್ಬು ಮಾಣ್ಣುದು—೧೦೧.

ಟೀ|| ಚಗಚ್ಚೆಯ ಬೀಜಂ, ವಾಕುಜಿಯ ಬೀಜಂ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ಅರಿಸಿನಂ, ಗಂಧಕಂ, ಇವನಾಕಳ ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ಚಿಬ್ಬು ಪರ್ಬುದೆ ಕಿಡುಗುಂ—೧೦೨.

1 ಸತ್ರುದ ಬೂದಿಯೊಳದಲ್ಲ. 2 ತಮ. 3 ಲೇಪಿಸಿದರೆ. 4 ಕಿಡುವುದು.

ಕಂ|| ಎರವುಲಿಯ ಬೀರುಮಂ ಸ |
ಜ್ವ 1 ರಸಮು ಮೆಂಬಿವಳೊಳಂತದೊಂದನೆ ಕಳಿಯಿಂ ||
ದರೆದೊರಸಿ ಪೂಸೆ ಕಿಡುಗು |
ಮಿರದದು ಪರಿದಿದ 2 ಚರ್ಬನಚಳಿತವಚನಾ

|| ೧೦೩ ||

(ತರ್ದಿಂಗ)

ವೆಡೆಯಕ್ಕಿಯ ಪಾಲಂ ತೊಡೆ |
ದೊಡೆ ಮೇಣರಿಸಿನದ ಬೂದಿಯಂ ಸುಣ್ಣ ಮುಮಂ ||
ತೊಡೆದೊಡೆ ಮೇಣ್ ತಡವಲ್ಲದೆ |
ಕಿಡುಗು ತರ್ದುಗಳ 3ನಿದಕೆ ದೊರೆ ಪೆಟತೊಳವೇ

|| ೧೦೪ ||

ಅರಿದಾಳಂ 4ಸಿಂಧಾದ್ವಪ |
ಮರಿಸಿನ ಮೆಳಗಲುಕೆ ಯೆಂಬಿವಂ ಗೋಮೂತ್ರಂ ||
ಬೆರಕ್ಕಸರೆದು ಪೂಸೆ ತರ್ದುಂ |
ಮರೇವೂ(ವು)ವುಂ ಖರ್ಜಿಯುಂ ವಿಸರ್ಪಮು 7ಮುಟುಗುಂ

|| ೧೦೫ ||

(ಖರ್ಜಿ ವಿಸರ್ಪಂಗಳ್)

ತರಳಂ|| ತೊವಂ ಗೋದುವೆ ಜೋಳಮುರ್ಡು ಪೆಸಲು ಮಸೂರಿಗೆ ಗುಂಜಿಯೆಂ |
ಬಿವಳೊಳೊಂದೊಳೊಳಾದ ತೈಲಮನಕ್ಕೆ ಮೇಣ್ ತಟಾತೇಗು ಪಾ ||
ರ್ಥಿವ ಕುಜಂ ಬಿಬಲ(ಲಿ)ಬ್ಬಿಡೆಂಬಿವನೊಂದನೊಂದನೆ ತಂದು ಪೂ |
ಸುವುದು ಖರ್ಜಿಯುಮಂ 9ವಿಸರ್ಪಮುಮಂ ಸಮಂತದು ಮಾಣಿಕುಂ

|| ೧೦೬ ||

ಟೀ|| ಎಲವು(ವೂ)ರಿಯ ಬೀರನಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಸಜ್ಜ ರಸಮಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಚಿಬ್ಬು ಮಾಣ್ಣುದು. ತಿಮಿರ(ಅ) ಕಿಡುವುದು—೧೦೩.

ಟೀ|| ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆಯ ಪಾಲಂ ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅರಿಸಿನಮಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಂ ಮಾಡಿ ಸುಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಇವಳೊಂದೆ ತರ್ದು 10ಮಾಣ್ಣುದು—೧೦೪.

ಟೀ|| ಅರಿದಾಳಂ, ಸೈಂಧವಂ, ಅರಿಸಿನಂ, ಎಳೆಯ ಗಟಾಕೆ ಇವಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ತರ್ದು, ತುಟಿ, ವಿಸಬಂಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೦೫.

ಟೀ|| ತೊಗರಿ, ಗೋದಿ, ಜೋಳಂ, ಉದ್ದು, ಪೆಸಲು, ಕಡಲೆ, ಗುರುಗುಂಜಿ, ಇವಂ ಬೇಟೆ ವೇಟೆ, ಅಗ್ನಿವುಟದಲ್ಲಿ ತೈಲಮಂ ತೆಗೆದು ಬೇಟೆವೇಟೆ ಕೊಂಡ ತೈಲಮಂ ಪೂಸಲ್ ತುಟಿ 11ವಿಸಬಂಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುಂ—೧೦೬.

1 ರಸಂಗಳೆಂ. 2 ಚರ್ಬಮಂ, ಕೀಟಿಮುಮಂ. 3 ನವಜೊರೆ, ನವಜ ಸಮತೆಗೇಂ. 4 ಸ್ವೇದ ವಮಂ. 5 ಸಿರಸೆ. 6 ಉಲಂ ಖರ್ಜಿಯುಂ ವಿಸಮುಮಾಳೆ ಕಿಡುಗುಂ. 7 ಮಳಸಿಂ. 8 ವಜಾಕೊಂ ದಜಿಟ್ಟಿಯ ಪೂ, ವರೊಂದೆಟ್ಟಿಯ. 9 ವಿಸಮುಮಂತದಂ ಕಳಿದಿಕ್ಕುಗುಂ. 10 ಮಾಣ್ಣುವು. 11 ವಿಸಮಾಳಂ.

(ರಕ್ತಮಂಡಲಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಭರದಿಂ ಸಮುದ್ರಘೇನಮ |

ನೋರಸಿ ಬಲಾಕ್ಯದನೆ ಪೂಸುಗಲ್ಲದೊಡೆ ಮುನೀ ||

ಶ್ವರ ತರುಬೀಜಮನರಿದೊಂ |

ದಿರೆ ಪೂಸುಗೆ ರಕ್ತಮಂಡಲಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೦೭ ||

(ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನಿಗೆ)

ಸಿತಗಿರಿ ಕರ್ಣಕೆಯಂ ಮೇಣ್ |

ಮತಂಗ ಶಾರ್ದೂಲ ಚರ್ಮ ಮಸಿಯಂ ತಿಲತೈಲ ಸಮ ||

ಸ್ನಿತಮಾಗಿರೆ ಸಲೆ ಪೂಸುಗೆ |

ಸಿತಕುಪ್ಪಂ ಕಿಡುಗುಮಲ್ಲಿ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ || ೧೦೮ ||

ಬಾವುಜಿಗೆ! ವೆರಸಿ ವೆಪ್ಪಿ |

ಟ್ಟಾವಿನ ಮೊಸರೊಳಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಗೊಂಡಂತದಜೊಳ್ ||

ಭಾವಿಸಿ ಮಧುವಂ ಪೂಸುಗೆ |

ಸೇವಿಸುಗದು ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನ ನಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || ೧೦೯ ||

(ಕುಪ್ಪರೋಗಕ್ಕೆ)

ನಿಂಬದಳಂ ಧಾತ್ರೀಫಳ |

ಮೆಂಬಿನೊಡನರೆದು ಕುಡಿವುದಣಲೆಗಳಂ ಮೇಣ್ ||

ತಿಂಬುದನುಕ್ರಮದಿಂ ಸೆರೆ |

ಯಂ ಬಿಡುವುದು ಕುಪ್ಪರೋಗಮಿವಣುಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೧೦ ||

ಟೀ|| ಕಡಲ್ಪಾಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಒರಸಿ ಅದನೆ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅಗಸೆಯ ಬೀಜಮಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು (ಅರೆದು) ಪೂಸುವುದು ಇವಣುಂದೆ ರಕ್ತಮಂಡಲಂಗಳ್ ಕಿಡುವುವು—೧೦೭.

ಟೀ|| ಬಿಳಿಯಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇರಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಂಮಾಡಿ ಆ ಬೂದಿಯಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆನೆಯ ಚರ್ಮಂ, ಪುಲಿಯ ಚರ್ಮಂ ಇವಂ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಮಾಡಿ ಆ ಬೂದಿಯಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಪೂಸುವುದು ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನ ಮುಣ್ಣುದು ನಿರ್ದಾರ—೧೦೮.

ಟೀ|| ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಬೇರಂ ತಂದು ಅರೆದು ಆಕಳ ಪಾಲೊಳಗೆ ತಿಹಾಕಿ ಕಾಸಿ ಆ ಪಾಲಂ ಹೆಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಆ ಮೊಸರಂ ಕಡೆದು ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಸೇವಿಸುವುದು ಅದನೆ ಪೂಸುವುದು ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನ ಮುಣ್ಣುದು—೧೦೯.

ಟೀ|| ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ಈ ಎರಡುಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರೆದು ಕಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅಣಲೆಯಕಾಯನನುಕ್ರಮದಿಂ ಸೇವಿಸುವ ಕಟ್ಟಳೆ(೧)—ಮೂಡುದಿನ ಪರ್ಯಂತಂ ದಿನಕ್ಕೆ ಮೊಂದೊಂದು ಕಾಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಎಲನೆಯ ದಿನ ತೊಡಗಿ ಮೂಡುದಿನಪರ್ಯಂತಂ ಮೂಡುಮೂಡು ಕಾಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡುಮೂಡು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ

1 ಯ ಬೇರಂ ತಂದಾವಿನ.....ಣ್ಣೆಯಂ ಗೊಂಡದಜೊಳ್, ಪೆಪ್ಪಿಟ್ಟೀವಿನ. 2 ಸುತರೆ. 3 ಕೂಡಿ.

(ಪದಿನೆಂಟು ತೆಹದ ಕುಪ್ಪಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಬಾವುಜಿಗೆಯದು |

ಶ್ವರ ಬೀಜಮಿವಣ ಸಮಾನಮಾಗಿರೆ ತಿಂಗಳ್ ||

ವರೆಗಂ ಸೇವಿಸುತೆರೆ ಸಂ |

ಹರಿಕುಂ ಪದಿನೆಂಟು ತೆರದ ಕುಪ್ಪಂಗಳುಮಂ || ೧೧೧ ||

(ಕುಪ್ಪಂಗಳ್)

ತಿಳಮಿಪ್ಪಲಮಾಗಿರೆ ಗೋ |

ಜಳದೊಳ್ ಭಾವಿಸಿದ 1ವಾಕುಚಿಯ ಬೀಜಮುಮಿ ||

ಶ್ವಳಮಾಗಿರೆ ತಿಂದೊಡೆ ನುಂ |

ಗೊಲೆವಡಿ(೨)ಸುವ ತುಣು ಕೆಣಂಕಿನೆಸಕಂ ಮಾಣ್ಣುಂ || ೧೧೨ ||

ಮರಿಚಮುಮಂ ಸಿಂಧುರುಹಮಂ |

ನರೆದೆಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ ವೆರಸು ಸರ್ವಾಂಗಮುಮಂ ||

ಪರಿಮರ್ದಿಸಿ ಬಿಸಿಲೊಳ್ ನಿಲೆ |

ಕೆರಕುಂ ತುಣು ಖರ್ಜ್ಜಿ ಯೆಂಬಿವಿನಿತುಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೧೩ ||

(ಕ್ರಿಮಿಗೆ)

ಒದವಿದ ಕಾದಲಂ ಬೆ |

ಲ್ಲದೊಳಂ ತುಪ್ಪದೊಳಮಟ್ಟು ತಿಂದೊಡಮಂತ ||

ಲ್ಲದೊಡೆ ವಿಳಂಗಂ ಚೋವಾ |

2ರದೋವಮೆಂಬಿನೆ ತಿಂದೊಡಂ ಕ್ರಿಮಿ ಪೋಕುಂ || ೧೧೪ ||

ಒಂದೊಂದು ಕಾಯಂ ಅಧಿಕಮಾಗಿ ಸೇವಿಸುವುದು. ಅರ್ಧಮಂಡಲ (ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ)ಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಕಾಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಧಮಂಡಲ ಪರಿಯಂತಂ ದಿನಂಪ್ಪ ತಿ ಎಂಟು ಕಾಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಸೆರೆಬಿಡುವ ತಾಪನಣುತು ಸೆರೆಯಂ ಬಿಡುವುದು. ಇವಣುಂ ಬಿಳಿಯ ತೊನ್ನ ಮುಣ್ಣುದು—೧೧೦.

ಟೀ|| ಕರಿಯೆಳ್ಳು, ವಾಕಚಿಯ ಬೀಜಂ, ಅರುಷ್ವರಬೀಜಂ (ಗೇರಗೊಟ್ಟಿ) ಇವಂ ಸಮ ಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಒಂದು ಮಂಡಲಪರ್ಯಂತಂ ಸೇವಿಸಲ್ ಪದಿನೆಂಟು ತೆಹದ ತೊನ್ನಳು ಮುಣ್ಣುವು—೧೧೧.

ಟೀ|| ಎರಡು ಪಲಮೆಳ್ಳುಂ, ಗೋಮೂತ್ರದೊಳ್ ನನೆಯಕ್ಕೆ ಒಣಗಿಸಿದ ವಾಕುಚಿಯ ಬೀಜಮಿಪ್ಪಲಂ ಈಯೆಗಡಂ ಕೂಡಿ ಪ್ರತಿದಿನಮುಂ ನಾಲ್ಕು ತೂಕದ ಮಾರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸು ತ್ತುಂ ಬರಲ್ ತುಣುಕೆರಕುಗಳ್ ಮುಣ್ಣುವು—೧೧೨.

ಟೀ|| ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ, ಸೈಂಧವಂ ಇವೆರಡುಮಂ ಅರೆದು ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಸಿ ಆ ದನ್ನ ಮೆಯ್ಗೆ ಪೂಸಿಕೊಂಡು ಬಿಸಿಲೊಳ್ ನಿಲಲ್ ತುಣುಕೆರಕುಖರ್ಜ್ಜಿಗಳ್ ಮುಣ್ಣುವು—೧೧೩.

ಟೀ|| ಕೂಳಿಗೆಡ್ಡೆಯಂ ಬೆಲ್ಲದಲ್ಲಾ ದೊಡಂ ಮೇಣ್ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಾ ದೊಡಂ ಅಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲದ 4ಅಲ್ಲಾ ವಿಳಂಗಂ, ಚೋವಾರ(ಐ)ದ ಒವಂ ಇವಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲುದು. ಇವಣುಂ ಕ್ರಿಮಿ ಕಿಡುವುದು—೧೧೪.

1 ವಾಕುಚದ ಬೀಜಮುಮಿ. 2 ನಮೋವ. 3 ಪರಿಯ. 4 ಅಲ್ಲವೆ.

ಕಂ|| ತಪ(ವ)ಸಿಯಬೇರಂ ನೆಲದಾ |
 ಟುವನವು ದೊರೆಕೊಳ್ಳದಂದು ತೊಪ್ಪಿಮಲ್ಲಿಗೆಯಂ ||
 ಪ್ರವಿಲೇಪನಮಂ ಮಾಡು |
 ತ್ತುವಿರಲ್ಕಚ್ಚರಿಯಿದಂಬಿನಂ ಕ್ರಿಮಿ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೧೫ ||

(ಜಲಗರಕ್ಕೆ)

1 ತರುಣಾಜಬೀಜಮಂ ದೇ |
 ವರಾಜತರುದುಗ್ಧದಿಂದೆ ತೊಯ್ದೊಣಗಿಸಿ ನೆ ||
 ಯ್ಪರಸು ತಿನೆ ಜಲಗರಂ ಬಿಡೆ |
 ಪಂಗುಮಗುರ್ವಾಗಿ ತೊಂಬನುರ್ಚಿದ ತೆಪದಿಂ || ೧೧೬ ||

ಅವುಂಡಗೆಯೆಣೆ ಯುಮಂ |
 ಗೋಮೂತ್ರಮುಮಂ ಯಥೋಕ್ತ ಮೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲ(ಲಿ)ಂ ||
 ಗೋಮೂತ್ರಮುಮಂ ಮೇಣ್ ಕುಡಿ |
 ಗಾವರಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಜಲಗರ(ಉ)ಂ ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ || ೧೧೭ ||

(ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ)

ಮೊಸರೋಳ್ ಕುಡಿಯಿಸುವುದುಮಾ |
 ಡಸೋಗೆಯಂ ಶುಂಠಿವೆರಸು ಮೇಣಿಕ್ಷುರಸಂ ||
 ಕುಸುಮರಸವೆಂಬಿವಂ ಕುಡಿ |
 ಯಿಸುವುದು ಕಿಣುಕುಸಲಿ⁷ವೆರಸಿದತಿಸಾರಹರಂ || ೧೧೮ ||

ಟೀ|| ತಪಸಿಯ ಬೇರಂ, ನೆಲದಾಟಿಗಡ್ಡೆಯಂ ಇವೆರಡುಮನುಷ್ಯರದಲ್ಲರಿದು ಲೇಪನಂ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ತೊಪ್ಪಿಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಎಲಯನುಷ್ಯರದಲ್ಲರಿದು ಪೂಸುವುದು, ಇವೆಂ ಕ್ರಿಮಿ ಕಿಡುವುದು—೧೧೫.

ಟೀ|| 9ಕಕ್ಕೆ ಯಬೀಜವಂ ಎಲೆಗಳ್ಳಯ 10ಹಾಲಲ್ಲಿ ನನೆಯೆಕ್ಕೆ ಆ ಬೀಜ11ಮನೊಣಗಿಸಿ ತುಪ್ಪಮಂ ಕೂಡಿ ಮೆಲಲ್ 12ಜಲಗರಂ ಮಾಡುವುದು. ತೊಂಬನುರ್ಚಿದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿಪೋವುದು—೧೧೬.

ಟೀ|| ಅವುಂಡಲಕನ ಎಣ್ಣೆ 13ಗೋಮೂತ್ರಂ ಇವೆರಡಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು. ಆಯೆರಡುಂ ದೆ ನೆಚ್ಚುತ್ತಿರ್ಪ ಜಲಗರ(ಉ)ಂ ಮಾಡುವುದು—೧೧೭.

ಟೀ|| ಅಡಸೋಗೆಯು ಸೊಪ್ಪು, ಶುಂಠಿ ಇವಂ ಉದಕದಲ್ಲರಿದು ಅಕಳಮೊಸರಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಧಾತಕೀಕುಸುಮಂ ಕಿಣುಕುಸಾಲೆ ಸಮೂಲಮಂ ಅರೆದು ಕಬ್ಬಿನ ಪಾಲಂ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಇವೆಂ ಅತಿಸಾರಂ ಕಿಡುವುದು—೧೧೮.

1 ಕರುಜ, 2 ಗಜಂ, 3 ತೂಂಕ, 4 ಮಂಕ, ತಂತ್ರಮುಮಂ, 5 ವುದಾಡ, 6 ಸರ, 7 ನೆರಸತಿ, 8 ಬೇರಂ, 9 ಕರುಜವನ ಎಲೆ, 10 ಹಾಲಲ್ಲಾ, 11 ಮಂಕಪ್ಪ, 12 ಜಲಜಾಳವುದು, 13 ಬಿಮು.

ಕಂ|| ಜಲದೋಳ್ ಕುಡಿಯಲೊಡಂ ಬೊ |
 ಬ್ಬುಲಿ(ಳಾ)ಯಲೆಯನದಲ್ಲದಂದು ಮೇಣಾಲದ ಬೀ ||
 ಟಲನರೆದು ತಕ್ರದೋಳ್ ಕುಡಿ |
 ಯಲೊಡನೆಯತಿಸಾರರೋಗಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೧೯ ||

(ನೆತ್ತರಹೊಡೆಗೆ)

ಬಜೆ ಸಂವರ್ಚಲ 1 ಹಂಗತಿ |
 ಬಜೆ ಕೊಡಸಿಗೆಯೆಂಬಿವಿವಿವುಮಂ ಕುಡಿಯಿಸಲು ||
 ಪ್ಪಜಲಾನಿತ್ಯಮದು ಕಿಡಿಸುಗು |
 ಮಜಪ್ರಮನೆ ನಡೆವ ನುಣ್ಣುಮಂ ನೆತ್ತರುಮಂ || ೧೨೦ ||

(ದೀಪನಕ್ಕೆ) (ಖಾಸಾದೋಷಕ್ಕೆ)

ಬಿಸುನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿಗಡೆ |
 ಲೆ ಸ್ವಂಧವಂ ಚಿತ್ರಕಂ ಕಣಾಚೂರ್ಣಮೆಂಬಿವಂ |
 ಪಸಿವಕ್ಕುಮಾವಗಂ ಹಿಂ |
 ಗಿಸುಗುಂ ಖಾಸಾದೋಷಮಂ ನಿಶ್ಚಯದಿಂ || ೧೨೧ ||

(ವಿಷೂಚಿಗೆ)

ಗರಿಕರ್ಣಿಕೆ ಕಟುತ್ರಯ |
 3 ಮರಿಸಿನಮುತ್ತರಣೆಯೆಕ್ಕೆ ಮಧುವೆಂಬಿವಂ ||
 ವಿರಚಿಸಿದ ಗುಟಾಗಿಯಂ ಕೊಂ |
 ಡರೆದೆಚ್ಚುಗೆ ನಯನದೋಳ್ ವಿಷೂಚಿಕೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೨೨ ||

ಟೀ|| ಬೊಬ್ಬುಲಿಯು ಸೊಪ್ಪುನುಷ್ಯರದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಯುವುದು ಅಲ್ಲಾ ಅಲದ (ಬೀಜಮಂ) ಬಿಬಲಂ, ಆಕಳ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿವುದು. ಇವೆಂ ಅತಿಸಾರರೋಗಂ ಮಾಡುವುದು—೧೧೯.

ಟೀ|| ಬಜೆ ಸಂವರ್ಚಲವಣಂ, ಇಂಗು, ಅತಿಬಜೆ ಕೊಡಸಿನ ಬೇರ್ ಇವಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿರೆದು ಕುಡಿವುದು * ನೆಣಚುನೆತ್ತರು ಮಾಡುವುದು—೧೨೦.

ಟೀ|| ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ್, ಸ್ವಂಧವಂ, ಚಿತ್ರಮೂಲದ ಬೇರ್, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿವುದು ದೀಪನಮವು. ಖಾಸರೋಗಂ ಮಾಡುವುದು—೧೨೧.

ಟೀ|| ಗರಿಕರ್ಣಿಕೆ, ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಅರಿಸಿನಂ, ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರ್ ಎಕ್ಕೆ ಯ ಬೇರ್ ಇವಂ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿಕೊಂಡು ಉದಕದಲ್ಲರಿದು ಗುಟಾಗಿಯಂ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಗುಟಾಗಿಯಂ ಜೀನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚುವುದು. ವಿಷೂಚಿಕೆಯರೋಗಂ ಮಾಡುವುದು—೧೨೨.

1 ಲವಂಗತಿ, 2 ಬಿಣಿತು, 3 ಮಂಚನ.

* ರೋಗದ ಹೆಸರು ನೆಣಚುನೆತ್ತರೆಂದು ಬೀಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಅಶುದ್ಧವಾಗಿ—ಅಶುದ್ಧವಾದ ನಡೆವನುಣ್ಣುಮಂ ನೆತ್ತರುಮಂ ಎಂದಿದೆ—ಇದೇನಾದರೂ “ಬ್ಲಡ್ ಪೈಪರ್” ಎಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ರೋಗವಿರಬಹುದೇ?

(ಗುಲ್ಮರೋಗಕ್ಕೆ)
ಕಂ|| ತವಸಿಯ ಬೇರ ಕಷಾಯಾಂ |
ಬುವಿನೋಳಮದ ಪಲವಸೂಲೋಳಂ ಭಾವಿಸೋ ||
ಮವನರೆದು ಮಾತುಳುಂಗಾ |
ಮ್ಲವಿಮಿಶ್ರಂ ತಿಂಗೆ ಗುಲ್ಮಮಂ ಸಂಹರಕುಂ || ೧೨೩ ||

(ಅಸ್ಥಿಲಾದಿರೋಗಗಳಿಗೆ)
ಸ(ಪ)ವಳದೆ ಕೊಗ್ಗಿಯನಕ್ಕಿಂ |
ದ್ರವಾರುಣೆಯ ಬೇರನಕ್ಕೆ ಸೇವಿಸೆ ತನ್ನೊ |
ಲವನರೆದಂಬಲಿಯಟ್ಟುಣೆ |
ವಿವಿಧಾಸ್ಥಿಲಾದಿ ಜಠರರೋಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೨೪ ||

(ಉದರರೋಗಕ್ಕೆ) (ಹೊಟ್ಟೆಯಸಮಸ್ತರೋಗಕ್ಕೆ)
ಕುಲುಸೆಯ ದುಗ್ಧದೊಳೊಂದಿರೆ |
ಪಲವುಂ ಸೂರ್ಯ ತೊಯ್ತ ಪೂಗಫಲಮಂ ಮೇಣ್ ಪಿ ||
ಪ್ಪಲಿಯಂ ಬಿಸುನೀರೋಳ್ ಕುಡಿ |
ಯಲೊಡಂ ಪ್ಲೀಹಾದಿ ಜಠರರೋಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೨೫ ||

ಕದಳಿಯ ದಳಮಂ ಪೊಗೆ ಪೋ |
ಗದಂತು1 ಸುಟ್ಟುಣಲಿಟ್ಟು ವಂಬಲಿಯಟ್ಟು ||
ಣ್ಣುದು ಗವೈ ತಕ್ರದಿಂದುದ |
ರದೊಳಾದ ಸಮಸ್ತರೋಗಮಿರದ: ಪಶಮಿಕುಂ || ೧೨೬ ||

ಟೀ|| ತವಸಿಯ ಬೇರ2 ನುದಕದಲ್ಲಿ ಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆವುದಕದಲ್ಲಿ ಓಮ ಮಂ ನಾಲ್ಕು (ಮೂರು) ಬಾರಿ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಒಣಗಿಸಿ ಆಪೋಮಮಂ ಕೊಂಡು ಮಾದಲದ ಹಣ್ಣ ರಸದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮೆಲಲ್ ಗುಲ್ಮರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣುದು:—೧೨೩.

ಟೀ|| ಕೊಗ್ಗಿಯ ಬೇರನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯ ಬೇರನಾದೊಡಂ ಇವೆರಡ ಟೋಳಾವುದೊಂದು ದೊರಕಿದೊಡದಂ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆ ಬೇರಂ ಬೆಳಿತಿ (ವಿ)ಗೆಯಕ್ಕಿಯ ಸಂಗಡಮರೆದು ಅಂಬಲಿಯನಟ್ಟುಣ್ಣುದು. ಇದಜಾಂದಸ್ಥಿಲಾದಿ ಸಕಲ ಗುಲ್ಮ ರೋಗಂಗಳು ಕಿಡುವುವು—೧೨೪.

ಟೀ|| ಎಲೆಗಳೆಯ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಅಡಕೆಯಂ ನಾಲ್ಕೈದು 4 ಸೂರ್ಯ ನನೆಯಿಕ್ಕೆ ಪೊಣಗಿಸಿ ಆ ಅಡಕೆಯಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು, ಇವ ಣ್ಣಂದೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದಂತಹ ಅಸ್ಥಿಲಾದಿ ಸಕಲ ರೋಗಂಗಳು ಮಾಣ್ಣುವು—೧೨೫.

ಟೀ|| ಭಾಟೆಯ ಎಲೆಯಂ ಪೊಗೆ ಪೋಗದಂತೆ ಪುಟಮನಿಕ್ಕೆ ಸುಟ್ಟು ಬಾದಿಯಂ ಮಾಡಿ ಅದಂ ಆಕಳ ಮಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಊಜಲಿಟ್ಟು ಬೆಳಿತಿಗೆಯಕ್ಕಿಯನರೆದು ಆ ಪಿಟ್ಟು ಮಂ ಕದಡಿ ಅಂಬಲಿಯನಟ್ಟು ಉಂಡೊಡೆ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗರ್ದ ಸಮಸ್ತ ರೋಗಂಗಳು ಮಾಣ್ಣುವು—೧೨೬.

1 ಬೊಟ್ಟು, ಕೊಂಡು. 2 ನುದಕದೊಳಿಟ್ಟು. 3 ರೋಗ ಮೊದಲಾದುವು. 4 ಹೆದನಲು. 5 ದಹಾಂಗಿ.

(ಮಯ್ಯಗಂಟುಗಳಿಗೆ)
ಕಂ|| ಸವನಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಜೆ ಸಾ |
ಸಿವೆ ಮೂಲಗೆ ಕರಿಯ ಬನ್ನಿ ಎಂಬಿನಿತಪ ಬೀ ||
ಜವನಾವ ತಕ್ರದಿಂದರೆ |
ದು ವಿಲೇಪಂಗೆಯೈ ಕಳೆಗು1 ಮವು ಗಂಟುಗಳಂ || ೧೨೭ ||

(ಬಾಹುಗಂ, ಗ್ರಂಥಿಗಳಿಗೆ)
ಅನುದಿನಮಜದಂಡೆಯ ಬೀ |
ರನಕ್ಕಿ ಗರ್ಚಿಂದೆ ಪೂಸೆ ಮೇಣ್ ಗರ್ದಗಿನ ಬೀ ||
ರನೆ ಪೂಸೆ 2 ಕಿಡಿಸುಗುಂ ನೊ |
ಟ್ಟನೆ ಪುಟ್ಟದ ಪೊಲ್ಲಬಾಹುಮಂ ಗ್ರಂಥಿಯುಮಂ || ೧೨೮ ||

(ಅಕ್ಕಿವೃದ್ಧಿಗೆ)
ಚಂ|| ಕಿ(ತಿ)ರುಳಿಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯಜದೊಂಡೆ ಪುನರ್ನವಿ ಪತ್ತವಂದವೀ |
ಶ್ವರಿ ಮುಜುದೊಂಡೆ ನುಗ್ಗಿ ಸುರವಾರುಣೆ ಚಿತ್ರಕಮೆಕ್ಕೆ ಗೋನು ಕಾ ||
ತರಿಕೆಯೆನಿಪ್ಪಿವಂ ಮಧುಯುತಂ ಘೃತಕರ್ಪಟ ಶುಲ್ಪನಾಗಲೋ |
ಹ4 ರಜಮನಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಕಳೆದಿಕ್ಕು ಗುಮಾವಗಮಸ್ಥಿವೃದ್ಧಿಯಂ || ೧೨೯ ||

(ನರವುಲಿಗೆ)
ಕಂ|| ಇನವಾರದಂದು ಬಸುರಿಯ |
ಕೊನೆಯಂ ಕೊಂಡೆಡದೆ ಬಲಾದು(ಳಸಿ) ಕೆಸಜೋಳದಂ ಪೂ ||
ಲ್ಪನಿತಜೋಳಾ ನರವುಲಿಯನಿ |
ತನಿತುಮವಿದ್ಧೆಡೆಯನಜಾಯದಂತಿರೆ ಪೋಕುಂ || ೧೩೦ ||

ಟೀ|| ನುಗ್ಗಿಯ ಬೇರ್, ಬಜೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಮೂಲಂಗಿಯ ಗೆಂಡೆ, ಕರಿಯ ಬನ್ನಿಯ ಬೀಜಂ ಇವಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಆಕಳ ಪುಳಿಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಳರೆದು ಲೇಪನಂ ಕಮಾಡಲ್ ದೇಹದೊಳರ್ದ ಗಂಟುಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೨೭.

ಟೀ|| ಅಜದಂಡೆಯ ಬೇರಂ ಅಕ್ಕಿನರ್ಚಿನಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಗರ್ದಗಿನ ಬೇರಂ ಅಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಇವಣ್ಣಂದೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಂತಹ ಪೊಲ್ಲಾದ ಬಾಹು ಗಳುಂ, ಗಂಟುಗಳುಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೨೮.

ಟೀ|| ತಿ(ತಿ)ರುಳಿಗೆಯ ಬೇರ್, ಕಾಗೆದೊಂಡೆಯ ಬೇರ್, ಅಜದೊಂಡೆಯ ಬೇರ್. ಗಜದೇಶಿ ಯ ಬೇರ್, ಪತಂಗದಮರನಬದನಿಗೆ, ಈಶ್ವರಿಯಬೇರ್, ಮುಜು ದೊಂಡೆಯ ಬೇರ್, ನುಗ್ಗಿಯ ಬೇರ್, ಹಾವು ಮೆಕ್ಕೆಯಬೇರ್, ಚಿತ್ರಮೂಲನಬೇರ್, ಎಕ್ಕೆಯಬೇರ್, ಗೋನವರನಬೇರ್, ಕಾತಜೋಳಯ ಗಡುವಿನ ಬೇರ್, ಇವಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಉದಕದಲ್ಲಿರೆದು ಜೇನತುಪ್ಪ ದಲ್ಲಾ ದೊಡಂ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಾ ದೊಡಂ ಕಲಸಿ, ತಾವ್ರದ್ರವಂ, ಸೀಸದ ರಜಂ, ಕರ್ಬುನದ ರಜಂ ಇವನುಮಂ ಕೂಡಿ ಅಟ್ಟು ನೊಂದತಾವಿಗೆ ಇಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಲ್ ಅಕ್ಕಿವೃದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು—೧೨೯.

ಟೀ|| ಅದಿತ್ಯವಾರದಿನಂ ಬಸುರಿಯ ಕೊನೆಯಂ ತಂದು(ಕೊಂಡು ಬಂದು) ನರವುಲಿಯಾಗಿ—೩

1 ಮಯ್ಯಗಂ. 2 ಕಿಡುಗುಗುಂ. 3 ಕರ್ಪಣ ಪಸಲ್ಪಲೋ, ಕರ್ಪಣಪಲ್ಪಿನಾಕ. 4 ರಜಮಾವ ಗಮಸ್ಥಿ. 5 ದಿರವ ಬಳಸಿ? 6 ಗೆಯ್ಕಿ, ಮಯ್ಯಲು ಮುಟ್ಟಿದಂಥಾ.

ಕಂ|| ತ್ರಿದಿನಂ ಕುಮಾರಿಯಂ ಕ |
 ಟ್ಟದೊಡಂ ಮೇಣ್ ಶಂಬಚೂರ್ಣಮಂ 1 ಸದ್ಯಃ ಕ್ವಾ ||
 ರದ ನೀರೊಳ್ ಭಾವಿಸಿ ಪೂ |
 ಸಿದೊಡಂ ಪುದಿದೊಡನೆ ತೋರ್ಪ ನರವುಲಿ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೧ ||

(ಮುಜಾದ ಕೆಯ್ಗೆ)
 ತೊಡೆ2ದು ತಿಲತೈಲಮಂ ಕರ |
 ಪು(ವು)ಡಿ ಸಾಸಿವೆ ಲೋಯಿಸರದ ತಿರುಕೆಂಬವನಿ ||
 3 ಟ್ಟಡಸಿ ಬಿಗಿತಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ |
 ನಿಡುಪೊಂಗುಡಿದಿದ್ ಕೆಯ್ಗೆ ಭಂಗಂ ಬಡುಗುಂ || ೧೩೨ ||

(ಕಿಡ್ಡೆಸೆಯ ಬೇನೆಗೆ)
 ಪೆಸರೆಸೆವ ಪೊನ್ನಗನ್ನೆಯ |
 ರಸಮಂ ಕೊಂಡಾಡ ಪಾಲೊಳುಹಿ ಮುಜುಗಿಸಿ ಹಿಂ ||
 ಗು ಸಮೇತಂ 4 ಕುಡಿಯಿಸೆ ಕಿ |
 ದ್ದೆಸೆ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟೋಡಿ ಪೋಗದೇಂ ನಿಂದವುದೇ || ೧೩೩ ||

(ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಕ್ಕೆ)
 5 ಆಳೆಯೊಳರೆದಣಿಲೆಯಂ ಮೇಣ್ |
 ಜಳಜದ ಕುಂಬಳದ ಸವುಂತೆಯನಿತಲ ಬೀಜಂ ||
 ಗಳೊಳೊಂದಲ ಬಿತ್ತಂ ಕುಡಿ |
 ಗಳುಂಬಮಾಗರ್ಡ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೪ ||

ತಾವಂ ಆಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಗಿ ಸುತ್ತಿಸಿ ಆ ಕೊನೆಯಂ ಕಸಪೊಳಗೆ ಹೂತರಿಸಿದೊಡೆ ನರವುಲಿ ಮಾಣ್ಬುದು ಅವಿದ್ವಾಪಾವುಮುಯಂಬಾರದಂತೆ ಪೋವುವು—೧೩೦.

ಟೀ|| ಲೋಯಿಸರಮಂ ಮೂಜುದಿನಂ ಕಟ್ಟುವುದು. ಶಂಬದ ಚೂರ್ಣಮಂ ಸದ್ಯಃ ಕ್ವಾರದ ನೀರಲ್ಲರೆದು ಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಇವಲೊಂದೆ ನರವುಲಿ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೩೧.

ಟೀ|| ಮುಜಾದಕೆಯ್ಗೆ ಆತಾವಿಗೆ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ತೊಡೆದು ಸಾಸಿವೆಯ ಚೂರ್ಣಂ, ಲೋಯಿಸರದ ತಿರುಳ್ ಈ ಎರಡುಮಂ ಇಕ್ಕಿ ಬಿಗಿತಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ ಸತ್ಪವಿಲ್ಲದಿದ್ ಕೈಗೆ ಸತ್ಪವವು—೧೩೨.

ಟೀ|| ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಅಡಿನ ಪಾಲೊಳಗೆ ಕೂಡಿ ಕಾಸಿ ಇಂಗಂ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ಕಿಡ್ಡೆಸೆಯ ಬೇನೆ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೩೩.

ಟೀ|| ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯಂ ಆಕಳಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲರೆದು ಕದಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ತಾವರೆಯ ಬೀಜಂ, ಕುಂಬಳದ ಬೀಜಂ, ಸವುಂತೆಯ ಬೀಜಂ ಇವಲೊಳಗೆ ದೊರಕಿದು

1 ಸದ್ಯಃ ಕ್ವಾರದೊಳು ಭಾವಿಸಿ ಪೂಸಿದೊಡಂ ಪುದಿದೊಡತೋರ್ಪ. 2 ಮುಜಾದ ತಿಲತೈಲ, ದುಪುಡಿ ತೈಲ. 3 ಟ್ಟಡಸಿ ಬಿಗಿತಾಗಿದು ಹಿಂಗುಡಿದಿದ್ದೊಡಂಗೆ, ಗುಡಿದಿದ್ ಮದಂಗೆ. 4 ಕುಡಿಯಿಸೆ. 5 ಆಳೆಯ ದಳರದಣಿಲೆಯಂ ಮೇಣ್ ಜಳದ(ನಾಳ) ಕುಂಬಳದ ಸಂತೆ ಇನಿಲ ಬೀಜಂಗಳೊಳೊಂದಲಬಿತ್ತಂ ಕುಡಿ ಗಳುಂಬಮಾಗಿ, ಅಳೆಯದಳ—(ಎಂದು ಎರಡಾವತ್ತಿ ಅಶುದ್ಧ ಕಂದವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ—ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ). 6 ಬಾರದ ಹಾಂಗೆ.

(ಪಾಸಾದ ಲೋಗಕ್ಕೆ)
 ಕಂ|| ನಿರುತಂ ಜಾಜಿಯ ಬೇರಂ |
 ಕರಿಯಾಡಿನ ಪಾಲೊಳರೆದು ಮೂಜುದಿನಂ ೨ ||
 ಕರವೆರಸು ಕುಡಿಯಿ ಪಾಸಾ(ಸ)ಣ |
 ದ ಲೋಗಮಂ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಮಂ ಪ್ರವಮಿಸುಗುಂ || ೧೩೫ ||

(ಪ್ರಮೇಹಕ್ಕೆ)
 1 ಶಿನೆಯಂ ಫಲತ್ರಯಮನಮ |
 ಮೃದವ್ಯಯಂ 2 ಮಧುಕಮಂ ಶಿಲಾಜತುವಂ ಲೋ ||
 ಹವುಮಂ ಸಣ್ಣೆಸಿ ತಿನೆ ಬೇ |
 ಟಿವೇಣಿ ನಿರ್ವ್ಯಾಜದಿಂ ಪ್ರಮೇಹಂ 4 ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೬ ||

ಕುಡಿವುದರೆದಾಡ ಪಾಲೊಳ್ |
 ಮಡುವಾಗಲ ಬೇರನಲ್ಲದಿದೊಡೆ ಮೇಣ್ ಬಿ ||
 ಕೃಡಕಿಲ ಬೇರಂ ನೀರೊಳ್ |
 ಕುಡಿಯಲ್ ಪಾಸಾ(ಸ)ಣದ ಲೋಗಮವಲೂಂ 3 ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೭ ||

ಮಡುವಾಗಲ ಮೂಲಮುಮಂ |
 ಗುಡಮುಮನೊಡಗೂಡಿದಂದು ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿಯ ಬೇ ||
 ರೊಡನೆೊಂದಿರೆ ಪಾಲಂ ಕುಡಿ |
 ದೊಡೆ ತಡೆಯದೆ ವಿಶತಿಪ್ರಮೇಹ(ಯಂ) ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೮ ||

ದೊಂದಲ ಬಿತ್ತದೆ ತಿರುಕಂ ಉದಕದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ ಮಿಗಿಲಾಗರ್ಡ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೩೪.

ಟೀ|| ಜಾಜಿಯಬೇರಂ ಕರಿಯಾಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಕೂಡಿ ಮೂಜುದಿನಂ ಕುಡಿಯಲ್ ಪ್ರಮೇಹ(ಯ) ಲೋಗ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರಂಗಳ ಮಾಣ್ಬುವು—೧೩೫.

ಟೀ|| ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್, ತಾಪಿಯ ಕಾಯ್, ಸಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು ಈ ಮೂಜುಮನರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಅಮರ್ದವಳ್ಳಿಯನರೆದು ಸೇವಿಸುವುದು. ಯಷ್ಟಿಮಧುಕವನರೆದು ಸೇವಿಸುವುದು. ಕಲ್ಲನಾರನರೆದು ಸೇವಿಸುವುದು. ಕಟ್ಟು ನದ ಅರವುಡಿಯಂ ಸೇವಿಸುವುದು. ಇವಂ ಬೇಣಿವೇಣಿ ಅರೆದು ಸೇವಿಸುವುದು. ಪ್ರಮೇಹ (ಯ)ಲೋಗಂ ಕಿಡುವುದು—೧೩೬.

ಟೀ|| ಮಡುವಾಗಲಬೇರನರೆದು ಅಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಬೆಕ್ಕಡಕಿಲ ಬೇರಂ ಅರೆದು ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು. ಇವಲೊಂದೆ ಪ್ರಮೇಹ(ಯ)ಲೋಗಂ ಕಿಡುವುದು—೧೩೭.

ಟೀ|| ಮಡುವಾಗಲಗೆಡೆಯಂ ಅರೆದು ಜಿಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಅಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿ ವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯಬೇರಂ ಅಡಿನ ಪಾಲಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಇವಲೊಂದೆ ಇಪ್ಪ ತ್ತು(ಮೂಜು) ಬಗೆಯ ಪ್ರಮೇಹ(ಯ) ಲೋಗಂಗಳು ಮಾಣ್ಬುವು—೧೩೮.

1 ಸಿಲೆಯಂ. 2 ಮುರುಕರಮಂ ಶಿಲಾಜತುವಂ, ಮಧುಕರು ಶಿಲಾ. 3 ಶಮಿಕಂ.

(ಲಿಂಗರೋಗಕ್ಕೆ)
ಕಂ|| ಕೃಮುಕಮನಕ್ಕೆ ಫಲತ್ರಯ |
ದ ಮಸಿಯನಕ್ಕಣಿಲೆಯಂ ರಸಾಂಜನಮುಮನ ||
ಕ್ಕೆ ಮನುಷ್ಯ ಕಪಾಲಮನ |
ಕ್ಕೆ 2 ಮೊಕ್ಕಳಂ ಪೂಸೆ ಲಿಂಗರೋಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೩೯ ||

(ವೃಷಣಂ ಬಾರ್ತರ್ದರ್ಶಕಂ)
ಎಡದೆಸೆಯವೊಂದೆ ಕಾಯ್ ಬಾ |
ತೊಡೆ ಬಲದ ಕೊಡಂಕೆಯಂ ಬಲಂ ಬಾತೊಡೆ ಮೇಣ್ ||
ಎಡದ ಕೊಡಂಕೆಯನೂಜು ||
ದೊಡೆ ಮಾಣ್ಣಂ ೨ ವೃಷಣವೃದ್ಧಿಯಾ ತೆಪದಿಂದಂ || ೧೪೦ ||

(ಬಿಳಿಯರೋಗಕ್ಕೆ)
ಎರಂಡತೈಲದೊಳ್ ಸುರ |
ವಾರುಣಿಯಂ ಕಲಸಿ ತಾಮ್ರಪಾತ್ರೆಯೊಳಧಿಕಂ ||
ಚಾರಿಸಿ ಪೂಸುತ್ತಿರೆ ಸಂ |
ಹಾರಿಸುಗುಂ ಬಿಳಿಯನೇಬುದಿನದಿಂ ಬಟಾಯಂ || ೧೪೧ ||

ನವನಲಿನಂ || ಗಣಿದದೊಳೇಂ ಕಟಕ ತ್ರಯಕ್ಕೆ ಘೃತಂ ಚತು |
ಗುಣಮನೆ ಮುತ್ತದ ಬೂದಿಯೂಲಿ ತಚ್ಚತು ||
ಗುಣಮನೆ ಕೊಂಡದನಟ್ಟು ೨ ಪೂಸಿದೊಡಂ ತತು |
ಪ್ಪಣದೊಳೆ ಮಾಣಿಸುಗುಂ ಗುಡಾಂಕುರದೇಪ್ಪಿಯಂ || ೧೪೨ ||

ಟೀ|| ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡಕೆಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್ ತಾಣಿಯ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯನೆಟ್ಟು ಈ ಮೂಲುಮಂ ಸುಟ್ಟು ಮಸಿಯಂ ಮಾಡಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮನುಷ್ಯರ ಕಪಾಲಮಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಪೂಸುವುದು. ಇವೆಂದೆ ಪುರುಷವ್ಯಾಧಿಯ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣುದು—೧೩೯.

ಟೀ|| ಎಡದ ಕಡೆಯ ಕರುಳ್ ಇದೊಡೆ ಬಲದ ಕೊಡಂಕೆಯನೂಜುವುದು. ಬಲದ ಕಡೆ ಬಾತೊಡೆ ಎಡದ ಕೊಡಂಕೆಯನೂಜುವುದು. ಇಂತು ಮಾಡಲ್ ಕರುಳಿಟಾದುದು ಮಾಣ್ಣುದು—೧೪೦.

ಟೀ|| ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯ ಬೇರನರೆದು ಅವುಡಲಕನ ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ತಾಮ್ರದ ಬಟ್ಟಲೊಲೊಳಗೆ ಹಾಯಿಕ್ಕೆ ೭ ಬಾರಿಸಿ ಅದಂ ಪೂಸಲ್ ಎಬುದಿನಕ್ಕೆ ಕರುಳಿಟಾದ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣುದು—೧೪೧.

ಟೀ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ (ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಸಿಪ್ಪಲಿಗಳಂ) ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಚೂರ್ಣದ (ಇವಣಿ) ನಾಲ್ಕು ಮಡಿ ತುಪ್ಪಂ, ಮುತ್ತದ ಬೂದಿಯನುಡಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಉಣಲಿಟ್ಟು ಅವುಡಕಮಂ ತುಪ್ಪದ ನಾಲ್ಕು ಮಡಿಯಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಉದಕಂ ಬತ್ತುವೆನ್ನಬರಂ ಅಟ್ಟಿ ಅದಂ ಪೂಸಲ್ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿರೋಗದ ಮೊಳೆ ಕಿಡುವುದು—೧೪೨.

1 ನಕ್ಕಣಿಯ ರಸಾಂ. 2 ಮೊಕ್ಕಳಂ. 3 ಉಪಣ ಉದ್ದಿ. 4 ಬಾರಿಸಿ. 5 ಪೂಸಲುತದು. 6 ಗುಂಡಾಂಕುರ. 7 ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮದಿಸಿ. 8 ನ ಹಾಂಗೆ.

ಕಂ|| ತಿಲಭಲ್ಲಾತಕಮಂ ಮೇಣ್ |
ನೆಲದಾಲುಮನಲ್ಲದಂ ಚಿತ್ರಕಮಂ ಗೋ ||
ಜಲದೊಳ್ 1 ಕುಡಿದಂ ಗೊಲುಣೆ |
ಕೆಲವುಂ ದೆವಸಕ್ಕೆ ಕಿಡುಗುಮರುಸೆಯ ಮೊಳೆಗಳ್ || ೧೪೩ ||

ಸುರದಾರು ಸೊರೆಯ ಬೀಜಂ |
ಸುರವಾರುಣಿ ಬೆಲ್ಲಮೆಂಬಿವಿನಿತುಮನೊಂದಾ ||
ಗಿರೆ ಮಿದಿದು ಮಾಡಿ ಬತ್ತಿಯ |
ನಿರಸುಗೆ ಗುದದೊಳಗೆ 2 ಕಳೆಗುಮರಿಸೆಯ ಮೊಳೆಗಳ್ || ೧೪೪ ||

ವಿದಿತಂ ಮಧು ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೂ |
ಲದ ತಿಲಭಲ್ಲಾತಕದರುಗದ ಜಾವದ ಪುಡಿಯಂ ||
ಕುದಿಯಿಸಿ ತಜ್ಜಳಮಂ ಕುಡಿ |
ವುದು ಮೂಲಸ್ತಂಭದವಕಮಿದಾಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೪೫ ||

(ಅಧೋವಾಯುಗೆ)
ಬಳಸಿನೊಳೇಂ ತಿಂಬುದು ಮಾ |
ತುಳುಂಗ ಪತ್ರಪ್ರಯುಕ್ತಮಧುವಂ ಬೇಗಂ ||
ಕಳೆಗುಂ ಮಸಗಿದ ವಾನಾ |
ನಿಳನಂ ತಾನದು ಸರಸ್ವತಿಮುಖಿತಿಕಾ || ೧೪೬ ||

ಟೀ|| ಎಳ್ಳಂ ಗೇಣಿಗೊಟ್ಟಿಯಂ ಅರೆದು ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ನೆಲದಾಲುಗಡ್ಡಿಯಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಮೂಲನ ಬೇರಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಇವೆಂದೆ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ಮೊಳೆ ಕಿಡುವುದು. ಅಕ್ಕ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಮೋಗರ ೨ ಪಥ್ಯಂ—೧೪೩.

ಟೀ|| ದೇವದಾರಿಯ ಬೀಜದ ತಿಗುಡು, ಸೊರೆಯ ಬೀಜದ ತಿಗುಡು, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್, ಬೆಲ್ಲಂ ಇವನೊಂದಾಗರೆದು ಬತ್ತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಆ ಬತ್ತಿಗೆವೂಡಿ ಅದಂ ಗುದದೊಳಗೆಯಿರಿ ಸಲ್ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ಮೊಳೆಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೪೪.

ಟೀ|| ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹಿಪ್ಪಲಿ ಮೂಲದ ಚೂರ್ಣಂ ೨ ಕೇಣಿಗೊಟ್ಟಿ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಕಷಾಯಮಂ ಕುಡಿವುದು ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣುದು—೧೪೫.

ಟೀ|| ಮಾದಲದ ಎಲೆಯನರೆದು ಜೇನತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಸೇವಿಸಲ್ ಅಧೋವಾಯು ನಡೆವುದು ಮಾಣ್ಣುದು—೧೪೬.

1 ಕುಡಿದರೆನೂಣೆ. 2 ಕಳೆಸೆಮರೆಸೆ. 3 ತಿಲಭಲ್ಲಾತಕದ ಮಧು ಚಾಕರ ಸುಡಿಯಂ. 4 ಸ್ತಂಭ ರೋಗಮವಜಾಂ. 5 ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಔಷಧಕ್ಕೂ ಅನ್ನದ ಪಥ್ಯ ಹೇಳಿಲ್ಲ—ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವನು. 6 ಕಂಗೊಟ್ಟಿ, ಕೇಣಿಹರಳು.

(ಪ್ರಶ್ನಂಗಳ್ಲಿ)

ಕಂ|| ಜನೆಯಂ ಗಂಧಕಮಂ ವಿಳಂ |

ಗವು¹ನರೆದುಕೊಂಡು ನಾಡೆ ಭಾವಿಸಿ ಸರಳ ||

ದ್ರವದಿಂದಂ ಪೂಸಿದೊಡಂ |

ತವು ಪುತ್ತುಂಗಾಲ ಪುತ್ತುನಿರದುಪಕಮಿಕಂ || ೧೪೭ ||

(ಕಾಲಬೀಜೆಗೆ)

ನೆರಸಿ 2ಮಧುಕಂ ಗುಡಂ ಸ |

ಜ್ವರಸಂ 3ಜೇನೆಯ್ಯ ಮೆಣಸು ಗುಗ್ಗುಳಕಂ ಸಿಂ ||

ಭುರುಹಂ ಜಾಜೆ⁴ಬಿವನಿ |

ಟ್ರೋರಸುತ್ತಿರೆ ಕಾಲ ಬೀಜೆ ಬೇಗಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೪೮ ||

(ಗೇಷಪ್ಪಣ್ಣೆ)

5ಎರಡುಲಿಯನಕ್ಕೆ ಮೇಣು |

ತ್ತರಣೆಯನಕ್ಕೊರಸಿ ಪಿಱ್ಕ⁶ಗದಲ್ಲದೊಡೆತುಂ ||

ಸುರಪುಂಬಿಯ ಬೇರಂ ಮೆ |

ದ್ದು ರಸಮುಗುಲಿ ಗೇಷ⁷ಪುಣ್ಣಳಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೪೯ ||

(ಶಸ್ತ್ರಂ ತಾಗಿದುಕ್ಕೇ)

ತರಳಂ|| ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರವಿಧಾತದೊಳ್ ಘೃತದಿಂದೆ ಕಟ್ಟುಗೆ 8ಸಂದ ಗೋ |

ದುವೆಯ ಮತ್ತಿಯ ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯ ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾಂತೆಯ ಮುಟ್ಟಿಮು ||

ಗ್ಗುವನ ಕೊಗ್ಗಿಯ ಕಾಕ⁹ಜಂಘೆಯ ಹಿಕ್ಕವತ್ತಿಗೇಯೊಂದು ಸಂ |ಭವಿಸ ಮೂಳಮನಲ್ಲದಂತದನಟ್ಟು¹⁰ವೊಳ್ಳಿದುಗಾಜ್ಯಮಂ || ೧೫೦ ||

ಟೀ|| ಜವೆ, (ಶುಂಠಿ) ಗಂಧಕಂ, ವಿಳಂಗಂ ಇವನರೆದು ಸಜ್ಜರಸದ ತೈಲದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸಲ್ ಪುತ್ತುಂಗಾಲ್ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೪೭.

ಟೀ|| ಯಟ್ಟಿಮಧುಕಂ, ಬೆಲ್ಲಂ, ಸಜ್ವರಸಂ, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಮೆಣಸು, ಗುಗ್ಗುಳಂ, ಸೈಂಧವಂ, ಜಾಜು, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಕುದಿಸಿ (ಮರ್ದಿಸಿ) ಪೂಸಲ್ ಕಾಲಬೀಜೆ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೪೮.

ಟೀ|| ಎಲದುರಿಯ ಸೊಪ್ಪಿನರಸಮನಾದೊಡಂ ಅಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಣೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮನಾ ದೊಡಂ ಹಿಂಡುವುದು ಅಲ್ಲಾ ಸುರಪುಂಬಿಯ ಬೇರಂ ಬಾಯುಲ್ಲಗಿದು ರಸಮಂ ಗಾಯದೊಳಗೆ ವುಗುಟ್ಟುದು 11ಗೇಷನಪುಣ್ಣಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೪೯.

ಟೀ|| ಶಸ್ತ್ರದಿಂದೆ ಗಾ(ಘಾ)ಯಮಾಸ ಪುಣ್ಣೆ ಗೋದಿಯಂ, ಮತ್ತಿಯ, ಹೊನ್ನಗನ್ನೆಯ, ವಿಷ್ಣು ಕ್ರಾಂತೆಯ, ಮುಟ್ಟಿಗೇಯ, (ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮುಜುಂಟುವನ) ಕೊಗ್ಗಿಯ, ಕಾಕಜಂಘೆಯ, [ಹಿಕ್ಕವತ್ತಿಗೇಯ] ಇವನೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದೊಂದಿಂ ಬೇರಂ ತಂದು ಜಬ್ಬುಗುಟ್ಟಿ, ತುಪ್ಪ

1 ನರೆದು ಭಾವಿ. 2 ದಮದುಕಂ ಗುಡಸ. 3 ಜನೆಯುನು, ಜಿನೆಯನು. 4 ಜವನೊರಸುತ್ತಿರೆ ಕಾಲಬಿಟ್ಟಿ. 5 ಎಲಹುಲಿಯಕ್ಕೆ. 6 ಗಳಜ್ಜದೊಡೆಸಿಂ. 7 ಪುಣ್ಣ ಅಗಲೆ. 8 ಸಂದುದುವೆ. 9 ಜಂಘೆ ಯೊಳೊಂದುವಂದು. 10 ಎಳ್ಳಿದು. 11 ಯೇಜಾನ, ಯೇಜಾನ.

(ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ಣೆ)

ಕಂ|| ..... |

..... ||

....ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯುಮಂ ಬ್ರ |

ಹೃದಂಡೆಯುನರೆದು ಪೂಸೆ ಪುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೧ ||

ಸಮನಾಗಿ ರುಜೆಯನೇರಂ |

ದಮೂಲಮಾಂಸಿಗಳನಕ್ಕೆ ಚಗಜೆಯ ಪೊಸಬೀ ||

ಜಮನಕ್ಕೆ ಕಲಾಯೊಡೆದಾ |

ದಮೆ ಪೂಸುಗೆ ತಲೆಯ ಬೇನೆ ತಡೆಯದೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೨ ||

(ನಾಳವುಣ್ಣೆ)

ಪೆಣವಣ್ಣಿಳೇನಂದಾಳಂ |

ಕಿಟುಕುಸಲೆಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಪ್ರಣಾಭ್ಯಂತರಮೊಳ್ ||

ನೆಣದೀವಿ ಬಲಾಕ್ಕೆಣ್ಣೆಯ |

ನೆಣಿ ತೀವಿ ಪೊದಟ್ಟಿ ನಾಳವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೩ ||

(ಒಳಗುಡಿದಿರ್ದಂಬಿಗೆ)

ಒಳಗುಡಿದಿರ್ದೊಡೆ ಲಾಂ |

1ಗಲಿಯಂ ತಂದಲ್ಲದಂದು ಕುರುಟಿಗೆಯಂ ಮೊ ||

ಕ್ಕಳಮಾಗ ಪುಣ್ಣ ಬಾ²ಯೊಳೆ |

ವಿಳೇಪನಂ ಗೆಯ್ದೊಡಾ ಸರಲ್ ಪೊಣಮಡುಗುಂ || ೧೫೪ ||

ದಲ್ಲಿ ಅಟ್ಟು ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅವಳಿ ಎಲೆಯನಾದೊಡಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಹಾಯ್ದು ಅಟ್ಟು ಆ ತುಪ್ಪಮನಾದೊಡಂ ಆ ಪುಣ್ಣೆಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣುವುದು. ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಾದ ಗಾಯದ ಪುಣ್ಣಳ್ ಮಾಣ್ಬುವು—೧೫೦.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಂ, ಅಕ್ಕಿಹಡೆಯ ಸಮೂಲಂ ಇವಂ ಪುರಿದು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಟ್ಟು ಕಲಸಿ ಪೂಸು ವುದು ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯ ಬೇರ್, ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯ ಬೇರ್ ಈ ಎರಡುಮಂ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೆ ಪೂಸುವುದು ಮಂಡೆಯ ಪುಣ್ಣೆ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೫೧.

ಟೀ||

.....ಪುಣ್ಣೆ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೫೨.

ಟೀ|| ಅಂದಾಳಂ ಕಿಟುಕುಸಲೆಯ ಸಮೂಲದ ಚೂರ್ಣಂ ಇವೆರಡಂ ಕೂಡಿ ಪುಣ್ಣೆಗಳ್ ತುಂಬಿ ಮೇಲೆ ಎಣ್ಣೆಯನಣ್ಣೆಯಲ್ ನಾಳವುಣ್ಣಳ್ ಮಾಣ್ಬುಂ—೧೫೩.

ಟೀ|| ಕೋಜಾಕುಟುಮನಗಂಡೆಯಂ ಉದಕದಲ್ಲಿರೆದು ಲೇಪವಂ ಮಾಡುವುದು, ಕುರುಟಿಗೆಯ ಸಮೂಲಮಂ ಉದಕದಲ್ಲಿರೆದು ಲೇಪಿಸುವುದು. ಇವೆರಡುಮಂ ಪುಣ್ಣ ಬಾಯೊಳ್ ಲೇಪಂ ಮಾಡಲ್ ಒಳಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಸರಲ್ ಪೊಣಮಡುವುದು—೧೫೪.

1 ಗುಲಿಕನದಲ್ಲಿ. 2 ಯೊಳೊಳುಳಿ ಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ದಾ ಸರಲ್.

(ಅಂಬುವುಣ್ಣ)

ಕಂ|| ತಿಳಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥ ಕರಂಜಂ |

ಗಣನಿಂಬಾಗರೆದು ಪೂಸುಗಲ್ಲದೊಡಂ ಮೇಣ್ ||

ಕಲಾಯಂ ಪೂಸೇರಂಡದ |

ಫಲಮಂ ದಂತಿಯುಮನಂಬುವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೫ ||

ಅವರೆಯುಮಂ ನೀಲಿಯ ಬೇ |

ರುವನರೆ ದಿರುಳೊಲೆಯೊಳಿಟ್ಟು ತಿಲತೈಲಮನಂ ||

ತವಜೊಡನೆ ಕಲಸಿ ತಿನೆ ಕಿಡು |

ಗುವಸಾಧ್ಯವೆನಿಸುಗುವಂಬು ಕೀಟೊಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೬ ||

(ಬೆಂದವುಣ್ಣ)

ಎಳೆಯರಳಿಯ ಮುಗುಳಂ ತೆ |

ಳ್ಳಲಾಯೊಳ್ ಮೇಣ್ಣೆ ಯೊಳಕ್ಕೆ ಚೀಲೈತಮುಮಾ ||

ಮಳಕಮಮಂ ತುಪ್ಪಮುಮಂ |

ವಿಳೇಪನಂಗೈಯ್ಯೆ ಬೆಂದ ವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೫೭ ||

ಮಿಗಿಲಿದಜಾಂದಾವುದೊ ಮ |

ದುರ್ಗಲೊಳ್ ಫೃತಮಣಿಲೆ ಮೆಣಸು ಸಜ್ಜರಸಂ ಜೇ ||

ರಗೆ ಯೆಂಬಿವ ನರೆದಟ್ಟಿ |

ಕ್ಕುಗೆ ದಗ್ಧಪ್ರಣಮುಮೆಯ್ತೆ ಶೋಷಣವಕ್ಕುಂ || ೧೫೮ ||

ಟೀ|| ಎಳ್ಳು, ಸಾಸಿನೆ, ಹುಲಿಗಲ ಬೀಜ, ಇವನಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅವುಡಲಕನ ಕಾಯ್, ದಂತಿ ಈಯೆರಡುಮಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು ಇವಜಾಂದೆ ಅಂಬು ವುಣ್ ಮಾಣ್ವುದು—೧೫೫.

ಟೀ|| ಅವರೆಯ ಬೇರ್, ನೀಲಿಯ ಬೇರ್, ಈ ಎರಡುಮಂ ತದಕ್ಕುಟ್ಟಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಕಷಾಯದೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಯಂ ಕೂಡಿಯಟ್ಟು (ಈ ಯೆರಡುಮಂ) ಸೇವಿಸಲ್ ಅಂಬು ವುಣ್ ಮಾಣ್ವುದು—೧೫೬.

ಟೀ|| ಅರಳಿಯ ಮುಗುಳಂ ತಿಳಿಯಂಬಿಲದೊಳಾದೊಡಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಯೊಳಾದೊಡಂ ಅರೆದು ಪೂಸುವುದು, ಚೀಲಯಿಚನ ಸಮೂಲಂ, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು ಇವನೆರಡನೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸಲ್ ಬೆಂದವುಣ್ ಮಾಣ್ವುದು—೧೫೭.

ಟೀ|| ಅಣಲೆಯ ಕಾಯ್, ಮೆಣಸು, ಸಜ್ಜರಸಂ, ಜೇರಗೆ ಯೆವನೊಂದಾಗಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಲೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಆ ತುಪ್ಪಮಂ ಪೂಸಲ್, ಬೆಂದವುಣ್ ಮಾಣ್ವುದು ಇದರ್ಕೆ ಪಿರಿಯ ಮರ್ದು ಆವುದುಮಿಲ್ಲಂ—೧೫೮.

1 ಕಿಡುವುದಸಾಧ್ಯಂಗಳೆನಿಸುವಂಬುಣ್ಣುಗಳುಂ. 2 ಯೊಳಮಣ್ಣೆ. 3 ಚೀಲಯಿಚಮು.

(ಭಗಂಧಕಳ್ಳೆ)

ಕಂ|| ಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ನೆಲ್ಲಿಯುಮಂ ದಂ |

ತಿಯುಮಂ ರಜನಿಮುಮನರೆದು ಪೂಸಿದೊಡೆ ಫಲ ||

ತ್ರಯದ ಕಷಾಯಮನರೆ ಪುರ |

ಪ್ರಯುತಂ ಕುಡಿದೊಡೆ ಭಗಂಧರಂ ಪ್ರಮಿಸುಗುಂ || ೧೫೯ ||

(ಕುರು(ಜು)ವಿಂಗೈ)

ಗೇರೆಣ್ಣೆ ಯನೊರಸುಗೊ ದು |

ತ್ತೂರ ರಸಂ ಲವಣಮೆಂಬಿವಂ ನೆಲದಾಟೊಳ್ ||

ಚಾರಿಸಿ ಪೂಸುಗೆ ಸದ್ಯಃ |

ಕ್ವಾರಗುಡಂಗಳನೆ ತೊಡೆಯೆ ಮೇಣ್ ಕುಣು ಕಿಡುಗುಂ || ೧೬೦ ||

(ಉತ್ತಿರೋಗಕ್ಕೆ)

ಅದಿದೆನ್ನದೆ ಲಾಂಗಲಿ ದೇ |

1 ವದುಂಬಿ ಸುರದಾಳಿಯೆಂಬಿವಂ ಕಟಾಯಿಂದಂ ಪೂ |

ಸಿದೊಡಂ ದಾವಗಂ ಪೆ |

ಚಿದ ಕಿಚ್ಚು 2 ವೈಲುರಿವ ಉತ್ತಿಯಂ ಮಟ್ಟು ಸುಗುಂ || ೧೬೧ ||

(ಕಂಚಿಕೆಗೆ)

ಮೊಲೆವಾಲೊಳ್ ಬಸಿರಿಯ ತಳ |

ರೆಲೆಯಂ ಕಟುಕೆಯುಮನಕ್ಕೆ ಯಲ್ಲದೊಡೆ ಶಮಾ ||

ದಲಮನಜದುಗ್ಧದಿಂದರೆ |

ದು ಲೇಪನಂಗೈಯ್ಯೆ ಉರಿವ 4 ಕಂಚು(ಚಿ)ಕೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೬೨ ||

ಟೀ|| ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ಜೇಪಾಳಂ, ಅರಿಸಿನಂ, ಈ ಮೂರುಮುನುರಕದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು, ಅಣಲೆ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯ ಸೆಟ್ಟು, ತಾಟಿಯ ಕಾಯ್ ಇವಂ ಕಷಾಯಮಾಡಿ ಆ ಕಷಾಯದಲ್ಲಿ ಅರೆದ ಔಷಧಮಂ ಗುಂಜಿಮಾತ್ರಮಂ ಕಡಡಿ ಕುಡಿಯುವುದು. ಇದಜಾಂದೆ ಭಗಂಧರ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೫೯.

ಟೀ|| ಗೇ(ಜು)ರೆಣ್ಣೆ ಯಂ ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮಧುಗುಣಿಕೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಆ ರಸಮಂ ಉಪ್ಪುಮಂ ನೆಲದ ಮೇಲೊಂದಾಗಿ ಮರ್ದಿಸಿ ಅವಂ ಪೂಸುವುದು. ಇವಜಾಂದೆ ಮೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಯ ಕುಣುಗಳುಂ ಮಾಣ್ವುವು—೧೬೦.

ಟೀ|| ಕೋಟುಕುಟುಕನ ಗೆಂಡೆ, ದೇವದುಂಬಿ, ದೇವದಾಳಿ ಈ ಮೂರುಮುನುಂಬಿಲ ದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ಉರಿಯುತ್ತಿಹ ಉತ್ತಿಯ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೬೧.

ಟೀ|| ಬಸಿರಿಯ ಎಳೆಯ ತಳರಂ (ಮುಗುಳಲೆಯಂ) ಎಳೆಯ ಕಟುಕೆಯಂ ಯಿವ ಎರಡುಮಂ ಮೊಲೆವಾಲೊಳ್ ಅರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬನ್ನಿಯ ಯೆಲೆಯಂ ಅಡಿನ ಪಾಲ್ಪು ಲೆದು ಪೂಸುವುದು. ಇವಜಾಂದೆ ಕಂಚು-ಕೆ ಕಿಡುಗುಂ—೧೬೨.

1 ವರಂಬಿ, ವದುರು ? 2 ತೊಲಗುವ. 3 ಕೆಯು ಮನಕ್ಕೆ ದೊಡೆಸಮ. 4 ಕಂಚುಕೆ.

* ಪರಿಮರ್ದಿಸುವುದು ದುಕ್ಕೂ. 1 ರ ರಸಮು—ಎಂಬಿ ಶಬ್ದಮನದರ್ಪಣದ ಉದಾಹರಣದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಚೀನ ವೈದ್ಯಗ್ರಂಥ ಪದ್ಯದ ಮದ್ದಿನೊಡನೆ ಹೋಲಿಸುವುದು.

ಮ|| 1 ಸಿರಿಕಂಡಂ ಬಿಜೆ ಮಾಂಸಿ ನಟ್ಟಮಧುಕಂ ಪಕ್ಕಂ ಹೇದ್ರಾದ್ರಿಯಂ |
ಸಿರಿಸಂ ದಾ(ತಾ)ಳಕಮೇಲೆ ಯೆಂಬಿಸಿತುಮಂ ಶೀತಾಂಬುವಿಂ ಪೂಸೆ ಸಂ ||
ಹಂಕುಂ ಕಂಚುಕ ಕಂಬುಗುಂಬು ಮಜು ವಿಸರ್ಪಂ ದೇಹದಾಹಾರ್ತಿತ |
ಜ್ವರಮಸ್ತಪ್ರಹರವ್ರಣಂಗಳೆನಿಸಿ ದೋಹಂಗಳಂ ನಿಶ್ಚಯಂ || ೧೬೩ ||

ಅನ್ಯಗ್ರಂಥಂ

ಕಂ|| ಒಡಲೊದವಿ ಬಾತು ತೋರ್ಪೊಡೆ |
ಎಡೆಗೊಂಡುದು ಪಾಣಿ ? ಯೆಂದು ಬೋಲೊತ್ತರಮಂ ||
ಸೆಗುಡಿತೆಯಾದಿನ ಪಾಲಂ |
ಬಿಡುಲವಣಮುಮಂ ಕರಿಯ ತೊವರಿಯತನಮೆ ಪಥ್ಯಂ || ೧೬೪ ||

(ಮುಳ್ಳು ಸಿವರುಗಳೆ)

* ಮುಳ್ಳು ಸಿವರುಗಳುಂ ನ |
ಟ್ಟಿಲ್ಲಿಯೆ ಪೊಪವಂಡದಿರ್ದು ಬಾತೊಡೆ ಮತ್ತಂ ||
ಕಲ್ಲೊತ್ತಿ ಗರ್ಗದುಗ್ಗವ |
ಮೆಳ್ಳಿಸಿ ಯೊಲೆಗಲ್ಲ ಸೇಕಗೆಯ್ಯಲ್ ಮಾಣ್ಣುಂ || ೧೬೫ ||

ಕಂ|| ಒಳದೊಡೆ ಸೆಳೆದೊಡೆ ಸಂದುಗ |
ಗುಳುಳದೊಡೆ ನರವೊಂದು ದೆಸೆಗೆ 2 ತಪ್ಪುಸಂದೊಡೆ ಶೀ ||
ತಳ ಜಳ ಮಿತ್ತಿತ ವಸ್ತ್ರವ |
ನಳವಟ್ಟಿರೆ ಸುತ್ತಲಿನಿಸು ಬೇನೆಗಳಟಾಗುಂ || ೧೬೬ ||

ಟೀ|| ಶ್ರೀಗಂಧಂ, ರುದಂತಿ, ಜಟಾಮಾಂಸಿ, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ, ಅರಿಸಿನಂ, ಮರದರಿಸಿನಂ
ಬಾಗೆ, ಅರಿದಾಳಂ, ಇವೆಲ್ಲಮನುಷ್ಯಕದಲ್ಲರಿದು ಪೂಸಲ್ ಕಂಚುಕೆ, ಕರ್ಬುಗುಂಬು, ಕುಜು,
ವಿಸರ್ಪಂ, ಉರಿಜ್ವರಂ, ಗಾಯದಪುಣ್ಣಳ್ ಇವೆಲ್ಲಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೬೩.

ಟೀ|| ಬೋಲತರಂ, ಸೆಗುಡಿತೆ, ಬಿಡುಲವಣಂ, ಯಾ ಮೂಱಂ ಅರೆದು ಅಡಿದ ಹಾಲಲ್ಲಿ
ಕುಡಿಯಲ್ ಹೊಟ್ಟೆಬಾತ ಬಾಹು ಮಾಣ್ಣುದು. ಕರಿಯ 3 ತೊಗರಿಯ ಕಟ್ಟಿವೋಗರಂ
ಪಥ್ಯಂ—೧೬೪.

ಟೀ|| ಮುಳ್ಳು ಸಿವರುಗಳೆ, ಕ(ಗ)ಲ್ಲೊತ್ತಾಗಿ 4 ಬಾತೊಡೆ ಆ ಕಾವಿಗೆ ಎಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ
ಪೂಸಿ ವೊಲೆಗಲ್ಲಂ ಕಾಸಿ ಸೇಕಗೆಯ್ಯ ಬಾಹು ಮಾಣ್ಣುದು—೧೬೫.

ಟೀ|| 5 ಒಳದೊಡೆ ಉಪದೊಡೆ, ಸಂದು ತಪ್ಪಿದೊಡೆ, ನರಂ ತೊಡಕಿದೊಡೆ ಆ ಕಾವಿಗೆ
ಅರಿವೆಯಂ ಸುತ್ತಿ ತಣ್ಣೀರಂ ಬಿಡಲ್ ಆ ಶಾಲೆ ಮಾಣ್ಣುದು—೧೬೬.

1 ಸುರೆವಂಡಂ. 2 ಚಲಿಸಂದದೆ ತಿತ. 3 ತೊಗರಿಯ ಪಥ್ಯ ಕಟ್ಟಿವೋಗರ ಪಥ್ಯ. 4 ಬಾತ
ಕಾವಿಗೆ. 5 ಒಳದೊಡೆ ಸಂದು ತಪ್ಪಿದೊಡೆ.

* ಮುಳ್ಳು ಸಿವರುಗಳೆ (ಗು)ರುಗಳೆ ನಟ್ಟಮಧುಕದಿಗಾಲಿ ಟೂಯಾಗಾಲಿ ಬಾತದೆ ಮರ್ದು ಮಾಜ್ಜಿ ಕಲ್ಲೊ
ತ್ತಿಯಾಗೆ ಆ ಕಾವಿಗೆಕ್ಕೆಯ ಪಾಲಂ (ಪುಲು) ಪೂಸಿಕಾಯಿ ಕಾಯಿದೊಲೆಗಲ್ಲಂ ಸೇಕಂಗೆಯ್ಯ(ಎ) ಮಾಣ್ಣುವು
ಚುಳಿತ ವಚನಾ ಎಂಬ ಅರುದ್ಧ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| ಪಣೆಕಣ್ ಕಿವಿ ನೆತ್ತಿಯ ಕ |
1 ಣ್ಣನೆ ಯೆಂಬಿವಜೊಳಗೆ ಬೇನೆದರಾಗಲ್ ಗರುಗಂ ||
ಪ್ರಣುಂ ಖರಮೂಲದ ರಸ |
ಕಣಮೆಣ್ಣು ಯೆ ಬರಸಿ ನಸ್ಯಗೆಯ್ಯಲ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೬೭ ||

* ಖರಮೂಲದ ತನಿರಸದೊಡೆ |
ನೊರಸುಗೆ ಭೃಂಗರಸಮಂ ಬೆರಸುತ್ತಿನಿಸುಂ ||
ತಿಳಿತ್ತೆಲಸಹಿತಮಂ ನಾ |
ಸಿಕ ಯುಗಲಂಗಳೊಳೆಜಿಗೆ ನಸ್ಯವಧಮಂ || ೧೬೮ ||

(ಉಗುರುಸುತ್ತಿಂಗೆ)

ಮೆಪ್ಪಿನ ಪುಡಿಯೊಳಗೆಮೆಯ |
ತಿಳಿವಾಲಂ ಕಲಸಿ 2 ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೆರಳಂ ||
ಚಳಸಿದರಸದಿಂಬುಣ್ಣಳ್ |
3 ನಿಲಿಸದಿರದು ಸಿದ್ಧಮೆಂದನೀ ಪೆಪಧಮಂ || ೧೬೯ ||
—ಇಂತು ಪುರುಷವೈದ್ಯಂ—

(೨) ಇ ಸ್ತು ಪ್ರೀ ವೈದ್ಯಂ

(ಸ್ತನವೈದ್ಯಂ)

ಕಂ|| ರಜನಿ ಕೃತಾಂಜಲಿ ಕಳವಿಗೆ |
ಬಜೆ ಗಂಧಕ ಪೂವ4 ಮೆಂಬಿವಂ ತವೆ ತಿಲತ್ತೆ ||
ಲಜಳಾನ್ವಿತ ಘೃತದಿಂದಂ |
ಬುಜಾಪ್ಪಿಯರ್ಗಜಿಯೆ ನಸ್ಯಮಂ ನೊಲೆ ಬರ್ಕುಂ || ೧೭೦ ||

ಟೀ|| 5 ಪಣೆಕಣ್, ಕಿವಿ, ನೆತ್ತಿ(ಕಣ್), ಪಲ್, 6 ಎಂಬಿವಜೊಳಗೆ ನೋವಾದೊಡೆ ನಾಳ
ಕ ಗುಲ್ಮಮೆಂಬುದಕ್ಕುಂ. ಅವರ್ಕ ಮರ್ದು, ನಿರಂ(ಗರುಗದರಸಂ, ಖರಮೂಲದರಸಂ) ಕವ
ನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡುವುದು—೧೬೭.

ಟೀ|| ಪುರ್ವುಗಳ್, ಕಿವಿ, ನೆತ್ತಿ, ಕಣ್, ಪಲ್ ಇವು ನೋಯುತ್ತಿದೊಡೆ ಅವರ್ಕ ಮರ
ಮೂಲದ ರಸಮಂ, ಗರುಗದ ರಸಮಂ ಕೂಡಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗಿನ ಎರಡು ಬೊಳ್ಳೆಗಳೊಳಗೆ
ನಸ್ಯಮನೆಜಿಯಲ್ ಆ ಶಾಲೆಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೬೮.

ಟೀ|| ಮೆಪ್ಪಿನ ಪೂರ್ಣಮಂ ಎಮ್ಮೆಯ ತಿಳಿವಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಅದಂ ಪುಣ್ಣ ಮೇಲಿಕ್ಕಿ
ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಲ್ ಬೆರಳಿನ ರಸಿಗೆ ಸುವ ಪುಣ್ ಮಾಣ್ಣುದು—೧೬೯.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಂ, ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆಮುಜುಂಟುವನ ಸೊಪ್ಪು, ಕಳವಿಗೆಯ ಬೇರ್, 1 ಬಜೆ,
ಗಂಧಕಂ, ಸುಗಂಧಿ ಇವಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ತುಪ್ಪಂ, ಉಪಕಂ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಅಟ್ಟು ನಸ್ಯಂ ಮಾಡಲ್

1 ಕರ್ಣಪಣೆ. 2 ದಿಸಿಯ. 3 ನಿರಸದಿರ. 4 ದಿಸಂ ತಿಲತ್ತೆಲಾಪ್ಪಸಮನ್ನಿತಮುಟ್ಟುವನಜಾಸ್ಯೆಯಾಗಿ
ಅನಿಸ್ಯಮಂ. 5 ವಚನಂ. 6 ಇವುನೋಯುತ್ತಿರಲ್ ಖರಮೂಲವನುಸರು.....

* ಭಂದೋದೋಷವಿದೆ. † ಸ್ತಗ್ರಂಥಂ—ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| 1 ವನದಂತಿಯ ಪಂದಿಯ ಕೋ |

ಇನ ಬಸೆಯೊಳ್ ಮೊಲೆಯನೊರಸಿ ಕಲಾ2ವೆರಸು ರಸಾಂ ||

ಜನಮಂ ನಸ್ಯಂಗೆಯ್ದೊಡಿ |

ವನಜಾಕ್ಷಿಯ ಮೊಲೆಗಳೊದವಿ ನಡುವಂ ಮುಲಾಗುಂ || ೧೭೧ ||

(ಭಗದುರ್ಗಂಧಪರಣಕ್ಕೆ)

ಪೊಸಘೃತದೊಳಿರಿಸಿ ಜಾತಿ |

3ಪ್ರಸೂನಮಂ ಪಂಚಪಲ್ಲವಂ ಮಧುಕಮುಮಂ ||

ಬಿಸುನೀರಿಂ ಪೂಸುಗೆ ತಾಂ |

ಕಿಸುಗುಳಯಪ್ಪವಳ ಭಗದ ಗಂಧಂ 4ಕಿಡುಗುಂ || ೧೭೨ ||

(ಮಯ್ಯೇರಿವುರ್ಕೆ)

ಮದನಫಲಂ 5ಸೊರೆ ಕಬ್ಬ |

ತ್ರಿ ದಂತಿ ಪಿಪ್ಪಲಿ 6ಗುಡಂ ಯವಕ್ಕಾರಮುಮಂ ||

ಮಿದಿದಿಡುಗೆ ಯೋನಿಯೊಳ್ 7ಕುದಿ |

ಸಿ ದುಗ್ಧದಿಂ ತಾನವಳ್ ರಜಸ್ವಲೆಯಕ್ಕುಂ || ೧೭೩ ||

ಗುರುಗುಂಜಯಲೆಯೊಳಲ್ಲದೊ |

ಡರಪಿಚ್ಚಗೆಯರಲೊಳೆಕ್ಕುಮಂ ಬೆಲ್ಲಮುಮಂ ||

ಬೆರಸಿ ತುಲಾದಿಟ್ಟದಂ ತಿನೆ |

ವರಾಂಗಿ ಲತೆಯಂತೆ ಪುಷ್ಪವತಿಯಾಗುರ್ಕುಂ || ೧೭೪ ||

ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗೆ ಮೊಲೆ ಬರ್ಪುದು—೧೭೦.

ಟೀ|| ಅನೆ, ಹಂದಿ, ಕೋಣಂ ಈ ಮೂವು ಬಸೆಯಂ ಕೂಡಿ ಮೊಲೆಯನೊರಸಿ ನೀಲಾಂಜನಮನಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ತೇದು ನಸ್ಯಮನೆಹಿಯಲ್ ಮೊಲೆಗಳ್ ದೊಡ್ಡಿತವು—೧೭೧.

ಟೀ|| ಪಸುವಿನ ಪೊಸತುಪ್ಪಂ, ಜಾಜಯಪೂ, ಅತ್ತಿ, ಅಲ, ಅರಳಿ, ಬಸಿರಿ, ಗೋಣಿ ಈ ಮರಂಗಳ ಎಳೆಯ ತಳಿರ್, ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ಇವಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಪೂಸಲ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಯೋನಿಯ ದುರ್ಗಂಧಂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೭೨.

ಟೀ|| ಮಗ್ಗಾರಿಕಾಯ್, ಸೊರೆಯಬೀಜಂ, ಕಬ್ಬತ್ತಿ, ದಂತಿ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಬೆಲ್ಲಂ ಇವನರೆದು ಪಾಲೊಳ್ ಕುದಿಯಿಸಿ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿಡಲ್ ಕನ್ನೆ ಮಯ್ಯೇರಿವಳ್—೧೭೩.

ಟೀ|| ಗುರುಗುಂಜೆಯ ಸೊತ್ತು, ಎಳ್ಳು, ಬೆಲ್ಲಂ, ಇವನರೆದು ಮೆಲ್ಲುದು. ಅಲಾ ಜಾಜಯ ಮೊಗ್ಗ, ಎಳ್ಳು, ಬೆಲ್ಲಂ ಇವನರೆದು ಮೆಲ್ಲುದು. ಇವಹಿಂದೆ ರಜಸ್ವಲೆಯಾಗದವರ್ ರಜಸ್ವಲೆಯಪ್ಪರ್—೧೭೪.

1 ನವದಂತಿಯ. 2 ಪೊರಸು. 3 ಪ್ರಸೂನಂ, ಪ್ರಸವನಕಂ. 4 ಮಾಣ್ವುಂ. 5 ನೊರೆಕಮ್ಮತ್ತಿ. 6 ಗುಡಂಗಳೆನಕ್ಕಾಳವಮಿದಿಡುಗೆ, ಮಿದಿಡುಗೆ. 7 ಕಿಡಿಸಿ, ಕುಡಿಕಿಡಿಸಿ. 8 ತ್ರಿ.

(ರಕ್ತಗುಲ್ಮಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಧುಕಂಗಳನೆ |

೪ ಕಷಾಯದ ನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿಯಿಸಿ(ಯಲ್) ವನಿತಾ ||

ನಿಕರಕ್ಕೆ 1ರಕ್ತ ಗುಲ್ಮಾ |

ಧಿಕತ್ವಮುಂ ಭಗರಜೋನಿರೋಧ(ಗ)ಮುಮಲಾಗುಂ || ೧೭೫ ||

ಭಗರಕ್ತಂ ನಡೆವೊಡಿ ಬೆ |

ಣ್ಣಿ ಗರುಗಮಂ 2ನೀರೊಳಕ್ಕೆದಂ ದುಗ್ಧದೊಳೊಂ ||

ಟುಗೆ ಮೇಣ್ 3ಕಿಲುಸಾಲೆಯನ |

ಕ್ಕಿಗಳ್ಚೆನೊಳ್ 4ಕುಡಿದು ತಿನೆ 5ಕದಳಿಪಮಂ || ೧೭೬ ||

(ಗರ್ಭಾಣಿಯಪ್ಪುರ್ಕೆ)

ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಾದು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಮೇಣ್ |

ಮಯೂರಶಿಖೆಯಂ ಪೆಯೋನ್ರಿತಂ ಕುಡಿಗಾಜ್ಯ ||

ಪ್ರಯುತಂ ಮೇಣೆಂಬಿನೆ ಲ |

ಪ್ತಿಯ ಬೇರಂ ನಸ್ಯಮೆಹಿಗೆ ಗರ್ಭಾಣಿಯಕ್ಕುಂ || ೧೭೭ ||

(ಗರ್ಭಂ ನಿಲ್ಲುರ್ಕೆ)

ಗೋರಂಟಿಯ ಬಿತ್ತಂ ಪಟ |

ನೀರಿಂ ಕುಡಿಯಿಸುವುದಲ್ಲದೊಡಿ ಭಗದೊಳ್ ಸಂ ||

ಚಾರಿಸುವುದು ಕ(ಖ)ರಕರ್ಣಕೆ |

ಬೇರಂ ಕೊಂಡೆಹಿಗೆ ಪೂಸೆ ಗರ್ಭಂ ನಿಲ್ಲುಂ || ೧೭೮ ||

ಟೀ|| ಕುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಪಿಪ್ಪಲಿ, (ತ್ರಿಕಟುಕಂ) ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ಇವನೆಳ್ಳ ಕಷಾಯಂ ಮಾಡಿ ಆ ನೀರೊಳರೆದು ಕುಡಿಸಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗೆ ರಕ್ತಗುಲ್ಮಂ, ಯೋನಿಯಿಂದ ರಕ್ತಸುರಿಯುತ್ತಿಹೆ ಇವು ಮಾಣ್ವು—೧೭೫.

ಟೀ|| ಬೆಣ್ಣಿ ಗರುಗದ ಬೇರನುಡಕದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅದನೆ ಹಾಲಲ್ಲದೆದು ಕುಡಿವುದು. ಬಾಟಿಯ ಪಣ್ಣಂ ಮೆಲ್ಲುದು ಇವಹಿಂದೆ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಸುರಿವ ರಕ್ತ ಮಾಣ್ವುದು—೧೭೬.

ಟೀ|| ಕೆರಿಯ ಉಗುನಿಯ ಬೇರಂ ಪಾಲಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮಯೂರಶಿಖೆಯಂ 7ಪಾಲಲ್ಲರೆದು (ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ) ಕುಡಿವುದು. 8ಅಲ್ಲಾ ಕರಿಯ ಉಗುನಿಯ ಬೇರಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಇವಹಿಂದೆ ಗರ್ಭಾಣಿಯಪ್ಪರ್—೧೭೭.

ಟೀ|| ಗೋರಂಟಿಯ ಬಿತ್ತಂ ಪಟಯ ನೀರಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅದನೆ ಯೋನಿಯೊಳಗೆ ಲೇಪವಂ ಮಾಡುವುದು. ಕ(ಖ)ರಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇರಂ ಪಟನೀಜ್ಜರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅದನೆ ಯೋನಿಯೊಳಗೆ ಲೇಪಿಸುವುದು. ಇವಹಿಂದೆ ಗರ್ಭಂ ನಿಲ್ಲುದು—೧೭೮.

1 ರಕ್ತಗುಲ್ಮ. 2 ಜಳಜಳಕದಂ. 3 ಕಿಲುಕುಸಲೆಯ. 4 ಕುಡಿಯ. 5 ಕದಳಿಪಮಂ. 6 ಕಾಳಿಯ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೇರಂ. 7 ನೀರಲ್ಲಿ. 8 ಈ ಬೇರಗಳನಾಕಳ ತುಪ್ಪದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಆ ಕಾಳಿಯ ಬೇರಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯಂ.

(ಗರ್ಭವಾಗದಿರುವರ್ತಕ)

ಕಂ|| ಫಲಮನವೇಕ್ಷಿಸದಿದೋಡೆ |

1 ಪಲಾಶತರುಬೀಜ ಚೂರ್ಣದೊಳ್ ಮಧುಘೃತಮಂ ||

ಕಲಸಿ ಬಟಾಕ್ಕದನೆ ರಜ |

ಸ್ವಲೆಯಾದವಳ ಭಗದೊಳಬಿಡ್ಡಾಗದು ಗರ್ಭಂ || ೧೭೯ ||

ಸಮನಿಸೆ ಪುಷ್ಪಾರ್ಕಂ ಕನ |

ಕಮಾಲಮಂ ಕೊಂಡು ಕಟ್ಟಿ ಕಟಿಯೊಳ್ ಪುರುಷಂ ||

ರಮಿಯಿಸಿದಂದಾಕೆಗೆ ಗ |

ಭವಮಾಗದೇನೆಂದು ವೆಂಟಿನಿದಲುನ್ನತಿಯಂ || ೧೮೦ ||

(ಮೊಲೆಯಧಾರಾಗಳಕ್ಕ)

ಅರಿಸನಮಂ ಲೋಯಿಸರದ |

ತಿರುಳುಮುವಂ ಮೊಲೆಯ ತುದಿಗೆ ತೊಡೆದೊಡೆ ಮೇಣು ||

ತ್ತರಣೆಯನಣಲೊಳ್ ತಾಳೊಡ |

ಮಿರಲೀಗುಮೆ ಕೆತ್ತ ಮೊಲೆಯ ಧಾರಾಗಳಮಂ || ೧೮೧ ||

ಕಳಮಾಕ್ಷತ ಚೂರ್ಣಂ 5 ಮೇಣ್ |

ನೆಲಗುಂಬಳಮಿವಜೊಳೊಂದನೆಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಿಂ ||

6 ಕಲಸಿ ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ತೊರೆ(ಪಿ)ಗುಂ |

ಮೊಲೆಗಳ್ ಬಾಣ(ಳ)ಂ ತಿ7 ಗೆಚ್ಚು ಪಾಲ್ ಪಾಯ್ವನೆಗಂ || ೧೮೨ ||

— ಇಂತು ಸ್ತೋತ್ರಂ —

ಟೀ|| ಮುತ್ತದ ಬೀಜದ ಚೂರ್ಣಮಂ 8 ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ಅದಂ ರಜಸ್ವಲೆಯಾದಾಗಳ್ ಅವಳ ಯೋನಿಯೊಳಗಿರಿಸಿದೊಡೆ ಗರ್ಭವಾಗದು—೧೭೯.

ಟೀ|| ಆದಿತ್ಯವಾರಂ ಪುಷ್ಪನಕ್ಷತ್ರಂ ಕೂಡಿದಲ್ಲಿ ಪುರುಷಂ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಬೇರಂ ತಂದು ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ತ್ರೀಯರಂ [ರಮಿಸೆ] ಸಂಯೋಗಂ ಮಾಡಲ್ ಗರ್ಭವಾಗದು—೧೮೦.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಂ, ಲೋಯಿಸರದ ತಿರುಳ್ ಇವೆರಡುಮಂ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಮೊಲೆಯತೊಟ್ಟಿಗೆ ತೊಡೆವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಣೆಯ ಬೇರಂ ಅಣಲಲ್ಲಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು ಇವೆಂದೆ ಮೊಲೆ 10 ಕೆತ್ತು ಧಾರೆಗಳ್ ಬಿಡುವುವು—೧೮೧.

ಟೀ|| ಕಳವೆಯಕ್ಕಿಯ ಪಿಟ್ಟಂ ಎಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ನೆಲಗುಂಬಳದ ಸಮೂಲಮಂ ಎಮ್ಮೆಯ ಪಾಲಲ್ಲಿರಿದು ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಇವೆಂದೆ ಬಾಳಂತಿಯರ್ಗಿ[ಗಲ್ಲಿ] ಮೊಲೆಗಳ್ ತೊಡೆದು ಪಾಲ್ ಬರ್ಪುದು—೧೮೨.

1 ಪಾಲಾಶದ ತರುಚೂರ್ಣದೊಳಗೆ ಮಧುವಂ ಘೃತಮಂ. 2 ಯಂದಾ ಭಗ. 3 ಪುಷ್ಪಂ ದುಕ್ಕಾರದ ಮೂಲ. 4 ಮುಮಂ ಲೋಯಿಸರಮಂ ತೊಡದೊಡಮುತ್ತರಣೆಯ ನಳಲೊಳ್ ತಾಳೊಡಮಿರಲೀಗುಮೆ ಕೆತ್ತ ಮೊಲೆಯ ದಾರಾ. 5 ಪೊಳ್ಳಿ. 6 ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ತೊರೆಗಳಂ. 7 ತಿಗೆ ವೆಚ್ಚು ಪಾಲ್. 8 ಮೂಲದಲ್ಲಿ—ಜೀನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ತುಪ್ಪ ಎಂದಿದೆ. 9 ಇರಿಸಿಕೊಳಲು. 10 ಕಟ್ಟಿ.

(೧) ಇನ್ನು ಬಾಲವೈದ್ಯಂ

ಕಂ|| 1 ಬಾಲಗಂ ಕೋವೃಯುತಂ |

ಪಾಲಂ ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ಶುಂಠಿಯುಮನಣಿಲೆಯಮಂ ||

ಪಾಲಂ ತುಪ್ಪಮುಮೆಕ್ಕೆಯ |

ಪಾಲಮಿವಂ ತೀವೆ ಸರ್ವದೋಷಾಪಹರಂ || ೧೮೩ ||

ಬಜೆ ಕೋವೃಂ ಶಂಖಂ ಪಂ |

ಕಜ ಬೀಜಂ ಲೋಹಮೆಂಬಿವಂ ಕೊರಲೊಳ್ ಕ ||

2 ಟ್ಟಿಜಗರಮುಂ ಗ್ರಹ ಗಣವಂ |

ದ್ವಿಜ ಗಣವಂ ಪೂರ್ವಲಙ್ಕಾವಾ ಬಾಲಕನಂ || ೧೮೪ ||

ಸೊರೆ ತಿದಾಸಣಮುಂ ಮುಕ್ಕ |

ತ್ವರಿಗೆ ಯನಿಪ್ಪಿವಲ ಬೇರ್ಗೊಳ್ ಮೆಚ್ಚಿದುದಂ ||

ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಕ್ಕುಂ |

ನಿರುಪದ್ರವದಿಂದಮೆಯ್ ಶಿಶುವಿನ ಪಲ್ಲಳ್ || ೧೮೫ ||

ಘನಮಂ ವರಸೌವೀರಾಂ |

ಜನಮಂ ನೆಗ್ಗಿಲುಮನರೆದು ತಡುಲಜಲದಿಂ ||

ದಿನಿಸುಂ ಕುಡಿಯಿಸೆ ಶಿಶುವಿನ |

[ಘನ] ತೃಷೆಯುಂ ಭರ್ದಿಯವಕಮುಂ ಪಪುಪಡುಗುಂ || ೧೮೬ ||

ಟೀ|| ಶಿಶುಗಳ್ಗೆ ಪಾಲೊಳಗೆ ಕೋವೃಮನರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಶುಂಠಿ, ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್ ಇವನರೆದು ಪಾಲ್ ತುಪ್ಪಂ ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ್ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಆ ಅರೆದುಮಂ ಮೆಮ್ಮೆ 8 ಪೂಸುವುದು. ಇವೆಂದೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಹರಂ—೧೮೩.

ಟೀ|| ಬಜೆ, ಕೋವೃಂ, ಶಂಖಂ, ತಾವರೆಬೀಜಂ, ಕರ್ಬುನಂ ಈ ಆಯ್ದುಮಂ ಕೂಡಿ ಅರಿವೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಶಿಶುವಿನ ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಲ್ ಸರ್ವಂಗಳಂ, ಗ್ರಹಂಗಳಂ, ದುಷ್ಪ ಪಕ್ಷಿಗಳಂ ಮೊದಲಾದ ಆನ ದೋಷಂಗಳಂ ಶಿಶುವಂ ಪೂರ್ವವು—೧೮೪.

ಟೀ|| ಪಾಲ್ಗುಂಬಳದ ಬೇರ್, ದಾಸವಾಣದ ಬೇರ್, ಮುಕ್ಕು ಹತ್ತರಿಕೆಯ ಬೇರ್, ಇವ ಜೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದೊಂದಲ ಬೇರಂ ಕೊಂಡುಬಂದು ಶಿಶುವಿನ ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಲ್ ಮುಪದ್ರವವಲ್ಲದೆ ಪಲ್ಲಳ್ ಬರ್ಪುವು—೧೮೫.

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಸೌವೀರಾಂಜನಂ, ನೆಗ್ಗಿಲ ಬೇರ್, ಇವನರೆದು ಅಕ್ಕಿಗರ್ಚೆನಕ್ಷ ಕದಡಿ ಶಿಶುವಿಗೆ ಕ್ರಿಯೆಯಪಾಡು ಕುಡಿಸುವಲ್ ತೃಷೆ ಕಿಡುವುದು. ಭರ್ದಿಯಪ್ಪುದು ಮಾಣ್ವುದು—೧೮೬.

1 ಬಾಲಗೆ.....ಪಾಲಂ, ಬಾಲಕಂ ಕೋವೃ. 2 ಟ್ಟಿ ಜನವೆ ಘನಪಕ್ಷಿಗ್ರಹ. 3 ವ್ರಜಮುಂ ಶಂ ಪೂರ್ವ. 3 ವಾಣಮುಂ. 4 ರಣಿ. 5 ತೃಷೆಯುಮಂ. 6 ಯಜಕಮಂ. 7 ಮಂ ತೀದು ಪೂಸುವುದು. 8 ಶಿಶುವು. 9 ಪಂಕಜ.

(ಬಾಳಕಾತಿಸಾರಕ್ಕೆ)
ಕಂ|| ಮಧುಮಿಶ್ರಮಾಗೆ ಜಲ ಬಿ |

ಲ್ಪ ಧಾತಕೀಕುಸುಮ ಲೋಧ್ರ ಗಜಕೇಸರ ಮಾ ||

ಗಧ ಕೃತಕಷಾಯಮಂ ಕುಡಿ |

ಸಧಿಕೋದ್ಗತ ಬಾಳಕಾತಿಸಾರಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೮೭ ||

(ಬಾಲಕರಣ ರೋಗಕ್ಕೆ)

ಬಳೆಯಂ ಬಜೆಯಮನೊಂದಿರೆ |

ತಿಳಿತ್ತೆಲದೊಳಟ್ಟು ಪೂಸಿ ತಿಮಿರ್ವದ ಬಜೆಯಂ ||

ಬಟಾಯಂ ಮಿಸುಸುವುದಂತಾ |

ಬಳೆಯ ಕಷಾಯಮನೆ ಬಾಲಕಂಗೆಣಿ ಮಾಣ್ಣಂ || ೧೮೮ ||

—ಇಂತು ಬಾಲವೈದ್ಯಂ—

(೪) ಇನ್ನು ಗೋವೈದ್ಯಂ*

ತೆನೆಯಾಗದ ಪಸುವಿಂಗಾ |

ಡಿನ ತುಪ್ಪಮನಕ್ಕೆ ಕುಣಿಯ ತುಪ್ಪಮನೆಜೊಡೊ ||

ಯ್ಯನೆ ಭಗದೊಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬೇ |

ರನೆತ್ತೆಯ ಮೆದ್ದುಗುಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟುಗುಂ ನಿಶ್ಚಯದಿಂ || ೧೮೯ ||

ಬಾವುಜಿಗೆಯ ಕೆನೆಳ್ಳಂ ನಿ |

ಷ್ಣಾವಮ ನಗಸೆಯನುನಿಕ್ಕಿದಂದೆರ್ಮೆಗೆ ಮೇ ||

ಣಾವಿಗೆ ಬಸಿಹ ಕಣು ಸ |

ತ್ತಾ⁴ವಡಿ(ದಿ)ಗೊಳಿಸುತ್ತಮಿರ್ಪೊಡದು ಪೊಣಮಡುಗುಂ || ೧೯೦ ||

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಕಾಯ ತಿರುಳ್, ಧಾತಕೀ ಕುಸುಮಂ, ಲೋಧ್ರಂ, ನಾಗಕೇಸರಂ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿ ಸಲ್ ಕಿಶುಗಲ್ಲಿ ಅತಿಸಾರ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣದು—೧೮೭.

ಟೀ|| ಕಳ್ಳಂಗಡಲೆಯ ಬೇರ್, ಬಜೆ ಇವಂ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಟ್ಟು ಮೆಯ್ಗೆ ಪೂಸಿ ತಿಮಿರ್ವದು. ಬಜೆಯಂ ಭದ್ರಮುಸ್ತೆಯಂ ಉದಕದೊಳಗೆ ಹಾಯ್ಕಿ ನನೆಯಿಕ್ಕಿ ಆ ವುದಕಮಂ ಮೆಯ್ಗೆಲ್ಲೆಣ್ಣೆವುದು. ಆ ಬಜೆಯಂ ಕೂಡಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಇವಣಿಗೆ ಶಿಶುವಿಗೆ ಎಣೆಗೊಂಡು ಮಾಡು—೧೮೮.

ಟೀ|| ತೆನೆಯಾಗದ ಪಸುಗಳ್ಳೆ ಅಡಿನತುಪ್ಪಮನಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಕುಣಿಯತುಪ್ಪಮನಾ ದೊಡಂ (ಇವಂ) ಕೊಂಡು ಯೋನಿಯೊಳಗೆಣ್ಣೆವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಬೇರೆ ಮೆದ್ದು ಆ ರಸಮಂ ಯೋನಿಯೊಳಗೆಣ್ಣುವುದು. ತೆನೆಯಪ್ಪುವು—೧೮೯.

ಟೀ|| ವಾಕುಚಿಯಬೀಜಂ, ಎಳ್ಳು, ಅವರೆಯಬೀಜಂ, ಆಗಸೆಯಬೀಜಂ ಇವಂ ಕೂಡಿ

1 ಮನಕ್ಕೆಜಿ. 2 ನೆಯ್ಗೆ ಮೆದ್ದುವಳಿ. 3 ಮೇಣಂ. 4 ತ್ತಾವಜುಸಿಗೊಳುತ್ತ. 5 ಬಾಲಕರ್ಗಾದ. 6 ಬಾಲವೈದ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ, 7 ಪಾರ್ಶ್ವನಾಥಾಯ ನಮಃ, ಅನಿಷ್ಟಮಸ್ತು ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

* ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಗ್ರಂಥವು ಅರಂಭವಾಗಿದೆ—೧೯೦ಗಣಾಧಿಕಾರದ ನಮಃ, ೧೯೧ಗುರುಭೋಜನಮಃ, ನಿರ್ವಿಘ್ನಮಸ್ತು, ಗೋವೈದ್ಯಂ ಪೇಜಿ.

ಕಂ|| ಆಗಸೆ ಪೆಪಪವರೆ ಬಾವುಜಿ |

ಗೆ ಗುಳ್ಳ¹ಮೆಲ್ಲಟ್ಟು ಬಳ್ಳಸೊರೆಯೆಂಬವನಿ ||

ಕೃಗೆ ಪಾಲೊಳ್ ಮೇಣ್ ಮದ್ಯದೊ |

ಳೆ ಗೋಕುಲಂ ಮಾಸನಿಕ್ಕುಗುಂ ತತ್ತ್ವದೊ || ೧೯೧ ||

ಗುರುಗುಂಜೆಯ ಬೇಳೆಯನವು |

ದೊರಕಿ²ಕೊಳದೊಡೆಲವದಿಯೊಳುದಿಸಿದ ಕುತೆಯಂ ||

ಸುರಭಿಯ ಮಹಿಷಿಯ ತುರಗಿಯ |

ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮಾಸನಿಕ್ಕುಗುಮನಿಕಂ || ೧೯೨ ||

ಈಂದಿದ ಗೋವು ಮಾಸಂ |

ತಂದೊಡೆ ಕಲಸಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೂಸಲಂ ಬೆಲ್ಲಮುಮಂ ||

4ತಂದಿಕ್ಕುಗಿಕ್ಕುಗಗಸೆಯು |

ಮಂ ದುಗ್ಧ ಮುಮಂ 5ತದೀಯ ದೊಷಾಪಹರಂ || ೧೯೩ ||

(ಕಣು ಪಿಂತೆ ಪೋಪುರಕೆ)

ಕಡುಗೋಟಲೆಯ ಮೆಯ್ ಪೊಣ |

ಮಡೆ ಕಟಾಯೊಳ್ ಕರ್ಚಿ ಕರಿಯ ಕಾಕೆಯ ರಸಮಂ ||

ತೊಡೆದೊತ್ತ⁶ಗಿಲ್ಲದೊಡಮು |

*ತ್ತರಣಿಯ ರಸದಿಂದ ತನ್ನ ನೆಲೆಗದು ಪೊಕುಂ || ೧೯೪ ||

ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ತಿನಿಸುವುದು. ಎಮ್ಮೆಯಾದೊಡಮಾಕಳಾದೊಡಮದಜ ಬಸಿದೊಳಗೆ ಸತ್ತು ಸಿಲ್ಕಿದ ಕಣುಗಳ್ಳೆ ಪೊಣವಡುವುವು—೧೯೦.

ಟೀ|| ಆಗಸೆಯಬೀಜಂ, ಪೆಪಪು, ಅವರೆಯಬೀಜಂ, ವಾಕುಚಿಯಬೀಜಂ, ಗುಳ್ಳವಕಾಯ್, ಎಳ್ಳಪಿಟ್ಟು, ಬಳ್ಳಸೊರೆಯ ಸಮೂಲಂ, ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಪಾಲಲ್ಲರೆದು ಕದಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮದ್ಯದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಪಸುಗಳ ಪೊಡಲೊಳಗೆ ಸಿಲ್ಕಿದಂತಹ ಮಾಸುಗಳ್ಳೆ ಬೇಗಂ ಬೀಲ್ಪುವು—೧೯೧.

ಟೀ|| ಗುರುಗುಂಜೆಯ ಬೇಳೆಯಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಎಲವದ ಮರನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿದ ದರ್ಭೆಯಾದೊಡಂ ಆ ಎರಡೊಳಗೆ ದೊರಕಿದುದಂ ತಂದು ಆಕಳು, ಎಮ್ಮೆ, ಕುದುರೆ, ಆಜಂ ಮುಂತಾದುವು ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಲ್ 7ಮಾಸು ಬೇಗಂ ಬೀಲ್ಪುದು—೧೯೨.

ಟೀ|| ಈವ ಆಕಳು 8ಮಾಸಂ ತಂದೊಡೆ ಎಳ್ಳಸೂಸಲಂ, ಬೆಲ್ಲಮಂ ಕಲಸಿ ತಿನಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆಗಸೆಯ ಬೀಜಮಂ ಪಾಲಲ್ಲರೆದು ಕದಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಇದಲಿಂದಾ 9ದೊಷಂ ಕಿಡುವುದು—೧೯೩.

ಟೀ|| ಆಕಳುಗಳ್ಳೆ ದಿನಂ ತುಂಬದೆ ಕಣು ಪೊಣಮಡುವಂತಿದೊಡೆ ಅದನಂಬಿಲವಲ್ಲಿ ತೊಡೆದು ಕರಿಯ ಕಾಕೆಯ ರಸಮಂ ತೊಡೆದು ಒಳಯಿಂಕೆ ಪೊತ್ತುವುದು. ಅಲ್ಲಾ 10ತತ್ತರಣಿಯ

1 ಮಳಿಪೆಪಪು, ನುಳ್ಳವಿಟ್ಟು. 2 ಕೊಳ್ಳದೊಡೆಲವದಿಯಲೊಡವಿದ. 3 ನಿಕ್ಕಿಗೆ ನುರುಕು. 4 ತಂದಿಕ್ಕುಗೆ ದಿಕ್ಕುನಗಸೆ, ತಂದಿಕ್ಕಿದೊಡೆಕ್ಕುಗಸೆಯುಮಂ. 5 ತನಿ, ತಿನಿಸೆ. 6 ಗಲ್ಲಮತ್ತರಣಿಯ. 7 ಮಾಸನಿಕ್ಕುವುದು. 8 ಮಾಂಸ ತಂದರೆ. 9 ಅದೋಷಂಗಳ ಪರಿಹರಂ.

* ದಕಾರ ರಕಾರ ಪ್ರಾಸವೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ—ತ್ತರಣಿಯರಸ—(ಎಂದಿರಬಹುದೇ?)

(ಕಪುಗೊಳ್ಳುದರ್ಶ)

ಕಂ|| ಬಗೆಯದೆ ಪೆಪವಲು ಮದಂ |
 ಸುಗಂಧಿ ಕಲ್ಲುಪ್ಪು 1 ಪುಲ್ಲಗಂ ಪುಳ್ಳಕೆ ಜೀ ||
 ರಗೆಯೆ2 ಬಿನಿತ್ತುಮಂ ಪೂ |
 ಸುಗೆ ಕಪುವಂ ನಕ್ಕಲೊಡನೆ ಪಸು ಕಪುಗೊಳ್ಳುಂ || ೧೯೫ ||

(ಅಗಡು ಪಸು ಸಾಧುವಪ್ಪುದರ್ಶ)

ರುಜೆ 3 ಮೇಣು ಬಿಳಿಯಸಾಸಿವೆ |
 ಬಜೆ 4 ಬಿಬಲಿನ ಬೀಜಮೆಂಬಿವಂ ಸರಿಗೊಂಡಂ ||
 ತಜ ಮೂತ್ರದೊಳರೆದೆಚ್ಚುಗೆ |
 5 ಸಿಡ್ಡೆಚ್ಚೆಯಿಂದೊಪ್ಪಿಯಾವು ಮಟ್ಟುಂ ಕಪಿಗುಂ || ೧೯೬ ||

ಲವಣಂ ನಲು7 ವಲ ಬೇರ್ ಗು |
 ಳ್ಳವದಣೆ ಬರಿವದಣೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಕಿಲುಮೆಕ್ಕಿಗಳೆಂ ||
 ಬಿನನರೆದು ತಕ್ರದೊಳ್ ಪೂ |
 ಸುವುದದಲುಂ ಕಪುವಿನೋಪ್ಪಿ(ಡೆ)ಗಳ್ ಪಪಾಪಡುಗುಂ || ೧೯೭ ||

(ಮುಖರೋಗಕ್ಕೆ)

ಬಿಸುನೀರೊಳ್ ಮುನ್ನಂ ಕ |
 ಚರ್ಪ ಸಾಸಿವೆಯತ್ತೆಲದಿಂದಮಾಸ್ಯಮನಭ್ಯಂ(ಭ್ಯಂ) ||
 ಪ್ಪಿ(ಸಿ)ಸಿ ಪೂಸುಗೆಕ್ಕೆಯೆಲೆಯಂ |
 ಪಸುವಿನ ಮುಖರೋಗಮಿವನಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೯೮ ||

ರಸಮಂ ತೊಡೆದು ಒಳಯಿಂಕೆ ಪೊತ್ತುವುದು. ಇವಣಂದೆ ಕಪು ತನ್ನ ನಿಜದ ತಾವಿಗೆ ಪೊತ್ತುವುದು—೧೯೪.

ಟೀ|| ಸುಗಂಧಿ, ಕಲ್ಲುಪ್ಪು, (ಉಪ್ಪು) ಜೀರಗೆ ಇವಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯೊಳರೆದು ಕಪುವಿನ ಮೆಯ್ಯಂ ಪೂಸಿ ಅದನಾಕಳ ಮುಂದೆ ಯಿರಿಸಲ್ (ನಿಲಿಸಲ್) ಅಕಳು ಕಪುವಂ ನೆಕ್ಕಲ್ ಕಪುವಿನ ಮೇಲೆ 10 ಮೋಹಂ ಪುಟ್ಟುವುದು—೧೯೫.

ಟೀ|| ರುದಂತಿಯನಾಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆ, ಬಜೆ, ಸೆಗುಡಿತೆಯ ಬೀಜಂ ಇವಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಅಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿರೆದು ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಲ್ ಅಗಡಾಗಿದರ್ ಅಕಳು ಸಾಧುಗಳಾಗಿ ಕಪಿವುವು—೧೯೬.

ಟೀ|| ಉಪ್ಪುನಲುವಲ ಬೇರ್, ಗುಳ್ಳದ ಬೇರ್, ನೆಲಗುಳ್ಳದ ಬೇರ್, ಕಿಲುಮೆಕ್ಕಿಯ ಬೇರ್, ಇವಂ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲರೆದು ಪೂಸಲ್ ಅಗಡುಗಲುಗಳ್ ಸಾಧುಗಳವುವು—೧೯೭.

ಟೀ|| ಮುಖರೋಗಮಾದ ಅಕಳ 9 ಮುಖಮಂ ಬಿಸುನೀರೊಳ್ ತೊಳೆದು ಸಾಸಿವೆ(ಯೆಣ್ಣೆ) ಯಲಿ ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆಯಂ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಮುಸುಡಿಗೆ ಪೂಸಲ್ ಮುಖರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೯೮.

1 ಪುಲ್ಲಗಂ ಪುಳ್ಳಕೆ. 2 ಬಿನಿತ್ತುಮಂ. 3 ಮೇಣು. 4 ಬಿಬಲಿನ ಚಿಕ್ಕಿನ ಬೀಜಮಿಂತಿವಂ. 5 ದಲಿರೆ ದೊಳರೆ. 6 ನಿಜೆರತ್ತೆಯಿಂದೊಪ್ಪಿ...ಗಟುಗುಂ. 7 ವಂಜಿರು. 8 ನೋಡೆ. 9 ಪಸು ಮಾಡುವುದು. 10 ಮೋರೆಯಂ.

ಕಂ|| ಬಿಸುಸುಯ್ಯ ಬಾಯ್ 1 ಕರಂ ಕೆಂ |
 ವಸದಿರೆ ಬಿಡೆ ಲೋಳೆ ಸುರಿಯೆ ಬಾಯಿ(ಎ) ಸಳದನೋ ||
 ಡಿಸುವೊಡೆ ಕಾಗೆಯ ಗಟಾಯಿಂ |
 ಬಿಸುನೀರೊಳ್ ಕರ್ಚಿ ತೊಡೆಗೆ ಕಟುಕತ್ರಯಮಂ || ೧೯೯ ||

(ಕಮ್ಮಿಂಗ)

ಕಟಾಯಿಂ ಕೊಗ್ಗಿ ಯಮಂ ಮೇ |
 ಣಳೆಯುಮನಗಸೆಯುಮನುಪ್ಪುಮಂ ಮೇಣ್ ಕೊಪ್ಪಿಯಂ ||
 ಜಳದಿಂ ನಸ್ಯಂಗೆಯೆ(ಯ್) ಗೋ |
 ಕುಳಿಕ್ಕೆ ಕೊ(ಕ್)ಪ್ಪಿಸಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿನವಕಂ ಮಾಣ್ವುಂ || ೧೯೦ ||

(ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ)

ಮಿಗೆ ದಿನಪದುಗ್ಧಮಂ ಗುಬ್ಬಿ(ಬಿ) |
 ಯ ಗೂ(ಗು)ಳೆಯದೊಳೆ ತೀವಿ ಸುಟ್ಟು ನವನೀತದಿನೆ ||
 ಚ್ಚುಗೆ ಮೇಣ್ ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇ |
 ರುಗಳಂ ಕೊಂಡೆಚ್ಚುಗಪ್ಪಿಪುಪ್ಪಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೧೯೧ ||

(ಬಾಹುಗಳಿಗೆ)

ಕಿಲುನೆಲ್ಲಿಯುಪ್ಪು ನೆಣವುಲಿ |
 ತೊಪ್ಪಿನಾಯ್ ಸತ್ತಿಡೆಯ 3 ಮಣ್ ಶುಕಾಸ್ಯಂ ಮದ್ಯಂ ||
 ಮುಪುದೊಂಡೆಯೆಂಬಿವಂ ಪೆಪ |
 ರಪಾಯದ ಬಾಹುಗಳೊಳೊರನೆ ಪೊಪ್ಪಿ(ಸು)ಗೆ ಪೋಕುಂ || ೧೯೨ ||

ಟೀ|| ಅಕಳುಗಳ್ಗೆ ಬಿಸುಸುಯ್ ಸುಯ್ಯುತ್ತಿರುಹ, ಬಾಯ್ ಕೆಂಪಾಗರುಹ, ಲೋಳೆಸುರಿ ಯುತ್ತಿಹ, ಇದರ್ಕೆ ಅಕಳಬಾಯಂ ಕಾಗೆಯಗಟಾಯಿನೊರಸಿ ಬಿಸುನೀರೊಳ್ ತೊಳೆದು ಕುಂಪಿ, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮೇಣು, ಈ ಮೂವುಮನುಪ್ಪದಲ್ಲಿರೆದು ಬಾಯ್ಗೆ ತೊಡೆಯಲ್ ಬಾಯರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೯೯.

ಟೀ|| ಕೊಗ್ಗಿ ಯಸೊಪ್ಪಂ ಅಂಬಿಲೆದಲ್ಲರೆದು ಅದಂ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ 4 ಅಗಸೆ ಯಸೊಪ್ಪಂ ಅಕಳ ಮಜ್ಜೆಗೆಯಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಉಪ್ಪಂ ಅಕ್ಕಿಯಂ ತೊಳೆದ ನೀರಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡುವುದು ಇವಣಂದೆ ಅಕಳುಗಳ್ಗೆ ಕೆಮ್ಮು ಮಾಣ್ವುದು—೧೯೦.

ಟೀ|| ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲಂ ಗುಬ್ಬಿಯ ಗುಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಸುಟ್ಟು ಅದಂ ಬೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಎಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಗುರುಗುಂಜಿಯಬೇರಂ ಉದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಎಚ್ಚುವುದು. ಇವಣಂದೆ ಅಕಳ ಕಣ್ಣು ಹೂ ಮಾಣ್ವುದು—೧೯೧.

ಟೀ|| ಕಿಲುನೆಲ್ಲಿ, ಉಪ್ಪು, ನೆಣವುಲಿ, ನೀರ್ಪಾಯ್ ಸತ್ತಿ ರಾವಿನ ಮಣ್, ಗಿಣಿಮೂಗ ನ ಗೆಂಡೆ, ಮುಪುದೊಂಡೆ ಇವಂ ಮದ್ಯದಲ್ಲಿರೆದು ಪೂಸಲ್ ಅಕಳುಗಳ್ಗೆ ವೆಸರಪಾಯದ ಬಾಹು

1 ಖರಂ. 2 ಕೈನಾಸಿಪಲು. 3 ಮೇಣು ಕಾಸ್ಯಮುಮಂಡೆ. 4 ಅಗಸೆಯಬೀಜಮುಂಪಾಪ್ಪ ಇವಂ ಜಲದಿಂ ನಸ್ಯಂ ಗೆಯ್ಯುವುದು.

ಕಂ|| * ತವ ಕಿಷುಕುಸಾಲೆ ನಿಜಸ್ಯಂ |
ಧವ ಬಿಲ್ವಂ ಲೋಕ್ಯಯಾಲಮೋ ಧ್ವಿಷ್ಟಿ ಸರೋ ||
ಜವಸಲೆ ಬಸಿರಿಯ(ಯಾ)ವರಿಯಂ |
ಬಿವು ಮಾಣಿಸುಗಿರದೆ ಪಕುಗೆ ಬಸಿಜುಚುವುದಂ || ೧೮೩ ||

(ಶೂಲೆಗೆ)

ಚಂ|| 1 ತರವೊಡೆ ಮೇಣ್ ಜಡಂ ಪಡುವೊಡಂ ಭರದಿಂದೊಲುತ್ತು ಮಿವೊಡಂ |
ಚರಣಮನಾವಗಂ ಬಡಿವೊಡಂ ಪೆಣತೇನಿದು ಶೂಲೆ ತೋಟಾತೆಂ ||
ದಿರದೊಡಗೂಡಿ ಕುಂಠಿ ಲಕುನಂ ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ ಚವ್ಯಹಿಂಗುಮಂ |
ಗುಡ ಗುಡ ವೋವು ಮುಪ್ಪರಿಸಿನಂ ಬಜೆಯೆಂಬಿನಕ್ಕೆ 3 ಮಲ್ಗು ಗುಂ || ೧೮೪ ||

(ಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಚಂ|| ನಯನಜಲಂಗಳಾಣ್ಣು ವೊಡೆ ಬಿಕ್ಕು ವೊಡಂ ತನು ಸೇಡೆಗೆಟ್ಟು ಬೆಂ |
ಕೆಯನೊಳಗೊಳ್ಳೊಡಂ ಜ್ವರಿತನೆಂದಜಾದಾಜ್ವರದೇಬ್ಬಿ 5 ಯೋಳ್ ಕವುಂ ||
ಡೆಯ ರಸಮಕ್ಕೆ 6 ಲೋಕ್ಯನರಿಸ್ವ ಫಲಂಗಳನಕ್ಕೆ ಪಂದಿಗ |
ಡ್ಡೆಯ ಪುರುನಳ್ಳಿ 7 ಯೂಪಜಮಕ್ಕು ಪಯೋಗಿಸಿದಂದು ಮಲ್ಗು ಗುಂ || ೧೮೫ ||

ಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೩.

ಟೀ|| ಕಿಷುಕುಸಾಲೆ, ಸೈಂಧವಂ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದಕಾಯ್, ಲೋಕ್ಯ, ಆಲದ ಮುಗುಳ್, ಮರುಳುಮುತ್ತಂ, (ವೊಟ್ಟಿಟ್ಟಿ) ತಾವರೆಯಗಂಡೆ, ಬಸಲೆಯಬಳ್ಳಿ, ಬಸಿರಿಯಲೆ, ಅವರೆ ಇವ ನುದಕದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಸಲ್ ಆಕಳುಗಳ್ಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿದುದು ಮಾಣ್ಣು—೧೮೩.

ಟೀ|| ಬಳಲುತ್ತಿರುಹ, ಮೆಯ್ ಮುಹಾದಿಹ, ಸೀವರಿಸುತ್ತಿಹ, ಕಾಲಬಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ ರುಹ, ಇವಣಂದೆ ಆಕಳುಗಳ್ಗೆ ಶೂಲೆ ತೋಟಾತೆಂದಜಾವುದು. ಅದರ್ಕ ಶುಂಠಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಗಜ ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮೆಣಸಿನಬಳ್ಳಿ, ಇಂಗು, ಅಂಗುರಂ, ಬೆಲ್ಲಂ, ಹಿವು, ಉಪ್ಪು, ಅರಿಸಿನಂ, ಬಜೆ ಯವಂ ಉದಕದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಸಲ್ ಶೂಲೆ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೪.

ಟೀ|| ಆಕಳುಗಳ್ಗೆ ಆವಾಗಳುಂ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರ್ ಸುರಿಹ, ಬಿಕ್ಕುತ್ತಿರುಹ, ನರತೆಗೆಹ, ಉಪ್ಪುಮಾಗಿರುಹ, ಈ ಗುಣಂಗಳಿಂದೆ ಜ್ವರಮಂದಜಾವುದು. ಅದರ್ಕ ಕವುಂಡೆಯಕಾಯಂ ತದ ಕುಟ್ಟಿ ರಸವಂ ಕೊಂಡು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲ ಹಂದಿಗೆಡ್ಡೆ, 8 ಹುರುವಳ್ಳಿಯಂ ಕೂಡಿ ಬಿಸಿಯ ಕಟ್ಟಂ ಕೊಂಡು ಕದಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು ಇವಣಂದೆ ಜ್ವರಂಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೫.

1 ಕರವಡವೋಷಂ ಬಿಡುವವಂ ಭರದಿಂ ತೇರುತ್ತು. 2 ಲಿಂಗಲುಂಗರೂಡಗೊವಮುಪ್ಪು 3 ತಗು ಗುಂ. 4 ಉಳ್ಳವಡ(ನಡ)ಮಕ್ಕು. 5 ಯಾಗೆ ಕಾಂ. 6 ಲೋಕ್ಯ ಪಿಚುಮಂದ. 7 ಯುಪ್ಪು 8 ಹುರು ವಳ್ಳಿಯಂ ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟಂ ವುದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು.

* ಕಿಷುಕುಸಾಲೆ ಸಿಂಧುರುಹಂ ಬಿಲ್ವಲೋಕ್ಯಯಾಲವೊಟ್ಟಿಡೆ ಸರೋಷಂ |
ಬಸಲೆ ಬಸಿರಿಯಾವರೆಯೆಂಬಿವು ಮಾಣಿಸುವುದು ಪಕುಗೆ ಬಸಿಜುಬ್ಬುವುದಂ ||
(ಎಂಬ ಅಪ್ಪ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.)

ಕಂ|| ಪಸು ಜ್ವ(ಜ)ರಯ(ಗಿ)ಸಿದೊಡೆ ಹೊಲೆಯರ |
ಮಸಣವ ಬೂದಿಯನೆ ಪೂಸುಗಲ್ಲದೊಡ್ಡೊ ||
ಳಸು ತಡೆಯದೆ ಕೊಳೆನಾವಿನ |
ಭಸಿತಮನತಪ್ಪೊಳೆ ತಪ್ಪುರಂ ಪ್ರರಮಿಸುಗುಂ || ೧೮೬ ||

(ನರಡುರೋಗಕ್ಕೆ)

ಮ|| ಭರದಿಂ ಸುಪ್ಪನೆ 1 ಸುಯ್ಯ ಸೂಗುಜಾಸೆ ಕಣ್ಣಕ್ಕಾಳಿಗಳ್ ಬೀಟಿ ಮೆಯ್ |
ಮರವಟ್ಟಂತಿ ನೋ(ಡಿ)ಡ್ಡೆ 2 ಪೇಲ್ ನರಡಿದಾಯ್ತೆಂದಂದು ನಿಶ್ಚಿಸಿ ಸಿಂ ||
ಧುರುಹಂ ಸಾಸಿವೆ ಬೀಟಲಕ್ಕೆ ಮರಿಚಂ ಕ್ಷಾರದ್ವಯಂ ನಾಗರಂ |
3 ಪುರಧಾಮಂಗಳ(ಲಿ)ಮೆಂ(ನೆ)ಬಿವಂ ಕುಡುಗೆ 4 ಸ್ವೇತಕ್ಕುಂ ಮನೋವೇಗದಿಂ || ೧೮೭ ||

ಕಂ|| ಉದರಂ ಜಿಗಿದೊಡೆ ಬಾಯ್ ಸು |

ಇಂದ ಬಾರಂ ನಾಟಿ ಕಿರಿಯ 5 ಸೆರೆ ನಾಲಗೆಯೋಳ್ ||

ವುದಿದೊಡವೆ ನರಡಿದೆಂದಜಾ |

ದವನೊಡೆ 6 ದೊರಸುವುದು ಪುಳಿಯೊಳಂ ಲವಣದೊಳಂ || ೧೮೮ ||

ಚಂ|| ಕಿವಿಗಳ(ಲಿ)ಲ್ಪ ತೂಟುವೊಡೆ ಮೆಯ್ ಬಿಗಿವಪ್ಪೊಡೆ ದಿಟ್ಟಿ ನೆತ್ತಿಗೆ |
7 ಉವೊಡದಜಾಂದೆ ಕಣ್ ಗುಲಾದು ತೋಟಾದೊಡೆಚ್ಚುಗೆ ಪಟ್ಟಿಸೂ[ತ್ರಭ ||
ಸ್ವೈವನರೊಡೆಚ್ಚುರಿಷ್ಟಫಲಮಂ ಕಿವಿಯೋಳ್ ಪಿಟಾಗಲ್ಲದಂದು ಮೇಣ್ |
ಕಿವಿಗಳನಾವಗಂ ಮಿಡಿವರಂ ಬರಿಗಿಂಬನದರ್ಕೆ ಮಾಡುಗುಂ || ೧೮೯ ||

ಟೀ|| ಹೊಲೆಯರ ಸುಟ್ಟಿ ತಾವಿನ ಬೂದಿಯಂ ತಂದು ಮೆಯ್ಯಲ್ಲಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಲಾ ಕಂದಡಿಗನಕಾವಂ ಸುಟ್ಟು ಆ ಬೂದಿಯಂ ಪೂಸುವುದು. ಇವಣಂದೆ ಆಕಳಜ್ವರಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೬.

ಟೀ|| ಆಕಳುಗಳ್ ಸುಯ್ಯುತ್ತಿರುಹ, ಸೀವರಿಸುಹ, ಕಣ್ಣಳ್ ದಕ್ಕಾಳಿಗಳ್ ಬೀಟುಹ ಮೆಯ್ ಮರವಟ್ಟಂತೆ ಬೀಟುಹ, ಇಂತಿವಣಂದೆ ನರಡಾಯ್ತೆಂದಜಾವುದು. ಅದರ್ಕ ಸೈಂಧವ ಲವಣಂ. ಸಾಸಿವೆ, ಬೀಟಲಕ್ಕೆ, ಮೆಣಸು, ಯವಕ್ಕಾರಂ, ಸ್ವೇತಕ್ಕಾರಂ, ಶುಂಠಿ, ಇಲ್ಲಣಂ. ಇವನಂಬಲದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಸಲ್ ನರಡು ಬೇಗಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೭.

ಟೀ|| ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಹ, ಬಾಯ್ ಸುಣ್ಣದಂತೆ ನಾಟುಹ; ನಾಲಗೆಯೋಳ್ ಕಿರಿಯ ಸೆರೆ ಎದ್ದಿರುಹ, ಇವಣಂದೆ ನರಡಾಯ್ತೆಂದಜಾವುದು. ಆ ನಾಲಗೆ ಸೆರೆಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ಆ ತಾವಿನಲ್ಲಿ ಪುಳಿಯನುಪ್ಪುಮಂ ಒರಸಿದೊಡೆ ನರಡು ಮಾಣ್ಣುವು—೧೮೮.

ಟೀ|| ಆಕಳುಗಳ್ ಕಿವಿಗಳ್ ಎಳಲುಹ, ಮೆಯ್ ಬಿಸಿದಿರುಹ, ಕಣ್ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೆತ್ತಿ ಇರುಹ, ಕಣ್ ಗುಲಾಯಹ ಹೀಗಾದೊಡೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಾವಳಿಯು ನೂಲಂ ಸುಟ್ಟು ಆ ಬೂದಿ

1 ಸುಪ್ಪಾವ. 2 ಪೇಲರಡಿವಾ. 3 ಪುರಧಾಮಂ ಕಳೆಯೆಂಬಿ. 4 ಸ್ವೇತಕ್ಕು. 5 ಸೆರೆ. 6 ನೊಡೆದೊರಸಂದು. 7 ಜಸಉದಜಾಂ ಕಣ್ಗುಂ. 8 ರೆದಿಪ್ಪಳಿಷ್ಟಫಲಮಂ, ನರದಿಪ್ಪದಿಂಬಳ. 9 ನಿರಂಬನ, ನಿಕಂಬನ.

(ತಿರುಗುತ್ತಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಎಡದತ್ತ ತಿರುಗಿ ತೊಟ್ಟನೆ |
ಕೆಡೆವೊಡೆ ಬಲದೊಳ್ ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತೆ ಕೆಡೆದಂ ||
ದೆಡದೊಳ್ ಮೂಗಿನ ಸೆರೆಯಂ |
ಬಿಡುವುದು ತಿರುಗುತ್ತದವಕಮಂ ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ || ೧೯೦ ||

(ಮೆಲ್ಲು ಸಿಲ್ಕುತಿರ್ಪುದಕ್ಕೆ - ಕೋಗಿಲೆಗೆ)

* 1 ತರದಿಂ ಕಟುಕತ್ರಯಮುಮು |
ನರೆದೆಚ್ಚುಗೆ ಮೆಲ್ಲು ಸಿಲ್ಕುತಿರ್ಪೊಡೆ ಪೆಟತೇಂ ||
ನೆರೆ ಪಟ್ಟಿಯ ತುಪ್ಪಮುಮು |
ತರದಿಕ್ಕುಗೆ ಪಡೆದು ಪೋಕುಮಾ ಕೋಗಿಲೆಯುಂ || ೧೯೧ ||

(ಕುಂ(ಮಂ)ದು ರೋಗಕ್ಕೆ)

ಮ|| ಸರಳಾಂಗಂ ಮಿಗೆ ಕುಂದಿ ತೋಪಿ ಕಿವಿಗಳ್ 2 ತಣ್ಣೇಪಿ ಕಣ್ಣ ಕುಂ ಸೋ |
ರೆ ಕರಂ ಮೆಯ್ 3 ನಿವರುದ್ದ ಮಾಗಿ ನಿಲಿ ಮಂ(ಕುಂ)ದಾಯ್ತೆಂದದಕ್ಕಾಕ್ಷಣಂ ||
ಶುಕಕುಂದಂ ಗಿರಿಕರ್ಣ ಕಾತರಿಕೆ 4 ಯಂತೀ ವೇಲ್ಲುವಂ ತಂಡುಲೋ |
ದಕದಿಂದಂ ಕುಡೆ ತಂದು 5 ಕಟ್ಟು ಮೊರೆಯಂ ಗೆಲ್ಲುಂ ತದುದ್ರೇಕಮಂ || ೧೯೨ ||

ಯಂ ಕಣ್ಣಂಗೆಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೇವಿನಕಾಯನರೆದು ರಸಮಂ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕಿವಿ ಮೊದಲೊಂದು ಮಿಡಿಸರಿಯಂತಂ ಬರೆಯನಿಕ್ಕುವುದು. ಇವಳಿಂದೆ ಆ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೯೨.

ಟೀ|| ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತೆ ಬೀಲುತ್ತಿದೊಡೆ ಬಲದ ಕಡೆಯ ಮೂಗಿನಸೆರೆಯಂ ಬಿಡುವುದು. ಬಲಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತೆ ಬೀಲುತಿರ್ದೊಡೆ ಅದರ್ಕೆ ಎಡದ ಕಡೆಯ ಮೂಗಿನ ಸೆರೆಯಂ ಬಿಡುವುದು. ಇಂತು ಸೆರೆವಿಡಲ್ ತಿರುಗುತ್ತಿರುಹ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೯೦.

ಟೀ|| ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ (ಶುಂಠಿ, ಮೆಣಸು, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವಂ) ಉದಕವಲ್ಲರೆದು ಕಣ್ಣೆಚ್ಚಲ್ ಮೆಲ್ಲು ಸಿಲ್ಕಿದುದು ಮಾಣ್ಬುದು. ಪಟ್ಟಿಯ ಗೊಟ್ಟಿಯಂ ಆರೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಇಕ್ಕಲ್ ಕೋಗಿಲೆಯರೋಗಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೯೧.

ಟೀ|| ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಂ ಬಡವಾಗುಹ, ಕಣ್ಣುಗಳ್ ಥಣ್ಣನೆ(ನಾಗಿ)ಯಿರುಹ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿದ(ಹ)

1 ಸರದಿಂ. 2 ಗಂಪೇಪಿ ಕಣ್ಣ ಕಪ್ಪೇಂ. 3 ನಿವರುದ್ದಂ ಮಾಗಿಕ್ಕು ಕುಂಧಾಯಿತೆಂದಕ್ಕಾಕ್ಷಣಂ ಶುಕಕಂದಂ. 4 ಯಂತಿಕಿ ತಿಪ್ಪಳವಂ. 5 ಗಟ್ಟಿ.

* ನಯನದೊಳೆಚ್ಚುಗೆ ಕಟುಕ |

ತ್ರಯ ಗಿರಿಸಿಕ್ಕಿ ಕಾಡುತಿರೆ ಪೆಟತಂ ಪೆ || *

ತ್ರಿಯಮಂ ತುಪ್ಪದಮಂ ಕುಡು |

ಗುಂಯದ್ವಿಷ್ಟಂತಿದು ಕಪ್ಪೆಮೊಳ್ಳೋಗಿಲೆಯಂ ||

ಸರದಿಂ: ತ್ರಯಮಂ ಆರೆದಿಕ್ಕುಗೆ ಮೆಲುಕು |

ಸಿಕ್ಕುತಿರ್ಪತೇಂ ಪತ್ರಿಯಮಂ ತುಪ್ಪಮಂ ||

ಕುಡುಗುಂ ಅವುದ್ವಿಷ್ಟಂತಿದು | ತಪ್ಪೆ ಮೇಣ್ ಕೋಗಿಲೆಯಂ ||

—(ಎಂಬ ಅಶುದ್ಧ ಕಂದಗಳು ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿವೆ.)

(ಪಲ್ಲುರು-ಕೊಬ್ಬಿನ ಕುರುಗಳ್)

ಚಂ|| ಅರಿಸಿನಮೆತ್ತುನಾಲಗೆಯ ಬೇರ್ ಕನಕಂ ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮೆಕ್ಕೇ ಗೋ |
1 ಕ್ಷೀರ ಮುರಗಾಕ್ಷೆಯೆಂಬಿನಿತುಮಂ ನವನೀತದಿನಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ಪ ||
ಲ್ಕುರುವಿರದಂಬುಗುಂತೆರಡು ತಾಳಗೆಯಂ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಸಿಂ |
ಧುರುಹಮನಾವಗಂ ಕೋಟಗಿನೊಳ್ ಕುರು(ಪು)ವಾದೊಡೆ ಪೊಯ್ಯೆ ಪಿಂಗುಗುಂ || ೧೯೩ ||

(ನಾಳವುಣ್ಣೆ)

ಚಂ|| ಕುರುಟಿಗೆ ಯಿಂಗುಳಂ ತವಸಿ ಯೆಕ್ಕೇಯ 2 ಪಾ(ಲೈಣಸ)ಲೆಸವತ್ತಗಂಧಿನಾ |
ಗರಮಮರೇಂದ್ರವಾರುಣೆಯೆನಿಪ್ಪಿ ವನೆಣ್ಣೆ ಯೊಳಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟೊಡಂ ||
ದೇ 3 ಕೋಳಿ ಚಿಂಚಪತ್ರರಸಮಂ ಫೃತಮಿಪ್ರಿತಮಟ್ಟು ಪೊಯ್ಯೊಡಂ |
ಪಂಹರಿಸಲ್ಕೆ ಸಾಲ್ಗುಮಿದು ಬಿನ್ನೊಡೆಬಿಟ್ಟು ನಾಳವುಣ್ಣಳಂ || ೧೯೪ ||

(ಕೊಂಬಿನ ಪುಟುಗೆ)

ಕಂ|| ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟುಗೆ ಶುನಕನ |
ಶಿರಮಂ ಮೇಣ್ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯಂ ತೆಳ್ಳಲಾಯಿಂ ||
7 ದರೆದಿಡಲಾಂ ಬಟಾಯಂ ತೊಡೆ |
ಗಿರಡುಂ ಶೃಂಗಮುಮುನುಡುಗುಮಾಗಳಿ ಪುಟುಗಳ್ || ೧೯೫ ||

(ಹಿ)ಕ್ಕು ಕಟ್ಟು ಸುಂಹ, ಮೆಯ್ ಬಿಗಿದುಕೊಳುಹ, ಈ ಗುಣಗಳಿಂದೆ ಮಂ(ಕುಂ)ದಿನ 9 ರೋಗ ವಾಯ್ತೆಂದು ಅಪ್ಪುವುದು. ಅದರ್ಕೆ ಗಿಣಿಮೂಗನಗೆಂಡೆ, ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇರ್, ಕಾತುಕೆಯ ಬೇರ್ ಇವಂ ತಂದು ಅಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕುಸೊರೆಯಂ ತಂದು ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದು. ಅಕುಂ(ಮಂ) ದಿನ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಬುದು—೧೯೩.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಂ, ಎತ್ತುನಾಲಗೆಯಬೇರ್, ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯಬೇರ್, ಪೊಸಸುಣ್ಣಂ. ಎಕ್ಕೇಯಬೇರ್, ರಾಶ್ವೆಯವಂ ತಡಕುಟ್ಟಿ ಅಕ್ಕಳಬೆಣ್ಣೆಯೊಳಗೆ ಹಾಯ್ತಿ ಅಟ್ಟಿ ಆ ಕಲ್ಕಮಂ ಪಲ್ಲುರುವಾದ ಪಾವಂ ನೋಡಿ ಕಟ್ಟಲ್ ಅಕ್ಕಳಗಾದ ಪಲ್ಲಕುರು ಮಾಣ್ಬುದು. ಕೋಟಗುಕುರು ವಾದೊಡೆ ಕಿಜುಗೊಟಗಂ ಕುಯ್ದು ಶಾ(ತಾ)ಳೆಯಸೊಪ್ಪು, ಸೈಂಧವಮಂ ಕೂಡಿ ಆರೆದು ಮಜ್ಜೆಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಕಡಡಿ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಆ ಕೋಟಗುಗುರುವಿನ ಮೇಲೆ ಪೊಯ್ಯು ಸೇಕಮಂ ಮಾಡಲ್ ಆ ಕೋಟಗುಗುರು ಮಾಣ್ಬುದು—೧೯೩.

ಟೀ|| ಕುರುಟಿಗೆಯಬೇರ್, ಇಂಗುಳದ ಬೇರ್, ತವಸಿಯೆಕ್ಕೇಯಪಾಲ್, ಮೆಣಸು, ಅಂ ಗುರಂ, ಶುಂಠಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ ಇವನೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು ಅದಂ ಪುಣ್ಣೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಹುಣಿಸೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ(ವಕೂಡಿ) ಅಟ್ಟಿ ಅದಂ ಪುಣ್ಣೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದು. ಎತ್ತುಗಳ ಬಿನ್ನೊಡೆದು ಅಡ್ಡನಾ(ಲಾ)ಳವುಣ್ಣಳ್ ಮಾಣ್ಬುವು—೧೯೪.

ಟೀ|| ಅಕ್ಕಳುಗಳ್ ಕೊಂಬು ಪುಟುತೊಡೆ ಕೊರಲಲ್ಲಿ ನಾಯ ಕವಾಲಮಂ ತಂದು ಕಟ್ಟು

1 ಕ್ಷೀರ ಉರೆ. 2 ತಲು ನಟ್ಟಿ. 3 ಪಾಲ್ಕೆ ಸವತ್ತಗಂಧಿನಾಗರಜಮರೇಂದ್ರ. 4 ಟ್ಟದಂ ೫ ದರ. 5 ಕೊಟ್ಟು. 6 ಮಿವನೈದಿಮೊಡೆತ್ತಿನ, ಮಿದು ಬೆಣ್ಣೆದವೆತ್ತಿನ. 7 ತದಿದಿರಂ. 8 ನುದ್ರುಗುಪಾ. 9 ರೋಗಂ ಪುಟ್ಟಿತೆಂದು. 10 ರೋಗಂ.

(ಪೆಗಲಬಾಂಗೆ)

ಚಂ|| ಮೋ(ವೋ)ರಕೆಯ ಬೂದಿಯಂ ಗರುಗದಾರಸಮುಪ್ಪವನೊ(ನ)ಟ್ಟುಗಲ್ಲು |
ಜ್ವರಿಕೆ 2ಸರೋಚನಂ ಮೊಳ(ಬ)ಗು ಬೋಲಿತರಂ ತಿವೆ ಕೋಡಸಾಲೆ ಯು ||
ತ್ತರಣೆ ಪುರಂಗಳೆಂಬಿನಿಬುಮಂ ತಿಲತೈಲದೊಳಟ್ಟು ಪೂಸುಗು |
4ಬ್ಬರಿಸುತುರ್ವ ಕಟ್ಟೆಗಲ ತಲ್ಪದು ಮೊಣ್ಣುದಿದಾವ ವಿಸ್ತಯಂ || ೧೯೬ ||

(ಬಡವಪ್ಪದಕ್ಕ)

ಕಂ|| ಬಡವಪ್ಪೊಡೆ ಮೇಯದೆ ನೀ |
ಗುಂಡಿಯದೆ ಮೆಲ್ವಿಪಾಯದಿಪೋಡೋರಂತಿರೆ ತೂಂ ||
ಕಡಿಪೊಡೆ ಪಶುಗಳೆಲ್ಲಂ |
ಕೊಡುವುದು ಬೇವಿನ ಕಷಾಯಮಂ ಶುಂಠಿಯ(ಮ)ತಂ || ೧೯೭ ||

(ಸರ್ವರೋಗಕ್ಕೆ)

ತಿಲತೈಲಮಂಜಿಲಂ ತುಂ |
ಬಿ ಲೋಕ್ಕೆ ಸೊರೆ ಸುಣ್ಣ ಮೆರ್ಕೆಯಿಲೆ ಸಾಸಿನೆ ತಂ ||
ಬುಲದೆಲೆಯವನಿಕ್ಕುಗೆ ಗೋ |
ಕುಲಕ್ಕೆ ರುಜೆ ತೀರ್ಗುಮೆಯ್ತೆ ತೊಂಭತ್ತಾಲುಂ || ೧೯೮ ||

—ಇಂತುಪರಃ(ಗೋ)ವೈದ್ಯಂ—

ವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮದಂಡೆಯನಂಬಿಲದಲ್ಲರಿದು ಅದನೆರಡುಂ ಕೊಂಬುಗಳ ತುದಿಯಿಂದೆ
ಮೊದಲಪರ್ಯಂತಂ ತೊಡೆವುದು. ಇದಲಿಂದೆ ಕೊಂಬಿನಲ್ಲಾದ ಪುಟುಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೯೫.

ಟೀ|| ಎತ್ತುಗಳ ಪೆಗಲುಬಿದ್ದೊಡೆ ಮೋ(ವೋ)ರಕೆಯ ಬೂದಿ, ಗರುಗದರಸಂ, ಉಪ್ಪು
ಇವಂ ಕೂಡಿ ಪೆಗಲಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಲಜ್ವರಿಕೆ, ಸುಲೋಚನಂ, ಎಲವದ ಮೊಳಗು,
ಬೋಲಿತೋತ್ತರಂ, ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ್, ಕೊಡಸಾಲೆ, ಉತ್ತರಣೆ, ಪುರಂ? ಇವನೆಣ್ಣೆಯೊಳಟ್ಟು
ಪೂಸುವುದು. ಇದಲಿಂದೆ ಪೆಗಲುಬಿರ್ದುದು ಮಾಣ್ಣುವು—೧೯೬.

ಟೀ|| ಜೀವದನಂಗಳ್ ಬಡವಾದೊಡೆ ಮೇಯದಿರುಹ, ನಿರ್ಕುಡಿಯದಿರುಹ, ಮೆಲ್ವಿಪಾಯ
ದಿಹ, ತೂಂಕಡಿಸುತ್ತಿಹ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇವಂ ಶುಂಠಿಯುಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಕಷಾಯಮಂಮಾಡಿ ಕುಡಿಸು
ವುದು. ಇವಲಿಂದೆ ಅದ ರೋಗಂಗಳ್ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೯೭.

ಟೀ|| ತುಂಬೆಯಸೊಪ್ಪು, ಲೋಕ್ಕಿಯಸೊಪ್ಪು, ಸೊರೆಯಸೊಪ್ಪು, ಸುಂಣಂ? ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆ,
ಸಾಸಿನೆ, ತಂಬುಲದೆಲೆ ಇವೆಲ್ಲಮಂಕೂಡಿ ಅರೆದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿಕದಡಿ ಎಣ್ಣೆಯಂಕೂಡಿ ಕುಡಿಸು
ವುದು ಜೀವದನಂಗಳ್ಗಾದ ತೊಂಬತ್ತಾಲುಬಗೆಯ ರೋಗಂಗಳುಂ ಮಾಣ್ಣುವು—೧೯೮.

1 ಯಂ ಭ್ರೂಂಗರ್ದಮುಪ್ಪನಟ್ಟು, ಗದಲ್ಲವಂದುಟಿ. 2 ಸುಲೋಚನಂ ಮೊಳಗು. 3 ತರಂಗುರು ಶಿ.
4 ಬ್ಬರಿಸಕುಮರ್ಪಕಟ್ಟೆಗಲತಳ್ಳಿದುಮಾಣ್ಣುದಿದಾವ ವಿಸ್ತಯಂ.

(೫) ಇನ್ನು ಅತ್ತವೈದ್ಯಂ

ಕಂ|| ಉದರಾಗ್ನಿವಿವಸುಮದು ವಾ |
ತದೇಲಿಗಿಯಂ ಪಿತ್ತದೊಡವಿನಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ಶ್ಲೇ ||
ವ್ಯದ ಪೇಚಿಂ ದಾದಂತಾ |
ತ್ರಿದೋಷಸಾಮ್ಯದೆ ಸಮಂ ಹಯಾವಳಿಗಕ್ಕುಂ || ೧೯೯ ||

(ದೀಪನಕ್ಕೆ)

ಉ|| ಇಂಗುಳಮಾಡಸೋಗೆ ಕಟುಕಂ ಸುರವಾರುಣಿ ಲೋಕ್ಕೆ ಬೊಮ್ಮಿ ಬೇ |
ವಿಂಗು ವಿಳಂಗವೆಕ್ಕೆ ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯಂಗುರು ಚಿತ್ರಕಂ ಪಟೋ ||
ಲಂಗಳನೊಪ್ಪೆ ತಕ್ರಲವಣಂಗಳುಮಂ ತುಲಾಪೊಂದುಮಾಡಿ ಸು |
ಸ್ತಂಗಲಾದಿಕ್ಕೆ ಪೊರ್ದವುಪಣಂ ರುಜೆಗಳ್ ಜಠರಾಗ್ನಿ ಪೇಚುಗುಂ || ೨೦೦ ||

ಕಂ|| ಸವಳದೆ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು ವಾ |
ನವರ್ಗಮಂ ಪಾದ್ಯಮುಪ್ಪುಮಂ ಪಗಲೋಳ್ ಕ ||
ಟ್ಟುವುದಂ ರಾತ್ರಿಯೊಳಗಮೂ |
ಡುವುದಿಕ್ಕು ವುದೆಲ್ಲಮಂ ತುರಂಗಮುಕೇದುಂ || ೨೦೧ ||

(ಪಿತ್ತಕಫವಾತಂಗಳ್ಗೆ)

ಚಂ|| ಆರಗು ರಸಾಂಜನಂ ರಜನಿ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಸೈಂಧವ ರಾಶ್ವಿ ಯಷ್ಟಿ ನಾ |
ಗರಮಿವನಿಂಬಿನಿದೆಲಿಗೆ ನಸ್ಯಮನಶ್ಚಕುಲಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸಂ ||
ಹರಿಸುಗುಮಾಡಪಾಲೊಳದು ಪಿತ್ತವಿಕಾರದೊಳಾದ ದೋಷಮಂ |
ಸುರಭಿಯ ಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಕಫವುಂ ಬಿಸುನೀರೊಳಲೇಷವಾತಮಂ || ೨೦೨ ||

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ವಾತಂ ವೆಗ್ಗಳಮಾದೊಡೆ ಜಠರಾಗ್ನಿ ಪೇಚ್ಚುವುದು ಕುಂದುವುದುಂ.
ಪಿತ್ತಂ ವೆಗ್ಗಳಮಾದುದಲಿಂದೆ ಅಗ್ನಿ ಪೇಚ್ಚುವುದು. ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಪೇಚ್ಚುವುದಲಿಂದೆ ದೀಪನಂ
ಕಿಡುವುದು. ಈ ತ್ರಿದೋಷಂಗಳ್ ಸಮಮಾಗಿರಲ್ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಲೇಸು—೧೯೯.

ಟೀ|| ಇಂಗುಳಂ, ಅಡಸೋಗೆ, ಕಟುಕರೋಹಣಿ, ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ, ಲೋಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಿ, ಬೇಪ್ಪ,
ಇಂಗು, ವಿಳಂಗಂ, ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆ, ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆ, ಅಂಗುರು, ಚಿತ್ರಮೂಲಂ, ಕಹಿಪಡವಲಂ ಇವು
ಮಜ್ಜಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ತುಲಾದು ಕವಳಮಾಗಿಯಿಕ್ಕಲ್ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಸರ್ವರೋಗಂಗಳೆಂ
ಕಿಡುಗುಂ, ದೀಪನವು—೨೦೦.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಪಿತ್ತಂ ಪೇಚಿ ಉಷ್ಣಮಾದೊಡೆ ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾನಮಂ ಕುಡಿಸು
ವುದು, ಲವಣಂ ಮೊದಲಾದಾವಧಕವಳಂಗಳಂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿಕ್ಕುವುದು. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ
ಕಟ್ಟುವುದಂತಪ್ಪುದಂ ಕಟ್ಟುವುದು—೨೦೧.

ಟೀ|| ೩ಆರಗು, ರಸಾಂಜನಂ, ಅರಿಸಿನಂ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಸೈಂಧವಂ, ರಾಶ್ವಿ, ಯಷ್ಟಿಮಧುಂಕಂ.

1 ಮಂದಂಕಾಂ. 2 ವೆಕ್ಕಿ. 3 ಅಂಗುರು.

* ಈ ಮೂರು ಷಡ್ಯಗಳೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು. ಅತ್ತವೈದ್ಯಮಂ ಪೇಚ್ಚಿಂ ಎಂದು ಈ ಷಡ್ಯವುಂ
ಅಂಭವಿದೆ. ಷಡ್ಯಂಖ್ಯಮಾತ್ರಂ ಎಂದು.

(ಸಂಬೋಧಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಅನವರತವಚ್ಚ ಜಳಮರಿ |
 ಸಿನವಣಂ ಮೊಸರವಣಮಾಗೊಸವೊಡೆ ಮೂ ||
 ಗಿನೋಳನಿಲಪಿತ್ತ ಕಫಸಂ |
 ಜನಿತಂ ತುಲಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂವುಡದಕ್ಕಂ || ೨೦೩ ||

ಸುರದಾರು ಸೈಂಧವಂ ಜಳ |
 ಧರಂ 1 ಬಿಡಂ ಬೀಬಲಕ್ಕೆ ಸದ್ಯಃಕಸ್ಸಾರಂ ||
 ಸುರಾಭಿಜಳಮೆಣ್ಣೆ ಯೆಂಬಿವ |
 ನಿರದಟ್ಟಿಹಿ ನಸ್ಯಮಂ ಕಲಿಲುಂ ಸೆಂಬಂ || ೨೦೪ ||

(ಕಫಕ್ಕೆ)

ಮ|| ಸಿರಿಸಂ ಗೋದಿ(ಣಿ) ಪಟೋಳಮಾಡುಳಿಚಮಾಸಪ್ಪಚ್ಚದಂ ಬೇವು ಛಿ |
 ನ್ನರುಹಂ ಪುಲ್ಲಿಲೆನಿಪ್ಪಿವಂ ತೆಗಪಿ ತದ್ವೈವ್ಯಂಗಳಂ ಕೊಂಡು ನೆ ||
 ಯ್ವಿರಸಟ್ಟಕ್ಕುಗೆ ಮೇಣ್ ತದಾಸ್ಯಮನೆ ಬಿಲ್ವಂ ತಗ್ಗಿ ಸೀವನ್ನಿ ಪಾ |
 ದರಿಯಾವುಡಗೆ ಯೆಂಬಿವಂ ತೆಗಪಿ ತೇಕಂಗೆಯ್ಯೆ ಮಾಣ್ಣಂ ಕಫಂ || ೨೦೫ ||

ಶಂಠಿ ಇವಂ ತುಲಾದು ಅಡಿನಪಾಲಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ನಸ್ಯಮಾಡಲ್ ಪಿತ್ತಂ ವೆಗ್ಗಳಮಾಡೊಡದಜಾಂದಾ
 ದದೋಷಂ ಮಾಣ್ಣದು. ಆ ತುಲಾದುದನೆ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ನಸ್ಯಮಾಡಲ್ ಶೇಷ್ಯಂ
 ವೆಗ್ಗಳಮಾಡುದಾದದ ದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು. ಆ ಶೇಷ್ಯಮಂ ಬಿಸುನೀರಲ್ಲಿಕೂಡಿ ನಸ್ಯಮಂ
 ಮಾಡಲ್ ವಾತಂಗಳಿಂದಾದ ದೋಷಂ ಕಿಡುವುದು—೨೦೨.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಆವಾಗಳುಂ ಮೂಗಿನಿಂದೆ ಉದಕದಂತೆ, ಅರಿಸಿದಂತೆ, ಬೆಳ್ಳನೆಯ
 ಶ್ಲೇಷ್ಮದಂತೆ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದೊಡೆ 4 ಸೆಂಬವೆಂದಜುವುದು. ಅದರ್ಕೆ—೨೦೩.

ಟೀ|| ದೇವದಾರು, ಸೈಂಧವಂ, ಭವ್ರಮುಖೈ, ಬಿಡುಲವಣಂ, ವಾಯುವಿಳಂಗಳಂ, ಸದ್ಯಃ
 ಕ್ಷಾರಂ, ಇವಂ ತುಲಾದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ, ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ 5 ಕಡಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡಲ್ ಸೆಂಬವೆಂಬ
 ರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣದು—೨೦೪.

ಟೀ|| ಬಾಗೆ, ಗೋದಿ, ಪಡುವಲ್, ಅಡುಸೋಗೆ, ಎಪಿಲೆವಾಟಿ, ಬೇವು, ಬೆಲ್ಲವತ್ತಂ
 ತಗ್ಗಿ, ಸಿಂಪನ್ನಿ, ಪಾದರಿ, ಅವುಡಲಕಂ ಇವಳು ಸೊಪ್ಪುಗಳಂ ತಂದು ತುಲಾದು ಚೂರ್ಣಂ
 ಮಾಡಿ ಪೊಟ್ಟಣ(ಳ)ಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ ಕುದಿರೆಗಳ ಮುಖಕ್ಕೆ ಸೇಕಂ ಗೆಯ್ಯಲ್ ಶ್ಲೇಷ್ಮ
 ರೋಗಂ ಕಿಡುವುದು—೨೦೫.

1 ಬಿಕ್ಕಂಬಿಳಲಕ್ಕೆ. 2 ಛಿಯ ಗಂಜಳ. 3 ಸೇಬಂ. 4 ಸೆಂಬರೋಗಮೆಂಬರ್. 5 ಕಲಸಿ.
 6 ಎಳಲಂ ಪಾಲೆ.

(ಪಾಸಕ್ಕೆ)

ಪೃಥ್ವಿ|| ಹಯಕ್ಕೆ ಪಸುಮೂತ್ರದಿಂದೆ ಬೃಹತ್ತೀದ್ವಯಂ ಬೇವು ಲೋ |
 ಕೈ ಯಾಡುಳಿಚಮೆಂಬಿವಂ ಮುಣುಗಿಸಿಟ್ಟು ತತ್ಪಾರವಾ ||
 ರಿಯೋಳ್ ಬೆರಸಿಕೊಂಡು ಶುಂಠಿ ಕಿಡುದೇಗುಮೆಂಬಿಂತಿವಂ |
 ಪ್ರಯೋಗಿಸುಗೆ 1 ಛಾವಿಸಂದದುವೆ ಪಾಸಸಂ(ಣಾ)ತ್ರಾಸಕಂ || ೨೦೬ ||

ಚಂ|| ಪಡುವೊಡಮೇಟ್ಟೊಡಂ ತಲೆಯನಿಕ್ಕು ಮೊಡಂ ಬಿಸುಸುಯ್ಯೊಡಂ ಬೆಮ |
 ಮೊಡಮುದರಂ ವಿಜ್ಯಂಭಿಸುಮೊಡಂ ಕರಮಾಮೊಳೊಂದಿ ಲದ್ದಿ ಪೋ ||
 ಮೊಡಮದು ಶೂಲೆಯೆಂದಜುದು ವಾಜಿಗೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶುಂಠಿ ಸೈಂಧವಂ |
 ಗಿಡವು ಮೂಗಿನೋಳ್ ನಯನದೋಳ್ ಗುದದೋಳ್ ಮಿಗೆ ಮೇಷ್ಠದೇಶ
 ದೋಳ್ || ೨೦೭ ||

(ಶೂಲೆಗೆ)

ಕಂ|| ಲವಣಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಬಜೆ ಸಾ |
 ಸಿವೆ ಬವ(ಬೋ)ನಂಗಾರೆ ಶುಂಠಿ ಪುಳ್ಳಕ್ಕೆ ಕಟಾ(ತಿಲ)ಕ್ಕೆ ||
 ಲವೆನಿಪ್ಪಿವಜಂದಂ 2ನ |
 ಸ್ಯವನಶ್ವಾನಳಿಗೆ ಮಾಡಿ ತದನಂತರದೋಳ್ || ೨೦೮ ||

ತರಳಂ|| ಲವಣ ಪಂಚಕಮಿಂಗು ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶುಂಠಿ ತುಂಬುರು ಧಾನ್ಯಕಂ |
 ಶಿವೆ ದುಂಬಲಭಿ ಪಾಥೆ ಚಿತ್ರಕಮೋವಮೆಂಬಿನೆಲ್ಲಮಂ ||
 ಸವನೆ ಕೊಂಡು ಸುರಾನ್ವಿತಂ 3 ಕುಡೆ ವಾಜಿರಾಜಿಗೆ ಕುಕ್ಷಿರೋ ||
 ಗವುಮನಾಗಳೆ ಮಾಡಿಸಲ್ಪಿದು ಸಾಲ್ಕು ಮಿಂ ಪೆಟತಾವುದೋ || ೨೦೯ ||

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ ಪಾಸರೋಗಕ್ಕೆ ಗುಳ್ಳದ ಬೇರ್, ನೆಲಗುಳ್ಳದ ಬೇರ್, ಬೇವು, ಲೋಕ್ತಿ,
 ಅಡಸೋಗೆ ಇವಂ ತುಲಾದು ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಡಿ ಅಟ್ಟು ಅವುಡಕಮಂ
 ಕೊಂಡು ಅವಜಿರಾಜಿಗೆ ಶುಂಠಿ, ಕಿಡುದೇಗು, ಇವೆರಡುಮಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಸಲ್
 ಕುದಿರೆಗಳ ಪಾಸರೋಗಂ ಮಾಣ್ಣು(ಕಿಡುವು)ದು—೨೦೬.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ ಬೇಟ್ಟೊಡೆ ಮುಖಮನೂಜುಕೊಂಡಿದ್ದೊಡೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಉಸಿರಂ
 ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೊಡೆ, ಬೆಮರುತ್ತಿದ್ದೊಡೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿದ್ದೊಡೆ, ಲದ್ದಿಯ ಸಂಗಡ ಅವುಡಕಂ
 ಮೊಡಗುತ್ತಿದ್ದೊಡೆ ಈ ಗುಣಂಗಳಿಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಶೂಲೆಯಾಯ್ತೆಂದಜುದು ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ,
 ಸೈಂಧವಂ, ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ಗಿಡುವುದು, ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚ್ಚುವುದು, ಅಸನವಲ್ಲಿ
 ಗಿಡುವುದು, ವೃಷಣವನಾಳಂಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬುವುದು—೨೦೭.

ಟೀ|| ಉಪ್ಪು, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಬಜೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಬೋನಗಾರೆಯಕಾಯ್, ಶುಂಠಿ ಇವಂ
 ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಆಕಳಮಜ್ಜಿಗೆ, ಅಂಬಿಲಂ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ನಸ್ಯಂ ಮಾಡು
 ವುದು—೨೦೮.

ಟೀ|| ಸೈಂಧವಂ, ಬಿಡಲವಣಂ, ಕಾಚಲವಣಂ, ಸಂವರ್ಚಲವಣಂ, ಉಪ್ಪು, ಇಂಗೆ.

1 ಛಾವಿಸುಮೊಡದು. 2 ನಿರುಹವ. 3 ಕುಡುಗಂದುವಾಜಿಯರೋಗಕಂ. ಕವಳದಿಂದದಸಲ್ಪಮಂ.
 4 ಗಳಾದೊಡೆ.

(ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಕ್ಕೆ) (ಶಾಲೆಗೆ)

ಕಂ|| ಬಸಿಜೊದವಿ ತೊಟ್ಟನಾಧ್ಯಾ |
ನಿಜಿ ವಾಣಿಗೆ ಶಾಲೆ ತೋಟ ಪೆಜತೇಂ ತಿಳತ್ಯೆ ||
ಲಸಮನ್ನಿತದಿಂ ಬೊಮ್ಮಿಯ |
ರಸಮಂ ಕೊಟ್ಟಂತದಂದುಮುಪಶಮಮಕ್ಕುಂ

*|| ೨೧೦ ||

(ಕ್ರಿಮಿಗೆ)

ಅವರಿಯ ಮೂಳಮುಮಂ ತು |
ಪ್ಪವುಮಂ ಮೇಣ್ ಹಾರಿವಾಳ(ಣ)ದೆಲೆಯಂ ತಿಳತ್ಯೆ ||
ಳವುಮಂ ಮೇಣಿಡುವಾ |
ಜ್ಯವುಮನೆಣಿಯೆ.....ಪೋಕುಂ ಕ್ರಿಮಿಗಳ್

|| ೨೧೧ ||

(ಅತಿಸಾರಕ್ಕೆ)

ಅತಿಬಜೆಯಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ |
ಪ್ರತಿಪಾಕಂಗೆಂಡು 1 ಕುಡುಗೆ ಮೂಲುದಿನಂ ಕ್ಷೇ ||
ರತರುತ್ತಕ್ಕ ಸಿರಿ ತೋಯಮ |
ನತಿಸಾರವ್ಯಾಧಿ ಹಯಕುಳಕ್ಕು ಪಶಮಿಕುಂ

|| ೨೧೨ ||

ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ, ತುಂಬುರುಕಾಯ್, ಕೊತ್ತುಂಬರಿ, ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ್, ಬಳ್ಳಿದುಣುಜೆ, ಅತಿ ಬಜೆ, ಚಿತ್ರಮೂಲಂ, ಹಿಮಂ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಕುಟ್ಟಿ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕವಳಮುನಿಕ್ಕುವುದು. ಇದಿಹಿಂದೆ ಶಾಲೆ ಮಾಡುವುದು—೨೦೯.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ 4 ಅಥ್ಯಾನಂ ಪುಟ್ಟಿ ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬರಿಸಿ ಶಾಲೆ ತೋಟಲ್ ಅದರ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ತಂದು ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಆ ರಸದೊಳಗೆ ಎಣ್ಣೆಯಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಅ ಶಾಲೆ ಮಾಡುವುದು—೨೧೦.

ಟೀ|| ಅವರಿಯಬೇರಂ ಅರೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕವಳಮುನಿಕ್ಕುವುದು. ಹಾರಿವಾಣಿ ದೆಲೆಯಂ ಅರೆದು ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕವಳಮುನಿಕ್ಕುವುದು. ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಇವಿಹಿಂದೆ ಕ್ರಿಮಿ ಕಿಡುಗುಂ—೨೧೧.

ಟೀ|| ಅತಿಬಜೆ, ಶುಂಠಿ, ಇವೆರಡಂ ಕೂಡಿ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಕೊಡಸಿ(ಸು)ಗನತಿಗುಡನ ರೆದು ಮೊಸರನ್ನೀರಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಆ ಚೂರ್ಣಮಂ ಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ಕವಳಮುನಿಕ್ಕುವುದು. ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಅತಿಸಾರರೋಗಂ ಮಾಡುವುದು—೨೧೨.

1 ಕುದುರೆಗೆ. 2 ತ್ತಕ್ಕಧಿತೋಯ (ಎಂದಿರಬಹುದು). 3 ಮಾಡಿ. 4 ಗರ್ಭಶೂಗಿ ಈ ಶಾಲೆ ತೋಟಲ್ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ಸೊಪ್ಪಂ ತಂದು ರಸಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಸಲ್ ರೋಗಂ.

* ಮೈಸೂರು ಹಿರಿಯಂಟಲ್ ಟೈಲರಿ ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ಈ ೧೫ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಗುರ್ತಿಸಿದೆ.

(ಮೂತ್ರಕ್ರಚ್ಚಕ್ಕೆ - ರಕ್ತಮೂತ್ರಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಬದರಿಫಲಮಂ ಮೇಣ್ 1 ಬಿ |
ಲ್ವವರಸಮಂ 2 ಕುಡುಗೆ ಮೂತ್ರಕ್ರಚ್ಚಹರಂ ದು ||
ಗೃದೊಳಂ ಸಿ(ಪೀ)ತದೊಳಮಾಡುಳಿ |
ಚದ ರಸಮಂ ಕುಡುಗೆ ರಕ್ತಮೂತ್ರಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೧೩ ||

(ಜ್ವರಲಕ್ಷಣಂ)

ಒಡೆದಿರೆ ರೋಮಂ ಮೆಯ್ ಮರ |
ವಡಿ ಬಾಯೊಳ್ ಕೊಳೆ ನಾಣಿ ಮೇಕುಗೊಳ್ಳದೆ ನಿಲೆ ನೀ ||
ರಡಕೆ ಪಿರಿದಾಗಿ ಲಿಂಗಂಪಿಸೆ |
ನಿಡುಸುಯ್ಯ ಹಯಂ ಕರಂ ಜ್ವರಾರ್ತನೆನಿಕ್ಕುಂ

|| ೨೧೪ ||

(ಜ್ವರಕ್ಕೆ)

ಮ|| ಜಳದಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ದೇವದಾರು ರುಜೆ ನಿಂಬಂ ಚಿತ್ರಕಂ ಪಾಲೆ ನೇ |
ಉಲವುಂಗುನ್ನೇಲಬೇವು ದಂತಿ ಕಟುಕಂ 3 ಫಿನ್ನೇಜಮೆಂಬಂತಿವಂ ||
ಜಳದೊಳ್ ಮೂವಡಿಗೂಡಿ ಕಾಸಿ ಮಧುಮಿಶ್ರಂ ಪೊಯ್ಗೆ ಮೇಣ್ ಬೇವು ಪಿ |
ಪ್ಪಲಿ ಜೇನೆಯ್ ಕಟಿಕಾಂಬುವಂ ಕುಡಲೊವಂ ಸರ್ವಜ್ವರಂ ನಿಂಗುಗುಂ || ೨೧೫ ||

ಟೀ|| ಎ(ಐ)ರಸಕಾಯಂ ತುಂಬು ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳವತ್ತೆ ಬೇರಂ ತುಂಬು ರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಕುಡಿಸುವುದು. ಇವಿಹಿಂದೆ ಕುದುರೆಗಳ್ಗೆ ಮೂತ್ರಕ್ರಚ್ಚಕ್ಕೆ ಕಿಡುಗುಂ. ಅಕಳ ಪಾಲೊಳಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಕಡಡಿ ಅಡಸೋಗೆಯ ಸೊಪ್ಪಿನ ರಸಮಂ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಇದಿಹಿಂದೆ ಕುದುರೆಗಳ್ಗೆ ರಕ್ತವರ್ಣಮಾಗಿ ಪೋಷ ಮೂತ್ರ ರೋಗಂ ಮಾಡುವುದು—೨೧೩.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ರೋಮಂ ಎದ್ದಿರುಹ, ಮೆಯ್ ಮರವಟ್ಟಿ(ರು)ಹ, ಬಾಯ್ ಕೊಳೆ ನಾಣಿಹ, ಮೇವುಗೊಳ್ಳದೆ ಇರುಹ, ನಿರಡಕೆ ಫನವಾಗಿರುಹ, ಲಿಂಗಂಕಡಿಸುತ್ತಿರುಹ, ರ್ವಾಣಂ ಬಡೆತಿರುಹ, ಈ ಗುಣಂಗಳಿಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಜ್ವರಂ ರೋಗಾತೆಂದಜಾವು—೨೧೪. ಅದರ್ಕೆ ೪

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸೈ, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ದೇವದಾರು, ರುದಂತಿ, ಬೇವು, ಚಿತ್ರಮೂಲಂ, ಪಾಲೆ ಯ ತಿಗುಡು, ನೇಣುಲತಿಗುಡು, ಅಶ್ವಗಂಧಿ, ನೆಲಬೇವು, ದಂತಿ, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ, ಅಮರ ದುವಳ್ಳಿ ಇವೆಲ್ಲಮಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಮಡಕೆಯೊಳಿಟ್ಟಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮೂಲುಕೊಂಡಿ ನೀರೊಂದುಮಡಿಯಷ್ಟಂತು ಕಾಸಿ ಆ ಕಷಾಯದ ನೀರಂ ಕೊಂಡು ಜೇನತುಪ್ಪ 7 ಮಂಜಿರಸಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೇವು, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಕಟುಕರೋಹಿಣಿ ಈ ಮೂಲುಮನೊಂದಾಗಿ ಅದಮ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕಡಡಿ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಯಿಸುವುದು. ಇದಿಹಿಂದೆ ಕುದುರೆಗಳ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಜ್ವರಂ ಮಾಡುವುದು—೨೧೫.

1 ಬೆಲ್ಲದ. 2 ಕುದುರೆಗೆ 3 ಧನ್ಯರುಹ 4 ಸಂದಿ 5 ಕುಂಬುವಂ, ಕಮೆಂಬುವಂ, ಕಡಸೋ ಯ್ಯಾಜ್ವರಂ. 6 ಪಾಲಾರ್ತವೊಂದುಪಾಲವನ್ನೆಬರೆ, ಪೊಂದು ಮಡಿಯ ಹಾಂಗೆ. 7 ದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ.

ಕಂ|| ನಿಂಬದ ಕಷಾಯದೊಳ್ ವೆಸ |

ಜಂ 1 ಬೇಯಿಸಿ ಕಟವೆಯಕ್ಕಿಯಂ ಬಾಗಿ ಪಾಟೋ ||

ಳಾಂಬುವಿನೊಳೆ ಮಧುಮಗಧರು |

ಹಂ ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆ ಹಯಜ್ವರಂ ಪಿಂಗುವಿನಂ || ೨೧೬ ||

(ನಾನಾರೋಗಕ್ಕೆ)

ಉಜ್ಜ್ವಲಂ|| ರಸಯಿಸಿದ್ ತುರಂಗಮುಮಂ ನೀರೂಡದಹರ್ನಿಶಮುಂ ಪ್ರಯೋ |

ಗಿಸುಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಜಾವದೊಳ್ ಪ್ಪತ್ತಯ್ಯು ಹರೀತಕಿಯಾಗೆ ಸಂ ||

ಧಿಸಿ ಶತದ್ರವ್ಯಮಪ್ಪಿನೆಗಂ ಸಿಂದೂದ್ರವಸಂಯುತ ಮಾದೊಡು |

ವಿಸುವ ಬೇಸಗೆಯೊಳ್ ಗುಡಮಿಶ್ರಂ ತಾಸದು ದ್ವಿಷವಿನಾಶನಂ || ೨೧೭ ||

ಮ|| ಜಳದೊಳ್ ರಾಶ್ಚಿ ಗುಳೂಚಿ ಸಬ್ಬಸಿಗೆ ಬಿಲ್ವಂ ಪದ್ಮಕಂ ನಾಗರಂ |

ಜಳದಂ ತೊಟ್ಟಿಲ ಬೇರ್ ದುರಾಲಭಿ ವಿಳಂಗಂ ತಗ್ಗಿ 4 ವಾತಾರಿ ನೆ ||

ಗ್ಗಿಲೆರಬ್ಬುಳ್ಳಮನಿಪ್ಪಿವಂ ಕುಡೆ ಕಷಾಯಂ ಮಾಡಿ ವಾಹಕ್ಕೆ 5 ಕೇ |

ವಲಮಾಯೋಗಮೆ ಮಾಣಿಸಲ್ಕೆ ನೆಪ್ಪಿಗುಂ ನಾನಾವಿಧವ್ಯಾಧಿಯಂ || ೨೧೮ ||

ಟೀ|| ಬೇವಿನ ಕಷಾಯದ ನೀರೊಳ್ ವೆಸವಿಂ ಕೂಡಿ ಕುದಿಸಿ ಆ ನೀರೊಳ್ ಕಟವೆಯಕ್ಕಿ ಯೋಗರವಂ ಕೂಡಿ ಕಹಿಪಡವಲದ ಸಮೂಲಮಂ ತಂದು ತುಲಿದು ರಸಮಂ ಕೊಂಡು, ಜೇನ ತುಪ್ಪಮಂ, ಹಿಪ್ಪಲಿಯಚೂರ್ಣಮಂ ಕೂಡಿ ಆಪೆಸರವ ಹುಗ್ಗಿಯವೋಗರಮಂ ಕೂಡಿ ಕಲಸಿ ಮುದ್ದೆಯಂ ಮಾಡಿ ಕುದಿರೆಗ್ಗೆ ಕವಳಮನಿಕ್ಕುವುದು. ಜ್ವರಂ ಮಾಣ್ವುದು—೨೧೬.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗ್ಗೆ ನಾಯುಕೊಂಡೊಡೆ ಬೇಸವದೆ ಹಿವದದಿನದೊಳ್ ನೀರಂ ಕುಡಿಯಿಸದೆ ಜಾವಜಾವಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ಯು (೨೫) ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯ್ಗಳಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಸೈಂಧವಮಂ ಕಲಸಿ ಹೀಗೆ ಎಂಟು ಜಾವಕ್ಕೆ ತೊಲೆ ಇನ್ನೂರು (೨೦೦) ಅಣಿಲೆಯ ಕಾಯಹನ್ನೆಬರ ಕವಳ ಮನಿಕ್ಕುವುದು ; ಉಷ್ಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಳೆ ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ ಚೂರ್ಣಮಂ ಬೆಲ್ಲ ದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಕವಳಮನಿಕ್ಕುವುದು. ಇವಜಾಂದೆ ಕುದಿರೆಗ್ಗೆ ಸಮಸ್ತರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು, ಉಷ್ಣವಾಯು ಸಮಧಾತುವಾಗಿವುದು—೨೧೭.

ಟೀ|| ರಾಶ್ಚಿ, ಆಡನೋಗೆ, ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದತಿಗುಡು, ಪದ್ಮಕಂ, ಶುಂಠಿ, ಭದ್ರ ಮುಸ್ತೆ, ತೊಟ್ಟಿಲಬೇರ್, ಬಳ್ಳಿದುಲುಜೆಸಮೂಲಂ, ನಾಯುವಿಳಂಗಂ, ತಗ್ಗಿಯಮೂಲಂ, ಅವುಡ ಲಕನಬೇರ್, ನೆಗ್ಗಿಲಸಮೂಲಂ, (ನೆಲ)ಗುಳ್ಳದ ಹೆಗ್ಗುಳ್ಳದ ಸಮೂಲಂ, ಇವಂ ತದಕುಟ್ಟಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕಷಾಯಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಕಷಾಯಮಂ ಕುಡಿಸಲ್ ಕುದಿರೆಗ್ಗೆ ಸಕಲ 7 ವ್ಯಾಧಿಗಳುಂ ಮಾಣ್ವುವು—೨೧೮.

1 ಬೆರಸಿದ. 2 ದೊಳಾಂ 3 ಮರುಮರಹಂ. 4 ನಂತಾರಿ, ಧಾತಾನೇಗಿಜಿಲೆಜಿಮಳ. 5 ಕವಳ. 6 ಕರ. 7 ರೋಗಂಗಳ್ ಕಿಡುವು.

ಕಂ|| ರಸಿಯಿಸಿದೊಡೆ ತಲೆಗುತ್ತಂ |

ಮಸಗಿದೊಡೆಗ್ಗುವೊಡೆ ತಿರಿಗಿ ಕೆಡೆವೊಡೆ ಮೆಯ್ ಲೋಂ ||

ಪಿಸುವೊಡೆ ಬಾತೊಡೆ ಮಿಗೆ ಮೋ |

ಹಿಸುವೊಡೆ ರಾಸ್ತಾದಿತೋಯಮಂ ಕುಡೆ ತೀರ್ಗುಂ || ೨೧೯ ||

(ಬಾವಿ(ಹಿ)ಂಗಿ)

ಮ|| ತಗರಂ 1 ಕೊಳ್ಳುಳ್ಳ ನುಗ್ಗಿ ಕಗ್ಗೊಟ್ಟಿಲೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಸೂರಣಂ ಶುಂಠಿ ಯ |

ಜ್ವಗಿಯಯ್ಯವ್ವುಗಳೆಕ್ಕೆ ಸಾಸಿವೆ ಹರಿದ್ರಾವ್ಯಂವ್ಯಮಾಪೇಲ್ವ ಮ ||

ದುರ್ಗಳಂ ಪುತ್ರಿನ ಮಣ್ಣು ಮಂ ಕದಡಿ 2 ಕಾಸಿಟ್ಟಿಯ್ವು ಪೊಯ್ಯಾವ ಬಾ |

ವುಗಳುಂ ತೀರ್ಚುಗುಮಲ್ಲದಂದೆಜಿಗೆ ಸದ್ಯಃಕ್ಷಾರಮಂ ತುಪ್ಪದೊಳ್ || ೨೨೦ ||

(ತುಪ್ಪಾಕಜ್ಜಿಗೆ)

ಕಂ|| ಹಯನಿಕರದ ಕಜ್ಜಿಗೆ ಕ |

ಳ್ಳಿಯ ಮಸಿಯಂ ತುಪ್ಪದೊಡನೆ ಪೂಸುಗೆ 3 ಮುಂಡಂ ||

ಗಿಯ ಮಸಿಯೊಡನಿರದೆಳ್ಳಿ |

ಣ್ಣೆಯನೆಪ್ಪಿ 4 ತುಪ್ಪಾಯಿನಿಸುಮಿಲ್ಲದಂತಿರೆ ಪೋಕುಂ || ೨೨೧ ||

ಹರಿಣೆ|| ಬೆರಸಿ ಭರದಿಂ ಮುನ್ನಂ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂ ಬಲಾಕುಪ್ಪು ಸಿಂ |

ಧುರವರಿಸಿನಂ ಸದ್ಯಃಕ್ಷಾರಂಗಳೆಂಬಿನಟ್ಟು ಸಿಂ ||

ಧುರುಹಸಹಿತಂ ಮೇಣ್ ಲೋಗೇಶ್ವರಂ ಶರಪುಂವಿಯೆಂ |

ಬೆರಡೆಪ್ಪಿಗಳಮಂತೊಂದಂ ತಂದಿಕ್ಕೆ ಕಜ್ಜಿಯನೋಡಿಕುಂ || ೨೨೨ ||

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಗ್ಗೆ ಕರಸಿಯಿಸಿದೊಡೆ, ತಲೆಯಂ ಕಿಚಟ್ಟಿಕ್ಕಿದೊಡೆ, ಬಿಕ್ಕುತಿರ್ದೊಡೆ, ತೂಂ ಕಡಿಸುವೊಡೆ, ಬಾತೊಡೆ, ತನ್ನಂತಾಂ ಮೆಯ್ಯುಡಿರ್ದೊಡೆ, ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ರೋಗಂ ತೋಟಾದೊಡೆ ಅದರ್ಕ ರಾಶ್ಚಿ ಮೊದಲಾದ ಔಷಧಿಗಳುಂ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿ ಸಲ್ ಆ ರೋಗಂ ಮಾಣ್ವುದು—೨೧೯.

ಟೀ|| ತಗರಂ ಕೊಳ್ಳುಗಳೆಯ ಸಮೂಲಂ, ನುಗ್ಗಿಯ ಬೇರ್, ಕಗ್ಗೊಟ್ಟಿಯ ಬೇರ್, ನೀರೊಟ್ಟಿಲಬೇರ್, ಸೂರಣದಗೊಡೆ, ಶುಂಠಿ, ಅಜ್ಜಗೆ, ಸೈಂಧವಂ, ಕಾಚಲವಣಂ, ಬಿಡುಲ ವಣಂ, ಸಂವರ್ಚಲವಣಂ, ಉಪ್ಪು, ಎಕ್ಕೆಯೆಲೆ, ಸಾಸಿವೆ, ಅರಿಸಿನಂ, ಮರದರಿಸಿನಂ, ಈ ಔಷಧಂಗಳುಂ ಅರೆದು ಹುತ್ತಮಣ್ಣಂ ಕೂಡಿ ಉದಕದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕಾಸಿ ಹದನಜಾತು ಬಾಹಿನ ಮೇಲೆ ಹೊಯ್ದು ಹೊಯ್ದು ಸೇಕವಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಾವು(ಹು)ಗಳುಂ ಮಾಣ್ವುವು. ಅಲ್ಲಾ ಸದ್ಯಃಕ್ಷಾರಮಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ತೊಡೆವುದು. ಇವಜಾಂದೆ ಬಾವು(ಹು)ಗಳ್ ಮಾಣ್ವುವು—೨೨೦.

ಟೀ|| ಕಳ್ಳಿಯ ಕೊಂಬಂ ತಂದು ಸುಟ್ಟು ಮಸಿಯಂ ಮಾಡಿ ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ 7 ಮುಂಡಗಿಯ ಎಲೆಯಂ ಸುಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಇವಜಾಂದೆ ಕುದಿರೆ ಗಳ ತುಪ್ಪಾಕಜ್ಜಿಗಳ್ ಮಾಣ್ವುವು—೨೨೧.

ಟೀ|| ಉಪ್ಪು, ಚಂದ್ರಂ, ಅರಿಸಿನಂ, ಸದ್ಯಃಕ್ಷಾರಂ, ಇವಂ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಗೋ

1 ಕೊಗ್ಗಿಯು. 2 ಕುಡಿಕುಡಿಶಾ ಸಿಪ್ಪೆ, ಕೂಡಿಕೆಯ್ವು ಪೊಯ್ಯಲ್ಕೆ. 3 ಮುಂಡಗಿಯು. 4 ಪಪ್ಪಾ ಗಿನಿಸುಮಿಲ್ಲ, ದಜಗಿನಿಸುಗೆಮಿಲ್ಲ. 5 ಪಸರಿಸಿದ್ದಲೆ. 6 ಸದ್ವಿಕ್ಕಿದೊಡೆ. 7 ಮುಂಡಗಿಬಗೆಯ.

(ಪ್ರಣವ)

ಮ|| ಅರಿದಾಳಂ ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮಿಂತ್ರಯವೆ ಕೇರ್ಗಂಧೋಜಳಂ(ಕೆಂ) ? 1 ದಾರು ಸಿಂ |

ಧುರಮಯ್ಯುಪ್ಪ ಕಟುತ್ರಯಂ ರಜನಿ ಸದ್ಯಾಕ್ಷಾರಮೆಂಬಿಂತಿವಂ ||

2 ಸರಿಗೊಂಡಾಡಿನದುಗ್ಗದಿಂ 3 ಸಮನೆ ಪೊಯ್ದೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಿಂದಟ್ಟನಂ |

ತರಮಿಂಬಾಗಿರೆ ಪೂಸೆ ಕಜ್ಜಿ ಮೊದಲಾದತ್ತವ್ರಣಂ ಪಿಂಗುಗುಂ || ೨೨೩ ||

ಕಂ|| ಅರಿದಾಳಂ ಬೆಲ್ಲಂ ಸ |

ಜ್ವರಸಂ ಕಾಸೀಸಮರಗುಕೇರ್ಪೊಣಿಸಿನೋಂ ||

ದಿರೆ ತಿಲತ್ಪಲದೊಳಟ್ಟಂ |

ತೊರಸುಗೆ ತುರಗಕ್ಕೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ತಳರುಜೆಯುಂ || ೨೨೪ ||

—ಇಂತು ಅಶ್ವವೈದ್ಯಂ—

(೪) ಇನ್ನು ಗಜವೈದ್ಯಂ

ಮ| ಪ್ರ|| ಮರಿಚಂ ಚವ್ಯಂ ವಿಡಂಗಂ ಕಳವಿಗೆ ಮಗಧಪ್ರೋದ್ಯವಂ [ಚಿತ್ರಕಂ] 4 ನು |

ಗ್ಗಿರಸಾ(ಜ್ಯಂ)ಂತಂ ರಾಶ್ವೆ ಕಂಠ್ಯಂ ಬಜೆ ಪುಲಿಗಲಬೇರ್ ಪಿಪ್ಪಲೀ ಮೂಲಮಯ್ಯು ||

ಪೈರಡೋವಂ ಪಾಲೆ ಬೇವಿಂಗತಿಬಜೆ ಪಟಲಂ ಸರ್ಪಪಂ ಜೀರಕಂ ನಾ |

ಗರಮುಪ್ಪಂ ನೆಲ್ಲಿ ನೇಪಾಲ್ 5 ತವಸಿ ಶಿವೆ ಯವಕ್ಷಾರಮಿಂದಿಂತಿವೆಲ್ಲಂ || ೨೨೫ ||

ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಅಟ್ಟು ಸೈಂಧವಂ, ಲೋಯಿಸರಂ, ಮುಳ್ಳುನುಗ್ಗ ಇವಹೊಳಗೆ ದೊರಕಿ ದೊಂದಣಿ ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಆ ಅಟ್ಟುದಹೊಡಗೂಡಿ ಕಲಸಿ ಪೂಸಲ್ ತುಟಾ ಮಾಡುವು—೨೨೬.

ಟೀ|| ಅರಿದಾಳಂ, ಪೊಸಸುಣ್ಣಂ, ಕೊಡಸುಗನಬೀಜಂ, ಗಂಧಕಂ, ಮರದಂಸಿನಂ, ಚಂದ್ರಂ, ಸೈಂಧವಂ, ಕಾಚೆ, ಬಿಡುಸಂವರ್ಚಲವಣಂಗಳ್, ಉಪ್ಪು, ಶುಂಠಿ, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಮೆಣಸು, ಅರಿಸಿನಂ, ಸದ್ಯಾಕ್ಷಾರಂ ಇವಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಚೂರ್ಣಮಂ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲಂ (ಆಡಿನಪಾಲಂ) ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಸಮನಿಸಿ (ನಾಗಿ)ಕೊಂಡು ಆ ಚೂರ್ಣಮಂ ಹಾಯ್ತಿ ಅಟ್ಟು ಅದಂ ಪೂಸಲ್ ಕುದಿರೆಗೆಳ್ಳೆ ತುಟಾ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪುಣ್ಣಳುಂ (ವ್ರಣಂಗಳುಂ) ಗೊಣ್ಣುವು—೨೨೭.

ಟೀ|| ಅರಿದಾಳಂ, ಬೆಲ್ಲಂ, ಸಜ್ಜರಸಂ, ಕಾಸೀಸಂ, (ಕರಿಯಸೀಸಂ) ಅರಗು, ಮೆಣಸು ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಪೊಂದಾಗಿ ಚೂರ್ಣಂ ಮಾಡಿ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಸಿ ಅಟ್ಟು ತೊಡೆಮೊಡೆ ಕುದಿರೆಗೆಳ್ಳೆ ತಳರೋಗಂ ಮಾಡುವು—೨೨೮.

ಟೀ|| ಮೆಣಸು, ಕಾಮೆಣಸಿನಬಳ್ಳಿ, ವಾಯುವಿಳಂಗಂ, ಕಳವಿಗೆ, (ಮಗಧರುಹಂ) ಚಿತ್ರ ಮೂಲಂ, ನುಗ್ಗಿಯಬೇರ್, ನೀ(ರೋ)ಲಾಂಜನಂ, ರಾಶ್ವೆ, ಕೋಠ್ಯಂ, ಬಜೆ, ಹುಲಿಗಲಬೇರ್, ಹಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ, ಪಂಚಲವಣಂ, (ಸೈಂಧವಂ, ಬಿಡುಕಾಚಸಂವರ್ಚಲವಣಂಗಳ್, ಉಪ್ಪು) ಓವು, ಜೋವಾರದೋವು, ಹಾಲೆಮರದಬೇರ್, ಬೇವು, ಇಂಗು, ಅತಿಬಜೆ, ಕಹಿಪಡವಲಂ

1 ದಾರ. 2 ಸರಿಗೊಂಡಿನದುಗ್ಗ. 3 ಸಮನೆ ಪೊಯ್ದೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಿಂದಟ್ಟನಂಬರದಿಂಬಾ. 4 ನುರಸಾಂ ಜನಂ. 5 ಸವನಿಸುಗೆ. 6 ಕಿಡುವು.

ಕಂ|| ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕಲುವೆರೆ |

ಸುಮತಂಗಜಕಕ್ಕೆ ಶೂಲೆ ಗುಲ್ಮಂ ಜಾಡ್ಯಂ ||

ಕ್ರಿಮಿವಿವಂಧಂ ಕವವ |

ಗ್ನಿಮಾಂಧ್ಯಮರಚಿತ್ತಮೆಂಬಿವಂ ಮಾಣಿಸುಗುಂ || ೨೨೬ ||

—ಇಂತು ಗಜವೈದ್ಯಂ— *

ಸಮೂಲಂ, ಸಾಸಿವೆ, ಜೀರಗೆ, ಶುಂಠಿ, ತಾರೆಯ ಕಾಯ್, ನೆಲ್ಲಿಯಸೆಟ್ಟು, ನೇಪಾಲತಿಗುಡು, ತವಸಿ, ಅಣಿಲೆಯಕಾಯ್, ಯವಕ್ಷಾರಂ, ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ತದಕುಟ್ಟಿ 1 ರಸವಂ (ಕೊಂಬುದು) ಪೊಯ್ಯುದು. ನಾನಾರೋಗಂಗಳುಂ ಮಾಡುವು—೨೨೯.

ಟೀ|| ಅವೆಲ್ಲಮಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ ಚೂರ್ಣಂ ಮಂ ಅಂಬಿಲದಲ್ಲಿ ಕದವಿ ಅನೆಗೆಳ್ಳೆ ಕುಡಿಸಲ್, ಶೂಲೆ, ಗುಲ್ಮ, ಜಡತೆ, ಕ್ರಿಮಿ, ಮೆಯ್ಯುಪ್ಪಿರುಹ, ಕೆಮ್ಮು, ದೀಪನವಿಲ್ಲ ದಿರುಹ, ಅರುಚಿ, ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಧಿಗಳುಂ ಕಿಡುವು—೨೩೦.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ನಿಗಳಸಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾಪುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ನರಾದಿವೈದ್ಯಪ್ರಕರಣಂ

ನವಮಾಧಿಕಾರಂ

1 ರಸವ ಹೊಯ್ಯುವುದು ನಾನಾ ರೋಗಂ ಮಾಡುವು.

* ವೈದ್ಯಂ ಸಮಾಪ್ತಂ, ನಮಸ್ವಿದ್ಯೇಭ್ಯಃ ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀಕನಕಗಿರಿಕಲ್ಪ (ಬಿ)ರದಿ ತಾಳಪ್ರತಿಯ ನಕಲು. ಶಾಲಿವಾಹನಶಕಾಬ್ಧಿ ೧೫೫೩ನೆಯ ಭಾವ ಸಂವತ್ಸರದ ಶಾರ್ವಕಶುದ್ಧ ೫ ಗುರುವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತ. ಬರೆದು ಮುಗಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದು(ಮೈ. ಗವ. ಲೈ. ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಯಿದ್ದದೆ.)

००. २५५५०.१

* ಕಂ|| ತತ್ತ್ವಂ ತ್ರಿಸತ್ತ್ವದೊಳ್ ವಿವ |
ತತ್ತ್ವಮೆ ಬಗೆವಾಗಳವಜಾನದಜಾಂಕ್ರಮಮಂ ||
ಸತ್ತ್ವಹಿತಮಾಗಿ ಪೆಂಟಿಂ |
ಸತ್ತ್ವ.....ಸರಸ್ವತೀಮುಖತೀಕಾ

(ಪಾಪ ಕಡ್ಡಲೆ ಕಾರಣಂ)
 2(ಪೆರೆಯುಡೆ) ದಾಂಟಿ ತೆಕ್ಕೊಳ್ (ಲ್ಪ) |
 ಪೆರಿ ಪಗೊಳೆ ಸೊರ್ಕ ರಂಕೆ ದೊರೆಕ್ಕೊಳೆ ವಿಷಮು ||
 ಬ್ಬ ರಿಸ್(ಸಿ) ಮಜಲುಂದೆ ತನ್ನೊಳ್ |
 ನೆರೆವೆಡೆಯೊಳ್ ಕಾ(ನಾ)ಡೆ ಪಾಪ ಕೊಳ್ಳುಂ ನರನಂ

(ಅಸಾಧ್ಯವುಪಪನ್ನವಾಗಿ)

ಮಸಣದೊಳಕ್ಕೆ ಘಟೀಂದ್ರಾ |
 ವಸಥದೊಳಕ್ಕೊಂದೆ ಮರದೊಳಕ್ಕುದ್ಯಾನ ||
 ಪ್ರಸರದೊಳಕ್ಕೆ ಚತುಸ್ಪಥ |
 ದ ಸಮಾಪದೊಳಕ್ಕೆ ಪಾಪುಕೊಂಡೊಡನಾಧ್ಯಂ

ಟೀ|| ತತ್ವಂಗಳೆ ತ್ರಿತತ್ವಂಗಳ್, ಆತ್ಮವಿದ್ಯಾತತ್ವಂಗಳ್, ಶಿವತತ್ವ, ಆ ತತ್ವಂಗಳ್(೩) ವಿಶೇಷತತ್ವಂ ವಿಷಕಾರ್ಯ(ಯಾ)ನಾಗಿರ್ಪುದಾಗಿ ಆ ವಿಷಹರ(ಃ)ನಹಂಧಾ ತತ್ವಮಂ ಪೇಛಾರ್ಪನೆಂದುತೊಡಗುತ್ತಿರ್ಪಂ—೧.

ಟೀ|| ಪಾವ್ತುಗಕ್ಕೆ ಹೆರೆಯುರ್ಚುವಾಗಳ್, ಮಂಡಲಂಗೊಂಡಿದ್ಲಿ ದಾಂಟಿ ಪೋಗಲ್, 4ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ರು 5ನೋಯಿ ಪಗಿಗೊಂಡಿದ್ಲಿ, ಅಹಾರಮಂ ಕೊಂಡುಸೊರ್ಕಪ್ಪಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾವೆಂಬ ಶಂಕೆ ಕೆಪ್ಪಟ್ಟಿದ್ಲಿ, ಎವಂಗಳ ಪೆರ್ಚಿದ್ಲಿ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಇದಾಗಳ್, ಹೆಣ್ಣಿಂದು ಪಾವ್ತುಗಳ್ ಕೂಡಿ ಇಪ್ಪಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ವೆಂಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ್ ಆ ಪಾವ್ತುಗಳಂ ಬಾರಿ (ಥಿ)ಸಲ್ ಆ ಪಾವ್ತು ಮನುಷ್ಯರಂ ಕರ್ಚುವುದು:—೨.

ಟೀ|| ಶ್ವಶನದಲ್ಲಿ, ಹತ್ತಿನ ಮೇಲಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಮರನಿದ್ದ ಪಾವಿನಲ್ಲಿ, ಉದ್ಯಾನವನಂ
ಗಲೊಳಗೆ, ನಾಲ್ಕು ಬಟ್ಟಿ ಕೂಡಿದಂಥ ಪಾವಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಪಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವು ಕಚ್ಚಲಸಾಧ್ಯಂ.
ಗಾರುಡವಂ ಕೊಳ್ಳವು—೨.

1 ವಿಷವಾದಂ. 2 ಪೆಜ್ಜೆಗಳೆಂಬದೆ. 3 ತಿಲ್ಲ. 4 ಚೆನಿಲಲಿ. 5 ನೋಂದು. 6 ಪುಟ್ಟುತ್ತು
ಮಿರಲ್.

* ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು ಜಿ.ಆರ್.ಎಂ. ೩೯ರ ವರೆಗಿನ ಓಲೆ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ. ಏಳನೆಯ ಪ್ರತಿಯು ಲುಪ್ತವಾಗಿದೆ.

३३४०]

ಪಿಪ್ಪಳವೃಕ್ಷಪ್ರಕರಣಂ

(ಅಸಾಧ್ಯ, ಮತ್ಸ್ಯನಯವಸ್ಥು ಸಂಗಳ)

ಚಂ॥ ನಡುವಲಿ ಗೋಡ್ ನೊಸಲಾ ಪರಡು ಕೆಯ್ಯತಕಂ ಪಡೆಗ್ ಕೃತ್ ಕದಂಪು ಕಂ |
 ಲಡಿ ತುವಿಮೊಗು ನಾಳಿ ಚೆಂಬುಕಂ ಹೈದಯಂ ತಲೆ ರೋಮದಂಚೆ ನಾ ||
 ನಡದ ಕುಚಾಂತಂ 1 ನೆಜಗು ಪುಬುಗಗೇಬಿಡೆಯಂ ಮುಖಾ ಕೊಂ |
 ಡೊಡೆ ಗರುಡಂಗಮೆತ್ತಲಂವೆಮೊಡೆ ಪೇಟುಟಾದಂಗಿ ಸಾಧ್ಯಮೇ || ೪ ||

(ಮೂಕಲಿಕ್ಷಣಂ)

ಚಂ|| ಕುದುಕುಳಿ ಭೀತ(ಚಿತ್ತ)²ನಾರ್ತವಚನಂ ಗಣಕಾಕ್ರಮವಿವಾಡನೆಷ್ಟಿಪೂ||
 ಸಿದನತಿರಕ್ತವಸ್ತ್ರಕುಸುಮಂ ಲಕುಟಾಜನವಾಕಹತ್ತನ||
 ಖದಿ ಭವಣಾಂಬರಂ ಪ್ರಹಸಿತಾಸ್ಮನಂದ್ಯಗುಣಂ ಪ್ರಿಯಂವದಂ |
 ಪದುಳಗ(ನ)ಂತುಮೊಳ್ಳಿದನೆನಿಪೊಡೆ ಮಾತನ ಮಾತಡುತ್ತಮಂ

ಶಾ|| ದೂತಂ ತದಷ್ಟನು ವಾರ್ತೆಯಂ ನುಡಿದು ಮೇಲಂ ನೋಟೊಡ್ವಿಂಗೆ ತ |
 ದ್ದೂತಂ ನಿಶ್ಚಯ ಕಾರ್ಯಮಂ ನುಡಿಯುತುಂ ತನ್ನಂಗಮಂ ಮುಟ್ಟಿದು ||
 ತಾ ತಾಣಂ ಘಟದಷ್ಟನೆಂಗೆ ಕವದಿಂ ವಿಪ್ರಾದಿವರ್ಣಂಗಳೆಂ |
 ಗಾತಂ ತನ್ನ ಶಿರೋಭುಜೋದರಪದವ್ವಾ ನಂಗಳಂ ಮುಟ್ಟಿಯುಂ

ಟೀ|| ನೆತ್ತಿ, ಕೊರಲಾ, ಹಣೆ, ಹರಡು, ಅಂಗಿಯ್ಯತಳಂ, ಪಣೆ, ಕಣ್, ಗಲ್ಲಂ, ಅಂಗಾಚಿ
ತಳಂ, ತುದಿಮೋಗು, ಹೊಕುಂಬಾ, ಗಡ್ಡಂ, ಎದೆ, ಮುಂದಲೆ, ಹಿಂದೆ, ಶಿಶ್ನೆ, ಎದದನೋಲೆ
ಯೊತ್ತು, ಹಿಂಭಾಗ, ಹುಬ್ಬು ಇಂಥಾ ತಾವುಗಳಂ ಪಾವು ಕರ್ಚಲ್ ಗರಿಡಂಗೆಯಿಲುಮಾಳ್ಳು-
ಲುಬದವರಿಂತುಂ ಮಾಣೆಸಲಿಯರ್—೪.

ಟೀ|| ನೈರ್ಮಲಗರ್ವಂ, ಭೀತನಾಗಿ ಇಹಾತಂ, ಕ್ಲೇಶವಹನುಡಿಗಳನುಳ್ಳಾತಂ, ಅಮೃ
ಬಂದಾತಂ, ಬಸವಳಿಯುಶ್ಚಿದಾರ್ವಾತಂ, ಎಣ್ಣೆಯಂ ಪುನಿಕೊಂಡಿದಾರ್ವಾತಂ, ಕೆಂಪಿನವಸ್ತ್ರವನುಳ್ಳಾ
ತಂ, ಕೆಂಪಿನಹೂವಂ ಮುಡಿವಾತಂ, ಬಡಗೆಯಂ ಪಿಡಿವೊಡೆ, ತೊಗಲಂ ಪೊರ್ವಿದೊಡೆ,
ನೆಣ್ಣೆ ಕೆಯ್ಯೊವೊಡೆ, ಈ ಹೆಬ್ಬಂಡೆತಪ್ಪ ದೂತಂ ಬಂದು ಪಾನ್ ಕಟ್ಟೆಂದು ಪೇಳಲಿ.
ಗಾರುಡನುಸಾಧ್ಯಂ, ಅದಲ್ಲದೆ ಬಿಳಿಯವಸ್ತ್ರಮಂ ಪೊರ್ವಿರುಹ, ನಗುತ ಬರುಹ, ನಿಂದೆಯಿ
ದಂತಹ ಗುಣವುಳ್ಳವನಾಗುಹ. ಪ್ರಿಯವಚನಮನುಳ್ಳಾತಂ, ಸೈರಣಿಯುಳ್ಳಾತಂ, ಎಲ್ಲರ ಕೆಯ್ಯ
ಲ್ಲಿಯು ಒಳ್ಳೆಯವನೆನ್ನಿಕೊಳ್ಳವಂ, ಈ ಕುಣುಕುಗಳುಳ್ಳ ದೂತನ ಮಾತು ಖುಡ್ತನಂ ಗಾರುವು
ಸಾಧ್ಯಮವುದು—೫.

ಬೀ|| ಪಾವು ಕಟ್ಟಿತೆಂದು ಬಂದು ಪೆಟ್ಟು ದೂತಂ ಹಾವು ಕಟ್ಟಿತೆಂದು ಪೇಟಾ ನೋಡುಂ
 ನೋಡಲ್ ಗಾರುಡಮಸಾಧ್ಯಮೆಂದಜುವುದು. ಆ ದೂತಂ ಪಾವು ಕಟ್ಟಿತೆಂದು ಪೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟ
 ಬೆಹದೊಳಗೆ ಆವುದೊಂದು ರಾವಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ಆ ರಾವಂ ಪಾವು ಕಟ್ಟಿತೆಂದು ಆಜುವುದು.
 ತಲುಪಾಯಿಗೊಂಡು ವರ್ಣಭೇದಮನಜುವೊಡೆ ಆ ಪೆಟ್ಟು ದೂತಂ ತನ್ನ ಬೆಹದಲ್ಲಿ ನುಡೆದುದು
 ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದಜುವುದು; ಭುಜಮಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡೊಡೆ ಸ್ತತ್ರಿಯನೆಂದಜು

1 ನೆಜಲು. 2 ನಾಶ. 3 ದುಷ್ಟಕವಾತನಯಂ. 4 ದಂಶ. 5 ಗಳಿಂ. 6 ಈ ಸಂಕಲ್ಪಂಗಳಿಗು
ನವತಿಸಿ ದೂತ ಬಂದು ಹೇಳಲು.

(ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಿವರಣಾಕಾರ್ಯಗಳ್)

† ಪಾವು ಕೋಳಿ ಕರ್ಣಮಲಮಂ |

ತೀವ್ರಗೆ ಮೇಣ್ ಕೋಯ್ ಕಳೆಗೆ ಪಿಂಡುಗೆ ರಕ್ತ ||

ಸ್ವಾವಂ ಮಾಡುಗೆ ಚುಚ್ಚುಗೆ |

ನೀವುಗೆ ವಿವಹರಣಮಲ್ತೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕದೋಳ್ || ೧೩ ||

* ವಿಕಸಿತ ಸಿತ್ತಾಬ್ಬದಂತಿರೆ |

ಹಕಾರಮೋದನೆ ಸಮಸ್ತಸಂಧಿಯೊಳಂ ದಾ ||

ಸ್ತಿ(ಷ್ಠಿ)ರಿಸಲ್ ಕುಳಿಕಮಹಾ ನಾ |

ಗ ಕಚ್ಚಿದೊಡೆ ..... || ೧೪ ||

ಕಂ|| ಮೂಗಿನ ವದನದ ಸುಯ್ಯಂ |

ಬೇಗಂ ಪಿಡಿಸಿದಿದು [ಸುಯ್ಯ] ಮೇಣ್ ಕಿವಿಯೊಳಮಿಂ ||

ಬಾಗಿರೆ "ಹಂ ಸಃ" ಎಂಬುವ |

ನಾಗಳುಮೋದುತ್ತಮಿರಲ್ತೆ ನಿರ್ವಿವಮಕ್ಕಂ || ೧೫ ||

(ಔಷಧಗಳ್)

ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ |

ಮಧು ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶುಂಠಿ ಲವಣಮೆಂಬೀ ದಿವ್ಯಾ ||

ವಧಮಂ ತಿಂದೊಡೆ ನಾನಾ |

ವಿಧ ಸರ್ವಪ್ರಮುಖವಿವಮನಿರದುಪಶಮಿಸಿರ್ಕುಂ || ೧೬ ||

ಟೀ|| ಅವನಾದೊಡೊರ್ವನಂ ಪಾವು ಕರ್ಚಲ್ ಕಿವಿಯು ಕೊಗ್ಗಿ ಯಂ ತೆಗೆದುಕಣ್ಣಲ್ಲಿಯೆಚ್ಚು
ವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಕಚ್ಚಿದ ಶಿಶುವಂ ಕೋಯ್ ತೆಗೆವುದು; ಹಿಂಡುವುದು. ಆ ಕಚ್ಚಿದ ಶಾವಿಗೆ
ಕೆಳಗೆ ಮೇಲಂ ಬಿಗಿದು ಆ ಕಚ್ಚಿದ ಶಾವಿನ ರಕ್ತಮಂ ತೆಗೆಸುವುದು. ಆ ಶಾವಂ ಸುಡುಹ, ವಿವ
ವೇಣದಂತೆ ನೀವುಹ, 4 ಇನಿತುಮಂ ಆ ಕಚ್ಚಿದಾಕ್ಷಣಂ ಮಾಡಲ್ ವಿವಹರಣಮವುದು—೧೩.

ಟೀ|| .....ವಿಹವರಣಮವುದು. (ಈ ಕಂದದ ಟೀಕು ಗಳಿತವಾಗಿದೆ; ಕಂದವೂ
ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ.)

ಟೀ|| ಮೂಗಿನ ಉಸಿರ್, ಬಾಯ್ ಉಸಿರ್ಗಳುಂ ಬೇಗಬೇಗಂ ಪಿಡಿದು ಬಿಡುತ್ತಮಿರಲ್
ಆ ದವ್ಯನ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ "ಹಂ ಸಃ" ಎಂಬ ಹಂಸಮಂತ್ರವ ಬೀಜಾಕ್ಷರಮಂ ಜಪಿಸುತ್ತ
ಮಿರಲ್ ಆ ದವ್ಯಂಗೆ ನಿರ್ವಿವಮವುದು—೧೫.

ಟೀ|| ನೊಸರ್, ಬೆಣ್ಣೆ, ಮೆಣಸು, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ, ಉಪ್ಪು ಈ ಔಷಧಂ

1 ಮುಮಂ ಕೆ ಉಗಿ. 2 ಪ್ರವೇಶಮಂ. 3 ಹಿಂಡಲು. 4 ಇಷ್ಟಮು.

† ದಾಯೋದಂಶಸ್ಯ ಭೇದೋ ವಾ ಕ್ಷತೇರ್ವಾ ರಕ್ತಮೋಚನಂ ||

—ಎಂಬ ರತ್ನವಳಿನಾಟಿಕದ ಪದ್ಯಾರ್ಥದೊಡನೆಯೂ,

ಉರಗಂ ಕೊಂಡೆಡೆಯಂ ನಾ | ಲೈರಲನಿತಂ..... ||

—ಎಂಬ ಶಬ್ದಮಣದರ್ಶನದ ಉದಾಹರಣ ಪದ್ಯದೊಡನೆಯೂ ಹೋಲಿಸುವುದು.

* ಈ ಕಂದದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವೂ, ಟೀಕೂ ಇದ್ದ ಓಲೆಯಭಾಗ ತ್ರುಟಿತವಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ
ಈ ಭಾಗವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪದಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಕಂದಭಾಗವೂ, ಟೀಕೆಯ ಕೊನೆಯ
ಶಬ್ದವೂ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಸುರವಾರುಣಿ ಗಣಮೂಗೀ |

ಶ್ವರಿ ಖರಕರ್ಣಕೇಯಿನಿಪ್ಪಿವಂ ಕಿಜಾದಾನಂ ||

ಸೋರಿಯ ತಿರುಳ್ ರಸದೊಡನೆಜಿ |

ಗುರುಗೋತ್ತರವಿವಮನಲಿಯಲಿಂತಿದೆ ಸಾಲ್ಕುಂ || ೧೭ ||

ಗಿರಿ(ಸಿರಿ)ಕರ್ಣ ನೀಲಿ ಅಂಜಗೆ |

ಸುರದಾಳಿಯ ಬಿತ್ತು ಗುರ್ದುಗಿನಲೆಯೆಂಬಿನೊಂ ||

ದಿರೆ ಕೂಡಿ ತಿಂದೊಡಾತನೆ |

ಗರುಡನವಂಗಲ್ಕು ಬಳ್ಳಿ ಮಣಿಗುಂ ಫಣಿಗಳ್ || ೧೮ ||

(ಸರ್ವೋಚ್ಚಾಟನಯಂತ್ರಂ)

“ಹಿಂ ಕುರು 2 ಕುಳ್ಳಿ(ಕೆ) ಸ್ವಾಹಾ |

ಳಂಕೃತ ಮುರಗಾರಿವರಸು ಕೇರೊಳ್ ಬರೆದಾ ||

ಉಂ ಕೋಣೆಯ ಕ್ರಮಮುರಗಯು |

ಗಾಂಕಿತಮಮ ಮಾಲ್ಕು ಮಹಿಗಣೋಚ್ಚಾಟನಮಂ || ೧೯ ||

(ಪಾವು ಕಚ್ಚಿದಿರುವುದರ್ಥ) (ವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ)

4 ಬಿಳಿಯುಗುವೇಲಿಯ ಬೇರಂ |

ಜಳದೊಳ್ ಗುರುವುಪ್ಯದಂದುಮಲ್ಲದೊಡಂ ತಂ ||

ಡುಳ ಜಳದೊಳರೆದು ಕಿಸಲಿ(ರಿ)ಸವಂ |

ನಿಳಿಸದೆ ಕುಡಿ ಪಾವು ಕೊಳ್ಳವಬ್ಬಂ ಬರೆಗಂ || ೨೦ ||

ಗಳನೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿದ ದಿವ್ಯಾಪಧಮಂ ದವ್ಯಂಗೆ ಮೆಲಿಸಲ್ ನಾನಾವಿಧವಹಂಘಾ
ಹಾವುಗಳ್ ಕಚ್ಚಿದೊಡೆಯುಂ ವಿವಹರಣಮವುದು—೧೬.

ಟೀ|| ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆ ಬೇರ್, ಗಣಮೂಗಿನ ಗೆಡ್ಡೆ (ಗೆಂಡೆ), ಈಶ್ವರಿಯ ಬೇರ್, ಗಿರಿಕರ್ಣ-
ಕೆಯ ಬೇರ್ ಈ ಔಷಧಂಗಳ ರಸಮಂ ಕಹಿಸೋಲಿಯ ಕಾಯ ತಿರುಳಿನ ರಸಮುಮಂ ಕೂಡಿ
ಕೊಂಡು ದವ್ಯಂಗೆ ಕುಡಿಸಲ್ ವಿವಹರಣಮವುದು—೧೭.

ಟೀ|| ಗಿರಿಕರ್ಣಕೆಯ ಬೇರ್, ನೀಲಿಯ ಬೇರ್, ಅಂಜಗೆ, ದೇವದಾಳಿಯಬೀಜಂ, ಗಮ-
ಗಿನ ಕುಡಿ ಇವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಮೆಲಲ್ ಅತನೆ ಗರುಡಸಮಾನನಪ್ಪಂ, ಅತನಂ ಸರ್ಪಂ ಸೋಂ
ಕಲರಿಯವು—೧೮.

ಟೀ|| “ಹಿಂ ಕುರುಕುಳ್ಳಿ(ಕೆ) ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂಬೀ ಗರುಡಮಂತ್ರಮಂ ಗೇರವಣ್ಣೆಯಿಂದೆ
ಆಜ್ಞುಕೋಣೆಯಾಗಿ ಯಂತ್ರಮಂ ಬರೆದು ಅಲ್ಲಿ * ಹಾವುಗಳ ಕುಣುಹಂ ಬರೆದು ಆ ಮಂತ್ರದಿಂವ
ಮಳಿಮಂತ್ರಿಸಲ್ ಆ ಯಂತ್ರಂ ಸರ್ಪಸಮೂಹಂಗಳನುಚ್ಚಾಟನಂ ಮಾಲ್ಕುದು—೧೯.

ಟೀ|| ಬೃಹಸ್ಪತಿವಾರಂ ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರಂ ಕೂಡಿದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ(ಯುಗು)ಯೂರ್ವೇಲಿಯು

1 ರುಳಪದ ರಸತನದ ನರವೇಷಿಗು. 2 ಕುಲೆ. 3 ಮದುವೆಮಾಲ್ಕು. 4 ಬಿಳಿಯುನುರ್ವೇಲಿಯು.
5 ಸಂಪಮ. 6 ಕೋಣೆಯುಂ.

* ಇಲ್ಲಿ ಗರುಡನ ಮಕ್ಕು ಎರಡು ಹಾವುಗಳ ಕುಣುಹಂ ಬರೆದು ಎಂದು ಮೂಲಾನುಸಾರಿಯಾಗಿ ಟೀಕಿ
ಯಾರಬೇಕು.

(ಗುರುಪ್ರವಚನಂ)

ಕಂ|| ಕರಡಿಯ ಪಲ್ಲೆಳ್ ಗರುಡ |

ಸ್ವರೂಪನು ಮಾಡಿ ತಾಳ್ ನಿಲೆಯುಂ ಪುಷ್ಯಂ ||

ದೊರೆಕೊಳ್ ಕಟ್ಟಿರೆಯುಂ ಲ |

ಜ್ವರಿಕೆಯನುಗ್ರಹ ಸಮಿತಿಗಾತನೆ ಗರುಡಂ || ೨೧ ||

(ಕೋವಾವ ವಿಸಕ್ಕೆ)

ತರಳಂ|| ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕಂಜ(ದ) ಪುಷ್ಪಫಲಂ ಭೃತಂ ಮಧು ಬೀವು ಸಾ |

ಸಿನೆಗಳೆಂಬಿನಕ್ಕೆ ನೆಯ್ ಬಜೆ ಬಂಜೆವಾಗಲ ಮೂಲಮೆಂ ||

ಬವನೆ ಕೇವಳಮಕ್ಕ ಪಲ್ಲದೊಡಂ ತ್ರಿಕಾಲಿಯನಕ್ಕೆ ಸಂ |

ಭವಿವುಡಂ ಕುಡಿ ಪಿಂಗುಗುಂ ಕೊಳೆವಾವು ತಿಂದ ಮಹಾವಿಷಂ || ೨೨ ||

ಕಂ|| ಕವಿಲೆಯ ಸೆಗಣದ ರಸದೊಳ |

ಮವುಂಗುರಂ ಬೆರಸಿ ಕುಡಿಗೆ ಮೇಣ್ ಪೂಸುಗೆ ಮೇಣ್ ||

ಸವನೆ ಕುಡಿಗೆಣ್ಣೆಯುಂ ತು |

ಪ್ಪವುಮಂ ಮೇಣ್ ಘೋಣಸಾಹಿ ವಿಷಮುಪಶಮಿಕುಂ || ೨೩ ||

ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾದರಿ |

ಕರವೀರದಮೂಲಮರ್ಕಪುಷ್ಪಮುಮಂ ಕೊಂ ||

ಡರೆದಂಬಿಲದೊಳ್ ಕುಡಿದಂ |

ದಿರದಟುಗುಂ ವ್ಯ(ಭ್ರ)ಂಕರೋರಗಂಗಳ ವಿಷಮುಂ || ೨೪ ||

ಬೇರಂ ಉದಕದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಯಲ್ ; ಅಲ್ಲಾ ಬಾಗೆಯ ಪೂವಂ ಅಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅರೆದು ಕುಡಿಯಲ್ ಆತಂಗೆ ವರ್ಷಪರ್ಯಂತಂ ಪಾವಿನ ಬಾಧೆಯಿಲ್ಲದಿವು—೨೦.

ಟೀ|| ಕರಡಿಯ ಪಲ್ಲಂ ತಂದು ಗರುಡನ ರೂಪಂ ಮಾಡಿಸಿ ಪುಷ್ಯನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಆರೂಪನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ * (ಕಟ್ಟಿಕೊಳಲ್) ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಸ್ತಸರ್ವಕುಲಂಗಳ್ಗೆ ಆತನೆ ಗರುಡ ಸಮಾನನಾಗಿರ್ಪಂ—೨೧.

ಟೀ|| ಮಯೂರ ಸಿಖೆ, ಹುಲಿಗಿಲಹೂ, ಆ ಬೀಜಂ, ತುಪ್ಪಂ, ಜೇನೆಯ್, ಹೆಬ್ಬೇವಿನ ಸೊಪ್ಪು, ಸಾಸಿವೆ, ಇವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ಕುಡಿವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬಜೆ, ಬಂಜೆವಾಗಲ್ ಗೆಂಡೆ ಆಯಿರಡುಮನೆರೆದು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಸುವುದು. ಈ ಔಷಧಂಗಳಿಂದ ಕೊಳೆವಾವು ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂ ಮಾಣ್ವುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಕವಿಲೆಯಾಕಳ ಸಗಣೆಯರಸಮಂ ಕೊಂಡು ಅಂಗುರಮನರೆದು ಕದಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಅಕ್ಕಳತುಪ್ಪಮುಮಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಹೆಬ್ಬಾವು ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂ ಪರಿಹರವುದು—೨೩.

ಟೀ|| ಮೇಣಸು, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ಪಾದರಿಮರವ ಪೇರ್, ಕಣಿಗಿಲ ಬೇರ್, ಎಕ್ಕೆಯ ಪೂ,

* ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲದಂತೆ-ಅಲ್ಲಾ ಗುರುಪ್ರವಚನದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷರಿಕೆಯ ಬೇರಂ ತಂದು ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳಲ್—ಎಂಬ ಟೀಕೆಯಿರಬೇಕು.

ಮ|| ಉರಗವ್ರಾತದ ಲೋಕೆಯೊಕ್ಕೆ ಡಿಗೊಳ್ ತೇಲ(೨) ಇವು ಪಾತೇಲ್ಲ (ರು)ಳು |

ಬ್ರರಿದಿಂದಂ ಮಿದಿದಂದು ಲೋಳಿ ಮರುಕಂ ಲೋಕಂ ಬಿಮಂ ಪೋಷಣಂ ||

ಜ್ವರಮಾಕಂಪಮವಾಸವಾಯು ಮಲಮೂತ್ರೋತ್ಪಾದನಂ ಲಿಂಗವಿ |

ಸ್ಫುರಣಂ ಸಾವು ತದುಗ್ರಜಾತಿವಿಷದಿಂ ಮರ್ತ್ಯಕೋಳ್ ತೊಡುಗುಂ || ೨೫ ||

(ತೇಲವಿಸಕ್ಕೆ)

ಪೃಥ್ವಿ|| ಘನಂ ಮೇಣಸು ಕುಂಠಿ ಪಿಪ್ಪಲಿ ನಿಶಾದ್ವಯಂ ಬೀಬಲ |

ಕ್ಕಿ ನಿಂಬಫಲಮೆಂಬಿನಂ ಸುರಭಿಮೂತ್ರದಿಂದಂ ವಿಲೋ ||

ಚನದ್ವಯದೊಳೆಚ್ಚಿ ಮೇಣ್ ಕುಡಿಯಿ ಸ್ತಂಭವಾಹ್ಯಂಗಳಂ |

ಮನೋಮುದದೆ ಸರ್ವ [ವೃತ್ತಿ] ವಿಷಾಪಹಂ ನಿಶ್ಚಯಂ || ೨೬ ||

ಚಂ|| ಮಿದಿದಿನದುಗ್ರದಿಂ ಗುಲಾಿಗೆ ಮಾಡಿ ನವಾರುಣ ಕೇಸರಂ ಕುತಿಲೇ |

ರದ ಪಿಶಿತಂ ಮಣಿಶಿಲೆ ಕುಸುಂಬಿಯ ಪೂವರಿದಾಳೆ^೪ ಮರ್ಕಕೇ ||

ಟದ ಗೃಹಗೋಧೆಯೆಚ್ಚ ಮಿವನೊಯ್ಯನೆ ತೇಲಾಡಿ(ಪು)ದಲ್ಲಿ ಪೂಸೆ ನಿ |

ಲ್ಲದು ವಿಷಮಂತದುಂ ಪೆಱರನಂಟೆನೆ ಹತ್ತುಗುಮಾ ಮಹಾವಿಷಂ || ೨೭ ||

ಅ ಬೇರ್ ಇವಂ ತಂದು ಅಂಬಿಲದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸಲ್ ಕಿಟುಕುಳಮಪ್ಪ ಪಾವುಗಳ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂಗಳುಂ ಮಾಣ್ವುವು—೨೪.

ಟೀ|| ಸರ್ವ(ಮ)ಸಮೂಹಂಗಳ ಬಾಯ ಲೋಳೆಗಳ್ ಸುರಿದ ಪಾವಿನಲ್ಲಿ (ಜೇಳು) ತೇಲುಗಳ್ ಪುಟ್ಟುವುವು. ಆ ತೇಲು (ಜೇಳು)ಗಳ್ ತನ್ನೊಳುಳ್ಳ ಸತ್ತದಿಂದಮೂಡಾದೊಡೆ ಲೋಳೆ ಸುರುವುದು. ದೇಹಂ ಮಣ್ಣು(ರು)ಗುವುದು. ದುಃಖಂ ಪುಟ್ಟುವುದು; ದೇಹಂ ಜೀವುವುದು; ಮಹವೆ ಪುಟ್ಟುವುದು; ಜ್ವರಂ ಪುಟ್ಟುವುದು; ನಡುಕಂ ಪುಟ್ಟುವುದು; ಅಧೋವಾಯು ನಡೆವುದು; ಮಲಮೂತ್ರಂ ನಡೆವುದು; ಕಾಲುಮಂ; ಲಿಂಗಂ ಬಾಹುಮಂ; ಉಗ್ರಮಪ್ಪ ತೇಲುಗಳ ವಿಷದಿಂದ ಮರಣಮುಂ ಮನುಷ್ಯಗ್ ಅವುದು—೨೫.

ಟೀ|| ಭದ್ರಮುಸ್ತೆ, ಮೇಣಸು, ಕುಂಠಿ, ಅರಿಸಿನಂ, ಮರದರಿಸಿನಂ, ಅಕ್ಕಿಹೆಡೆ, ಕಪಿಬೇವಿನ, ಕಾಯ್, ಆ ಪೇಟ್ಟ ಔಷಧಂಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಕೂಡಿ ಗೋಮೂತ್ರದಲ್ಲಿಡೆ ಕಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಸ್ತಂಭವಮಂ ಅಕ್ಕಳತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾರದ ತೇಲುಗಳೊಡನೆ ವಿಷಂ ಮಾಣ್ವುದು—೨೬.

ಟೀ|| ಪೂಸನಾಗಕೇಸರಂ, ವಿದಿಯಮಾಂಸಂ, ಮಣಿಶಿಲೆ, ಕುಸುಂಬಿಯಪೂ, ಅರಿದಾಳಂ, ಮನೆವಕ್ಕಿಯವಿಷ್ಟಿ ಇವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲಲ್ಲರೆದು ಗುಲಾಗೆಯಂ ಮಾಡಿ ಪೋಣಿಸಿ ಯಿರಿಸಿ ಆ ಗುಲಾಗೆಗಳನುಡದಲ್ಲಿ ತೇದು ತೇಲೂಡಾದ ಪಾವಿಗೆ ಪೂಸಲ್ (ತೊಡೆಯಲ್) ಆ ವಿಷಂ ಮಾಣ್ವುದು; ಆ ವಿಷಮಂ ಕೊಂಡು ಮತ್ತೊರ್ವರ್ಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲವಗಂ ನಕ್ಷತ್ರವುದು—೨೭.

1 ಮುದದಿ ವಿಷಾಪಹಂ ನಿಶ್ಚಯಂ. 2 ಗೆಮು. 3 ಕುಳಿದ. 4 ಕರ್ಕೇಟಗ್ರಹಗೊಡೆಯಚ್ಚ. 5 ಆ ವಿಷಕ್ಕೆ ಭವಮುಸ್ತೆ.

ಕಂ|| ಕೆಂದೇಬಾಡುಮೊಡೆ ಗುಗ್ಗುಳ |

ದಿಂದಂ ಪೊಗೆಗೊಂಡು ಘೃತಯುತಂ ರವಿದಳಮಂ ||

ತಂದಡಸಿ(ಜಾ)ಕಟ್ಟಿ ಮೇಣ್ ಸೊಡ |

ರಿಂದೊಸರ್ವೆಣ್ಣೆಯನೆ ಪೂಸೆ ತದ್ವಿಷಹರಣಂ || ೨೮ ||

(ಕೋಡವಣಗಂ ಕರ್ಚಿದುದರ್ಕೆ)

ಒಡಲೊಸರೆ ಕೋಡವಣಗಂ |

ಕಡಿದೊಡೆ ಕಳೆದುಬಾಡು ಮುಳ್ಳನಾಯಸದಿಂದಾ ||

ಎಡೆಯಂ ತಾವಂಗೊಳೆಯುಂ |

ತೊಡೆಯೆಯುಮುಜ್ಜಗೆಯ ರಸಮನಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || ೨೯ ||

(ಕಾಡನೊಲಂ ಕಡಂದುಲು ಮೊದಲಾದುವುಳಾದೊಡೆ)

ಸದಗುಪ್ತೆಯನುಪ್ಪಂ ತು |

ಪ್ಪದೊಳಂ ಮೇಣ್ ಮೆಣಸು ನಾಗರಂ ನಂದ್ಯಾವ ||

೨೯ದ ಕುಸುಮಮೆಂಬಿನಂ ಪೂ |

ಸಿದಂದು ನೊಲ(ಣ)ನಿಜಾದ ನೋವನಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || ೩೦ ||

(ಪಲ್ಲಿಯವಿಷಕ್ಕೆ)

ಮರದರಿಸಿನಂ ಕಪಿತ್ಥಂ |

ಕರಂಜಬೀಜಂ ಕಟುತ್ರಯಂ ನುಗ್ಗಿಯಿವಂ ||

ಪರಮರ್ದಿಸಿ ಪೂಸುಗೆ ಸಂ |

ಹರಸುವುದಿಂತೊಳನೆ ಪಲ್ಲಿ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಮುಂ || ೩೧ ||

ಟೀ|| ಕೆಂದೇಬಾಡುಮೊಡೆ ಗುಗ್ಗುಳಧೂಪದಿಂದೆ ಪೊಗೆಯಂ ಕುಡುವುದು, ಎಕ್ಕೆಯ ಪಣ್ಣಲೆಯಂ ತಂದು ತುಪ್ಪಮಂ ಪೂಸಿ ಕಾಸಿ ಆವೂಡಾದ ತಾವಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ದೀವಿಗೆ ಯಿಂದೆ ಸುರಿವ ಉರಿವೆಣ್ಣೆಯಂ ಪೂಸುವುದು. ಇವೆಯಿಂದೆ ಆ ವಿಷಂ ಮಾಡುವುದು—೨೮.

ಟೀ|| ೧ ಘಾಯಮುಪ್ಪಂತೆ ಕೋಡ(ವಣಿ)ಗ ಕಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮುಳ್ಳಂ ನಟ್ಟಿದೊಡೆ ಆ ಮುಳ್ಳಂ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿ ಆ ಘಾಯದ ತಾವುಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಯೊಳೆ ತಾವವಂ ಮಾಡಿ ಅಜ್ಜಗೆಯ ರಸಮಂ ತೊಡೆಯಲ್ ಆ ಪುಣ್ಯಳ್ ಮಾಡುವು—೨೯.

ಟೀ|| ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಉಪ್ಪು ಈಯಿರದುಮಂ ತುಪ್ಪದಲ್ಲರೆದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಮೆಣಸು ತುಂಡಿ, ನಂದಿವಟ್ಟದಪೂ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಆರೆದು ಪೂಸೆ ವಿಷಮನುಳ್ಳ ಕಾಡನೊಲಂ, ಕಡಂದುಲು ಮೊದಲಾದುವುಳಾದೊಡೆ ಅವಳಿ ವಿಷ ಹರಮವು—೩೦.

ಟೀ|| ಮರದರಿಸಿನಂ, ಬೆಲಬಬೇರ್, ಪುಲಿಗಲಬೀಜಂ, ಶುಂಡಿ, ಮೆಣಸು, ಪಿಪ್ಪಲಿ, ನುಗ್ಗಿ ಯ ಬೇರ್ ಇವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾಗಿ ಉದಕದಲ್ಲರೆದು ಪಲ್ಲಿ ಕರ್ಚಿದ ತಾವಿಗೆ ಪೂಸಲ್ ಆ ವಿಷಂ ಮಾಡುವುದು—೩೧.

೧ ಘಾಯವಡ ಹಾಂಗಿ.

(೨೪೦೦ ವಿಷಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಸಿರಿಸದ ಬೀಜವಾಣಿಂಬಾ |

ಗರೆ ಕಳ್ಳಯ ಪಾಲೊಳೊಡಿ ಕುಡಿ ಮಾಡ್ಕುಂ ದು ||

ದ್ವರ್ಧಿ ವಿಷಮದು ಮಧುಘೃತಮಂ |

ದೊಡನೆ ಕುಡಿ ತೀರ್ಗುಮೆಯೆ ೧ ಪದಿನಯ್ಯ ವಿಷಂ || ೩೨ ||

೨.....ಸಿರಿಸದೆಡ್ಡೆ ನವಿರೆ |

ಬಿವ್ವ ಮೇಣಂ ಕೊಲೆಯ ಮೂಲಮಂತದು ಮೇಣ್ ಧೂ ||

೩ ಪವಿಕ್ಕುಗೆ ವಿಷಮಮಪ್ಪ ವಿ |

ಪವುಮಂ ಪರಿಪರಿಸಲಕ್ಕು ಮಚಳಿತವಚಣಾ || ೩೩ ||

(ಇಳಿಯ ವಿಷಕ್ಕೆ)

ಮದನಫಳಂ ಬಜೆ ರುಜೆ ದೇ |

ವದಾಳಿಯೆಂಬಿನನೆ ಫಂಧದ ಜಲದೆ ಮೇಣ್ ||

ಲ್ಲದೊಡೆ ಶರಪುಂವಿಯೊ ಜಮೊ |

ತ್ರದೆ ಕುಡಿದೊಡಲಿಯೊ ವಿಷಮವಿಷಮುಪಶಮಿಕುಂ || ೩೪ ||

(ವೆಂಕುಳನಾಯವಿಷಕ್ಕೆ)

ಜಂಗೆ ದಿನಪತಿಮಗ್ಗಮಂ ಗುಡಮನೆಣ್ಣೆಯುಮಂ ಸವನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಮೇಣ್ |

ಕನಕರಸಾಜ್ಜುದುಗ್ಗು ಗುಡಮೆಂಬಿನಪ್ಪಲಮಾಗ್ಗ ಕೂಡಿ ಮೇಣ್ ||

ಕನಕದ ಮೂಲು ಬೀಜಮನೆ ಮೇಣ್ ಕುಡುಗಲ್ಲದೊಡಂ ಶಿರೀಷನೊಂ |

ದನೆ ಜಲದಿಂದೆ ಪೂಸುಗದು ವೆಂಕುಳ ನಾಯ ವಿಷಾಪಹಾರಕಂ || ೩೫ ||

ಟೀ|| ಬಾಗೆಯ ಬೀಜಮಂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಕಳ್ಳಯ ಪಾಲಲ್ಲಿ ಭಾವನೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಬೀಜ ಮನರೆದು ಕುಡಿಯ ಕೊಡಲ್ ಸೈರಿಸಲೆ ಬಾರದಿದರ್ ಆವ ವಿಷಮಾದೊಡಂ ಮಾಡ್ಕುಂ. [ಜೆನೆ ಯ್, ತುಪ್ಪಂ ಇವೆರಡನೆ ಕೂಡಿಕುಡಿ ೭ ಪದಿನಯ್ಯ ತೆಪದ ವಿಷಮುಂ ಮಾಡ್ಕುಂ]—೩೨.

ಟೀ|| ಸಿರಿಸದೆಡ್ಡೆ, ಕೂವಲ್, ಇವಂ ಕೂಡಿ ಧೂಪಮಂ ಕುಡುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಅಂಕೊಲೆಯ ಬೇರೆಂ ತಂದು ಧೂಪಮನಿಕ್ಕುವುದು, ಇವೆಯಿಂದೆ ವಿಷಮಮಪ್ಪ ವಿಷಂಗಳೊಂ ಮಾಡುವು—೩೩.

ಟೀ|| ಮಂಗಾರೆಯ ಕಾಯ್, ಬಜೆ, ದೇವದಾಳಿಯ ಬೀಜಂ ಇವಂ ಶ್ರೀಗಂಧದ ಸೀರಿಂ ದಮರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಶರಪುಂವಿಯು ಆಡಿನಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಇವ ಯಿಂದೆ ಇಲಿಗಲ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂಗಳ್ ಮಾಡುವು—೩೪.

ಟೀ|| ಎಕ್ಕೆಯಪಾಲ್, ಬೆಲ್ಲಂ, ಎಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಇವನೊಂದಾಗಿ ಕಲಸಿ ಲೇಪಮಂ ಮಾಡುವುದು.

೧ ಪದುಬಂದು. ೨ ಸಿರಿಸದೆಡ್ಡೆ. ೩ ಪವಿಕ್ಕುಗೆ ವಿಷಮಜ್ಜವಿಷಮನಪ. (ವೀಣ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷ ಮುಂಮಾಡ್ಕುಂ. (ಟೀಕಾಕಾರನು ಮೂಲದ ಆಶುಧವಾದ "ವಿಷಮಜ್ಜವಿಷಮಂ" ಎಂಬ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನಂಬಿ ಮಜ್ಜ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಮತ್ಸ್ಯ (ವೀಣ್) ವಿಷ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರೆದಿರುವನು - ಹೀಗೆಯೇ ಮೇಲೆ ಮಜ್ಜದರ್ಶನ ಟೀಕಾಕಾರನು - ಪಲ್ಲಿರಿವಾಯ್ - ಎಂಬ ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹೆಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಬಾಯವನು (ಬೋಡು ಪಾಯವನು) ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಹೆಲ್ಲಿಯಂತೆ ಇಲಿಯಂತೆ ಬಾಯುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಟೀಕೆ ಬರೆದಿರುವನು.) ೪ ಗಂಧೋದಕದಿನ. ೫ ಭಾಗಮೂತ್ರ. ೬ ವಿಷಮುಪಶಮಿಕ್ಕುಂ. ೭ ಕಿಣಿಕುಳಮದವಿಷಮಾಲು ದು. ೮ ವೀಣ್ ಕಟ್ಟಿದ ವಿಷಂಗಳಮಾಪವು.

(ಕರಡಿ ಮೊದಲಾದುವು ವಿಷಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಕುದಿರೆ ತೋಳಂ |
 ನರಿಯೆಂಬಿವು ಕರ್ಚಿದೊಂದು ತತ್ತ್ವದೊಂ ನೆ ||
 ತ್ತರನೊತ್ತಿ ಕಳೆದು ಬಿಡುಕಂ |
 ತರಿಸದೆ ಚುರ್ಚುವುದು ಕಾಯ್ ಕರ್ಬುನದಿಂದಂ || ೩೬ ||
 ಎರಡರಿಸಿನಮಂ ಜಾದುಮ |
 ನೊರಸುಗೆ ಮೇಣಲ್ಲದೊಂದು ಮಧುಸಹಿತಂ ಹ ||
 ತ್ತರಕೆಯ ರಸಮಂ ತೊಡೆಗಪ |
 ಹರಿಕುಮಂಗುರಾಕೊಂಡ ಪಲ್ಲಳುಚ್ಚಿದ ವಿಷಮಂ || ೩೭ ||

(ಸಕಲವಿಷವುಣಕ್ಕೆಂ)

ವಿವಿಧವುಣದೊಳ್ 1 ಸಲೆ ಬಂ |
 ಜಿನಾಗಲಂ ಪೂಸುಗೆಟ್ಟುನಾಲಗೆಯಂ ಸ ||
 ಪವಿಷಂ ಮೊದಲಾಗಿರೆ ಸಕ |
 ಲವಿಷಕ್ಕೆಂ ಪೂಸುಗಾ ವಿಷಂ ಪೊಪಮಡುಗುಂ || ೩೮ ||

(ಕೃತ್ರಿಮಾದಿ ಸಕಳ ಕೀಟಿ ವಿಷಕ್ಕೆ)

ಪೊಸತಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮಂ ಕಿಲು |
 ಕುಸಾಲೆಯಂ ಬೇರ್ವರಸು ಕುಡಿಯಲಿರದದು ಮಾ ||
 ಣಿಸುಗುಂ ಕೃತ್ರಿಮವಿಷಮಂ |
 ಖ್ಯಾಸಕಳ ಕೀಟಿಕ ವಿಷಂಗಳೆನಿತೊಳವನಿತಂ || ೩೯ ||

ಅಲ್ಲಾ (ಮುದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ರಸಂ, ತುಪ್ಪಂ, ಪಾಲ್, ಬೆಲ್ಲಂ ಇವನಿಪ್ಪಲಮಾಗೆ ಕೂಡಿ ಲೇಪಂ ಮಾಡುವುದು.) ಅಲ್ಲಾ - ಮುದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ಮೂಲುಬೀಜಮನುಜಕದಲ್ಲರಿದು ಕುಡಿಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬಾಗೆಯ ಬೀಜಮಂ ಉದಕದಲ್ಲರಿದು ಲೇಪಂ ಮಾಡುವುದು. ಇವಜಿಂದೆ ಪೆಂಕುಳಿ ಗೊಂಡ ನಾಯ್ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂ ಮಾಡುವುದು—೩೯.

ಟೀ|| ಕರಡಿ, ಪುಲಿ, ಕುದಿರೆ, ತೋಳಂ, ನರಿ ಇವು ಕರ್ಚಿದೊಡೆ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಘಾಯಮಂ ನೊತ್ತಿ ನೆತ್ತರಂ (ರಕ್ತಮಂ) ತೆಗೆವುದು. ಕಬ್ಬಿನಮಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಸಿ ಆ ಘಾಯಮಂ ಸುಡುವುದು—೩೬.

ಟೀ|| ಅರಿಸಿನಂ, ಮರದರಿಸಿನಂ, ಜಾದು ಈ ಮೂಲುಮನೊಂದಾಗಿ ತೇದು ಪೂಸುವುದು. ಇವೆರಡಜಿಂದೆ ಉಗುರ್ತಾಗಿವ ವಿಷಂ ಪಲ್ಲಿಂ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷಂಗಳುಂ ಮಾಡುವುದು—೩೭.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂದು ವಿಷವಾಣಿ ಕರ್ಚಿದ ವಿಷದ ಪುಣ್ ಮಾಣದೆ ವ್ರಣಂ ಸುರಿಯುತ್ತಿ ರಲ್ ಅದರ್ಕೆ ಬಂಜೆವಾಗಲಗೆಂಡೆ(ಡ್ಡೆ)ಯನುಜಕದಲ್ಲರಿದು ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎತ್ತುನಾಲ ಗೆಯ ಬೇರನುಜಕದಲ್ಲರಿದು ಪೂಸುವುದು. ಇವಜಿಂದೆ ಪಾವನವಿಷಂ ಮೊದಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಂ ಗಳಿಂದಂ ಪುಟ್ಟಿದ ಪುಣ್ ಮಾಡುವುದು. ಆ ಪುಣ್ಣಿನವೊಳಗಿಹಂಥಾ ವಿಷಹರವಹು(ವು)ದು—೩೮.

ಟೀ|| ಆಗಳಂತೆ ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಕಾಸಿದ ಅಕಳತುಪ್ಪಂ ಕಿಲುಕುಸಾಲೆಯ ಬೇರರಸಂ ಇವೆರಡು

1 ಪೂಸುಗೆ ಬಂ. 2 ಯ ಕವಿರದದು.

(ನಸುಗುಣಿಯ ತಿಸಿಕಿಗೆ - ಪುಲು ತಿಂದ ಬೇನೆಗಂವೆಗಳ್ಳಂ)

ಕಂ|| ನಸುಗುಣಿಯ ತಿ(ವಿ)ನಿರ(ರ)ಂ ಮಾ |
 ಣಿಸುಗುಂ ಘೃತಮೊಂದೆ ಪಾಲ್ಕುರಂಗಳ ಪಾಲ್ ಪಿಂ ||
 ಗಿಸುಗುಂ ತಡೆದಿರದಭ್ಯಂ |
 ಗಿಸಿದೊಡೆ ಪುಲು ತಿಂದ ಬೇನೆಯಂ ಗಂದೆಯುಮಂ || ೪೦ ||

(ಕೇರಪುಕ್ಕಂ)

ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಕ್ಷೀರದೊ |
 ಕರೆದೆಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ ವರಸು ಮೇಣ್ ಬೆಣ್ಣೆಯೊಳೊಂ ||
 ದಿರೆ ಕಿಲುಸಾಲೆಯ ಬೇರಂ |
 ಸಿರಿಸಮುಮಂ ಪೂಸೆ ಕೇರ ಪುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ || ೪೧ ||

(ಉಮ್ಮತ್ತದ - ಹಾರಕಿನ ಮದಕ್ಕೆ)

ಕ್ಷೀರಸಿತವಾನದಿಂ ಧು |
 ತ್ತೂರದ ಕೂಷ್ಠಾಂಡರಸದೊಳಂ ಬೆಲ್ಲದೊಳಂ ||
 ಹಾರಕ್ಕಿನ(ಯ) ಸೂರ್ಕಲಾಗುಂ |
 ವಾರಣಮದಮುಡುಗುವಂತೆ ಸಿಂಗದ ದನಿಯಿಂ || ೪೨ ||

(ಗಣಲಿಗೆ - ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ವಿಷಕ್ಕೆ)

ಜಲಜಸಖಮೂಲಮದು ಕೇ |
 ವಲಮಕ್ಕೆರಡರಿಸಿನಂಗಳಕ್ಕಂತವು ಶೀ ||
 ತಳ ಜಳದಿಂದಂ ಕುಡಿಯಿಸೆ |
 ಕಳೆಗುಂ (ಕ)ಣಲಿಗೆ(ಗಿಲೆ)ಯ ಮದ್ದುಗುಣಿಕೆಯ ವಿಷಮಂ || ೪೩ ||

ಮಂ ಕೂಡಿ ಕುಡಿಸಲ್ ಕೆಯ್ಯಸಕಂ ಮೊದಲಾದ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ ಕೃತ್ರಿಮಂ ವಿಷಂಗಳಂ ಮಾಡುವುದು—೪೦.

ಟೀ|| ನಸುಗುಣಿಯ ಕಾಯ್, ಮೆಯ್ಯಂ ತಾಗಿದ ತಿಮಿರಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪಮಂ ಪೂಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ ಆ ತಿಮಿರಂ ಮಾಡುವುದು. ಪಾಲ್ಕುರಂಗಳ ಪಾಲಂ ತಂದು ಪೂಸಲ್ ಪುಲುಗಳೊಡುವ ವಿಷಂ, ಅವ ಲಿಂದೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಗಂದೆಗಳುಂ ಮಾಡುವುದು—೪೦.

ಟೀ|| ಕರಿಯ ಎಳ್ಳಂ ಅಕಳ ಪಾಲ್ಕುರಿದು ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆಯಂ ಕಲಸಿ ಪೂಸುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮೆಯ ಬೆಣ್ಣೆ, ಕಿಲುಕುಸಾಲೆಯ ಬೇರ್, ಬಾಗೆಯ ಬೇರ್ ಈ ಮೂಲುಮನೊಂದಾಗಿ ಅರೆದು ಪೂಸಲ್ ಗೇರೆಣ್ಣೆ ತಾಗಿದ ಪುಣ್ಣಳ್ ಮಾಡುವುದು—೪೧.

ಟೀ|| ಪಾಲಂ ಸಕ್ಕರೆಯಂ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ಉಮ್ಮತ್ತದ ಮದಂ ತಿಳುವುದು. ಕುಂಬಳ ಕಾಯ ತಿರುಳಿನರಸಂ, ಬೆಲ್ಲಂ ಇವೆರಡಂ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ಅಹಾರಕಿನ ಮದಮುಂ ಸಿಂಹ ತ್ವನಿಯಂ ಕೇಳ್ ಆನೆ ಎಹಗೆ ತಗ್ಗುವುದು; ಆಹಗೆ ತಗ್ಗುವುದು—೪೨.

ಟೀ|| ಎಕ್ಕೆಯಬೇರಣಾದೊಡಂ, ಅಲ್ಲಾ ಅರಿಸಿನಂ ಮರದರಿಸಿನಂ ಇವೆರಡುಮಂ ಕೂಡಿ ಯಾದೊಡಂ ಜಬ್ಬುಗುಟ್ಟಿ ತಣ್ಣೀರಲ್ಲಿ ಕದಡಿ ಕುಡಿಯಲ್ ಕಣಲಿಯ ಬೇರ ವಿಷಂ, ಮದ್ದು ಗುಣಿಕೆಯ ವಿಷಂ ಇವು ಮಾಡುವುದು—೪೩.

(ತಂಬುಲದ ಸೂರ್ಕಂಗೆ)

ಕಂ|| ತಂಬುಲದ ಸೂರ್ಕಂ ದೊರೆತೊಳೆ |
ತಂಬುಲು ಬಳಸಮನದಲ್ಲದೊಡೆ ಕುಡಿವುದು ಶೀ ||
ತಾಂಬುವ ನಿರ್ಬಂಧಿತೆಯ ನಿರ |
ದಿಂಬಂ ಮಾಲ್ಕುಂ ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖತಿಳಕಾ || ೪೪ ||

(ವಿಷಮಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ ತಾಗದಿರ್ಪದರ್ಶ)

ಹಯಗಂಧಿಯಬೇರಂ ಕ್ಷಾ |
ರಯುತಂ ಮೇಣಂದೆ ಪುಟ್ಟಿದಳಗಲುನಿವ ವಿ ||
ಪ್ಪಿಯುಮಂಗುಡುವುಮನುಂ ತಿಂ |
ದು ಯಥೇಷ್ಟಂ ತಿನ್ನೆ ಮೆಯ್ಯೆ ಮುಟ್ಟಿದ ವಿಷಮಂ || ೪೫ ||
(ಸಕಲವಿಷಕ್ಕಂ)

* ಲೋಯಿಸರಂ ಶರಪುಂಬಿಯ |
ಬಂಜೆವಾಗಲೆಲೆವಳ್ಳಿಯನಕ್ಕಿಗರ್ಚಿಂ ||
ದರೆದು ಕುಡಿಯಿಸಿದಾ |
ಗಲೆ ತಾಂ ಸಕಲವಿಷಮನದು ಸಂಹರಿಕುಂ || ೪೬ ||

(ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನ ಧೂಪಂ)

ಮ|| ಮರಿಚಂ ಸಾಸಿವೆ ಮಾಗಧಂಗಳಿವಲಾಂ ನೇತ್ರಾಂಜನಂ ಮಾಲ್ಕು ಭೃಂ |
ಗರಸಂ ಸರ್ವಪನಿಂಬತೈಲಮಿವಲಾಂ ಮೇಣ್ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಲ್ಕು ಮೇಣ್ ||
ಪುರ(ಳ)ನಿಂಬಚ್ಚಿದ ರಾಜಿ ಕಾಕಗರ(ಲ)ದಿಂದೆ ಧೂಪಮಂ ಮಾಲ್ಕು ದು |
ದ್ವರ್ಗ ದುಃಖಾವಹಕ ಶಾಕಿನೀಪ್ರಭೃತಿಗಂ ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನಂ || ೪೭ ||

ಟೀ|| ವೀಳೆಯಂ ಸೂರ್ಕದೊಡೆ ತಲೆಯಂ ಪಿಡಿದೊಡೆ ಬಹಳವ ಮೆಲ್ವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಎರಡು ಕುಡಿತೆ ತಣ್ಣೀರಂ ಕುಡಿವುದು. ಇವಲಾಂದೆ ವೀಳೆಯದ ಸೂರ್ಕು ಮಾಣ್ವುದು—೪೪.

ಟೀ|| ಅಶ್ವಗಂಧಿಯ ಬೇರಂ ಯವಕ್ಷಾರಮಂ ಕೂಡಿ ಮೆಲ್ವುದು, ಅಲ್ಲಾ ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದಂತಹ ಎಳಗಲುನಿವ ವಿಷ್ಣಿಯಂ ಅಂಗುರವಂ ಕೂಡಿ ಮೆಲ್ವುದು. ಇವಲೊಳಗೆ ಆವು ದೊಂದು ದೊರಕಿದೊಡಂ ಅದು ಮೊದಲೊಳ್ ಮೆದ್ದು ಬಲಾಕ್ಕೆಮಾವುದೊಂದು ವಿಷಮಂ ಮೆದ್ದೊಡಂ ಆ ವಿಷಂ ತಾಂಗಲರಿಯದು—೪೫.

ಟೀ|| ಲೋಯಿಸರಂ, ಶರಪುಂಬಿ, ಬಂಜೆ, ವಾಗಲ ಬೇರ್, ವೀಳೆಯದೆಲೆವಳ್ಳಿ ಈ ಸಾಲ್ಕು ಮನಕ್ಕಿಗರ್ಚಿನ ನೀರಲ್ಲರೆದು ಕುಡಿಯಿಸಲ್ ಇವಲಾಂದೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಂಗಳು ಮಾಣ್ವುವು—೪೬.

ಟೀ|| ಮೆಣಸು, ಸಾಸಿವೆ, ಹಿಪ್ಪಲಿ ಇವನುದಕದಲ್ಲಿ ತೇದು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಚ್ಚುವುದು. ಗರುಗದ ರಸಂ, ಸಾಸಿವೆ, ಬೇವಿನೆಲೆಯರಸಂ, (ಬೇವಿನೆಣ್ಣೆ ?) ಈ ಮೂಳುಮಂ ಕೂಡಿ ಅರೆದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಬೇವಿನೆಲೆ, ಬಿಳಿಯ ಸಾಸಿವೆ, ಕಾಗೆಯಗಲಾ ಇವಂ ಕೂಡಿ ಧೂಪಮನಿಕ್ಕು ವುದು. ಇವಲಾಂದೆ ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನಿಗಳೆಂಬ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಂಗಳ ಸೂರ್ಕುಗಳು ಮಾಣ್ವುವು—೪೭.

* ಈ ಕಂದದ ಛಂದಸ್ಸು, ಪ್ರಾಸು ಇವೆರಡರಲ್ಲೂ ದೋಷವುಂಟು.

ಕಂ|| ಕನಕಂ ಪುಲಿಗಲ್ ವರ್ಬೇ |
ವಿನೆಲೆಯವಂ ಕೂಡಿ ಧೂಪಮಿಕ್ಕುಗೆ ಮೇಣ್ ಮೋಂ ||
ತಿನ ಮೂತ್ರದೊಳಲ್ಪಿಯನರೆ |
ದು ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಡೆ ಪಿಂಗುಗುಂ ಗ್ರಹನಿವಹಂ || ೪೮ ||

(ಸಕಲಗ್ರಹಕ್ಕೆ ನಸ್ಯಂ)

ಚಂ|| ಅರಿತಫಳಂ ಸಮುದ್ರಫಳಮುಂ ಬಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಶುಂಠಿಯಾಮಯಂ |
ಮರಿಚಮಿವೆಯ್ದೆ ಬೊಮ್ಮಿಯರಸಂ ಬೆರಸೊಂದರೆ ಕೂಡಿ ಸಣ್ಣ ಮಾ ||
ಗರೆಬೆಲೆದಂದು ನಸ್ಯಮನನಾಳಿಕದಿಂ ಮೊಲನಾಗನಾದಿಯಾ |
ಗರೆ ಸಕಲಗ್ರಹಂಗಳುಮನಂದಲಿಗುಂ ಜಯಬಂಧನಂದನಾ || ೪೯ ||

(ಅನೆಯತತ್ತಿವರ್ಧನಕ್ಕೆ)

ಕಂ|| ಪಿರಿದು ಮುಳಿದಿರ್ಪ ಮಾದ್ಯ |
ತುಂಕವು(ಕಾ) ಮದಜಳಮನದಲಿ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಕೊಂಡೆ ||
ಜೈ ರಜೋಧಿಕತ್ವದಿಂದಂ |
ಸುರರಾಜಾಳ್ಳಕ ಗಜಮುಮಂ ಗೆಲಲಾರ್ಕುಂ || ೫೦ ||

(ಮದವಾನೆಯ ಸ್ತಂಭನಕ್ಕೆ)

ಬಂದೊಂದೆಡೆಸದಿರು ಚು |
ಚುಂದರಿಯಂ ಪಿಡಿದು ಮದಗಜೇಂದ್ರಕ್ಕಿದಿರಂ ||
ಬಂದು ನಿಲೆ ತೊಲಗಿ ಪೋಕುಮ |
ದೊಂದನೆ ಕಂಭಮನೆ ಪೂಸೆ ಕಂಭಂದೊಲಿಗುಂ || ೫೧ ||

ಟೀ|| ಮದ್ದುಗು(ಮಿ)ಣಕನ (ಕೆಯ) ಬೇರ್, ಹುಲಿಗಲಬೇರ್, ಕಹಿಬೇವಿನ ಸೊವ್ವು ಈ ಮೂಳುಮಂ ಕೂಡಿ ಧೂಪವನಿಕ್ಕುವುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯನಾಡಿನ ಮೂತ್ರದಲ್ಲರೆದು ನಸ್ಯಂ ಮಾಡುವುದು. ಇವಲಾಂದೆ ಸೊಕ್ಕಿದಂತಹ ಗ್ರಹಂಗಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಪೋವುವು—೪೮.

ಟೀ|| ಅರಿತಫಳದ ಕಾಯ್, ಸಮುದ್ರಫಳಂ, ಬಜೆ, ಹಿಪ್ಪಲಿ, ಶುಂಠಿ, ಕೋಷ್ಠಂ, ಮೆಣಸು ಇವೆಲ್ಲಮಂ ಛಂದಾಗೆ ಸಮಭಾಗೆಯಾಗಿ ಕೊಂಡು ಬ್ರಹ್ಮಿಯರಸದಲ್ಲಿ ಅರೆದು (ಸಣ್ಣ ನಾಗ) ನಸ್ಯ ಮಂ ಮಾಡಲ್ ಮೊಲನಾಗಾದಿಯಾಗದ್ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಹಂಗಳುಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋವುವು—೪೯.

ಟೀ|| ಆಪಾರದಿನಮಿವರ್ಧತಹ ಆನೆಯಮದವಂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಆನೆಯ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಎಚ್ಚಲ್ ಆ ಆನೆ ತನ್ನಿಂದೆ ಬಲಾಧಿಕನಪ್ಪ ಐರಾವತದ ಸಮಾನಮಾದಂತಹ ಆನೆ ಯಸಾದೊಡಂ ಗೆಲ್ವುದು—೫೦.

ಟೀ|| ಆ ೨ಔಷ(ಉಶ)ಧವ ಮೂಲ(ಮಂ) ಒಂದೆಂದು ಜಲಾಯದೆ? ಬೇರಂ ಪಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಮದಸೊಕ್ಕಿಯಿದ್ದಂಥಾ (ಆನೆ ಮೊದಲಾದ) ಆನೆಗಳ ಮುಂದೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲ್ ಆ ಆನೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲರಿಯದೆ ತೊಲಗಿ ಪೋವುದು; ಆ ಬೇರನೆ ಆನೆಯಂ ಕಟ್ಟುವ ಕಂಭಕ್ಕೆ ತೊಡೆಯಲ್ ಆ ಕಂಭದ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾಯದೆ ತೊಲಗಿ ಪೋವುದು—೫೧.

1. ಜಾಳ್ಕಂದದ, ಸುರರಾಜಾಳನಗಣ (ಎಂದಿರಬಹುದು). 2 ಅನುಪಧ.

(ಕುಸುಮಕೃತಿವರ್ಧನಕ್ಕ)

ಕಂ|| ಸಮನಿಸಿ ಹಸ್ತಂ ಲಾಂಗಲಿ |

ಯ ಮೂಲಮಂ ಕೊಂಡು ಪೂಸಿ ಸರ್ವಾಂಗಮನ ||

ಶ್ರಮದಿಂದಾಶಂ ಚಾಣಾ |

ರ ಮಲ್ಲನಂ ಗೆಲ್ವ ಮಲ್ಲನಂ ಗೆಲಲಾರುಂ || ೫೨ ||

ಸವಳದೆ ಕುಟುಕೈನೊಳಗಿಂ |

ದ್ರವಾರುಣಿಯ ಬೇರನುಂಡು(ನಂದು) ಕೋಲಾಗಿ ಮರ್ತ್ಯಾ ||

ಗುವ ಕೋಲಾಕೊಕ್ಕಾಸನ ಕೋ |

ಬುವೊಲಾದೊಡಮೊಂದೆ ಕೊರಲಾಗಿವೊರೊಳಲು? || ೫೩ ||

ಟೀ|| ಹಸ್ತನಕ್ಷತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರನಗಿಂಡೆಯು ತಂದು ಉದಕದಲ್ಲಿರೆದು ಮೆಯ್ಯೆ ಪೂಸಿ ಕೊಂಡು ಮಲ್ಲಗೆ ಇದಿರಾಗಿ ನಿಲಲ್ ಆತಂ ಚಾಣೂರ ಮಲ್ಲನಾದೊಡೆಯುಂ ಗೆಲ್ವಂತಹ ಮಲ್ಲ ಸುಮಂ ಗೆಲ್ವ ಪಂ—೫೨.

ಟೀ|| ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾಗಳಿಗೆ ಮೇಪ(ಹ)ಂ ಕೊಳ್ಳಾಗಳ್ ಹಾವುಮೆಳ್ಳೆಯ ಬೇರಂ ತಂದು ಆರೆದು ಮೇವಿನ ವಸ್ತುವಿನ ಕೂಡೆ ಮೆಲಿಸಲ್ ಆ ಕೋಲಾ ಒಂದೇ ಪಸರ(ಭರ) ದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇದಿರಹಂಥಹ ಕೋಲಾಗಳಂ ಗೆಲ್ಪುದು—೫೩.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ನಿವಾಸಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ ವಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ವಿಸ್ತೃತರಣ (ವರ್ಣನಂ)

ದಶಮಾಧಿಕಾರಂ

ಏಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ

೧೦. ಸರ್ವ ಲಕ್ಷಣ ಪರಿಚ್ಛೇದನ ಪ್ರಕರಣಂ.

ಕಂ|| ಶ್ರೀಗೆ 1 ಗುಣಮಾ ಗುಣಕ್ಕಂ |

ಶ್ರೀಗಂ ಲಕ್ಷಣಮೆ 2 ಮೊತ್ತ ಮೊದಲೆಂದು ಸಮ ||

ಸ್ವಾಗಮಮಿದನವುಗುಮಿಂ |

ಬಾಗಿರೆ 3 ಚಾವುಂಡನವಿಳಲಕ್ಷಣಗುಣಮಂ || ೧ ||

4 ಮಾನವರ್ಗಂಗಳ್ವರವಾ |

ಮಾನಂ [ರುಚಿ] ಪ್ರಕೃತಿಭಾವಗತಿ ರುಚಿರ ಮನೋ ||

ನ್ಯಾನ ಸ್ನೇಹ ಕ್ಷೇತ್ರದ |

ಶಾಸ್ತುಗತಂ ದ್ವಾದಶಾಂಗೆ ಲಕ್ಷಣಗುಣಮಂ 4 || ೨ ||

(೧) ದೇಹ(ಆಂಗ) ಲಕ್ಷಣಂ.

(ಅಡಿವಿಡಿಮತೊಡವರೆಗಂ)

ಜಂ|| ಬೆವರದೆ ಬೆಚ್ಚನಾಗಿ ಮೃದುವಪ್ಪಡಿ ನೆಟ್ಟನೆ 5 ಕೆಂಪುವೆತ್ತು ಮಿಂ |

ಚುವ ನಖಮಾದಮೊಂದಿದ ಬೆರಲ್ಲಳಡಂಗದ ಗುಬ್ಬಮೊಡ್ಡಿ ತೋ ||

ಉವ ಮಡಮುನ್ನತಾಂಘ್ರಿ ಪರಿವೃತ್ತ ಮನೋಹರ 6 ಜಂಘೆ ಹಸ್ತಿ ಹ |

ಸ್ತವನಿಲಾಸುತ್ತು ಮರ್ಪ ತೊಡೆಗಳ್ ಪಡೆಗುಂ ಶುಭಮಂ ನಿರಂತರಂ || ೩ ||

ಟೀ|| ಚಿಲ್ವಿಕೆಯರ್ಪಲ್ಲಿ ಸುಲಕ್ಷಣಗುಣಂಗಳಂಟೆಂದು ಆ ಗುಣಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಣಂಗಳೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಾಡಿವುದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳುಮಾಯುರ್ಧಮನೆ ಪೇಟುತ್ತಿವುವಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಲಕ್ಷಣಂಗಳಂ ಪೇಟಾ(ಪ)ರ್ಪೆ—೧.

ಟೀ|| ಮನುಷ್ಯಗೆ ದೇಹಂ, ಧ್ವನಿ, ದೇಹಚ್ಛಾಯೆ, ಪ್ರಮಾಣಂ, ಶೀಲವರ್ತನೆ, ನಡೆ, ಚಿಲ್ವಿಕೆ, ಮನೋಧರ್ಮಂ, ಸ್ನೇಹಂ, ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ್, ದೋಷಃಪಲಂ?—ಇವು ಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ ಪನ್ನೆರಡು ಪ್ರಕಾರಮಾಗಿ ಪೇಟಾಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೨.

ಟೀ|| ಉಷ್ಣ ಸಹಿತಮಾಗಿ ಬೆವರದೆ ಮೃದುವಾಗಿರ್ಪ ಪಾದಂ, ಚಿನ್ನಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಮಿಂಚುತಿರ್ಪ ಉಗುರ್ಗಳ್, ನಡುವೆ ತೆರಹಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಬೆರಲ್ಲಳ್, ಸಮನಾಗಿರ್ಪ ಪರಡು, ತೋಟಾಕೆಯಾಗಿರ್ಪ ಮಡಂ, ಉರುಟಾಗಿರ್ಪ ಪಾದಂ, (ಉಬ್ಬಿಕೊಂಡಿರ್ಪ ಮೇಂಗಾಲ್) ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ತಟುವಾಯಿದೆ ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿರ್ಪ ನೊಟಿಕಾಲ್, ಅನೆಯ ಸುಂಡಿಲಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಥ ತೊಡೆ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳವುರುಪಂ ಸಕಲೈಶ್ವರ್ಯಂಗಳನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ—೩.

1 ಸಣ. 2 ಮೊಟ್ಟಮೊದ, ಮೊತ್ತಮೊದ. 3 ಚಾ ಉಂಡ. 4 ಮದವಾಂಗ. 5 ಕೆಂಪುಮಿಂಚು. 6 ಜಂಗೆ.

(ಕಟಿ)

ಕಂ|| ನಡುನಿಡಿದಲ್ಲದೆಯುಂ ಮೇಣ್ |
ಕಡುಕಿಡಿದಲ್ಲದೆಯುಮೊದವಿ ಸಿಂಹದ ಕಟಿವೋಲ್ ||
ಕಡುಚೆಲ್ವನೆ | ಕಟಿ ಕವೆಯ |
ಪೊಡೆಪೊಡೆಪೋಲ್ ತೋರ್ಪೊಡೆಪೊಡಾತಂ ಭನ್ಯಂ || ೪ ||

(ಲಿಂಗಂ)

ಮಂ|| ಭನದಾತಂ ಕಿಟಾದಾಗಿ ದೊಡ್ಡಿತನೆ ಲಿಂಗಂ ದೊಡ್ಡದಾದಂದು ನಿ |
ಭನನೊಂದುಂ ಸಿರೆ(ಲಿ)ಯಲ್ಲದಂದು ಜನಪಂ ಮೆಯ್ಯೊದಿಂ ಭೋಗಿ ವಾ ||
ಮನತಂ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಿಯನಂತೆ ದಕ್ಷಿಣತಂ ವೃತ್ತಾನ್ವಿತಂ ಲಿಂಬಮು |
ವ್ಯನವಂ (ತಾಂ) ಚರಣವಿ ತತ್ವಮತೆಯಿಂದಂ ಧೈರ್ಯಮಂ ತಾಳು ಗುಂ || ೫ ||

(ಮೂತ್ರಶುಕ್ಲಲಕ್ಷಣಂ)

ಮಂ|| ಪುರುಷಸ್ತ್ರೀಪ್ರಸವಂ ದಕ್ಷಿಣದ ಸುಲಾದು ಮತ್ತಂ ಬಲಕ್ಕೊತ್ತಿ ತಬ್ಬಂ |
ಬೆರಸೇಕಾರಾರದಿಂ ಪೋಪೊಡೆ ಶುಭಫಲದಂ ಮಾಂಸಗಂಭೋಷ್ಣ ಶುಕ್ಲಂ ||
ಬರೆ ಭೂಪಂ ಮದ್ಯಗಂಧಂ ಬರೆ ಸುಖಿ ಮಧುಗಂಧೋಪಮಾನೊನಗಂಧಂ |
ಬರೆ ಭನ್ಯಂ ಕ್ಷಾರಗಂಧಂ ಬರೆ ಕಡುಬಡವಂ ಮಾನವಂ ತಾನೆನಿಕ್ಕುಂ || ೬ ||

(ಪೂರ್ವಾಘ್ನ-ವಶಿ-ರೋಮಾವಳಿಗಳ್)

ಮಾಲಿನಿ|| ಬಲದೆ ಸುಲಾದು ಸುಣ್ಣಂ ತಾಳಿ ಚೆಲ್ವಾಗಿ ಪೋರ್ಕುಲ್ |
ವಳಿಗಳೊಗೆದು ಮೆಯ್ಯಂ ಕೊಂಡೆರಲ್ಲಾಯಿ ನಾಲ್ಕು ||
ಗ್ಗಳಿಸರೆ ನಸು ಪೊಂಗಿದಳ್ಳಿಗಳ್ ತೋಟಿ ರೋಮಾ |
ವಳಿ ನಿಮಿದಿರಲುತ್ತಂಗೋದರಂ ಶುದ್ಧನಕ್ಕುಂ || ೭ ||

ಟೀ|| ಅಪಾರದೊಡ್ಡಿತ್ತಲ್ಲದೆ, ಅಪಾರ ಸಣ್ಣವಲ್ಲದೆ ಸಿಂಹದ ಹಿಂಭಾಗದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
ಇರ್ಪ ಹಿಂಭಾಗಂ ಕವೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಇಹ ತೆಳ್ಳತಪ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆ ಈ ಲಕ್ಷಣಂ
ಗಳುಳ್ಳಾತಂ ಪುಣ್ಯವುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ-೪.

ಟೀ|| ಲಿಂಗಮುಷ್ಟಮಿಲ್ಲದೆ ಕಿಟಾದಾಗಿ ದೊಡ್ಡಿತಾ(ವಾ)ಗಿರಲ್ ಭನವಂತನಪ್ಪಂ, ಕಿಟಾದ
ಮಾಗಿರಲ್ ಭನನೊನಪ್ಪಂ, ಮೇಲೆ ಸೆರೆಗಳಲ್ಲದೆ ನಯನಾಗಿರಲ್ ಅರಸನಪ್ಪಂ, ದೇಹದ
ವರ್ಣದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವರ್ಣವಾಗಿರಲ್ ಭೋಗಿಯಪ್ಪಂ, ಎಡಗಡೆ ಬಾಗಿರಲ್ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಿಯ
ನಪ್ಪಂ, ಬಲದಕಡೆ ಬಾಗಿರಲ್ ಮಕ್ಕಳುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ವೃಷಣಂಗಳುಡ್ಡಮಾಗಿ ನೇಲುತ್ತಿರಲ್
ಅಯುಷ್ಯಮುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ಹಿರಿದು ಕಿಟಾದಲ್ಲದೆ ಸಮನಾಗಿರಲ್ ಐಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ-೫.

ಟೀ|| ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ್ಗಳ ಮೂತ್ರಂ ಗೆಮ್ಮಾಗಳ್ ಬಲಸುಲಾಯಾಗಿ ಭನಿ ಪುಟ್ಟಿವೊಂದೆ
ಛಾರೆಯಾಗಿ ಬರಲೊಳ್ಳುತ್ತ. ಶುಕ್ಲಂ ಮಾಂಸವಾಸನೆಯಾಗಿ ಉಷ್ಣಮಾಗಿ ಸುರಿಯಲ್ ಶುದ್ಧ
ಚಿತ್ತಮುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ. ಕೊಟಿತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಜೇನತುಪ್ಪದ ಪರಿಮಳಕೆ ಸಮಮಪ್ಪ ವಾಸನೆಯಾಗಿ
ಸುರಿದೊಡೆ ಪುಣ್ಯಾಧಿಕನಪ್ಪಂ, ಖಾರವಾಸನೆಯಾಗಿ ಸುರಿದೊಡೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ.
ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯರ ಗುಣಂಗಳನಿಜವಾದು-೬.

ಟೀ|| ಬಲದ ಸುಲಾಗುಲಾಯನುಳ್ಳ ಪೋರ್ಕುಲ್, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿವಳಿಗಳ್ ನಯ

1 ಕಟಿ. 2 ಚನ್ನಪ್ಪ. 3 ಸಸಿನಮುಟ್ಟದಡೆಂಡಾ(ಚಿಂತನ)ಗಿರಲ್

(ಕುಜಚುರುಕದ್ವೈತ್ಯಗಳ್)

* ಮೂದ್ರಿಕೆ|| ಪ್ರಭು(ನೆ) ನಿಮ್ಮ ಕುಜಂ ವರಕಾಂತಾಕಾಂತನುಮುನ್ನತ ಚು(ಚೂ)ಬುಕಂ |
ಸುಭಗನುಡ್ಡಮನಿವೈದಿಯಾತಂ ಭನ್ಯನಗಲ್ಲದೆಮಪ್ಪವಂ ||
ಸುಭಟನುನ್ನತವಕ್ಷನುದಾರಂ ನೆಟ್ಟಿನೆ ಸಂಗತ ಜತ್ರುವಿಂ |
ವಿಭವದೈತ್ಯರ್ಯಹೀನನೆನಿಕ್ಕುಂ ನೋಟಿಲ್ವದಡಂಗದ ಜತ್ರುವಿಂ || ೮ ||

(ಬಜಾಚಿನ್ನಂ)

ಕಂ|| ನತಮುಂ ಮಾಂಸವಮುಂ ನು |
ಣ್ಣಿತುಮಾಗಿರೆ ತೋರ್ಪ ಮಗ್ಗುಲದು ಶುಭದಂ ಬಿ ||
ನ್ನತಿ ಕಿಚುಜುವಾಗೆ ಶುಭಂ ನೀ |
ಳ್ಳು ತೋಟದಿರಲಿಂತುದೋಣವೆನ್ನ ಶುಭವದುಂ || ೯ ||

(ಮುಯ್ಯಂ ಕಕ್ಷಂಗಳು)

ಸಮಸಂಗತಿಯಿಂ ನೆಗೆದು |
ದ್ವಮಾಗಿ ನಿಲೋರ್ಪಮಪ್ಪ ಮುಯ್ಯಿಗಳುಟಿತಂ ||
ತೆಮುಟ್ಟಿದೆ ಕುಟಾಯಿಲ್ಲದೆಯುಂ |
ಸುಮನೋಹರಮಪ್ಪ ಕಕ್ಷಮತಿಶುಭದಂಗಳ್ || ೧೦ ||

ಮಾಗಿ ಒಂದೆರಲ್ಲಾಯಿನಾಲ್ಕಾಗಿ ತೋಟುಹ, ಅಳ್ಳಿಗಳ್ ಉಟ್ಟದೆ ಸಮವಾಗಿ ತೋಟುಹ, ರೋ
ಮಾವಳಿಯೆರ್ಪಯಂತಂ ಬಂದಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಶುದ್ಧನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಂ-೭.

ಟೀ|| ಗುಲಾಯಾರ್ಪ ಮೊಲೆಯನುಳ್ಳಾತಂ ಪ್ರಭುವಪ್ಪಂ, ಉನ್ನತಮಪ್ಪಗಡ್ಡ ಮನುಳ್ಳಾ
ತಂ ಉತ್ತಮೆಯಹಂಥಾ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಪುರುಷನಪ್ಪಂ, ಉದ್ದಮಾದೆರ್ಪಯನುಳ್ಳಾತಂ ಭಾಗ್ಯವಂತನಪ್ಪಂ.
ಆಗಲಮಪ್ಪದರ್ಪಯನುಳ್ಳಾತಂ ಪುಣ್ಯಾಧಿಕನಪ್ಪಂ, ಒಡ್ಡಿದೆರ್ಪಯುಳ್ಳಾತಂ ಪರಾಕ್ರಮಮುಳ್ಳಾತ
ನಪ್ಪಂ, ಸಮಾನಮಪ್ಪ ಹರಡುಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಔದಾರ್ಯ (ಉದಾರ)ಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ದೊಡ್ಡ
ವಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಹರಡುಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೈತ್ಯರ್ಯಮಿಲ್ಲದಾತನಪ್ಪಂ-೮.

ಟೀ|| ಬದಿ(೦)ಗಳ್ ತುಂಬಿ ನಯಮಾಗಿ ತೋಟುತ್ತಿರಲ್ ಐಶ್ವರ್ಯಮಂ ಕುಡುವದು |
ಬೆನ್ನಭಾಗಂ ಗುಲಾಯಿಲ್ಲದೆ ಸಸಿನಮಾಗಿರಲೊಳ್ಳುತ್ತ. ದೋಣಿಯ ಅಹಗೆ ಕುಲಾಯಾನಿ
ಇದೊಡೆ ಬೇ ಒಳ್ಳೆತ್ತಲ್ಲ-೯.

ಟೀ|| ಮೊಲಿಕೆಯಿಂದೆ ಬೆಗಲ್ ಪರ್ಯಂತಂ ಸಮನಾಗಿ ಕೂದಲಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಭುಜಂಗಳೊಳ್
ದಾಪ್ಪ. ಸಮನಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಎದೆ, ಕಾಂಕುಲಾ ಗುಲಾಯಿಲ್ಲದೆ ಉನ್ನತಮಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂ
ಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಭಾಗ್ಯಾಧಿಕನಪ್ಪಂ-೧೦.

1 ಪ್ರಭು ನಿಮ್ಮ. 2 ಗಲ್ಲುದದಪ್ಪವಂ. 3 ಕುಜಚುರುಕಿ ನೀಳ್ಳು. 4 ನಕ್ಕುಂ.

* ಇದಕ್ಕೆ * ಅನವಧ್ಯ'ವೆಂದು ನಾಗವರ್ಮನ ಭಂದಸ್ತನದಿ ಹೇಳಿದೆ.

(ಕಯ್ಯ)

ಮ|| ಕವದಿಂ ದಟ್ಟಿದುವಾಗಿ ನೀಳ್ ಭುಜಮೊಳ್ಳಂ? ತಾಗ(ತೋಳ್)ಳಾಗಿ(ಂತಿ)ರ್ದು ಸೌ |
 ಪ್ಪವದಿಂದಂ ಚಟುಕೆನ್ನದಿರ್ಪ ಮೊಟಕೆಯ್ ವೃತ್ತತ್ತದಿಂದೊಂದಿ ತೋ ||
 ಉವ ಮುಂಗೆಯ್ ಕಡುದೊಡ್ಡಿತಪ್ಪ ತಳಮೊಳ್ಳಿಂದೊಂದಿನೇರ್ಪಟ್ಟಿ ತೋ |
 ಉವ ದೀರ್ಘಾಂಗುಲಿ ಕೆಂಪುವತ್ತೆಸೆವುಗುರ್ ಮಾಲ್ಕುಂ ಮಹೈಶ್ವರ್ಯಮಂ || ೧೧ ||

(ಅಂಗಿಯ)

ಪೃಥ್ವಿ|| ಮರಲ್ತ ತಳಮಾಗೆ ಭೋಗಿ ಕಪಿಹಸ್ತದಿಂ ಶ್ರೀಯುತಂ |
 ತರಕ್ಷುಸಮಪಾಣಿಯಿಂದ ಮದುಕೃಷ್ಣಮುಂ ರೂಕ್ಷಮುಂ ||
 ವಿರೂಕ್ಷಮುಮದಾಗೆ ಪಾಪಿ ಪರಿಪೀತದಾಚ್ಚಾಟನಂ? |
 ನರಂ ಕರಮೆ ಧನ್ಯನಾಗಿಯುಮಗಮ್ಯನಾರೀಪ್ರಿಯಂ || ೧೨ ||

ಕಂ|| ಅತಿದೃಢ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ |
 ಯತರೇಖಾತ್ರಿತಯಮಾಗೆ ಕರತಳದೊಳ್ ಸ ||
 ನ್ನತದಿನರೆಗಂಜಿ ಚೆಲ್ವಿಡಿ |
 ದು ತೋಟಿ ಪೆರ್ವರಲೊಳಾತನುತ್ತಮ ಪುರುಷಂ || ೧೩ ||

(ಚಿಹ್ನೆಗಳ)

ಮ|ಪ್ರ|| ಕುಲಿಕಂ ಚಕ್ರಂ ಧ್ವಜಂ ಕನ್ನಡಿ ಕಳಸಮಿಭಂ ಸ್ಪಸ್ತಿಕಂ ಘಂಟಿ ಶಂಖಂ |
 ಜಲಜಂ ಭಕ್ತಂ ಸಮುದ್ರಂ ಚಮರಮುಮಿಮಾಚಾಪಂ ದಿನೇಶಂ ಶಶಾಂಕಂ ||
 ಹಲವೃಕ್ಷಂ ಮತ್ಸ್ಯಮಿಂದಿಂತಿವು ತಳದೊಳ್ ವಾದದೊಳ್ ತೋಟಿ ಜಾಟೀಂ |
 ಬಲದೊಳ್ ಮರ್ತ್ಯಂಗೆ ವಾಮಾಂಗದೊಳಬಲೆಗೆ ಪುಣ್ಯಾವಹಂ ತಾನೆನಿಕ್ಕುಂ || ೧೪ ||

ಟೀ|| ತಟುವಾಯಿಂದೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ನೀಳಮಪ್ಪ ಭುಜಂ, ಪೆಚ್ಚು ಕುಂದಿಲ್ಲದೆ ಸಮನಾಗಿ
 ಪ್ಪ ತೋಳ್, ಚಟುಕೆನ್ನದಿರ್ಪ ಮೊಟಕೆಯ್, ಬಟ್ಟಿತಾಗಿರ್ಪ ಮುಂಗೆಯ್, ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿರ್ಪ
 ಅಂಗಿಯ್, ಒಳ್ಳಿತ್ತಾಗಿ ನೀಳತಾಗಿರ್ಪ ಬೆರಳ್ಳಳ್, ರಕ್ತವರ್ಣಮನುಳ್ಳುಗುರ್ಗಳ್, ಇಂಥಾ
 ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳ ಪುರುಷಂ ಐಶ್ವರ್ಯಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ—೧೧.

ಟೀ|| ಉನ್ನತಮಾಗಿ ನಡುಗುಲಾಯಪ್ಪ ಅಂಗಿಯಿಂದೆ ಭೋಗಿಯಪ್ಪಂ, ವಾನರಹಸ್ತದ
 ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳ್ಳಳ್ ಉದ್ದಮಾಗಿರ್ಪ ಹಸ್ತದಿಂ ಐಶ್ವರ್ಯಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ. ಅಂಗಿಯ್
 ಕರ್ಪಾಗಿ ನಯಮಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಹಸ್ತದಿಂ ದರಿವ್ರನಪ್ಪಂ, ಅಂಗಿಯ್ ಹೊಂಬಣ್ಣಮಾಗಿದೊಡೆ
 ಭಾಗ್ಯಾಧಿಕನಪ್ಪಂ. ಆಗಮ್ಯವಹಂಥಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ—೧೨.

ಟೀ|| ಅಂಗಿಯ್ ಅತ್ಯಂತ ದೃಢಮಾಗಿ ರಕ್ತವರ್ಣಮಾಗಿ ಅಪಾಯಬರ್ಪಂತಹ ಮೂಟು
 ರೇಖೆ ಖಂಡಿತವಿಲ್ಲದಿರುಹ, ಹೆಬ್ಬೆರಲಲ್ಲಿ ಆರೆಗಂಜಿಯುಗಲಮಾಗಿ ಎರಡು ರೇಖೆಗಳ್ ತೋಟುಹ
 ಈ ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳ ಪುರುಷಂ ಉತ್ತಮಪುರುಷನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಂ—೧೩.

ಟೀ|| ಆನನಾನೊರ್ಪ ಪುರುಷನ ಅಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಗಿಯ್ ವಾದತಳಂಗಳಲ್ಲಿ ವಜ್ರಾ

(ಅಂಗಿಯ ರೇಖೆಗಳ)

ಚಂ|| ಕರಭದ ರೇಖೆ ಸೋದರದ ರೇಖೆ ಕನ್ನಿಕ್ಕಿ ಕೆಯಾದಿ ರೇಖೆ ಸೌಂ |
 ದರಿಯರ ರೇಖೆ ಪೆರ್ಬೆರಲ ಮೂಲದ ರೇಖೆ ತನೂಜರೇಖೆ ನೀ ||
 ಲ್ಲಿರೆ ಬರೆಗಡ್ಡಮಾಗದಿಯುಂ ಕುಭಮಲ್ಲಿಯ ಕೃಷ್ಣಮಾಗೆ ಮೇಣ್ |
 ಪಿಯವೆನಿಪ್ಪುವಾಗೆ ಪುರುಷಂ ಬಗೆಗಿಂತಿದನಾಗಮೋತ್ತಿಯಂ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲಿಂದೆಡೆ |
 ವಟಾಯದೆ ಸುಟ್ಟುಂ ಬೆರಲಗಮೆಯ್ದ ಬರೆಯಂ ||
 ನೆಟಿ ನೂಟುವರ್ಪಮಲ್ಲಿಂ |
 ಕಿಟಾದಾಗೆ ನೇಟಿ ತರದಿನಾಯುವ ಪವಣಂ || ೧೬ ||

ಕಂ|| ಪರಮಾಯುವ ಬರೆಗಡ್ಡಂ |
 ಬರೆ ರೇಖೆಗಳೊಳಗೆ ಕುಕ್ಕದಿಂ ಪೊಣಗಿಸ್ತೋ ||
 ತ್ತರದಿನಪಮೃತ್ಯುವಕ್ಕುಂ |
 ಪರಿಹಂಕುಂ ವೆಟುವುರೇಖೆಯೆಡೆಗೊಂಡೊಡವಂ || ೧೭ ||

ಕಾರಂ, ಚಕ್ರಾಕಾರಂ, ಧ್ವಜಾಕಾರಂ, ಕನ್ನಡಿಯಾಕಾರಂ, ಕಳಶಾಕಾರಂ, ಆನೆಯಾಕಾರಂ,
 ಸ್ಪಸ್ತಿಕಂ, ಘಂಟಿ, ಶಂಖಂ, ಪದ್ಮಂ, ಸತ್ತಿಗೆ, ಸಮುದ್ರಂ, ಚಮರಂ, ಅಂಬು ಬಿಲ್, ಸೂರ್ಯ
 ಮಂಡಲಂ, ಚಂದ್ರಮಂಡಲಂ, ನೇಗಿಲ್, ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಂ, ಮಾನ್, ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವುಗಳ
 ಆಕಾರಂ (ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್) ಆವುರುಷಂಗೆ ಬಲದ ಹಸ್ತ, ಅಡಿಗಾಲ ತಳಂಗಳಲ್ಲಿ, ಅವ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಎಡಹ
 ಅಂಗಿಯ್ ವಾದ ತಳಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಿಪ್ಪುರ್ಪು ಅವರ್ ಭಾಗ್ಯಮುಳ್ಳವರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳರ್—೧೪.

ಟೀ|| ಅಂಗಿಯು ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲಿನಮೊತ್ತಿಂ ತೊಡಗಿ ಮುಂಗೆಯ್ ಪರ್ಯಂತಂ
 ಕರಭನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಅಲ್ಲಿರ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್, ಮೊಡವುಟ್ಟಿದ ರೇಖೆಗಳ್ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ. ಕಿಟು
 ಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲಮೊತ್ತಿನ ರೇಖೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೇಖೆ. ಹೆಬ್ಬೆರಲ್ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಅಂಗಿಯ್
 ಮಧ್ಯರೇಖೆಪರ್ಯಂತಮಿರ್ಪ ರೇಖೆ ಮಕ್ಕಳ ರೇಖೆಗಳ್—ಆ ರೇಖೆಗಳ್ ಉದ್ದಮಾಗಿದೊಡೆ
 ಒಳ್ಳಿತ್ತು ಆ ರೇಖೆಗಳೊಳಗೆ ಪೆಣ್ಣೆಂದು ಭೇದಂಗಳನಪೊಡೆ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಉದ್ದಮಾಗಿರ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್
 ಪುರುಷ ರೇಖೆ, ಉಟಾದ ರೇಖೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರೇಖೆ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂದಪುವುದು—೧೫.

ಟೀ|| ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲ ಮೊದಲಮೊತ್ತಿನ ರೇಖೆ ಮೊದಲ್ಗೊಂಡು ಬೊಟ್ಟಿನ (ಪುಟ್ಟುಂ ಬೆ)
 ಬೆರಲಮೊಳಭಾಗದ ಮೊದಲಪರ್ಯಂತಂ ಅಡ್ಡರೇಖೆಗಳಲ್ಲದೆ ಎಡೆವಟುತವಿಲ್ಲದೆ ಇರ್ಪ
 ರೇಖೆಯಿಂದೆನೂಟುವರ್ಪದ ಆಯುಷ್ಯವೆಂದು ಪೇಲ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಿಟಾದಾಗಿ ಇಹಂಥಾ
 ಶೇಖೆಯ ಆಯುಷ್ಯಪ್ರಮಾಣವಂ ಮುಂದೆ ಪೇಟಾರ್ಪಂ—೧೬.

ಟೀ|| ಪರಮಾಯುಷ್ಯದ ರೇಖೆಯಮೊಳಗೆ ಅಡ್ಡರೇಖೆಗಳ್ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೋಟಿಮೊಹ
 ವ್ಯಾಧಿಗಳಿಂದೆ ಅಪಮೃತ್ಯು ತೋಟುವುದು ಮೊಟಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡರೇಖೆಗಳ್ ತೋಟಿಮೊಹ
 ಶಸ್ತ್ರಂಗಳಿಂದೆ ಅಪಮೃತ್ಯು ತೋಟುವುದು. ಆ ಅಡ್ಡರೇಖೆಗಳಿಗೆ ಪರಮಾಯುಷ್ಯದ ರೇಖೆ ಎಫೆ
 ಗುಡದೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಟುದೊಡೆ ಅಪಮೃತ್ಯುಗಳಂ ಗೆಲ್ವಂ—೧೭.

ಚಂ|| ವೆಸರಿಸೆವಗ್ರಸಂಧಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಕೆ ಮಿಕ್ಕರೆ ದಲ್ ಶತಾಬ್ದಮೆಂ |
ಗೆಸೆವರೆಲೇಖಿ ರೇಖೆಗೆ ಸಮಾನಮದಾಗಿರತೀತಿ ವರ್ಷಮೆಂ ||
ಗಸಮಮದಾಗೆ ಸತ್ಪತಿಯೆ ವತ್ಸರಮೆಂಗೆ ಯದರ್ಥಮಾತ್ರದಿಂ |
ಕುಸಿದಿರೆ ಪಕ್ಷಿವತ್ಸರಮದೆಂಗೆ ನರಂಗೆ ಯಥೋಚಿತಾಯು(ವ)ಪಂ || ೧೮ ||

ಕಂ|| ಮೃಗಕಂಠಂ ಮಿಬುಧಂ ಮಹಿ |
ಪಗಳಂ ಶೂರಂ ವಿನೂತಕಂಠುಗ್ರೀವಂ ||
ಜಗತೀವಲ್ಲಭನನಿಮೇ |
ಪಗಳನೆನಿಕ್ಕುಂ ಸಮಸ್ತ ಸೇನಾಸಾಧಂ || ೧೯ ||

ಕೊಂಕಿದ ಕೊರಲವನತ್ಯಂ |
ತಂ ಕುಟಿಲಂ ಕುಟಾಯಕೊರಲ ತೆಲದಂದದಗೋ ||
ಣಂ ಕಡು ಬಿಜಮನತಿಸ್ಥಾ |
ಲಂ ಕೊರಲಾದಂದು ಕೆಯ್ದು ವಿಂ ಮಡಿಗುಮವಂ || ೨೦ ||

(ಗಲ್ಲಮುಂ ಕಣ್ಣಳುಂ ಮೂಗುಂ ಪುರ್ವಂ)

ಚಂ|| ಹನು ನಸು ನೀಳಮಾಗೆ ಮೃದುವತ್ಸರುಣಾಧರಮಾಗೆ ಪಲ್ಲಳಂ |
ಬಿನೆ ಬುಜುವಾಗೆ ಮೂಗುಮದು ಚಂಪಕಕುಟ್ಟಿಲದಂದಮಾಗೆ ಲೋ ||
ಚನಯುಗವಬ್ಬ ಪತ್ರರುಚಿಯಾಗೆ ಮರಲೆನೆ ಮಂದಮಾಗೆ ಪು |
ರ್ವನಿಸೆಡೆನೆತ್ತು ನೀಳ್ವಸಿಯವಾಗೆ ವಿಭೂತಿಯನುಂಟುಮಾಡುಗುಂ || ೨೧ ||

ಟೀ|| ಪವಿತ್ರದ ಬೆರಲ ತುದಿಯ ಅಡ್ಡರೇಖೆ ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲಂ ಮಿಟುಕೊಡೊಡೆ
ನೂಲುರ್ವಮಾಯುಷ್ಯವೆಂದಲುವುದು; ಆ ಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲ ಆರೆಗೆ ಸಮಾನಮಾಗಿರಲ್
ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯವೆಂದಲುವುದು; ಕಿಟುಕಾದೊಡೊಡೆ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಮೆಂದಲು
ವುದು; ಆ ಅಡ್ಡರೇಖೆಯಿಂದಂ ಕೆಳಗೆ ಅರ್ಧದಿಂದಂ ಆ ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲ್ ಕಿಟುಕಾಗಿ
ದೊಡೆ ಅಟುವತ್ತು ವರ್ಷದಾಯುಷ್ಯವೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಮಾಣದಿಂದಲುವುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಮೃಗವ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೊರಲಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೊರಲನುಳ್ಳತಂ ವಿದ್ವಾಂಸ
ನಪ್ಪಂ; ಎಮ್ಮೆ[ವೋಟ]ಯ ಕೊರಲ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೊರಲನುಳ್ಳತಂ ಶೌರ್ಯಮನುಳ್ಳತ
ನಪ್ಪಂ. ಶಂಖದ ಮೇಲಣ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಟು ರೇಖೆಯಾಗಿಹ ಕೊರಲನುಳ್ಳತಂ ಅರಸ
ನಪ್ಪಂ. ಕಿಟುಕು[ತು]ವಾಗಿ ಮತ್ಸ್ಯಗಳ ಕೊರಲ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿರ್ಪ ಕೊರಲು
ಳ್ಳತಂ ಸೇನಾನಾಯಕನಪ್ಪನೆಂದಲುವುದು—೧೯.

ಟೀ|| ಕೋ(ಡೊಂ)ಕಾಗಿರ್ಪ ಕೊರಲನುಳ್ಳತಂ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ಳಂ ವಕ್ರಿಯಪ್ಪಂ.
ಕುಟಾಯ ಕೊರಲ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕೊರಲನುಳ್ಳತಂ ದರಿದ್ರನಪ್ಪಂ. ಅತಿ ದೊಡ್ಡತ್ತಾದ ಕೊರಲ
ನುಳ್ಳತಂ ಶತ್ರುಗಳಿಂದೆ ಮಡಿವನೆಂದಲುವುದು—೨೦.

ಟೀ|| ಗಲ್ಲಂ ಕೆಳಗೆ ಮೊಪ್ಪಚ್ಚಿ ನೀಳಮಾಗಿಹ, ಮೃದುವಾಗಿ ಕೆಂಪನುಳ್ಳವೋಷ್ಠವಾಗುಹ,

1 ನನುವಪಗಲ್, 2 ಮೂಗಿನಗುನದ, 3 ಬಿರುಹಾಗಿ.

(ಕವಿ ಶತ ಶದಂಪುಗಲ್)

ಕಂ|| ಕಡುಸೇಯಮಾಗಿ ಮಾಂಸದಿ |
ನಿಡಿದೊಪ್ಪುವ ಕಿವಿಗಳರ್ಥಚಂದ್ರಾಕೃತಿಯಂ ||
ಪಡೆದಿರ್ಪರ್ಥನೋಸಲ್ ಕ |
ನ್ನಡಿಯಂದದ ಕದವು ಶುಭವಮಚಳಿತವಚನಾ || ೨೨ ||

(ಶತಯೋಗಿಗಳ್)

ಶಾ|| ಉತ್ತಂಗೋಚಿತಮಾನಮಪ್ಪ ನೊಸಲೊಳ್ ಚೆಲ್ವಾಗೆ 1 ರೇಖಾಳಿ ನೀ |
ಳ್ಳೆತ್ತುಂ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಮೂಟುಂದಮೆಯವತ್ತಂತಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾದೊಡೆ ||
ಬೃತ್ತಯ್ಯಾಗಿ ಮೊದಲ್ವು ರಂಜಿಸುಮೊಡೆಂಬತ್ತಂತವಾಟುಂಗೆ ತೊಂ |
ಬತ್ತೇಲಾದೊಡೆ ನೂಲುರ್ವತ್ಸರಮವಂ ಬಾಯ್ಲಂ ಬುಧೈಕಾಶ್ರಯಾ || ೨೩ ||

(ಕಲೆಯಲಕ್ಷಣಂ)

ಚಂ|| ಕೊಡೆಯಮೊಲ್ವುದಮಪ್ಪ ಸಿರದಿಂದರಸಂ ಕಪಿಶೀರ್ವದಂಧದಿಂ |
ಕಡುಸುಖ ದೊಡ್ಡತಪ್ಪ ತಲೆಯಿಂ ಜಶಂ ಸಮಮೂರ್ಧದಿಂ ಬುಧಂ ||
ಪೆಡೆಗೆಣೆಯಪ್ಪ ಮಸ್ತಕದಿನಲ್ಲಿ ಎಟಿಂ ಉಟಾಯಪ್ಪ ನೆತ್ತಿಯಿಂ |
ಬಡವನನೂನೆ ದುಃಖಪರನಪ್ಪನೆ ಚಪ್ಪಟಿಯಪ್ಪ ಮಂಡೆಯಿಂ || ೨೪ ||

ಪಲ್ಲಳ್ ತಗ್ಗುತೆವಲಲ್ಲದೆಡೊ(ಕೊಂ)ಕದೆ ಸಂತವಾಗಿರುಹ, ಮೂಗು ಸಂಪಗೆ ಮೊಗ್ಗಿನ ಮರ್ಯಾ
ದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುಹ, ಕಣ್ಣಳ್ ತಾವರೆಯ ಪೂವ ಎಸಳಿನಂತೆ ನೀಳವಾಗಿರುಹ, ಪುರ್ವಗಳ್ ಮಧ್ಯದ
ತೆಲಹಂ ಬಿಟ್ಟು ಅಸಿಯವಾಗಿ ನೀಳಾಗಿ ಇರುಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕುಟುಹನುಳ್ಳ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ
ನುಳ್ಳತಂ ಐಕ್ಯರ್ಥಮನುಳ್ಳತನಪ್ಪಂ—೨೧.

ಟೀ|| ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸಂತಮಾಗಿ ತುಂಬಿದ ಮಾಂಸಮನುಳ್ಳ ಕಿವಿಯಾಗುಹ, ಅರ್ಧಚಂದ್ರಾ
ಕಾರಮನುಳ್ಳ ಕುಟುಗಲುಂ ತೆವಲುಮಿಲ್ಲದೆ ಉರ್ಧ್ವಮಾಗಿಹ ಹಣೆಯಾಗುಹ, ಗುಟಾಯಿಲ್ಲದೆ
ಕನ್ನಡಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನುಳ್ಳ ಗಲ್ಲವಾಗುಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳತಂ ಐಕ್ಯ
ರ್ಥಮನುಳ್ಳತನಪ್ಪಂ—೨೨.

ಟೀ|| ಉನ್ನತಮಾಗಿ ಉದ್ದಮಾಗಿ ಇರ್ಪ ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ರೇಖೆಗಳ್ ಮೂಟು ತೋಟಲ್
ಅಟುವತ್ತು ವರ್ಷಂ, ನಾಲ್ಕು ರೇಖೆ ತೋಟಲ್ ಎಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಂ, ಅಯ್ದು ರೇಖೆ ತೋಟಲ್
ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷಂ, ಅಟು ರೇಖೆ ತೋಟಲ್ ತೊಂಬತ್ತು ವರ್ಷಂ, ಎಟುರೇಖೆ ತೋಟಲ್
ನೂಲುರ್ವರ್ಷಂ. ಈ ಪೇಲ್ವ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಳ್ ರೇಖೆಗಳಿಂದೆ ಆಯುಷ್ಯದ ಕಟ್ಟಳೆಯನು
ವುದು—೨೩.

ಟೀ|| ಕೊಡೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಉನ್ನತಮಪ್ಪ ಮಂಡೆಯನುಳ್ಳತಂ ಅರಸನಪ್ಪಂ;
ಕೋಡಗದ ಮಂಡೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮಂಡೆಯನುಳ್ಳತಂ ಸುಖಿಯಪ್ಪಂ; ದೊಡ್ಡತಪ್ಪ
ಮಂಡೆಯನುಳ್ಳತಂ ಚಲಚಿತ್ತನಪ್ಪಂ; ಸಮನಾಗಿರ್ಪ ಮಂಡೆಯನುಳ್ಳತಂ ವಿದ್ವಾಂಸನಪ್ಪಂ;

(ಅವಶ್ಯಂಗಳ್)

ಪರಿಣಿ|| ಬಲದ ಸುಲಾದಾವರ್ತಂ ಪುಂಸ್ತ್ರೀಜನಕ್ಕೆ ಶುಭಪ್ರದಂ |
ಫಲರಹಿತಮಾಲಾ(ಮೂಢಾ)ವರ್ತಂ[ತಾಂ]ಗಳಿಬ್ಬಿಗಿಯಾಗಿ ತಾ ||
ಯಿಲಿಯುಪಕಾರಂ ಮೂಢಾವರ್ತಂಗಳಿಂ ಖಳನೊಂದಿ ಮುಂ |
ದಲೆಯ ಸುಲಾಯಿಂದಕ್ಕುಂ ಕಳ್ಳಂ ಮಹೀವಳಯಾಗ್ರದೊಳ್ || ೨೫ ||

(ರೋಮಂಗಳ್)

ಮ|ಪ್ರ|| ತನುಕೇಶಂ ಪುಣ್ಯವಂತಂ ಕುಟಿಲಮೈದು ಘನಸ್ಥಿಗ್ಧ ಕೇಶಂ ಮಹೀಶಂ |
ಧನವಂತಂ ರೋಮಮೊಂದೊಂದೆಸೆವೊಡೆರಡುಗೆಯ್ದೊಗೆ ಶಿಷ್ಯಂ ಬುಧಂ ನೆ ||
ಬ್ರೈನೆ ಕಷ್ಟಂ ಕೂಡೆ ರೋಮಾಂಕುರಮಿಡಿದರೆ ಕೂಪಂಗಳೊಳ್ ಮೂಢುಗೆಯ್ಯಂ |
ದಿನಿಸುಂ ನಿರೋಮಮಾದಂದತಿಶತನಧಿಕಂ ರೋಮತಂ ದ್ರವ್ಯಹೀನಂ || ೨೬ ||

(ಅಲ್ಪಾಯುಷ್ಯನಲಕ್ಷಣಂ)

ಮ|ಪ್ರ|| ತಲೆ ವಿಂಶತ್ಯಬ್ಬದಿಂದಿತ್ತೊಳಗೆ ತಪಾತೊಡಂ ಮಿಸೆಯಿಂ ಮುನ್ನೆ ರೋಮಾ |
ವಲಿ ಕಾಣಲ್ಪಂದೊಡಂ ಮೇಣರದೆ ೨ವ್ಯವಣಮುದ್ದಾ ವಮಾಗರ್ವೊಡಂ ಮೇಣ್ ||
ಲಲನಾ ಸಂಭೋಗದೊಳ್ ಕೇವಲ ಮತಿಶಯವೇಗಿತ್ಯಮಾಗರ್ವೊಡಂ ೩(ಸಂ) |
ಪಲವುಂ ಸೂ ಲಾದ್‌ಸೀನುಂ ಸಮನಿಸುವೊಡವಂತಾತನಲ್ಪಾಯುವಕ್ಕುಂ || ೨೭ ||

ಹಾವಿನ ಮಂಡೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮಂಡೆಯುಳ್ಳಾತಂ ಬಹುಳಮಪ್ಪ ಕದುಃಖಮನುಳ್ಳಾತ ನಪ್ಪಂ—೨೪.

ಟೀ|| ಬಲಕ್ಕೆ ಸುಲಾದು ಇರ್ಪ ಸುಲಾಯಿಂದೆ ಪುರುಷರ್ಕಳಾದೊಡಂ, ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಕಳಾದೊಡಂ ಐಶ್ವರ್ಯಮುಳ್ಳವರಪ್ಪರ್; ಉದ್ದಮಾಗರ್ಪ ಸುಲಗಳಿಂದೆ ಲೇಸುಹೊಲ್ಲೆಹಗಳೆರಡುಮಿಲ್ಲಂ; ಸುಲಾಯೆರಡು ಭಾಗಮಾಗದೊಡೆ ಬಾಲ್ಯದೊಳೆ ತಾಯಿಲ್ಲದವನಪ್ಪಂ; ಮೂಢು ಸುಲಗಳಾ ಗದೊಡೆ ದುರ್ಜನನಪ್ಪಂ; ಮಂವಲೆಯವೊಂದು ಸುಲಾಯಾಗರಲ್ ಕಳ್ಳನಪ್ಪನೆಂದೆಹುವುದು.

ಟೀ|| ಸಣ್ಣಮಾಗರ್ಪ ಕೇಶದಿಂದೆ ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ; ಕುರುಳಾಗಿ ಮೈದುವಾಗಿ ನಯ ಮಾಗಿ ಇರ್ಪ ಕೇಶಮನುಳ್ಳಾತಂ ಅರಸನಪ್ಪಂ; ರೋಮಕೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದೆ ರೋಮನುಳ್ಳಾ ತಂ ಧನವಂತನಪ್ಪಂ; ಒಂದು ಗುಲಾಯಲ್ಲೆರಡೆರಡು ರೋಮಂಗಳುಳ್ಳಾತಂ ಶಿಷ್ಯನುಂ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನುಮಪ್ಪಂ; [ಒಂದು ಗುಲಾಯಲ್ಲಿ ಮೂಢುಮೂಢು ರೋಮಂಗಳುಳ್ಳಾತಂ] ಕಷ್ಟನಪ್ಪಂ; ಮೆಯ್ಯೊಳೊಂದು ರೋಮಮುಮಿಲ್ಲದಾಹಂ ಧೂರ್ತನಪ್ಪಂ, ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಬಹುಳಮಪ್ಪ ರೋಮ ವನುಳ್ಳಾತಂ ದ್ರವ್ಯಹೀನನಪ್ಪಂ—೨೬.

ಟೀ|| ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದೊಳಗೆ ತಲೆ ತಪಾತೊಡೆ, ಮಿಸೆಯಿಂದಂ ಮುನ್ನಂ ಗಡ್ಡದ ಕೂದಲ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ವೃಷಣಂಗಳ್ ನಿಲ್ಲದೆ ಆವಾಗಲುಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೇದಿಕೊಂಡಿದೊಡೆ, ಸ್ತ್ರೀಸಂಭೋಗ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಂ ಬಲಿಸುಹ, ಹಲವು ಬಾರಿ ಸೀನುತ್ತುಂ ಏರುಹ, [ಹೀನ ಸ್ವರಮಾಗರುಹ] ಈ ಗುಣಂಗಳನುಳ್ಳಾತನಲ್ಪಾಯುಷ್ಯನಪ್ಪಂ—೨೭.

1 ದಹುಕುಣಂ. 2 ವೃಷಣ ಮುದ್ದವ. 3 ಸಂಸ್ಥಲ ಉಂ ಸೂಟಾದ. 4 ಹೀನಂ. 5 ದುಃಖ ಯಹಂ

(ದೇಹಪ್ರಮಾಣಂ)

ಕಂ|| ಕಡುಗುಜ್ಜಂ ಕಪಟಮನಂ |
ನಿಡಿಯುಂ ಜಕಳಂ ಸಮಂತು ಸಮಸಂಸ್ಥಾನಂ ||
ಬಡೆದೊಡೆ ನಿಧಿಪುರುಷಂ ನೋ |
ಲಿಪ್ಪಿಡೆ ವಿಕಟಾಂಗಂ ನಿಕೃಷ್ಟನಕ್ಕುಂ ಮನುಜಂ || ೨೮ ||

(ಸ್ವರಲಕ್ಷಣಂ)

ಸಿಂಗದ ಬಸವನ ಮಂಗಲ ಮೈ |
ದಂಗದ ಕೋಗಿಲೆಯುಕೋಚ್ಚಿಯಂಚೆಯ]ಮದಮಾ ||
ತಂಗದ ದನಿಗೆನೆಯಿಸಿ ಮ |
ನಂಗೋಳಸುವ ಸರದಿನಧಿಕಪುಣ್ಯನೆನಿಕ್ಕುಂ || ೨೯ ||

ಕಾಗೆಯ ಕತ್ತೆಯ ಬೆಕ್ಕಿನ |
ಗೂಗೆಯ ಹಂದಿಯ ದನಿಮೊಟ್ಟೆಯಾದಿನ ದನೆಯಂ ||
ಕಾಗೆ ಕರೋರಂ ನಿಪ್ಪುರ |
ಮಾಗೆ ಸರಂ ದುಃಖಭಾಗಿಯಕ್ಕುಂ ಪುರುಷಂ || ೩೦ ||

ಅತಿಶುದ್ಧವರ್ಣದಿಂದಂ |
ಕ್ಷಿತಿಶುಕಿ ಸಾಮಾನ್ಯವರ್ಣದಿಂದೆ ಧನಪತಿ ಕು ||
ಶ್ವಿತರೂಪವರ್ಣದಿಂದಂ ಕ |
ಪ್ರತರಂ ಸುಸ್ಥಿಗ್ಧಮಾದ ಬಣ್ಣ ಮುಮುಚಿತಂ || ೩೧ ||

ಟೀ|| ಅರೆಗುಡ್ಡನವ್ವಾತಂ ಕಪಟಮಪ್ಪ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ಅತಿಉದ್ದಮನುಳ್ಳಾತಂ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವನಪ್ಪಂ, ಸಮನೆಲೆಯವ್ವಾತಂ, ನಿಧಿಪುರುಷನಪ್ಪಂ, ಕೊಂಕಿನ ಶರೀರಮನು ಳ್ಳಾತಂ ಅಧಮನಪ್ಪಂ—೨೮.

ಟೀ|| ಸಿಂಹಂ, ವೃಷಭಂ, ಮೇಘಧ್ವನಿ, ಮಧ್ವಳಯಧ್ವನಿ, ಕೋಗಿಲೆಯ ಧ್ವನಿ, ಕೋಚಿ ವಕ್ಕಿಯದನಿ, ಅಂಚೆಯದನಿ ಮದಿಸಿದಾನೆಯದನಿ ಇವಳಿ ಧ್ವನಿಗೆ ಸಮಾನಮಪ್ಪ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳಾ ತಂ ಭಾಗ್ಯಾಧಿಕನಪ್ಪಂ—೨೯.

ಟೀ|| ಕಾಗೆಯ ಧ್ವನಿ, ಕತ್ತೆಯ ಧ್ವನಿ, ಬೆಕ್ಕಿನ ಧ್ವನಿ, ಗೂಗೆಯ ಧ್ವನಿ, ಹಂದಿಯ ಧ್ವನಿ, ಮೊಟ್ಟೆಯ ಧ್ವನಿ, ಅಡಿನ ಧ್ವನಿ ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಧ್ವನಿಯುಳ್ಳಾತನಾಗಿ ನಿಪ್ಪುರ ವಪ್ಪ ಮಾತನುಳ್ಳಾತನಾದೊಡಂ ಅತಂ ಬಹಳ ದುಃಖಿಯಪ್ಪಂ—೩೦.

ಟೀ|| ಅತಿಶುದ್ಧವಪ್ಪ ದೇಹಕಾಂತಿಯುಳ್ಳಾತಂ ಅರಸನಪ್ಪಂ, ಮೊಟ್ಟೆಚ್ಚಿ ಸಮಾನಮಾದ ವರ್ಣಮನುಳ್ಳನಾದೊಡೆ ಧನಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ತುಟಾ ತರ್ದು ಕುಷ್ಠಂಗಳ ವರ್ಣಮುಳ್ಳಾತಂ ಅತಿಕಷ್ಟನಪ್ಪಂ, ದೇಹಂ ಬೆಕ್ಕಾಗಿ ನಯಮನುಳ್ಳ ಬಣ್ಣದಿಂದಿವೊಡೆ ಯೋಗ್ಯನಪ್ಪಂ—೩೧.

1 ನಯೊಟ್ಟ (ಎಂದಿರಬಹುದು.)

(ಮಯ್ಯಟ್ಟಿನ ಲಕ್ಷಣಂ)

ಮಾ|| ಕರಿ ಸಿಂಗಂ ಗರುಡಂಗಳೇಂಪ್ರಮಿವಟಿಗಿಂದಾಗಿದರ್ ಕಟ್ಟಿಂ ಮಹಾ |
 ಪುರುಷಂ ಮೇಡ್ ಧರಣೀಶ್ವರಂ ಮಹಿಷಮುಕ್ತಂ ಪೋಂತು ನೆರ್ವಂದಿ ವಾ ||
 ವರನೆಂದಿಂತಿವಟಂದಮಾದೊಡೆ ಧನಾಧ್ಯಂ ಮೇಡ್ ಬುಧಂ ಗರ್ವಧಂ |
 ಕರಭಂ ನಾಯ್ ನರಿ ಕುಕ್ಕುಟ್ಟರ್ಪಮಿವಟಿಗಿಂದಾದದಿ ನಿರ್ಧನಂ || ೨೨ ||

(ಸತ್ಯಗುಣಂ)

ಹರಿಣಿ|| ಜಳಮತಿ ಜಡಂ ಭೀತಂ ಬಹ್ವಾಶಿ ಪೈರಿಸನಾರುಮಂ |
 ಖಳನೆನಿಸುಗುಂ ತಿರ್ಯಕ್ಕತ್ತಂ ವಿಭೂಷಣಲೇಪನೋ ||
 ಜ್ವಳ ಕುಸುಮಮಾಲಾದಿಪ್ರೀತಂ ನೃಪತ್ವನಶೇಷ ನಿ |
 ಮೃಳಗುಣಗಣಾಧಾರಂ ತಾಂ ದೇವಸತ್ವನನಿಂದಿತಂ || ೨೩ ||

ಕಂ|| ಪಿಸುಣಂ ಪಾಪಿಸ್ತಂ ರಾ |

ಕ್ಷಸಸತ್ವದ ಮನುಜನಸ್ಥಿರಂ ವಾಚಾಳಂ ||
 ಪುಸಿವಂ ಮೂರ್ಖಂ ಕುತ್ಸಿತ |
 ದಸವಾಂಗಯುತಂ ಪಿತಾಚಸತ್ವಂ ಮನುಜಂ || ೨೪ ||

(ಶ್ರುಗುಣಂ)

ಧನವಂತಂ ಸ್ಥಿಗ್ಧತ್ವಚ |
 ನನೂನಸೌಖ್ಯಂ ಮೃದುತ್ವಚಂ ಮತಿವಂತಂ ||
 ಮನುಜಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮತ್ವಚ |
 ನಿನಿತುಂ ಗುಣಮಾಗೆ ನೃಪನವಂ 1ತ್ವಕ್ಕಾರಂ || ೨೫ ||

ಟೀ|| ಆನೆ ಸಿಂಹಂ ಪರ್ಮ (ಗರುಡಂ) ವೃಷಭಂ ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೇಹಮನುಳ್ಳಾತಂ
 ಮಹಾಪುರುಷನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಂ, ಅಲ್ಲಾ ಅರಸನಪ್ಪಂ. ಎಮ್ಮೆ, ಕುದುರೆ, ಆಡು, ಹಂದಿ, ಕೋಡಗ
 ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೇಹಮನುಳ್ಳಾತಂ 2ಧನವಂತನಪ್ಪಂ, ಅಲ್ಲಾ ವಿದ್ವಾಂಸನಪ್ಪಂ. ಕತ್ತಿ,
 ಮೊಟ್ಟೆ, ನಾಯ್, ನರಿ, ತೋಟ, ಕರಡಿ ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೇಹಮನುಳ್ಳಾತಂ ಧನ
 ಹೀನನಪ್ಪಂ—೨೨.

ಟೀ|| ಚಂಚಲಂ, ಅತಿಜಡಂ, ಅಂಜುತಿರ್ಪಂ, ಅಪಾರಮಪ್ಪ ಅಪಾರಮನುಳ್ಳಾತಂ, ಎಲ್ಲರ
 ಕೂಡೆಯುಂ ಉಸಿ ವರಸುತ್ತಿಹಂ, ದುರ್ಜನನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಂ ಈ ಗುಣಂಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗ
 ಕೋಪಾದಿಯಸತ್ವಮನುಳ್ಳವಂ, ಅಲಂಕಾರಮನುಲೇಪನಂ ಪೂಮಾಲೆಗಳ್ ಇಂತಹ ಸಿಂಗರ
 ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಯಮನುಳ್ಳಾತಂ ಪುರುಷತ್ವಮನುಳ್ಳವಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರ್ಪ
 ಗುಣಗಳ್ಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಇರ್ಪಾತಂ ದೇವಸತ್ವಮನುಳ್ಳವಂ, ನಿಂದೆಯಿಲ್ಲದಾತನಪ್ಪಂ—೨೩.

ಟೀ|| ಕೊಂಡೆಯಂ, ಪಾಪಿಸ್ತಂ ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳಾತಂ ರಾಕ್ಷಸನಪ್ಪಂ; ಸ್ಥಿರಮಿಲ್ಲ
 ದಿರುಹ, ಚಾಪ್ಪುಡಿ ಕನಾಗುಹ, ಮೂರ್ಖನಾಗುಹ, ಕುತ್ಸಿತನಾಗುಹ, ಸವಂನಲ್ಲದೆ ವಿಷಮಮಪ್ಪ
 ಅಂಗನುಳ್ಳಾತನಾಗುಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳವಂ ಪಿತಾಚಸತ್ವಮಪ್ಪಂ—೨೪.

ಟೀ|| ನಯಮಪ್ಪ ದೇಹಚ್ಛಾಯೆಯನುಳ್ಳಾತಂ ಧನವಂತನಪ್ಪಂ, ಮೃದುವಪ್ಪ ದೇಹ

1 ಕ್ಷಾರಂ. 2 ಧನವಾಂಸುಳಹನು.

(ಸತ್ಯಧಾತುಸಾರಲಕ್ಷಣಂ)

ಶಾ|| ಅರಕ್ಕಾಧರಹಸ್ತಪಾದನಯನಂ ಧೀರಂ ನೃಪಂ ತಾ2ನಪ್ಪ |
 ಕ್ಷಾರಂ ಮೆಯ್ಯೆರೆಯಿಲ್ಲದಂ ಸುಮತಿ ಧನ್ಯಂ ಪಾಂಸಸಾರಂ ಮಹೋ ||
 ದಾರಂ ಸ್ಥೂಲಶರೀರನರ್ಥಹತಿ ಮೇದಸ್ಸಾರನುದ್ಯದ್ಯಳಂ |
 ಶೂರಂ ದುರ್ಧರನಿಂಬಿದಂ ನಿಡಿಯನಾವದಸ್ಥಿಸಾರಂ ನರಂ || ೨೬ ||

ಕಂ|| ಬಹುಸುತನುಪಚಿತನು ಸಂ |

ಗೃಹಶಿಲಂ ಮಜ್ಜೆ ಸಾರನಕ್ಕುಂ ಸೊಬಗಂ ||
 ಮಹಿಮಾನ್ನಿತನತಿಧನ್ಯಂ |
 ಬಹುಶುಕ್ಲಂ ಶುಕ್ಲ ಸಾರನಕ್ಕು ಮುದಾರಂ || ೨೭ ||

(ಗತಿಲಕ್ಷಣಂ)

ಉ|| ಸೋಗೆಯ ಹಂಪಿಯಾನೆ ವೃಷದಂಧದ ಸಿಂಗದ ಪಾಂಗಿಣಿಂ ಬೆಡಂ |
 ಗಾಗಿ ಚಿಟಲ್ ಚಿಟಲ್ ರೆಯಲೊಂದದ ಮಂದಗತಿಕ್ರಮಂ ಮಹಾ ||
 5 ಭೋಗಿ[ಯೆನಿಪ್ಪ] ನೊಟ್ಟೆಯ ಸ್ಥಗಾಲದ ಕಾಗೆಯ ಕಲ್ಪಿತಿಯಂದದಿಂ |
 6 ಬೇಗದಿನಿರ್ಪ ಕಷ್ಟಗತಿ ಬೇವಸಮಂ ಪುರುಷಂಗೆ ಮಾಡುಗುಂ || ೨೮ ||

ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳಾತಂ ಕೊಪಿತೆಯಿಲ್ಲದಂಥಾ ಸುಖಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ; ತೆಳುವುಳ್ಳ ದೇಹಚ್ಛಾಯೆ
 ಯುಳ್ಳಾತಂ ಬುದ್ಧಿವಂತನಪ್ಪಂ. ಈ ಮೂರು ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳ ದೇಹಚ್ಛಾಯೆಯನುಳ್ಳಾತಂ
 ಅರಸನಪ್ಪಂ—೨೫.

ಟೀ|| (ಕೆಂಪಾಗಿರ್ಪ) ತುಟಿ, ಹಸ್ತಂ, ಪಾದಂ, ಕಣ್ಣಳ್ ಇವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿದೊಡೆ
 ಧೈರ್ಯಮನುಳ್ಳ ಅರಸನಪ್ಪಂ, ರಕ್ತ ಧಾತುವಿನ ಬಲ್ಲುಳ್ಳಾತಂ. ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಸೆರೆಯಿಲ್ಲದಾತಂ
 7 ಬುದ್ಧಿವಂತಂ, ಪುಣ್ಯಧಿಕನುಮಪ್ಪಂ, ಮಾಂಸದ ಧಾತುವಿನ ಬಲ್ಲುನುಳ್ಳಾತಂ. ಉದಾರಗುಣಂ,
 ದೊಡ್ಡಿಯದೇಹಮನುಳ್ಳಾತಂ ಧನಮನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ. ಮೇದಸ್ಸಿನ ಧಾತುವಿನ ಬಲ್ಲುನುಳ್ಳಾತಂ,
 ಹೆಚ್ಚಿದ ಬಲಹನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ, ಶೌರ್ಯಮನುಳ್ಳಾತಂ ಧರಿಸಲ್ ಬಾರದೆಯಿರ್ಪಂ ಒಳಕೊ
 ಬಾತ, ದೀರ್ಘದೇಹಿಯಾಗದಾರ್ಪಾತಂ ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳಾತಂ ಅಸ್ಥಿಧಾತುವಿನ ಬಲ್ಲುನುಳ್ಳಾತ
 ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಂ—೨೬.

ಟೀ|| ಪಲಂಬರ್ ಮಕ್ಕಳನುಳ್ಳಾತಂ, ಪೆರ್ಚಿದ ಶರೀರಮನುಳ್ಳಾತಂ, ವಿನನಾದೊಡಂ ಗಳಿ
 (ಧನಿ)ಸುವ ಶಿಲಮನುಳ್ಳಾತಂ ಈ ಗುಣಂಗಳನುಳ್ಳಾತಂ ಮಜ್ಜೆ ಧಾತುವಿನ ಬಲ್ಲುನುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ,
 ಒಳ್ಳಹ ಭಾಗ್ಯಮನುಳ್ಳಾತಂ ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಶುಕ್ಲ ಧಾತುವಿನ 8 ಬಲ್ಲುಳ್ಳಾತನಪ್ಪಂ—ಉದಾರಗುಣ
 ಮುಳ್ಳಾತನುಮಪ್ಪಂ—೨೭.

ಟೀ|| ನವಿಲ್, ಹಂಪೆ, ಆನೆ, ಬಸವಂ, ಸಿಂಹಂ ಇವಳಿ ನಡೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಿ ಚಿಟಿ
 ಚಿಟಿಪ್ಪನ್ನಿ ಪುಟ್ಟಿದೆ ಮಂದಗಮನದ ನಡೆಯನುಳ್ಳಾತಂ ಮಹಾಭೋಗಿಯಪ್ಪಂ, ಒಟ್ಟೆ, ನನ್ನಿ

1 ಧೀರಂ. 2 ನಸುಹಸ್ತಾರಂ. 3 ಹಂಪ. 4 ಪಾಂಗದಿಂದ. 5 ಭೋಗಿಗ ನೊಟ್ಟೆ. 6 ಬೇಗ
 ವಿನಿರ್ಪ. 7 ಬುದ್ಧಿವಾನು. 8 ಬಲಹನುಳ್ಳಾತನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಉದಾರ.

(ಪಂಚಭೂತಚ್ಚಾಯ)

ಮಾಣಿ|| ಭವಿಷ್ಯದಿರೆ ರೋಮಂ ತೋರ್ಪ 1 ತೋಳ್ ಪಲ್ಲಳಿಂದಿಂ |
ತಿವು ಸೋಗಯಿಸಿ ರೂಪುಂ ಶಾರ್ಯಮುಂ ಧೈರ್ಯಮುಂ ಸಂ ||
ಭವಿಸಿದ ಬೆಮರೆಂದುಂ 2 ಬಂಧುರಾಮೋದಗಂಧಂ |
ಸವನಿಸಿರೆ ನರಂ 3 ತಾಂ ನೋಡೆ ಭೂಚ್ಚಾಯನಕ್ಕುಂ || ೩೯ ||

ಕಂ|| ಮೃದುವಾಕ್ಯಂ ಸುಭಗಂ ಚಪ |
ಆದ್ಯಷ್ಟಿ ಸೇಪೋಡಿಯನತಿದನಾಥ್ಯಂ ಶುಚಿ ಬಿ ||
ಛೊದವಿದ ತನುರುಚಿಯುಂ ತಾ |
ಛಿದನುಡಕಚ್ಚಾಯನಕ್ಕು[ಮೊಪ್ಪುವ] ಪುರುಷಂ || ೪೦ ||

ಶಾ|| ಶ್ರೀಯುಕ್ತಂ ವಿಜಗೀಷು: ಚಂಡಕರತೇಜಂ ತೀವ್ರನಕ್ಕುಂ ಶಿಖಿ |
ಚ್ಚಾಯಂ ದುಃಖಿತನರ್ಥಹೀನನಧಮಂ ರೂಪಾಕ್ಷನಕ್ಕುಂ ಮರು ||
ಚ್ಚಾಯಂ ನಿರ್ಮಲತೇಜನರ್ಥಪತಿ ಮಾನ್ಯಂ ಪ್ರಾಜ್ಞನಕ್ಕುಂ ವಿಯ |
ಚ್ಚಾಯಂ ಭಾವಿಪೋಡಂ(ತೆ)ವಹ್ನಿರುಚಿಯುಂ ಶ್ರೀಶಿವಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ || ೪೧ ||

ಕಾಗೆ, ಕತ್ತೆ ಇವಳು ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬೇಗಮನುಳ್ಳ ಕವ್ಯಮುಪ್ಪ ನಡೆಯನುಳ್ಳ ಪುರುಷಂಗೆ ಬಳಲಿ ಕೆಯಂ ಮಾಡುವುದು—೩೮.

ಟೀ|| ದೇಹದ ರೋಮಂಗಳ್ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತಮಾಗಿರುಹ, ತೋಳ್ಳಳುಂ, ಪಲ್ಲಳುಂ ಚೆಂದ ವಾಗಿ ಸೋಗಯಿಸಿರುಹ, ರೂಪು, ವೀರತನ, ಶೂರತನ (ಧೀರತನ?) ಈ ಗುಣಗಳುಂಟಾಗಿರುಹ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದಂಥಹ ಬೆಮರುಮೊಳ್ಳಹ ಸುಗಂಧನಾಣುಹ, ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳತಂ ಭೂಮಿ ಯಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ—೩೯.

ಟೀ|| ಮೃದುವಾಕ್ಯಮನುಳ್ಳತನಾಗುಹ, ಭಾಗ್ಯವುಳ್ಳತನಾಗುಹ, ಚಲಿಸುತಿಹಂಥಾನೋ ಟವನುಳ್ಳತನಾಗುಹ, ಧನವಂತನಾಗುಹ, ಶುದ್ಧ ಚಿತ್ತವನುಳ್ಳತನುಂ, ಬೆಳ್ಳನುಳ್ಳ ದೇಹಕಾಂತಿ ಯುಳ್ಳವನುಮಾಗುಹ ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳ ಪುರುಷಂ ಉದಕದ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ—೪೦.

ಟೀ|| ಐಶ್ವರ್ಯಮನುಳ್ಳತನುಂ, ಗೆಲ್ಲನುಳ್ಳತನುಂ, ಸೂರ್ಯನಮರ್ಯಾದೆಯ ತೇಜ ಸುಳ್ಳತನುಂ, ಕ್ರೂರನಪ್ಪನುಂ, ಅಗ್ನಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ. ದುಃಖಮ ನುಳ್ಳತಂ, ಧನಮಿಲ್ಲದಂ, ಸತ್ಪತಿನನಂ, ಕ್ರೂರದೃಷ್ಟಿಯನುಳ್ಳತನುಂ ವಾಯುವಿನ ಅಂಶ ಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ. ನಿರ್ಮಲಮುಪ್ಪ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳತನುಂ, ಧನವಂತನುಂ, ಎಲ್ಲ ಕೆಯ್ಯಿಂದಂ ಪೊಗಲಾಸಿಕೊಳ್ಳುನುಂ, ಬುದ್ಧಿವಂತನುಂ ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳತಂ ಆಕಾಶದ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುಂ. ವಿಚಾರಿಪೋಡೆ ಅಗ್ನಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಗುಣಮುಳ್ಳತಂ ಆಕಾಶದ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುಂ—೪೧.

1 ರೋರ್ಪಲ್ಲಿ. 2 ಬಂದುದಾಯೋಗ. 3 ನರಂ ತಾನೆ ಭೂತನಾಯ. 4 ಯನಕ್ಕುಂ ಪುರುಷಂ. 5 ನಧಮಂ. 6 ಛಾಯಂ ಅಗ್ನಿ ಸಮತೇಜಸುನಿರ್ಮಲ.....ಬುದ್ಧಿಮಾನ್ಯ ಈ ಗುಣಂಗಳುಳ್ಳತಂ ವಾಯುವಿ ನಂಶಭೂತಂ ವಿಚಾರಿಸುವೋಡೆ ಅಗ್ನಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನ.....

(ದೇಹದಪ್ರಮಾಣಂ)

ಕಂ|| 1 ಉತ್ತಮಮಾನಂ ಬೆರಲ |
ಪ್ರೋತ್ಕರತಮಾಗೆ ಮಧ್ಯಮಂ ಮಾನಂ ತೋಂ ||
ಬತ್ತಾಪುನರಲ್ 2 ಮತ್ತೋಂ |
ಬತ್ತಯ್ಪವೆರಲ್ ಜಘನ್ಯಮಾನಮನಿಕ್ಕುಂ || ೪೨ ||

(ದೇಹದಭಾರಂ)

ತೋಲೆ ಪದಿನಯ್ಯಿ ಬಿಟ್ಟೆಂ |
ದಿಲಾಧಿಪಂ ಪತ್ತು ತೋಲೆಯ ಬಿಟ್ಟೆಂ 3 ಛನ್ಯಂ ||
ತೋಲೆಯಯ್ಯಿ ಬಿಟ್ಟೆಂ ಸುಖಿ |
ಖಲಾನಿರ್ತೋಲೆವರೆಯ ಬಿಟ್ಟೆಂ ಸವನಿಸಿದಾತಂ || ೪೩ ||

(ಅಮಯವಸಮುದಾಯ ಗುಣಂಗಳ್)

ಉಗುರ್ಗಳ್ ಪಲ್ಲಧರಂ ನೊ |
ಲಗೆ ನೇತ್ರದ್ವಿತಯವೆಂಬವಯ್ಯುಂ ಸ್ನಿಗ್ಧ ||
ತ್ವಗುಣಂ ಬಡೆದನೆದಿರೆ ನೆ |
ಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತಿನಗುಣಂಗಳೇಗೆಯ್ ಪುವೋ || ೪೪ ||

(ಉತ್ತರೋತ್ತರೋತ್ತಮಮಾದವಯವಂಗಳ್)

ಮ|| ತನುವಿಂದ(ಗಂ) ಮೊಗಮಾಮೊಗಕ್ಕೆ ಸಮ ಮೂಗಾಮೂಗಿನಿಂದಂ ವಿರೋ |
ಚನಮಾಲೋಚನದಿಂದೆ ಬಣ್ಣ ಮೆಸೆದಿರ್ಪಾ ಬಣ್ಣದಿಂ ಸ್ನೇಹಮಾ ||
ಗನಿತುಂ ಸ್ನಿಗ್ಧತೆಯುಂ ಸ್ವರಂ ಸ್ವರದಿನಂತಾ ಸತ್ವಮಾವೀರ್ಯನೆ |
ಟ್ಟನೆ ಮುಖ್ಯಂ ಶುಭಮಕ್ಕೆ(ಲ್ಟಿ)ಮತ್ತಮಿನಿತುಂ ಸರ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಕಂ || ೪೫ ||

ಟೀ|| ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣಂಗೆ ಉತ್ತಮಮುಪ್ಪ ಪ್ರಮಾಣಂ ನೂಲಿಯೆಂಟು ಬೆರಲ್, ಮಧ್ಯ ಮಪುರುಷನ ಪ್ರಮಾಣಂ ತೋಬತ್ತಾಪುನೇರಲ್, ಎಂಬತ್ತಯ್ಪ ವೆರಲ್ ಅಧಮಪುರುಷನ ಪ್ರಮಾಣಮೆಂದಾವುದು—೪೨.

ಟೀ|| ಪದಿನಯ್ಯ ತೋಲೆಯತೂಕ ಪ್ರಮಾಣಿನ ತೂಕವನುಳ್ಳ ಪುರುಷಂ ಆರಸನಪ್ಪಂ, ಪತ್ತುತೋಲೆಯ ತೂಕದ ಪ್ರಮಾಣಿನ ತೂಕಮನುಳ್ಳತಂ ಪುಣ್ಯಾಧಿಕನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ, ಅಯ್ಯ ತೋಲೆಯ ತೂಕಮನುಳ್ಳ ಪುರುಷಂ ಸುಖಿಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ, ಎರಡುಬೆರೆ ತೂಕ ತೋಲೆಯ ಪ್ರಮಾ ಣಿನ ತೂಕಮನುಳ್ಳತಂ ಖಳನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ—೪೩.

ಟೀ|| ಉಗುರ್ಗಳುಂ, ಪಲ್ಲಳುಂ, ತುಟಿಗಳುಂ, ನಾಲಗೆಯುಂ, ಕಣ್ಣಳೆರಡುಂ ಈ ಆಯ್ತು ಅಮಯವಂಗಳುಂ ನಯಮುಪ್ಪ ಗುಣದಿಂದಮೊಪ್ಪುತ್ತಮಿರಲ್ ಉಪಾದಂಧಾ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂದಮೇ ನುಂ ಪ್ರಯೋಜನಮಿಲ್ಲಂ—೪೪.

ಟೀ|| ಅವನಾನೋರ್ವ ಪುರುಷಂಗೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಮುಖಮುತ್ತಮಂ, ಆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮೂಗುತ್ತ

1 ಉತ್ತಮಾನಂ. 2 ಮತ್ತೊಂಬತ್ತವೆರಲ್. 3 ದಂನ್ಯಂ. 4 ನಿತ್ತೊಲೆವರೆಯ ಬಿಟ್ಟೆಂ ಸಪ್ತ. 5 ಯಿಂದಮಾಸ್ವರದಿಸತಮಾವೈರ್ಯನೆಟ್ಟನೆ.

ಮ|| ಪ್ರ|| ಹನು ತೋಳ್ ಮೂಗಕ್ಷಿಯುಗ್ಗಂ ಮೊಲೆ ಯೆರ್ದೆಯಿವು ದೀರ್ಘಂ ಕವುಂಕುಲ್
ಬಸಿಜ್ ಮೂ |
ಗು ನೊಸಲ್ ವಕ್ಷಂ ಪೆಗಲ್ ಸಂಗತಮಿವು ತಲೆ ರೋಮಂ ಕುರುಳ್ ಮೇಣಿನಿತ್ತಾ ||
1 ವೆನಸುಂ ಸಲ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸ(ದ)ಲ್ 2 ಮಸ್ತಕಮುರಮಿವು 3 ವಿಪ್ರೀರ್ಣಮಕ್ಷಿದ್ವಯಂ
(ತಾ)ತೋ |
ಈ ನಖಂ * ಮೋಡಂ ಶದಂ ನಾಲಗೆ ಕರತಳ 4 ಪಾದಂಗಳಾದುದು 5 ಪೂಜ್ಯಂ || ೪೬ ||

ಕಂ|| ಲಿಂಗಂ ಬೇ ಜಂಘಾಯುಗ |
ಳಂಗಳುಮೆಂಬಿ ಪ್ರದೇಶಮಿವು ನಾಲ್ಕುಂ ಹ್ರ ||
ಸ್ತಂಗಳೆನೆ ನಾಭಿಮುಖ ಎಡ |
ಕಂ ಗಂಭೀರಂಗಳಾದೊಡು ನಿಧಿಪುರುಷಂ || ೪೭ ||

ಮ|| ಅಡಿಯುಂ ಗುಲ್ಮಮುಮೊಂದೆ ಜಂಘೆ ಮೊಲಕಾಲಿಂದಿಂತಿವುಂವೊಂದೆ ಪೆ |
ದೊಡೆಯುಂ ಗುಹ್ಯಮುಮೊಂದೆ ನಾಭಿಜಘನಂ ಬೆನ್ನೆಂಬಿವೊಂದಾವಗಂ ||
ಪೊಡೆ ತಾನೊಂದುರೊಂದೆ ಮುಯ್ಯುಮೊಂದೊಡ್ಡಪ್ರಾಂತಮಂತೊಂದು ಕ |
ಣ್ಣೆಡೆಯುಂ ಪುರ್ವಮುಮೊಂದಿತ್ತವರವೊಂದಕ್ಕಂ ದಶಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ || ೪೮ ||

ಮಂ, ಆ ಮೂಗಿಂದಂ ಕಣ್ಣುಳುತ್ತಮಂ, ಆ ಕಣ್ಣುಳಿಂದ ಬಣ್ಣುಮುತ್ತಮಂ, ಆ ಬಣ್ಣುದಿಂದ ನಯ
ಮಾಗಿರುಹ ಉತ್ತಮಂ, ಆ ನಯದಿಂದಂ ಧ್ವನಿಯುತ್ತಮಂ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಮುಂ ಸತ್ಪ್ರಗುಣಮಾಗಿ
ವುಂ—೪೫.

ಟೀ|| ಗಡ್ಡಂ, ತೋಳ್, ಮೂಗು, ಎರಡು ಕಣ್ಣುಳ್, [ಮೊಲೆ, ಎದೆ ಇವು ಉದ್ದಮಾಗಿ
ರುಹ; ಕವುಂಕುಲ್, ಬಸಿಜ್, ಮೂಗು, ಪಣೆ, ಪೆಗಲ್ ಇವು ಉಬ್ಬಿರುಹ, ತಲೆಯ ರೋಮಂ
ಕುರುಳ್.....ಇವು ನಯವಾಗಿರುಹ, ತಲೆ, ಎದೆ ಅಗಲವಾಗಿರುಹ, ಕಣ್ಣುಳ್, ತೋಳ್
(ಕಾಲು)ಳ್, ಉಗುರ್, ತುಟಿ] ನಾಲಗೆ, ಅಂಗೆಯ್, ಅಂಗಾಲ್ ಇವು ರಕ್ತವರ್ಣಂಗಳಾಗಿರುಹ
ಈ ಗುಣಂಗಳನುಳ್ಳವುರುಷನುತ್ತಮವುರುಷನಪ್ಪಂ—೪೬.

ಟೀ|| ಲಿಂಗಂ, ಬೆನ್ನು, ಎರಡು ಮೊಲಕಾಲ್ಗಳ್ ಈ ನಾಲ್ಕುಂ ಗುಡ್ಡವಾಗಿರುಹ, ಪೊ
ರ್ಕುಲುಂ ಎಡವ ಸುಲಾಯಾಗಿ [ಆಳವಾಗಿ] ಇರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳತಂ ನಿಧಿಪುರುಷನೆನಿಸಿ
ಕೊಳ್ಳಂ—೪೭.

ಟೀ|| ಪಾದಮುಂ, ಪರಡುಮೊಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಜಂಘೆ ಮೊಲಕಾಲ್ಗಳೊಂದುಸ್ಥಾನಂ,
ಪೆದೊಡೆ ಗುಹ್ಯಂಗಳೊಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಪೊರ್ಕುಲ್ ಕಿಡ್ವಿಟ್ಟಿ ಬೆನ್ ಇವೊಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಹೊಟ್ಟೆ
ಒಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಎದೆ ಒಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಎರಡು ಭುಜಂಗಳುಮೊಂದುಸ್ಥಾನಂಗಳ್, ಓಷ್ಠ ಪರ್ಯಂತ
ಪೊಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಕಣ್ಣುಂ ಪುರ್ವಮೊಂದುಸ್ಥಾನಂ, ಈ ಪಟ್ಟುಮೊಂದಕೊಂದು ಕೂಡಿದೊಡೆ
ದಶಸ್ಥಾನನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುಂ—೪೮.

1 ವಿನಮಂ. 2 ಮಸ್ತಕ. 3 ಮಸ್ತೀರ್ಣ. 4 ಪಾದವುಮಾದುದು ಪೂಜೆ. 5 ಪೂಜೆ. 6 ದುರ
ವೊಂದೆಮು ಇವೆರಡುಮಾಪ್ತಾಂತರಮಂ ಕೊಂದು ಕಣ್ಣೆಡೆ.

* ದಂತಚ್ಛೇದಂ(=ತುಟಿ) ಇರಬಹುದೇ?

ಕಂ|| ಮನುಜನ ಪರಮಾಯುಷವ ಪ |
ತ್ವನೇಯಂಶಂ ದೇಶದೇಶಾಂತರದೊಳ್ ಸಂ ||
ಜನಿತ ಶುಭಾಶುಭಲಕ್ಷಣ |
ಮನೀಷಂ ತಂತಮ್ಮ ದೇಶದೊಳ್ ಗುಪ್ತಾಯುಗುಂ || ೪೯ ||

— ಇಂತು ಪುರುಷಲಕ್ಷಣಂ —

(೨) ಇನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣಂ.

ಮ|| ಪ್ರ|| ಅಡಿ ರಕ್ತಾಂಭೋಜಮೆಂಬಂತಿರೆ ಸರಳತರಂ ಜಂಘೆ ನೇರ್ಪಟ್ಟು ಚೆಲ್ವಿಂ |
ತೊಡೆ ರಂಭಾಸ್ತಂಭಮಂ (ತಾಂ) ಕಟಿ ಗಜತಿರಮಂ ತೆಳ್ಳಸಿಜ್ ವೇದಿಯಂ ಪೊಂ |
ಗೊಡನಂ ವೃತ್ತಸ್ತನಂ ಸಂಚಳವೆಳಲತೆಯಂ ತೋಳ್ ಕೊರಲ್ ಕೊಂಕಿ ನೋವುಂ |
ಗಡೆಗೊಂಡುಂ ಶರಚ್ಚಂದ್ರನನಿಲಸೆ ಕರಂ ಧನ್ಯೆ (ಸ)ತತ್ತ್ವನೈಯಕ್ಕುಂ || ೫೦ ||

ಪೃಥ್ವಿ|| ಕನಿಷ್ಠಿಕೆ ಸೊಮಂತು ಮುಟ್ಟಿದಿರೆ ಪೃಥ್ವಿಯಂ 4 ಜಂಢೆ ಮ |
ತ್ವನಾವಿಕೆಯೆರ್ದಮಾಗೆ ಮುಖನಾಲ್ವಿ ಸಟ್ಟುಂ ಬೆ ಯೊಂ ||
ದೆ ನೀಳ್ವು ನಿಲೆ ಕಡ್ಡೆ ಮಿಕ್ಕಿನ ಬೆರಲ್ ಕ್ರಮಂದಪ್ಪಿ ಮ |
ತ್ವನಿತ್ತರೀತೊಳಗೊಂದೆರಲ್ ನಿಡಿಯವಾಗೆ 7 ಜಾರೆಯಕ್ಕುಂ || ೫೧ ||

ಟೀ|| ಮನುಷ್ಯನ ಪರಮಾಯುಷ್ಯಮುಂ ಈ ದಶಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನವಾಗಿವುದು.
ತಂತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣಹಿಂಸೆಮಾಗಿದೊಡೆಯಾವೊಂದುಸ್ಥಾನಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಪತ್ತವರ್ಷ
ಮಾಯುಷ್ಯಂ ಹೀನವುಪ್ಪುದು. ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಾನಂಗಳುಂ ಶುಭಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳದಾಗಿದೊಡೆ
ಆಯುಷ್ಯಂ ಸಂಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೪೯.

ಟೀ|| ಪಾದತಳಂ ಕೆಂಪಾಗಿ ತಾವರೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿರುಹ, ಮೊಲಕಾಲ್
ನೆರಿತ್ತಾಗಿ ನುಣ್ಣಾಗಿರುಹ, ತೊಡೆ ಬಾಟೆಯ ಕಂಬದಂದೆ ಬಟ್ಟು(ಶು)ವಾಗಿರುಹ, ಎರಡು ಕಪಿ
ಗಳುಂ ಅನೆಯ ಕುಂಭಸ್ಥಳದಂತೆ ಇರುಹ, ಹೊಟ್ಟೆ ತೆಳುವಾಗಿರುಹ, ಮಧ್ಯಂ ವೇದಿಯಂತಿರುಹ,
ಸ್ತನಂಗಳ್ ಪೊಂಗಳಸಂಗಂತಿರುಹ, ತೋಳ್ಳುಮುಲ್ಲಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ಎಳಲತೆಗಳಂತಿರುಹ, ಕೊರ
ಲ್ ವೃತ್ತಮಾಗಿ ಸಣ್ಣನಾಗಿರುಹ ಮುಖಂ ಸಂಪೂರ್ಣಚಂದ್ರನಂತಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳಕೆ
ಉತ್ತಮಸ್ತ್ರೀಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುಂ—೫೦.

ಟೀ|| ಪಾದದ ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲ್ ಭೂಮಿಯಂ ಸಮನಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ವೈಧ
ವ್ಯವುಪ್ಪುದು. ಆ ಕಿಟುಕುಣಿಕೆಯ ಒತ್ತಿನ ಬೆರಲ್ ಉದ್ದವಾಗಲ್ ಮೊದಲ ಪುರುಷನಲ್ಲದೆ
ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಪುರುಷನನ್ನನುಭವಿಸುವಳೆ. ನಡುವಣ ಬೆರಲೊಂದೆ ಉದ್ದವಾಗಿರಲ್ ಕಡ್ಡೆಯು
ಪ್ಪಳ. ಉಲಾದ ಬೆರಲ್ಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಡಿಯ ಗುಡ್ಡನಾಗಿದೊಡೆ ಜಾರೆಯಪ್ಪಳ—೫೧.

1 ಯಂಶಮಹದು ದರದಾಂತರ. 2 ತಂತಮ್ಮ. 3 ಸ್ವತಃ. 4 ಜಂಢೆ. 5 ಯುಮವ್ವ. 6 ಜೊ
ಳೊಂದರಡಿದಿಯವಾಗಿ ಜಾರೆ. 7 ಇಲ್ಲಿಯ ಭಂದಸ್ಸಿನ ಗಣಾಕ್ಷರವು ಸಾಧುವಾಗಿಲ್ಲ—“ಕಿ” ಗುಮವಾಗಿಯೂ,
“ಯ” ಲಘುವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕು (ಪಾಪುಪ್ಪಳ—ಎಂದು ತಿದ್ದಬಹುದು.) 8 ಮಾಗಿ ಇದ್ದಕಿ
ಯಾವೊಂದು ಸ್ಥಾನಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವೆನಿಸಿಕೊಂಬುದು.

ಚಂ|| ಧರಣಿಯನೆಯ್ತು ಪತ್ತದೊಡೆ ನೀಳ್ ಮಡಂ ಮೊಱನಂದಮವ್ವ ಕಾ |
ಲೋರಸುಮೊಡೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪ 1 ಪರಡಂತೊಡುಂ ಮಿಗೆ ದೊಡ್ಡಿ ತಾದ ಮೇಣ್ ||
ಕರಮಸಿದಾದ ಜಂಘೆ ಚಿಟುಕಂ ಪಳಂಚುವ ಜಾನು ಕೇಶಮುಂ ||
ಪುರುಷಕರಂ ಕೃಶಂ ತೊಡೆಯನಿವೊಡೆ ಪಾಪದ ಪುಂಜಮಂತವಳ್ || ೫೨ ||

ಕಂ|| ಚತುರಸ್ಪಾಶ್ವತ್ಥದಳ |
ಪ್ರತಿಮರುಚಿಕ್ಕಿಗಿತಮಣಿವರಾಂಗಂ ಶುಭನು ||
ದ್ವಿತಮಳಕುಳರೋಮಶನು |
ಲ್ಪತರಂ ಭಗಮಾದೊಡಾಕೆ ದುರ್ಭಗಿಯಕ್ಕುಂ || ೫೩ ||
ವದವದ ನೊಸಲ ಕವುಂಕುಟ |
ಕದಪಿನ ತೊದವಲಾಯೋನಿ [ವರ] ಮಣಿಸಾಸಾ ||
ಗ್ರವೋಲ್ಪತದಾಸ್ತದಗಂ |
ಧದಂತೆ ತದ್ಗಂದಮೆಂದು ಲಕ್ಷಿಸುಗವಳಂ || ೫೪ ||

* ಉ|| ..... |

..... ||
ಬತ್ತಿದುರೋಜ ಮೆಲ್ಪುಪೊಣಪೊಡ್ಡೆದ ನೋಮೊನೆಯಪ್ಪ ಜೋಲ್ಪ ಮೇ |
ಗೊತ್ತಿದ ಕೊಟ್ಟಡಂಗದ ಕುಚಂಬಡೆದಂದಶುಭಂ ನಿರಂತರಂ || ೫೫ ||

ಟೀ|| ಭೂಮಿಯಂ ಮಡಂ ಸಮನಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೊಡೆ, ಅಸಿದಪ್ಪ ಪಾದಮಲ್ಲದೆ
ಮೊಱದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಅಗಲಮನುಳ್ಳಪಾದಂಗಳಾಗುಹ, ಹರಡು ನಡೆವಾಗ ಒಂದನ್ನೊಂದು
ರಸುಹ, ದೊಡ್ಡಿ ತಪ್ಪ ಮೊಟಕಾಲ್, ಅಸಿದಾಗುಹ, ಅಲ್ಲ ತೋರನಾಗುಹ, ನಡೆವಾಗಳ್
ಧ್ವನಿಯಹಂಥ ಮೊಟಕಾಲ್ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯಾಗಿ ರೋಮಮನುಳ್ಳ ಮೊಟಕಾಲ್, ಬತ್ತಿದ
ತೊಡೆಗಳಾಗುಹ ಈ ಅಲು ಲಕ್ಷಣಂಗಳುಳ್ಳಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯು ಕೆಪಾಪೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಳ್—೫೨.

ಟೀ|| ಅವಳೊರ್ವಳ ಗುಕ್ಕುಂ ಚತುರಸ್ಪಮಾಗಿ ಅರಳ(ದ)ಯೆಲೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
ದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ, ಆ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನಂ ಸ್ವಲ್ಪಮಾಗಿ ರೋಮಂಗಳ ಬಹುಳಮಾಗದೊಡೆ
ಭಾಗ್ಯಹೀನೆಯೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಳ್—೫೩.

ಟೀ|| ಅವಧಾವಳೊರ್ವಳ ಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನಂ, ಮುಖದ, ಹೆಣೆಯ, ಕವುಂಕುಟ, ಗಲ್ಲದ ಆಕಾ
ರದ ಯೋನಿಯಾಗುಹ, ಅಗುಹ್ಯಸ್ಥಾನದ ಯೋನಿ ಮಣಿಮೂಗಿನ ತುದಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
ರುಹ, ಮುಖದ ಪರಿಮಳದಂತೆ ಗುಹ್ಯವಾಸನೆ ಎಂದಲಾವುದು—೫೪.

ಟೀ|| .....ತೋರಮೊಲೆಯಲ್ಲದೆ ಬತ್ತಿದಮೊಲೆ, ಎಲ್ಲಿನ
ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಣಹೊಮ್ಮಿ ತೋಱುವ ಕುಚಾಗ್ಗಂ ಮೇಲು ಮುಂತಾಗಿರುಹ, ಕೊಟ್ಟು
ಅಡಂಗಿರುಹ, ಈ ಅವಲಕ್ಷಣಂಗಳುಳ್ಳವಳ್ ಭಾಗ್ಯಹೀನೆಯೆಂದಲಿತುಕೊಳ್ಳುದು—೫೫.

1 ಪರಡೊವಿಂತಿದು. 2 ಬತ್ತಿದ ಮೊಲೆ ಎಲ್ಲ, (ಛಂದೋದೋಷವಿದೆ) 3 ಪಾಪಿ(ನಿ?)

* ಈ ವೃತ್ತದ ಎರಡು ಪಾದಗಳು ಮಾತ್ರವೇ; ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ. (ಗೃಹಿತವಾದಂತೆ ಮೂಲ
ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ, ಗ್ರಂಥ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ.)

||ಕಂ|| ಕುಟಾಯೆ ಪೊಣಂಡಾಗಿರೆಯುಂ |
ಕುಟಾದಿರೆಯುಂ ಬೆನ್ನನಿವ್ವಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ ಮೇಣ್ ||
ಸುಟಾ ಬೆನ್ನೋಳ್ ಮೊಲೆಗಂ ಪೊ |
ಕುಟಾಡೆಗಿಮುಳ್ಳಂತೆ ತೋಱಿ ವಿಧವೆ ದಲಕ್ಕುಂ || ೫೬ ||

ಕೊಳೆ ಸೋಱುವ ಕುಳ್ಳಿದ ಕೌಂ |
2ಕುಟವಲ್ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯ ನಿರುತ ರೇಖಾವಳಿ ಕೌಂ ||
ಕುಟ ಮೇಲೆ ತ್ರಿಶೂಲಾ ಕೃತಿ |
ಘಟಾಯಿಸಿ ನಿಲೆ ಕಿಕ್ಕೆಯವಳೆ ತಾಟಿಕೆಯಕ್ಕುಂ || ೫೭ ||

ಮ||ಸ್ರ|| ಕಡುಗುಜ್ಜಂಗಳ್ ಜಘನ್ಯಂಗಳಮನಿಸುವ ತೋಳ್ ರೋಮವೊಂದಿರ್ಪಮುಂಗೆಯ್ |
ನಿಡಿದುಂ ಕೊಂಕುಂ ಕೊರಲ್ ಸ್ತದ ಕದವು ಕರಂ ಕಾರೊಗರ್ ನೀಳ್ ಕಿಗಡ್ಡಂ ||
ಬಿಡುವಾಯ್ ಮಿಕ್ಕುಡ್ಡಮಾಗಿರ್ಪೊಸಡು ಬೆರಳವಲ್ ಕೊಂಕುಮೂಗಲ್ಪ ಕಣ್ಣಳ್ |
ಕಡೆಗಳ್ ಪುರ್ವಂ [ಸಮಂತಂ] ತಸಿಯ ಕುಟಾನೊಸಲ್ ಕೂಡೆ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯಿಯಕ್ಕುಂ || ೫೮ ||

ಕಂ|| ಕಿವಿಗಳ್ ತೋಪೊಡೆ ನಿರ್ಮಾಂ |
ಸವಾಗಿ ಸಿರವ(ರಿಯು)ಸಮವಾಗಿ [ನೆರೆ] ನಿಲೆ ನವಿರ್ಗಳ್ ||
ಕವಲುಂ ಕಡುಗಿಂವುಂ ಪಲ |
ವುವಪ್ಪ ಮುಸುಡುಲುಪುಮಾಗಿ ದುಃಖಿತೆಯಕ್ಕುಂ || ೫೯ ||

ಟೀ|| ಅವಳೊರ್ವಳೆ ಪೊಣಂಡಾಗಿರುಹ, ಅಲ್ಲ ಕುಟಾಯಾಗಿರುಹ, ಇಂತಪ್ಪ ಬೆನ್ನ
(ಭಾಗಂ) ದುಃಖಮಂ ಮಾಡುವುದು. ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದ ಸ.ಟಾ, ಮೊಲೆಗಾದೊಡಂ ಪೊರ್ಕುಬ್ಬಾ
ದೊಡಂ ಬಂದಿರ್ಪಂತೆ ತೋಱಿ ಆ ಸ್ತ್ರೀ ನೈದವ್ಯಮನುಭವಿವಳ್—೫೬.

ಟೀ|| ಕೌಂಕುಟಾ ಕುಟಾಯಾಗಿ ದುರ್ಗಂಧಂ ನಾಣುತ್ರಿರಲ್ ಅವಳ್ ಭಾಗ್ಯಹೀನೆ, ಆ
ಕೌಂಕುಳ ಮೇಲೆ ಸಸಿನವಾಗಿ ತ್ರಿಶೂಲದಾಕೃತಿಯೋಳ್ ರೇಖೆಗಳಿರಲ್ ಅವಳ್ ಕಳ್ಳ ತಾಟಿಕೆಯ
ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಳ್—೫೭.

ಟೀ|| ಅವರಗುಡ್ಡಗುಡ್ಡನಾಗಿ ಕವ್ವಾಗಿರ್ಪ ತೋಳ್, ರೋಮಂತುಂಬಿರ್ಪ ಮುಂಗೆಯ್,
ಉದ್ದಮಾಗಿ ಡೊಂ(ಕೊಂ)ಕಾಗಿರ್ಪ ಕೊರಲ್, ಪತ್ತಿದ ಗಲ್ಲಂ, ಅವಾರ ಕಪ್ಪನುಳ್ಳ ತುಟಿ, ಉದ್ದ
ಮಾಗಿರ್ಪ ಗಡ್ಡಂ, ಬಿಟ್ಟ ಬಾಯ್, ಉಬ್ಬಿದಪೊಡು, ಅಗಲಮಾಗಿರ್ಪ ಪಲ್, ಡೊಂ(ಕೊಂ
ಕಾಗಿರ್ಪ ಮೂಗು, ಕುಟಾಯಾಗಿರ್ಪ ಕಣ್, ಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಪುರ್ವಗಳ್, ಅಸಿದಾಗಿ ಕುಟಾಡ್ಯಾ
ಗಿರ್ಪ ಪಣಿ ಇಂತಪ್ಪ ಅವಯವಂಗಳನುಳ್ಳಕೆ ಭಾಗ್ಯಹೀನೆಯಪ್ಪಳ್—೫೮.

ಟೀ|| ಕಿವಿಗಳ್ ಮಾಂಸಂಗಳಲ್ಲದೆ ಇರುಹ, ನೆರೆಗಳ್ ಡೊಂಕಾಗಿ ತೋಱುತಿಹ ಕೇಶಂ
ಗಳ್ ಕವಡು ಕವಡಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಗುಡ್ಡನಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳಿಂದ ದುಃಖಿತೆ
ಯಪ್ಪಳ್—೫೯.

1 ಗಮಳಂತೆ. 2 ಕುಳದವಳ್. 3 ಕಳೆಯದುರತು ಏತೆ. 4 ಗಳಘನ್ಯಂಗಳಮಗಳಿನವ, ತೋಳು
ವೆಂದಿಪ್ಪ. 5 ಗೂಡುಂ.

ಕಂ|| ಕಡುಕೆಚ್ಚನೆ ಕಡುಗಂಟುಳ್ |
 ಕಡುನಿಡಿಯಳ್ ಕರಮೆ ಗುಜ್ಜೆ ಮೇಣ್ ಕರಮುಸಿಯಳ್ ||
 ಕಡುದೊಡ್ಡೆಯನಿಪ್ಪೊಡಂ ನೋ |
 ಲ್ಪೊಡೆ ಪುರುಷಾಕಾರಿಯಪ್ಪೊಡಂ ಕಷ್ಟೆಯವಳ್ || ೬೦ ||

ಚಂ|| ನಗುವೊಡೆ ಗಲ್ಲಗಲ್ಲಿ ಕುಲಾ¹ಯಾದೊಡೆ ಪಟ್ಟಿಡೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಳೆ ಸೋ |
 ದುಗುವೊಡೆ ಮೇಲು²ಮಾಗ ನಡೆವಪೊಡಧೋಮುಖಿಯಾಗಿ ನೋಟಿಪ್ಪೊಡು ||
 ಬೈಗದೊಡವಿಂದಮಿಪ್ಪೊಡೆ ನೆಲಂ ನಡೆವಲ್ಲಿ ನಿರಂತರಂ ಧಿ |
 ದ್ಧಿಗಲೆನುತಿಪ್ಪೊಡಾಕೆ ಪತಿವಿತ್ತ ಚರಿತ್ರವಿಹೀನೆ ನಿಶ್ಚಯಂ || ೬೧ ||

ಕಂ|| ಕಾಲುಗುರ್ಗಳ ಮೊಹನಂತರಿ |
 ಮೇಲೆ ಕರಂ ಸೆರೆಗಳಾಗಿ ಕೊಂಕಿದ ಬೆರಲಾ ||
 ಬಾಲಿಕೆ ಕರನೊಡವಾಟಲು |
 ಮಾಲಕ್ಷಣದಾಕೆ ಯೋಗಿಯೆನಿಸುತೆ ತೊಲಲ್ಪಳ್ || ೬೨ ||

ಉ|| ಕಾಂತೆಗೆ ಕಾಲೊಳಂ ಕಟಿಯೊಳಂ ಪುರುಷಂಗೆ ಶಿರೋಮುಖಂಗಳೆಂ |
 ಬಿಂತೆರಡುಂ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗುತ್ತ ಮಲಕ್ಷಣಮೊಂದಿ ತೋರ್ಪೊಡ ||
 ತ್ಯಂತ ಶುಭಂ ವರಾಂಗಸನಾ ವೃಷಣೇಕ್ಷಣ ಶುಕ್ಲಸತ್ಯಮಾ |
 ಭೃಂತರಮಾವ ಲಕ್ಷಣಮುಮಿಂತಿವೆ ಬಲ್ಲಿದನೋದಿನಿಪ್ಪದೊಳ್ || ೬೩ ||

ಟೀ|| ಅತಿಕೆಂಚಿಯಾಗಿರುಹ, ಅತಿಕರಿಕೆಯಾಗಿರುಹ, ಅತಿಯುಧವಾಗಿರುಹ, ಅತಿಗುಡ್ಡನಾಗಿರುಹ, ಅತಿಅಸಿಕೆಯಾಗಿರುಹ, ಅತಿದೊಡ್ಡೆಯಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳಾಗಿ ತೋಟಾಕೆ ಪುರುಷಾಕಾರಮಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಆಕೆ ಅತಿಕಷ್ಟೆಯಪ್ಪಳ್—೬೦.

ಟೀ|| ನಗುತಿರ್ಪಲ್ಲಿ ಗಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಕುಲಾ ತೋಟಹ, ನಿವ್ರ ಗೆಯ್ಪಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಂದೆ ಲೋಳೆ ಸುಂಯುತಿರುಹ, ಮೇಲುಂಗಾಗಿ ನಿಲುಹ, ನಡೆವಾಗಳಧೋಮುಖಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ನಡೆಹ, ಉಬೈಗಂ ಮಿಗಿಲಾಗಿರುಹ, ನಡೆವಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತಂ ಬರುಹ, ಆ ಸ್ತ್ರೀಯುಂ ಪುರುಷನಿಂದೆಯುಂ, ಧನದಿಂದೆಯುಂ, ಚರಿತ್ರದಿಂದೆಯುಂ ಇಲ್ಲದಿರ್ಪಳ್ಪಳ್—೬೧.

ಟೀ|| ಕಾಲುಗುರ್ಗಳ ಮೊಹದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಲವಾಗಿರುಹ, ಕೆಯ್ಯಮೇಲೆ ಸೆರೆಗಳ ತೋಟುತ್ತಿರುಹ, ದೊ(ಕೊ)ಂಕಿದ ಬೆರಲ್ಗಳಾಗುಹ, ಇಂಥಹ ಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷ ಸಂಗಂ ಕ್ಷಣಮುಮಿಲ್ಲದೆ ದಿವ್ಯಯೋಗಿನಿಯಾಗಿ ತೊಳಲುತ್ತಿರ್ಪಳ್—೬೨.

ಟೀ|| ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗೆ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಪಚ್ಚಳದಲ್ಲಿ, ಪುರುಷರ್ಗೆ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೆರಡು ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪುರುಷರ್ಗೆ ಉತ್ತಮವಹಂಥಾ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಟುತ್ತಿರಲ್ ಆತ್ಯಂತಮುತ್ತಮುಂ. ಮುಖಂ (ವರಾಂಗಂ=ಗುಹ್ಯಂ ಎಂದಿರಬಹುದು, ಮುಖವೆಂದಲ್ಲ) ನಾಲಗೆ, ವೃಷಣಂ, ನೋಟಂ, ವೀರ್ಯಂ, ಸತ್ತಂ ಇವು ಅಂತರ್ಲಕ್ಷಣಂಗಳೊಳಗೆ ಸಾಮುದ್ರಿಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮಂಗಳೆಂದು ಪೇಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು—೬೩.

¹ ಯಾಗಿಪ್ಪಡೆ. ² ಮಾಗಿ ಎನೆ ಬಪ್ಪೊಡೆ ಮುಪ್ಪಿ. ³ ಡಲಂ ನಡೆ. ⁴ ಪತಿವಿತ್ತ. ⁵ ಗಿಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು.

ಕಂ|| ತಲೆಗಾತ್ರ ಸ್ವರಣಂ ನರ |
 ವುಲಿ ಕಾಲೆಳ್ಳಲ್ಪ ಚ(ಂ)ಮ್ಪಿಳ್ಳೆಂದಿನಿತುಂ ||
 ಬಲದೊಳ್ ಪುರುಷಂಗೆಡದೊಳ್ |
 ಲಲನೆಗೆ ಸಮನಿಸಿದೊಡಿಸ್ಪ ಫಲನುಂ ಕುಡುಗುಂ || ೬೪ ||

— ಇಂತು ಸ್ತ್ರೀಲಕ್ಷಣಂ —

(೩) ಗಜಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಇನ್ನು ಗಜಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟೈಂ

ಮ|| ಕರಮುಧುಂ ಪ್ರತಿಮಾನಮಾಗದಿರೆ¹ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಂ (ವಾಹಿತ್ಯಂ) ದೃಢಂ ಸ್ಥೂಲಮಾ |
 ಗರೆ ಪೂರ್ಣಂ ಸಕಳಾಂಗಮಾಗರೆ ಸರೋಮಂ ನೀಳ್ವ²ವೆತ್ತೋಷ್ಯಮಾ ||
 ಗರೆ ಸೋತ್ತಂಗ ಕಟಂಗಳಾಗಿರೆ³ ಬೃಹದ್ವಿಸ್ತೀರ್ಣಕುಂಭಾಗ್ರಮಾ |
 ಗರೆ ಸದ್ವಿಂದು ಸುರಕ್ತಮಾಗರೆ ಮುಖಂ⁴ ತ್ರಿಕಾರಣಂ⁵ ವಾರಣಂ || ೬೫ ||

ಮ|| ನಿಡಿಪ್ಪಂಗಳುಲಿ ಕೆಂಪುವೆತ್ತ ವಿಪುಳಶ್ಲೋತ್ರ(ಸ್ಪ್ರೋತಂ) ಲ(ರ)ಸಪ್ತಸ್ವರಂ |
⁶ಕಡುಗಂಪುಣ್ಣುವ ಸುಯ್ ಪೊದಲ್ಪ ನಳಿಯುಂ ನಿಲೋಮಮುಂ⁷ ನುಣ್ಣಿತುಂ ||
 ನಿಡಿದುಂ ಬಟ್ಟಿತುಮಪ್ಪ ಕೆಯ್ ಮದ(ಧು)ನಿಭಂ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಮ್ಪೊಳ್ಳಡಂ |
 ಬಡಗಣ್ಣೊ ಪ್ಪುವ ದಕ್ಷಿಣೋನ್ನತರದಂ ತಾನಾಗೆ ಪೂಜ್ಯಂ ಗಜಂ || ೬೬ ||

ಟೀ|| ಮಂಡೆ, ಶರೀರಂಗಳುಂ ಕೆತ್ತುತ್ತಿಹ, ನರವಲ್ಲಿ (ವುಲಿ) ಕಾಲೆಳ್ಳಲ್ಪ, ಮಟ್ಟಿ, ಚಂಮಳ್ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ ಬಲದೊಳ್ ಪುರುಷಂಗೆ ಆದೊಡಂ, ಎಡದೊಳ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗೆ ಆದೊಡಂ ಉತ್ತಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಇಷ್ಟಾರ್ಥಮೆಲ್ಲಮಂ ಸಲಿಸುವುದು—೬೪.

ಟೀ|| ಸೊಂಡಿಲುಧವಾಗಿರುಹ, ಶರೀರಂ ಸುಂಡಿಲಿಂದಂ ಗುಡ್ಡನಾಗಿರುಹ, ಹಿಂಭಾಗಂ ದೃಢವಾಗಿರುಹ, ಅವಯವಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುಹ, ರೋಮಸಹಿತವಾಗಿ ಕೆಳಗಣ ತುಟಿ ನೀಳವಾಗಿರುಹ, ಗಲ್ಲಂಗಳುನ್ನತವಾಗಿರುಹ, ಕುಂಭಸ್ಥಲಂಗಳ ತುದಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿ ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿರುಹ, ಮುಸುಡಲ್ಲಿರ್ಪ ಚಿ(ಪ್ಪು)ಬುರ್ಗಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಇರುಹ, ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಅನೆ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರ್ಪುದು—೬೫.

ಟೀ|| ಉನ್ನತವಹಂಥ ಕಾಲ್ಪೆರಲ್ಗಳ, ಕೆಂಪಾಗಿ ದೊಡ್ಡತ್ತಾಗಿರ್ಪ ಕಿವಿಗಳ್, ಧ್ವನಿ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರ್ಪ ಸೊಂಡಿಲ ತುದಿ, ಗಲ್ಲದಿಂದ ಬಹಂಥಾ ಉಸಿರ್ (ಸುಮಾಸನೆ ನಾಟುತ್ತಿಹ ಉಸಿರ್?) ತೋಟುತ್ತಿಹಂಥಹ ಎಳೆಗಳ್, ರೋಮಮಿಲ್ಲದೆ ನುಣ್ಣಿತ್ತಾಗಿ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಉದ್ದವಾಗಿರ್ಪ ಸೊಂಡಿಲ್, ಮದಮನುಳ್ಳದಾಗಿ ಒಂದನ್ನೊಂದು ಒರಸುತಿಹಂಥ ಪೊಳ್ಳೊಡೆಗಳ್, ಸಣ್ಣ ಮಾಗಿರ್ಪ ಕಣ್ಣಳ್, ಎಡದಿಂದಲುಂ ಬಲದಂತಮುಧವಾಗಿರುಹ ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳ ಅನೆ ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವುವುದು—೬೬.

¹ ಬಾಹ್ಯಸ್ಥಂವೃತ್ತಂ. ² ವೆತ್ತಿಪ್ಪ. ³ ಬೃಹದ್ವಿಸ್ತೀ. ⁴ ತ್ರಿಕಾರಣಂ. ⁵ ಕಡಗಂಪು. ⁶ ಗುಡ್ಡದು, ಗಡಿದುಂ. ⁷ ಪೊಳ್ಳುಡಂ, ಮೊಳಿದಿಂ.

ಕಂ|| ಪಾರಿವದ ಮೀನ ನಯನಾ |
ಕಾರಪೊಡಂಬಡೆ ಪೊವಟ್ಟು ನೀಳ್ತೆನೆವೆಗಳ್ ||
ನೇರಿದುವಾಗಿರೆ ರದನಗ |
ಕಾರಾ ? ಮಧುಪಿಂಗಲೋಚನಂಗಳ್ ಶುಭದಂ || ೬೭ ||

ಅರಣಾಗ್ರಪಲ್ಲವಂಗಳ್ |
ಸೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ ವೃತ್ತಮಲ್ಲದತಿಮ್ಮದು ಚಿಬ್ಬುಂ ||
ದೊರೆಕೊಳೆ ದುಂದುಭಿನಿನದಂ |
ಕರಿವರ್ಣಮದಾಗೆ ಪೂರ್ಣಫಲಮಂ ಕುಡುಗುಂ || ೬೮ ||

ಪೃಥ್ವಿ|| ಸಮಾನಮೆನಿಸಿದುರ್ ಮೇಗಡರ್ಪು¹ತೋರ್ಪರೋಮಂಗಳು |
ಳ್ಳಮುತ್ತವೆನೆ ನಿಮ್ಮಮಾಗಿ ಸೊಗಯಿಪ್ಪ ನಿಯಾರಣಕಂ ||
ಸಮುನ್ನತಮೆನಿಸ್ತವಗ್ರಹಮನೂನೊಪಿನಂ ಸಮು |
ದ್ವಮಾಗಿ ಕಡುಗುಜ್ಜನಪ್ಪ ಕೊರಲಾಗೆ ಪೂಜ್ಯಂ ಗಜಂ || ೬೯ ||

ಮ|| ಸ್ಥಿರದೀರ್ಘಾಸನಮೊಪ್ಪುವುನ್ನತ ಶಿರೋವೀರ್ಭಾಗ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮ |
ಪುರಮಿಂಬೊಪ್ಪುವ ಕುಕ್ಷಿ ಚೆಲ್ವನೊಳಕೊಂಡಾ ಚೂಚಕಂ ದೀರ್ಘರ ||
ಕ್ತ ರುಚಿತ್ತಂ ಸ್ಥಿರಪಾಹನಂ ವಿಪುಳ ನಿರ್ಲೋಮಾಂಡಕೋಶಂ ಮನೋ |
ಹರಸತ್ವೇಚಕಮುದ್ಭವಾಳಧಿ ಗಜೇಂದ್ರಕ್ಕಾದೊಡತ್ಪುತ್ರಮಂ || ೭೦ ||

ಟೀ|| ಪಾರಿವಾಣದ ಹಕ್ಕಿಯ ಮೀನಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಛಾಯೆಯನುಳ್ಳ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ, ದಟ್ಟಿದುವಾಗಿ ನೀಳಮಾರ್ಗಕ ಕಣ್ಣಿವೆಗಳ್, ನೀಳಮಾರ್ಗಕ ದಂತಂಗಳ್, ಅಲಿಗಳ್ ಜೇನತುಪ್ಪದ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಪೊಂಬಣ್ಣವಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಆನೆ ಉತ್ತಮಂ—೬೭.

ಟೀ|| ಎಳವಳಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಸೆರೆಗಳಲ್ಲದೆ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿ ಇರ್ಪ (ಇರದ) ಚಿಬ್ಬುಗಳಾಗೆ, ಭೇರಿಧ್ವನಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯನುಳ್ಳ ಧ್ವನಿ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಧ್ವನಿಗಳನುಳ್ಳ ಆನೆ ಪೂರ್ಣಮಪ್ಪ ರಾಜ್ಯಪದಮಂ ಕುಡುವುದು—೬೮.

ಟೀ|| ಸಮನಾಗಿ ವೇಲಕ್ಕೆ ಅಡರಿ ತೋಟಾದ ರೋಮಂಗಳುಳ್ಳ ಮುತ್ತಕಂ, ಗುಲಿಯಾಗಿ ಜೆಂದವಾಗಿ ಇರ್ಪ ಕಡೆಗಣ್ಣಮೊದಲ್. ಉನ್ನತಮಾರ್ಗಕ ಪಣೆ, ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದೆ ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರ್ಪ, ಮುತ್ತಕದ ಹಿಂದೆ, ಗುಡ್ಡವಾಗಿರ್ಪ ಕೊರಲ್ ಈ ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳ ಆನೆ ಪೂಜೆಗೆ ಯೋಗ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೬೯.

ಟೀ|| ದೃಢವಾಗಿ ಉದ್ದವಾಗಿ ಇರ್ಪ ಪೆಗಲ್, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉನ್ನತಮಾರ್ಗಕ ಶಿರಸ್ಥಾನಂ, ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿರ್ಪ ಉರಸ್ಸು, ತೆಪುನುಳ್ಳ ಹೊಟ್ಟೆ, ಚೆಲ್ವನಾಗಿರ್ಪ ಮೊಲೆಯಸ್ಥಾನಂ, ನಿಡಿದಾಗಿ ರಕ್ತವರ್ಣವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ(ರ್ಪ)ರುಹ, ಕುಲಾಯಸ್ಥಾನಂ, ರೋಮಮಿಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿರ್ಪ ವೃಷಣದ ಮೊದಲ್, ಜೆಂದವಸ್ಸು ಹಿಂಭಾಗಂ, ಉತ್ತಮವಾಗಿರ್ಪ ಬಾಲಂ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ ಆನೆಗಳ್ಗೆದೊಡೆ ಉತ್ತಮಂ—೭೦.

1 ಕೋವಿಪ. 2 ಮುತ್ತವೆ ನಿಮ್ಮವನ್ನವಾಗಿ. 3 ಸೀನಂ.

ಮ|| ಪುದಿ¹ದೊಂದಿದರ್ಲರ್ಗಣ್ ವರಾಹಜಘನಂ ಸದ್ವೃತ್ತಮಪ್ಪೀವಮೆ |
ಯ್ವಿ ದೃಢತ್ವಂಬಡೆದಿದರ್ ಪಾದತಳವಮುಂ ನಾಲ್ಗಲ್ಲಮಿರ್ಪಪ್ಪು ಮೇಣ್ ||
ಪದಿನೆಂಟಪ್ಪ ನಖಂ ವಿರಾಜಪೊಡಮಯ್ಯಾ²ಕೀಲು ಹಸ್ತಪ್ರಮಾ |
ಣದ ಹಸ್ತಿಪ್ರಕರಂ ಧರಾಧಿಪತಿಗಾಯುಂ ಶ್ರೀಯಮಂ ಮಾಡುಗುಂ || ೭೧ ||

ಚಂ|| ಜಿಗುಟಿಯ ಮಾಲ್ಕಿಯಂ ತಳೆದ ಕೆಯ್ ಲಘುಪುಷ್ಕರವಾದಮಂಡ(ಮೊಂದಿ)ವಂ |
ದಿಗಳೆನಿಸಿದರ್ ದಂತಯುಗಮೊಪ್ಪಿದ ಕರ್ಪಸೆವಾ ಬೃಹತ್ಕಚಂ ||
ಬುಗುಟೊದವಿದರ್ ನಾಭಿ ಪೊಪಪೊಡ್ಡೆ(ಣ್ಣ)ದ ಮುಷ್ಕಮೆಟಲ್ವ ಪೇಚಕಂ |
ಮಿಗೆ ಪಲವುಂ ಕರಂ ಕೆಲವುಮಪ್ಪುಗುರಾಗೆ ಗಜಾಳಿ ನಿಂದಿತಂ || ೭೨ ||

— ಇಂತು ಗಜಲಕ್ಷಣಂ —

(೪) ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣಂ

ಮ|| ಇನ್ನಶ್ವಲಕ್ಷಣಮಂ ವೇಲ್ವೆಂ —

ಕಂ|| ಅಂಗಂ ಬಹುವಿಧದಾವ |
ತಫಂ ಗತಿ ಹೇಷಿತರವಂ ಲಸದ್ವರ್ಣಂ ಸ ||
ತ್ವಂ ಗಂಧಂ ರುಚಿಯೆಂದ |
ಷ್ವಾಂಗಂ ಹಯಲಕ್ಷಣಂ ಯಥೋಚಿತಮಕ್ಕುಂ || ೭೩ ||

ಟೀ|| ಅರ್ಧ ಅರಳಿದ ಪೂವಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯನುಳ್ಳ ಕಣ್, ವರಾಹದ ಮರ್ಯಾದೆಯನುಳ್ಳ ಮುಂದಣ ಉರಂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರ್ಪ ತೊಡೆ, ದೃಢವಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರ್ಪ ಪಾದತಳಂ ನಿಡಿದಪ್ಪ ಪಜ್ಜೆ, ನಾಲ್ಕು ಕಾಲ್ಗೆಯುಂ ಕೊಡಿ ಇರ್ಪತ್ತಾದೊಡಂ, ಪದಿನೆಂಟಾದೊಡಂ ಉಗುರ್. ಒಪ್ಪುವ ಅಯ್ವಿ ಹಸ್ತಂ, ಅಟುಹಸ್ತಂ, ಏಟುಹಸ್ತಂ ಪ್ರಮಾಣಮನುಳ್ಳ ಉದ್ದಂ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಆನೆ ರಾಜಯೋಗ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೭೧.

ಟೀ|| ಜಿಗುಟಿಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಆಕಾರದಂತೆ ತುದಿಮೊದಲ್ ಸಣ್ಣನಾಗಿ ನಡು ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿಹ ಅಲ್ಪಾ ಸಣ್ಣವಾಗಿಹ³ಭಂಕೆಯ್, ಜಡವಾಗಿ ತುದಿ ಕೊಡಿ ಇಹ ಎರಡು ದಂತಂಗಳ್. ಕಪ್ಪಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿ(ರ್ಪ)ರಲ್ ಮೊಲೆಗಳ್, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬುಗುಟಾಗಿ ಪಾಯ್ವಿರ್ಪ ಪೂರ್ಕುಟ್. ಒಳಯಂಕೆ ಪಾಯ್ವಿರ್ಪ ಮುಷ್ಕಂ, ಬಡವಾಗಿರ್ಪ ಹಿಂಭಾಗಂ, ಕಾಲಕೆಯ್ಯುಗುರ್ಗಳ್ ಕಟ್ಟಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಿಟಾದಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಆನೆ ಆ ಲೇಸಂ ಬಯಸುವಂಗೆ ನಿಂದಿತಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೭೨.

ಟೀ|| ಶರೀರದ ನಾನಾಪ್ರಕಾರಂ, ಸ.ಟುಗಳ್, ನಡೆ, ಹೇಷಿತರವಂ, ಒಪ್ಪುತ್ತಿರ್ಪ ವರ್ಣಂ, ಸತ್ವಂ, ಪರಿಮಳಂ ರುಚಿ, (ವಾಯು) ಎಂದು ಎಂಟು ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ ಕುದಿರೆಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿರ್ಪವು—೭೩.

1 ದೋದಾದಿದರ್ಲರ್ಗಣ್. 2 ಮದ್ದಾಡ್ವಾಮಿಪತ್ತು. 3 ಚರಿಕೆ.

೧ (ಅಂಗಲಕ್ಷಣಂ)

ಮಾತ್ರ|| ಕಿವಿ ಮುಷ್ಯಂ ಕುಷ್ಟಿ ಕಂ ಸಂಧಿಗಳಿವು ಲಘು ಕಂಠಂ ಮುಖಂ ಜಂಘೆಯೆಂಬಿಂ |
ತಿವು ದೀರ್ಘಂ ಲೋಚನಂ ವಾಯ್ ರದನಮಿವು ಘನಂ ವಾಳಮುಂ ವಕ್ಷಮುಂ ಪ ||
ಶ್ವಿವಮುಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾದಂ ಮೃದುತರವಳಯಂ ಸೃಕ್ತಮುಂ ಜಹ್ವೆಯುಂ 1 ಮೆ |
ಯ್ಯವಿರ್ಗಲ್ ತೋಳ್ ಕುಷ್ಟಿಯೆಂದಿತಿವು ತನುವೆನಿಪೊಂದಶ್ವಮುರ್ವಿಶಪೂಜ್ಯಂ || ೭೪ ||

ಚಂ|| ಕಿವಿಗಳನೊತ್ತೆ ನೆತ್ತರತಿರಕ್ತಮದಾಗಿರೆ ಕಣ್ಣೊದಬ್ಬು ತೋ |
ಉಮೊಡೊಳವೊಕ್ಕು ನೀರನಡಮುಣ್ಣೊಡೆ ಕೂರ್ಚೆಗಳಾರೆ ಕೋಟಾಯಾ ||
ರೆವೊಲಿರೆ ಮುಷ್ಯಮೊಂದೆನಸು ನೇಲ್ದಿರೆ ಸೂಸದೆ ಸೈತುಮೆಯ್ದೆ ಪ |
ಕ್ಷವುಮಪರಪ್ರದೇಶಮುಮಗಲ್ಲಿ ವಾಜಿ ಚಿರಾಯು ನಿಶ್ಚಯಂ || ೭೫ ||

ಪಿ|ಅಕ್ಕರಂ|| ನಡುವ(ಣ) ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣೆಯೆರಡೆರಡುಂ ಪಲ್ ನಿಜವಾಗಿರ್ಕುಟಂತಿರೆ
ಸಂದಂಶ(ಮಕ್ಕುಂ) |
ನಡುವಣೆರಡುಪಲ್ ಮಧ್ಯಮಂ ಪಾರ್ಶ್ವದಂತದ್ವಯಮಕ್ಕುಂ ಪಾರಿಪಾರ್ಶ್ವ
(ಪಕ್ವೆಂ) ||
ಕಡೆಗಳೆರಡು ಪಲ್ಲಕ್ಕುಮಿಮೆಟ್ಟ ಪಲ್ಲಳ್ ಹಯವೃಂದಕ್ಕೊಂದು ತಿಂಗಳೆ |
ರಡುಮೊಳೆಗುಮಿಮಾಲುಕ್ಕಿಯೆಳಾಲುಂ ತಿಂಗಳೊಳ್ ಕೂಡೆ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಮಕ್ಕುಂ || ೭೬ ||

ಟೀ|| ಕಿವಿ, ಮುಷ್ಯಂ, ಹೆರಡಿನಸಂದು, ಸರ್ವಸಂದುಗಳ್ ಇವು ಸಣ್ಣವಾಗಿರುಹ, ಕೂರಲ್ ಮುಸುಡು, ಮೊಟಕಾಲ್ ಇವು ಉದ್ದವಾಗಿರುಹ, ಕಣ್, ಬಾಯುವೊಳಗು [ಪಲ್] ದಟ್ಟಿತ್ತಾಗಿರುಹ, ಬಾಲಂ, ಉರಂ, ಹಿಂಭಾಗಂ ಇವು ಅಗಲವಾಗಿರುಹ, ದೇಹದಲ್ಲಿರ್ಪ ರೋಮಂಗಳ್ ಮೃದುವಾಗಿರುಹ, ಕಟೆವಾಯ್, ನಾಲಗೆ, ಅಂಗಕೂದಲ್ಗಳ್, ತೋಳ್, ಹೊಟ್ಟೆ ಇವು ಸಣ್ಣವಾಗಿರುಹ, ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಣಮುಳ್ಳ ಕುದಿರೆ ಅರಸುಗಳೆಂದೆ ಪೂಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೭೪.

ಟೀ|| ಕಿವಿಗಳನೊತ್ತಲ್ ರಕ್ತಂ ಬರುಹ, ಕಣ್ಣಳ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರುಹ, ನೀರಂ ಕುಡಿವಾಗಳ್ ಮುಸುಡ ಅಟ್ಟಿ ನೀರ್ಕುಡಿದು, ಕಿಟಗೊಟಗಿನ ಅರೆಗಳ್ ಕೂಂದಲ್ ಸಹಿತವಾಗಿ ಕೋಟಾಯ ಅರೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮೊನೆಯಾಗಿ ಇರುಹ, ಮುಷ್ಯಮುಮೊಪ್ಪಟ್ಟಿ ನೇಲ್ದಿರುಹ ಸಸಿನವಾಗಿ ಹಿಂಭಾಗ ಮುಂಭಾಗಂಗಳ್ ಅಗಲವಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಕುದಿರೆ ಸಂಪೂರ್ಣಮವ್ವಯುಷ್ಯಮನುಳ್ಳದೆಂದು ಮೇಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೭೫.

ಟೀ|| ನಡುವಣ ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣ ಎರಡೆರಡುಂ ಪಲ್ಲಳ್ ಇರ್ಕುಟಂತಿರ್ಪದಲುಂ ಸಂದಂಶಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಎರಡು ಕಡೆಯ ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣ ಎರಡೆರಡು ಪಲ್ಲಳ್ ಮಧ್ಯಮವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಕಡೆಕಡೆಯ ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣ ಎರಡೆರಡು ಪಲ್ಲಳ್ ಪಾರಿಪಾರ್ಶ್ವ(ಪಾರ್ಶ್ವ)ವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಈ ಪಲ್ಲಳ್ ತಿಂಗಳೆರಡೆರಡರ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಅಲು ತಿಂಗಳೆ ಪನ್ನೆರಡುಂ ಪಲ್ಲಳುಂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪುಟ್ಟುವು—೭೬.

1 ಮೃವರ್ಗಲ್ಗಳ್. 2 ವಿತ್ತಿಂಗಳೊಳ್ ಬರ್ಕುಮಿಮಾಲುಕ್ಕಿಯೆಳಾಲುಂ ತಿಂಗಳೊಳ್ ಪನ್ನೆರಡದಶನಮುಂ ಕೂಡೆ. (ಈ ಅಕ್ಕರವೃತ್ತದಲ್ಲಿ ಛಂದೋದೋಷವಿದೆ.)

ಕಂ|| 1 ಕರದಿಂ ಪಲ್ಲಳುಮಧರೋ |
ತ್ತರಸಂದಂಶಂಗಳಾದಿಯಾಗಿರೆ ಬರಸಂ ||
ಬರಮೆರಡುತಿಂಗಳಂತೊ |
ಟ್ಟಿರಡೆಡುಂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಂ ತಳೆಗುಂ || ೭೭ ||
ಬರಸಮರೆಗಶ್ವದಶನೋ |
ತ್ಯರಂಗಳಿನಿಸಿನಿಸು ಕೆಂಪನುಂವರಿಸುಗುಮಂ ||
ತೆರಡುಂ ಬರಿಸಕದು ಕಷಾ |
ಯರುಚಿಯನಾಳ್ಳುಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ || ೭೮ ||

ಸ್ತ|| ಸಂದಂಶಂ ಬೀಟ್ಟು ಮಶ್ವಕ್ಕೆ ರಡು ಬರಸಮುಂ ತಿಂವೆ ಮೂಟಬ್ಬದಿಂ ಬಂ |
ದೊಂದಿರ್ಕುಂ ಮಧ್ಯಮಂ ಮೂಟರೆ ಬರಿಸದೆ ಬೀಟ್ಟುಂ ಚತುರ್ಥಾಬ್ಬದಿಂ ಬಂ ||
ದೊಂದಿರ್ಕುಂ ಪಾರಿಪಕ್ವಂ ದಳಯುತುಚಿರಾಬ್ಬಂ (ಬರಲ್) ಬೀಟ್ಟುಮಯ್ಯಾ |
ದಂದೆಲ್ಲಂ ಬರ್ಕುಮಲ್ಲಿಂ ಬಲಾಯುಮನಿತುಮುಂ ವ್ಯಂಜನಕ್ಕಾಶ್ರಯಂಗಳ್ || ೭೯ ||

*ಚಂ|| ಕಡುಗರಿದಪ್ಪ ಲೇಖಿಯದು ಕಾಳಿಕೆ ಪೊನ್ನಿನರೆಖೆಯಂದಮಾ |
ಗೆಡೆಗುಡೆ ರೇಖೆ ಪೊಂಗೆಬೆಳ್ಳವೆತ್ತವರೆಯಂತಿರೆ ಶುಕ್ತಿಸುಟ್ಟಿನಂದಮೊ ||
ಪ್ಪೆಡೆಗುಡೆ ಕಾಕ ಮಾಸ್ತಿ ಕದ ಶಂಬದುಲೂಕದ ವರ್ಣ(ಮಾರ್ಗ)ದಂತಿರ |
ಪೊಡೆ ಪಡೆಗುಂ ಮಹಾಪೆಸರ್ಗಂ ಚಳನಂ ಪತನಂ ಯಥಾರ್ಥಕಂ || ೮೦ ||

ಟೀ|| ತಲುನಾಯಿಂದೆ ಸಂದಂಶಮೆಂಬವೆಸರನುಳ್ಳ ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣೆರಡೆರಡುಂ ಪಲ್ಲಳ್ ಮೊದಲಾಗಿ ವರ್ಷಂ ತುಂಬುವನ್ನೆವರಂ ಎರಡೆರಡುಂ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೇಲಣ ಕೆಳಗಣೆರಡೆರಡು ಪಲ್ಲಳ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪನ್ನೆರಡುಂ ಪಲ್ಲಳುಂ ಬೆಳ್ಳವು—೭೭.

ಟೀ|| ಪದಿನೆಂಟು ತಿಂಗಳೆ ಕುದಿರೆಯ ಪಲ್ಲಳ್ ಕೆಂಪವು. ಅಲ್ಲಿಂದಂ ಮೇಲೆರಡು ಬರಿಸಕ್ಕೆ ಕಷಾಯದವರ್ಣದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವರ್ಣಮವು—೭೮.

ಟೀ|| ಸಂದಂಶಮೆಂಬೆರಡುಂ ಪಲ್ಲಳ್ ೩ ಎರಡು ಬರಿಸಂ ತುಂಬಲ್ ಬೀಟ್ಟುವು, ಮೂಜನೆ ಯವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮರಲು ಪುಟ್ಟುವು; † ಮೂಟನೆಯ ವರ್ಷಂ ತುಂಬಲ್ ಮಧ್ಯಮದೆರಡೆರಡು ಪಲ್ಲಳ್ ಬೀಟ್ಟುವು; ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಪುಟ್ಟುವು; ಪಾರಿಪಕ್ವಮೆಂಬೆರಡು ಪಲ್ಲಳ್ ನಾಲ್ಕನೆಯ (ಲ್ಕವರೆ?) ಬರಿಸಕ್ಕೆ ಬೀಟ್ಟುವು; ಆಯ್ದನೆಯ ಬರಿಸಕ್ಕೆ ಮರಲು ಪುಟ್ಟುವು. ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಪನ್ನೆರಡು ಪಲ್ಲಳುಂ ಪುಟ್ಟಿ ಪಂಚಾ(ಜಾ)ರಿಸಲ್ ಬೆಂಜನಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯಮವುದು—೭೯.

ಟೀ|| ಪಂಚಾ(ಜಾ)ರಿಸದ ಆಯ್ದ ವರ್ಷದಿಂ ಮೇಲೆ ಆ ಪಲ್ಲಳ ಮೇಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಿದಾಗಿ ಕ(ಗೆ)ರೆ ಪುಟ್ಟಿಲ್ “ಕಾಳಿಕೆ” ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಬಂಗಾರದ ಗೆರೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವರ್ಣಂ

1 ಕರದಿಂ. (ಬೀಳೆಯು ಇಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಿಲ್ಲ.) 2 ಮಯ್ಯಾರಾದಂ. 3 ಮರಿಯು.

* ಕಡುಗರಿದಪ್ಪರೇ.....ಯಂದಮಾಗಿರೆ ತೋರ್ವ ರೇಖೆ. ಈ ಛಂದಸ್ಸು ಕಟ್ಟಿದೆ.

‡ ಕ್ರಮವನ್ನನುಸರಿಸಲು ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷ ಎಂದಿರಬೇಕು.

† ಮೂಟವರೆ.

ಕಂ|| ಸಂದಂಶಮಧ್ಯಮಾಂಕಿತ |
ಮೆಂದಿಂತಿವು ಕಾಳಿಕಾದಿ ಗುಸ್ತುಂಜನಮೋ ||
ರೊಂದಬ್ಬಮಿಕ್ಕುವಿಾಕ್ರಮ |
ದಿಂದಂತವು ಮೂಟುಮೆಯ್ದು ವರ್ಷಮನಾಳ್ || ೮೧ ||

೨ ಅವರ್ತಂ (ಸುಟು-ಧ್ರುವಂ)

ಶಿರದೊಳೆರಡೊಂದು ನಿಟಲಾ |
ನ್ತರದೊಳ ತುರಗಪ್ರಪಾಸದೇಶದೊಳಂತೊಂ ||
ದಿರಡುರದೊಳೆರಡು ರಂಧ್ರದೊ |
ಳೆರಡುಪರಂಧ್ರಂಗಳೊಳ ದಶಧ್ರುವಮಕ್ಕುಂ || ೮೨ ||

ಸೊಗಯಿಸೆ ಸೃಕ್ತದೊಳುರದೊಳ |
ನಿಗಾಳದೊಳ 1 ಕಣ್ಣ ಮೂಲದೊಳ ಕೊರಲೊಳ ಬಾ ||
ಹುಗಳೊಳ ಮುಖೆಯೊಳ ಮಡ |
ಪುಗಳೊಳಗಂಶಕದೊಳೊಗೆದ ಸುಟು ಶುಭದಂಗಳ || ೮೩ ||

ಮ|| ಕೊರಲೊಳ ಕಣ್ಣ ಸೆದೊಪ್ಪೆ ದೇವಮಣಿ ಮೇಣ್ ರೋಚಮಾನಂ ಪೊದ |
ಬ್ಬರೆ ಪೂರ್ವಾಂಗದ ದೋಷಮಂ ನಿಟಲದೊಳ ನಿಶ್ರೇಣಿಕಾಕಾರದಿಂ ||
ದಿರೆ ಮೇಣ್ ಪ(ಪು)ಲ್ಲೆಯ ಮಾಲ್ಕಿಯಿಂದಿರೆ ಶಿರೋದೋಷಂಗಳಂ ಮೇಖಳಾಂ |
ತರದೊಳ ತೋಟಾರಿ ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧದ ಶುಭಾವರ್ತಂಗಳುಂ ಪಿಂಗುಗುಂ || ೮೪ ||

ಪುಟ್ಟಲ್ “ಪೊಂಗೆ” ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಬಿಳಿದಪ್ಪ ವರ್ಣಂ ಪುಟ್ಟಲ್ “ಶುಕ್ತಿ” ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ನುಚ್ಚಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವರ್ಣಮಾದೊಡೆ “ಕಾಕ” ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಜೇನತುಪ್ಪಂ, ಶಂಖಂ, ಗೂಗೆ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ವರ್ಣಮಾದೊಡೆ ಸಲವು ಪೆಸರಂ ಪೇಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು-೮೦.

ಟೀ|| ಸಂದಂಶದ ಪಲ್ ಮಧ್ಯಮದ ಪಲ್ ಕಡೆಯ ಪಾಂಪಕ್ತಮೆಂಬ ಪಲ್ಗಳ ಕಾಳಿಕೆ ಮೊದಲಾಗಿ ವ್ಯಂಜನಮೆಂದು ಹಿಂದೆ ಪೇಟ್ಟಿ ಪೊಂಬತ್ತಂ ವ್ಯಂಜನಂ. ವ್ಯಂಜನವೊಂದೊಂದಕ್ಕಂ ಮೂಟುಮೂಟು ವರ್ಷದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಟು ವರ್ಷ ಪರ್ಯಂತಂ ಕುಟುಸಂ ಪೇಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಮೊದಲಪಂಚಾ(ಜಾ)ರ ಪರ್ಯಂತಂ ಅಯ್ಯ ವರ್ಷಂ ವ್ಯಂಜನಮಿಲ್ಲಂ-೮೧.

ಟೀ|| ಶಿರಸ್ಕಾನದಲ್ಲೆರಡು ಸುಟು, ಪಣೆಯೊಳೊಂದು ಸುಟು, ಮೂಗಿನತುದಿಯೊಳೊಂದು ಸುಟು, ಉರದೊಳೆರಡು, ಒಳಭಾಗದ ಎರಡಳೆಯಲ್ಲೆರಡು ಸುಟು, ಪೊಟುಭಾಗದ ಎರಡಳೆಯೊಳ ಮೆರಡು ಸುಟು ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ದಶಸ್ಥಾನಂಗಳ ಪತ್ತು ಸುಟುಗಳ “ದಶಧ್ರುವ”ಮೆಂದು ಪೇಟಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವು-೮೨.

ಟೀ|| ಒಪ್ಪುತ್ತಿರ್ಪ ಕಟವಾಯಿ 2ಮುಂದೆ, ಉರಂ ಕೊರಲ ಮೊದಲ್, ಎರಡು ಕಣ್ಣ (ಕಿವಿಗಳ?) ಮೊದಲ್, ಕೊರಲ್ ಮುಂಗಾಲ್ಗಳ ಎರಡು ಬಟ(ರಿ)ಯ ಮಧ್ಯಂ, ಮುಡುಹಗಳ ಕೆಳಗಣ ಅಂಶಂಗಳ ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟುಗಳ ಪುಟ್ಟಿರಲೊಳ್ಳುತ್ತ(ದುವು)-೮೩.

ಟೀ|| ಕೊರಲ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ “ದೇವಮಣಿ” ಎಂಬ ಸುಟು, ಅಲ್ಲಾ ಕೊರಲ ಮೊದಲೊಳ

ಮ|| ಪ್ರ|| ಹನುಸಾಸಾವಂಶ ಗಂಡ ತ್ರಿಕಕುಡಸನಪ್ರೋಧಶಂಖಂ ಸುಪಾರ್ಶ್ವಾ |
1 ನನಮನ್ಯೂಕಾರ ಸಮ್ಪ್ರಾಂ ಜರರ ಚುಟುಕಮುಷ್ಣೋತ್ಪರೋತ್ಪಸ್ತುರಾಮೇ |
ಹನ ಜಂಘಾಪಾಂಗ ಜಾನುರೈವಣ ವಿದುಕಳ ಕಪ್ಪಹೃತ್ಯುಕ್ತಿ ರೋ |
ಚನಮಧ್ಯಪ್ರೋಧಕೂರ್ಚಪ್ರವರಮೆನಿಸಿದಂವರ್ತದಶ್ಯಂ ಕನಿಷ್ಠಂ || ೮೫ ||

ಕಂ|| ಕಕುದಾವರ್ತಂ ಮೇಣ್ ಭಿ |
ನ್ಮಕುಡಮಳವಟ್ಟು ಮೇಣ್ ದ್ವಿಜಿಹ್ವಂ ಹೀನಾ ||
ಧಿಕದಂತನೇಕಮುಷ್ಯಂ |
ತ್ರಿಕರ್ಣವೆನಿಸಶ್ವಮುಕುಭಲಕ್ಷಣಮಕ್ಕುಂ || ೮೬ ||

ಮುರವರಲಾ(ಡಾ)ಗಿ ಮೇಣ್ 2ಕ |
ಬ್ಬುರಮಾರಿ ಮೊಲೆಗಳೊದವೆ ನಿಲೆ ಪಂಚಪದಂ ||
ದೊರೆಕೊಳ ಶ್ವಂಗಂ ಸಮನಿಸಿ |
ತುರಗಂಗಳ್ಗೆ ಯ್ತು ಮಿವು ಮಹಾದೋಷಂಗಳ || ೮೭ ||

“ರೋಚಮಾನ” ಮೆಂಬ ಸುಟು ತೋಟುತ್ಪಿರಲ್ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪೊಲ್ಲಸುಟುಗಳ ದೋಷ ಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ, ಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಟ (ವಣಿ) ಮುಂತಾಗಿ ಇರ್ಪ ಸುಟುಗಳ ಅಲ್ಲಾ ಪು(ಪು)ಲ್ಲೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಟುಕೋಣೆಯಾಗಿ ಮೂಟುಸುಟುಪೊಂದಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಸಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿರ್ಪ ಪೊಲ್ಲಸುಟುಗಳ ದೋಷಮಂ ಕಿಡಿಸುವು. ನಡುವಣ ಹಿಂಭಾಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಟು ಪುಟ್ಟಿರಲ್ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿರ್ಪ ಪೊಲ್ಲಸುಟುಗಳ ದೋಷಂಗಳಂ ಕಿಡಿಸುವು-೮೪.

ಟೀ|| ಗಲ್ಲದಿಂದ ಕೆಳಗು, ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆ, ಗಲ್ಲ, ಪೆಚಕ, ಕಂದ, ಅಸನ, ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳ ಮಧ್ಯಂ, ಕಿವಿಯ, ಕೆಳಗು, ಎರಡು ಬರಿ ಕಿವಿಯ ಕೆಳಗಣ ನೆರೆಗಳ ಶಾವು, ಕಂದದ ಮುಂಭಾಗ, ತಿವ್ವರ್ಪ, ಪೂರ್ಕುಟಾಂಡೆ ಕೆಳಗು, ಕೆಳಗಣ ತುಟಿ, (ಗಡ್ಡದ ಶುದಿ?) ಅಂಡಂ, ಮೇಲಣ ತುಟಿ, ಶಿಶ್ನಿ, ಒಳಕಾಲ್, ಕಡೆಗಣ್, ಮೊಟಕಾಲ ಸಂದು, ಕಿವಿ, ಹಣೆ, ಅಕ್ಕಿಗಳ, ಎದೆ, ಪೂರ್ಕುಟಾ, ಎದೆಯ ಮಧ್ಯಂ, ಕೊರಲ, ರೋಚಮಾನದ ದೇವಮಣಿಯ ಮಧ್ಯಂ, ನಡು, ಮುಂಗಾಲ ಮಧ್ಯಂ, ಕಿಟು ಕೊಟುಗು, ಆ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಶಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟು ಪುಟ್ಟಿರಲೊಳ್ಳುತ್ತಲ್ಲ-೮೫.

ಟೀ|| ಕಂದದ, ಕೊರಲಮಧ್ಯದ ಈ ಶಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟುಯಿರುಹ, ಎರಡುಸಾಲಗಿಯಾಗಿ ತೋಟುಹ, ದಂತಂಗಳ ಪೆಚ್ಚ ಕುಂದಾಗಿರುಹ, ಅಂಡದ ಮೇಲೆ ಸುಟುಯಿರುಹ, (ಒಂದು ವ್ಯವಣ(ಬೀಜ)ಮಿರುಹ?) ಮೂಟು ಕಿವಿಯಾಗಿ ತೋಟುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಲಕ್ಷಣಹೀನಂಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು-೮೬.

ಟೀ|| ಮುರಂಗಳ್ಗೆ ಬೆರಲ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಿರುಹ, ಕೊಟುಗುಗಳ ಅತಿಕ್ರವಾಗಿರುಹ, ಗಂಡುಗುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಮೊಲೆಗಳ್ಗೆ ದೊಡ್ಡಿತ್ತಾಗಿ ಬರುಹ, ಅಯ್ಯ ಕಾಲ್ ಪುಟ್ಟುಹ, ಕೊಂಬುಗಳ್ಗೆ ಪುಟ್ಟುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ಗೆ ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಗಲ್ ಮಹಾದೋಷಂಗಳಂ ಪೇಟುವು-೮೭.

೨ (ಗಂಠ)

ಚಂ|| ಬೆದಜ ~ ಬೀಸುವೆತ್ತಿರ ಪದಕ್ರಮಮಲ್ಲದೆ ಗೋಣನೆತ್ತಿ ಮಾ |
 ಣದೆ ತಲೆಗತ್ತಿ ಕಷ್ಟಗತಿಯುಂ ದಡವುತ್ತುಮುಕುರ್ಗಟ್ಟು ಪೋ ||
 ಗದೆ ಕರಮಸ್ತಿ(ಳ್ಳ) ಕಿಂತಕಿಯು ಪುಲ್ಲಿಯು ಸೋಗಿಯ ಹಂಸೆಯಾದೆಯುಂ |
 ದದ ನಡೆಯಾಗೆ ವಾಜಿ ಶುಭಮುಂ ಪಡೆಗುಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೮೮ ||

೪ (ಹೇಷಿತಂ)

ಕಂ|| ಮುಗಿಲ ಮೃದಂಗದ ಸರದಂ |
 ತೆ ಗಂಭೀರಸ್ತಿಗ್ಗತರಮಚ್ಚಿನ್ನಂ ವಾ ||
 ಜಗೆ ಹೇಷಿತಂ ಶುಭಂ ರೂ |
 ಕ್ಷಗದ್ಗದದ್ಧಾರ್ಪಕ್ಷಮಾದ ನಾದಂ ಕಷ್ಟಂ || ೮೯ ||

೫ (ವರ್ಣಂ)

ಸಿತರಕ್ತ ಪೀತ ಕೃಷ್ಣೋ |
 ಚಂದ್ರವರ್ಣಂ ನಾಲ್ಕು ಶುದ್ಧವರ್ಣಂಗಳ್ ಮಿ ||
 ಶ್ರೀತವರ್ಣಮನೇಕಂ ಸ್ಥಿ |
 ಗ್ಧತೆವಡೆದೊಂದಾದ ವರ್ಣದಶ್ವಮುಮುಚಿತಂ || ೯೦ ||
 ಎಡದತ್ತಲೊತ್ತಿ ನಿಲೆ ಲೊ |
 ಲ್ಲೆಡೆವರ(ಅ)ದಿರೆ ಮೇಣ್ ವಿವರ್ಣಮಾಗರೆ ಕಷ್ಟಂ ||
 ನಿಡಿದಾಗಿ ಬೆಳ್ಳುವೆತ್ತಿರೆ |
 ಕಡುಲೇಸಲ್ಲದೊಡೆ ತಿಳಕನುಂ ಶುಭಫಲದಂ || ೯೧ ||

ಟೀ|| ನಡೆವಲ್ಲಿ ಬೆದಲುತ್ತಿ ನಡೆಹ. ಎಡಬಲಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ನಡೆಹ, ಉಪ್ಪರಿಸುಹ, ಪಾದಗತಿ
 ಯಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಹ, ವೇಗಿಯುಂ ನೆಗುಹಿಕೊಂಡು ನಡೆಹ, ಅಧೋಮುಖವಾಗಿ ನಡೆಹ, 1 ಎಡಹುತ್ತೆ
 ನಡೆಹ, ಅಕ್ಕುತ್ತೆ ನಡೆಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಕಷ್ಟಮುಪ್ಪ ನಡೆಗಳಲ್ಲದೆ ಟೀವನಕಕ್ಕಿ, ಪುಲ್ಲಿ,
 ನವಿಲ್, ಹಂಸೆ, ಪದ್ಮ ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯ ನಡೆಗಳಾಗಲ್ ಆ ಕುದಿರೆಗಳ್ ಐಶ್ವರ್ಯ
 ಪ್ರದಂಗಳ್—೮೮.

ಟೀ|| ಗುಡುಗು (ಸಿಡಿಲ್), ಮರ್ಧಳೆ ಇವಳಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರಮಪ್ಪ ಧ್ವನಿ
 ಯಾಗಿ ಖಂಡಿತಮಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ಧ್ವನಿ ಉತ್ತಮಂ. ಡೋಲ್ ಧ್ವನಿ ನಡುಕ ಧ್ವನಿಗಳಾಗಲೊಳ್ಳಿ
 ತಲ್ಲ—೮೯.

ಟೀ|| ಬೆಳ್ಳು, ರಕ್ತಂ, ಹಳದಿ, ಕೃಷ್ಣಂ ಈ ನಾಲ್ಕು ನಿಜವರ್ಣಂಗಳ್, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಕ್ಷತ್ರಿಯ,
 ವೈಶ್ಯ, ಶೂದ್ರ ಎಂಬೀ ನಾಲ್ಕುಂ ವರ್ಣದ ಜಾತಿಭೇದಂಗಳೆಂದು ವೇಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು. ಇವುತ್ತ್
 ಮಂಗಳ್. ಮಿಶ್ರವರ್ಣಂಗಳಾಗಿ ನಯಮಾಗಿ ಇರ್ಪ ವರ್ಣಂಗಳ ಕುದಿರೆಗಳೊಳ್ಳಿದುವು—೯೦.

ಟೀ|| ಪಣೆಯಲ್ಲಿರ್ಪ ಲೋ(ಬೆ)ಲ್ಲು ಎಡದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒತ್ತಿ ಏರುಹ, ಅದಳಿ ಮಧ್ಯ ಖಂಡಿತ
 ಮಾಗರುಹ, ಬೆಳ್ಳು ಮಸುಳಿಸಿಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಬೋ(ಲೊ)ಲ್ಲನಿರಲ್ ವೊಳ್ಳತಲ್ಲ. ನೀಳ

1 ಮುಗಿಲಹುತ್ತಂ.

೩ (ಸತ್ಯಂ)

* ಸಿರಿಯಕ್ಕರ|| ಮುನಿದು ಕಲಿಯುಪ್ಪುದುಂ ಹೀನಸತ್ಯಂ ಮುಧಾವಿ ಮುನಿಸತ್ಯಂ
 ಗರ್ವತನಸುರಸತ್ಯಂ
 ಮನಮಿಕ್ಕು(ಪ್ಪು)ದು ಬಹ್ವಾತಿ ಪಿತ್ತಸತ್ಯಂ ಅತಿಭಿನ್ನರುಚಿ ಪಿಶಾಚಸತ್ಯಂ ||
 ಇನಿಸಂ ಮೇವುದು ಜವಹೀನಂ ಪಶುಸತ್ಯಂ ತೇಜಸ್ವಿ ಕಲಿಶುಭಾರುಭಸೂಚಕಂ |
 ವಿನುತಜಗಂಧಮಾ[ಲ್ಯೋ].....ದಿತಪ್ರಿಯಂ ಶುಚಿಯಪ್ಪ ಹಂದೀವ
 ಯೋನಿಸತ್ಯಂ || ೯೨ ||

೨ (ಗಂಠಂ)

ಕಂ|| ತಗುಣೆ ಬಜೆ ಪೊಲಸು ಬೆಳ್ಳು |
 ಲೈಗತ್ತಮೆಂಬಿವಳಿಗಂಧಮತ್ಯಶುಭಂ ಸಂ ||
 ಪಗೆಯ ಸರಸಿಜದ ಚಂದನ |
 ದ ಗಂಧಮವು ಶುಭದಮಶ್ವರಾಜಿಯ ಬೆಮರೊಳ್ || ೯೩ ||

೪ (ಛಾಯೆ - ರುಚಿ)

ಮಂತ್ರ|| ವಿವಿಧೋದ್ಯದ್ವರ್ಣಮುಂ ಸ್ಥಿಗ್ಧತೆಯುಮೆಸೆಯ ಭೂಚ್ಛಾಯೆ ಮೇಘಾಬ್ಜತೋಯ |
 ಚ್ಛವಿ 2ತಾನಪ್ಪಾಯೆ ಪೋಬಣ್ಣದ 3ಪವಕದ ಮಾಣೆಕ್ಕದಾಭಾಸದಿಂದೊ ||
 ಪ್ಪುವುದನ್ನಿ ಚ್ಛಾಯೆ ತ.ಚ್ಛಂ ಪುರುಷರುಚಿಕರಂ ಸಂಚಳನ್ಮಾರುತುತ್ಯಾ |
 ಯೆ ವಿರೂಕ್ಷಪ್ರಾಯಮಾದವವುದು ಗಗನಚ್ಛಾಯೆ ವಾಹಾಳಿಗಕ್ಕುಂ || ೯೪ ||

ಮಾಗಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಾಗಿ ತೋಲಲ್ ಉತ್ತಮಂ.. ಅಲ್ಲ ತಿಲಕಾಕಾರವಾಗಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲರೊಳ್ಳಿ
 ತ್ತು ಲೇಸಂ ಕುಡುವುದು—೯೧.

ಟೀ|| ಕೋಪಂ ಪುಟ್ಟ ಕಲಿಯುಪ್ಪುದು ಹೀನಸತ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಬುದ್ಧಿಯನುಳ್ಳುದು
 ಮುಷಿಸತ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಗರ್ವಮನುಳ್ಳುದು ಅಸುರಸತ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಮನಮಿಕ್ಕುಪ್ಪುದು
 ಬಹ್ವಾತಿ ಪಿತ್ತ4ಸತ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಪಲವುರ್ವರ್ಣಂಗಳನುಳ್ಳುದು ಪಿಶಾಚಸತ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು.
 5ಇಕ್ಕಿದನಿತಂ ಮೇದು ವೇಗಮಿಲ್ಲದಿರ್ಪುದು ಪಶುಸತ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ತೇಜಸ್ಸನುಳ್ಳವಾಗಿ
 6ಕಲಿಯಾಗಿ ಶುಭಾರುಭ ಫಲಂಗಳಂ ಸೇಲ್ವುದಾಗಿ ಉದಕಗಂಧಮಾಲೆಗಳುನಿತು? ಇವಕ್ಕೆ
 ದೇವಯೋನಿಸತ್ಯಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೯೨.

ಟೀ|| ಕುದಿರೆಯ ಮೆಯ್ಯ ಬೆಮರ್ ತಗುಣೆ, ಬಜೆ, ಪೊಲಸು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಮೂತ್ರಂ ಇವಳಿ
 ಗಂಧದ ವಾಸನೆಯಾಗಲ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತಲ್ಲ. ಸಂಪಗೆಯ ಪೂ, ತಾವರೆಯ ಪೂ, ಶ್ರೀಗಂಧಂ ಇವಳಿ
 ಮರ್ಯಾದೆಯ ಸುಗಂಧವಾಸನೆಯಾಗಲ್ ಉತ್ತಮಂ, ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರದಂಗಳ್—೯೩.

ಟೀ|| ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ ವರ್ಣಮಾಗಿ ನಯಮಾರ್ಪ ವರ್ಣಮನುಳ್ಳುದು ಭೂಮಿಯು
 ಅಂಶಭೂತಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಮೇಘವರ್ಣಂ, ತಾವರೆಪೂವಿನ ಬಣ್ಣಂ, ಉದಕದ ವರ್ಣಂ ಈ
 ವರ್ಣಂಗಳನುಳ್ಳುದು ಉದಕಾಂಶಭೂತಮೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಹೊಂಬಣ್ಣದ, ಹವಳವಣ್ಣದ, ಮಾ

1 ಮಾವು ಶುಭಮಶ್ವರಾಜಿಯ ಬೆಮರೊಳ್. 2 ತಾನಪ್ಪಾಯೆ. 3 ಪರಿಮಳದ. 4 ಸತ್ಯಮಾ
 ಫಿನ್ನಸತ್ಯನೆನಿಸಿ. 5 ಇಕ್ಕಿದಪ್ಪನು. 6 ಕಲಸತ್ಯಮನುಳ್ಳುದು.

* ಪೃಥ್ವಿ ಎಂದಿದೆ - ಸಿರಿಯಕ್ಕರ ಎಂದಿರಬೇಕು.

ಕಂ|| ಛಾಯೆಗಳೊಳ್ ಹಂಗೆ ವಿಯು |
ಚ್ಚಾಯೆ ಮರುಚ್ಚಾಯೆಯೆಂಬಿವನುಚಿತಮುಗ್ಗಿ ||
ಚ್ಚಾಯೆ ವನಚ್ಚಾಯೆ ಮಹಿ |
ಚ್ಚಾಯೆಗಳೆಂಬಿವು ವಿಶಿಷ್ಟಫಲಮುಂ ಕುಡುಗುಂ || ೯೫ ||

— ಇಂತು ಅಕ್ಷಲಕ್ಷಣಂ —

(೫) ಗೋಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಗೋಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ಚಂ|| ಪೆಣಗಸಿದಾಗೆ ಮುಂದಗಲಿತಾಗೆ ಪೊದಟ್ಟುಣಿ ದೊಡ್ಡಿತಾಗೆ ಕಣ್ |
ಪೊಣಗೆ ತಗುಟ್ಟು ಸೂಸುವ ಜೋಲಾಗೆ.....ರೋಮಮುಂ ||
ಕಿಣುಗವಿಯಾಗೆ ಬೆಳ್ಳಲಿಯ ಬಾಲದ ಮಾಚ್ಚೆಯ ಬಾಲಮಾಗೆ ಸಂ |
ದಟಾಯದ ಕೆಂಪುವತ್ತ ತೊಲಗಾಗೆ ವೃಷಂ ಶುಭದಂ ಧಂತ್ರಿಯೊಳ್ || ೯೬ ||

ಮ|| ಸ್ತ|| ಕಪಿಲಂ ಕೃಷ್ಣಾರುಣಾಂಗಂ ನರೆಯನೆನಿಪೊಡಂ ತಾಲು ಜಿಹ್ವೋವೃಕ್ಷಕರ್ಣಾ |
ಗ್ರವದಂಗಳ್ ಕರ್ಪುವೆತ್ತಿಪೊಡಮಿಣಿಯೊಳಪೊಕ್ಕಿ ಪೊಡಂ ನೇಗದೊಳ್ ಮೂ ||
ತ್ರಪುರೀಷಂ ಸ್ವಪ್ರದಿಂ ತಾಮೋಡನೆ ನಡೆಪೊಡಂ ಕಾಕ ಮಾರ್ಜಾಳವಕ್ತ್ರಾ ||
ತಿಪಿಶಂಕಾಕಾರನೆತ್ತಂ ಸಮನಿಸುಪೊಡಮಾಯಿಟ್ಟು ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪಂ || ೯೭ ||

ಣಿಕ್ಕವರ್ಣದ ಈ ವರ್ಣಂಗಳನುಳ್ಳುದು ಅಗ್ನಿಯ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ಕಿಣುಗದಾಗಿ? ಪುರುಷರ್ಕೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಇರ್ಪ ಬಣ್ಣಮನುಳ್ಳುದು ವಾಯುವಿನ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು. ನಯಮಿಲ್ಲದೆ ಕುಣುಹುಕವಾಗಿರ್ಪ? ಪಲವು ಬಣ್ಣಮನುಳ್ಳುದು ಆಕಾಶದ ಅಂಶಭೂತನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೯೪.

ಟೀ|| ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಪಂಚಭೂತನುಯಮಾದ ಅಯ್ದ ಛಾಯೆಗಳೊಳಗೆ ಆಕಾಶಭ್ಯಾಯೆ, ವಾಯುಭ್ಯಾಯೆಗಳ್ ಒಳ್ಳೆತ್ತಲ್. ಉಲಾದ ಅಗ್ನಿಭ್ಯಾಯೆ, ಉದಕಚ್ಯಾಯೆ, ಭೂಮಿಚ್ಯಾಯೆ, ಈ ಮೂಟುಂ ಛಾಯೆಗಳ್ ಉತ್ತಮಂ, ಲೇಸಂ ಕುಡುವುದು—೯೫.

ಟೀ|| ಪಿಂಭಾಗಂ ಅಸಿದಾಗಿರುಹ, ಮುಂಭಾಗಂ ಅಗಲಿತ್ತಾಗಿರುಹ, ಹಿಡಿ(ಣಿ)ಲ್, ದೊಡ್ಡಿ ತ್ತಾಗಿರುಹ, ಕಣ್ಗಳ್ ಪೊಣಿಯಂಕೆ ತೇಜಸ್ಸನುಗುಟ್ಟಿಪುರ್ವೆಂಬಂತಿರುಹ, ರೋಮಂಗಳ್ ಮೃದುವಾಗಿ ನಯಮಾಗಿರುಹ ಇಲಿಯ ಬಾಲದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಸಣ್ಣ ಬಾಲಮಾಗಿರುಹ, (ಮೆಯ್) ಸಂದಟಾಯಬಾರದೆ ತುಂಬಿಯಿರುಹ, ಕೊಟಗುಗಳ್ ಕೆಂವಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಮು ನುಳ್ಳ ಎಟ್ಟು ಭೂಮಂಡಲದೊಳಗೆ ಉತ್ತಮನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು—೯೬.

ಟೀ|| ಹೊಂಬಣ್ಣ ಕಾಳನರೆಯ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೇಹಚ್ಚವಿಯಾಗಿರುಹ, ಗಂಟಲ್, ನಾಲಗೆ, ತುಟಿ, ಕಿವಿಯತುದಿ, ಕಾಲ್ಗಳ್ ಇವು ಕರಿದಾಗಿರುಹ, ಇಣಿ ಕುಟಾಯಾಗಿರುಹ, ಸೆಗಣಿ ಮೂತ್ರಂಗಳ್ ಬೇಗದಿಂದ ಪೊಂದೇ ಬಾರಿ ನಡೆಹ, ಕಾಗೆ, ಬೆಕ್ಕು ಇವು ಮರ್ಯಾದೆಯ ಮುಖ ಮಾಗಿರುಹ, ಪೊಂಬಣ್ಣಮಪ್ಪ ಕಣ್ಣಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳ ಎಟ್ಟು ಲಕ್ಷಣಹೀನನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು, ಮೃತ್ಯುಸ್ವರೂಪಮಾಗಿರ್ಪುದು—೯೭.

1 ನೊಡನೆನಡದಂಕಾರ. 2 ಬುತ್ತಿವ್ವಾವೆಂಬ ದಾಂಗೆ ಇರುಹ.

ಮ|| ನಿಡುಗೋಣುಂ ಕುಸಿಗೋಣುಮಾದೊಡಣಿ ದೊಡ್ಡಿ ತ್ತಾದೊಡಲಿಪ್ಪಂಗಳಮಾ |
ದೊಡೆ ಹೀನಾಧಿಕವಂಗಮಾದೊಡೆ ಉಗಣ್ಣಾನಿ ದಂತಂಗಳಾ ||
ದೊಡೆ ಕೋಡಿಂ ನಿಡಿದಾಸ್ಯಮಾದೊಡೆನಸುಂ ನಿರ್ ತಿವಿ ಸೋರ್ವಕ್ಷಿಯಾ |
ದೊಡೆ ದುರ್ವಣಮದಾದೊಡೆ ದಾವನದನಾಳ್ವಾತಂ ಸುಖಂ ಬಾಲ್ವಿನೇ || ೯೮ ||

ಮ|| ಕೊಣಿ ವಲ್ಲಲ್ಗದ ಬೆನ್ನಡಂಗದ ಸೊಣಕ್ಕಂಗಳುಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳೊಡು ಬೆಂ |
ಬಟಾ ತೂಗುಂದಲೆ ಕಾಳದಾಳುಗೆ ಪೊಣಿದೋರ್ಪಕ್ಷಿಗಳ್ಳಿ ಕುರ್ಗ ||
ಣ್ಣೊಣಿಗಣ್ ಪೂತನಿಗೊಂಡ ಮೆರಾ ಕಲಪಸಿರ್ಕೊಳ್ಳುಪ್ಪಳಾದಂತಿದದಂ |
ತೊಣಿಗಾಜೀವದನಂ ಕಳರ್ಚಿ ನೆಲೆಯಿಂ ತಮ್ಮಾಳ್ಳನಂ ತೊಳ್ಳುಗಂ || ೯೯ ||

— ಇಂತು ಗೋಲಕ್ಷಣಂ —

(೬) ಇನ್ನಜಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಅಜಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ಮ|| ತಲೆಹಂಡಾವೊಡಮಲ್ಲಿ ಕೃತ್ತಿಗುಮಪೋಲ್ ಬೆಳ್ಳಿದೊಡಂ ಕಂಠದೊಳ್ |
ಮೊಲೆಗಳ್ ಮೂಟುವಗಂ ಪೊದಟ್ಟಿ ಸೆಮೊಡಂ ವರ್ಣಾನ್ತರಚ್ಚಾಯೆ ಮೇಣ್ ||
ಬಲದೊಳ್ ಮಿಕ್ಕನೆದಿಪೊಡಂ ದರನಮೆಂಟೊಂಭತ್ತಾದೊಡಂ |
ಜಲದೊಳ್ ಪೊಕ್ಕದು ಪಿಂಪೊಡಂ ಬಗೆವೊಡಂತಾಭಾಗಮತ್ಯುತ್ತಮಂ || ೧೦೦ ||

— ಇಂತಜಲಕ್ಷಣಂ —

ಟೀ|| ಉದ್ದಮಾದ ಕೊರಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಗುಡ್ಡಮಾದ ಕೊರಲ್ ಆಗಿರುಹ, ಇಣಿ ದೊಡ್ಡಿ ತ್ತಾಗಿರುಹ, ಅವಯವಂಗಳ್ ಪ್ರಮಾಣಹೀನಮಾಗಿರುಹ, ಪಲ್ಲಳ್ ಹೀನಾಧಿಕಮಾಗಿರುಹ, ಕಣ್ಗಳ್ ಗುಟಾಯಾಗಿ ಸಮಮಿಲ್ಲದಿರುಹ ಕೋಡಿಂ ಮುಖಮುಡ್ಡಮಾಗಿರುಹ, ನಿರ್ತುಂಬಿ ಪನಿ ಸಣ್ಣಾಗಿರುಹ, ವರ್ಣಹೀನಮಾಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಪಸುವಂ ಮನೆಯಲ್ಲರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕುವಾತಂ ಸುಖದಿಂದಿ ಬಾಟಲಿಯಂ—೯೮.

ಟೀ|| ಆವಾಗಳುಂ ಪಲ್ಲಂ ಕಡಿತ, ಮುಟುಡಾಗಿರ್ಪ ಬೆನ್, ಒಳಪೊಕ್ಕ ಪಲ್, ಕೊಟಗುಗಳ್ ಗುಡ್ಡನಾಗಿರುಹ, ಕೋಡುಗಳ್ ಬೆಣ್ಣಾಗಿರುಹ, ತೂಗುಂದಲೆಯಾಗಿರುಹ, ಕರ್ಪಾಳರ್ಪ ತಾಳುಗೆ, ಪೊಣಪಾಯ್ ಕಣ್, ಬೆಕ್ಕು ಗಣ್, ಮುಚ್ಚುಂಗಣ್ಣಾಗಿರುಹ, ಪೂತನಿಪಾಯ್ 4 ಮೆಯ್ಯಾಗಿರುಹ, ಬಟಾಗಳ್ ಪತ್ತಿಕೊಂಡಿರುಹ, ರೋಮಂಗಳದ್ದಿಯಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳುಳ್ಳ ಜೀವದನಂ ತನ್ನೊಡೆಯಂಗೆ ಸ್ಥಾನಚಲನೆಯಂ ಮಾಡಿಸದಿರುವು—೯೯.

ಟೀ|| ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಾಗಿರುಹ, ಅಲ್ಲಾ ಕೃತ್ತಿಕಾನಕ್ಷತ್ರದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಾಗಿರುಹ, ಕೊರಲಲ್ಲಿ ಮೂಟುಮೊಲೆಪರ್ವಂತಮಾಗಿರುಹ [ಬಲಗಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಜೊಂದು ವರ್ಣಂ ಮಿಕ್ಕುತೋಟುತ್ತಿದೊಡಂ ಎಂಟಾದೊಡಂಬತ್ತಾದೊಡಂ ಪಲ್ಲಳಿರುಹ] ಉದಕಮಂ ಪೊಕ್ಕು ನೀರ್ಗುಡಿತ ಈ ಲಕ್ಷಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಆಡು ಉತ್ತಮಂ—೧೦೦.

1 ದಾತನಾದೊಳ್ವಾತಂ. 2 ಗಣ್ಣಕ್ಕು. 3 ಇಂದಂ ಕಂದಲೆಗಾ. 4 ಪಾಯ್ಪಯ್ಯಾ.

(೭) ಇನ್ನು ಶುನಕಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಶುನಕಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ —

ಮ|| ಅಗಲಂ ಬೆತ್ತರವೊಪ್ಪು¹ ಮೊಳ್ಳಡು ಕರಂ ಮುಕ್ಕಳೆಯಂ ಪೊಲ್ವ ದ್ವ ||
 ದ್ಯುಗಲಂ ಕಾಲ್ಗೋಳೆಯ್ದು ಗುರ್ ಬಲದ ಮುಂಗಾಲೊಂದಪೊಳ್ ನೋಟೊಡಾ ||
 ಉಗುರ್ಗಲ್ ತಾಮ್ರನಬೋಪ್ಪ ನಾಸಿಕಮುದಗ್ಗಂ ಲಂಬಕರ್ಣಂ ಮ್ಹಗೇಂ ||
 ದ್ರಗುಣಂ ಸುರ್ಬುರುಬಾಲಮಾಗೆ ಶುನಕಂ ಮಾಣ್ಕುಂ ಶುಭಪ್ರಾಪ್ತಿಯಂ || ೧೦೧ ||

ಹರಿಣ|| ಸೊಗಯಿಪೊಡಲುಂ ಬಿಂಕಂಬೆತ್ತಿದುರ್ ಕೊಂಕಿದ ಬಾಲಮೂ ||
 ಉಗುರೊಡದ ಮುಂಗಾಲೊಳ್ ಮತ್ತಪ್ಪ ಕಾಲ್ಗೋಳೆಯ್ದು ಮೆ ||
 ಯ್ದು ಗುರತಿಜವಂ ಕೆಂಗ(ಕ)ಂ ತಾಳ್ತಿದ್ ಬಾಯೊಳಗೆಂಪಿನ ||
 ಪ್ತಿಗಳಿಸಿಮಾದಂದಾ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ಶುಭಪ್ರದಮೆಲ್ಲೆಯಂ || ೧೦೨ ||

— ಇಂತು ಶುನಕಲಕ್ಷಣಂ —

(೮) ಇನ್ನು ಕುಕ್ಕುಟಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಕುಕ್ಕುಟಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ —

ಅಕ್ಕರಂ|| ಬೆರಲುಂ² ಮದಗಂಗಳುಂ ಸೈತಪ್ಪುದು ಕೊರಲ್ ಜಿಗುಟೆಯಂದಮದಪ್ಪುದು
 ನಖಮುಂ ಕೊ ||

ಟ್ಟುರಮೆ ಕೆಂಪುವವರೆಗಳ್ ದೊಡ್ಡಿದುವಪ್ಪುವು ದನಿಸು — ||
 ಸ್ವರವತಿ ಗಂಭೀರಮಪ್ಪುದು ಪುಂಜಂ ಕಬ್ಬಕ್ಕಿ ಬೆಳ್ಳೆಡೆ ಚೇರಂ ||
 ನರೆಯಂ ಪಂಡನೆಂದಿಂತಪ್ಪ ಬಣ್ಣ ಮಪ್ಪುದು ಕೋಲಾಯಧಿಪತಿಗೊಳ್ಳಂ
 ಮಾಣ್ಕುಂ || ೧೦೩ ||

— ಇಂತು ಕುಕ್ಕುಟಲಕ್ಷಣಂ —

ಟೀ|| ಅಗಲಮಾಗಿ ತೋಟುವ ಪುರಂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಟುವ ಸಣ್ಣನಡು, ನಕ್ಷತ್ರದ
 ಮೊಳೆಪನುಳ್ಳ ಕಣ್ಣಳ್, ಕಾಲ್ಗೊಳ್ಳಿ ಅಯ್ದು ಗುರಾಗಿರುಹ, ಬಲದ ಮುಂದಣವೊಂದು ಕಾಲಲ್ಲಿ
 ಅಉಗುರಾಗಿಹ, ಉಗುರ್, ತುಟಿ, ಮೂಗಿನ ತುದಿಗಳ್ ಕೆಂಪಾಗಿರುಹ, ನೇಲ್ವ ಕಿವಿಗಳಾಗಿರುಹ,
 ಸಿಂಹದ ಪರಾಕ್ರಮನುಳ್ಳದಾಗಿರುಹ, ಬಾಲಂ ರೋಮಸಹಿತಮಾಗಿರುಹ ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳ
 ನುಳ್ಳ ನಾಯ್ ಲೇಸಂ ತಂದು ಕುಡುವುದು—೧೦೦.

ಟೀ|| ಚಿಂದಮಾಗಿ ತೋಟುತ್ತಿರ್ಪ ಪೊಟ್ಟಿ, ನೆಗಡಿಕೊಂಡು ಡೊಂಕನಾಗಿರ್ಪ ಬಾಲಂ,
 ಎಡದ ಮುಂಗಾಲಲ್ಲಿ ಮೂಟುಗುರಾಗಿರುಹ, ಉಟದ ಮೂಟು ಕಾಲಲ್ಲಿಯುಂ ಅಯ್ದು ಯ್ದು ಗುರಾ
 ಗಿರುಹ, ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ಉರವಣೆಯನುಳ್ಳದಾಗಿರುಹ, ಬಾಯೊಳಗೆಯುಂ ಕಣ್ಣೊಳಗೆಯುಂ ಕೆಂಪಾ
 ಗಿರುಹ ಈ ಲಕ್ಷಣಮನುಳ್ಳ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ಎಲ್ಲಿರ್ದ ತಾವಿನೆಲ್ಲೆಯುಂ ಶುಭಪ್ರದಮಪ್ಪುದು—೧೦೨.

ಟೀ|| ಬೆರಳ್ಳಳುಂ ಮಡಮುಂ ಸಂತವಾಗಿರುಹ, ಕೊರಲ್ ಜಿಗುಟೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ
 ನಡು ದೊಡ್ಡಿ ತಾಗಿರುಹ, ಉಗುರ್ಗಳುಂ, ಕೊಟ್ಟುಂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಂಪಾಗಿ ಇರುಹ, ದನಿ ಸುಸ್ವರ
 ಮಾಗಿ ಗಂಭೀರಮಾಗಿರುಹ, ಗಂಡುಗೋಟು ಕಬ್ಬಕ್ಕಿಯಂತೆ, ಬೆಳ್ಳಕ್ಕಿಯಂತೆ ಕುಂಕುಮದ

1 ಮೊಳ್ಳಡು. 2 ಮದಂಗಳುಂ. 3 ಯಜಹಗೆ.

ಕಂ|| ನಿಯತಂ ಕುಟಾಯೊಂದಂ ಮುಟ ||
 ಓಯನೆರಡಂ ಮೂಟುಕುಟಂನಂತೆಂಟುಂ ವಾ || •
 ಜಿಯ ನಾಟುನಾಯನೆಂಟಾ ||
 ನೆಯನಾಳಲ್¹ ವೇಡ ಪೆರ್ಚನಿಚ್ಚೈಸುವವಂ || ೧೦೪ ||

ಮ|| ಪರಮಾ²ಯುಷ್ಯಮದಯ್ದಿರುಳ್ಳಿರಸು ನೂಟುಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಂ ನರ ||
 ದ್ವಿರದೊಳಕ್ಕೆ ಹಯಕ್ಕೆ ಮೂವತ್ತೆರಡುಪ್ಪತ್ತು ಬೆಳ್ಳೆಟ್ಟಿಗಂ ||
 ಕರಭಕ್ಕಂ ಮುಟುಪೋಕ್ಷ ಜಾತಿಗದೆ ತಾನೇಕೋನಿತಂ ನಾಯ್ ಪ ||
 ನ್ನೇರಡೀರೆಂಟಿಜಮಾದಿಯಾದ ಮೃಗಸಂಮೋಹಕ್ಕೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂ || ೧೦೫ ||

— ಇಂತು ಮೃಗ(ಋತು)ಲಕ್ಷಣಂ —

(೯) ಇನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣಂ

ವ|| ಇನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೆಟ್ಟಿಂ —

* ಕಂ|| ಕಂಗೊ(ಂ)ಗುಟಾಯಲಗು ವಜ್ರಂ ||
 ಬೆಂಗವಳಂ ಪೊಗವದಿರಂ ನೆರವಂಗುಂ ||
 ಟುಂಗೊಳುಂ ಕರಿಯಪಳಂ ||
 ಕಾಂಗೆನಿಸಿದ ಬಟ್ಟಿಕೆಯ್ದು ವತಿಶುಭದಂಗಳ್ || ೧೦೬ ||

ವರ್ಣದಂತೆ ನರೆಯನಾಗಿ ಹಂಡನಾಗಿಹ ಈ ವರ್ಣಂಗಳನುಳ್ಳ ಕೋಲಾಗಳ್ ಅರಸಗೆ⁴ ಲೇಸಂ
 ಮಾಪ್ಪುದು—೧೦೩.

ಟೀ|| ಒಂದು ಕುಟು, ಎರಡೆರ್ಮೆಗಳ್, ಮೂಟಾಕಳ್, ಎಂಟು ಕುದಿರೆ, ಅಉ ನಾಯ್,
 ಏಟಾನೆ ಈ ಪೇಟ್ಟುವಂ ಈ ಪೇಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಮಾಣೆನಲ್ಲಿ ಅರಸಾಗಿರ್ಪಾತಂ ಲೇಸಂ ಬಯ
 ಸುವೊಡೆ ಕಟ್ಟಿ ಸಾಕಲಾಗದು—೧೦೪.

ಟೀ|| ಪರಮಾಯುಷ್ಯಂ ಮನುಷ್ಯರ್ಗೆ, ಅನೆಗೆ ನೂಟುಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಮುಮಯ್ದು ದಿನಂ,
 ಕುದಿರೆಗಳ್ಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡುರಿಸಂ, ಕಬ್ಬಿಗಿರ್ಪತ್ತುಯ್ದು ಬರಿಸಂ, ಒಟ್ಟಿಗೆ, ಎಮ್ಮೆಗೆ, ಆಕಳಿಂಗೆ
 † ಪತ್ತೊಂಬತ್ತು ಬರಿಸಂ, ನಾಯ್ಗೆ ಪನ್ನೆರಡು ಬರಿಸಂ, ಅಡು ಮೊದಲಾದ ಮೃಗಜಾತಿಗಳ್ಗೆ
 ಪದಿನಾಟು ಬರಿಸಂ—ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತಿಯಿಂದೆ (ಈ ಪೇಟ್ಟು ಮೃಗಾದಿಗಳ್ಗೆ) ಪರಮಾಯುಷ್ಯವಿಾ
 ಪ್ರಮಾಣಮೆಂದಿರುವುದು—೧೦೫.

ಟೀ|| ..... —೧೦೬.

1 ವೇದವೆಡನಿಚ್ಚೈಸುವವಂ. 2 ಯಜ್ಞಮುಕ್ತೆನಿರುಳ್ಳಿರಸು. 3 ಹಾಂಗೆ. 4 ಬೆಸಂ.

* ಈ ಕಂದದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಅಶುದ್ಧ ಶಾಕಗಳಿವೆ; ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ. ಅಯುಧಗಳ ಹೆಸರಿರಬಹುದು; ಇಲ್ಲಿರುವ
 ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಶುದ್ಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

† ಅದೆ ಏಕೋನಿತಂ—ಎಂದು ಮೂಲವಿರುವುದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತಯ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆನು ಇಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು •
 ಎಂದಿರಬಹುದು. ಏಕೋನಿತಂ—ಏಕೋನವಿರವೆಂದು ಟೀಕಾಕಾರನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

(ಕೆಯ್ದುಗಳ ವಾಸನೆ)

ಕಂ|| ಬೇವಿನ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ ಕೊಳೆ |
ವಾವಿನ ಸುಂಡಿಲಿಯ ಪುಣ್ಣ ಮಿಂಬೊಲಸಿನ * ಗೋ ||
ದಾವೆಯ ತಗುಣೆಯ ಗತ್ತದ |
ಬಾವಲ ನಾತಂಗಳಿಗೆ ಬಟ್ಟುಗಳಶುಭಂ || ೧೦೭ ||

ಚಂ|| ನಡುಕಡಿ ತೋಲಿ ಬಿಂದು ಕಿಟು ಮುಕ್ಕುಡಿ ಗುಲ್ಮರಲೋತೆ ಗಾರೆ ಕೋ |
ಕುಡೆ ಪೊರೆ(ಉ)ನೇಲೆ ಸೋಮೋನೆಯುಮಾದದೆ ಮೆಲ್ಪದಂ ಕರಂ ||
ಕಡುವದಮಕ್ಕೊರ್ದೊಪದನೆಂಬ ವಿಕ್ಕಲ್ಪದ ನೀರ್ವದಂಗಳಾ |
ದೊಡಮುಟಾ ಕೆಯ್ದುವಂ ಪಿಡಿದನುಗದು ಹಾನಿಯನುಂಟುಮಾಡುಗುಂ || ೧೦೮ ||

ಕಂ|| ನಿಡಿದಪ್ಪ ಕೆಯ್ದುವೊಪ್ಪಂ |
ಬಡೆಯದೊಡೆ ಮಸೆದುರ್ದಿ ಕಳೆವುದಲ್ಲದೆ ಮೊನೆಯಂ ||
ಕಡಿದಂದು ತಾ(ಕಾ)ಯಗೂಲಂ |
ಕಡಿದಂದಧಿಪತಿಗೆ ಮರಣಮಕ್ಕ ಮಮೋಘಂ || ೧೦೯ ||

ಟೀ|| ಬೇವು, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಕೊಳೆವಾವು, ಸುಂಡಿಲಿ, ಪುಣ್ಣ, ಮಿಂಬೊಲಸು, ಪೋತಿ, ಅವೆ, ತಗುಣೆ, ಗತ್ತ (ಮೂತ್ರ?) ಬಾವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಈ ವಾಸನೆಗಳನುಳ್ಳಂತಹ ಬಟ್ಟುಕೆಯ್ದುಗಳ ಅಶುಭಂಗಳ್—೧೦೭.

‡ ಟೀ|| ನಡುಕಡಿಯಾಗಿರುಹ, ತೋಲಿ ಬಿಂದು ಪ್ರಮಾಣಹೀನವಾಗಿರುಹ, ಮೂಟು ಕಡಿ ತೋಲಾರುಹ, ಗುಲ್ಮ(ರ)ಲೋತೆ, ಗಾರೆ, (ಕಾಳು)ವೊಡೆ, ಹೊರೆನೇಲೆ, ಸೋಮೋನೆ, ನೀರೂಟ ಕಿಟುಪಾಗರುಹ, ಹದಗಟ್ಟಿರುಹ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಂ ಪದನಿಲ್ಲದಿರುಹ ಇಂಥಾ ಕೆಯ್ದುಗಳು ೨೨೨ನೋರ್ವಂ ಪಿಡಿದಂ ಆ ಕೆಯ್ದುಗಳ್ ಪಿಡಿದಾತಂಗೆ ಹಾನಿಯಂ ಮಾಡುವು—೧೦೮.

ಟಿಂ|| ಪಿಡಿದಂತಹ ಕೆಯ್ದು ಪ್ರಮಾಣಮಿಲ್ಲದೆ ಅತಿ ಉದ್ದವಾಗಿದೊಡೆ ಮಸೆದು ಉದ್ದಿ ಕಿಟಾದಂ ಮಾಡುವುದು. ಅದಲ್ಲದೆ ಉದ್ದವಾದನಿತಂ ಕಡಿದು ಸಸಿನಂ ಮಾಡಲ್ ಆ ಕೆಯ್ದುವಂ ಪಿಡಿದ ಒಡೆಯಂಗೆ ಮರಣಮಂ ಪೆಟ್ಟುದು. ತಾಯಗೂಲಂ ಕಡಿದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿಯುಂ ಆತಂಗೆ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ಮರಣಮಂ ಪೆಟ್ಟುದು—೧೦೯.

1 ತೋಲಿ. 2 ಅವನಾನೊಬ್ಬರು ಹಿಡಿದಾರು ಆ ಕೆಯ್ದುಗಳ. 3 ವಾದಪ್ಪನೂ.

* ಟೀಕಾಕಾರನು ಗೋದಾವೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ಗೋದ=ಹಿತಿ, ಅವೆ, ಆಮೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಪೂಜೆಗಳೆಂದು ಅರ್ಥ ಬರೆದಿರುವನು. ಅದರೆ, ಜನ್ಮ ಮಹಾಕವಿಯು ಯಶೋಧರಚರಿತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿ “ಗೋದಾವೆಗಂಡ ನವಿಲಂತೆ” ಎಂಬ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಗೋದಾವೆಯೆಂಬ ಒಂದು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಹಿತಿಯೆಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. (ಹಿತಿಗೆ ನವಿಲು ಹೆದರುವುದೆಂದು ಅದರ ಭಾವವು.)

‡ ಟೀಕಾಕಾರನಿಗೂ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯದೆ ಮೂಲದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಬರೆದಿರುವನು.

ಚಂ|| ಅಸಿ ಮುಟುಸಿದೊದಂ ಕೆಸಲೋಕಬ್ಬು ದನಸ್ಯರೆ ಕೆಯ್ಗೆ ಪೊಯ್ದುದಂ |
ಮಸೆಮುಟಾದೊದಂ ಕನಸಿನೋಳ್ ಪತಿ ಕಾಣೊಡಮುಟ್ಟದಂನಿ |
ಟ್ಟಿಸಿ ನಡೆ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ನೆಟಲಂತದಲೋಳ್ ವಿಕೃತಂಗಳಾಗಿ ಕ |
ಣ್ಣೆಸವೊಡಮಾತನೊಳ್ಳುಣಮನೊಕ್ಕಸಿ ರಕ್ಕಸಿಯಂತೆ ನುಂಗುಗುಂ || ೧೧೦ ||

ಚಂ|| ಪೊರಳವಟ್ಟು ಪೊನ್ನನೊರೆದಂತೆವೊಲಿದೊಡೆ ಪದ್ಯಗಂಧದಿಂ |
1 ಮಗಮಗಿಸುತ್ತವಿಪ್ಪೋಡೆ ಸಮಾಂಗುಳಮಪ್ಪೊಡೆ ಚಿಲ್ಪನೆತ್ತು ಮು ||
ಪ್ಪಿಗೆ ಲಘುವಪ್ಪೊಡುತ್ತಳದಳಚ್ಚವಿಯಪ್ಪೊಡೆ ತಾನೆ ವಿರಲ |
ಪ್ಪಿಗೆ ನೆಲೆಯಕ್ಕುಮಿಾತೆಹದ ಬಾಲ್ಪದಿದಂ ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ || ೧೧೧ ||

ದ್ರವ್ಯವಿಕಂಬಿತಂ|| ಎಣಿಸಿ ಸರ್ವರಲಿಂದಮೆ ಶಸ್ತ್ರಮಂ |
ಗುಣಿಸುಗಾವೆರಲಂ ಪದಿಮೂಟುಂ ||
ಗಣಿದಮೆನವನೊತ್ತುವುದೇಲಿಟುಂ |
ದುಲಾದುವಂತವು ಶಸ್ತ್ರದಲಕ್ಷಣಂ || ೧೧೨ ||

* ಮ|| ಇನನಿಂ ನೋವು ಶರಾಂಕನಿಂದೆ ಶುಭದಂ ಕೇಡಕ್ಕುಮಂಗಾರನಿಂ |
ತನಯರ್ಕಳ್ ಬುಧನಿಂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯೊಳಾದಂ ದರ್ಭಮಂ ಶುಕ್ರನಿಂ ||
ವನಿತಾಸಂಗಮೆ ಮಂದನಿಂಗೆ ಮರಣಂ ಬಕುಂ ಧರಾಚಕ್ರದೊಳ್ |
..... || ೧೧೩ ||

ಟೀ|| ೨ ಪಿಡಿದಂತಹ ಆಡಾಯುಧಂಗಳ್ ಮುಟಾದಿವುಧಂ, ಕೆಸಲೋಳಿಗೆ ಪೊಟ್ಟಿದೊದಂ, ಮತ್ತೊರ್ವರ ಕೆಯ್ಗೆ ಪೋದುದಂ ಮಣ್ಣಿಡಿದೊದಂ ಆ ಕೆಯ್ದುವಂ ಪಿಡಿದೊಡೆಯಂ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯೊಳ್ ಆಹದ ಕಾಣುಹ, ಅಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಸೆದಿರ್ಪ ಕೆಯ್ದುವಂ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಅದಲೋಳಿಗೆ ನೆಟಲಂಗಳ್ ತನಗೆ ವಿಕಾರಂಗಳಾಗಿ ತೋಟಲ್ ಆ ಆಡಾಯುಧಮಂ ಪಿಡಿದಾತನ ಸಸಸ್ತ ಗುಣಂಗಳುಮಂ ರಕ್ಕಸಿಯು ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ನುಂಗುವುದು—೧೧೦.

ಟೀ|| ಪೊರಳ್ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರಮನೊರೆದ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ತಾವರೆಪೂವಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸನೆಯಾಗಿ ಮುಳುಮುಳಿಸುತ್ತಿರುಹ, ಅಕೆಪಲ್ಲ ಸಮಾಂಗುಳವಾಗಿರುಹ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಿಡಿದ ಮ.ಪ್ಪಿಗೆ ಲಘುವಾಗಿರುಹ, ಕನ್ನೆಯ್ದಿಲೆಗಳ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಂತಿಯನುಳ್ಳದಾಗಿರುಹ, ಅಂಥಾ ಕೆಯ್ದು ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯಾಗಿರ್ಪದು, ಆ ಕೆಯ್ದುವಂ ಪಿಡಿದಾತಂಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಲೇಸಂಕುಡುವುದು—೧೧೧.

ಟೀ|| ಅವುದಾನೊಂದು ಕೆಯ್ದುವಂ ಸರ್ವರಲಿಂದಳೆದು ಆ ಬೆರಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಂ ಪದಿಮೂಟುಂ ಗುಣಿಸಿ ಅದನೇಟುಂ ಭಾಗಿಸಿ ಉಟಾದ ಲೇಸಂ ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣವೆಂದಟುವುದು—೧೧೨.

ಟಿಂ|| ಆ ಪಿಂಗೆ ಭಾಗಿಸಿದ ಉಟಾದ ಲೇಸಂ ಒಂದುಟಾಯಲ್ ನೋವು, ಎರಡುಟಾಯಲ್

1 ಮುಳುವ.ಫಿ. 2-3 ಮಿಡಿ.

* ಈ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾದವಿರಬೇಕು, ಟೀಕೆಯೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥವು ಮಾತ್ರ ಸರಂತರವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪದ್ಯದ ಟೀಕೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೧೧೩ನೆಯ ಪದ್ಯ ಒಂದು ಪಾದ, ಅದರ ಟೀಕೆಯ ಭಾಗ, ೧೧೩ನೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪದ್ಯ ಇಷ್ಟು ಗಳಿತವಾಗಿವೆ.

..... |
 ..... ||
 ..... |
 .....

|| ೧೪ ||

— ಇಂಕು ಶಸ್ತ್ರಾಲಕ್ಷಣಂ —

ಶುಭಂ, ಮೂಱು ಮಿಕ್ಕೊಡೆ ಕೇಡಂ ಪೇಲ್ಪುದು .....
 .....—೧೧೩.

ಟೀ|| ಎಂಟಿಱಾಂದೆ ಭಾಗಿಸಿ ಮಿಕ್ಕೊಡು ಯೋನಿ, ಪದಮನೆಂಟಿಱಾಂ ಗುಣಿಸಿ ಇಪ್ಪತ್ತೇಳು ಱಾಂದೆ ಭಾಗಿಸೆ ಬಂದುದು ವಯಸ್ಸು, ಮಿಕ್ಕೊಡು ನಕ್ಷತ್ರಂ, ಪದಮಂ ಮೂವತ್ತಾಱಿಱಾಂ ಗುಣಿಸಿ [ಮೂವತ್ತಾಱಿಱಾಂ] ಭಾಗಿಸೆ ಬಂದುದು ತಿಥಿ, ... ನಾಲ್ಕು ಮಿಗಲ್ ಸಂತಾನಾ ಭಿವ್ಯದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು, ಅಯ್ದು ಮಿಕ್ಕೊಡೆ ಅರ್ಥಲಾಭಮಪ್ಪುದು, ಆಱು ಮಿಗಲ್ ಒಳ್ಳಹ ಸ್ತ್ರೀಯ ಕೂಟಮಪ್ಪುದು, ಏನುಂ ಮಿಗದೆ ಭಾಗೆ ಆಹುಯಲ್ ಮರಣಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೧೧೪.

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಕಾಸಂ

ಶ್ರೀಮತ್ಕವಿತಾವಿಳಾಸತನೂಜಂ

ಶ್ರೀಮಂಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮಪ್ಪ -

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಪರಿಜ್ಞಾನಶ್ರುತರಣಂ

ಏಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ

ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ

ಶಕುನಾವಿಪ್ರಕರಣಂ.

ಕಂ|| ಆವೆಡೆಗಂ ಶಕುನದ ಸ |

ದ್ವಾವಮೆ ಫಲದಾಯಿಯೆಂಬ ಬಗೆಯಿಂದಬಿಳೋ ||

ವೀವಿದಿತಮಾಗೆ ಪೇಲ್ಪುಂ |

ಚಾವುಂಡಂ ನೆಗಟ್ಟು ಸರ್ವಹಿತಶಕುನಮುಮಂ || ೧ ||

ನರಪತಿ ಸೇನೆಯೊಳೆ ಪಲಂ |

ಬರೆಳ್ಳಂ ಮುಖ್ಯಂಗೆ ಗುಣದೊಳತ್ಯಧಿಕಂಗೆ ||

ವರೋಳಾರುಮಿಲ್ಲದೊರ್ವನೆ |

ಬರೆ ತನಗೆಂದಪುತುಕೊಳ್ಳೆ ಶಕುನವ ಮತವುಂ || ೨ ||

ದೊರೆಕೊಳೆ ಶಕುನಂ ಗ್ರಾಮದೊ |

ಳರಣ್ಯಗಹ್ವರಚರಂಗಳೂರೊಳ್ ಪಗಲೊಳ್ ||

ಚರಿಯುಸುವುಮಿರೊಳಿರುಳೊಳ್ |

ಚರಿಯುಸುವು ಪಗಲೊಳಂ ಕೊಳಲ್ತೊಡರಿ(ಱ)ವಂ || ೩ ||

ಮ|| ಅರೆಜಾವಂ ಬೆಸವೋಲೆವಂಗೆ ಪಯಣಂಬೋಪಂಗೆ ತಾನಂದಿನೋ |

ರರುಳೂಱಿಱುವವಂಗೆ ತಿಂಗಳೊಸರ್ದೊಕ್ಕಲ್ ಪೋಪವಂಗಾವಗಂ ||

ವರುಷಂ ಮಾಣ್ಡೆರವೇಲ್ಪುದೆಯ್ತೆ ಶಕುನಂದುಸ್ಥಾನದೊಳ್ ವಕ್ರಮಾ |

ಗರೆ ವೈವಾಹಿಕದಲ್ಲಗಂತದನೆಮಾಣ್ಣೆಂದೀಗಮವ್ಯಾಜದಿಂ || ೪ ||

ಟೀ|| ಅವುದೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕುಂ ಶಕುನಫಲಮುಂ ಕುಡುವುದರಿಂದೆ ಶಕುನಪ್ರಪಂಚಮುಂ ನೆಲ್ಲರುಮುಱುವಂತೆ ಚಾವುಂಡರಾಯಂ ಪೇಲ್ಪುಪಂ—೧.

ಟೀ|| ಅರಸರ ದಂಡೊಳಗೆ ಪಲಂಬರಿದೊಡಮನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಂಗೆ, ಗುಣಾಧಿಕಂಗೆ ಶಕುನ ಫಲಮಪ್ಪುದು, ಅರುಮಿಲ್ಲದೊರ್ವನಿದೊಡೆ ಅವಂಗಯೆ ಫಲಮಪ್ಪುದು—೨.

ಟೀ|| ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳೂರೊಳ್ ತಿರ್ದಿದೊಡಂ ಪಗಲ್ ಚರಿವುಮಿರುಳ ಲಿಯುಂ ಇರುಳ್ ಚರಿವು ಪಗಲಲ್ಲಿಯುಂ ತಿರ್ದಿದೊಡಮಾ ಶಕುನಮುಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗದು—೩.

ಟೀ|| ಉದಯಮಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗಲಾಗೆಯೊಳ್ ಮಣಿಹಮಾಗಿ ಪೋಪಾತಂಗೆ, ಇ(ಆ)ಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಸುಖದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮಾಗಿ ಪೋಪಾತಂಗೆ, ತಿಂಗಳೊಳ್ ಬೇರೂರ್ಗೆ ವೋಗವೇಟ್ಟು ಮೆಂಬಾತಂಗೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಒಕ್ಕಲ್ ಪೋಪವಂಗೆ—ಇಂಥವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈ ಪೇಟ್ಟು ವೇಳೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಶಕುನಂಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಂಗಳಂ ಕುಡುವು. ಒಂದು ರಾವಿನಲ್ಲಿ ವರುಷಂ ಸ್ಥಿರಮಾಗವಾ(ದಾ)ತಂಗೆ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯಮನೊಗಿಸುವಾತಂಗೆ ದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲ ಶಕುನಂ

1 ಹಿತಮುಂ(ಮಾ)ಶಕುನಂ.

ಕಂ|| ಪಯಣದೊಳಶೇಷ ಶಕುನಂ |

ಸಯಮಂ ಕುಡೆ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿ ಸಮವಾಯಂ ದು ||

ನಯನಾದೊಡನಗವಕ್ಕಿಯ |

ನಯದಿಂದಿಷ್ಟಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯಕ್ಕು ಮನೋಘಂ

|| ೫ ||

ತಿರ್ದಲಿಕೆ ಬಂದ ಶಕುನಮ |

ಲ್ಲಿದಂ ತಿರೆ ಪಲವು ತಿರ್ದ ಪೆಣುಬಾಳಾಭಂ ||

ತಿರ್ದಿದುನಯಂಗಿ - |

ಪೊರ್ದದು ಫಲಮಂತದಕ್ಕೆ ಕಡೆವೊಂಗಶುಭಂ

|| ೬ ||

ಮ|| ಒಲವಿಂದಂ ಬಗೆ ತೀರ್ವೊಡಂ ಕುಟುಕಿನಿಂದಾ¹ ಹಾರಮಂ ಸ್ಥಾನದಿಂ |

ನೆಲೆಯಂ ಕೂಟದೆ ಕೂಟಮಂ ನಲಿಸದಿಂದಂ 2 ನಲ್ಲಿಯಂ ಗಲ್ಲದಿಂ ||

ಗೆಲವಂ ದಕ್ಷಿಣಜೇಷ್ಠೆಯಿಂ ಬಲಮನತ್ತು ತನ್ನಹದಿಂದಂ ನಿರಾ |

ಕುಲದಿಂದಂ [ಸ್ವನದಿಂ] ಸುಖಾಭ್ಯುದಯಮಂ ಪೆಂಟಿಲ್ಲಿಯುಂ ತದ್ವಿದಂ

|| ೭ ||

(ಶಕುನಂತಿರ್ದಿದ ದಿನಮನುಬಾದು ಮುಡಿವನಂ ಪೋಗಲಾಗದು)

ತಿವಿದಿ|| ತಿರ್ದಿದ ದೇವಸಂ ಮಾಣ್ಣೆ ದು³ ಬಲಾಕ್ಕೆ ಮಾ |

ತಿರ್ದನೆ ತಿರ್ದೆಂದು ಪಯಣಂಬೋಪಾತಂಗೆ ||

ಪೊರ್ದದು ಶಿಲಾಭಂ ಬುಧಬಂದು

|| ೮ ||

ತೋಪಲ್ ಆತಂ ಪೋಪೆನೆಂಬ ಪಾವಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆವುದು. ಆ ಮಾಡುವೆನೆಂಬ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯಮಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೪.

ಟೀ|| ತಿರ್ದವ ಶಕುನದ ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ತನ್ನತ್ತಲೊತ್ತಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿರ್ದಲ್ ತಾಂ ನೆನೆದ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯವುದು. ಆ ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ಕುಟುಕಂ ಕರ್ಚಿಕೊಂಡುತಿರ್ದಲ್ ಪೋಪಾತಂಗೆ ಸುಖಾಭೀಷನಮವುದು, ಇರ್ದ ಸ್ಥಾನದಿಂದೆ ತನ್ನ ನೆಲೆಯಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಲ್ ಪೋಪಾತಂಗೆ ಸ್ಥಾನಪ್ರಾಪ್ತಿಯವುದು. ಶಕುನದ ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ಪೆಣ್ಣೆಂಡುಪೊಂದಾಗಿ ಹತ್ತಿರೆತಿರ್ದಲ್ ಪೋಪಾತಂಗೆ ಸ್ತ್ರೀಸಂಗಮವುದು. ಆ ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ಉತ್ತಾಹದಿಂದೆ ತನ್ನೊಳಗೆ ತಾವು ಆಡುತ್ತಿರಲ್ ಆ ಶಕುನಮಂ ಕೊಳ್ಳಾತಂಗೆ ಮಹೋ(ನೋ)ತ್ತಾಹಮಂ ಕುಡುವುದು, ತನಗೆ ಶಕುನಮಂ ಕುಡುವ ಪಕ್ಷಿ ಗೆಲುತ್ತಮಿರಲ್ ಆ ಶಕುನಮಂ ಕೊಳ್ಳಾತಂಗೆ ಗೆಲ್ಲಮಂ ಕುಡುವುದು, ಆ ಶಕುನದ ಪಕ್ಷಿಗಳ್ ಬಲದ ಜೇಷ್ಠೆಯಂ ಕುಡಲ್ ತನಗೆ ಒಲವಂ ಕುಡುವುದು, ಆ ಶಕುನದ ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಸಂತೋಷದಿಂದೆ ವ್ಯಾಕುಲಮಿಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಧೈರ್ಯದಿಂದೆ, ಅಲ್ಲಾ ಜೇಷ್ಠಗಳಿಂದೆ ನಯಮಪ್ಪ ಒಳ್ಳೆತ ಶಕುನಮಂ ಕುಡಲ್ ತನಗೆ ಲೇಸಿನ ವರ್ತುನೆಯಂ ಪೇಲ್ವುದು—೭.

ಟೀ|| ಆವುದೊಂಮ ಶಕುನದ ಪಕ್ಷಿಯ ತಿರ್ದಂ ಕೊಂಡು ಆ ದಿನದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೃಹದೊಳಿರ್ದು ಮುಡಿವನಂ ಆ ತಿರ್ದನೆ ತಿರ್ದೆಂದು ಪಯಣಮಂ ಮಾಡಿದಾತಂಗೆ ಲಾಭಕಾರ್ಯ ಮಾಡಲರಿಯದು—೮.

1 ಪಾವಮಂ. 2 ನಲ್ಲಿಯಂ. 3 ಲಾಭಂ ಮತ್ತದಂ ಬುಧಬಂಧು.

* ೫ ಮತ್ತು ೬ರ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

(ಇದಿರೋಲ್ ಬರ್ ಬಳ್ಳಿಯ ವಸ್ತುಗಳ್)

ಮ|| ಕಳಸಂ ಕನ್ನಡಿ ತೋರಣಂ ಚಮರ ಭತ್ತದ್ವಯಂ ಭೇರಿ ಮಂ |

ಗಳತಾರ್ಯಂ ಗಣಿಕಾಜನಂ ಸುರಭಿ ಜಕಂ (ಗಂಧಂ) ಮಾಂಸ ಭಾರಂ ಪಣಾ ||

ವಳಿ ರತ್ನಂ ದಧಿ ಪೂರ್ಣಕುಂಭಮಿಶಿತಂ ಪೋಪಂಗೆ ಬರ್ಪಂಗನಾ |

ಕುಳದಿಂ ಕಟ್ಟಿದಿವಂದೊಡಿಸ್ವಫಲಮಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯ ಕಲ್ಪದ್ವಯಮಾ

|| ೯ ||

(ಇದಿರೋಲ್ ಬರ್ ಪೊಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ್)

ಚಂ|| ಬಲುಗೊಡನೆಣ್ಣೆ ಪಟ್ಟಿ ನುಲಿನೇಣ್ ಬಡಿಕೋಲ್ ಬಲೆಯಿದಿಲೆಲ್ಲು ಸಾ |

ವಜಿ ಪುರಿಯೊಡು ಸುಟ್ಟಡಗು ಪಾಮೊಲಂ ಗಳಿತಾಶ್ರು ಮುಂಡೆ ಮೂ ||

ಕೊಟಿ ವಿಮಂಕ್ತ ಕೇಶಿಯಿದಿರೋಲ್ ಬರೆ ಕಾಣಲುಮಾಗದಂತು ಮೇ |

ಣಿಪಾ ಬಡಿ ನೂಂಕು ಕಟ್ಟು ಕದಪಿಂಬೊಡಮಾಗದು ಪೋಗಲೆತ್ತಲುಂ

|| ೧೦ ||

(ಶಾಂತದೀಪ್ತಸ್ಥಾನಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಇನನೆಂಬಂ ದೆಸೆಯೊಳಮಿ |

ರ್ದ ನೆಲೆನು(ಹೂ)ತಿ ಪೋಗೆ ನೆಳಲ್ ಕೆಪಲು ತೋಯಂ ಮೇ ||

ದಿನಿ [ಬೂದಿ] ಕೆಂಡಮೆನೆ ತರ |

ದಿನಕ್ಕುಮಿವು ಶಾಂತದೀಪ್ತವ(ದ)ನ್ವರ್ಥಂಗಳ್

|| ೧೧ ||

(ಸೀನ್)

ತನ್ನೊಡನೆಯವರ್ ತಾಂ ಪೆಣ |

ರೆನ್ನದೆ ಪಶುವೆನ್ನದೆಡಬಲಂ ಪೆಣಗದಿರಾ ||

ಸನ್ನಂ ದೂರಂ ಮೃಗಮಂ |

ದೆನ್ನದೆ ಮನ್ನಿವುದು ಸೀನನಚಿತವಚನಾ

|| ೧೨ ||

ಟೀ|| ಕಳಶಂ, ಕನ್ನಡಿ ಮೊದಲಾದುವು ಒಂದೆಡೆಯಿಂ ಪೋಪಂಗೆ ಒಂದೆಡೆಗೆ ಬರ್ಪಂಗ ಇತಿವಂದೊಡಿಸ್ವಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ಕುಂ—೯.

ಟೀ|| ನೀರಿಲ್ಲದ ಬರಿಯ ಕೊಡಂ, ಎಣ್ಣೆ, ಹತ್ತಿ, ನುಲಿಯ ನೇಣ್, ಮೊದಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ್ ಪೋಪಂಗೆ ಇದಿರೋಲ್ ಬರೆ ಕಂಡೊಡೆ ಎತ್ತಲುಂ ಪೋಗಲಾಗದು. ಇಪಾ, ಬಡಿ, ನೂಂಕು, ಕಟ್ಟು, ಕದಪು ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳಂ ಕೇಳೊಡಂ ಪಯಣಂ ಬೋಗಲಾಗದು—೧೦.

ಟೀ|| ಸೂರ್ಯನೆಂಬಂ ದಿಕ್ಕುಗಳಂ ಮುಟ್ಟಿ ತಿರುಗುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆ ಸೂರ್ಯಂ ಅವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರಪಂ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲೊಂದು ಹೂ(ಭೂ)ತಿ, ಹೊಗೆ, ನೆಲಲ್, ಕೆರಲು, ಉಪಕಂ. ಭೂಮಿ, ಬೂದಿ, ಕೆಂಡಂ ಇವು ಶಾಂತದೀಪ್ತ ಸ್ಥಾನಂಗಳೆಂದಪುದುಕೊಳ್ಳುದು—೧೧.

ಟೀ|| ತನ್ನ ಸಂಗಡವರ್, ತಾಂ, ಲೋಗರ್, (ಪಶುಜಾತಿ) ಬಲಂ, ಹಿಂದು(ಗಡೆ). ಇದಿರ್, ಹತ್ತಿರೆ, ದೂರಂ, ಮೃಗಜಾತಿಗಳ್ ಇವು ಮೊದಲಾದುವೆನ್ನದೆ ಪಯಣಮಂ ಮಾಡುವಾತಂ ಸೀನಂ ಕೇಳಿ ಪರಿಹರಿಸದೆ ಪೋಗಲಾಗದು—೧೨.

(ಚಿಕ್ಕನ ಶಕುನಂ)

ಕಂ|| ಬಿರ್ಕುಗಳದಿರೋಗಗಾಡಿದೊ |
 ದಕೋದಯ ಸಮಯಮುಪ್ಪಿನಂ ಪೋಗದೆ ಮಾ ||
 ಛೇರ್ಕ ಪಗಲುಕ್ಕಿ ಕಾದಿದೊ |
 ದಿಕ್ಕಂದಿನ ದೆವಸಮೊಳ್ಳನಜಸುವ ಮನುಜಂ || ೧೩ ||

(ಮೃಗಪಕ್ಷಿಶಕುನಂಗಳ)

ಮ|| ಬಸವಂ ಕೋಗಿಲೆ ಕೊಂಡೆಯೆಂಚೆ ಕಪಿ ಸಾರಂಗಂ ನವಿಲ್ ಕೋಡಗಂ |
 ಮುಸು ಕೊಂಕಂ ಪುಲಿ ಬಳ್ಳು ಪೆಣ್ಣು ನೃಕಂ ಪೋಪಲ್ಲಿ ಬರ್ಪಲ್ಲಿಯುಂ ||
 .....ಸಾರ್ದು ಸ್ವರಂ ಗೆಯ್ಯೊಡೆ ಶಾಂತಮಾಗ ಮನಕ್ಕೆ ಬಲದೊಳೆಯ್ದೆ ಸ ||
 ತಸಮಂ ವಾಮವಿಭಾಗದೊಳ್ ಪರಡೆಯೆಂತುಂ ತಾನದತ್ಯುತ್ತಮಂ || ೧೪ ||

ಚಂ|| ಮೃಗವಸಮಾಗ ಸಂತಸದೆ ಪಾಯ್ದೆಡದತ್ತಲುಮೊತ್ತಿ ಪೋಗೆ |
 .....ಪೋಪಾಗಳುಂ ಮೇಣ್ ||
 ಪುಗುವಾಗಳುಂ ಬಲದತ್ತಲೊಗೆ ..... ||
 .....ಲಾಭಮದಿಂತು ಮರಟೆ ಸಾರ್ವಂಗೆ ಶುಭದಂ..... || ೧೫ ||

ಅನವದ್ಯಂ|| ಪೋಗೆ ತನ್ನೆಡದೊಳ್ ಪುಗೆ ಮತ್ತಂ ದಕ್ಷಿಣದೊಳ್ ನರಿ ವರ್ತಕಂ |
 ಗೂಗೆ ಮೇಣ್ ಮಯಣಂ ನಯದಿಂದಂ ಸಾರ್ದು ಸರಂಗುಡೆ ಶಾಂತದೊಳ್ ||
 ಮಾಗೆ ಗೊಂಕರುಕಪ್ಪೆ ದಸುಂಬಂ ತತ್ತ್ವಮದಿಂದಮೆ ದಿ೦ಪ್ಪ ದಿ |
 ಗೃಗದೊಳ್ ದನಿಗೆಯ್ಯೆ ಮನಸ್ಸಿದ್ದಿಯನಾಗೆ ಉಂಟುಮಾಡುಗುಂ || ೧೬ ||

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಪಯಣಮಂ ಮಾಡುವಾತಂ ಇದಿರಾಗಿ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದಂ
 ಮುನ್ನಂ ಬಿಕ್ಕುಗಳದಿರಾಗಿ ಕಾದಲ್ ಆ ದಿನಂ ಪಗಲ್ ಪಯಣಮಂ ಮಾಡಲಾಗದು,
 ಸೂರ್ಯೋದಯಮಾದ ಬಲಕ್ಕಂ ಇದಿರಾಗಿ ಕಾದಲ್ ಲೇಸಂ ಬಯಸುವಾತಂ ಆ ದಿನಂ ಪಯ
 ಣಂ ಮಾಡಲಾಗದು—೧೩.

* ಟೀ||

ಟಿ|| ಮೃಗಂಗಳ್ ಸಮೂಹಮಾಗಿ ಅವನೊರ್ವಂ ಪಯಣಂ ಮಾಡುವಾಗಳ್ ಬಲದ
 ಭಾಗದಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್ ಊರಂ ಪುಗುವಾಗಳ್ ಎಡದ ಕಡೆಯಿಂದೆ ಬಲದ ಕಡೆಗೆ ಪೋಗಲ್
 ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು. ಮರಟ್ಟು ಬಲದಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪೋಗಲತ್ಯುತ್ತಮಂ—೧೪.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಪಯಣಂ ಮಾಡುವಾಗಳ್ ನರಿ, ವರ್ತಕಂ, ಗೂಗೆ, ಮಯಣಂ,
 ಇವು ತನ್ನೆಡಕ್ಕೆ ಪೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಬರಲ್, ಗೊಂಕರು, ಕಪ್ಪೆ, ಪಸುಂಬಂ ಇವು ತಂತಮ್ಮ
 ರೀತಿಯಿಂದೆ ದಿ೦ಪ್ಪಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು—೧೬.

1 ಬಸವಂ ಚಂಡಗವಂ ಕೋಗಿಲೆ (ಓಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ—ಹಂಸೆ, ನರಿ, ಸಾರಂಗಂ, ಚಂಡಗತೋಳ—
 ಎಂದು ಬರೆದಿದೆ.

* ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

ಕಂ|| ಪರಡೆ ಪಸುಂಬಂ 1 ಮೈವಂ |
 ಎರಳೆ ನವಿಲ್ಗೆ ಪೆಟ್ಟಿ ಪೋದಗೆ ಕರಣಂ ||
 ಶರಕಮಿವು ಪೋಗೆ ಶಾರುಂ |
 2 ಬರೆ ಯೆಡಕೆಯಂ ದೂರೋಳೊಳ್ಳಮಚಳಿವಚನಾ || ೧೭ ||
 ಪೋಗೆ ಬಲನಾಗೆ ಪುಗಲೆಡ |
 ನಾಗರೆ ಶಾಂತದೊಳೆ ಸೆ ಶೈಂನನುಚಿತಂ ಪುಗೆಯುಂ ||
 ಪೋಗೆಯನೆಡದತ್ತಲ್ ಪುಗೆ |
 ಮೂಗಿಯ ಶಕುನಂಗಳಿಪ್ಪಫಲಮಂ ಕುಡುಗುಂ || ೧೮ ||
 ಪೆಣ್ಣಾಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಗರಗಂ |
 ಮುಂಗುಂ ನವಿಲಸಗವಕ್ಕಿಯರಗಿಳಿ(ಣೆ) ಕಾರಿ ||
 ಡಂ ಗಿಡುಗಂ ಸಿಂಹಾಮಿನಿ |
 ತುಂ ಗಮನಾಗಮದಲ್ಲೆ ತಾಂ ಪುಗೆ ಶುಭದ || ೧೯ ||

ಮ|| ಎರೆಯಂ ಕರ್ಚಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗೆ ಶುಭದಂ ಪೆಣ್ಣಾಗೆ ಮೇಣಂತದಂ |
 ಬರದೊಳ್ ಬಟ್ಟನೆ ಬರ್ಪೊಡತ್ಯಧಿಕಲಾಭಂ ಕಾಗೆ ಪೆಣ್ಣಾಗೆಯಂ ||
 ಬೆರಡುಂ ಕಾದಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗೆ ಶುಭದಂ ಪೋಪಾನರಂಗೆ ಸೋಲ್ತಕಡೆಯೊಳ್ |
 4 ಮರಣಂ ತತ್ತ್ವರ್ವ ವಿಪರ್ಯಯಂ ಜಯಪ್ರೀತರಂ ? || ೨೦ ||

ಟೀ|| ಪರಡೆ, ಪಸುಂಬಂ. (ಮೈವಂ) ನವಿಲ್, ಎರಳೆ, ಮಯಣಂ, ಪೋದಗೆ, ಪೊಟ್ಟಿ,
 (ಶರಕು) ಇವು ನೊಡಲಾದುವು ಊರಿಂ ಪೊಪಮಡುವಾಗಳ್ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್ ಊರಂ.
 ಪುಗುವಾಗಳ್ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್ 5 ಬಳ್ಳಿತ್ತು—೧೭.

ಟೀ|| ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಗಿಡುಗನ ಪಕ್ಷಿ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್, ಊರಂ ಪುಗುವಾಗಳ್
 ಬಲದಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್ ಉತ್ತಮಂ, ಮೂಗಿಯ ಪಕ್ಷಿ ಊರಂ ಪುಗುವಾಗಳ್ ಅಲ್ಲಾ
 ಪೊಪಮಡುವಾಗಳ್ ಈಯೆರಡು ನೇಳೆಗಳಲ್ಲಿಯುಂ ಎಡನಾಗಲ್ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯು
 ಪ್ಪುದು—೧೮.

ಟೀ|| ಪೆಣ್ಣಾಗೆ, ಬೆಣ್ಣೆ ಗರಗನ ಪಕ್ಷಿ, ಮುಂಗುಂ, ನವಿಲ್, ಅಸಗವಕ್ಕಿ, ಅರಗಿಳಿ(ಣೆ),
 ಕಾರೊಡೆಯ ಪಕ್ಷಿ, ಗಿಡುಗಂ ಈ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಊರಿಂ ಪೊಪಮಡುವಾಗಳ್, ಊರಂ ಪುಗುವಾ
 ಗಳ್ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಲ್ ೨೦ ಮುಂ—೧೯.

ಟಿ|| ಪಯಣದಲ್ಲಿ ಪೆಣ್ಣಾಗೆ ಎಡದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ ಕುಟುಕಂ ಕರ್ಚಿಕೊಂಡು ಪೋಗಲ್
 ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಪ್ಪುದು. ಆ ಪೆಣ್ಣಾಗೆ ಪಯಣಂ ಮಾಡುವಾತನ ಮುಂದೆ ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ
 ತನ್ನಂ ತಾನೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಮಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬರಲ್ ಅಧಿಕಲಾಭಂ, ಗುಡುಗಾಗೆ ಪೆಣ್ಣಾಗೆಯೆರಡು
 ನೊಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕಾದಿ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಗಲೊಳ್ಳಿತ್ತು. ಆ ಕಾದುವಲ್ಲಿ ಪೆಣ್ಣಾಗೆ ಸೋಲ್ತೊಡೆ
 ಪಯಣಂ ಮಾಡುವಾತಂಗೆ ಮರಣಮುಂ ಪೆಲ್ಪುದು. ಆತನೊರ್ವನೂರಂ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ
 ಪಿಂದೆ ಪೆಟ್ಟು ಶಕುನಂಗಳ್ ಎಡನಾಗಲ್ ವಿಪರ್ಯಯಮಾಗಲ್ ಉತ್ತಮಂ—೨೦.

1 ಮೈವಂ. 2 ಬಡೆಯುಡಿಕೆಯುಂ. 3 ಗಮನಾಗಡದಲ್ಲಿ ತಾವರ್ಪಗೆ. 4 ಕರಣಂ ತತ್ತ್ವರ್ವ ವಿಪ
 ರ್ಯಯಂ. 5 ಊರ ಪೋಗುವಾಗ ಬಲದಿಂದ ಎಡಕ್ಕೆ ಹಾಯಲು—ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಬರೆದಿದೆ.

(ಅನೇಕ ಶಕುನಂ)

ವ|| ಅನೇಕ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟುಂ —

ಮ|| ಬಿಳುಪುಯ್ಯತ್ತಿರೆ ಬೆರ್ಚಿ ಕಾಲ್ಪರಿಯೆ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿದು ಮೆಯ್ಯಕ್ಕೆ ಲೋಕಂ |
 ಸಿನೆ ಕಷ್ಟಂ ಜಯಯಾತ್ರೆಯೊಳ್ ಬಲವ ಕುಂಭಂ ವೇಷಿ ಕಯ್ಯಿತ್ತಿ ಗ ||
 ಜ್ಞಾನ ಸನ್ನಹಮನಿಕ್ಕುವಲ್ಲಿ ಕರದಿಂದಾ ಶೀಕರಂ ಪೊಣ್ಣೆ ಸಂ |
 ತಸದಿಂದಂ ಮುದಮುಣ್ಣೆ ವೈರಿಜನತಾ ನಿರ್ಧಾರಣಂ ವಾರಣಂ || ೨೧ ||

(ಅಶ್ವಶಕುನಂ)

ವ|| ಅಶ್ವಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟುಂ —

ಚಂ|| ಬಲಮುಟ್ಟಿದಿವೊಡಂ ದೆಸೆಗೆ ಬೆರ್ಚುನೊಡಂ ಮಲಮೂತ್ರ ಬಾಪ್ಪಸಂ |
 ಕುಲಮೊಡವೊಪೊಡಂ ಹರಿಯಧೀಶನ ಸೋಲಿಕುಮೇಲುಪಲ್ಲಿ ಸಂ ||
 ಚಲಿಸದೆ ನಿಲ್ಲೊಡಂ ಕಲರ್ಪ ಪೆರ್ಚುವೊಡಂ ಬಲಚೇಷ್ಟೆಗೆಯ್ಯೊಡಂ |
 ಗೆಲಿಸುಗುಮಾವ ಸಂದೆಯುಮು (ಮಿಲ್ಲದಧೀಶನುಮಂ) 1 ಮಹಾಜಯೊಳ್ || ೨೨ ||

(ಶುನಕಶಕುನಂ)

ವ|| ಶುನಕ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟುಂ —

ಚಂ|| ಬಲವಿನೆಡಕ್ಕೆ ವೊಗೆ ಪಂದುದ್ದಮನೇವರೆ ಸಾರ್ಪ ಶಾಂತಮೊಳ್ |
 ನಿಲೆ ಬಲಚೇಷ್ಟೆಗೆಯ್ಯೆ ಮನಸಂತಸದಿಂ ವಿವಿಧಾನ ಭಕ್ತಿಯಂ ||
 ಮೆಲೆ ನಡುವಟ್ಟಿಯೊಳ್ 2 ಕೆಲಸಿ ಮೂತ್ರಿಸೆ ಪೇರಡಿ ತನ್ನ ನಟ್ಟಿಯಂ |
 ನಲಿನಲಿದಾಡೆ ಪೋದ ಮನುಜಂ ಪಡೆಗುಂ 3 ತನಗಿಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಯಂ || ೨೩ ||

ಟೀ|| ಅರಸಂ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಂ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕಳು ಆವಾಗಳುಮಾವು ಸಿರಂ ಬಿಟ್ಟು ಸುಯ್ಯುತ್ತಿರಲ್ ಬೆರ್ಚಿ ಓಡಲ್, ಕಣ್ಣಳಂ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲ್, ಮಗ್ಗುಲಿಕ್ಕಲ್, ತೂಂಕಡಿಸಲ್ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲ್ ಪಯಣಂ ಮಾಪ್ಪಿ ಅರಸಿಗೆ ಒಳ್ಳಿತ್ತಲ್ಲ. ಆನೆ ಬಲವ ಕುಂಭಕ್ಕಳಮಂ ಸೊಂಡಿಲಲ್ಲಿ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲ್, ಸೊಂಡಿಲಂ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೆಗಹಿಕೊಳ್ಳಲ್, ಧ್ವನಿಮಾಡಿ ಗರ್ಜಿಸಲ್ ಕಾಳೆಗಮುಪ್ಪುದು. ಆ ಆನೆ ಸೊಂಡಿಲಿಂದಮುದಕ ಮಂ ಜಿಲ್ಲಲ್ ಮದಂದೋಪುತ್ತಿರಲ್ ಈ ಶಕುನವಿಂದೆ ವೈರಿಯಾರಂ ಸೀಟಾ ಬಿಸುಡುವ (ಹಾಯ್ಕುವ) ಗೆಲ್ಲಮಂ ಕುಡುವುದು—೨೧.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ 4 ಕಾದುವೆನೆಂದು ಕುದಿರೆಯನೇವುವಲ್ಲಿ ಸ್ವರ(ಬಲ)ಹೀನಮಾಗಲ್ ಅತ್ತಿತ್ತ ಬೆರ್ಚಲ್, ಲದ್ವಿಯನಿಕ್ಕಲ್, ಗತ್ತಮಂ 5 ಪಾಲಿಸಲ್ ಈ ಮೂವುಮೊಂದೇ ಬಾರಿಯಾಗುಹ, ಅಲ್ಲಾಡಿಸುಹ, ಇಂತಹ ಚೇಷ್ಟೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್ ಆ ಕುದಿರೆ ಸೋಲಮಂ ತರ್ಪುದು, ಅಲ್ಲಾ ಚಂಚಲಮಾತ್ರಮಿಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಿರಮಾಗಿರುಹ, ಉಪ್ಪರಿಸುಹ, ಬಲಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಮಾಡುಹ ಈ ಗುಣಂಗಳಿಂದೆ ಈ ಕುದಿರೆ ಮಹತ್ವಪ್ಪ ಕಾಳೆಗದೊಳಗೆ ತನ್ನನೇವುದಾತಂಗೆ ಗೆಲ್ಲಮಂ ಕುಡುವುದು—೨೨.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಶಕುನಮಂ ನೋಟ್ಟಲ್ಲಿ ಶುನಕನೆಡದಿಂದೆ ಬಲಕ್ಕಂ ಪೋಗಲ್, ಉದ್ದ

1 ಮಹಾಜಯೊಳ್ ಜಯಿಸುಗುಂ. 2 ಕೆಲಸಿ. 3 ತನಗಿಷ್ಟ. 4 ಕಾದೇನೆಂದು. 5 ನಿಕ್ಕುಹ. 6 ಪಾಳಿಸುಹ.

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಲೆ— ಪಿಂಡೆ ವಕ್ರಿಸೆ ಮುಂದೆ ತಿರ್ಪ 1 ಸವಂತು ಮುಂದೆ ಧನಕ್ಷಯಂ |

ಪಿಂಡೆ ಮುಣ್ಣಂ ಮುಂದೆ ವಕ್ರಿಸೆ ಪಿಂಡೆ ತಿರ್ಪ ಶುಭಾವಹಂ ||

ಪಿಂಡೆ ಪೋಲ್ಪುದು ಮುಂದೆ ಮೇಣ್ ಪುಗೆ (ಪಿಂಡೆ 2 ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಪೊಕ್ಕೊಡಂ |

ಬಂದೊಡಂ ತನುವಿತ್ತನಾರಸಮೆಗುಮಾಸರಮಾತ್ಮಜಂ || ೨೪ ||

ಚಂ|| ಮದುವೆಗೆ ನೋಡಿ 3 ಬಂದೆಡಕೆ ತಮ್ಮರಡುಂ ನಲಿದಾಡೆ ಕೂಡಿ ಶಾಂ |

ತೊಡೊಳೆ ಸೇರ್ಪ ಸಂತಮಿರೆ ನಿಂದೆಡಚೇಷ್ಟೆಗೆಯ್ಯೆ ಶೋಭನ ||

ಪ್ರದ ಮೊಲೆಯೊಳ್ [ಪೊಸಂತಿಲೊಳಗಂ] ತಲೆಯಿಕ್ಕಿರೆ ಮಾಣದೊಳೆ 5 ಮೇಣ್ |

ಪದದೊಳೆ ಭೂಮಿಯಂ ಕೆರೆದು ವಿಷ್ಣುನೆ ಮಾಣ್ಪುದು ತದ್ವಿವಾಹಮಂ || ೨೫ ||

ತರಳಂ|| ಉಡಿಸೆ ಮೂತ್ರಿಸೆ ನಕ್ಕಿ ಪೋರ್ಕುಲ ತ ಣಮಂ ಬಲಚೇಷ್ಟೆಯಂ |

ಕುಡಿ ಬಲಾಶ್ರಿತನಾಗಿ ಪೆಣ್ಣೊಡಗುಂಡೆಯೇಸಮುದಲ್ಲಿ ಕಾ ||

ಲಿಡೆ ಪೊಕ್ಕಲ್ಪು ರದೇವಿ ಸ್ವರದೊಳೆ ಪೆರ್ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳು ಮೆಂ |

ಗೆಡದ ಚೇಷ್ಟೆಗೆಯ್ಯಲ್ಕೆ 6 ವಿಷ್ಣುನೆ ಸುಯ್ಯೆ ಪೇರಡಿ ನಿಂದಿತಂ || ೨೬ ||

ಮನೇವು ಪತ್ತಲ್ ಎಡಗಡೆಗೆ ಪೊಂದುದು ಶಾಂತವಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಲಲ್, ಬಲವಭಾಗವ ಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಮಾಡಲ್ ತನ್ನ ಸಂತೋಷದಿಂದೆ ತನಗೆ ಸಲ್ಪಂತಹ ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಆಹಾರಮಂ ಕೊಳ್ಳಲ್, ಅಡ್ಡವಾಯುತ್ತಿ ನಡುತಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂದು ಮೂತ್ರಿಸಲ್ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ಗಂಡು ನಾಯ್ಕಳ್ ತಮ್ಮ ಮೇಳದಿಂದೆ ಕೂಡಿ ನಲಿದಾಡುತ್ತಿರಲ್ ಈ ಶಕುನದಿಂದೆ ಪೋಸಂತಹ ಮನುಷ್ಯಂಗೆ ನೆನೆದ ಆರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿ ಆಪ್ಪುದು—೨೩.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಶಕುನಮಂ ನೋಡುವಂಗೆ ಹಿಂದಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಯ್ ತಡೆದು ಮುಂದೆ ತಿರ್ಪತ್ತಿರಲ್ 9 ಧನಕ್ಷಯಮಂ ಪೇಟ್ಟುದು. ಆ ನಾಯ್ ಮುಂದೆ ತಡೆದು ಪಿಂಡೆ ಶಾನೆ ತಿರ್ಪಲ್ ಒಳ್ಳಿತ್ತು. ಆ ತಿರ್ಪಿದ ಶ್ವಾನಂ ಪಿಂಗೊಂಡು ಬರಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ಬರಲ್, ಅಲ್ಲಾ ಅಡ್ಡ ನಿಲಲ್, ಅಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಲ್, ವಿಷ್ಣುಸಲ್, ಪೊಕ್ಕು ಅಡ್ಡಂ ಬಂದೊಡೆ ಆ ಪಯಣ ದಾತಂಗೆ ಅರ್ಧಪ್ರಾಣದಿಂದೆ ಹಾನಿಯಂ ಪೇಟ್ಟುದು—೨೪.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆರ್ಚಿಸಿ ನೊಡಲ್ ಶ್ವಾನಂ ಬಲವಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪಾಯಲ್ ಪೆಣ್ಣೊಡುಮೊಳಗೆ ತಾವು ಸಮ್ಮಂಗಳಿಂದಿರಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಪೆಣ್ಣೊಡುವೆರಡುಮೊಂದಾಗಿ ಇರಲ್, ಶಾಂತವಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಆಯ್ದು ನಾಯುಂ ಸೇರಿರಲ್ ಎಡಚೇಷ್ಟೆಯಂ ಮಾಡಲ್ ಈ ಪೆಟ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದೆ ಆ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯುಪ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಂ ಸುರುಟ್ಟಿಕ್ಕೊಂಡು ಮಲಗಿರಲ್ ಬಡದೆ 10 ಒಳಗುತ್ತಿರಲ್ ಒಂದು ಶಾವನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರ ಮಾಗಿ ನಿಲ್ಲದೆ ಅತ್ತಿತ್ತ ಮರಿದಾಡಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಭೂಮಿಯಂ ಕೆರೆದು ಅಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುಸಲ್ ಈ ಶಕುನ ಗಳಿಂದೆ ಆ 11 ಮಾಟ್ಟಿನೆಂದು ನೆನೆದವಾತನ (ವಿವಾಹ) ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದು—೨೫.

ಟೀ|| 12 ಮುಟ್ಟಿಯಿಲ್ಲದರೆ ಆರ್ಚಿಸಿ ನೊಡಲ್ ಶ್ವಾನಂ ಉಡಿಕೆಯಾಗಲ್, ಅಲ್ಲಾ ಮೂತ್ರ

1 ಸವ್ವುದಿ. 2 ವಕ್ರಿಸೆ. 3 ಬಂದೆಡ ಸೇರಿ. 4 ದೊಳರಟ್ಟಿಲೆಗೊಂಡು. 5 ಭೂಮಿಯಂ ಪರವಿ ವಕ್ರಿಸೆ ಮಾಣ್ಪುದು. 6 ಯೆಸಮೆಮರ. 7 ದೆಗೆ. 8 ವಕ್ರಿಸೆ. 9 ಲಾಭವ. 10 ಪುರುಳುತ್ತಿರಲ್. 11 ಮಾಡೇವೆಂದು. 12 ಮುಟ್ಟಿಯಲ ದೊರೆ ಎಂದು.

ಕಂ|| ಉಡಿಸ ಬಲಜೀಷ್ಠೆಯಂ ಕುಡೆ |
ಕಡೆವಾಯಂ ನಕ್ಕಿ ಪೊಡೆ ರಂತಮನಿರೋಳ್ ||
ಕಡೆ ಪರಡೆಯಾರಂ ಬ |
ಕೊಡರ್ಚಿ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ತಪ್ಪದೆ ಬೆಳೆಗುಂ || ೨೬ ||

ಚಂ|| ಕುಸಿಯದೆ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ನಡೆಂದೆಡೆಯೋಳ್ ಶುನಕಂ ಕಡಂಗಿ 2ವ |
ಕ್ರಿಸೆ ಬಲಜೀಷ್ಠೆಗೆಯ್ಯ ನೈಪಚಿಹ್ನದಮೇಲೆಡಗಾಲನೆತ್ತಿ ಮೂ ||
ತ್ರಿಸೆ ಜಯಮಕ್ಕು 3[ಮೂಗಲನೆ] ಜೋಂಪಿಸೆ ನಿಂದೆಡೆಜಿಷ್ಟೆಗೆಯ್ಯ ಶಂ |
ಕಿಸುತಿರೆ ಕರ್ಣಮಂ ಬಿದಿರೆ ತಾನೆ ಪರಾಜಯಮಕ್ಕು ಮಾಜಿಯೋಳ್ || ೨೭ ||

ಪೃಥ್ವಿ|| ರುತನ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಪೋವೆಡೆಯೊಳಂ ಬಿದಿರ್ದಂಗಮಂ |
ವಿಜ್ಞಂಭಿಸೆ ವಿಜೇಷ್ಠೆಗೆಯ್ಯ ಪುಗೆ ದೀಪ್ತಮಂ 4ಬೆ |
ಚೆರ್ ಜಾಗರ ಮದಾನಂ ನಿರುಜನೆಗೆ ಮೇಣ್ ತಿರ್ದೆ ಸು |
ಯ್ಯ ಜೋಂಪಿಸೆ ನಿಕ್ಕಪ್ಪಮಪ್ಪುವನೆ ಮುಟ್ಟಿ ಸಾವೆಯ್ಯುಗುಂ || ೨೮ ||

ಸಲ್ ಅಲ್ಲಾ ಪೂರ್ವಾಸಾ ನಮಂ ನಕ್ಕಿ ಕೊಳುತ್ತಿರಲ್, ಬಲಜೀಷ್ಠೆ ಮಾಡಲ್, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಲ್ಲಲ್ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ಗಂ ಕೊಡಲ್ ಇದಿರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯರೆಗುಮರನ ಮೇಲೆ ಕಾಲಂ ನೀಡಲ್ ಮಲಂಗದ ಪಾವಿಂದೆಬಲ್ ಒಳ್ಳೆಹ ಸ್ವರದಿಂದೂಳಲ್ ಈ ಶಕುನದಿಂದೆ ಸುವೃಷ್ಟಿಯಪ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಎಡಜೇಷ್ಠೆ ಮಾಡಲ್, ವಿಸ್ತಿಸಲ್ ಸುಯ್ಯಲ್ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯ ಜೇಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಲ್ ವೃಷ್ಟಿಯಾಗದೆಂದಾುವುದು—೨೬.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಬೇಸಾಯಮಂ ಮಾಟ್ಟಿನೆಂದು ನಡೆವಲ್ಲಿ ಶ್ವಾನಂ ಎಡದಿಂದೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಪಾಯಲ್, ಬಲಜೀಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಲ್, ತನ್ನ ಕಟಿವಾಯಂ ನಕ್ಕಲ್ ಶಾಂತದಿಕ್ಕಂ ಸಾರಲ್ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು ಮಲಗಲ್ ಈ ಶಕುನಗಳಿಂದಾ ಭೂಮಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆವುದು—೨೭.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಶ್ವಾನಂ ಬಲದಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪಾಯಲ್, ಬಲಜೀಷ್ಠೆಯಂ ಮಾಡಲ್, ಮುಂದೆ ಮಲಗಲ್, ಚಾನುರಂ, ಜೋಡು (ಕವಚಂ) ಹಲ್ಲಣಂ, ಹಕ್ಕಿರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ರಾಜಚಿಹ್ನೆಗಳ ಮೇಲೆಡಗಾಲೆತ್ತಿ ಮೂತ್ರಿಸಲ್ ಜಯಮಪ್ಪುದು. ಅಲ್ಲದೆ, ಆಗುಟಾ ಸಲ್, ತೂಂಕಡಿಸಲ್ ಇದಿರಾಗಿ ಬಂದು ಎಡಜೇಷ್ಠೆ ಮಾಡಲ್, ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡಿ ಶಂಕೆ ಸುತ್ತಿರಲ್, ಕಿವಿಗಳಂ ಕೊಡಹಿಕೊಳಲ್ ಇವಳಾಂ ನೋಲಮಪ್ಪುದು—೨೮.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ರೋಗಿಯಂ ಕನೋಬ್ಬಿನೆಂದು ಆತನ ಮನೆಗೆ ನಡೆಯಲ್ ಶ್ವಾನಂ ತನ್ನ ದೇಹಮಂ ಕೊಡಹಿಕೊಂಡುಚ್ಚಾಪದಿಂ ಬೆರ್ಚುತ್ತಿರಲ್, ಜೇಷ್ಠೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್, ದೀಪ್ತಸ್ಥಾನಮಂ ಪುಗಲ್, ಬೆರ್ಚಿ ಓಡಿಪೋಗಲ್, ಆರೋಗಿ [ನೀರೋಗಿ]ಯಪ್ಪಂ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಡದಿಂದೆ ಬಲಕ್ಕೆ ಪಾಯಲ್, ಸುಯ್ಯಲ್, ತೂಂಕಡಿಸಲ್, ಅಲ್ಲವಂಥಾ ಸ್ಥಾನಮಂ ಮುಟ್ಟಿ ಕೊಳಲ್ ಆ ರೋಗಿಗೆ ಕಷ್ಟಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೨೯.

1 ಯವನಾದೇನೆಂದು. 2 ಹಿಂದೆ ವೃಷ್ಟಿಸೆ ಎಂಬೆಡೆಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ವಕ್ರಿಸೆ ಎಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ವೃಷ್ಟಿಸೆ ಎಂದಿರಬಹುದು. ಟೀಕಾಕಾರನು ಬಲದಿಂದೆಡಕ್ಕೆ ಪಾಯಲ್ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಬರೆದು ಮುಂದೆ ಮಲಗಲ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇರಿಸಿರುವನು. 3 ಗ್ರಂಥ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ, ಟೀಕೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ. 4 ಚರ್ಚಿ. 5 ನೋಡುವನೆಂದು.

ಚಂ|| ಉದಯದೊಳೂರ ನಟ್ಟನಡುವರ್ಧಿಸುತ್ತಲೆ ದಿಟ್ಟಗೊಟ್ಟು ಮಾ |
ಣದೆ ಶುನಕಂಗಳೊಳ್ಪೊಡವನೀಪತಿಗಕ್ಕುಮಂ ಯ ಮಂದ್ರಮ ||
ಪ್ಪುದನದರ್ಬೇಣ ಕೀಟಾ ಕರೆಯುತ್ತಿರೆ ವರ್ತುಲಿಯಕ್ಕು ಮಬ್ಬಕಾ |
ಲದೊಳೆನಸಂ ನಯಂ ಪಸಪು [ಮಂತಿರೆ] ಕೊಡುಗುಮಂ ಸ್ಯಕಾಲದೊಳ್ || ೩೦ ||

ಮ|ಸ್ತ|| ನಡೆವಾಗಳ್ ಕಾಳ್ಳಂ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಸಯಣಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಮೇಣ್ ಸಂತಮಿದೊಂ |
ದೆಡೆಯೋಳ್ ಮೇಂಗಾಳ್ಳಂ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಸಯಣಮುಂಟಿಗೆ ಶಾಂತಾಶ್ರಿತಂ ಬಂ ||
ದೆಡಗಾಲಂ ಮುಟ್ಟಿ ಲಾಭಂ ಬಲದ ಚರಣಮಂ ಮುಟ್ಟಿ ದುಃಖಾವಹಂ ನೇ |
ರಡಿ ಕೆಯ್ಯಂ ಕಾಲುಮಂ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಭಯಮಾಕಸ್ಮಿಕಂ ತಾನದಕ್ಕುಂ || ೩೧ ||

ಕಂ|| ಶುನಕನೊಪಗೂಡಿ ತಿರ್ಪಿದ |
ಶುನಕಿಗಮಾತಿರ್ಬೆ ತಿರ್ಪು 2ಬೆನ್ನೆಡೆತಂದಾ ||
ಶುನಕಂ ವಕ್ರಿಸಿದ ನಯಂ |
ಶುನಕಿಯ ತಿರ್ಪಕ್ಕು ಮಂದನಚಳಿತವಚನಂ || ೩೨ ||

— ಇಂತು ಶುನಕಶಕುನಂ —

ಇಂ ಪಿಂ ಗಲಿಯ ಶಕುನಂ

ವ|| ಪಿಂಗಲಿಯ ಶಕುನಮಂ ಪೇಲ್ಪಿಂ —

ಟೀ|| ಉದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶುನಕಂಗಳ ಊರ ನಟ್ಟನಡುವೆ ನಿಂತು ಸೂರ್ಯನತ್ತ ಮುಖ ಮಾಡಿ ನಿಂತು ಊಳಲ್ ಆರಸಿಗೆ ಆಪಾಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ವರ್ಷಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉದ್ವಮನೇಣ ಊಳಡಲ್ (ಮಹಾ) ವೃಷ್ಟಿಯಪ್ಪುದು, ಅಲ್ಲದೆ ಮಾಗಿ, ಬೇಸಗೆಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ವಮನೇಣ ಊಳಡಲ್ ದುರ್ಭಿಕ್ಷಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೩೦.

ಟೀ|| ಪಯಣವಾದಾತಂ ಶುನಕನನರ್ಚಿಸಲ್ ಆ ಶುನಕಂ ನಡೆಯುತ್ತಿ ತನ್ನ ಮುಸುಡಿಂದೆ ಕಾಳ್ಳಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ಪಯಣಮಿಲ್ಲಿಂದಾುವುದು. ಸುಮ್ಮನಿರ್ಬಿ ತನ್ನ ಮೇಂಗಾಳ್ಳಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ಪಯಣಮುಂಟೆಂದು ಪೇಲ್ಪುದು, ಶಾಂತದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತು ತನ್ನೆಡಗಾಲಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ಲಾಭಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಬಲಗಾಲಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲ್ ದುಃಖಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು. ಅಲ್ಲಾ ಆ ನಾಯ್ ಕೆಯ್ಯಾಳ್ಳಿರಡುಮಂ ಮುಟ್ಟಿಕೊಳಲಾಕಸ್ಮಿಕದಿಂ ಶತ್ರುಭಯಮಂ ಪೇಲ್ಪುದು—೩೧.

ಟೀ|| ಅವನೊರ್ವಂ ಶಕುನಮಂ ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಗಂಡುನಾಯ್ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ಸಹಿತವಾಗಿ ತಿರ್ಪಲ್ ಆ ಗಂಡುನಾಯ್ ತಿರ್ಪಿನವೊಳಗೆ ಅಡಂಗುವುದು, ಆ ಪೆಣ್ಣಂ ಬಿಟ್ಟು ಗಂಡುವೊಂದೆ ತಡೆಯಲ್ ಆ ಪೆಣ್ಣಾಯ್ ತಿರ್ಪಿನ ಸ್ವಯೋಜನಮಾಗಿರ್ಪುದು—೩೨.

1 ಬೆನ್ನೆಡ.

L—33

ಚಂ|| ಕಡಿಮೊಣಗಿದ್ ಬೆಂದುದಿದ ಕೋಂಬುಗಳಲ್ಲದ ಬಳ್ಳಿಸುತ್ತುಗೊಂ |
ಡಡರಿದ ಬೆಮ್ಮರಂಗಲೊಡನೊಂದಿದ ಮೂರ್ಬಳಿಲ್ಲದಿರ್ಪ ವು ||
ತ್ತಿಡಿದಿದ್ ಬಂಜೆ ಕೈಮರನೊಂದದ ಬಾಳೆಗಳೊಂದುವಿಲ್ಲದಿ |
ವೆಡೆಗಳ ಸದ್ವಿಶಾ ಉರು? ಪಶ್ಚಿಮದೊಳ್ ನೆಲಸಿದುರ್ ಲೀಲೆಯಿಂ || ೩೩ ||

ಕಂ|| ಜಗತಿ ಪಿ ತಿರುಮೋಡಂ ಶ |
ತ್ತುಗಳಲಾವಂ ಬಿರ್ದಿನರ ಬರವಂ ಮುಟಿಯಂ ಕಾ ||
ಳಿಗಮಂ ರುಜೆಯಂ ಸಾವಂ |
ನೆಗಟಾಸುಗುಂ ಮೂಡಡಂದಿನೋತ್ಕರನುಡಿಯಂ || ೩೪ ||

— ಇಂತು ಪಿಂಗುಲಿಯ ಶಕುನಂ —

(ವಾಯಸ (ಕಬ್ಬಿಲೆಯ) ಶಕುನಂ)

ವ|| ಇನ್ನೆ ವಾಯಸ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ಕಂ|| ಧನಲಾಭಮ್ನೋಳ್ಳುಣಿಸಂ |
ಕನಕಮ್ನೋಪವರಕೂಟಮಂ ಬೇವಸಮಂ ||
ಮನಕತಮನಾಜಿಯಂ ರುಜೆ |
ಯನೆಯ್ತಿ ಕಬ್ಬಿಲೆಯೆ ತಿಳಿಪುಗುಂ ಮುಂಬಗಲೋಳ್ || ೩೫ ||

ಕಳಮಂ ಕಾಳಿಗಮಂ ಬಹು |
ಜಳಮಂ ಬಿರ್ದಿನರವೊಸಗೆಯಂ ಲಾಭಮನೋ ||
ಪಳ ಬರವನೊಳ್ಳನಪುಗು |
ಮಿಳೆಗೆಲ್ಲಂ ನೆಗಟಿ ವಾಯಸಂ ನಡುವಗಲೋಳ್ || ೩೬ ||

ಟೀ|| ಧನಲಾಭಂ, ಪ್ರಶಸ್ತಾಹಾರಂ, ಬಂಗಾರಂ, ತನಗೆ ಬರ್ಪ ಇಷ್ಟರ ಕೂಟಂ, ಉಬ್ಬಿ
ಗಂ, ದುಃಖಂ, ಕಾಳಿಗಂ 2 ವ್ಯಾಧಿ ಇವಂ ಜಾವದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಲೆ ಕರೆಯಲ್ ಈ ಪೇಟ್ಟಿ
ಫಲಂಗಳಂ ಪೇಟ್ಟಿದು—೩೫.

ಟೀ|| ಕಳಮಂ, ಕಾಳಿಗಮಂ, ಜಳಮಂ, ನಂಟರ್ಕಳಂ, ಉತ್ಸಾಹವಾರ್ತೆಯಂ, ಲಾಭ
ಕಾರ್ಯಮುಂ, ತನಗೆ ಪ್ರಿಯರಾಗಿದ್ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಕಳ ಬರವಂ, (ಬಹುಮುಟಿಯಂ) ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ
ಕಬ್ಬಿಲೆ ಪೇಟ್ಟಿದು—೩೬.

1 ಯದೊಳ್. 2 ವಿವಾದಿಯನು. 3 ನೊಳಪಳ ಬರಮನೊಳ್ಳನರಿಪುಗುಮುಟಿಗಳಿಲ್ಲಂ ನೆಗಟಿ (ಟೀ
ಕಾಕಾರನು ಈ ಮೂಲಪ್ರತಿಯ "ಮುಟಿಗಳಿಲ್ಲಂ" ಪಾಠವನ್ನು ನಂಬಿ, ಬಹುಮುಟಿ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಸೇರಿಸಿರು
ವನು. ಅಜ್ಞಾನವು ಎಂದು ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿದ ಬಳಿಕ ಆ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಪದವಿರಲಾರದೆಂಬ
ತಿಳಿವು ಟೀಕಾಕಾರನಿಗಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ.

* ಈ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ, ೩೩ನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ವಾಯಸ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಎಂದಿದೆ.
ಮತ್ತು ೩೪ನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ—೧, ೨ ಎಂದು ಆರಂಭಿಸಿದೆ.

† ಈ ಕಂದದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥ ವಾತವಿದೆ; ಗ್ರಂಥ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ; ಟೀಕೆಯನನುಸರಿಸಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಕಂ|| ಸವನಿಸುಗುಂ ರಿಪುಭಯನಾ |
ಹವಮುಬ್ಬಿಗಮುಧಿಕವೃಷ್ಟಿ ರುಜೆ ವಿಭವಂ ಪೈ ||
ರಿವಿನಾಶಂ ಧನಧಾನ್ಯ |
ಪ್ರವೃದ್ಧಿ 1 ಕಬ್ಬಿಲೆ ಕರೆಯೆ ಯಾಮತ್ರಯದೊಳ್ || ೩೭ ||

ಮರಣಂ ಬೇವಸಮಿಷ್ಟರ |
ಬರವಂಗೆಯ ಕೂಟಮೊಳ್ಳುಣಿಸಧಿಕಂ ||
ಸಿಂ ಪರಮೋತ್ಸಾಹಮುಮಂ |
ದೊರೆಕೊಳಿಸುಗುಮುಸ್ತಸಮಯದೊಳ್ ಕೃಷ್ಣಖಗಂ || ೩೮ ||

ಶ್ರೀನೆಲಸುಮೋಡಂ ಕರಿತುರ |
ಗಾಣೀಕದ ಬರವನಿಷ್ಟಸುಖಮಂ ರಿಪುಸಂ ||
ಧಾನಮನೊಳ್ಳಂ ಬ್ರಹ್ಮ |
ಸ್ಥಾನದೊಳಿನತನಯನೋಳಿ ಪೇಟ್ಟಿದು ಸಫತಂ || ೩೯ ||

* ಸಂ|| ದಿಗ್ವಿಯಸಸ್ವನೈಯಂಕ್ತಂ [ಸ್ಥಿತ] ಸ್ಥಾನಸಮನ್ವಿತಂ ||
ಅಷ್ಟಾಭಿಪ್ತು ಹರೇದ್ಭಾಜ್ಯಂ ಶಿವಂ ವರ್ಗಂ ಸಮಾದಿಶೇತ್ || ೧ ||
ಏಕಪಂಚನವಾತ್ಮಾನಂ ದ್ವಿಪಟ್ಟದಶಮನ್ಯತಃ ||
ತ್ರಿಪಷ್ಟೈಕಾದಶೋ ಮಿತ್ರಂ ಚತುರಷ್ಟದ್ವಾದಶೋ ರಿಪುಃ || ೨ ||

— ಇಂತು ವಾಯಸಶಕುನಂ —

ಟೀ|| ಪಗೆಗಳ ಕಡೆಯ ಭಯಮಂ, ಕಾಳಿಗವಂ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶಮಂ, ಬಹುಳವೃಷ್ಟಿ,
ಯಂ, ವ್ಯಾಧಿಯಂ, ಐಶ್ವರ್ಯಮಂ, ಶತ್ರುಗಳ ಕೆಡಂ, ಧನಧಾನ್ಯದ ವೆಚ್ಚಂ ಮೂಲನೆಯ
ಜಾವದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಲೆ ಕರೆಯಲ್ ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಂಗಳಂ ಸೂಚಿಸುವುದು—೩೭.

ಟೀ|| ಸಾವಿನ ವಾರ್ತೆ, ಉಬ್ಬಿಗಂ, ಮುಟಿ, ನ-ಟರ ಬರವು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೂಟಂ, ಒಳ್ಳೆ
ಊಟಂ, ಬಹುಳೈಶ್ವರ್ಯಂ, ಉತ್ಸಾಹಂ ಇವನಸ್ತಮಂ ಎದಲ್ಲ ಕಬ್ಬಿಲೆ ಕರೆಯಲ್ ಪೇಟ್ಟಿ ಫಲ
ಮಂ ಸೂಚಿಸುಗುಂ—೩೮.

ಟೀ|| ಐಶ್ವರ್ಯವಂ, ಅನೆ ಕುದಿರೆಗಳ ಬರವಂ, ತನ್ನ ನೆನೆವ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಂ, ಶತ್ರು
ಗಳ ಸಂಧಾನಮಂ, ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯಮಂ ಬಹುಸ್ಥಾನದ ಕಬ್ಬಿಲೆ ಇವಂ ಸೂಚಿಸುವುದು—೩೯.

ಸಂ|| ಟೀ|| ಆ ವಾಯಸಮಿರ್ದ ದಿಕ್ಕಂ, ಕಬ್ಬಿಲೆ ಕರೆದ ಸ್ವರಮಂ ಕುಳಿತಿರ್ದ ಸ್ಥಾನ
ಮಂ ಕೂಡಿ ಎಂಟಿಪಾಂ ಭಾಗಿರುವುಂ, ಉಲಿದ ಶೇಷಮಂ ವರ್ಗಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿದು—೧.

ಟೀ|| ಒಂದು ಸ್ವರಂ, ಐದು ಸ್ವರಂ, ಒಂಬತ್ತು ಸ್ವರಂ ಇವಂ ಕರೆಯಲ್ ತನಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ
ದು—ಎರಡು, ಆಱು, ಹತ್ತು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ವರವಂ ಕರೆಯಲ್ ಲೋಗರಿಗೆ ಪೇಟ್ಟಿದು.
ಮೂರು, ಏಳು, ಪನ್ನೊಂದು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ವರಮಂ ಕರೆಯಲ್ ತನ್ನ ಮಿತ್ರರ್ಗೆ ಪೇಟ್ಟಿ

1 ಕಬ್ಬಿಲೆ.

* ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆ ಶ್ಲೋಕಗಳೂ, ಟೀಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ಇವು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನಯೋ, ಅಲ್ಲವೋ
ಎಂದು ಶಂಕಾಸ್ಪದವಾಗಿದೆ.

(ಇನ್ನು ಪಲ್ಲಿಯ ಶಕುನಂ)

ವ|| ಪಲ್ಲಿಯ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ಮಾಲಿನಿ|| ಅಲಾವನುರಿಯೋಳೇಯಂ ಧೂಮದೋಳ್ ಶ್ರೀಯಪೇರ್ಚಂ |
 ನೆಲಲೋಳೊಸಗೆವಾತಂ ಪಂಕದೋಳ್ ತೋಯದೋಳ್ ಕೆ ||
 ಯ್ಗಲಾಯೆ ಜಯಮನೊಳ್ಳಂ [ನೋಡಲಾ] ಧಾತ್ರಿಯೋಳ್ ಸಾ |
 ವರ್ತಲನೊದವಕೇಡಂ ಕೆಂಡದೋಳ್ ಪಲ್ಲಿ ಪೇಟ್ಟುಂ. || ೪೦ ||

— ಇಂತು ಪಲ್ಲಿಯ ಶಕುನಂ —

(ಇಜುಹೆಯ ಶಕುನಂ)

ವ|| ಇನ್ನಿಜುಹೆಯ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ತರಳಂ|| ಮನೆಯಮಧ್ಯದೊಳರ್ಥಮಿದ್ರನೊಳುಬೈಗಂ ಶಿಖಿಯೋಳ್ ಸುಹೃ |
 ಜ್ವನ ಸಮಾಗಮಮಂತಕಾಸೆಯೋಳೊಳ್ವು ನೈಯತಿಯೋಳ್ ಬಲಂ ||
 ವನಧಿನಾಥನೊಳಪ್ಪಸಿದ್ಧಿ ಸಮಾರನೊಳ್ 1 ಸತಿ ಧನದ (ಯಕ್ಷ) ನೊಳ್ |
 ಧನಮುಮಾರನೊಳ[ಳಾವಗಂ] ಭಯಮಕ್ಕು ಮೆಂದುಮಿಜುಂಪೆಯೋಳ್ || ೪೧ ||

ಮ|| ಒಲೆಯೋಳ್ ವಹ್ನಿಭಯಂ ಪ್ರದೀಪದೆಯೋಳ್ ಸರ್ವಸ್ವನಾಶಂ ಪೊಸಂ |
 ತಿಲೆಯೋಳ್ 2.....ಘೃತಭಂಡದೋಳ್ ಬಡತನಂ ಕೇಲೋಳ್ ಬಲಂ ಧಾನ್ಯಸಂ ||
 ಕುಲದೋಳ್ ಧಾನ್ಯದಕೇಡು ಮಂಚದಡಿಯೋಳ್ ಕುತ್ತಂ ಪಶುಸ್ಥಾನದೋಳ್ |
 ಲಯಮಂ ಗೋನಿನಹಕ್ಕಿ ಉಂಪೆಯದುಮೆಟ್ಟಿಂದಕ್ಕು ಮವ್ಯಾಜದಿಂ || ೪೨ ||

ದು. ನಾಲ್ಕು, ಎಂಟು, ಪನ್ನೆರಡು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ವರಮಂ ಕರೆಯಲ್ ತನ್ನ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಪೇಟ್ಟಿದು—೨.

ಟೀ|| ದೀಪ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಕಾರ್ಯಹಾನಿಯಂ ಪೇಟ್ಟಿದು, ಪೊಗೆಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ನೋವಂ ಪೇಟ್ಟಿದು, ಶಾಂತದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಐಶ್ವರ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಕೆಸಲಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಉತ್ಸಾಹವಾರ್ತೆಯಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಉದಕಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಜಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಭೂಮಿಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಲೇಸಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಬೂದಿಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ದುಃಖಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಕೆಂಡದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆಯಲ್ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟಿದು—೪೦.

ಟೀ|| ಕೆಂಪಿನಿಜುಹೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮುತ್ತಿ ಎಲಲ್ ಅವಲಿ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ. ನಡು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಅರ್ಥಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಮೂಡಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಕ್ಲೇಶಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಅಗ್ನಿಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಇಷ್ಟಜನಗಳ ಬರಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಲೇಸಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ನೈಯತಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಬಲಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ನೆನೆದ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ವಾಯುವ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಸತಿಯ ಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಅರ್ಥಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು—೪೧.

ಟೀ|| ಒಲೆಯೊಳಗೇಲಲ್ ಅಗ್ನಿಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ದೀವಿಗೆಯಂ ಪೊತ್ತಿಸುವ ತಾವಿ

1 ಸತಿಯುಟಿ. 2 ಸತಿಗಾಗಂ. 3 ನವದಕ್ಕೆ ಕೆಳನಿಜುಂಪೆಯೆಟ್ಟುಂದುಮಕ್ಕು ಮೀ.

ಕಂ|| ಒಟ್ಟಿಗಳೋಳ್ ದೇಗುಲದೋಳ್ |
 1 ಪಟ್ಟಿಗಳೋಳ್ ಬೀದಿಯಡೆಯೊಳವಟ್ಟಿಗಳೋಳ್ ||
 ನೆಟ್ಟಿನೆಯಿಜುಂಪೆಯೇಲಲ್ |
 ಕೆಟ್ಟವುದೂರೆಂದು ಪೇಟ್ಟು ಮಂಚಳಿತವಚನಂ || ೪೩ ||

— ಇಂತು ಇಜುಹೆಯ ಶಕುನಂ —

(ಅಣಂಬಿಯ ಶಕುನಂ)

ವ|| ಇನ್ನಣಂಬಿಯ ಶಕುನಮಂ ಪೇಟ್ಟಿಂ —

ಕಂ|| 2 ಆಳಂಬಿ ಮೂಡೆ ವಿಭವಂ |
 ಜ್ವಾಳಿ ಭಯಂ ಮೊಸಗೆ ಬಿರ್ದಿನರ್ ತಲಾಭಮಮಂ || *
 ಶ್ರೀಳೇಳಿ ದುಃಖವಲುವುಗ |
 ಳೋಳೇಚಿ ಮೂಡಣೆದೆ ನಡುಮನೆವರೆಗ್ಗ || ೪೪ ||

ನಲೇಲಲ್ ಸರ್ವನಾಶಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲೇಲಲ್ ಒಡೆಯಂಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ತುಪ್ಪದ ಕುಡಕೆಯ ತಳದಲ್ಲಿ ಎಲಲ್ ದಾರಿದ್ರ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ನೀರಹರವಿಯ ತಳದಲ್ಲಿಯೇಲಲ್ ಬಲಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಧಾನ್ಯಂಗಳರ್ಥ ತಾವಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಧಾನ್ಯದ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಮಲಂಗುವ ಮಂಚದಲ್ಲಿಯೇಲಲ್ ರೋಗಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಪಟ್ಟಿಗಳೊಳಗೆ ಎಲಲ್ ಜೀವ ಧನಂಗಳಿಗೆ ಲಯಮಂ 4 ಪೇಟ್ಟಿದು; ಕೆಚ್ಚನೆಯಿಜುಂಪೆಗಳಂಥಾ ಸ್ಥಾನಂಗಳಲ್ಲಿಟ್ಟಿಡೆ ಈ ಪೇಟ್ಟಿ ಫಲಂಗಳ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ಆವುದು—೪೩.

ಟೀ|| ನಡೆವ ಬಟ್ಟಿಗಳೊಳಗೆ ದೇವಾಲಯಂಗಳೊಳಗೆ, ಮಂಠಿಯಂಗಳೊಳಗೆ, ಅಲವಟ್ಟಿಗೆ ಯ ಮನೆಯಮೊಳಗೆ ಈ ಶಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಿನಿಜುಹೆಗಳೇಲಲ್ ಆ ಊರಿಂಗೆ ಕೇಡಂ ಪೇಟ್ಟಿದು—೪೩.

ಟೀ|| ಅಣಂಬಿಗಳ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮೂಡಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಲೇಸಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಅಗ್ನಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಅಗ್ನಿಭಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ತೆಂಕಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಉತ್ಸಾಹಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ನೈಯತ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ನಂಟರ ಬರವಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಪಡುವಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಧನಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಧನಲಾಭಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಬಡಗದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ಐಶ್ವರ್ಯಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ಈಶಾನ್ಯದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೇಲಲ್ ದುಃಖಮಂ ಪೇಟ್ಟಿದು; ನಡುಮನೆಯೊಳಗೇಲಲ್ ಕೇಡಂ (ಅಲಾವಂ) ಪೇಟ್ಟಿದು ಎಂದವುವುದು—೪೪.

1 ಗೋಡಾಣದೋಳ್—(ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಮೋಪವಿದೆ. ಟೀಕಾಕಾರನು ಮಂಠಿಯದೋಳ್ ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಟೀಕೆ ಬರೆದಿರುವನು.) 2 ಅಣಂಬಿ. 3 ಲಾಭಮನರ್ಥಮಂ. 4 ಸೂಚಿಸುವುದು.

* ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ದಿಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ನಡುವಣ ಭಾಗ ಸೇರಿ ಒಂಬತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಾಗುವುವು. ಇವು ನನುಸರಿಸಿ ಫಲಗಳಲ್ಲೂ ಒಂಬತ್ತರವೇಕು. ಟೀಕಾಕಾರನು ಜ್ವಾಳಿಭಯಂ—ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಪದವನ್ನಾಗಿ ಭ್ರಮಿಸಿ ಫಲಗಳು ಎಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಲಾಭಮನರ್ಥಮಂ—ಎಂದು ಪಾಠ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅರ್ಥವೆಂಬ ಪದವನ್ನು ಕಂದಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವನು. ಹೀಗಾದರೆ ಭಂಡಸ್ಸು (ಕಂದಲಕ್ಷಣ) ಕೆಡುವುದು, ಅದುದರಿಂದ ಜ್ವಾಳಿ—ಬೆಂಕಿಯ ಭಯ, ಭಯಂ—ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಯ ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಸಮಂಜಸ.

(ಸಾಮಾನ್ಯ ಶತನಂಗಳ)

ಕಂ|| ಕಟು ಮನೆಯನೇಜ್ ಪುತ್ತಿಡೆ |

* 1 ಪೊಲಸೊಳಗಂ ಪೊಕ್ಕು ಪೋಗೆ ಜೆನಿಡಲುರಗಂ ||

ಪೊಲಮಡೆ ಗೃಹದ ನಡುಕಡೆಯ |

ಮುಱಾಯದೊಡಗೃಹದೊಳದೊಡಕ್ಕಂ ಕೇಡುಂ || ೪೫ ||

ಗೃಹದೊಳ ತನಗಂ ತೆದೇವರ |

ಗೃಹದೊಳಗರಸಿಗೆ ತತ್ಸಭಾಲಯದೆಡೆಯೊಳ್ ||

ಸಹಜಗ್ರಮೆ ೨ ಸಂಗತ |

ಬಹಳ ಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಪಿರಿಯನಪ್ಪಂಗಳ್ಕಂ || ೪೬ ||

ಸಿಂನಂ ಬೆರ್ಕಿನ ದನಿಯಂ |

ಮಾನಿನಿಯರ್ ಪಾಡಿ ನಿಂಡಿ ಕುಲಿಯಿಪ ಧನಿಯಂ ||

ಕಾನನದೊಳಿದ್ ಪೋಗೆಯಂ |

ತಾನಾಗಿಯೆ ಕಂಡು ಪೋಗಲಾಗದು ಮನುಜಂ || ೪೭ ||

ಟೀ|| ಎಳಗಟು ಮನೆಯನೇಜಲ್, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪುತ್ತಿಡಲ್, ಕಾಡಪಾರಿವಾಳವು (ಪೊಲಮಡೆ) ಮನೆಯೊಳಗೆ ಪೊಕ್ಕು ಪೋಗಲ್ (ಜೇನುಗಳು, ಹಾವುಗಳು ಮನೆಯೊಳಗೊಕ್ಕು ಹೊಲವಡಲು—ಎಂಬುದು ಟೀಕಾಕಾರಕ ಟೀಕೆಯು ಪ್ರಾಮಾದಿಕ.) ಮನೆಯೊಳಗೆ ಜೇನಿಡಲ್ ಈ ಪೇಟೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಆವುದೊಂದು ತಾನಿರ್ಪ ಮನೆಯಂ ಸಂದೇಹವಂ ಮಾಡಿ ಮುಱಾಯದೊಡಗೃಹದೊಡೆ ಕೇಡವುದು—೪೫.

ಟೀ|| ಈ ಪೇಟೆಯು ಕುಟುಮಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ಆ ಮನೆಯೊಡೆಯಂಗೆ ಫಲವಂ ಪೇಟುವುದು; ದೇವಾಲಯಂಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ಅರಸಿಗೆ ಪೇಟುವುದು; ಉರಮಧ್ಯದ ಮಂಠಿಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ಆವು ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಪೇಟುವುದು; ನೆರೆದಿದ್ದ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಲ್ ಆ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಂಗೆ ಪೇಟುವುದು—೪೬.

ಟೀ|| ಪಯಣಮು ಮಾಡುವಾತಂ ಸೀನದನಿಯಂ ಕೇಳಲ್, ಬೆಕ್ಕುಗಳೊಳಿಲು ವಧನಿ ಪೆಂಗುಸು ಹಳವಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಳುಂ ಧನಿ, ಆಡವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಲ್ಕಿರ್ಚು ಎಟ್ಟು, ಉರಿಯಿಲ್ಲದ ಪೊಗೆ ಕಾಣುಹ, ಇಂಥವಂ ತಂ ಕೇಳಿ ಕಂಡು ಪಯಣಮು ಮಾಡಲಾಗದು—೪೭.

1. ಪೊಲಗೊಳಗು. 2 ಹವಿ. 3 ದೇವಗು. 4 ಸಂಗತ.

* ಟೀಕಾಕಾರನು ಪೊಲಗೊಳಗು ಎಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಜೇನಿಡಲ್ ಎಂಬಲ್ಲಿರುವ ಜೇನ್ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪೊಲಗೊಳಗಂ ಪೊಕ್ಕು ಪೋಗೆ ಜೇನ್ || ಎಂದನ್ನಯಿಸಿ ಜೇನುಗಳುಗಳು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹಿಂದಿರುವ ಪುತ್ತಿಡೆಶಬ್ದದಿಂದ ಹಾವುಗಳು ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಟೀಕೆಮಾಡಿರುವನು. ಆದರೆ, ಟೀಕಾಕಾರನು ಪ್ರಾಚೀನ ಶಬ್ದಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಅರ್ಥವನ್ನೂ, ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಯದೆ ಸೊ ಎಂಬ ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಗೊ ಎಂದು ಭ್ರಮಿಸಿ ತನ ಸ್ವಂತ ಬುದ್ಧಿಯ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನು. ಉತ್ಪತ್ತಿಕಾರ್ಯವು ೬೩ ಪದ್ಯವನ್ನು ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಈ ಅಕ್ಷರಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅರ್ಥಭ್ರಾಂತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಮ|| ಮೊಳರಂ ದುಗ್ಧಮನಾಜ್ಯಮಂ ಸಿಗಣಮಂ ಧಾನ್ಯಂಗಳಂ ಭೇಜುಮಂ |

ರಸಮಂ ಧಾನ್ಯಮನಾವ್ಯವೃತ್ತಿಕೆಗಳಂ ರತ್ನಂಗಳಂ ಮಕ್ಕಳಂ ||

ಮಸುಧಾಧಿರ್ವರನಿಷ್ಕರಂ ಸಮಯಮುಂ | ಪ್ರವೃಜ್ಯಮಂ ಮದ್ಯಮಂ |

ಬಸೆಯಂ ತನ್ನಿದಿರಾಗಿ ಬರ್ಪವನ(ನಿಂ) ಕಾಣ್ವಂತುಟಿತ್ತುತ್ತಮಂ || ೪೮ ||

(* ಓಸಂಯ ಶತನಂ)

ಮ|| ಓಸಂ(ಜಾ)ಯ ಕ್ರಮಮಂ ಪೇಟೈಂ —

ಕಂ|| ಅವಿರಳವತಿ ಮಂತ್ರಿಪೊಡೆಡ |

ಗಿವಿಯಂ ನಿಜವಾಮಹಸ್ತದಿಂ “ ಚಾಮುಂಡೀ ||

ಶ್ರವಣಪಿಶಾಚೀ ಸ್ವಾಹಾ ” |

ಪ್ರವಿದಿತ ವರಮಂತ್ರದಿಂದಪಕ್ಕುತಿಗೇಳಲ್ || ೪೯ ||

ಓಸಂಯಂ ಕೇಳೊಡೆ ಸಂ |

ಧ್ಯಾಸಮಯಂ ಮೂಱುಮುತ್ತುಮಂ ಮತ್ತವಱೊಳ್ ||

ವಾಸರನಾಥೋದಯದೊಳ್ |

ಮಾಸರಮುಚಿತಂ ಸರಸ್ವತೀಮುಖತಿಲಕಾ || ೫೦ ||

ಮ|| ಮನೆಯಿಂದೊಸಂಯೋಗೇಳೆಂದು ಬರಲಾಗಳ್ ಭೇರಿಮಾಂಗಲ್ಯತೂ |

ಯನಿನಾದಂ ಗುಡಿ ತೋರಣಂ ಪ್ರಹಸಿತಂ ಶೇಷಾಕ್ಷತಂ ಗೀತಮಂ ||

ಬಿನ್ನಿತುಂ ಕಟ್ಟಿದಿರಾಗಿ ತೋಜಿ ಶುಭದಂ ಮತ್ತಾವುದುಂ ತನ್ನೊಳಂ |

† ತೆನ್ನಿನಾದಂ ಕೊಳೆನಿಂದಿ ಮೇಷದವರಂ 4 ಕಾಣಲ್ಕೆ ದೋಷಾವಹಂ || ೫೧ ||

ಟೀ|| ಅವನೋರ್ವಂ ಪಯಣಮು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೊಸರ ಮಡಕೆ, ಹಾಲಮಡಕೆ, ತುಪ್ಪು ತುಂಬಿದ ಮಡಕೆ, ಸಹಣಂ, ಧಾನ್ಯಂಗಳ ಸಮೂಹಂ, ಕಣಿವ ಆಕಳ್, ಪಾದರಸಂ, ಧಾನ್ಯವ ಹೊಜಿ, ಹಸಿಯ ಮಣ್ಣು, ರತ್ನಂಗಳ್, ಶಿಶುಗಳ್, ಅರಸಂ, ಬಂಧುಜನಂಗಳ್, ಸಮಯವವ ಸಮೂಹಂ, ಸನ್ಯಾಸಿ, (ಹುಂದಿದ್ದ ಆಗಮೆಲಲ್, ಬರ್ಪಂಥ ವಸ್ತುಗಳ್—ಎಂಬ ಟೀಕೆಯು ಪಾಠಭ್ರಾಂತಿಯಿಂದಾದುದು) ಸುರೆ, ಬಸೆ, ಇಂಥವು ಇದಿರಾಗಿ ಬರಲ್ ಉತ್ತಮಂ—೪೮.

ಟೀ|| ದೃಢಮಪ್ಪ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳಾತಂ ಓಸಂಯಂ ಕೇಳಿ ಪೋಪಲ್ಲಿ ಎಡಗಿವಿಯಂ ಎಂದೆ ಗೆಯ್ಯಂದೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು “ ಎಲೆ ಕರ್ಣಪಿಶಾಚವಪ್ಪದೇವತೆಯವ್ವಂತಹ ಚಾಮುಂಡಿಕೃತಿಗೆ ಶ್ರವಣಪಿಶಾಚೀಸ್ವಾಹಾ ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರಮಂ ಪೇಟು ಓಸಂಯಂ ಕೇಳುದು—೪೯.

ಟೀ|| ಅವನೋರ್ವನೋಸಂಯಂ ಕೇಳೊಡೆ ಉದಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಾಸ್ತಮಯಮೆಂಬ ತ್ರಿಸಂಧ್ಯೆಪೊಳ್ಳುತ್ತ. ಅವಱೊಳಗೆ ಸೂರ್ಯೋದಯಕಾಲಮುತ್ತುಮಮಂದವುದು—೫೦.

ಟೀ|| ಅವನೋರ್ವನೋಸಂಯಂ ಕೇಳೆನೆಂದು ಮನೆಯಿಂದಂ ಪೊಲಮಟ್ಟು ಬರ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭೇರಿಯಧ್ವನಿ, ಶುಭಕಾರ್ಯ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಾರಿಸುವ ಪಟಿಯ ಧ್ವನಿಗಳ್.

1 ಶುಭ(ಭೃ)ಜ್ಯ. 2 ತೆನ್ನಿನಾದಂ. 3 ನಿರ್ವಿಮೇಷದವರಂ? 4 ಕಾಣ್.

* ಓಸಂ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ—“ ಉಸನಾಚಕ ” ಎಂಬುದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರ್ಯಾಯಶಬ್ದ.

† ಈ ಪಾದದ ಪಾಠವು ಶುದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ, ಪ್ರಾಚೀನವೇ ಪಲ್ಲಟವಾಗಿದೆ. ಆ ಪಾಠವನ್ನೇ ನಂಬಿ ಟೀಕಾಕಾರನು ಟೀಕೆ ಬರೆದಿರುವನು. ಈ ಟೀಕೆ ಸಮಂಜಸವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ; ಸರಿಯಾದ ಪಾಠವೂ ದೊರಕಲಿಲ್ಲ.

ಕಂ|| ನೃಪಬಾಧ ಕಳ್ಳರಿಂದಾ |

ದ ವುಯ್ಯಲಗ್ನ ಪ್ರಕೋಪನುಬ್ಬರದಿಂ ||

ಪ್ರಪಸರ್ಗಮನಿಸವಾರ್ತಾ |

ಪ್ರಪಂಚಮಾದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಡೋಸಜಾಯಂ || ೫೭ ||

ನೀರಪೊಟಿ ಪಾಡುವೆಡೆ ಹೊಲ |

ಗೇರಿ ಪರೀತವನವಸಗವನೆ ಸಭೆ ದೇವಾ ||

ಗಾರಂ ಚೌವಟಮೆಸಿದಿ |

ಪಾರವೆಯೆಂಬೆಡೆಗಳುತವೋಸಜಾಗೇಲಲ್ || ೫೮ ||

ಅರೆನುಡಿವ ಸರಸವಾಡುವ |

ನರಲುವ ವುಯ್ಯಲಿಡುವ ಕನವರಿಸುವ ಗೋ ||

ಳ್ಳಿಡಿದಳ್ಳ ಪಲಂಬುವ ನುಡಿ |

ವಿರಸಮುಪಶ್ರುತಿಯೋಳೆಯವೆಂತುಂ ಫಲಮಂ || ೫೯ ||

ಮಂಗಳಂ|| ಎಡೆಯೊಳಾದ ನುಡಿಯೆಲ್ಲಮವಂ [ನಿಜ] ಕಾರ್ಯಮಂ |

ನಡೆದು ಕೇಳ್ತ ನುಡಿ ಚಿಂತಿತಕಾರ್ಯಮನೆಯ್ದಿವ ||

ಪೆಡೆಯೊಳಾದ ನುಡಿ ಮೇಗೆ ನಿಮಿರ್ಚಿದ ಕಾರ್ಯಮಂ |

ಕುಡುಗುಮೆಂದಾಡು ಪೇಟ್ಟುದುಪಶ್ರುತಿಯುಕ್ತಿಯಂ || ೫೫ ||

(ಪಶಾಕೆ), ತೋರಣಂ, ನಗುತ್ತೆ ಇದಿರಾಗಿ ಬರುಹ, ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯ ಅಶೀರ್ವಾದ ಧ್ವನಿ, ಹಾಡುವ ಧ್ವನಿ, ಇವು ನೊದಲಾದುವಂ ಕಾಣಲ್, ಕೇಳಲ್ ಉತ್ತಮಂ, ಇವಲ್ಲದೆ ಜಗಳ ವಾಡುವ ಧ್ವನಿ, ನಿದ್ರೆವಪ್ಪ ಕವ್ಯದ ನುಡಿಗಳ್, ಕುಟುಗಳಂ ಕೊಂಡುಬರ್ಪುದು ಇಂಥವಂ ಕಾಣಲ್ ಒಳ್ಳೆತಲ್ಲ—೫೬.

ಟೀ|| ಅರಸುಗಳ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾರಿದ ಮನೆಗಳ್, ಕಳ್ಳರಿಂದೆ ಕನ್ನಂಬೋದ ಮನೆಗಳ್, ಬೆಂದ ಮನೆಗಳ್, ಬಹಳಮಪ್ಪ ದುಃಖವಾರ್ತೆಯಂ ಕೇಳ್ತಂಥಾ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿದು ದುಃಖತರಾಗಿ ಇರ್ಪವರ ಮನೆಗಳ್ ಇಂತಹ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಓಸಜಾಯಂ ಕೇಳಲಾಗದು—೫೭.

ಟೀ|| ನೀರಪೊಟಿ, ಪಲಂಬರೊಂದಾಗಿ ಕುಳಿತರ್ಪ 1 ಶಾವುಗಳ್, ಪೊಲಗೇರಿ, ಮಸಣ ವಟ್ಟಿಗೆ, ಅಸಗರ ಮನೆ, ಬಹುಮಂದಿ ನೆರೆದಿದರ್ಪ ಶಾವು, ದೇವಾಲಯಂಗಳ್, ಮಂತ್ರಿಯಂಗಳ್, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿದರ್ಪ ಅರವೆಗಳ್ ಇಂತಹ ಶಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಓಸಜಾಯಂ ಕೇಳೊಡುತ್ತಮಂ—೫೮.

ಟೀ|| ನುಡಿವಲ್ಲಿ ಪೂರಣೆಯಿಲ್ಲದ ನುಡಿ ನುಡಿಹ, ಸರಸದ ನುಡಿಗಳ ನುಡಿಹ, ನರಲುವ ನುಡಿಗಳಾಗಿರುಹ, ವುಯ್ಯಲಿಡುಹ, ಅಳುಹ, ಕನವರಿಸುಹ ಅಯ್ಯೋ ಎನುತೆ ಅಳುವ ಧ್ವನಿ, ಹಲಬುವ ಧ್ವನಿ ಇಂಥಾ ನುಡಿಯನೋ(ಗೋ)ಸಜಾಗೇಳ್ತಲ್ಲಿ ಶಕುನಂಗೆ ಸಲ್ಲವು; ಫಲಮಂ ಕುಡಲರಿಯವು—೫೯.

ಟೀ|| ಓಸಜಾಗೇಲಲ್ ಪೋಸಾಗಳ್ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ವೇಳ್ತ ನುಡಿಗಳ್ ಒಳ್ಳೆಹ ನುಡಿಯಾ ದೊಡೆ ನೆನೆದ ಕಾರ್ಯಮಂ ಸಿದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಕುಡುವುದು. ನಡೆದು ಹೋಗಿ ಕೇಳ್ತಂತಹ ನುಡಿ

1 ಶಾವುಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರಗೇಜಾ, 2 ಕೆಯನುದಿ.

ನಿಕಾರಂ]

ಶಕುನಾದಿಪ್ರಕರಣಂ

೨೬೫

ಮಂ|| ಮುದದಿಂದೋಸಜಾಗೇಲೆಂದು ನಿಲಿ ಮೋನಂಗೊಂಡು ನೆಲ್ಲಾತುಗು |

ಟ್ಟದೆ ಮಾಣ್ತೆದೊಡೆ 2 ನಿಷ್ಕಲಂ ಕೆಲದವರ್ ಮಾತಾಡೆ ಬೇಜೊಂದು 3 ತಾ ||

ಇದೆಯಕ್ಕುಂ ಫಲಮಲ್ಲಿ ಬಾರಿಸುವ ಸೂರುಳ್ಳಾಣೆಯಿಟ್ಟರ್ಪ ಚಿ |

ತ್ತದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕುನುರೂಪಮಪ್ಪ ನುಡಿಗಳ್ ಸತ್ಯಂಗಳಂತೆಲ್ಲಿಯುಂ || ೫೬ ||

ಕಂ|| ನುಡಿಯಂ ಕೇಳ್ತಾ ಯತ್ತದೊ |

ಕೊಡಂಬಡದು ನುಡಿವ ಪೊಳ್ಳುಡಿಯ ಯೆರ್ದೆಯೊಳ್ ಮಾ ||

ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳೊಳಮೆಂತುಂ |

ತೊಡದುತ್ಪರಿಸಿದ ನುಡಿಯ ಕರಂ ಬಲನಂತಂ || ೫೭ ||

* ಪಿರಿಯಕ್ಕರ|| ತರದಿಂ ಪಂಚಾಂಗನಿರ್ಣಯಂ ನವಪಟ್ಟಿಕ್ಕಿತಿ ವಾಸ್ತು ವುತ್ಪತ್ತಶಾಂತಿ |

ವರಜಳಾರ್ಗಳಂ ವ್ಯಕ್ತಾಯನೇರ್ದೊಕ್ತಿ ಗಂಧಯುಕ್ತಿಕ್ರಮಂ 4 ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರಂ ||

ನರಗಜಾಶ್ವಗೋವೈದ್ಯಮೌ ವಿವತ್ತಂ 5 ಲಕ್ಷಣಂ ಶಕುನಮೆಂಬಧಿಕಾರಂಗಳ್ |

ಧರೆ(ಯ) ಬಣ್ಣ ಸೆ ಲೋಕೋಪಕಾರಮಂ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸನಿಂಬಾಗಿ ಪೇಟ್ಟಂ || ೫೮ ||

ಕಂ|| ಮೇದಿನಿಯುಪಕಾರಂ ಕಲಿ |

ಪೋದುಗಳೆನಿತೊಳವವಿಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದುರ್ ಬುಧೋ ||

ಪಾದೇಯಮಾದ ದೂಸಜಾ |

ನಾಡುದು ಲೋಕೋಪಕಾರಮೆಂದನ್ವರ್ಥಂ || ೫೯ ||

ಗಳ್ ಅಲ್ಪಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯಂ ಮಾಡಿ ಕುಡುವುದು. ತಾಂ ಕ್ಷಣಮಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ ಮನೆಮಿ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿ ಅದ ನುಡಿ ಮುಂದೆಯಪ್ಪ ಲೇಸಿನ ಕಾರ್ಯಮಂ ಸೂಚಿಸುವುದು. ಉಪಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದ ನುಡಿ ಈ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಮಂ ಕುಡುವುದು—೫೬.

ಟೀ|| ಸಂತೋಷದಿಂದೋಸಜಾಗೇಳ್ತೆಂದು ಅಕ್ಷತೆಯಂ ತಳಿದು ನಿಲಲ್ ಮೋನದಲ್ಲಿ ಮೂಗರ ಮರ್ಯಾದೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದಿದ್ದೊಡೆ, ಆ ಕಾರ್ಯಂ ಫಲಮಿಲ್ಲನೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು. ತಾಂ ಕ್ಷಣಂಗೊಟ್ಟ ಮನೆಯವರಲ್ಲದೆ ಬೇಜೊಂದು ಮನೆಯ(ವರ್)ಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಹ ಮಾತನಾಡಲ್ ತಾನಿದ್ ಸ್ಥಾನಮಲ್ಲದೆ ಪರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಮವುತ್ತು. “ಈ ಮಾತನಾಡದಿರು” ಎನುಹ; ಅಣಿಯಡುಹ, ಸೂರುಳಿಸುಹ ಇಂಥಾ ನುಡಿಗಳಿಂದೆ ತಾಂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆದ ಕಾರ್ಯಂಗಳ್ ಸಂದೇಹಮಿಲ್ಲದೆ ಅವುತ್ತು—೫೭.

ಟೀ|| ಓಸಜಾಗೇಲಲ್ ಪೋದ ಶಾವಿನಲ್ಲಿ ಒಡಂಬಡಿ(ಟ್ಟಿ)ರೆ ನುಡಿವ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಹ ನುಡಿ ದೊಡಂಬಡಿಸುವ ಒಳಗೆ ನುಡಿವ ನುಡಿಗಳೊಳಗೆ ಒಂದೆರಡು ಹೊಲ್ಲಿಹ ನುಡಿಗಳೊಡೆ ಮೊದಲ ನುಡಿಗಳೇ ಬಲವತ್ತರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವು—೫೮.

1 ದ ಉಲ್ಲಾಸುಗುಲ್ಪಿಡೆ. 2 ನಿಷಂ. 3 ತಾನವೆಕ್ಕುಂ. ತಾ ದೂಳಕ್ಕುಂ. 4 ಬದರ್ಪ ತಂದು, 5 ವೇದೋಕ್ತಿಯಂ. 6 ಶ್ಲೋಕಾ.

* ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗ್ರಂಥದ ಅಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ.

ಮ|| ಪಲವುಂ ಲೌಕಿಕಶಾಸ್ತ್ರಮುಳ್ಳುದುನೀ ಲೋಕೋಪಕಾರಂ ಜಗ |
 ತ್ತಿಲಕಂ ರಾಜಸಮಾಜಪೂಜಿತಮಿದಂ ತಾತ್ಪರ್ಯದಿಂದಂ ಸ್ವಗೋ ||
 ತ್ತುಲಲಾಮಂ ಕವಿತಾವಿಳಾಸತನುಜಾತಂ ಪೇಟ್ಟನೆಂದಂದು ಕೇ |
 ವಲಮಲ್ಲಿಂತಿಮು " ಪೊಂಗೆ ಕೆಂವು ದೊರೆಕೊಂಡಂ " ತಾದುದೇಂ ಸಾರವೋ || ೬೦ ||

ಶಾ|| ಭಂದಃಪೂರಣಮಾತ್ರದೋದುಗಳೋಳೇ ಲೋಕೋಪಕಾರಂ ಪ್ರತಿ |
 ಚ್ಚಂದಂ ಶಾಸ್ತ್ರಕವಿತ್ವದೋಚೆಗೆ ಮತಂ ತದ್ಜ್ಞಾನ್ ಮನಂಗೊಳ್ವರೆಂ |
 ದೆಂದುಂ ಕಾವ್ಯಕವಿತ್ವಮೆಂತುಮುಪಮಾತೀತಂ ರಸೋಪೇತಮಂ |
 ದೆಂದುಂ ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸವಾಗ್ವಿಭವಮಂ ಬಣ್ಣಿಪ್ಪನೇವಣ್ಣಿಪಂ || ೬೧ ||

ಉ|| ಪಂಡಿತವುಂಡಂಕ ವನಚಂಡಕರಂ ಧೃತಸದ್ಗುಣಾವಳೇ |
 ಮಂಡನನಿಂದು ನಿರ್ಮಲಯಶೋಲಲಿತಂ ಪುರುಷಾರ್ಥಮಾಲತೀ ||
 ಮಂಡನನತ್ಯುದಾರಚರಿತಂ ನೆಗಲ್ದಂ ಜಗತೀತಳಕ್ಕೆ ಚಾ |
 ವುಂಡನುದಾರಶೀಲನಿಧಿ ತಂದೆಯೊಳ್ಚೆನ್ನೊಳೊತ್ತಿದಂದದಿಂ || ೬೨ ||

ಕಂ|| ಸ್ನೇಹಂ ಕೆಯ್ಯಿಗೆ ಬುಧಸಂ |
 ದೋಹಮುಮಾದರಿ(ಸೆ)ಸಿ ಪಿರಿದನೀವೆಡೆಗೆ ಗುಣ ||
 ಗ್ರಾಹಕನೆನಿಸಿದಖಿಳಜನ |
 ಗ್ರಾಹಕ ಚಾವುಂಡರಾಜನಂ ಪೊಗಬದರಾರ್ || ೬೩ ||

ಮ|| ಸಮದಾರಾತಿನೈಂದ್ರಗಂಧಗಜ ಕುಂಭಾಸ್ವಾಲನಾಭೀಳ ವಿ |
 ಕ್ರಮಸಿಂಹಂ ಜಯಸಿಂಹಚಕ್ರಿದಯೆಯಿಂ ಕೆಯ್ಯೊಂಡು ಸರ್ವಾಧಿಕಾ ||
 ರಮನಿತ್ತಲ್ಪುಲಿಗಳೆಯ್ವೆ ಮಚ್ಚಿ ಪೂರೆದಂ ತಾನೆಂದೊಡಾರಯ್ವು 2ನೋ ||
 ಡೆ ಮಹೀಭಾಗದೊಳುನ್ನತಿಕ್ಕೆ ವಡೆದಂ ಚಾವುಂಡನೇಂ ಧನ್ಯನೋ || ೬೪ ||

ಮ|| ಚದುರಿಂ ನಾಂಟಿ ವಿವೇಕದಿಂ ನ(ದೆ)ಡಪಿ ಬಿಣ್ಣಿಂ ಕೂಡಿ ಬೇರೂಲು ಸ |
 ತ್ಯದೊಳಕ್ಕುನ್ನತಮಾಗಿ ಸೌಂದರತೆಯಿಂ ಕಣ್ಣೊಸ್ತಿ ಸೈಪಿಂ ಕವ ||
 ಲ್ತು ದೃಢಜ್ಞಾನದಿನೆಯ್ವೆ ಪಲ್ಲವಿಸಿ ವೆಂಪಿಂ ಪೂತುದಾರತ್ವ ಸಂ |
 ಪದದಿಂದಂ ಫಲಮಾಯ್ವು ಸರ್ವಜನಕಂ ಶ್ರೀಶಿಷ್ಯಕಲ್ಪದ್ರುಮಂ || ೬೫ ||

ಕಂ|| ಇದು " ಮುನಿವೇದಾಂಕ " ಶಕಾ |
 ಬ್ದದ ಕ್ರೋಧನವತ್ಸರ ಮೃಗಶೀರ್ಷದ ಸಿತಪ ||
 ಕ್ಷದ ಬಿದಿಗೆಯ ಗುರುಪುಷ್ಯದೊ |
 ಕಂದಯಿಸಿ ಲೋಕೋಪಕಾರಮೆನೆದುದು ಜಗದೊಳ್ || ೬೬ ||

1 ಲಲಿತಾವ್ಯರ್ಥಮಾಳೀ. 2 ನೋಡಿ ಪುನೋ ಭಾಗದೊಳುಂದಲಿಕ್ಕೆ ಎಡದಂ ಉ. 3 ಸಂಖ್ಯೆ
 ೧೬ ಎಂದಿದೆ. 4 ವತ್ಸರ ನೂರ್ಗ.

ಮ|| ಜನಸಾಧಂ ಜಯಕೇಶಿದೇವನೊಸಿದೇಕಚ್ಚತ್ವದಿಂದಾಳ್ಗೆ ಮೇ |
 ದಿನಿಯಂ 1ನೀರ್ಮಲತಿ ಕೊಳ್ಳೆ ವೆಚ್ಚುಗಿಳಿಗಾಯುಂ ಶ್ರೀಯುಮಾರೋಗ್ಯಮುಂ ||
 ಧನಮುಂ ಧಾನ್ಯಮುಮಕ್ಕೆ ಸರ್ವಜಗಕೇ ಲೋಕೋಪಕಾರಂ ಚತು |
 ವರ್ನಧಿಪ್ರವೃತ್ತಧಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಪರಿಗಣಾಚಂದ್ರಾರ್ಕತಾರಂಬರಂ || ೬೭ ||

ಗದ್ಯಂ

ಇದು ಸಮಸ್ತ ಭುವನಜನವಿನೂತಂ ಹರವರಪ್ರಸಾದೋತ್ಪನ್ನವಾಗ್ವಿಳಾಸಂ

ಶ್ರೀ ಮತ್ಸ್ಯ ವಿ ತಾ ವಿ ಳಾ ಸ ತ ನೂ ಜಂ

ಶ್ರೀಮಚ್ಚಾವುಂಡರಾಯ

ವಿರಚಿತಮುಪ್ಪ

ಲೋಕೋಪಕಾರದೊಳ್

ಶಕುನಾದಿಪ್ರಕರಣಂ

ದ್ವಾದಶಾಧಿಕಾರಂ

ಲೋಕೋಪಕಾರಂ

ಸಮಾಪ್ತಂ

1 ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚ್ಯುತಿ - ಎಂದಿರಬಹುದು, ಸೂಚ್ಯ ಎಂದರೆ ಸರದಿ, ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ಕ್ರಮ
 ಪಾಗಿ ಬರುವ ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿ ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ತಮಿಳುನಲ್ಲಿಯೂ "ತಿಂಗಳ್ ಮುಮ್ಮಾಂ ಪೆಯ್ವು" -
 (ಎಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂರು ಮುಖ ಹುಂಪು) ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ.

ವೃತ್ತದತ್ತ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಪಟ್ಟಿ

ವೃತ್ತಗಳ ಹೆಸರು	ಅಧಿಕಾರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ												ಒಟ್ಟು ವೃತ್ತ ಸಂಖ್ಯೆ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1. ಕಂದೂ	32	26	24	35	27	46	65	44	214	40	51	33	637
2. ಉತ್ಕಲಂ	4	1	...	6	...	1	...	2	1	...	3	1	19
3. ಕಾರ್ತೂಲಂ	2	...	...	1	...	...	...	...	...	1	3	1	8
4. ಪ್ರಗುರೆ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	1
5. ಮತ್ತೇಳಂ	8	7	4	14	5	5	2	3	12	2	16	14	92
6. ಮಹಾಪ್ರಗುರೆ	5	4	1	8	...	...	...	...	1	1	11	1	32
7. ಚಂಪಕಂ	2	10	2	13	4	4	3	7	10	7	15	8	85
8. ಪೃಥ್ವಿ	...	...	...	3	3	1	...	1	1	1	3	1	14
9. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಾಲಿ	...	...	...	2	...	...	...	...	...	...	...	1	3
10. ಮಾಲಿನಿ	...	...	...	1	1	1	...	...	...	...	2	1	6
11. ದ್ರುತವಿಲಂಬಿತಂ	...	...	...	1	...	...	...	...	...	...	1	...	2
12. ಹಂಚಿ	...	...	...	1	...	...	...	...	1	...	3	...	3
13. ಅನವದ್ಯಂ	...	1	...	1	...	...	...	...	...	...	...	1	1
14. ಮಂದಾಕರ್ಪಾಂತೆ	...	...	...	1	...	...	...	...	...	...	...	...	1
15. ಮಂಗಳಂ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	9
16. ತರಳಂ	1	...	...	1	...	...	1	...	3	1	...	2	...
17. ಮುದ್ರಿಕೆ	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...
18. ಉಜ್ಜ್ವಲಂ	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	1
19. ರಘೋದತೆ	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	1
20. ನವನಳಿನಂ	...	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	1
21. ಶಿಖರಿಣಿ	...	...	...	...	...	...	...	1	...	...	...	...	1
22. ಪಿಂಚುಕುಳಂ	2	3	1	1	...	1	...	...	...	...	3	1	12
23. ಶ್ರೀವಿಧಿ	...	2	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1	3
ಒಟ್ಟು ಅಧಿ. ವೃ. ಸಂಖ್ಯೆ....	56	54	32	89	40	59	71	57	246	53	114	67	935

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೨

ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವೃತ್ತಕಂದಗಳ ಅಕಾರಾದ್ಯಾದ್ಯಕ್ಷರಾನು ಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಅ	ಅನುರಾಧಿ ಮಘ	ದ್ವಿ. ೩೮.
ಅಂಕದಿನೋಗೆ	ತ್ಯ. ೨೨	ಅಪರಿಮಿತ
ಅಂಗಂ ಬಹುವಿಧದಾವರ್ತಂ	ನ. ೨೩	ಅಂಬುಧರಮಂಜು
ಅಂಗವಂಗಕಳಿಂಗ	ಚ. ೨೨	ಅಬಲಾಸ್ತನಜಳ
ಅಗರಾಂಬುಜ	ಪ. ೪೮	ಅಭಿಧಾನಕ್ರಮ
ಅಗಲಂಬೆತ್ತರ	ವ. ೧೦೧	ಅಭಿಷೇಕಂ
ಅಗಲಕ್ಕಿ ಮೌಡಿ	ತ್ಯ. ೩೪	ಅರಗಣಿಲಿ ಗುಗ್ಗುಳಂ
ಅಗಸಿ ಪೆರವಲೆ	ನ. ೧೯೧	ಅರಗಾಮಳಕ ನೈಲಂ
ಅಗುರುಸಿಖಂಡ	ಸ. ೪೯	ಅರಗಿಂಗುಲಿಕಂ
ಅಗೆಯಿಕ್ಕುಗೆ	ಪ. ೩೬	ಅರಗು ಘನಂ
ಅಜಗರ ಗೋಣಾಸ	ಪ. ೫೮	ಅರಗುರಸಾಂಜನಂ
ಅಡವಿಯೆಳಾವಮೊಪ್ಪು	ಪಂ. ೨೫	ಅರನೇಟಾಲ ಸಣ್ಣಳ
ಅಡಿಯುಂ ಗುಲ್ಮಮುಮೊಂದೆ	ವ. ೪೮	ಅರನೇಟಾಲ ಬೆಳೆದಾವ್ವು
ಅಡಿ ರಕ್ತಾಂಭೋಜ	ವ. ೫೦	ಅರಿಶಫಕಂ ಸಮುದ್ರ
ಅತಿಗಂಡಂ	ಪ್ರ. ೨೩	ಅರಿದಾಳಂ ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮಿಂದ್ರ
ಅತಿಮರ್ಗಂಧಾಂಗಂ	ನ. ೪೪	ಅರಿದಾಳಂ ಬೆಲ್ಲಂ
ಅತಿಧ್ಯುಧ ನಿಮ್ಮ	ವ. ೧೩	ಅರಿದಾಳಂ ಸಿಂಧೂದ್ರವ
ಅತಿಬಜೆಯುಂ ಶುಂಠಿಯುಮಂ*	ನ. ೨೧೨(೨೩೨)	ಅರಿಸಿನದ ಕಷಾಯ
ಅತಿಶುದ್ಧ ವರ್ಣದಿಂದಂ	ವ. ೩೧	ಅರಿಸಿನಮಂ ಲೋಯಿ
ಅದಿದನ್ನದೆ ಲಾಂಗಲಿ	ನ. ೧೬೧	ಅರಿಸಿನಮೆತ್ತು ನಾಲಗೆ
ಅನವರತವಚ್ಚಜಳ	ನ. ೨೦೩(೨೩೩)	ಅರುಣಾಗ್ರ ಸಲ್ಲವಂಗಳಿ
ಅನಿಮಿತ್ತಂ ಮರನೊಂದು	ಚ. ೫೨	ಅರಿಜಾವಂ ಬೆಸವೋಪ
ಅನಿಮಿಷಗುರು	ಪ್ರ. ೧೨	ಅರೆದಜಮೂತ್ರ
ಅನಿಲವಿಕಾರ	ಚ. ೧೫	ಅರೆದಲೆಬೇನೆ
ಅನುದಿನಮಜಂಡೆಯು	ನ. ೧೨೮	ಅರೆದಾಡಿನ ಪಾಲೊಳದಂ
ಅನುಪಸಂಗುಣಿ	ಪೀಠಿ. ೪	ಅರೆದಾಸವದಿಂದಂ
ಅನುರಾಧಂ ಮೂಱು	ದ್ವಿ. ೧೭	ಅರೆದಿಂಬಾಗಿರೆ
ಅನುರಾಧಿ ಭಾಸು ಪುಷ್ಯಂ	ಪಂ. ೨	ಅರೆದಿಂಬಾಗಿರೆ ಬಿಂದ

* ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ೧೯೮ ಎಂಬ ಸ್ವಸ್ತಕವು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ೧೭೮ ಎಂದು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಮುಂದಣ ಸ್ವಸ್ತಕವು ಇದರ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಣ ಸ್ವಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ೨೦ನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬ್ರಹ್ಮಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಅರೆನುಡಿನ ಸರಸ	ದ್ವಾ. ೫೪	ಇ	
ಅರೆದುರ್ದಿನ ಬೀಳೆಯ	ಅ. ೧೧	ಇಂಗುಳಮಾಡಸೋಗೆ	ನ. ೨೦೦(೨೨೦)
ಅಲ್ಲಿ ಪುರುಷಪ್ರಮಾಣ	ಪಂ. ೧೫	ಇದು ಕೇಳಿ ಸಾಮಾನ್ಯಮೆ	ನ. ೫೦
ಅವನಿಂಜಾಗಿರೆ	ಪ. ೭	ಇದು ಮುನಿವೇದಾಂಕ	ದ್ವಾ. ೬೬
ಅವನಿಪತಿ ತುಪ್ಪದಿಂ	ಚ. ೪೭	ಇನನಿಂ ನೋವು ಶಶಾಂಕ	ಪ. ೧೧೩
ಅವನಿಚಕ್ರಂ	ಪೀಠಿ. ೧೬	ಇವನಿರ್ವ	ಪ್ರ. ೧೮
ಅವಯುಪದೋಳ ದಷ್ಟಂ	ದ. ೧೧	.....	ವ. ೧೧೪
ಅವಯೋಗಂ	ಪ್ರ. ೨೯	ಇನನೆಂಬುಂ ದಿನೆಯೊಳ	ದ್ವಾ. ೧೧
ಅವರಿಯ ಮೂಳಮುಮಂ	ನ. ೨೧೧(೨೩೧)	ಇನವಾರದಂದು ಬಸುರಿ	ನ. ೧೩೦
ಅವರಿಯುನುಂ ನೀಲಿಯ	ನ. ೧೫೬	ಇರುಳಂದ್ರಾಶಿ	ಚ. ೨೮
ಅವಿರಳಮತಿ ಮಂತ್ರಿ	ದ್ವಾ. ೪೯	ಇರುಳ ಮೊದಲ	ಚ. ೧೭
ಅಸದಳಮಾ	ಪೀಠಿ. ೧೭	ಇರೆ ಚಂದ್ರಂ	ದ್ವಿ. ೨೮
ಅಸಿ ಮುಱಾದಿರ್ದುರ್ದಂ	ವ. ೧೧೦	ಇರೆ ನಿಶಾಪತಿ	ದ್ವಿ. ೩
ಅಸಿ ನೊದಲಾದ	ಚ. ೪೫	ಇರೆ ಲಗ್ನಂ	ದ್ವಿ. ೪೮
ಅಳಿಯಂ ಕಳ್ಳಂ	ಪಂ. ೩೯	ಈ	
ಅಳಿಯಿಂದೆ ಕಾಮಳೆ	ನ. ೩೯	ಈಂದಿರ್ವ ಗೋವು ಮಾಸಂ	ನ. ೧೯೩
ಅಳಿಯೊಳರೆದಡಲೆ	ನ. ೧೩೪	ಈತೆಜದಿಂದಮಾದ	ಚ. ೮
ಅಳಿಯೊಳ ಕುಡಿಯಿಸು	ನ. ೧೨	ಉ	
ಅಳಿಯೊಳ ತೆಗೆಪಾದ	ಅ. ೨೦	ಉಗುನಿಯ ಮರನಿಂ	ಪಂ. ೩೨
ಅಳಿಯೊಳ ಬೋಟತರಂ	ನ. ೪೩	ಉಗುರ್ಗಲ್ ಪಲ್ಲಧರಂ	ವ. ೪೪
ಅಱಗೆಱಿ ಮಡು	ಚ. ೪೮	ಉಚಿತ ದ್ರವ್ಯಂಗಳ	ಪ. ೧೨
ಅಱವನುರಿಯೊಳೇಱಂ	ದ್ವಾ. ೪೦	ಉಡಿಸೆ ಬಲಚೇಷ್ಟೆಯಂ	ದ್ವಾ. ೨೭
		ಉಡಿಸೆ ಮೂತ್ರಿಸೆ	ದ್ವಾ. ೨೬
		ಉಡುಪತಿ	ದ್ವಿ. ೧೧
ಅಪಂವೇಷಮರ್ಕ	ಚ. ೩೬	ಉತ್ತಮಮಾನಂ ಬೆರಲ	ವ. ೪೨
ಅಮೋದಗಂಧಿ	*ಪ. ೫೧	ಉತ್ತಂಗಳೋಚಿತ	ವ. ೨೩
ಅರಕ್ತಾಧರ ಹಸ್ತ	ವ. ೩೬	ಉದಕಂ ಕರ್ಪೆಸೆ	ಪಂ. ೮
ಅರಯ್ಯೆ ಬಿದಿಗೆ	ಪ್ರ. ೨೧	ಉದಕದೊಳಲತಗೆ	ನ. ೮೦
ಅರಯ್ಯೊಡೆ ಪಚ್ಚಿತು	ಪಂ. ೧೦	ಉದಕಸಮೃದ್ಧಿ	ಪ. ೩
ಅರಾಜಸ್ವಪನ	ತ್ವ. ೧೮	ಉದಯಕ್ಕದ್ವಿ	ದ್ವಿ. ೧೯
ಅವಿನಳೆಯೊಳ	ನ. ೧೦೨	ಉದಯದಲತ್ತ	ಚ. ೩೧
ಅವುಂಡಗೆಯಣೆ	ನ. ೧೧೭	ಉದಯದೊಳಕ್ಕಬ್ಬಿ	ದ್ವಿ. ೪೪
ಅವೆಡೆಗಂ ಶಕುನದ	ದ್ವಾ. ೧	ಉದಯದೊಳಿಂದು	ದ್ವಿ. ೪
ಅಳಂಬಿ ಮೂಡೆ ವಿಭವಂ	ದ್ವಾ. ೪೪	ಉದಯದೊಳೂರ	ದ್ವಾ. ೩೦

*೪೬ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ೪೭ ಎಂದು ಮುದ್ರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಉದಯಂಕುಂ ರೂಲಂ	ನ. ೩	ಎಲೆಕುಲಿಯುಪ್ಪೆ	ವ. ೧೩೪
ಉದಯಸೆ ದಕ್ಷಿಣಂ	ದ. ೬	ಎಲವುರಿಯಂ ಮೂಟು	ವ. ೧೬
ಉದಯಸೆ ಭೃಗು	ದ್ವಿ. ೭	ಎಲೆ ಜೀರಗೆ ಸಾಸಿವೆ	ಪ. ೫೫
ಉದರಂ ಬಿಗಿದೊಡೆ	ನ. ೧೮೮(೨೦೮)	ಎಸಡಿನ ಪಾಲಂ ದುಗ್ಧಾ	ವ. ೩೧
ಉದರಾಗ್ನಿ ವಿಪಮ	ನ. ೧೯೯(೨೧೯)	ಎಸೆದಿರೆ ಸಾಯತ್ತಿ	ಪಂ. ೨೧
ಉರಗಂ ಶ್ರವಣಂ	ತ್ವ. ೪	ಎಸೆಯೆ ವಿವಿಧ	ಚ. ೧೫
ಉರಗನಿವಾಸಂ ಲೋಕ್ತ	ಪಂ. ೧೬	ಎಳೆಯರಳಿಯ ಮುಗುಳಂ	ನ. ೧೫೭
ಉರಗರಸಾಂತ್ಯ	ದ್ವಿ. ೨೫	ವಿ	
ಉರಗವ್ರತದಲೋಕೆ	ದ. ೨೫	ವಿಕಪಂಚ (ಸಂ.) (ಪುಟ 259)	ದ್ವಾ. ೩
ಉರಗಿಯ ಮತ್ಸ್ಯಾಕ್ಷಿಯ	ನ. ೯	ವಿಳಾವಾಳುಕಮಾ ಮಧು	ನ. ೮೪
ಊ		ವಿರಂಡತ್ಯೆಲದೊಳ	ನ. ೧೪೧
ಊರಖಗಮಡವಿ	ಚ. ೬೨	ಒ	
ಊರಿಂ ಬಡಗಲ್	ಚ. ೬೧	ಒಡಗೂಡಿ ಹೆಣ್ಣುಗೈರಿಕ	ನ. ೮೭
ಊರೇಱಲ್	ಪ್ರ. ೮	ಒಡಲಂ ಚಾರಿತ್ಯ	ಪೀ. ೧೮
ಋ		ಒಡಲೊದವಿ ಬಾತು	ನ. ೧೬೪
ಋತುವರ್ಣ	ಚ. ೩೮	ಒಡಲೊನರೆ ಕೋಡವಡೆಗಂ	ದ. ೨೯
ಎ		ಒಡೆದಿರೆ ರೋಮಂ ಮೆಯ್ಯ	೨೧೪(೨೩೪)
ಎಡದತ್ತ ತಿರಿಗಿ ತೊಟ್ಟನೆ	ನ. ೧೯೦(೨೧೦)	ಒಣಗಿದ ಭೂರುಹ	ಚ. ೫೭
ಎಡದತ್ತಲೊತ್ತಿ ನಿಲೆ	ವ. ೯೧	ಒದವಿದರೆ ಬಿಳಿದೆನಿಸ	ಪಂ. ೧೭
ಎಡದೆಸೆಯವೊಂದೆ	ನ. ೧೪೦	ಒದವಿ ಪೊದಲ್ಬು	ಪ. ೫೭
ಎಡೆಯೊಳಾದ ನುಡಿ	ದ್ವಾ. ೫೫	ಒದವಿರ್ವ ಕಾದಲಂ	ನ. ೧೧೫
ಎಡೆವಣಿಯದೆ	ಚ. ೨೪	ಒದವಿರ್ವ ಕುಲಾ	ಪ. ೪
ಎಣಿಸಿ ಸೆರ್ವರಲಿಂದಮೆ	ವ. ೧೧೨	ಒಲವಿಂದಂ ಬಗೆ ತೀರ್ವೊಡಂ	ದ್ವಾ. ೭
ಎನೆ ನೆಗಲ್ಟ ಭಟ್ಟ	ಪೀಠಿ. ೧೨	ಒಲೆಯೊಳ ವಹುಭಯಂ	ದ್ವಾ. ೪೨
ಎನೆ ನೆಗಲ್ಟ ವಿಪ್ರ	ಪೀಠಿ. ೯	ಒಳಗಂ ಗಚ್ಚುರಿಸಿದ	ಪ. ೮
ಎರಡರಿಸಿನಮಂ	ದ. ೩೭	ಒಳಗಂ ಬುಡಿದಿದೊಡೆ	ನ. ೧೫೪
ಎರಡುತ್ತರಮಾಗಿರೆ	ಪ. ೫೨	ಒಳದೊಡೆ ಸೆಡೆದೊಡೆ	ನ. ೧೬೬
ಎರಡು ಸಂಜೆಯೆ	ಚ. ೭೧	ಓ	
ಎರಡು ಸಂಜೆಯೊಳಂ	ಚ. ೬೧	ಓಂ ಕುರುಕುಲ್ಲೆ ಸ್ವಾಹಾ	ದ. ೧೯
ಎರಡುಂ ಬಾಳಕ	ನ. ೨೮	ಓದುಗಣೊಳ	ಪ. ೧
ಎರಡುಳ್ಳ ಹಿಂಗು	ಪ. ೬೮	ಓವುಮುಮಂ ಶರ್ಕರೆಯಂ	ನ. ೧೩
ಎರಡೊಂದಪ್ಪಿನ	ಅ. ೪೩	ಓಸಪಾಯಂ ಕೇಳೊಡೆ	ದ್ವಾ. ೫೦
ಎರನವರದಿಂದೆ	ಪಂ. ೨೩	ಕ	
ಎರನುಂ ಮುತ್ತಮು	ಪಂ. ೧೯	ಕಂಗೊಂಗುಟಾಯಲಗು	ವ. ೧೦೬
ಎರವುಲಿಯ ಬೇರುಮಂ	ನ. ೧೦೩	ಕಂಟಕಕುಜವನ	ಪಂ. ೧೪
ಎರೆಯುಂ ಕರ್ಚಿ	ದ್ವಾ. ೨೦	ಕಕುದಾವರ್ತಂ ಮೇಣ್	ವ. ೮೭

ಕೆಡಲೆಯ ಬೀಳೆಯ	ಅ. ೪೫	ಕವಿತಾವಿಳಾಸ	ಪಿ. ೨೦
ಕಡಿದೋಣಗದ ಬೆಂದುಡೆ	ದ್ವಾ. ೩೦	ಕವಿಲೆಯ ಸೆಗಣದ ರಸದೋಳ	ದ. ೨೨
ಕಡುಕೆಚ್ಚನೆ ಕಡುಗರಿಯಳ	ವಿ. ೬೦	ಕಸರಿಯ ನೀರಿಡು	ಪ. ೧೪
ಕಡುಗರಿದಪ್ಪ ಲೇಖೆ	ವಿ. ೮೦	ಕಸುಗಾಯಂ ಫುಡೋಳ	ಅ. ೩೨
ಕಡುಗುಜ್ಜಂ ಕಪಟೆ	ವಿ. ೨೮	ಕಳಮಂ ಕಾಳೆಗಮಂ	ದ್ವಾ. ೩೬
ಕಡುಗುಜ್ಜಂಗಳ ಜಘನ್ಯಂಗಳ	ವಿ. ೫೮	ಕಳಮಾಪ್ತ ಚೂರ್ಣಂ	ನ. ೧೨೨
ಕಡುಗೋಟಿಲೆಯಿಂ	ನ. ೧೯೪	ಕಳಸಂ ಕನ್ನಡಿ ತೋರಣಂ	ದ್ವಾ. ೯
ಕಡುಸೇಯನಾಗಿ	ವಿ. ಪಿ. ೨೨	ಕಜುಮನೆಯ ನೇಣಿ	ದ್ವಾ. ೪೫
ಕಣಿಕಮನಾಜ್ವದಿಂ ತೊಡೆದು	ಅ. ೧೫	ಕಟಾಯಿಂ ಕೊಗ್ಗಿ ಯುಮಂ	ನ. ೧೮೦(೨೦೦)
ಕದಂಬ ಮಹಿಜಾತ	ಪಂ. ೩೩	ಕಾಂತೆಗೆ ಕಾಲೋಳಂ	ವಿ. ೬೩
ಕದಳಿಯ ದಳಮಂ ಪೊಗೆ	ನ. ೧೨೬	ಕಾಗೆಯ ಕತ್ತೆಯ	ವಿ. ೩೦
ಕದಳಿಯ ಮೂಲ	ಪ. ೨೯	ಕಾರಸೆಯ ಗಡ್ಡೆಯಂ	ನ. ೮೧
ಕದಳಿ ಪತ್ರದ	ನ. ೧೦೧	ಕಾರುಳ್ಳಾ ಪತನಂ	ಚ. ೭೩
ಕನಕಂ ಪುಲಿಗಿಲ್	ದ. ೪೮	ಕಾಲುಗುಳಗಳ ನೊಣನಂತಿರೆ	ವಿ. ೬೨
ಕನಕವಕಾಯನೊಂದು	ಅ. ೩೧	ಕಾಸಿದ ಪಾಲೋಳಕ್ಕೆ ಮೊಸರಂ	ಅ. ೧೨
ಕನಿಷ್ಠಿಕೆ ಸಮಂತು ಮುಟ್ಟಿದಿರೆ	ವಿ. ೫೧	ಕಿ(ತಿ)ರುಳಿಗೆ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ	ನ. ೧೨೯
ಕನಿತ್ ಕುಜದಿಂದೆ	ಪಂ. ೩೦	ಕಿವಿಗಳನೊತ್ತೆ	ವಿ. ೭೫
ಕಪಿಲಂ ಕೃಷ್ಣಾರುಣಾಂಗಂ	ವಿ. ೯೭	ಕಿವಿಗಳೆಲ್ಲ ತೂರುಮೊಡೆ	ನ. ೧೮೯(೨೦೯)
ಕರಂಜತರು ಪುಟ್ಟಿ	ಪಂ. ೬	ಕಿವಿಗಳ ತೋಪೊಡೆ	ವಿ. ೫೯
ಕರಜಂ ಕುಂದುರು ಜಟೆ	ಪ. ೨೯	ಕಿವಿಮುಷ್ಯಂ ಕುಷ್ಠಿಕಂ	ವಿ. ೭೪
ಕರಡಿ ಪುಲಿ ಕುದಿರೆ	ದ. ೩೬	ಕಿವಿಯೊಳ್ ಕಿರುಕುಸಲೆ	ನ. ೮೬
ಕರಡಿಯ ಪಲ್ಲೊಳ್ ಗರುಡ	ದ. ೨೧	ಕಿಸುವಿನ ಭಾಜನದಿಂದಂ	ನ. ೭೨
ಕರಣಂ ಪನ್ನೊಂದು	ಪ್ರ. ೨೫	ಕಿಣುನೆಲ್ಲಿಯುಪ್ಪುನೆಣವುಲಿ	ನ. ೧೮೨(೨೦೨)
ಕರಭರ ರೇಖೆ ಸೋದರದ	ವಿ. ೧೫	ಕಿಣುಕುಣಿಕೆಯ ಬೆರಲಿಂ	ವಿ. ೧೬
ಕರಮಿದು ಚಿತ್ರಂ	ಅ. ೪೬	ಕುಜಗುರುಕುಕ್ರ	ದ್ವಿ. ೫೩
ಕರಮುದ್ದಂ ಪ್ರತಿಮಾನ	ವಿ. ೬೫	ಕುಡಿಮುಱಾ	ಪ. ೧೩
ಕರಿಕ ತಗುಟ್ಟು	ತ್ವ. ೧೦	ಕುಡಿವುದರೆದಾಡ ಪಾಲೋಳ	ನ. ೧೩೭
ಕರಿಯಾಡಿನ ತುಪ್ಪ	ನ. ೯೪	ಕುಂದದೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಷಾಡ	ಚ. ೨೭
ಕರಿಯಾಡಿನ ಮೂತ್ರ	ನ. ೫೫	ಕುದಿಯಿಸಿ ಕರಿಯಾಡಿನ	ನ. ೭೦
ಕರಿಯೆಳ್ಳಂ ಗೋಪ್ತೇರಳೆ	ದ. ೪೧	ಕುದಿಯಿಸಿ ಪೊದಲ್ಲೋಳ	ಪ. ೫೬
ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಬಕವುಜಿಗೆ	ನ. ೧೧೧	ಕುದಿಯಿಸಿ ಮೊದಲೋಳ	ಪ. ೩೩
ಕರಿಯೆಳ್ಳು ಮಾಂಸಿ ಲಕ್ಷಕ	ನ. ೯೭	ಕುದಿಯಿಸಿ ಶಿಗ್ರುಮೂಲ	ಪ. ೪೮
ಕರಿಸಿಂಗಂ ಗರುಡಂ	ವಿ. ೩೨	ಕುದಿಯಿಸುಗೆ ಸುಣ್ಣದಿಂ	ಅ. ೩೦
ಕರಿಹಸ್ತ ಚರ್ಮ	ಪ. ೫೧	ಕುದಿಯಿಸುಗೆ	ಪಂ. ೩೮
ಕವಡಿಕೆಯನಕ್ಕೆ	ನ. ೭೯	ಕುದಿಯಿಸುವುದೆಣ್ಣೆ	ಪ. ೧೩
ಕವದಿಂದಟ್ಟಿದುವಾಗಿ	ದ. ೧೧	ಕುದಿರೆಗಜ	ದ್ವಿ. ೧೪

ಕುನರಿಯ ಪಂದಿಯ	ಪ. ೨೮	ಮಂಕರಕುಜ	ಪಿ. ೪೧
ಕುಮಿ ಕೊಳೆದುಪ್ಪ	ಅ. ೪೦	ಮರಕಿರಣಂ ನೆಲಸಿ	ತ್ವ. ೧೨
ಕುಮಕುಳ ಭೀತಚಿತ್ತ	ದ. ೫	ಮರಕಿರಣ ವಾರ	ಪಿ. ೧೦
ಕುರುಟಿಗೆ ಯಿಂಗುಳಂ ತವಸಿ	ನ. ೧೯೪(೨೧೪)	ಮರಮೂಲದ ತನಿರಸ	ಪ. ೧೬೮
ಕುಲಿಕಂ ಚಕ್ರಂ ಧ್ವಜಂ	ವಿ ೧೪	ಮರವೆರಲಾ(ಡಾ)ಗಿರೆ	ವಿ. ೮೭
ಕುಲುಸೆಯ ದುಗ್ಗದೊಳೊಂದಿರೆ	ನ. ೧೨೫	ಗ	
ಕುಸಿಯದೆ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ	ದ್ವಾ. ೨೮	ಗಣವದೊಳೇಂ ಕಟುಕತ್ರಯ	ಪ. ೧೪೭
ಕುಸುಮರಸಂ ಕಾಲುಗಿಗೆ	ಪ. ೬೫	ಗಮನಾಗಮನ	ಪಿ. ೪೭
ಕುಸುವ ರಸಾದ್ರ್ಯಂ	ಪ. ೬೧	ಗರುಗಂ ಫಲತ್ರಯಂ	ಪ. ೪೯
ಕುಲಾಯಿ ಪೊಣಂಡಾಗರೆ	ವಿ. ೫೬	ಗಳಸುಂಟಿಗೆ ಕಿಡುಗುಂ	ಪ. ೪೮
ಕೆಂದೇಲಾಟಾದೊಡೆ ಗುಗ್ಗುಳ	ದ. ೨೮	ಗಿರಿಕರ್ಣಿಕೆ ಕಟುಕ	ಪ. ೧೬೬
ಕೊಂಕಿದ ಕೊರಲನ	ವಿ. ೨೦	ಗಿರಿಕರ್ಣಿ ನಿಲಿ	ಪ. ೧೮
ಕೊಡೆಯವೊಲುದ್ವಮಪ್ಪ	ವಿ. ೨೪	ಗುಡಜಲವನಕ್ಕೆ ಮೇಣ	ಪ. ೫೩
ಕೊನೆನನೆ ಪೂ	ಪ. ೧೬	ಗುಡಮಂ ಮರಿಚ	ಪ. ೯೧
ಕೊರಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಶುನಕನ	೧೯೫(೨೧೫)	ಗುಡದಿಂದೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯ	ಪ. ೪೭
ಕೊರಲೊಳ್ ಕಣ್ಣೆಸೆದೊವೈ	ವಿ. ೮೪	ಗುಡಮಧು ದುಗ್ಗಾಜ್ಯಂ	ಪ. ೩೨
ಕೊಸಗನ ಪೂವೆರಸರೆಕುದಿ	ಅ. ೪೪	ಗುಡಮಾಪ್ತಿಕ ಮಲಯಜ	ಪ. ೩೯
ಕೊಳೆ ಸೋಣುವ ಕುಳ್ಳಿದ	ವಿ. ೫೭	ಗುಡಸುರದಾರುಗಳಿಂ	ಪ. ೫೧
ಕೊಣಿವಲ್ಲುಗಿದ ಬೆನ್ನಡಂಗಿ	ವಿ. ೯೯	ಗುಡಮಾ ಮರಿಚಮುಮಂ	ಪ. ೩೩
ಕೊಂಡು ಕೊಟಗಿಲ್	ತ್ವ. ೧೫	ಗುಡಮಂ ತ್ರಿಫಲೀಜಲ	ಪ. ೩೩
ಕ್ರಮದೆ ನಖನೊಂದು	ಪ. ೩೬	ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಕಳ್ಳಿಯ	ಪ. ೮೫
ಕ್ರಮಮೂದಕ್ಕಿಯ	ಅ. ೨	ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇರಂ	ಪ. ೭೧
ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಕ ತಗರಾಗುರು	ಪ. ೪೫	ಗುರುಗುಂಜಿಯ ಬೇಳೆ	ಪ. ೧೯೭
ಕ್ರಮವೃದ್ಧಿಯ ತಗರಾಗುರು	ಪ. ೧೮	ಗುರುಗುಂಜಿಯಲೆಯೊಳ್ಳು	ಪ. ೧೭೪
ಕ್ರಮುಕ ಮನಕ್ಕೆ ಫಲತ್ರಯ	ನ. ೧೩೯	ಗುರುಸಿತಾಸ್ತ್ರ	ಪಿ. ೪
ಕ್ರಿಯೆಯಿಡು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ	ನ. ೧೬೭	ಗೃಹಶಾಸ್ತ್ರಂ (ಸಂ.)	ಪಿ. ೫೧
ಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ನೆಲ್ಲಿಯುಮಂ	ನ. ೧೫೯	ಗೇರಿಣ್ಣೆಯನೊರಸುಗೆ	ಪ. ೧೭೦
ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದೆ ಬೇಣಿ	ನ. ೪೮	ಗೋಮಹಿಸೀ	ಚ. ೬೭
ಕ್ರಿಯೆಯಿಂ ಬೀಜಂ	ಪ. ೨೪	ಗೋರಂಟಿಯ ಬುತ್ತಂ	ಪ. ೧೭೮
ಕ್ರಿಯೆಯೊಳೊಂದಿರೆ	ದ್ವಿ. ೩೩	ಗೃಹಪತಿಯ	ಪ. ೩೩
ಕ್ಷೀರದೊಳೆಸೆವಂತಿರೆ	ಅ. ೫೨	ಗೃಹದೊಳ್ ತನಗಂ	ದ್ವಾ. ೪೬
ಕ್ಷೀರ ಸಿತಪಾನದಿಂ	ದ. ೪೨		
ಕ್ಷೇತ್ರಮನಕವದೆ	ತ್ವ. ೧೪		
ಖಗಮೃಗ ಸಂಕುಲ	ಚ. ೬೫	ಘನಂ ಮೆಣಸು ಶುಂಠಿ ಪಿಪ್ಪಲಿ	ಪ. ೭೬
ಖದಿರಕಷಾಯದ ತೋಯಂ	ಪ. ೧೦	ಘನಪಥದೊಳೆಲ್ಲ	ಚ. ೧೮
		ಘನಮಂ ಪರಸಾವೀರಾಂಜನ	ಪ. ೧೮೬
		ಘನಮಗುರು ಶೈಲಜಂ	ಪ. ೩೦

ಫನಮೇಲೆ ಲವಂಗಂ	ಸ. ೪೧	ಜಳದಂ ಕಳವಿಗೆ ಪಡಲಂ	ನ. ೨೮
ಫಳಿಯಕ್ಕುಂ ಜಳಧೀಶ	ಜ. ೮೯	ಜಳದಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ	ನ. ೨೧೫(೨೨೫)
ಫೃತಮಧು ಸಹಿತಂ	ನ. ೪೧	ಜಳದಂ ಶುಂಠಿ ದುರಾಲಭಿ	ನ. ೧೬
ಚ		ಜಳದೊಳೆರೆದಾಮಯಂ	ನ. ೨೯
ಚಂದ್ರಾದಿತ್ಯ	ಚ. ೪೩	ಜಳದೊಳ್ ರಾಶೈ ಗುಣಾಚಿ	ನ. ೨೧೮(೨೨೮)
ಚತುರಪ್ರಾಶ್ವತ್ಯದಳ	ವ. ೫೩	ಜಾಙಿ ಕುಚಿ	ದ್ವಿ. ೨೪
ಚದುರಿಂ ನಾಂಟಿ	ಪೀಠಿ. ೨೨, ದ್ವಾ. ೬೪	ಜಿಗುಟೆಯ ಮಾಲ್ಕೆಯಂ	ವ. ೬೨
ಚರಣಮನಾವಗಂ	ಜ. ೬೯	ಜೀರಗ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ	ನ. ೮೮
ಚಳಮತಿ ಜಡಂ ಭೀತಂ	ವ. ೩೩	ಟ	
ಛ		ಟಿಂಕಣ ಖಾರಂ ಕರ್ಪೂರ	ಆ. ೩೮
ಛಂದಃಪೂರಣ	ಪೀಠಿ. ೨೫	ಟಿಂಕಣಮಂ ಬಿಸುನೀರಿಂ	ಸ. ೬೬
ಛಂದಃಪೂರಣ	ದ್ವಾ. ೬೧	ತ	
ಛವಿವಡಿದಿರೆ ರೋಮಂ	ವ. ೩೯	ತಗರಂ ಕೊಳ್ಳುಳ ನುಗ್ಗಿ	ನ. ೨೨೦(೨೪೦)
ಛಾಗೆಕ್ಷೀರಸಮನ್ವಿತ	ನ. ೨೨	ತಗರತ್ವಚಂ	ಸ. ೧೯
ಛಾಗದ ತೋವಲಕ್ಕ	ಪ. ೪೧	ತಗರಂ ಮಳಯರುಹಂ	ಸ. ೪೨
ಛಾಯೆಗಳೊಳ್ ಹರಿಗೆ	ವ. ೯೫	ತಗುಣಿ ಬಜೆ ಪೊಲಸು	ವ. ೯೩
ಜ		ತತ್ವಂ ಶ್ರಿತತ್ವದೊಳ್	ದ. ೧
ಜಗತಿ ತಿರ್ದುಪೊಡಂ	ದ್ವಾ. ೩೪	ತನುಕೇಶಂ ಪುಣ್ಯವಂತಂ	ವ. ೨೬
ಜನನಾಥಂ ಜಯಕೇಶಿ	ದ್ವಾ. ೬೬	ತನುವಿಂದಂ ಮೊಗಮಾನೊಗಕ್ಕೆ	ವ. ೪೫
ಜನಪದದೊಳ್	ಜ. ೪೪	ತನ್ನೊಡನೆಯವರ್ ತಾಂ	ದ್ವಾ. ೧೨
ಜಲಕೋಷ್ಠ ಲವಂಗ	ಸ. ೧೬	ತಂಬುಲದ ಸುಣ್ಣ	ನ. ೮೩
ಜಲಜಸಖ ಮೂಲಸುದು	ದ. ೪೩	ತಂಬುಲದ ಸೂರ್ಯ ದೊರೆ	ದ. ೪೪
ಜಲಜಾತ ಕುಮುದ	ಪ. ೨೩	ತರದಿಂ ಕಟುಕತ್ರಯ	ನ. ೧೯೧(೨೧೧)
ಜಳದಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ದೇವರಾರು	ನ. ೨೧೫(೨೨೫)	ತರದಿಂ ಚಾಪ	ಜ. ೨೯
ಜಲದೊಳ್ ಕುಡಿ	ನ. ೧೧೯	ತರದಿಂ ನವಭಾಗೆ	ತ್ಯ. ೩೧
ಜಲರಹಿತ ದೇಶ	ಪಂ. ೧೪	ತರದಿನಶ್ಚಿ	ಪ್ರ. ೬
ಜಲರುಹ ಕಂದಾನ್ವಿತ	ಆ. ೨೯	ತರದಿಂ ಪಂಚಾಂಗ	ಪೀಠಿ. ೨೬, ದ್ವಾ. ೫೮
ಜಲರುಹ ಮಿತ್ರನುಂ	ಜ. ೨೧	ತರದಿಂ ಪಲ್ಲಳುಮಧರೋತ್ತರ	ವ. ೬೬
ಜವೆ ಕಳಮಂ, ಮಾಪಂ	ನ. ೪೬	ತರದಿಂ ಬಾಗೆಸೆವಿಪ್ಪ	ಪಂ. ೨೯
ಜವೆ ಕೋಷ್ಠ ಲೋಧ್ರು	ನ. ೯೦	ತರವೊಡೆ ಮೋಣ್ ಜಡಂ	ನ. ೧೮೪(೨೦೪)
ಜವೆ ಜೋಳಂ	ಜ. ೫೬	ತರುಗುಲಕ್ಕಂಫಿಪ	ಪ. ೫೯(೬೦)
ಜವೆ ನಸುಗುನ್ನಿಯಪಾಮಾಗ	ನ. ೪೬	ತರುರಾಜಬೀಜ	ನ. ೧೧೬
ಜವೆ ಪೆಸಲು	ಪ. ೧೫	ತಲೆಗಾತ್ರ ಸ್ಪುರಣಂ ನರ	ವ. ೬೪
ಜವೆಯಂ ಪ್ರೀತವಿಮಿತ್ರ	ಆ. ೫	ತಲೆ ವಿಂಶತ್ಯಬ್ದದಿಂ	ವ. ೨೬
ಜವೆಯಂ ಗಂಧಕಮಂ	ನ. ೧೪೭	ತಲೆಹಂಡಾವೊಡಮಲ್ಲ	ವ. ೧೦೦
ಜಳ ಜಂಬಾಳಂ	ಪ. ೨೬	ತವಸಿಯಬೀರಂ	ನ. ೧೧೫

ತವಸಿಯ ಬೀರ	ನ. ೧೨೩	ತ್ರಿವಿಧಮಯನಂ	ನ. ೬
ತವೆ ತಿರುಕುಸಾಲಿ	ನ. ೧೨೩(೨೦೩)	ತ್ರಿವಿಧೋತ್ಪಾತ	ನ. ೪
ತಾವರೆಯಕ್ಕಿಯಂ	ಆ. ೪	ದಧಿ ನವನೀತಂ ಮರಿಚಂ	ದ. ೧೬
ತಿಗಡೆ ಶುಂಠಿ ಶಿವೆ	ನ. ೩೫	ದರಸಿಗೆ ಸೆಳೆನಾರಮರ್ದ	ಆ. ೨೬
ತಿರ್ದಿದ ದೇವಸಂ ಮಾಣ್ಡಿದು	ದ್ವಾ. ೮	ದಶಮಚತುರ್ಥ	ದ್ವಿ. ೧೨
ತಿರ್ದಲಿಕೆ ಬಂದ ಶಕುನ	ದ್ವಾ. ೬	ದಾಡಿಮ ಮೂಲ	ಪ. ೩೫
ತಿಲಚೂರ್ಣಮ	ಪ. ೪೩	ದ್ರಾಕ್ಷಾವಲ್ಲಿಯ	ಪ. ೫೨(೫೩)
ತಿಲತ್ಯೆಲದೊಳದ	ಸ. ೨೦	ದಿಗ್ವಾಯಸಸ್ತುತ್ಯ (ಸಂ.) (ಪು. 259)	ದ್ವಾ. ೧
ತಿಲತ್ಯೆಲಮಂಜಿಲಂ ತುಂಬಿ	ನ. ೧೯೮(೨೧೮)	ದಿನನಾಥಂಗೆ	ದ್ವಿ. ೧೬
ತಿಲಭಲ್ಲಾತಕಮಂ	ನ. ೧೪೩	ದಿನಸಂ ಪಟ್ಟಿದಶ	ಪ್ರ. ೩೦
ತಿಳಮದು ನಾಗಂ	ನ. ೫೪	ದಿನಸಂಗೆ	ದ್ವಿ. ೧೦
ತಿಳತ್ಯೆಲದೊಳುತ್ತರಣೆ	ನ. ೫೯	ದಿನಪತಿ	ದ್ವಿ. ೪೧
ತಿಳಮಂ ಪರಿಕಿಸಿ	ಸ. ೨೭	ದಿನಪತಿದುಗ್ಧಮಂ ಗುಡಮ	ದ. ೩೫
ತಿಲಮಗಸಿ	ಪ. ೩೨	ದಿನಸೇಂದ್ರಂ	ಪ್ರ. ೨೬
ತಿಳಕಾಮ್ರಾತಕ ಬೆಲ್ಲ	ಪಂ. ೨೭	ದೂತಂ ದವ್ವನ ವಾರ್ತೆಯಂ	ದ. ೬
ತಿಳದೊಳ್ ಶೀತಳದೊಳ್	ನ. ೬	ದೂರೆಕೊಳೆ ಗರ್ದುಗಿನ	ಪ. ೪೦
ತಿಲಮುಪ್ಪಲಮಾಗರೆ	ನ. ೧೧೨	ದೂರೆಕೊಳೆ ತಾಙಿಯಿಂ	ಪಂ. ೨೪
ತಿಳ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಕರಂಜಂ	ನ. ೧೧೫	ದೂರೆಕೊಳೆ ಬಾಙಿಯ	ಆ. ೧೯
ತುಲಸಿಯ ಲುಂಗಕಷಾಯ	ಆ. ೩	ದೂರೆಕೊಳೆ ಬೋಟಶಾಲಿ	ಸ. ೫೫
ತುಲುಗಿ ತಳಿತು	ಪಂ. ೪	ದೂರೆಕೊಳೆ ಶಕುನಂ	ದ್ವಾ. ೩
ತುಜುವೆಯ ಬೀರ	ಆ. ೧೦	ದೂರೆಕೊಳೆ ಸಂದ	ದ್ವಿ. ೩೯
ತೆಗೆಪಿ ಕುಡಿಯಿಸುಗೆ ಶಿವೆ	ನ. ೧೮	ದೂರೆಕೊಳೆ ಸೌನ್ಯ	ಪ್ರ. ೨೯
ತೆಗೆಸಿದ ಬಿಲ್ವಾಂಬುವ	ನ. ೩೪	ದ್ವಾದಶಿಯೊಳ್	ಪ್ರ. ೪
ತೆಗೆಪಿ ಪೊಸ ಸುಣ್ಣದೊಳ್	ಆ. ೨೧	ದ್ವಾರಪತಾಕೆ	ಜ. ೫೯
ತೆಗೆಪಿ ಮೊದಲಲ್ಲ	ಪ. ೩೪	ದ್ವಿಗುಣಂ ಗುಡಮಾಗರೆ	ಸ. ೫೯
ತೆಗೆಪಿ ಶುನಕಾಮಿಷಮ	ಪ. ೪೬	ದ್ವಿಗುಣವಿವರ್ಧಿತ ಮೃಗ	ಸ. ೩೧
ತೆನೆಯಾಗದ ಸಸವಿಂಗೆ	ನ. ೧೮೯	ಛ	
ತೆವರೆಳ್ಳಂ	ಪೀಠಿ. ೮	ಛನದಾತಂ ಕಿಟಾದಾಗಿ	ವ. ೫
ತೊಗಡುಗಳೆಜ್ಜು	ಸ. ೨೩	ಛನಲಾಭಮನೊಳ್ಳುಣಿಸಂ	ದ್ವಾ. ೩೫
ತೊಡೆದು ತಿಲತ್ಯೆಲಮಂ	ನ. ೧೩೨	ಛನವಂತಂ ಸ್ನಿಗ್ಧತ್ವಚ	ವ. ೩೫
ತೊಲೆ ಪದಿನಯ್ಯ ಜ ಬಿಟ್ಟಂ	ವ. ೪೩	ಛನು ಕನ್ನಿ ರ್ಭುಷಂ	ಪ್ರ. ೬
ತೊವರಿ ಗೋದುವೆ	ನ. ೧೦೬	ಛನು ಮಿಥುನಂ	ದ್ವಿ. ೫೨
ತೊಜಿ ವಿಪರೀತ	ಜ. ೪೯	ಛರಣಿಯನೆಯ್ಕೆ ಪತ್ತದೊಡೆ	ವ. ೫೨
ತ್ರಿಕಟುಕಮಂ	ಸ. ೪	ಛರೆ ಪೊಗೆಯಿಡು	ಪಂ. ೧೨
ತ್ರಿಕಟುಕಮಧುಕಂ	ನ. ೧೩೦	ಛರೆಯಂ ಭಾವಿಸಿ	ಪಂ. ೨೮
ತ್ರಿವಿಧಂ ಕುಸಾರಿಯಂ	ನ. ೧೩೧	ಛುವಂ ಧಾನ್ಯಂ (ಸಂ.)	ಗೃ. ಪ. ೨.

ನ	ನ	ನ	ನ
ನಗುನ್ನೋಡೆ ಗಲ್ಲದಲ್ಲ	ಎ. ೬೧	ನೀರಣ್ಣನು ಮುಂದೆ	೧. ೮
ನಟ್ಟಿನದು	ತ್ಯ. ೧೨	ನೀರಣ್ಣನು ಪಾಪವೆಡೆ	ದ್ವಾ. ೫೩
ನಡುಕಡಿ ತೋಲಿ ಬಿಂದು	ಎ. ೧೦೮	ನೀರಣ್ಣನು	ಚ. ೫೦
ನಡುಕಡಿಗೋಣ್ ನೋಸಲ್	ದ. ೪	ನುಡಿಯು ಕೇಳು	ದ್ವಾ. ೫೩
ನಡುನಿಡಿದಲ್ಲದೆಯುಂ	ಎ. ೪	ನೈಪುಣ್ಯ ಕಳ್ಳರಿಂ	ದ್ವಾ. ೫೨
ನಡುವಣ ಮೇಲಣ	ಎ. ೩೩	ನೆಗಲ್ಲ ನುರಾಥೆ	ದ್ವಿ. ೩೪
ನಡೆವಾಗಳ್ ಕಾಲ್ಕಳಂ	ದ್ವಾ. ೩೧	ನೆಲ್ಲನಂ ಘಟ್ಟನೆ	ಪಂ. ೧೩
ನತಮುಂ ಮಾಂಸಳಮುಂ	ಎ. ೯	ನೆಲದಾಟಂ ಮೇಣ್ ನೀರಿ	ನ. ೩೮
ನತಭುವನ	ಪೀಠಿ. ೨	ನೆಲದಾಟನರೆದು	ನ. ೩೩
ನಯದಿಂದೆ ಕಿಂಗ್ಗಿ	ನ. ೩೫	ನೆಲಬೇವು ಚಿತ್ರಕಂ	ನ. ೧೯
ನಯದೊಳೆಚ್ಚುಗೆ	ನ. ೩೪	ನೆಲಸಿರ್ಪ ವಾಸ್ತು	ತ್ಯ. ೨೫
ನಯನಜಲಂಗಳುಣ್ಣು	ನ. ೧೮೫(೨೦೫)	ನೆಲೆ ಬಣ್ಣ ಸ	ಪ. ೨೦
ನೆಯನ ಹುತಾಶ	ದ್ವಿ. ೫೪	ನೆಲೆವೊರಸುಗೆ ಕಾವಲಿ	ಅ. ೯
ನಯನೋದ್ಗತ	ನ. ೩೩	ನೆಗಿಲುಮೆಲ್ಲುಂ	ಚ. ೬೦
ನರಸತಿ ಸೇನೆಯೊಳೆ	ದ್ವಾ. ೨	ಪಗಲೊಳ್ ಕಟ್ಟಲೆ	ಚ. ೧೦
ನರರನ್ನಾಯ	ಚ. ೨	ಪಂಡಿತ ಪುಂಡರೀಕ	ದ್ವಾ. ೬೨
ನವಣೆಯಪಿಟ್ಟಂ	ನ. ೪೫	ಪಂಡಿತ ಪುಂಡರೀಕ	ಪೀಠಿ. ೨೧
ನವರಂಗಗೃಹಂ (ಸಂ.)	ಗೃಹ. ೪	ಪಡುವೆಡೆ ಕಿರ್ಚಿಲ್ಲ	ಚ. ೪೩
ನವನೀತಮುಮಂ	ನ. ೩೩	ಪಡುವೊಡಮೇಲೊಡಂ	ನ. ೨೦೩(೨೨೩)
ನವಿಲ ಕೊರಲಂತೆ	ಚ. ೩೦	ಪಣೆಕಣ್ ಕಿವಿ ನೆತ್ತಿಯ	ನ. ೧೩೩
ನವಿಲಕೊಟ್ಟು ಕರಂಜದ	ದ. ೨೨	ಪಂದಿಯ ನೆಣನ	ಪ. ೨೫
ನಸುಗುನ್ನಿಯ ತಿನಿಸಂ	ದ. ೪೦	ಪದದಿಂ ನಾಭಿವರಂ	ನ. ೨
ನಾಗಬಲಾ ಘೃತ	ನ. ೩೩	ಪದನಣಿದಾರ್ಧಕಂ	ಅ. ೫೩
ನಾನಾವಿಧ	ಪ್ರ. ೧.	ಪದನಣಿದು ಪುರಿದು	ನ. ೬೦
ನಿಡಿದಪ್ಪಗುಲಿ ಕೆಂಪು	ಎ. ೬೬	ಪದನಣಿದುಮೈಗೆಯಂ	ಅ. ೬
ನಿಡಿದಪ್ಪ ಕೆಯ್ತು ಮೊಪ್ಪ	೧೦೮(೧೦೯)	ಪದಮಂ ರಂಧ್ರದಿ	ತ್ಯ. ೨೧
ನಿಡುಗೋಣಂ ಕೆಸಿಗೋಣು	ಎ. ೯೮	ಪಯಣಂ ಭೂವಣ	ಪ್ರ. ೧೧
ನಿಂಬದಳಂ ಧಾತ್ರೀಫಲ	ನ. ೧೧೦	ಪಯಣದೊಳೆಕೆಸ	ದ್ವಾ. ೫
ನಿಂಬದ ಕಷಾಯದೊಳ್	ನ. ೨೧೬(೨೩೬)	ಪರದೆ ಪಸುಂಬಂ	ದ್ವಾ. ೧೬
ನಿಯತಂ ಕುಜಾಯೊಂದಂ	ಎ. ೧೦೪	ಪರಮಾಯುವ ಬರೆಗಡ್ಡಂ	ಎ. ೧೩
ನಿಯತಂ ಬೇಸಗೆ	ಪ. ೮	ಪರಮಾಯುಷ್ಯಮದಯ್ತು ರುಳ	ಎ. ೧೦೫
ನಿಯತ ವೆಡಗೂಡಿ	ಅ. ೨೬	ಪರಿಸಕ್ತ ಬಿಲ್ಲುಬೀಜ	ಸ. ೨೫
ನಿರುತಂ ಜಾಜಯ ಬೇರಂ	ನ. ೧೩೫	ಪರಿಸಕ್ತಮಾತುಕುಂಗೋತ್ಕರ	ಸ. ೫೩
ನಿರುತಮುಘ್ ಪೂರ್ವ	ತ್ಯ. ೩	ಪರಿಸಕ್ತಮಾದ	ನ. ೧೦೦
ನಿರುತಿಯ ಕಂಭ	ತ್ಯ. ೨೮	ಪರಿಸೇವಂ ಭೂಮಿ	ಚ. ೩೨

ಪರಿವೇಷಂ ಸೂರ್ಯನೊಳ್	ಚ. ೩೩	ಪುರಮಿಂಗು ವಿಶ್ವ	ನ. ೬೯
ಪರಿವೇಷದೊಳ್ ಗೃಹ	ಚ. ೩೫	ಪುರುಪತ್ರಿತಯದ	ಪಂ. ೨೦
ಪರಿವೇಷಮಾಗೆ	ಚ. ೩೨	ಪುರುಪನನೊಲ್ಲದ	ದ್ವಿ. ೨೦
ಪರಿಹಾರ್ಯಂ	ಪ್ರ. ೨೪	ಪುರುಪ ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಸವಂ	ಪ. ೬
ಪಲಕಾಲದೊಳಹಿತದಾರ್	ಪ. ೩೯	ಪುಲಿಗಲ ಕೆಲದೊಳ್	ಪಂ. ೨೩
ಪಲತೆಹದಿಂದೆ	ಚ. ೫೫	ಪುಲ್ಲಂ ಸುಟ್ಟಿರೆ	ಪ. ೪೩(೪೮)
ಪಲಪಣಿಗಳೇನೆಕ್ಕೆಯ	ನ. ೮೩	ಪುಲ್ಲಿದ ನೆಲ	ಪಂ. ೫
ಪಲವುಂ ಲೌಕಿಕ	ಪೀಠಿ. ೨೪, ದ್ವಾ. ೬೦	ಪುಲ್ಲೆಯ ಪಂದಿ	ಪ. ೧೯
ಪಲವುಂ ಮಾತನೊಳೆಂ	ನ. ೯೨	ಪಡೆಯಕ್ಕಿಡು ಪಾಲಂ	ನ. ೧೦೪
ಪಲಸಿನ ತೊಳೆಗಳ	ಅ. ೩೫	ಪಣ್ಣಾಗಿ ಬಿಣ್ಣೆ ಗರಗಂ	ದ್ವಾ. ೧೯
ಪವಣಜಿದು ಮಧುವುಮಂ	ಪ. ೪೩	ವರಿಯುರ್ಚಿ ದಾಂಟಿ	ದ. ೩
ಪವಣಜಿದು	ಪ. ೫	ವಸರೆವೆವ ಪೊನ್ನಗನ್ನೆಯ	ನ. ೧೩೩
ಪವನಜನಿತೋತ್ತಮಂ	ಚ. ೩೩	ವಸರೆವೆವಗ್ರಸಂಕ್ಷಿಗ	ಎ. ೧೮
ಪವಮಾನಂ ದಹನಂ	ಚ. ೩೮	ವೆಣಗನಿದಾಗೆ ಪುಂದಗಲಿತಾಗೆ	ಎ. ೯೩
ಪವನಮಂಡಲದೊಳೆ	ಚ. ೮೦	ವೆಣವಣಿಗಳೇನರಿದಾಳಂ	ನ. ೧೧೩
ಪಸರಿಸೆ ಕೃತ್ತಿಕಾ	ದ್ವಿ. ೨೨	ಪೊಗರಳವಟ್ಟು ಪೊನ್ನ	ಎ. ೧೧೧
ಪಸರಿಸೆ ತರದಿಂ	ತ್ಯ. ೧೯	ಪೊಗೆಯಂ ಗೋಘೃತ	ಪ. ೫೩(೫೮)
ಪಸಿಯ ಕೆಲದೊಳಗೆ	ಅ. ೪೯	ಪೊರೆದಿರ್ಪತ್ತೊಂದು ದಿನಂ	ಅ. ೪೩
ಪಸು ಜರಯಿಸಿದೊಡೆ	ನ. ೧೮೩(೨೦೩)	ಪೊಸಪುತದೊಳರಿಸಿ	ನ. ೧೩೩
ಪಸುಗೂಸಂ	ದ್ವಿ. ೨೩	ಪೊಸತಪ್ಪ ತುಪ್ಪಮಂ	ದ. ೩೯
ಪಾರವವ ವಿನಾಸ	ಪ. ೬೩	ಪೊಸತೆನಿಸಿದ	ಸ. ೬
ಪಾವಿಲಿ ಬೆಕ್ಕು	ಚ. ೬೮	ಪೊಸದಾತ್ಮಜಳವೆ	ನ. ೨೯
ಪಾವು ಕೊಳೆ ಕಣ	ದ. ೧೩	ಪೊಗೆ ತನ್ನೆಡದೊಳ್	ದ್ವಾ. ೧೬
ಪಿಂಗದೆ ಮತ್ತಂ	ಚ. ೯	ಪೊಗೆ ಬಲನಾಗೆ	ದ್ವಾ. ೧೮
ಪಿಂಗಲಿ ಪೊದೆಗೆ	ಚ. ೬೩	ಪ್ರತಿಮೆಯ ಮೇಲೆ	ಚ. ೨೩
ಪಿಡಿದ ಶಂಕು	ತ್ಯ. ೧೬	ಪ್ರತಿ ಸೂರ್ಯಂ	ಚ. ೩೬
....ಬತ್ತಿದುರೋಜ ಮೆಲ್ಲು	ಎ. ೫೫	ಪ್ರಭುವೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಚಂ	ಎ. ೮
ಪಿಟ್ಟಿ ಮೂಜುಂ	ಪ್ರ. ೯	ಪ್ರವಗ ಕುಸ್ಮಲವಂಗ	ಸ. ೨೦
ಪಿಂಪೆ ವಕ್ರಿಸೆ ಮುಂದೆ	ದ್ವಾ. ೨೪	ಪ	
ಪಿರಿದು ಪಳಾಳದೊಳೆನಾಟೆ	ನ. ೧೧	ಪಡನಿಲಯಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸು	ಪಂ. ೩೧
ಪಿರಿದು ಮಂಳದಿರ್ಪ	ದ. ೫೦	ಪಲಮನಪ್ರೇಮದೊಡೆ	ನ. ೧೩೯
ಪಿರಿದು ಪಾಪಿಷ್ಠಂ	ಎ. ೨೪	ಬ	
ಪುಡಿಮಾಡಿದ ತಾಳೆ	ನ. ೯೩	ಬಗೆ ಮುಟ್ಟಿದೊಡೆ	ಪ. ೧೩
ಪುಟ್ಟದ ಮೇಲೆ	ಪಂ. ೩೪	ಬಗೆಯದೆ ವೆಣನಳ	ನ. ೧೯೪
ಪುದಿದೆಯ್ತು ಭೂರ್ವದೊಳ್	ಸ. ೬೦	ಬಜೆ ಕೋಷ್ಠಂ ಶಂಖಂ	ನ. ೧೮೪
ಪುದಿದೊಂದಿರ್ಪಲಗಣ್	ಎ. ೩೧	ಬಜೆಯಂ ತಿನೆಗಳ	ನ. ೯೯

ಬಹು ಸಂವರ್ತನ	ನ. ೧೨೦	ಬಹುಸಂವರ್ತನ ಸಿಕ್ಕುಲ	ನ. ೧೨೦
ಬಟ್ಟೆಗಳೊಳಗೆ ಬೇಗುಲದೊಳಗೆ	ದ್ರಾ. ೪೩	ಬಿಸುನೀರೊಳಗೆ ಮುನ್ನಂ	ನ. ೧೨೦(೧೨೦)
ಬಡಗಲ್ ಮೂಡಲ್	ತೃ. ೨೭	ಬಿಸಿಲೊಳಗದಿಟ್ಟು	ಸ. ೧೭
ಬಡವಪ್ಪೊಡೆ ಮೇಯದೆ	ನ. ೧೯೭(೨೧೭)	ಬಿಸುನೀರೊಳಗೆ ಕುಡಿಯಿಸು	ನ. ೮
ಬಂದೊಂದೇಸದಿರು	ದ. ೫೧	ಬಿಸುನೀರೊಳಗೆರೆದು	ನ. ೧೨೧
ಬದನೆಯ ಪೊಸ	ಸ. ೫೪	ಬಿಸುಸುಯ್ಯೆ ಬಾಯ್	ನ. ೧೭೯(೧೯೯)
ಬದರಿಯ ನೆಲ್ಲಿಯ	ಅ. ೫೬	ಬಿಸುಸುಯ್ಯತ್ತಿರೆ	ದ್ರಾ. ೨೧
ಬದರಿಯ ಫಲಮಂ	ಅ. ೧೩	ಬಿಳಿಯುಗುವೇಲಿಯ	ದ. ೨೦
ಬದರಿಯ ವ್ಯಕ್ತದ	ಸ. ೩೭	ಬೂದಿಯ ಕೃಷ್ಣ	ಪ್ರ. ೨೬
ಬದರೀ ಫಲಮಂ ಮೇಣ್	ನ. ೨೧೩(೨೩೩)	ಬೆರ್ಕುಗಳದಿರೊಳಗಾಡಿ	ದ್ರಾ. ೧೩
ಬರಿವಡಣೆಲೊಕ್ಕೆ	ನ. ೯೫	ಬೆದಲು ವ ಬೀಸುವೆತ್ತಿರ	ವ. ೮೮
ಬರಿವಡಣೆಯಮೃತ	ನ. ೨೧	ಬೆರಲುಂ ಮದಗಂಗಳುಂ	ವ. ೧೦೩
ಬರಿಸಮರಗತ್ತದಶ	ವ. ೭೪	ಬೆರಸಿ ಮಧುಫೃತ	ನ. ೪೨
ಬೆರೆದು ಸಪ್ತ ಶಲಾಖೆ	ಪ್ರ. ೧೭	ಬೆರಸಿ ಭರದಿಂ ಮುನ್ನಂ	ನ. ೨೨೨(೨೪೨)
ಬಲದಿನೆಡಕ್ಕೆ ಪೋಗೆ	ದ್ರಾ. ೨೩	ಬೆರಸಿ ಶಶಿಕುಂಕುಮಂ	ಸ. ೨೪
ಬಲದೆ ಸುಲಾದಾವರ್ತಂ	ವ. ೨೫	ಬೆವರದೆ ಬೆಚ್ಚನಾಗಿ	ವ. ೩
ಬಲದೆ ಸುಲಾದು ನುಣ್ಣಂ	ವ. ೭	ಬೆಳಸತ್ಯದ್ವುತ	ಚ. ೫೭
ಬಲದೊಳಗೆ ತೋಪೊಡೆ	ಚ. ೪೨	ಬೇವಿನ ಪುಣೆಸೆ	ತೃ. ೯
ಬಲಮುಲಾದಿಪೊಡಂ	ದ್ರಾ. ೨೨	ಬೇವಿನ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿಯ	ವ. ೧೦೭
ಬವಣೆ ತಲೆಬೇನೆಗಳ್	ನ. ೧೫	ಭೆ	
ಬವರಂ ವಂಚನೆ	ಪ್ರ. ೧೦	ಭಗರಕ್ತಂ ನಡೆ	ನ. ೧೭೬
ಬಸವಂ ಕೋಗಿಲೆ	ದ್ರಾ. ೧೪	ಭರಣೆ ಮಘ ಪೂರ್ವ	ಚ. ೮೧
ಬಸಿಪೊಡುವ ತೊಟ್ಟು	ನ. ೨೧೦(೨೩೦)	ಭರಣೆಯನುಂಧೆ	ತೃ. ೬
ಬಹುಸುತನುಪಚಿತ	ವ. ೩೭	ಭರಣೆ ವಿಶಾಖೆ	ದ್ರಾ. ೪೭
ಬಳಸಿನೊಕ್ಕೇಂ ತಿಂಬುದು	ನ. ೧೪೬	ಭರದಿಂ ನಿರ್ಘಾತ	ಚ. ೧೬
ಬಳಿಯಂ ಬಜೆಯಮು	ನ. ೧೮೮	ಭರದಿಂ ಸಮುದ್ರಘೇನ	ನ. ೧೦೭
ಬಜವಲಿ ಬತ್ತಿ ತೋಪಿ	ದ. ೯	ಭರದಿಂ ಸುಣ್ಣನೆ ಸುಯ್ಯೆ	ನ. ೧೮೭(೨೦೭)
ಬಜುಗೊಡನೆಟ್ಟು ಪಟ್ಟು	ದ್ರಾ. ೧೦	ಭುವನದೊಳಗನ್ನ ಮಯಂ	ಅ. ೧
ಬಾವುಜಿಗೆಯ ನೆಳ್ಳಂ	ನ. ೧೯೦	ಭುವನವಿನೂತಂ	ಪೀಠ. ೧೯
ಬಾವುಜಿಗೆ ನೆರಸಿ	ನ. ೧೦೯	ಭೂತವ್ಯಾತಂ	ಚ. ೭೫
ಬಾಳಭೂಮಿರುಹಕ್ಕೆ	ಚ. ೫೪	ಭೃಗುಪುತ್ರಂ	ಚ. ೩೪
ಬಾಲಗಂ ಕೋಷ್ಠಯುತಂ	ನ. ೧೮೩	ಭ್ರಾಂತೇಂ ಫಣೆನಿಲಿಯಂ	ಸಂ. ೨೬
ಬಾಲಸಿತಂ ಪೊಂದಿಸುಗುಂ	ದ್ರಾ. ೮	ಮ	
ಬಿದಿರ ಪೊಸನಾಳಿಯೊಳಗೆ	ಅ. ೫೦	ಮಡಕೆಯನುಂದಿ ಕರ್ಚಿ	ಅ. ೪೮
ಬಿನ್ನಣಮೇನಿಪ್ಪೆಯ	ನ. ೭೮	ಮಡುವಾಗಲ ಮೂಲ	ನ. ೧೩೮
ಬಿಸುಡುವುದಗ್ಗಿ	ಸಂ. ೩	ಮದನಫಲಂ ಬಜೆ ರುಜೆ	ದ. ೩೪

ಮದನಫಲಂ ಸೂರೆ	ನ. ೧೨೦	ಮಳಗೆ ದ್ರವ ಪೈಲೋದ್ರವ	ನ. ೧೨೦
ಮದನಫಲ ಬೀಜ	ನ. ೩೩	ಮಸ್ತುಣಪದರಚನೆಯಂ	ಪೀಠ. ೧೦
ಮದುವೆಗೆ ನೋಡೆ ಬಂದೆ	ದ್ರಾ. ೨೫	ಮಾಸವರ್ಗಂ ಗಪ್ಪರವಾ	೨೭
ಮದುವೆಗೆ ಸಮಕಟ್ಟಿದ	ದ್ರಾ. ೨	ಮಾರುಡದ ಕರಟೆದೊಳಗೆ	೨೭
ಮಧುಕಂ ಬೃಹತ್ಕೀಳಲ	ನ. ೩೦	ಮಾರುತವೇಳೆಯೊಳಗೆ	ಚ. ೮೭
ಮಧುಕಂ ಮಧುಕ	ಸ. ೪೦	ಮಿಗಿಲಿಡಪಾಂಧಾವುದೊ	ನ. ೧೨೦
ಮಧುಮಿತ್ರಮಾಗೆ ಜಲ	ನ. ೧೮೭	ಮಿಗಿಲೆನಿಸುವ ಪೊಸಕುಣ್ಣ	ಅ. ೨೪
ಮನುಜನ ಪರಮಾಯುವ	ವ. ೪೯	ಮಿಗೆ ದಿನಪದುಗ್ಧಮಂ	ನ. ೧೮೨(೨೦೨)
ಮನೆಯಗಲದಿದೆ ಗುಣೆ	ತೃ. ೨೦	ಮಿದಿದಿಂಬಾಗಿರೆ ಖರ್ಜೂರ	ಅ. ೮
ಮನೆಯಂ ಪೆರ್ಚೆಸು	ತೃ. ೧೩	ಮಿದಿದಿನಸುಗ್ಗದಿಂ	ಸ. ೨೭
ಮನೆಯಗಲದೊಳಗಲಸ	ತೃ. ೨೯	ಮಿದಿದೆಚ್ಚು ಕೊಗ್ಗಿಯಂ	ನ. ೭೩
ಮನೆಯವಂಧ್ಯದೊಳಗರ್ಥ	ದ್ರಾ. ೪೧	ಮುಖಮೇಕಂ (ಸು) (ಪುಟ 47)	ಗೃಹ. ೩೫
ಮನೆಯಯ್ಯಾಲಿಂದೆ	ತೃ. ೩೦	ಮುಗಿಲಣಮಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚಿ	ಚ. ೧೭
ಮನೆಯಂದೋಸಪಾಗೇಳ	ದ್ರಾ. ೫೧	ಮುಗಿಲ ಮೃಡಂಗದ	ವ. ೮೯
ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮೇಣ್	ಚ. ೬೪	ಮುದದಿಂದೋಸಪಾಗೇಳ	ದ್ರಾ. ೫೭
ಮರಣಂ ಬೇವಸ	ದ್ರಾ. ೩೮	ಮುಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಬನ್ನಿಯಮರ	ಸಂ. ೧೧
ಮರದರಿಸಿನಂ ಕಪಿತ್ತಂ	ದ. ೩೧	ಮುನಿಮ ಕಲಿಯುತ್ತಿದಂ	ವ. ೯೨
ಮರದರಿಸಿನದ ಕಪಿತ್ತ	ಸ. ೫೬	ಮುರೆ ಬೋಟಂ ರುಜೆ	ಸ. ೨೭
ಮರನಂ ಕೆತ್ತಿ	ತೃ. ೧೧	ಮುಳ್ಳುಂ ಸಿವುರುಗಳುಂ	ನ. ೧೩೫
ಮರನ ಮೊದಲ್ಯಯ್ಗೆ	ಸಂ. ೩೬	ಮೂಗಿನ ಪದನದ ಸುಯ್ಯಂ	ದ. ೧೩
ಮರನೊಳಗೆ ದೇವೇಂದ್ರ	ಚ. ೨೬	ಮೂಡಣ ಬಡಗ	ತೃ. ೧೭೦
ಮರಲ್ಪ ತಳಮಾಗೆ	ವ. ೧೨	ಮೃಗಕಂಠಂ ಮುಖಧಂ	ವ. ೧೯
ಮರಸರ್ಪಂ ಮೂಡೆ	ಚ. ೪೦	ಮೃಗಸಕ್ಷಿಧ್ವನಿ ಮಂಜು	ಚ. ೭೬
ಮರಿಚಂ ಚವ್ಯಂ ವಿಡಂಗಂ	ನ. ೨೨೫(೨೪೫)	ಮೃಗಮದಮಳಯರುಹಂ	ಸ. ೫೪
ಮರಿಚಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪಾದರಿ	ದ. ೨೫	ಮೃದುಮತ್ತುಪ್ಪ ಮನಿಸ್ಸ	ಅ. ೭
ಮರಿಚಂ ಸೇವಣೆಂಬಿವ	ನ. ೬೨	ಮೃಗವಸಮಾಗಿ ಸಂತಸದೆ	ದ್ರಾ. ೧೫
ಮರಿಚಮುಮಂ ಸಿಂಧು	ನ. ೧೧೩	ಮೃಗಲಕ್ಷ್ಯಂ ನಮನೇಮು	ದ್ರಾ. ೩೦
ಮರಿಚಂ ಸಾಸಿವೆ ಮಾಗಧಂ	ದ. ೪೭	ಮೃಗಲಕ್ಷ್ಯನಂದಯದೊಳಗೆ	ತೃ. ೭೭
ಮರುಗದಪನಂ ದಳಂ	ಸ. ೨೮	ಮೃಗಶಿರ ಶಿಘ್ರಸಿರ	ದ್ರಾ. ೩೦
ಮಯುರುಹಂ ಸುಗ್ಗಿಯ	ಸ. ೪೩	ಮೃಗಶಿರ್ಷಂ ಮೂಟುಂ	ಪ್ರ. ೧೩
ಮಯುರುಹಂ ಪೈಲೋದ್ರವ	ಸ. ೩೭	ಮೃಗಶಿರ್ಷಂ ಸ್ನಾತಿ	ದ್ರಾ. ೧೩
ಮಸಣದೊಳಕ್ಕೆ	ದ. ೩	ಮೃದುಮಾಕೃಂ ಸುಭಗಂ	ವ. ೪೦
ಮಳಯಜಕೋಷ್ಠ	ಸ. ೨	ಮೆಲಿಸಿನ ಪುಡಿಯೊಳಗೆಮೆಯ	ನ. ೧೭೯
ಮಳಯರುಹಂ ಕುಂದುರು	ಸ. ೩೨	ಮೆಂದಿಸಿಯುಪಕಾರಂ	ಪೀಠ. ೨೩ ದ್ರಾ. ೨೯

* ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ೨೬ನೆಯ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೫ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮುದ್ರಿತನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಬಂದೊಂದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯಗಂ	ಪ. ೩೦	ಲವಣೋಪ್ಪಾ ಮ್ಲ ಪರಿ	ನ. ೫
ಮೊದಲಡಸಿ ಪುತ್ತು	ಪಂ. ೩೫	ಲಶುನಂ ನಿಂಬಫಲಂ	ಪ. ೭೦
ಮೊದಲಿಂದಂ ಮುಜಾ	ಚ. ೭೦	ಲಿಂಗಂ ಬೀ ಜಂಘಾಯುಗಂ	ಏ. ೪೭
ಮೊದಲೇಬುಗಲಾಗಿಯಂ	ಪ್ರ. ೧೯	ಲೋಯಸರಂ ಶರಪುಂಬಿಯ	ದ. ೪೬
ಮೊ(ಪೊ)ರಕೆಯ ಬೂದಿಯಂ	ನ. ೧೯೬(೨೧೬)	ವ	
ಮೊಲೆಗಲ್ ಬಿಟ್ಟೊಡಿರುಳ್	ದ್ವಿ. ೨೩	ವದನದ ನೊಸಲ ಕವುಂಕುಲು	ಏ. ೫೪
ಮೊಲೆವಾಲೊಳ್ ಬಸಿರಿಯ	ನ. ೧೬೨	ವನಜಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಬಿಲ್ವಾ	ಪ. ೫೦
ಮೊಸರಂ ದುಗ್ಧಮನಾಚ್ಯ	ದ್ವಾ. ೪೮	ವನದಂತಿಯ ಪಂದಿಯ	ನ. ೧೭೧
ಮೊಸರ ರಸದೊಳ್	ಪ. ೬೨	ವನರುಹ ರೇಣುಕಮಧುಕಂ	ಪ. ೧೪
ಮೊಸರೊಳ್ ಕುದಿಯಿಸು	ನ. ೧೧೮	ವನಿತಾಸೇವನೆ ರೂಕ್ಷಮುಕ್ತೆ	ನ. ೪
ಮೊಸರೊಳ್ ಪೊರೆದಿಸ್	ಅ. ೫೧	ವನಿತೆಯರೊಳ್ ಮೇಣ್	ಚ. ೫
ಮೊಸರ್ಗೂಟಂ ವಿಧಿ	ಪ. ೧೦	ವರ ನೀಲೋತ್ಪಲಕಂದಮ	ಅ. ೩೯
ಮೊಳೆಯಲ್ಲಮನುಸ್ತಿ	ಅ. ೧೮	ವರುಷಂ ಮೂಟುಹೊಳುತ್ತ	ದ್ವಿ. ೩೦
ಮೋದಕದಿಂ ಮಧು	ನ. ೩೨	ವಸಹಾವ್ಯಮಂತ್ರಮಂ	ದ. ೧೦
ಯು		ವಸು ಚಿತ್ರ ವಿಶಾಖೆ	ತ್ಯ. ೫
ಯುವತಿ ಪ್ರಸೂತಿಕಾಲಂ	ಚ. ೬೬	ವಸುಧಾವಳಯದೊಳುಕ	ಪ. ೧
ರ		ವಿಕಸಿತ ಸಿಂಹಬದಂತಿರೆ	ದ. ೧೪
ರಜನಿ ಕೃತಾಂಜಲಿ	ನ. ೧೭೦	ವಿಕೃತಫಲಪುಷ್ಪಶಾಖಿಯನೆ	ಚ. ೫೮
ರದನಿಯ ರದಮಂ	ನ. ೫೧	ವಿದಿತಂ ಮಧು	ನ. ೧೪೫
ರವಜನನುಕ್ರಮದೆ	ಪ್ರ. ೨೮	ವಿಧಿಯಂ ವೃಕ್ಷಮನರ್ಚಿಸಿಟ್ಟು	ಪ. ೧೮
ರವಿದುಗ್ಧಂ ಪಾರಿನ	ಪಂ. ೪೦	ವಿನಯದ ಕಣಿ ದಯೆಯ	ಪೀ. ೧೫
ರವಿಯರ್ಧತ್ರಲೆ ಮೇಣ್	ಚ. ೧೩	ವಿವಿಧವೃಣದೊಳ್ ಸಲೆ	ದ. ೩೮
ರವಿಯಿಂ ಮೇಣ್ ಶಿಶಿರಾಂಶು	ಚ. ೨೦	ವಿವಿಧ ಶಸ್ತ್ರವಿಘಾತದೊಳ್	ನ. ೧೫೦
ರವಿವಾರಮಾದಿಯಾಗೆ	ಪ್ರ. ೧೬	ವಿಸದಂ ತಾರಾಗ್ರಹಾನೀಕದ	ಚ. ೩
ರಸಮಂ ಫಣಿವಲ್ಲಿ ದಳ	ನ. ೫೭	ವಿವಿಧೋದ್ಯದ್ವರ್ಣಮಂ	ಏ. ೯೪
ರಸಿಯಿಸಿದೊಡೆ ತಲೆಗುತ್ತಂ	ನ. ೨೧೯(೨೩೯)	ವಿಸರಿಕು ಟಂಕಣ ವೋಲೆಯ	ಅ. ೩೪
ರಸಿಯಿಸಿದ ತುರಂಗ	ನ. ೨೧೭(೨೩೭)	ವ್ಯಕ್ತ ಸೂಕರ ಮೃಗ	ಪ. ೩೬
ರುಜಾರ್ತನ ಗೃಹಕ್ಕೆ	ದ್ವಾ. ೨೯	ವೈದೇಹಿಕ ಗೋವರ್ಧನ	ಚ. ೮೬
ರುಜಿ ಮೇಣು ಬಿಳಿಯ	ನ. ೧೯೬	ಕ	
ರೇವತಿ ಪುಷ್ಯ ಮತ್ತಿನಿ	ದ್ವಿ. ೩೧	ಶಂಕರಭಟ್ಟ ತನೂಜಂ	ಪೀ. ೭
ಲ		ಶತಭಿಷೆ ಪವನಂ ಪೂರ್ವ	ಪ್ರ. ೨೨
ಲವಂಗಂ ನಾಗೋರ್ವೀರುಹ	ಅ. ೫೪	ಶತಭಿಷೆ ಮೂಲಂ ಫಣಿ	ಚ. ೮೫
ಲವಣಂ ನಟುವಲ ಬೇರ್	ನ. ೧೯೭	ಶನಿ ರೋಹಿಣಿಯೊಳ್	ಪ್ರ. ೨೦
ಲವಣಂ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಬಜೆ	ನ. ೨೦೮(೨೨೮)	ಶರದೋಳಿರದೊಂದು ನಿಟಲಾನ್ತರ	ಏ. ೮೨
ಲವಣ ಪಂಚಕಮಿಂಗು	ನ. ೨೦೯(೨೨೯)	ಶಿಲೆ ವೈಡೂರ್ಯ	ಪಂ. ೭
ಲವಣಯುತಂ ವಾತಮ	ನ. ೧೪	ಶಿವೆಯಂ ಫಲತ್ರಯಮ	ನ. ೧೩೬

ಶುನಕನೊಡಗೂಡಿ ತಿರಿದದೆ	ದ್ವಾ. ೩೨	ಸಮನಿಸಿ ವಕುಳದೆ	ಅ. ೨೫
ಶ್ರವಣಂ ಧನಿವೈ ರೋಹಿಣಿ	ಚ. ೮೩	ಸಮನಿಸಿ ಹಸ್ತಂ ಚಾಂಗಲಿ	ದ. ೫೭(೫೭)
ಶ್ರವಣಂ ಮುಳಿ ಮೂಲಂ	ಪ. ೨	ಸಮಭಾಗಿಯಾಗಿ ವೈಸ	ನ. ೪೦
ಶ್ರವಣಾದಿತಿ ಗುರುಮೃಗ	ದ್ವಿ. ೨೬	ಸಮಸಂಗತಿಯಂ ನೆಗೆದು	ಏ. ೧೦
ಶ್ರವಣಾದಿ ಪಂಚಕ	ತ್ಯ. ೮	ಸಮಸಂವತ್ಸರಮಾಗೆ ಕನ್ನೆಗ	ದ್ವಿ. ೯
ಶ್ರೀಗೆ ಗುಣಮಾ ಗುಣಕ್ಕಂ	ಏ. ೧	ಸಮಾನಮೆನಿಸಿದುರ್	ಏ. ೬೯
ಶ್ರೀನಿಳಯನೊಡು	ತ್ಯ. ೧	ಸಮ್ಯಗವ್ಯಗ್ರಹಂ (ಸಂ.)	ಗೃಹ. ೩
ಶ್ರೀನೆಲಸುವೊಡಂ ಕರಿತುರ	ದ್ವಾ. ೩೯	ಸರಸಿಜಗರ್ಭವಂತ್ಯ	ಪೀ. ೫
ಶ್ರೀಪತಿಯಂ ಸಕಲ	ಪೀ. ೧	ಸರಸಿಜಮಿತ್ರರಶ್ಮಿ ಪವನಾ	ಚ. ೨೩
ಶ್ರೀಯುಕ್ತಂ ವಿಜಗೀಮ	ಏ. ೪೧	....ಸಿರಿಸದೇಣ್ಣೆ ನವಿರೆಂಬಿವು	ದ. ೩೩
ಶ್ರೀತಾದಿ ಚತುರ್ವರ್ಣೋ	ಚ. ೧೯	ಸರಸಿಜೋದ್ಭವಯುಮ	ಚ. ೬
ಸ		ಸರಳಾಂಗಂ ಮಿಗೆ ಕುಂದಿ	ನ. ೧೯೨(೨೧೨)
ಸಕಪಾಯಕುಟಂಗಳ	ಪ. ೩	ಸರಿಯನಿಸು ರುಜಾತ್ವಚೆ	ಪ. ೪೪
ಸಕಳಸ್ತರದೊಳ್ ಕೂಡಿದ	ದ. ೧೨	ಸಲಿಲಯುತಂ ಮಧುವಂ	ನ. ೨೬
ಸಕಳೋರ್ವೀಪತಿ ಚಾಳುಕ್ಯ	ಪೀ. ೧೪	ಸಲಿಲವಿಕಾರಕ್ಕರ್ಚಿಸಿ	ಚ. ೫೧
ಸಚರಾಚರವಸ್ತುತ್ವಾತಚಯಂ	ಚ. ೧	ಸಲೆ ಪಂದಿಯ ನೆಣ	ಪ. ೫೪
ಸಂತತಮೊಳ್ಳು ಶೌಚಗುಣ	ಪೀ. ೧೧	ಸಲೆ ಮಾಂಸಿ ನೆಲ್ಲಿ	ನ. ೫೨
ಸಂದಂಶಂ ಬೀಟ್ಟುಮುಕ್ತರಕ್ಕೆ	ಏ. ೭೯	ಸಲೆ ವಾಯುದ್ವವೇಳೆ	ಚ. ೮೭
ಸಂದಂಶಮಧ್ಯಮಾಂಕಿತ	ಏ. ೮೧	ಸವನಾಗಿ ಕೊಂಡು ಧೂಪಿ	ಪ. ೧೭
ಸಂದೇಕಾದಶಿ ಪಂಚಮಿ	ದ್ವಿ. ೩೭	ಸವನಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಜೆ	ನ. ೧೭೭
ಸದಗುಪ್ತೆಯನುಪ್ಪಂ ತುಪ್ಪ	ದ. ೩೦(೩೧)	ಸವನಿಸುಗುಂ ರಿಪುಭಯ	ದ್ವಾ. ೩೭
ಸದಗುಪ್ತೆ ಸ್ತಂಭವಂ	ನ. ೬೪	ಸವಳದೆ ಕುಟುಕ್ಕಿ ನೋಳಗಿಂದ್ರ	ದ. ೫೩
ಸದಭಿಮತ ದೇವತಾ	ದ್ವಿ. ೪೯	ಸವಳದೆ ಕುಡಿ	ನ. ೨೦೧(೨೨೧)
ಸಮದಾರಾತಿನರೇಂದ್ರ	ಪೀ. ೧೩	ಸ(ಪ)ವಳದೆ ಕೊಗ್ಗಿಯ	ಪ. ೧೭೪
ಸಮನಪ್ಪಂತಿರೆ ಕೂಡಿ	ಪ. ೧೧	ಸವಳದೆ ದುಗ್ಧಾ ಮಯ	ಪ. ೪೪
ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಕಲಾ	ನ. ೨೨೬(೨೪೬)	ಸವಳದೆ ಸಿತಪ್ಪುತಮಿಶ್ರಿತ	ನ. ೭
ಸಮನಾಗಿ ರುಜೆಯ	ನ. ೬೧	ಸಾರಂ ಜೋಯಿಸದೊಳಗೆ	ದ್ವಿ. ೧
ಸಮನಾಗಿ ಕೂಡಿ ಪೊಸಕುಪ್ಪ	ಅ. ೪೧	ಸಾರತಮಪ್ಪ ಪನಸೋರ್ವೀರುಹ	ಪ. ೩೧
ಸಮನಾಗಿ ರುಜೆಯನೇರಂಡ	ನ. ೧೫೨	ಸಾರಮೆನಿಪುತ್ರರಣೆಯ	ನ. ೬೮
ಸಮನಾಗಿರೆ ಶಾಖಾಬೀಜ	ಪ. ೨೨	ಸಸಿಯ ಕೆಲಗೆಲದೊಳೊದವಿದ	ಪ. ೯
ಸಮನಿಸಿ ಬರೆ ಜೊನ್ನದೆ	ದ್ವಿ. ೫೦	ಸಿಂಗದ ಬಸವನ ಮುಗಿಲ	ಏ. ೭೯
ಸಮನಿಸಿರೆ ಕನ್ನೆ ತೊಲೆ	ದ್ವಿ. ೧೮	ಸಿತಗಿರಿ ಕರ್ಣಿಕೆಯಂ	ನ. ೧೦೮
ಸಮನಿಸುಗುಮತ್ತಿನಿ	ಪ್ರ. ೧೫	ಸಿತನಿರೆ ನಂದಿಯೊಳ್	ಪ್ರ. ೩
ಸಮನಿಸುಗುಂ ದೃಷ್ಟಾದೃಷ್ಟ	ನ. ೧	ಸಿತ ಒಂಥ ಗುರು ದಿನ	ಪ್ರ. ೧೦
ಸಮನಿಸಿ ಗೋರ್ವದೊಳ್	ನ. ೫೬	ಸಿತಪಂಚಮಿ ಸ್ತುತಿ	ದ್ವಿ. ೪೫
ಸಮನಿಸಿ ಪುಷ್ಯಾರ್ಕಂ	ನ. ೧೮೦	ತಸಕ್ಷಂ ಶುಭವಾಸರಂ	ದ್ವಿ. ೩೬೫

ಸಿತವಂಗುರು ಜಳಂ	ಅ. ೨೬	ಸುರಾಧಿಪತಿಮಂಡಲ	ಚ. ೮೫
ಸಿತಮಂ ದ್ರಾಕ್ಷೆಯೊಮಂ	ನ. ೧೦	ಸುಲಲಿತ ಚಿಂಚಪುಷ್ಪ	ಅ. ೩೬
ಸಿತರಕ್ತ ಪೀತಕೃಷ್ಣ	ಚ. ೩೯	ಸುಲಲಿತ ದೇವತಾಪ್ರತಿಮೆ	ಚ. ೭
ಸಿತರಕ್ತ ಪೀತ ಕೃಷ್ಣೋ	ಎ. ೯೦	ಸೂರಣದ ಗಡ್ಡೆಯಂ	ಅ. ೨೮
ಸಿರದೊಳೆ ಮೂಲು ಕಂಠ	ದ್ವಿ. ೪೦	ಸೋಗಯಿಪ ದಾಡಿಮಂ	ಪ. ೨೧
ಸಿರಿಕಂಡಂ ರುಜೆ ಮಾಂಸಿ	ನ. ೧೬೩	ಸೋಗಯಿಪೂಡಲುಂ ಬಿಂಕಂ	ಎ. ೧೦೨
ಸಿರಿಕಂಡಂ ಕುಂಕುಮ	ಸ. ೯	ಸೋಗಯಿಸೆ ಸೃಕ್ತದೋರ	ಎ. ೮೩
ಸಿರಿಕಂಡಂ ನೇಣುಲ	ಸ. ೪೧	ಸೋರೆದಾಸಣಮುಂ ಮುಳ್ಳತ್ತರಿ	ನ. ೧೮೫
ಸಿರಿಕಂಡಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಯನಿ	ನ. ೨೫	ಸೋಗೆಯ ಹಂಸೆಯಾನೆ	ಎ. ೩೮
ಸಿರಿಕಂಡಂ ಮುಷ್ಟಿಗೆ	ನ. ೧೭	ಸ್ವಯಂಪತಿತ ಸಾರಪಕ್ಷಪಲ	ಪ. ೬
ಸಿರಿ ಖಂಡಮಗರು ಶರ್ಕರೆ	ಸ. ೩೦	ಸ್ವಾತಿ ಪುನರ್ವಸು	ಚ. ೭೯
ಸಿರಿಸಂ ಗೋವಿ ಪಟೋಳ	ನ. ೨೦೫(೨೨೫)	ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮ	ಪಂ. ೧
ಸಿರಿಸದ ಬೀಜಮನಿಂಬಾಗಿರೆ	ದ. ೩೨(೩೩)	ಸ್ಥಿರದೀರ್ಘಾಸನಮೊವ್ವು	ಎ. ೭೦
ಸಿರಿಸದ ಮೇಣ್ ಬನ್ನಿಯ	ನ. ೮೯	ಸ್ಥಿರದೋಳೆರೆ ಚಂದ್ರನುದಯಿಸೆ	ದ್ವಿ. ೪೩
ಸಿಲೆಯೊಡೆಯದಂದು ತುಂಬರ	ಪಂ. ೩೭	ಸ್ನೇಹಂ ಕೆಯ್ಯಿಗೆ ಬುಧ	ದ್ವಾ. ೬೩
ಸಿವೆ ರುಜೆ ಸರಳಂ	ಸ. ೫೮	ಹ	
ಸೀನಂ ಬೆರ್ಕಿನ ದನಿಯಂ	ದ್ವಾ. ೪೭	ಹನು ತೋಳ್ ಮೂಗಪ್ಪಿ	ಎ. ೪೬
ಸುಕವಿಸ್ತುತೆ ಲೌಕಿಕ	ಪೀಠಿ. ೩	ಹನು ನಸು ನೀಳಮಾಗೆ	ಎ. ೨೧
ಸುದತೀವಾಮಪದಪ್ರಹಾರ	ಪ. ೪೨	ಹನುನಾಸಾವಂಶ ಗಂಡ	ಎ. ೮೫
ಸುರಕುಜದಬೀಜಂ ಮದ್ಯಂ	ಪ. ೪೫	ಹಯಕ್ಕೆ ಪಶುಮೂತ್ರ	ನ. ೨೦೬(೨೨೬)
ಸುರದಾರು ಸೋರೆಯ	ನ. ೧೪೪	ಹಯಗಂಧಿಯುಬೇರಂ	ದ. ೪೫
ಸುರದಾರು ಸೈಂಧವಂ	ನ. ೨೦೪(೨೨೪)	ಹಯನಿಕರದ ಕಜ್ಜಿಗೆ	ನ. ೨೨೧(೨೪೧)
ಸುರದಾರು ಮಾಪ್ಪಿಕಂ	ಸ. ೨೬	ಹಯಮಾಂಸದೆ ಸಾಸಿಣ	ಪ. ೪೯
ಸುರದಾರು ಪೂತಿ ಮುರೆ	ಸ. ೩೩	....ಹಾವುಮೆಕ್ಕೆಯುಮಂ	ನ. ೧೫೧
ಸುರಧನು ಮೂಡೆ ಮಿಂಚಿ	ಚ. ೭೪	ಹಿಂಗು ವಚಾದ್ವಯಂ	ಪ. ೧೧
ಸುರಧನು ಪಾಟಳ ರುಚಿ	ಚ. ೨೫	ಹಿಮಕರ ಬೋಜಾಮಯ	ಸ. ೭
ಸುರಸತಿ ಯಮವರುಣ	ತ್ವ. ೨೪	ಹಿಮಕರಮೃಗ ಕಾಳಾಗುರು	ಸ. ೬೪
ಸುರಸತಿ ಶಿಖಿ ಯಮಸೈಮತಿ	ದ್ವಿ. ೪೬	ಹಿಮಕೃಚ್ಚಿತ್ತಾಶ್ವಿ	ಪ್ರ. ೭
ಸುರರಾಜಾದ್ಯಪ್ಪದಿ	ಪಂ. ೯	ಹಿರಣ್ಯ ಫಲಪುಷ್ಪಧಾನ್ಯ	ಚ. ೧೧
ಸುರವಾರುಣಿ ಗಿಣಿಮೂಗೀಶ್ವರಿ	ದ. ೧೭	ಹುಂದಿಟ್ಟ ಬಟ್ಟಗಡಲೆ	ಅ. ೧೬
ಸುರಹೊನ್ನೆಯ ಬೀಜಂ	ಸ. ೪೬	ಹುಲಿಗಲ ಬೇಳೆಗಣಂ	ಅ. ೩೩

ಕಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರುವುದು—ಅದಿದುವೆನ್ನದೆ ದ್ವಿ. ೨೧

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ೨

ಮೂಡಬಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಲೋಕನಾಥಚಾಪ್ಪಿಗಳು ಕಳುಹಿಸಿವೆ ಓಲೆಯ ಗ್ರಂಥದ
ಅದಿಯ ಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಿಷಯಗಳು*

ಅನೆ ಬಾಹುವಿಗೆ, ಕಿರುಬುಲಿ ಬಾಹುವಿಗೆ, ಅವುಶ(ಪ)ದಿ, ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸ,
...ಯೆಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನು ಯಾ ಮೂರನೂಕೂಡಿ ಮರ್ವಿಸಿ ಪೂಸೂದು, ವಾಮಭಾಗದಲೂ ಯಂತ್ರ
ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕೂಲವ ಬರವದು, ಬಯ ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ರಸವ ಪೂಸೂದು, ಅನೆಬಾಹು
ಇಳಿಗುಂ, ಬೆಂಡಿನ ಮುಳ್ಳಿನಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನ ಹುಯಿವದು, ಬಾಹು ಕೊರಳ ಕಟ್ಟಿದರೆ ಅಂಬಿಸ,
ಹಿಲುಕಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಹುವುರು, ಜೀವದನಗಳು ಅಳಿಗುವ ಹಾಯಿಕುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದಣ ಯೆರಡುಕಾಲ
ತಿಲಕದ ಯೆಲುಬಿನಲೂ ಯೆ(ಲೆ)ಡವ ಬರೆವದು, ಬಾಲದ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ಕರಳ ಬಿಟ್ಟು ಬರೆವದು,
.....ವೊಪ್ಪಾಲಿಗೆ ಹಿಡಿ ಕೊಳಗುಬಾವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ನಡೆಯಲಾರದು. ಯೆಕ್ಕೆಯ ಹಾಲನು,
ಯೆಳ್ಳಣ್ಣೆ, ಗುಳ್ಳದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಂಜು ಇವಂ ಚಾರಿಸಿ, ಎಡದ ಕಾಲಾದಡೆ ಬಲಂ ಪೂಸೂದು,
ಬಲದ ಕೆನ್ನೆಯೊಳ್ ತೊಡೆವದು, ಬಲದ ಕಾಲಾದಡೆ ಆ ಕಾಲ ಪೂಸೂದು, ಎಡದ ಕಾಲಾದಡೆ
ಕನ್ನೆಯೊಳು ಪೂಸೂದು.

ಅಸಿತ ಜಲದವರ್ಣಾ ದೀರ್ಘನಾಸೋಗ್ರದಂಷ್ಟ್ರಾ ಕುಟಿಲಹಸಿತವಕ್ತ್ರಾ ಪೀಡಿತೇತೇವ್ರಾಯು
ಜಂಬ || ಅಖಿಲಹಿತಂ ಸುಹೃತ್ತಂ ವಿಸ್ತುಲಿಂಗಂ ಸುಖಾಂತೇ ವಿತರತಿಭುವಿಮಧೈ ಕಾರುಣ್ಯಾ
ಶಾಯ ವಿಷ್ಣು || ಕೃಷ್ಣ ತೃತೀಯಾದಶಮಾ ಚ ರಾತ್ರೌಸ ಸಪ್ತಮಾ ಭೂತದಿವಾ ಚ ವಿಷ್ಣು ||
ಏಕಾದಶೀನಕ್ಷತ್ರಮತ ಶ್ಚ ತುರ್ತ್ವೀ ಶುಕ್ಲಾಷ್ಟಮಾ ಪೂರ್ಣ ದಿವಾಚ ವಿಷ್ಣು || ನೀಹಾರಾಂಶೋಲಿ =
ಭೂತಸುತಯಾ ಯಾ ತಿಥಿರ್ಭೂತಸಂಜ್ಞಾ ನೂನಂ ತಸ್ಯಾಭವತಿ ಶಕುನೀನಾಮಭಾಗೇ ದ್ವಿತೀಯೇ ||
ಯೆ ತಿಥ್ಯರ್ಥ ತದನುಭವತಸ್ತೇ ಚತುಷ್ಟಾದನಾಗೇ ಕಿಂಸ್ತುಘ್ನಾಖ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪದಿದಲೇ ಪ್ರಾಪ
ಸಂತೋವದನ್ತಿ || ನಾಗಯೋಗ ಖಗಾಲಿಂಗಾರಾಗಪೂಗನಗಾಧರಾ || ದೂಲಸಾಜಹರೋದೀವಾ
ಮೇಷಾದೇರ್ಧಿವನಾಡಿಕಾಃ, ತದ್ವಿಮೇ ಭಜ ಸಾಂಗಾತಿವಾಲನಾಡಿಕಾಃ —

(ಸರ್ವರಕ್ಷೆ)

ಅ	ಆ	ಇ	ಈ	ಉ	ಊ	ಋ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ
ಋ	ೠ	ಌ	ೡ	ಋ	ೠ	ಌ

* ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವೈದ್ಯ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಶಕುನ, ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ
ಗಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಅಂಗಸ್ತಂದನ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳ್:-

ಶಿರಸಃ ಸ್ತಂದನೇ ರಾಜ್ಯಸ್ಯಾನಲಾಭೋ ಲಲಾಟಕೇ |
ಭ್ರೂಯುಗ್ಮೇ ಕಲಹಂ ಚೈವ ಭ್ರೂಮಧ್ಯೇ ಪ್ರಿಯಸಂಗಮಃ ||
ನೇತ್ರಪ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಿಯಾಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ಕಪೋಲೇ ಚ ವರಾಂಗನಾ |
ನಾಸಿಕಾಯಾಂ ಧ್ರುವಂ ಮೃತ್ಯುಃ ಪೋಷ್ಠೇ ಮೃಷ್ಣಾನ್ನಭೋಜನಂ ||
ಅಧರೋಷ್ಠೇ ಯೌವನಕ್ರೀಡಾ ಹನುರ್ದೇಶೇ ಮಹಾಭಯಂ |
ಪೃಷ್ಠೇ ಪರೋಕ್ಷವಾರ್ತಾ ಚ ಸ್ಕಂಧೇ ಬಂಧುಸಮಾಗಮಃ ||
ಉದರೇಭೀಪ್ಸಿತಂ ಸಿದ್ಧಿಃ ಜಠರೇ ಭೋಗಸಂಗಮಃ |
ವಾಹನಾಪ್ತಿರ್ಕಟದೇಶೇ ಗುಹ್ಯೇ ವರವಧೂರಪಿ ||
ಊರುಯುಗ್ಮೇ ಚ ವಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕರಮಧ್ಯೇ ಧನಾಗಮಃ |
ಪಾದಯೋರ್ಗಮನಪ್ರಾಪ್ತಿಃ ತತ್ಸ್ಯಾತ್ ಸ್ತಂದನಲಕ್ಷಣಂ ||*

ಛಾಯಾಲಗ್ನವ ನೋಡುವ ಕ್ರಮ:- ಅವನಾನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಬೆಟ್ಟಕಾರ್ಯಮಂ ಬೆಸ
ಗೊಳಲಾಗಿ, ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಟ್ಟಿ ನಿಕ್ಕಿನೋಡುವುದು (ಅದಕ್ಕೆ) ವಾದ ಒಂದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮ
ಸ್ಥಾನ - ಎರಡಕ್ಕೆ ಲೇಸುಮಾತು, ಮೂರಕ್ಕೆ ಕಾಳಗ, ನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಭಂಗ, ಆಯಿದಕ್ಕೆ ದೊಂಬಿ,
ಅರಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಧಿ, ಏಳಕ್ಕೆ ಅಂಕ ಉಂಟು, ಎಂಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸಾವ, ಒಂಭತ್ತಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಭಂಡಾರಮಂ
ಗೆಲುವ, ಹತ್ತಕ್ಕೆ ಆಪತ್ತು, ಹನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾರಾಂಕಿ ಸಾವ, ಹನ್ನೆರಡಕ್ಕೆ ಹರಿಬಕ್ಕೆ ಬಂದವ
ಸಾವ, ಹದಿಮೂರಕ್ಕೆ ಪಾಂಡವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು, ಹದಿನಾಲ್ಕಕ್ಕೆ ಆವಾರ್ತೆಯ
ಕೇಳಿದರು, ಹದಿನೈದಕ್ಕೆ ಸೀತೆ ಸೆರೆಹೋದಳು, ಹದಿನಾರಕ್ಕೆ ಆವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದರು, ಹದಿ
ನೇಳಕ್ಕೆ ಹನುಮ ಲಂಕೆಗೆ ಲಂಘಿಸಿದ, ಹದಿನೆಂಟಕ್ಕೆ ಆವಾರ್ತೆಯ ಕೇಳಿದರು, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತಕ್ಕೆ
ಶ್ರೀರಾಮ ಲಂಕೆಯ ಕೊಂಡ, ಇಪ್ಪತ್ತಕ್ಕೆ ಈಶ್ವರ ತ್ರಿಪುರಮಂ ಗೆಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಮೊದ
ಲಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾದುದ ಹಿಂದಣ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು. ತಪ್ಪುಸಲ್ಲದ, ಒಂದೈದರಿಂದ ಬರ್ಕುಂ
ಸಂದೇಹಂ, ಅರುನಾಲ್ಕರೊಳತಿದೂರಂ ಬಂದಿಕ್ಕುಂ, ಏಳುಮೂರರೊಳಂದಿಗುಂ ಬಾರನೆಂನ್ನು,
ಎರಡೆಂಟರೊಳಂ.

(ಸೀನಿನ ಶಕುನಂ)

*ಘೈ ಸಜ್ಜೇ ವಾಹನಾರೋಧೇ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಸುರಶಕ್ತಿಯೇ |
ಮಂತ್ರಾರಂಭೇ ಬೀಜವಾಪೇ(ವ) ಕ್ಷುತಮತ್ಯಂತ ಶೋಭನಂ ||
ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಂ ತ್ರೀಣಿಘಟಿಕಾ ವೇದಕಂಠು ಮಹೇಶ್ವರಃ |
ಬಾಹ್ಯಃ ತ್ರಿಪಂಚಕಶ್ಯಪ ಜೈನಸರ್ವಾಣಿ ವಿಂಶತಿಃ ||
ವರ್ಣ್ಯ ಮಂತ್ರಮಹತ್ವರಾ ತಳವರಾ ದೇಶಾಧಿಕಾರೀಕುಲ |
ಸ್ತ್ರೀವೃದ್ಧೋ ಗಣಕಃ ಪುರೋಹಿತಯುತಸ್ಸರ್ವಾಧಿಕಾರೀ ಚ ||
ದಂಡಶ್ರೀವರಾ ಚತುರ್ಬಲಮುತಿ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಚನಿತ್ಯಾರ್ಥಿಭಿಃ |
ಶ್ರೇಷ್ಠಾ(ಪ್ರಾ) ದರಭಿಪ್ರಯಾಪುನೃತೋ ಹೋರಾ ಕಿರೀಡಸ್ತುತಃ ೧||
ರಾಜಾನಃ ಪ್ರಾಣನಾಂ ಪ್ರಾಣಾಃ ತೇಷು ಸತ್ಯೇವ ಜೀವನಾತ್ |
ತದತ್ರ ಸದಸತ್ಯತ್ಯಂತ ಲೋಕಮೇವಂ ಕೃತಂ ಭವೇತ್ |
ಅಸಮರ್ಥಂ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಸಮರ್ಥೇನ ಚ ಭುಜ್ಯತೇ ||

(ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ತಿಥಿ ದಿಕ್ಕುಗಳು)

ನಮಸಿದ್ಧೀರ್ಭವ:-

ಮೂಡ ಚತುರ್ದಾಶಿ ಯುಗ್ಮಗೆ |
ನೋಡವ್ಯಮಿ ತೇಕರಿಗೆ ಸಪ್ತಮಿ ೨ದಿವಸಂ ||
ನೋಡಲ್ಪಾತಿಗೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ || ೧ ||
4 ಬೇಡ ಗಡಾ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ೫ ಪಂಚಮಿದಿವಸಂ ||
ಪವನಂಗೆ ದಶಮಿ ೬ದಿವಸಂ |
ಏವನಾದೊಡೆ 7 ಬಡಗ ಸಲ್ಲ ಯೇಕಾದಶಿಯೋ ||
ಶಿವನತ್ತ ತದಿಗೆ ಯಾಗದು |
ವನಯವದಿವದಾದುಕೊಳ್ಳಿ ೮ ಧಿಶಾಲಿಗಳಂ || ೨ ||

ಗೌಳ ಮೆಯ್ಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಫಲ:-

ಮಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲ್ ಕಲಹ, ಮುಡಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಮರಣಂ, ಶಿರದ ಮೇಲೆ
ಬೀಳಿ ತಾಯ್ಗೆ ಮರಣಂ, ಶಿರದ ಹಿಂದೆ ಬೀಳಿ ತಂದೆಗೆ ಮರಣಂ, ಶಿರದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿ
ಅಣ್ಣಂಗೆ ಮರಣಂ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿ ತಮ್ಮಂಗೆ ಮರಣಂ, ಬಲದ ಹೆಡತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ಅರ್ಧನಾಶಂ, ನೊಸಲ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಧನಸಂಪತ್ತು, ಬಲದ ಹುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಅರಸು
ಮನ್ನಣೆ, ಎಡದ ಹುಬ್ಬಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಬಾಧೆ, ಬಲದ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಲಾಭಂ,
ಎಡದ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಐಶ್ವರ್ಯಂ, ಬಲದ ಕಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಬಂಧನಂ, ಎಡದ ಕಣ್ಣು
ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಶೋಕಂ, ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ವ್ಯಾಧಿ, ಮೇಗಣ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ದಂಡಿಗೆ ಪದವಿ, ಕೆಳಗಣ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಲಾಭಂ, ಬಲದ ಕದಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ಮರಣವಾರ್ತೆ, ಎಡದ ಕದಸಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ರಾಜಭಯಂ, ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಅರಸು
ಕೊಡುವ ಲಾಭಂ, ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಮುಂದೆ ಬೀಳಿ ವಿಷದಭೀತಿ, ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ರತ್ನದ
ತೊಡುಗೆ, ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಬಲದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿ ಲಾಭಂ, ಕೊರಳ ಎಡದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿ
ಲೇಸು, ಬಲದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ವ್ಯಾಕುಲತೆ, ಎಡದ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಶತ್ರುಬಾಧೆ,
ಬಲದ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಲಾಭಂ, ಎಡದ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಲೇಸು, ಬಲದ ತೊಡೆ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ಅರಸು ಮನ್ನಣೆ, ಎಡದ ಕೊರಳ ಮೇಲೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಭೋಷಂ, ಬಲದ ಮುಂಗಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ಲಾಭಂ, ಎಡದ ಮುಂಗಣ್ಣು ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಲೇಸು, ಬಲದ ಮೊಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಪುತ್ರ
ನಾಶಂ, ಎಡದ ಮೊಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಅರ್ಧನಾಶಂ, ಬಲದ ಮೊಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ವನಸ್ಪತ್ತಿಪಂ, ಎಡದ ಮೊಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಲಾಭಂ, ಬಲದ ಅಂಗಯ್ಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ
ಲೇಸು, ಎಡದ ಅಂಗಯ್ಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಿ ಮರಣಂ.

*೧. ಗರ್ಭಾದಾನ, ೨. ಪ್ರವೋದ, ೩. ಪುಂಸವನ, ೪. ಸೀಮಂತ, ೫. ಜಾತಕರ್ಮ.
೬. ನಾಮಕರಣ, ೭. ಉಪವೇಶನ, ೮. ಅನ್ನಪ್ರಾಶನ, ೯. ಗಮನಾಭ್ಯಾಸ, ೧೦. ಚಾಲಕರ್ಮ.
೧೧. ಅಕ್ಷರಾಭ್ಯಾಸ, ೧೨. ಪುಸ್ತಕಗ್ರಹಣ, ೧೩. ಉಪನಯನ, ೧೪. ವಸೂವತರ್ಮ,
೧೫. ವಿವಾಹ, ೧೬. ಸಂನ್ಯಾಸನಂ.

(ತೀತಿಸೋದಕಕ್ರಿಯಾಃ)

1 ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, 2 ಮತ್ತಾ, 3 ನೈರುತ್ಯ, 4 ನೋಡಾ, 5 ಪಶ್ಚಿಮಂ ತಿಥಿ ಶಾಲಂ, 6 ಬಡಗಲಿ,
7 ಪೋಗಲಾಗವೇಕಾ, 8 ಕೊಳ್ಳು.

*ಇದು ಜೈನಸಂಪ್ರದಾಯದ ಸೋದಕಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ಶಸ್ತ್ರಲಕ್ಷಣಂ—

ಎಡನೊತ್ತೆ ಬಲದಿ ವಾಕಡಿ |
 ತಡೆಯದೆಡು(ಯಿ)ದಿರಲ್ಲಿ ಮೂಲು ಬೆನ್ನೊಳ್ ಕಳವುಂ ||
 ಕಡುಗಲಿ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿಯದುಂ |
 ತಡೆಯದೆ ತಾಂ ಸೂರಿಯಿಂದ ಮಂದರ್‌ಗಾರ್ಗಾರ್ || ೧ ||

ನೂಲಿನ ಮೊನೆವರ ಮಿಕ್ಕಿದ | ..
 ನೂಲಂ ಸರಿವಿಡಿದು ಕೈದುಮಧ್ಯದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ||
 ಲಾ ಯೆಂಟುಭಾಗ ಕಳೆಯಲ್ |
 ಮೇಲಿದ್ದುದುಂದೆ ಕುಲಜ ಫಲಮಂ ಪೇಟಾ || ೨ ||

ಕುಲವೈಶ್ಯನಾಗೆ ಸಂಪದ |
 ಮೊಲವಿಂದಂ ಕುರುಬನಾಗೆ ಮರಣಮದಕ್ಕುಂ ||
 ಸಲೆ ಶೂದ್ರನಿಂದೆ ಸಂಪದ |
 ಕುಲಸಾವಿದನಿಂದೆ ದುಃಖಮಕ್ಕು ಮಮೋಘ(ಹ)ಂ || ೩ ||

ಆರಸಿನೊಕ್ಕೈಶ್ವರ್ಯಂ ತಾಂ |
 ನಿರುತಂ ಚಂಡಾಲನಿಂದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರುಮಲಗುಂ ||
 ವರನಿಪ್ಪನಿಂದೆ ಸಂಪದ |
 ಸಲೆ ಕೀಲಿಗನಿಂದೆ ದುಃಖಮಕ್ಕು ಮಮೋಘಂ || ೪ ||

ಇಂದ್ರ ಅರಸು, ಅಗ್ನಿ ಕುರುಬಂ, ಯಮ ಶೂದ್ರಂ, ನಿರುತಿ ನಾವಿದಂ, ವರುಣ ವೈಶ್ಯಂ, ವಾಯವ್ಯ ಅನಾಮಿಕಂ, ಕುಬೇರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಂ, ಈಶಾನ್ಯ ಮಾದಿಗಂ.

ಕೆಯ್ಯುವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಫಲಂ—

ಆಕೈದಿನ ಉದ್ದನೂಲಂ ಹಿಡಿದು, ಆ ನೂಲಂ ಆಕೈದಿನ ಮಧ್ಯದ ಮೆಯ್ಯ ಅಗಲದ ಪ್ರಮಾಡನಲು, ಆವ್ಯದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಆವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂದಿತು, ಆ ದಿಕ್ಕಿನ ಫಲಮಂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುದು.

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾಥಾಯ ನಮಃ

ಸಾಳುವಳಿ—

ಅಕಚಟಿತ ಪಯಶವರ್ಗಂ ದಶಗುಣಿತಂ ಪೃಚ್ಛನಾಮಸಂಯುಕ್ತಂ |
 ಅಷ್ಟಾಭಿಶ್ಚೇಷಹರೈಃ ತಚ್ಛೇಷಂ ಋಣಮಾದಿಶೇತ್ ವಿಜ್ಞಃ ||

ಮತಾಂತರಂ—

ಸ್ವವರ್ಗಂ ದ್ವಿಗುಣೀಕೃತ್ಯ ಪರವರ್ಗೇಣ ಸಂಯುಕ್ತ(ತ)ಂ |
 ಅಷ್ಟಾಭಿಶ್ಚೇಷಹರೈಃ ತಚ್ಛೇಷಂ ಋಣಮಾಚರೇತ್ ||

ತಾರಾಬಲಂ—

ಜನ್ಮ ಸಂಪದ್ವಿಪತ್ ಕ್ಷೇಮ ಪ್ರತ್ಯಹಂ ಸಾಧನಂ ವಧಃ |
 ಮೈತಂ ಪರಮೈತ್ರಂ ಚ ಜನ್ಮಾದೀನಾಂ ಪುನಃ ಪುನಃ ||

(ಇತಿ ತಾರಾಬಲಂ)

ಅಥ ಚಂದ್ರಬಲಂ—

ಜನ್ಮಾನಲ ರುತುಸಪ್ತಮವಶಮೇಕಾದಶೀ ರುಭಿಶ್ಚಂದ್ರಃ |
 ದ್ವಿಚತುರ್ಥಪಂಚಮಾಷ್ಟಮ ನವಮದ್ವಾದಶಾಶುಭಾಃ ||
 (ಇತಿ ಚಂದ್ರಬಲಂ)

ಯಸುಭ—

ಪಾಡ್ಯದೊಳುತ್ತಮ ಬಿದಿಗೆಯೊಳ್ ಪ್ರೀತಿಕರಂ - ತೃತೀಯದೊಳ್ ಧನಾಗಮಂ ನೋತಾ
 ಚತುರ್ಥಿಯೊಳ್ ಕಲಹಂ - ಪಂಚಮಿಯೊಳ್ ಶ್ರೀ - ಷಷ್ಠಿಯೊಳ್ ಪ್ರಥಿತನಕ್ಕುಂ
 ಸಪ್ತಮಿಯೊಳಿಪ್ಪಫಲಂಗಳನೆಯ್ದು ಗು - ಯೆಂಟರೊಳ್ ಕೇಡದೋರ್ಕುಮೆಂದುಸುರ್ವವಾವಗ
 ಸಾಗತಗಾರ್ಗ್ಯ ಮಿನಿತುಮತಂ?

ಮರಣಂ ರಂಧ್ರನೊಳಾವಗಂ ದಶಮದೊಳ್ ಪ್ರೇಮಾಸ್ವದಂ ರುದ್ರನೊಳ್ |
 ಪಿರಿದಪ್ಪರ್ಥಮುಮಂತೆ ಪನ್ನೆರಡರೊಳಂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹಮಂ ||
 ನಿರುತಂ ಸಿದ್ಧಿಕರಂ ತ್ರಯೋದಶಿಯೊಳಂ ಚ(ಚಾ)ತುರ್ಥಶೀ(ಯುಂ) ವರ್ಜಿತಂ |
 ಕರಕಪ್ಪಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಪರ್ವವೆರಡುಂ ಶ್ರೀಗಾರ್ಗ್ಯ ಶಿಷ್ಯೋಕ್ತಿಯಿಂ ||
 (ಇವೆರಡು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳೂ ಅಶುದ್ಧಗಳಾಗಿವೆ.)

ಮೂಡಲ್ ರವಿ ಕನಕನಗ್ನಿಗೆ |
 ನೋಡಲ್ ಗು[ರು] ತೆಂಕಲಿಂದು ನೈರುತಿಬುಧನಂ ||
 ಪಡುವಲ್ ಶುಕ್ರಂ ವಾಯವ್ಯನೊಳ್ ಶನಿ |
 ಬಡಗಲ್ ಸೋಮವಾದ ನಡೆ ವೇಧೆ ಗಂದಾರ ಶೂಲವೆಂದರ್ ಗಾರ್ಗ್ಯರ್ ||
 (ಇವೆರಡು ಕಂದಾರ್ಥಗಳೂ ಎರಡು ಕಂದಗಳ ಪೂರ್ವಾರ್ಥಪರಾರ್ಥಗಳಿರಬಹುದು.)

ಮೂಡಚತುರ್ಥಶಿ.....

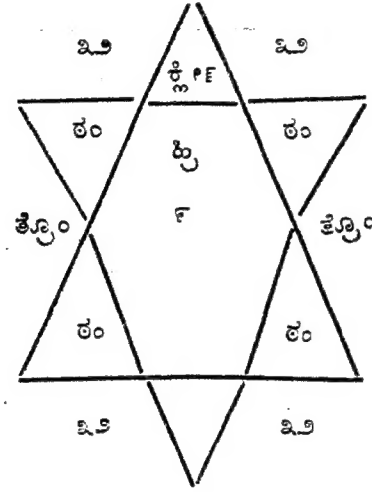
(ಯೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ.)

ಛು	ಹ್ರ	ಜ್ಯೋತಿ	ಹ್ರ	ಜ್ಯೋತಿ	
ಹ್ರ	ದೇವ ದತ್ತಸ್ಯ	ದೇವ ದತ್ತಸ್ಯ	ದೇವ(ತೆ) (ದತ್ತಸ್ಯ)	ದೇವ ದತ್ತಸ್ಯ	
ಕ್ಷಿ	ಹ್ರ	ಹ್ರ	ಹ್ರ	ಹ್ರ	

ಈ ಯಂತ್ರಮಂ ಜೀವದನಗಳ ಕಟ್ಟುವ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯೊಳಗೆ ಹೂಳಲು ಕಾಲುಜ್ವರ, ಬಾಯಿ ಜ್ವರ ಮಾಣ್ಣಂ. ಮೂರ ಹೊರಗೂ ಕಟ್ಟೊಡು.

ರಂದ್ರಂ	೨೦
ಪುಷ್ಕ	ಪುಷ್ಕ
ಪುಷ್ಕ	ಪುಷ್ಕ
ಪುಷ್ಕ	ಪುಷ್ಕ

ಯಾ ಯಂತ್ರ ಹಲ್ಲುತಿಂಬದಕ್ಕೆ, ಹೊಲ್ಲದ ಕನಸ ಕಾಣುದಕ್ಕೆ, ಮಗ್ಗಲೊಳಗೆ ಮೂತ್ರಿಸು ದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದುದು.

ಯಾ ಯಂತ್ರ ದೀವಳಿಗೆ ಪಾಡ್ಯದಿನ ಕಂಟಿನಲಿ? ಬರದುನುಡಿಸೆ ಜೀವದನವಿಗೆ ಕಾಲು ರೋಗ ಮಾಣ್ಣಂ.

೨೦೦	೨೦೦	೫೦೦	೨೨೦
೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦
೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦
೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦	೨೦೦

ಈ ಯಂತ್ರ ಪಿಶಾಚಿ, ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ, ಕುಂಭಿನೀಜಟ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲಾದ ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನ.

೨೦	೧೨	೧೨	೨೨
೧೦	೪೪	೨೨	೨೪
೨೨	೧೨	೨೦	೨೨
೨೨	೨೨	೪೦	೨೨

ನಾಗಾರ್ಜುನ ಯಂತ್ರ - ಸರ್ವಗ್ರಹೋಚ್ಚಾಟನ - ರಕ್ಷೆಗಟ್ಟುವುದು.

ಸರಿಶಿಷ್ಟ ಳ

ಕವಿಯು ಬಿರುದುಗಳು (ಗ್ರಂಥದ ಆಕರಗಳು)

ಕವಿಯು ತನ್ನ ಹಲವು ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥದೊಳಗೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸದ್ಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ—

(1) ಜಯಬಂಧುನಂದನಾ—ಪ್ರ-೩. ಪಂ-೨೪, ೩೧. ಸ-೨. ಎ-೮೮. ಆ-೧೨. ದ-೪೯ (೫೦). ಎ-೮೮, ೧೧.

(2) ಅಚಳಿತವಚನಾ—ಪೀ-೭ (ಇದು ಅವನ ವಂಶಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಿರುದೆಂದು ತೋರು ವುದು.) ಪ್ರ-೨೫. ದ್ವಿ-೩೮, ೪೨. ಚ-೧, ೯, ೮೩. ಪಂ-೧, ೭, ೧೫, ೩೧. ಪ-೨, ೫೩ (೫೨), ೫೮ (೫೯). ಸ-೧೭, ೨೯. ನ-೪೧, ೬೯, ೧೦೩. ದ-೩೩. ಎ-೨೨. ದ್ವಾ-೧೨, ೧೭, ೩೨, ೪೩.

(3) ಸರಸ್ವತೀಮುಖತೀಲಕಾ—ದ್ವಿ-೧. ಪ-೩೧, ೪೬, ೫೩ (೫೨). ಸ-೧೫, ೪೭. ಆ-೩೪. ನ-೪೪, ೯೯, ೧೪೬. ದ-೧, ೪೪ (೪೫). ಎ-೭೮. ದ್ವಾ-೫೦.

(4) ಬುಧಬಂಧೂ—ದ್ವಿ-೨೧. ತೃ-೨. ಸ-೧, ೩೨. ಆ-೩೭, ೪೪. ನ-೪೦, ೮೮. ದ್ವಾ-೮.

(5) ಶ್ರೀಶಿಷ್ಟಕಲ್ಪದ್ರುಮಾ—ಪೀ-೧೬, ೨೨. ಚ-೯. ಪಂ-೧೩, ೨೭, ೨೯. ಪ-೪೨, ೬೦ (೫೯). ಆ-೫. ಎ-೪೧. ದ್ವಾ-೯, ೬೫.

(6) ಕಾವ್ಯವಿನೇಕಂ—ಪ-೧.

(7) ಕಾವ್ಯವಿಳಾಸ—ಪೀ-೧೬. ಆ-೧. ನ-೧. ದ್ವಾ-೫೯, ೬೧.

(8) ವಿಬುಧಕಲ್ಪವೃಕ್ಷಂ—ಆ-೩೯.

(9) ಬಲ್ಲಿದಂ—ಎ-೬೩ (ಬಲ್ಲಿದನೋದಿಸಿಪ್ಪದಿಂ).

(10) ಧರ್ಮಧರ್ಮಾತ್ಮಜ—ಪೀ-೧೬.

(11) ವಾಗ್ವಿಧೂಮಂಡನಮುಖತೀಲಕಂ—ಪೀ-೧೬.

(12) ದಾಸವಿನೋದಂ—ಪೀ-೧೬.

(13) ಬುಧೈಕಾಶ್ರಯಂ—ಎ-೨೩.

೧೨೪